

Team Danmarks støttekoncept

Evaluering af støttekonceptet for 2005 - 2008

Rasmus K. Storm
Idrættens Analyseinstitut
Maj 2008

Danish Institute for Sports Studies

**IDRÆTTENS
ANALYSEINSTITUT**

Titel

Team Danmarks støttekoncept. Evaluering af støttekonceptet for 2005-2008

Forfatter

Rasmus Klarskov Storm

Udgivelsesår

Maj 2008

Omslagslayout, grafisk bearbejdning

Pixart

Forsidefotos

Team Danmark

Tryk

Kopiexperten

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 12 A

1437 København K

T: +45 32 66 10 30

F: +45 32 66 10 39

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er kun tilladt med tydelig kildeangivelse.

Forord og læsevejledning

Evalueringen af Team Danmarks støttekoncept 2005-2008 er gennemført i perioden 1. november 2007 til 1. april 2008 og indeholder omfattende analyser af Team Danmarks virke, dets støttekoncept og de samarbejdsrelationer med specialforbund, udøvere, politisk valgte ledere, trænere mv., som udmøntningen af støttekonceptet forudsætter.

Evalueringen går ikke i detaljen i forhold til tilrettelæggelsen af støttearbejdet for alle støttede, tidligere støttede eller potentielt støtteberettigede forbund og enkeltpersoner. Det ville være umuligt inden for de tidsmæssige rammer og har ikke været udgangspunktet for projektet.

Evalueringen forholder sig derimod til helheden i støttekonceptets måde at fungere på med konkrete referencer til en række delområder. Formålet er at vurdere støttekonceptets styrker og svagheder og forbedringspotentiale inden for lovgivningens rammer.

Evalueringen forholder sig ligeledes til Team Danmarks organisationsstruktur og ledelse, herunder lovgrundlaget og resultatkontrakten, men kun for så vidt dette har relevans i forhold til de problemstillinger, som evalueringen af støttekonceptet rejser.

Fokus er således på støttekonceptet og ikke i udgangspunktet på spørgsmål om Team Danmarks organisation eller lovgrundlag, grundlæggende eksistensberettigelse og relationer til Kulturministeriet eller andre af idrættens organisationer, sådan som det var tilfældet op til den seneste revidering af lovgrundlaget i 2004. Det betyder ikke, at relationerne til omverdenen er udeladt, da disse er en relevant del af evalueringens arbejde. På samme måde inddrager rapporten også overordnede perspektiverende drøftelser af Team Danmarks virke.

Da evalueringen indeholder en række analyser af en institution omfattet af forvaltningslovens krav til åbenhed og i øvrigt har været genstand for kulturpolitisk debat de senere år, har det været en målsætning, at den kan læses af udenforstående. Eksempelvis giver rapporten en række baggrundsinformationer, der kan give offentligheden indsigt i, hvordan og hvorfor Team Danmarks midler anvendes, som de gør.

Der er derfor også brugt plads i rapporten til at give en indføring i de forhold, som præger institutionens virke og støttekonceptet. Som udgangspunkt bør rapporten derfor læses i sin helhed. Nedenstående resumé af rapporten er dog skrevet, så det kan læses for sig selv (se endvidere læsevejledningen nedenfor).

Evalueringens bemanding og gennemførelse

Evalueringen er gennemført af senioranalytiker Rasmus K. Storm (projektleder) samt analytiker Martin Hedal. Rasmus K. Storm er hovedforfatter til evalueringsrapporten og har stået for evalueringsdesign og tilrettelæggelse. Studentermedhjælper Lau Tofft-Jørgensen har assisteret på projektet, mens direktør Henrik H. Brandt, analytiker Maja Pilgaard, analytiker Ulrik Almlund samt journalist & researcher Søren Bang alle har bidraget med sparring, korrektur og

kommentarer. Endelig har freelanceanalytiker Michael Skovbo Jensen bidraget til de kvantitative analyser, mens professor Klaus Nielsen, Birkbeck - University of London, har bidraget med analysen af udviklingen i den danske konkurrenceevne på sportsområdet.

Læsevejledning

Rapportens omfang gør, at det kan være vanskeligt at tilegne sig alle dens analyser og resultater hurtigt. Derfor er der lagt vægt på, at det nedenstående resumé opstiller evalueringens hovedresultater og anbefalinger i en overskuelig form.

Først gennemgås resultaterne fra evalueringen af de mere konkrete forhold i støttekonceptet, derefter vendes fokus mod de områder, som påkalder sig kulturpolitisk drøftelser og generelle overvejelser.

Herefter falder rapporten i tre hoveddele:

I rapportens Del 1 beskrives evalueringens metodiske tilgang, herunder baggrunden for evalueringen og støttekonceptets udformning. Endvidere gennemgås den vigtigste internationale forskning på området. Denne del af rapporten er relevant for den særligt interesserede læser.

Rapportens Del 2 er systematisk opstillet i de undersøgte temaer, som evalueringen bygger på. Læseren kan slå ned på de pågældende emner efter interesse, da de enkelte kapitler er skrevet, så de kan læses for sig selv.

Det samme gælder Del 3, der perspektiverer og opsamler resultaterne fra Del 2's analyser samt uddrager de elementer, det er særligt relevante at hæfte sig ved. Herefter opstilles forslag til forbedringer, der sidst i Del 3 munder ud i opstillingen af en samlet inspirationsmodel for det kommende støttekoncept 2009– 2012.

Idan ønsker god fornøjelse med læsningen!

Rasmus K. Storm, Holmen, København, maj 2008.

Indhold

FORORD OG LÆSEVEJLEDNING	3
EVALUERINGSBEMANDING OG GENNEMFØRELSE.....	3
LÆSEVEJLEDNING	4
INDHOLD.....	5
RESUMÉ OG HOVEDRESULTATER.....	14
INDLEDNING	14
EVALUERINGSMÅL: GULD, SØLV OG BRONZE.....	14
TEAM DANMARKS STØTTEKONCEPT OG GENERELLE VIRKE: POSITIVE REAKTIONER PÅ TEAM DANMARKS ARBEJDE OG GENERELT SOBER INDSATS	15
<i>Sølvmedalje .....</i>	<i>15</i>
<i>Hvorfor en samlet sølvmedalje?.....</i>	<i>16</i>
SPORTSLIGE RESULTATMÅL: FALDENDE KONKURRENCEEVNE PÅ GRUND AF STIGENDE INTERNATIONALT NIVEAU	16
<i>Sølvmedalje med pil ned.....</i>	<i>16</i>
<i>Hvorfor sølvmedalje med pil ned?.....</i>	<i>18</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>18</i>
SOCIAL OG SAMFUNDSMÆSSIG FORSVARLIGHED: INDSATSEN ER I TOP, MEN NYE UDFORDRINGER MELDER SIG	19
<i>Guldmedalje med pil ned.....</i>	<i>19</i>
<i>Hvorfor guldmedalje med pil ned til den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed?.....</i>	<i>19</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>19</i>
TALENTUDVIKLING: RESULTATORIENTERINGEN FJERNER FOKUS FRA DET LANGSIGTEDE TALENTARBEJDE.....	20
<i>Bronzemedalje med pil op.....</i>	<i>20</i>
<i>Hvorfor bronzemedalje til talentudvikling?.....</i>	<i>21</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>21</i>
KRITERIERNE FOR TILDELING AF STØTTE: GODE KRITERIER, MEN VANSKELIGE AT KOMMUNIKERE.....	23
<i>Sølvmedalje med pil op.....</i>	<i>23</i>
<i>Hvorfor sølvmedalje med pil op til kriterierne for tildeling af støtte? .....</i>	<i>23</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>24</i>
DEN ADMINISTRATIVE UDMØNTNING AF STØTTEN: DET ER GODT AT STILLE KRAV, MEN BUREAUKRATIET ER STORT .	25
<i>Sølvmedalje .....</i>	<i>25</i>
<i>Hvorfor sølvmedalje til den administrative udmøntning af støtten? .....</i>	<i>25</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>25</i>
SAMARBEJDSRELATIONERNE MELLEM TEAM DANMARK OG SPECIALFORBUNDENE: GODE RELATIONER, MEN SPECIALFORBUNDENE HAR BEHOV FOR STØRRE FRIHED UNDER ANSVAR.....	26
<i>Sølvmedalje med pil op.....</i>	<i>26</i>
<i>Hvorfor sølvmedalje med pil op til samarbejdsrelationerne?.....</i>	<i>26</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>26</i>
EKSPERTBISTANDEN TIL ELITESPORTSFOLK: VELFUNDERENDE TILBUD MED BEHOV FOR FOKUS PÅ SPORTSPSYKOLOGI OG BEDRE KOORDINERING	27
<i>Sølvmedalje .....</i>	<i>27</i>
<i>Hvorfor sølvmedalje til ekspertbistanden til elitesportsfolk? .....</i>	<i>28</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>28</i>
FACILITETERNE: ET STYKKE EFTER INTERNATIONAL STANDARD	28
<i>Sølvmedalje .....</i>	<i>28</i>
<i>Hvorfor sølvmedalje til faciliteterne?.....</i>	<i>29</i>
<i>Hvad skal forbedres?.....</i>	<i>29</i>

TRÆNINGS- OG KONKURRENCEBETINGELSERNE: BEGRÆNSET NATIONALT KONKURRENCENIVEAU	30
<i>Bronzemedalje med pil op</i>	30
<i>Hvorfor bronzemedalje med pil op til trænings- og konkurrencebetingelserne?</i>	30
<i>Hvad skal forbedres?</i>	30
FINANSIERING AF SPECIALFORBUNDENES ELITESATSNINGER: BEGRÆNSET REEL OMPRIORITERING	31
<i>Sølvmedalje</i>	31
<i>Hvorfor sølvmedalje til finansieringen af elitearbejdet?</i>	32
<i>Hvad skal forbedres?</i>	32
KULTURPOLITISKE OVERVEJELSER: FLERE RESSOURCER, YDERLIGERE FOKUSERET STØTTE ELLER OMLÆGNING AF FOKUS?	32
<i>Utilstrækkelige ressourcer</i>	33
<i>Hvordan skal der disponeres?</i>	33
<i>Større egenfinansiering fra specialforbundene?</i>	34
<i>Skarpere prioritering?</i>	34
STØTTEKONCEPTET 2009-2012	35
DEL 1: BESKRIVELSE AF BAGGRUND, METODE OG STØTTEKONCEPTET	38
EVALUERINGSDESIGN	39
FORMÅL	39
KRITERIER OG ANALYTISK TILGANG	39
KONKLUSIONER OG PERSPEKTIVER	40
EVALUERINGENS FOKUSOMRÅDER	41
EVALUERINGENS FREMGANGSMÅDE	41
1. fase: <i>Støttekoncept og problemområder</i>	42
2. fase: <i>Analyse og vurdering af styrker og problemområdernes generalitet</i>	44
3. fase: <i>Opfølgende analyse og opstilling af perspektiver</i>	47
EVALUERINGSRAPPORTENS OPBYGNING	47
<i>Del 1</i>	48
<i>Del 2</i>	48
<i>Del 3</i>	50
GENERELT OM ANALYSER OG MÅLINGER I RAPPORTEN	51
<i>Guldmedalje</i>	51
<i>Sølvmedalje</i>	51
<i>Bronzemedalje</i>	51
<i>Fjerdepladsen</i>	51
<i>Operationalisering af anvendelsen af medaljemålene for den samlede bedømmelse</i>	51
STØTTEKONCEPTET: BAGGRUND, LOVGRUNDLAG OG RESULTATKONTRAKT	53
INDLEDNING	53
BAGGRUND OG KULTURPOLITISKE VÆRDIER	53
<i>Social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling</i>	53
LOVGRUNDLAGET I DAG	54
<i>Prioritering af indsatsen</i>	54
<i>Samarbejde med kommunerne og udvikling af talentarbejdet</i>	55
TEAM DANMARKS FINANSIERING	55
RESULTATKONTRAKT	56
STØTTEKONCEPTET 2005- 2008	57
<i>Støttekonceptets kategorier</i>	58
SAMARBEJDSAFTALERNE	59

<i>Styre- og arbejdsgrupper</i>	59
STØTTE TIL FORBUND I STØTTEKONCEPTET	59
STØTTEVÆRDIGHED: DISCIPLIN- OG AFKLARINGSANALYSEN	60
<i>Disciplinanalysen er et indplaceringsværktøj</i>	60
<i>Internationale sportslige faktorer har afgørende betydning</i>	62
<i>Nationale sportslige faktorer betyder også meget</i>	62
<i>Organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer skal være på plads</i>	63
<i>Afklaringsanalysen er første skridt på vejen til indplacering i støttekonceptet</i>	63
DISCIPLINERNES AKTUELLE ELITESTATUS	63
DE VÆSENTLIGSTE ÆNDRINGER I STØTTEKONCEPTET FRA TIDLIGERE TIL AKTUELT.....	64
<i>Ændringer i støtten til forbund fra det tidligere støttekoncept til det nuværende</i>	67
EKSISTERENDE FORSKNING/INTERNATIONALE TENDENSER.....	69
INDLEDNING	69
HVAD ER DE VIGTIGSTE FAKTORER FOR INTERNATIONAL SUCCES?	69
<i>Makro-niveaue</i>	70
<i>Meso-niveaue</i>	71
<i>Mikro-niveaue</i>	71
POLICY-FAKTORER	72
<i>Finansiering</i>	74
<i>Talentudvikling og -identifikation</i>	76
<i>Klar rollefordeling og enkel administration</i>	77
<i>Mulighed for international konkurrencedeltagelse</i>	78
<i>Faciliteter</i>	79
<i>Hvad er den ideelle model?</i>	80
OPSAMLING: KRITERIER, EVALUERING OG MÅL	82
DEL 2: ANALYSE: TEAM DANMARKS STØTTEKONCEPT, RESULTATMÅL OG VIRKE.....	83
INDLEDNING	84
SPORTSLIGE RESULTATMÅL: NATIONAL MEDALJESTATUS OG UDVIKLING	85
INDLEDNING	85
<i>Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	85
HVAD ER INTERNATIONAL KONKURRENCEEVNE I RELATION TIL ELITEIDRÆT?.....	87
HVORDAN MÅLES ELITEIDRÆTTENS INTERNATIONALE KONKURRENCEEVNE?	88
<i>Medaljepoint</i>	89
<i>Sekundære placeringer</i>	90
<i>Dansk måletilgang</i>	91
<i>Vintersport, andre idrætsgrene og andre konkurrencer</i>	92
<i>Bør alle discipliner og konkurrencer tælle lige meget?</i>	94
<i>Baggrundsvariables indvirkning på medaljeresultaterne</i>	95
<i>Antallet af konkurrencer er stigende</i>	96
DIF'S LØBENDE OVERSICHT	97
<i>Lever Team Danmark op til det sportslige resultatmål i resultatkontrakten med Kulturministeriet?</i> 100	
DANSKE OL-MEDALJER.....	102
<i>Østblokkens fald</i>	104
DANSKE TOP-8 PLACERINGER VED OL.....	104
ANDRE MÅLEMETODER	107
<i>World Sporting Index</i>	108
UDVIKLINGSTRÆK I INTERNATIONALE STYRKEFORHOLD	110

FLERE LANDE UDVIKLER MEDALJEKAPABILITET	114
HVORDAN KLARER DANMARK SIG I FORHOLD TIL ANDRE SAMMENLIGNELIGE LANDE?	116
<i>World Sporting Index: Internationale styrkeforhold</i>	119
DANSKE RESULTATER SET I FORHOLD TIL BEFOLKNINGSTAL OG ØKONOMI	122
<i>Danmarks medaljer i forhold til befolkningsunderlag 2006</i>	125
<i>Danmarks medaljeresultater i forhold til befolkningsunderlag ved sommer-OL 1988 til 2004 samt VM el.lign. i OL-disciplinerne i 2006</i>	128
<i>Danmarks medaljeresultater i forhold BNP i 2006</i>	131
<i>Danmarks medaljeresultater i forhold BNP ved sommer-OL 1988 – 2004 samt VM el. lign. i OL-discipliner 2006</i>	133
LANGSIGTEDE TENDENSER I DANSKE MEDALJEVINDENDE IDRÆTSGRENE	135
<i>Sejlsport</i>	136
<i>Badminton</i>	139
<i>Rosport</i>	141
<i>Cykelsport</i>	142
<i>Kano og kajak</i>	145
<i>Håndbold</i>	145
LANGSIGTEDE TENDENSER I ANDRE DANSKE SPORTSGRENE - HOLDSPORT	146
<i>Fodbold</i>	147
<i>Ishockey, volleyball og basket</i>	149
UDVIKLINGSTENDENSER INDEN FOR ANDRE IDRÆTSGRENE – INDIVIDUELLE IDRÆTSGRENE	149
<i>Atletik</i>	150
<i>Svømning</i>	150
<i>Skydning</i>	150
<i>Taekwondo</i>	150
<i>Ridning</i>	150
<i>Brydning</i>	150
<i>Bordtennis</i>	151
<i>Tennis, golf og boksning</i>	151
<i>Curling, triatlon og trampolin</i>	151
<i>Motorsport, orientering og vandski</i>	152
ER MEDALJEFOKUSSET HENSIGTSMÆSSIGT OG PASSENDE?	152
AFSLUTNING.....	156
SOCIAL OG SAMFUNDSMÆSSIG FORSVARLIGHED.....	159
INDLEDNING	159
DET HELE IDRÆTSMENNESKE	161
<i>Udøverne er godt forberedte på tiden efter karrieren</i>	163
<i>Men kunne overgangen til den civile karriere bedres?</i>	165
<i>Hvorfor job/uddannelse sideløbende med elitekarrieren? Og er det stadig en god ide?</i>	166
<i>Vanskeligheder med at forene elitekarrieren med job og uddannelse</i>	169
<i>Spørgsmålet om fleksibilitet</i>	170
<i>Parallel eller sekventiel tilgang til job-/uddannelsesproblematikken?</i>	173
AFSLUTNING.....	176
TALENTUDVIKLINGEN	177
INDLEDNING	177
<i>Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	177
HVORFOR OVERHOVEDET TALENTUDVIKLING?	179
HVORDAN STÅR DET TIL MED TALENTUDVIKLINGEN HERHJEMME?	180

HVAD ER ÅRSAGERNE TIL MANGLENDE TALENTUDVIKLINGSFOKUS?	182
<i>Støttekonceptets præstationsorientering fjerner fokus fra talentudviklingen</i>	182
<i>Der ydes ikke den nødvendige indsats</i>	185
ER DER EN KLAR ROLLEFORDELING MELLEM SPECIALFORBUND OG TEAM DANMARK I FORHOLD TIL TALENTUDVIKLINGSARBEJDET?	186
<i>Hvem har ansvaret?</i>	187
TALENTIDENTIFIKATIONSSPROGRAMMER	188
<i>Virker identifikationsprogrammet efter hensigten?</i>	189
TALENTUDVIKLINGSPROGRAMMER	189
<i>Virker udviklingsprogrammet efter hensigten?</i>	190
AFSLUTNING.....	190
KRITERIER FOR TILDELING AF STØTTE.....	192
INDLEDNING	192
<i>Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	192
<i>Kan specialforbundene forstå deres placering i støttekonceptet?</i>	193
<i>Er der åbenhed og klarhed om støttetildelingene?</i>	197
DISCIPLIN- OG AFKLARINGSANALYSERNE.....	198
<i>Disciplin- og afklaringsanalysernes spørgsmål og svarkategorier</i>	201
<i>Hvad viser disciplin- og afklaringsanalyserne om dansk eliteidræt?</i>	204
<i>De primære kriterier for støtteværdigheden</i>	206
AFSLUTNING.....	208
ADMINISTRATIV UDMØNTNING AF STØTTEN	210
INDLEDNING	210
<i>Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	210
ADMINISTRATIVE FORHOLD	210
<i>Er der klarhed om ansvarsområder og beslutningsgangene?</i>	212
<i>Er det godt, at Team Danmark stiller krav til specialforbundene?</i>	215
<i>Er der for meget papirarbejde og bureaukrati?</i>	217
<i>Er der fleksibilitet i forhold til, hvilken anvendelse de tildelte støttemidler må have?</i>	220
<i>Langsigtede bevillinger</i>	222
AFSLUTNING.....	223
SAMARBEJDE MELLEM TEAM DANMARK OG SPECIALFORBUNDENE	224
INDLEDNING	224
<i>Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	224
STYRE- OG ARBEJDSGRUPPER.....	224
<i>Øget professionalisme</i>	225
<i>Tillid eller kontrol?</i>	226
<i>Team Danmarks faglighed</i>	227
<i>Er Team Danmark en god sparringspartner?</i>	228
<i>Er der tid til sparring mellem specialforbundene og Team Danmark?</i>	230
<i>Har Team Danmarks bestyrelse føling med det konkrete arbejde?</i>	231
<i>Er målsætningerne i samarbejdsaftalen realistiske?</i>	232
KOMMUNIKATION OG PRESSE	234
<i>Udtaler repræsentanter fra Team Danmark sig fornuftigt i pressen?</i>	234
<i>Er den generelle kommunikationsindsats god?</i>	236
AFSLUTNING.....	237

EKSPERTBISTAND TIL ELITESPORTSFOLK	238
INDLEDNING	238
<i>Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	238
SKADESFØREBYGGELSE OG -BEHANDLING	239
IDRÆTSFYSIOLOGI OG TESTNING	240
KOST OG ERNÆRING	242
SPORTSPSYKOLOGI	244
KOORDINATION AF EKSPERTBISTANDEN	245
ØVRIGE PARAMETERSVAR OG KVALITATIVE UDSAGN	246
AFSLUTNING	247
FACILITETER	248
INDLEDNING	248
FREMME TEAM DANMARK UDVIKLINGEN AF GODE ELITEFACILITETER?	248
ER DET FACILITETSMÆSSIGE BEHOV DÆKKET?	249
<i>Træningsfaciliteter i Team Danmark-regi</i>	252
SVARER FACILITETERNE TIL FREMTIDENS BEHOV?	256
AFSLUTNING	258
TRÆNINGS- OG KONKURRENCEBETINGELSER	259
INDLEDNING	259
<i>Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?</i>	259
ER TRÆNINGS- OG KONKURRENCEBETINGELSERNE TILFREDSSTILLELLENDE?	259
<i>Er det muligt at få optimal forberedelse til internationale konkurrencer?</i>	262
<i>Er det muligt at finde optimal modstand?</i>	263
<i>Parametersvar</i>	265
AFSLUTNING	266
FINANSIERINGEN AF ELITEARBEJDET	268
INDLEDNING	268
SPØRGSMÅLET OM RESSOURCER	268
SPØRGSMÅLET OM PRIORITERING OG EFFEKTIVISERING AF STØTTEN	269
<i>Prioritering</i>	269
<i>Effektivisering</i>	279
AFSLUTNING	283
DEL 3: SAMLET KONKLUSION, PERSPEKTIVER OG DET FREMTIDIGE STØTTEKONCEPT	284
INDLEDNING	285
DEL 3'S INDHOLD	285
SAMMENFATNING: HVAD VISER ANALYSEN?	286
INDLEDNING	286
SPORTSLIGE RESULTATMÅL	286
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje med pil ned</i>	287
SOCIAL OG SAMFUNDSMÆSSIG FORSVARLIGHED	287
<i>Samlet vurdering: Guldmedalje med pil ned</i>	288
TALENTUDVIKLING	288
<i>Samlet vurdering: Bronzemedalje med pil op</i>	289
KRITERIER FOR TILDELING AF STØTTE	290

<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje med pil op</i>	291
ADMINISTRATIV UDMØNTNING AF STØTTEN	291
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje</i>	291
SAMARBEJDSRELATIONER.....	292
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje med pil op</i>	292
EKSPERTBISTAND TIL ELITESPORTSFOLK	292
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje</i>	293
FACILITETER.....	293
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje</i>	293
TRÆNINGS- OG KONKURRENCEBETINGELSER.....	294
<i>Samlet vurdering: Bronzemedalje med pil op</i>	294
FINANSIERINGEN AF ELITEARBEJDET	294
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje</i>	295
SAMLET VURDERING AF STØTTEKONCEPTET.....	295
<i>Samlet vurdering: Sølvmedalje</i>	296
PERSPEKTIVER: HVAD ER DER SÆRLIG GRUND TIL AT HÆFTE SIG VED?	297
INDLEDNING	297
SVÆKKET KONKURRENCEEVNE SOM FØLGE AF SKÆRPET INTERNATIONAL KONKURRENCE.....	297
PRES FOR NYE LØSNINGER HVAD ANGÅR DET SOCIALE OG SAMFUNDSMÆSSIGE ANSVAR	299
<i>Fremtiden: Parallel eller sekventiel tilgang?</i>	300
FOR BESKEDENT FOKUS PÅ TALENTUDVIKLING.....	302
<i>Den australske inspiration: Alternativ tilrettelæggelse af talentidentifikation</i>	303
<i>Proaktiv anvendelse af viden til at løfte talenterne til toppen</i>	304
FINANSIERINGS- OG PRIORITERINGSMÆSSIGE PROBLEMSTILLINGER.....	304
<i>Finansieringsproblemer</i>	304
<i>Spørgsmålet om prioritering</i>	306
<i>Hvor er Team Danmark på vej hen?</i>	308
<i>Tre mulige modeller</i>	311
<i>Public service-modellen</i>	312
<i>Belønningsmodellen</i>	312
<i>Effektivitetsmodellen</i>	312
<i>Effektivitet, belønning eller public service?</i>	312
LØSNINGER: HVAD BØR DER GØRES?	314
INDLEDNING	314
NYE SPORTSLIGE RESULTATMÅL	314
<i>Et bedre mål for den sportslige udvikling</i>	314
SOCIAL- OG SAMFUNDSMÆSSIG FORSVARLIGHED: FLEKSIBLE ORDNINGER PÅ JOB-/UDDANNELSESOMRÅDET	315
<i>Nye fleksible uddannelses- og jobtilbud skal udvikles</i>	316
<i>Sekventiel operationalisering af job-/uddannelseskravet</i>	316
<i>Nyt resultatmål for den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed</i>	316
<i>Lobbyarbejde for bedre vilkår</i>	317
STØRRE FOKUS PÅ TALENTUDVIKLING OG -IDENTIFIKATION	317
<i>Kollektiv bevidsthed om rolle- og ansvarsfordeling skal opbygges</i>	317
<i>Fokuseret talentudviklingsstøtte uafhængigt af præstation</i>	317
<i>Bedre talentidentifikation</i>	318
<i>Parring af talenter i forhold til relevante sportsgrene</i>	318
BEDRE KOMMUNIKATION OM KRITERIER FOR STØTTE OG SYSTEMATIK OPFØLGNING I FORBINDELSE MED	
DISCIPLINANALYSERNE	318

<i>Bedre kommunikation om kriterier for støtte</i>	319
<i>Smartere indberetningsværktøjer og proaktiv anvendelse af viden</i>	319
<i>Kritisk revidering af afklarings- og disciplinanalyserne</i>	319
<i>Frekvensen af disciplinanalyser</i>	320
ADMINISTRATIV UDMØNTNING OG SAMARBEJDE: MINDRE BUREAUKRATI OG KONTROL.....	320
<i>Mindskning af det administrative arbejde i forbindelse med ansøgning om støtte</i>	320
<i>Strømligning af fleksibilitet og større grad af rammestyring</i>	320
<i>Proaktiv indsats overfor svagt stillede specialforbund</i>	320
<i>Afklar problemerne internt og mindsk distancen</i>	321
EKSPERTBISTAND: STYRKELSE AF DE SPORTSPSYKOLOGISKE TILBUD OG BEDRE KOORDINERING AF INDSATSEN.....	321
<i>Styrkelse af det sportspsykologiske tilbud</i>	321
<i>Bedre koordinering</i>	321
FACILITETER SAMT TRÆNINGS- OG KONKURRENCEBETINGELSER: SKAB BEDRE ADGANG TIL FACILITETER OG STYRK MULIGHEDERNE FOR UDLANDSOPHOLD.....	322
<i>Ejerskab og drift af egne faciliteter?</i>	322
<i>Øget fokus på at sende udøvere til internationale konkurrencer</i>	323
FINANSIERINGEN AF ELITEARBEJDET: STØRRE EGENFINANSIERING ELLER SKARPERE PRIORITERING?.....	324
<i>Større egenfinansiering fra specialforbundene?</i>	324
<i>Skarpere prioritering?</i>	325
OPSAMLING: EN MODEL FOR DET FREMTIDIGE STØTTEKONCEPT.....	326
INDLEDNING.....	326
EFTERSKRIFT: DANSK ELITEIDRÆTS BLINDE KOMMERCIELLE PLET.....	329
ET KOMMERCIELT STØTTEKONCEPT.....	330
LITTERATUR OG BAGGRUNDSMATERIALE.....	331
LITTERATUR.....	331
ØVRIGT BAGGRUNDSMATERIALE.....	333
BILAG 1: SPØRGESKEMA UDSENDT I FORBINDELSE MED 2. FASE AF EVALUERINGEN.....	334
EVALUERING AF TEAM DANMARKS STØTTEKONCEPT.....	334
2. BAGGRUNDSOPLYSNINGER.....	334
5. STØTTEKONCEPT 2005-2008: OVERORDNEDE KRITERIER/KRAV FOR STØTTETILDELING, OPBYGNING AF STØTTEKONCEPT M.M.....	336
21. SPORTSLIGE RESULTATMÅL.....	339
26. STØTTEKONCEPT 2005-2008: FORVALTNING AF STØTTEKONCEPT, HERUNDER SAMARBEJDE MED SPECIALFORBUND.....	340
40. FINANSIERINGEN AF ELITEARBEJDET.....	346
49. TRÆNINGS- OG KONKURRENCEBETINGELSER.....	347
62. SOCIAL OG SAMFUNDSMÆSSIG FORSVARLIGHED.....	351
73. TALENTUDVIKLING.....	353
86. EKSPERTBISTAND TIL ELITESPORTSFOLK.....	358
96. FORBEDRINGER AF STØTTEKONCEPTET.....	359
98. OPSUMMERING AF STYRKER OG SVAGHEDER VED TEAM DANMARKS STØTTEKONCEPT.....	360
BILAG 2: OVERSIGT OVER SPECIALFORBUNDS PLACERING, STØTTE MV. I DET NUVÆRENDE STØTTEKONCEPT.....	361
BILAG 3: AFKLARINGSANALYSENS SPØRGSMÅL.....	367
BILAG 4: DISCIPLINANALYSENS SPØRGSMÅL.....	380

BILAG 5: DISCIPLINANALYSERNES SVAR PÅ DELKONKLUSIONER	385
BILAG 6: BEREGNINGSMETODER	387
METODE VED OPGØRELSER AF MEDALJER OG TOP-8 POINT VED VM EL.LIGN. I OL-DISCIPLINERNE I ÅRENE MELLEM DE OLYMPISKE LEGE.....	387
BILAG 7: BALLETMODELLEN	389
YDERLIGERE OPLYSNINGER	390
BILAG 8: MEDALJEPOINT VED OL 1948-2004.....	391
BILAG 9: OVERSIGT OVER UNGDOMSRESULTATER	394
BILAG 10: MEDALJER, BNP OG BEFOLKNING	401
BILAG 11: BILAGSTABEL 2 OL-MEDALJER VESTEUEUROPA.....	404
BILAG 12: BILAGSTABEL: DANSKE MEDALJER VED OL, VM EL. LIGN I OL-DISCIPLINERNE 1996- 2007.....	409

Resumé og hovedresultater

"(...) the reality is that international sport is a global issue not a national issue. Consequently, the rules of the game are dictated by what rival nations are doing, not on the basis of what an individual nation is doing now compared with what it did in the past. The key question facing all nations taking a strategic approach to elite sport is 'to what extent do we wish to be part of this game?'. " (UK Sport 2006: 16)

Indledning

Ovenstående citat udtrykker et centralt kulturpolitisk perspektiv, som resultaterne fra denne evaluering af Team Danmarks støttekoncept også munder ud i. Uanset hvordan man vender og drejer det, støder den forestående revidering af det nuværende støttekoncept ind i spørgsmål, som kalder på kulturpolitisk stillingtagen - sådan som det i princippet var tilfældet, da støttekonceptet blev udformet og implementeret efter vedtagelsen af den nye elitelov fra 2004.

Ud over analysen af styrker, svagheder og forbedringsmuligheder af støttekonceptet er det en hovedkonklusion, at Team Danmarks virke er under et stigende og vedvarende internationalt pres, hvilket kræver en overordnet drøftelse af, hvilken vej støttearbejdet kan og bør følge fremover.

I det følgende fremlægger og peger Idan på de områder af støttekonceptet, som umiddelbart kan forbedres inden for de nuværende rammer, men der lægges også vægt på en indkredsning af de problemstillinger, som Team Danmark mere strategisk står overfor, og som bør gøres til genstand for fremtidige drøftelser på et overordnet kulturpolitisk niveau i Folketinget og i idrætsverdenen.

De konkrete forslag til forbedringer er uprioriterede i den forstand, at der ikke er taget stilling til ressourcemæssige spørgsmål. Forslagene har altså karakter af en slags bruttoliste, en ønskeseddel, som Team Danmark efterfølgende må sortere og prioritere i. Resuméet fremhæver de vigtigste punkter, mens rapportens Del 3 uddyber og diskuterer disse i dybden.

Evalueringsmål: Guld, sølv og bronze

Med henblik på at foretage en overordnet vurdering af de enkelte delområder af Team Danmarks virke, som evalueringen af støttekonceptet afdækker, anvendes guld-, sølv- og bronzemedaljer som en slags 'eliteidrættens smiley-ordning'.

Metallets ædelhed angiver, hvor godt de pågældende delområder fungerer. Pile 'op' og 'ned' er et forsøg på at nuancere disse grove mål. Der er naturligvis stadig tale om overordnede konklusioner, og de enkelte medaljer er alle mere nuanceret uddybet og begrundet i rapporten. Men anvendelse af denne tilgang er et forsøg på at gøre det mere klart for udenforstående, på hvilke områder Team Danmark bør forbedre sit støttekoncept. Hvad der nærmere er lagt i de anvendte medalje-kategoriseringer, bliver gennemgået i rapportens kapitel om evalueringens design.

Team Danmarks støttekoncept og generelle virke: Positive reaktioner på Team Danmarks arbejde og generelt sober indsats

Sølvmedalje

Denne evaluering analyser viser samlet, at Team Danmark inden for de rammer, som er udstukket af lovgrundlaget¹ og resultatkontrakten med Kulturministeriet, overordnet set arbejder hensigtsmæssigt, seriøst og sobert med støttekonceptet – den konkrete operationalisering af Team Danmarks forpligtelser.

Generelt har dansk eliteidræt dog tabt sportsligt terræn, ligesom Danmark målt på resultater underpræsterer i forhold til, hvor rigt landet er. Dette må blandt andet tilskrives det forhold, at andre nationer afsætter flere midler til elitesatsninger. Derfor må Team Danmark roses for i en vis udstrækning at kompensere for det internationale pres. Et pres, der alt andet lige må forventes at resultere i et endnu lavere resultatniveau i fremtiden, hvis der ikke genereres flere ressourcer til området.

At Team Danmark håndterer udviklingen af dansk eliteidræt på sober vis, viser sig ved, at der generelt er stor tilfredshed med Team Danmarks virke blandt de interessenter, der er omfattet af støttekonceptet. Man møder dog også kritik af støttekonceptet og Team Danmarks arbejde. En kritik, der i stor udstrækning hænger sammen med placeringen i støttehierarkiet.

Desuden er det klart, at processen i forbindelse med udviklingen af det nuværende lovgrundlag og støttekoncept blev skabt i en yderst spændt atmosfære, hvor divergerende idrætspolitiske interesser og målsætninger var i spil. Dette er klart en af hovedårsagerne til, at der fra nogle interessenters side rejses kraftig kritik af det nuværende støttekoncept, der er et barn af denne proces.

Idans overordnede konklusion er dog, at støttekonceptet set i lyset af de historiske og ressourcemæssige rammer på mange områder har været en succes, og at Team Danmark generelt lever flot op til sine forpligtelser.

Imidlertid er der centrale områder af støttekonceptet, der skal forbedres, hvis Team Danmark også i fremtiden skal kunne leve op til sine mål. Frem for alt bevirker den stigende internationale konkurrence om sportslige resultater et konstant krav om effektiviseringer og udvikling af nye formler for eliteudviklingsarbejdet.

Derfor rejser evalueringen af støttekonceptet nogle centrale kulturpolitiske spørgsmål, som bør drøftes, da det i stigende grad bliver vanskeligt at fastholde de forudsætninger, som Team Danmark og støttekonceptet bygger på. Blandt andet er det vigtigt at holde sig den internationale udvikling for øje, da det ikke giver mening at fastlægge især sportslige resultatmål, som er ude af trit med virkeligheden.

---

¹ Med 'lovgrundlaget' menes her lovtæksten samt dens bemærkninger. Der er tale om Lov om eliteidræt af 26. april 2004.

Hvorfor en samlet sølvmedalje?

Sølvmedaljen til den samlede vurdering af støttekonceptet gives, fordi Team Danmark overordnet set arbejder seriøst og sobert med at fremme udviklingen inden for dansk elitesport. Arbejdet holder international standard, og i forhold til de krav og kulturpolitiske opgaver, som lovgrundlaget og resultatkontrakten med Kulturministeriet opstiller, er Team Danmark nået langt på mange områder.

Men især inden for området for talentudvikling, den internationale konkurrenceevne og på en række administrative områder bør institutionens virke forbedres, så det kommende støttekoncept kommer til at fremstå mere smidigt, og der er grundlag for at forbedre resultaterne.

Hertil kommer, at der inden for nogle af de områder, hvor Team Danmark i øvrigt klarer sig virkelig flot, er udfordringer, som kræver kreative løsninger for at blive hensigtsmæssigt håndteret i fremtiden. Det gælder fx fordringen om, at Team Danmark skal udvikle dansk eliteidræt på en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde, hvor man bør udvikle mere fleksible job/uddannelsesordninger på alle niveauer og overveje, om man bør sætte mere ind på at lette overgangen mellem eliteidrætskarrieren og den civile karriere.

De enkelte forbedringsområder gennemgås i det nedenstående.

Sportslige resultatmål: Faldende konkurrenceevne på grund af stigende internationalt niveau

Sølvmedalje med pil ned

Støttekonceptet 2005-2008 er tilrettelagt med henblik på at skabe bedst mulige forudsætninger for internationale sportslige resultater for topsatsningsforbundene. Resultatkontrakten med Kulturministeriet fastlægger, at disse skal vinde flere guld-, sølv- og bronzemedaljer ved OL, VM og EM i perioden 2005-2008 end i perioden 2001-2004.

Resultatkontraktperioden er endnu ikke tilendebragt, og det er derfor ikke muligt at vurdere, om Team Danmark vil nå de aftalte mål, men ser man nærmere på de hidtil opnåede resultater, er dansk eliteidræts internationale konkurrenceevne generelt svækket. Både på lang og kort sigt taber dansk eliteidræt terræn. Sammenfattende viser analyserne, at dansk eliteidræts resultater og konkurrenceevne blev markant forbedret i 1990'erne, men også at niveauet er faldet igen i dette tiår. Konkurrenceevnen opgjort som andelen af samtlige medaljer og placeringspoint er nu næsten tilbage på niveauet fra 1988, hvor den østeuropæiske statsamatørisms dominans var på sit højeste. De fleste danske paradeidrætsgrene, ikke mindst sejlsport og badminton, oplever skærpet international konkurrence og færre topresultater. Man skal være varsom med at udlede for meget af nogle få års udvikling, men der er meget, der tyder på, at forringelsen af konkurrenceevnen for alvor har taget fart i årene siden OL i Athen. Dette kommer til udtryk i udviklingen i medaljehøsten og placeringspoint (top 8-resultater) samt den åbenlyse svækkelse af konkurrenceevnen inden for nogle af de idrætsgrene, der traditionelt står for en stor del af den danske medaljehøst ved OL. Det kommer endvidere til udtryk i Team Danmarks egen opgørelse

over, hvorvidt de sportslige resultatmål for topsatsnings-forbundene blev opfyldt i 2007. En stor del af topsatsningsforbundene har ikke opfyldt de sportslige resultatmål, og kun enkelte forbund har overpræsteret.

Det fremgår endvidere af analysen, at dansk eliteidræts resultatniveau (andel af samtlige medaljepoint eller placeringspoint) ikke er imponerende målt i forhold til befolkning og bruttonationalprodukt (BNP). Danmark klarer sig rimeligt i relation til befolkningstal, men underpræsterer klart i relation til BNP. Flere sammenlignelige lande, bl.a. Sverige og Holland, klarer sig bedre.

Dette er umiddelbart kritisk set i lyset af, at der i forhold til aftalen med Kulturministeriet skal skabes bedre resultater inden for rammerne af dette støttekoncept. Det giver samtidig grund til bekymring for den fremtidige udvikling.

Set i lyset af det stigende internationale konkurrencepres forekommer det imidlertid ikke overraskende, at Team Danmarks konkurrenceevne på det sportslig område er forringet. Den nyeste forskning inden for området² peger således på, at prisen for medaljer er stigende. Stadigt flere lande systematiser og investerer massivt i elitesport på et niveau, hvor Danmark ikke kan følge med.

Selvom det er klart, at det på denne baggrund bliver vanskeligere at bevare eller hæve resultatniveauet i fremtiden, hvis der ikke kan genereres yderligere ressourcer til området, er det imidlertid ikke givet, at eliteområdet i Danmark bør tilføres yderligere offentlige midler. Generelt er idrætsområdet i Danmark godt tilgodeset. På eliteidrætsområdet har stigningstakten ganske vist været svag, men dog uden nedskæringer. Senest har regeringens handlingsplan for at tiltrække store idrætsbegivenheder til Danmark oven i købet medført en betydelig tilførsel af yderligere midler i årene 2008-2011 til fortrinsvist eliterelaterede indsats. Derfor er det svært at forstille sig yderligere forøgede tilskud til Team Danmark, og under alle omstændigheder vil noget sådant indebære en kulturpolitisk prioritering, som det ligger uden for rammerne af denne evaluering at tage stilling til.

Det er dog også klart, at det svækkede konkurrenceniveau er utilfredsstillende. Men mest utilfredsstillende er det, at målet, der er stillet op som et udtryk for, hvor godt dansk eliteidræt klarer sig - og som Team Danmarks virke generelt sigter efter - ikke rigtigt måler noget meningsfuldt. Skulle det lykkes at opnå flere medaljer, siger dette i sig selv ikke noget om, hvorvidt dansk eliteidræts styrke reelt er forbedret, da flere medaljer kan være tjent alene, fordi udbuddet af internationale medaljer er øget, eller fordi nogle lande undlader at deltage i givne konkurrencer, og den globale konkurrencesituation derfor er svækket. Her er mål, der ikke bare tæller væksten i antallet af danske medaljer, men ser udviklingen i resultaterne i *forhold* til den internationale udvikling, bedre. For øjeblikket er arbejdet inden for dette område derfor ikke i verdensklasse.

---

² Se kapitlet herom i rapportens Del 1.

Hvorfor sølvmedalje med pil ned?

Den samlede indsats i denne sammenhæng bedømmes derfor til en sølvmedalje med pil ned. På den ene side er det tilfredsstillende at konstatere, hvor meget Danmark får for en relativt beskedne økonomisk investering, og Team Danmark og støttekonceptet har en stor del af æren herfor (selvom specialforbund, klubber mv. naturligvis er uundværlige og ligeledes leverer et stort arbejde). Men da konkurrenceevnen alligevel er nedadgående, ligesom målemetoderne er uhensigtsmæssige til at foretage en nøgtern vurdering af den danske konkurrenceevne, er der endnu et stykke til verdensklasse inden for dette område.

Hvad skal forbedres?

Bedre og mere nuancerede resultatmål skal opstilles

Den væsentligste indvending, der kan rejses i denne sammenhæng, er derfor, at de sportslige resultatmål og opgørelserne heraf ikke tager tilstrækkelige hensyn til den internationale udvikling på området. Selvom det er vanskeligt at opstille en tilstrækkelig nuanceret og meningsgivende målemetode, som på sober vis kan vurdere den danske situation i forhold til omverdenen og tage højde for idrætsgrenenes forskellige udbredelse mv., bør det nuværende mål i resultatkontrakten tage bedre højde for den internationale udvikling og de forudsætninger, den baserer sig på.

Hverken Team Danmarks egen løbende opgørelse af medaljeudviklingen eller kravet om, at Team Danmark skal skaffe Danmark flere medaljer, er nuancerede værktøjer eller meningsfulde mål alt taget i betragtning. Derfor foreslår Idan, at der ud over en opgørelse af medaljer også laves en opgørelse over medaljepoint (top 3) og placeringspoint (top 6 eller top 8) høstet på VM-niveau i alle OL-disciplinerne samt en opgørelse af den danske 'markedsandel' i lighed med de opgørelser, der er anvendt i indeværende analyse.

Desuden bør en beregningsmodel, der i lighed med det engelsk udviklede 'World Sporting Index' inddrager andre konkurrencer end OL og VM i OL-disciplinerne og vægter resultaterne efter discipliner og konkurrencers status og betydning, indarbejdes i den samlede vurdering. En sådan beregningsmodel bør opbygges efter danske forhold og inddrage de idrætsgrene, discipliner, der er relevante i denne kontekst.

Ydermere bør der laves en nuanceret opgørelse over resultaterne inden for holdspil. Her er det utilstrækkeligt alene at opgøre medaljer og placeringspoint.

Endelig må der tages hensyn til forskellene i nationernes input i elitesatsningerne, forskelle i BNP og befolkningsgrundlag samt eventuelt andre relevante forudsætninger.

Et bud på, hvordan man kan indarbejde relevante korrektioner, vægte og målemetoder med henblik på at opbygge en meningsfuld vurderingsmodel for danske resultater i fremtiden, er givet i tilknytning til denne rapportes nærmere analyser, blandt andet i form af begrebet 'sportslig konkurrenceevne' og brugen af supplerende mål. Men derudover er der givetvis behov for at arbejde videre med mere nuancerede tilgange i fremtiden. Der foreligger således et stykke udviklingsarbejde på dette område.

Social og samfundsmæssig forsvarlighed: Indsatsen er i top, men nye udfordringer melder sig

Guldmedalje med pil ned

En af de vigtigste hjørnestene i Team Danmarks virke, herunder arbejdet med støttekonceptet, er fordringen om en social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling af dansk eliteidræt. Denne grundsten var hovedårsagen til, at den første lov om eliteidræt overhovedet blev vedtaget i Folketinget tilbage i 1980'erne.

Siden har Team Danmark arbejdet med udgangspunkt heri. Alle undersøgelser gennemført herhjemme viser, at danske eliteudøvere er højere uddannet end deres jævnaldrende, som ikke dyrker elitesport. Også Team Danmarks egne opgørelser viser, at eliteudøverne i tilfredsstillende udstrækning dygtiggør sig job- eller uddannelsesmæssigt med henblik på tiden efter elitekarrieren.

I samarbejdsaftalerne med specialforbundene indgår det endvidere, at disse som betingelse for støtten skal efterleve de etiske retningslinier og principper, som Team Danmark hviler på. Dette peger i retning af, at Team Danmark efterlever sine forpligtelser på bedste vis, selvom udviklingen betyder, at der skal ses nærmere på, om arbejdet med at sikre den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed bør tage andre former.

Hvorfor guldmedalje med pil ned til den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed?

Der er tale om arbejde på noget nær verdensklasseniveau. At der alligevel bør være opmærksomhed på dette område skyldes, at den løbende udvikling skaber udfordringer, som skal adresseres for, at Team Danmark kan leve op til forpligtelserne i fremtiden. Desuden skal Team Danmark samtidig forbedre visse områder af sine tilbud på området.

Hvad skal forbedres?

Nye fleksible job-/uddannelses tilbud

Først og fremmest stiller de stigende krav til udøverne om træning og konkurrencedeltagelse Team Danmark over for opgaven til stadighed at arbejde for at udvikle nye og mere fleksible tilbud til atleterne. Det skal ske på ungdomsuddannelsesniveau, men også på det videregående niveau er der behov for at finde nye løsninger.

Samtidig må Team Danmark se nærmere på, hvordan man kan skabe større fleksibilitet i forhold til arbejdsmarkedet. Større dialog med offentlige myndigheder, forsvaret, politiet og sundhedsvæsenet er oplagte muligheder. Men også private virksomheder må i højere grad kunne påvirkes til at se fordele i at tilbyde eliteudøvere job på fleksible vilkår.

Denne indsats kan Team Danmark ikke løfte alene, men bør gå i samarbejde med relevante parter om at påvirke på flere niveauer. Både i forhold til det politiske niveau og erhvervslivets forskellige organisationer.

Sekventiel operationalisering af job-/uddannelseskravet

Mest kontroversielt er nok, at der i stigende udstrækning er behov for at gøre forsøg med en mere sekventiel tilrettelæggelse af støtten i modsætning til den nuværende parallelle, hvor eliteudøverne tager uddannelse eller opnår jobberfaring sideløbende med sportskarrieren. Større grad af støtte i forbindelse med overgangen til den 'civile' karriere efter elitekarrierens afslutning må overvejes i forbindelse med det nye støttekoncept. Dette skal ske under hensyntagen til, at der er fare for, at udøvernes livsbaner kommer til at ændre sig i forhold til jævnaldrenes, hvis man i større udstrækning end nu lader udøverne koncentrere sig om elitekarrieren og først hjælper med at sikre den job/uddannelsesmæssige dimension senere. Det foreslås derfor, at der inden for udvalgte sportsgrene gøres forsøg, der grundigt evalueres, inden modellen udbredes videre. Det er vigtigt, at den social-etiske fordring til stadighed er grundlaget for alle dele af Team Danmarks arbejde. Ellers vil institutionen miste sin kulturpolitiske legitimitet og forankring.

Nyt resultatmål for den sociale og samfundsmæssige ansvarlighed

Afledt af ovenstående bør der inden for rammerne af det nye støttekoncept opstilles alternative resultatmål for den sociale og samfundsmæssige ansvarlighed. De 96 procent af bruttogrupperudøverne, som skal være i gang med en uddannelse eller være i job, skal nuanceres, såfremt der i fremtiden sker en mere sekventiel tilrettelæggelse af støtten. Samtidig bør man følge op med analyser af, hvilket uddannelsesniveau udøverne opnår i forhold til normalbefolkningen i samme aldersgrupper, og hvordan de generelt klarer sig efter elitekarrierens afslutning.

Som minimum må man stille krav om, at eliteudøverne som gruppe er på samme niveau som normalbefolkningen i samme aldersgrupper. Dette betyder dog ikke, at der ikke kan tages særhensyn i konkrete sager, hvor idrætsudøvere i en periode vil være bedst stillede med at være undtaget fra krav om job/uddannelse. Men i så fald skal Team Danmark løbende følge op med initiativer, der hindrer, at de pågældende ikke mister socialt fodfæste senere i deres livsforløb.

Talentudvikling: Resultatorienteringen fjerner fokus fra det langsigtede talentarbejde

Bronzemedalje med pil op

Talentudviklingen er ikke så velintegreret i det nuværende støttekoncept. Desuden ligger hovedansvaret for talentudviklingen hos specialforbundene og klubberne.

Det er konklusionen, når man betragter konceptbeskrivelserne og spørger de aktive og interessenterne, som arbejder med dansk eliteidræt i specialforbundene. Ikke desto mindre har Team Danmark ifølge eliteloven en forpligtelse til at fremme talentudviklingen, og på dette område bør Team Danmark, men også klubberne og specialforbundene, gøre en større indsats.

Vigtigst er det imidlertid at være opmærksom på, at selvom Team Danmark ikke står med hovedansvaret for talentudviklingen, har støttekonceptet med den øgede orientering mod resultater og medaljer den uheldige og utilsigtede konsekvens, at mange specialforbund ifølge egne oplysninger i stigende grad satser på at optimere mulighederne for de ofte få udøvere, 'som

trækker støtten hjem'. Det går ud over det langsigtede talentarbejde og opfattes 'som at tisse i bukserne på en kold vinterdag', da kontinuiteten i elitearbejdet dermed bliver vanskeligere at opretholde. Samtidig vil det snævre resultatfokus gøre især specialforbundene i den lavere ende af støttehierarkiet sårbare over for udsving i resultaterne. Derfor er der grund til at have store forventninger til talentudviklingskronerne i regeringens handlingsplan for tiltrækning af events, der over fire år afsætter 40 mio. kr. til talentudvikling, men det bliver samtidig nødvendigt med en klar og mere fokuseret retning i det fremtidige støttekoncept, hvor en større del af Team Danmarks samlede midler bør gå til talentudvikling uafhængigt af præstationer.

Hvorfor bronzemedalje til talentudvikling?

Set i lyset af, at internationale undersøgelser peger på, at talentudvikling er et vigtigt parameter for små nationer i den internationale konkurrence, er her et område, som bør nytænkes og styrkes i forhold til det fremtidige støttekoncept. Blandt andet skal ansvars- og rollefordelingen mellem de involverede parter, Team Danmark, specialforbundene, Danmarks Idræts-Forbund (DIF), kommunerne osv. klargøres. Det er nemlig i sig selv en vigtig forudsætning for et stabilt talentarbejde, at de implicerede aktører arbejder i samme retning og har en kollektiv bevidsthed om ansvarsfordelingen.

Da det nuværende støttekoncept samtidig virker kontraproduktivt på talentudviklingen inden for en række discipliner, kan der kun gives en bronzemedalje til dette delområde i evalueringen. Når det alligevel bliver til bronze med pil op, skyldes det, at analyserne også viser, at talentarbejdet inden for nogle discipliner fungerer rimeligt. Men det er især inden for de i forvejen bedst stillede specialforbund med stor grad af støtte, at dette er tilfældet. Med henblik på at styrke eliteidrætten i Danmark generelt er dette ikke fuldt ud tilfredsstillende.

Slår de utilsigtede konsekvenser af præstationsorienteringen i støttekonceptet yderligere igennem i fremtiden, kan Danmark meget vel begynde at underpræstere målt på medaljer i forhold til befolkningsunderlag. Omvendt kan en målrettet indsats for talenterne give Danmark en komparativ fordel. Det vil ikke være udgiftsneutralt, men en hensigtsmæssig opprioritering af talentudviklingen kan øge chancerne for at overpræstere.

Hvad skal forbedres?

Derfor handler de fremadrettede perspektiver primært om at sikre, at de relevante specialforbund i fremtiden får overskud til at tænke mere langsigtet og ikke fokuserer for snævert på at høste den næste støttesikrende medalje. Det gælder især specialforbund, der ligger i den lavere ende af støttehierarkiet, og som derfor har færre ressourcer. Men også de individuelle sportsgrene, hvor der er flere medaljemuligheder, og små nationer, som har en komparativ fordel, bør komme i søgelyset.

Fokuseret talentudviklingsstøtte uafhængigt af præstation

Derfor foreslår Idan, at talentudviklingen bliver en mere klar og integreret del af støttekonceptet. Blandt andet bør der laves vandtætte skotter mellem talentstøtten og den øvrige mere præstationsafhængige støtte. Talentudviklingsstøtten bør antage karakter af projektstøtte, hvor

der især laves en målrettet indsats over flere år inden for de specialforbund, som har færre ressourcer og vanskeligere ved at løfte arbejdet alene.

Det vil især gøre det lettere for de mindre specialforbund at lave et langsigtet talentarbejde, som igen vil øge deres muligheder for at fastholde og/eller forbedre deres position i støttekonceptet. Vigtigst er, at en sådan fremgangsmåde vil skabe bedre muligheder for at opretholde og forøge Danmarks internationale resultater.

Bedre talentidentifikation

Med henblik på at udvælge de rigtige udøvere til den mere målrettede talentudvikling bør der udarbejdes overordnede og strategisk bedre programmer til talentidentifikation i samarbejde med specialforbundene, de nye såkaldte 'elitekommuner', klubberne og DIF. En del af dette arbejde kan indeholde en mere systematisk monitorering af ungdomsresultater på nationalt og internationalt niveau (i form af bedre talentidentifikation) med henblik på at sikre, at talenterne fastholdes og løftes til højeste seniorniveau gennem en målrettet indsats.

Som minimum bør alle støttede specialforbund have 'indberetningspligt' over for Team Danmark, hvad angår talenter nationale og internationale resultater. Dette overblik skal sikre, at forbundene og Team Danmark kan lægge relevante handlingsplaner. Efter at 15 års-reglen er ophævet ved den seneste revision af eliteloven, kan dette også omfatte talenter under 15 år.

I den forbindelse kan Team Danmarks egne disciplinanalyser anvendes mere aktivt og fremadrettet. Det virker underligt, at Team Danmark inden for støttekonceptet ikke mere målrettet har haft fokus på talentudviklingen, når disciplinanalyserne peger på, at talentgrundlaget i mange discipliner er svagt. Opfølgning på egne analyser og en klarere proaktiv indsats vil være i overensstemmelse med, hvad den internationale forskning peger på er nødvendigt.

Kollektiv bevidsthed om rolle- og ansvarsfordeling skal opbygges

Endvidere skal ansvars- og rollefordelingen mellem de involverede parter, Team Danmark, specialforbundene, DIF, kommunerne osv. klargøres. Det er i sig selv en vigtig forudsætning for et stabilt talentarbejde og velfungerende eliteprogram, at de implicerede aktører arbejder i samme retning og har en kollektiv bevidsthed om ansvarsfordelingen, som den internationale forskning peger på. Noget tyder på, at specialforbundene og Team Danmark mere eller mindre bevidst skyder ansvaret for talentudviklingen over på hinanden.

Dette er ikke hensigtsmæssigt. Talentudviklingen bliver for tilfældig, hvis der ikke er kontinuitet og klarhed over, hvem der har ansvaret hvornår. Her ligger en vigtig fremtidig opgave, hvor Team Danmark bør påtage sig den udviklende opgave og i samarbejde med de relevante parter klarlægge de udførende roller.

Parring af talenter i forhold til relevante sportsgrene

Som et radikalt forslag ansporet af de internationale tendenser bør Team Danmark endelig overveje at lave forsøg i de nye såkaldte 'elitekommuner' med systematisk at vurdere interesserede udøvers muligheder inden for forskellige idrætsgrene. Det skal ske under skyldig

hensyntagen til den danske tradition, etiske hensyn og under helt frivillige vilkår, men der er perspektiver i at bryde med traditionen for, at talentidentifikationen først sker, når udøverne selv har valgt idrætsgren. Som et tilbud kan interesserede udøvere screenes med henblik på at parre de rigtige personer med de sportsgrene, som de fysiologisk, motorisk mv. bedst egner sig til.

Forbilledet er Australien, hvor skoleelever omkring 14-års alderen inviteres til at blive testet med henblik på udvælgelse til mere integrerede introduktionsforløb inden for sportsgrene, hvor de udviser særlige evner. Det er langt fra givet, at Team Danmark kan eller skal implementere den australske model, men man bør lade sig inspirere og tilpasse den til danske forhold. Dette kan være et ressourcekrævende projekt med store praktiske koordinationsudfordringer, men der skal tænkes kreativt i forhold til at imødegå de udfordringer, som Danmark står overfor i det internationale kapløb. Første skridt på vejen er at få beskrevet et afgrænset projekt og indgå aftaler med samarbejdspartnere i relevante discipliner.

Kriterierne for tildeling af støtte: Gode kriterier, men vanskelige at kommunikere

Sølvmedalje med pil op

Grundlæggende viser resultaterne af denne evaluering, at der er to elitesyn på spil i forbindelse med vurderingen af, hvorvidt Team Danmarks støttekoncept er hensigtsmæssigt. Afhængigt af specialforbundenes placering i konceptet er der enten tilslutning til en klar prioritering af relativt få forbund med vægten lagt på præstation eller en mere bred tilgang, hvor alle bør tilgodeses ud fra en bredere public service-opfattelse, hvor alsidighed er et nøglebegreb.

Umiddelbart er det svært at tage stilling til, hvilken tilgang der er mest rimelig. På den ene side er det nødvendigt at prioritere for at være konkurrencedygtig internationalt, og på den anden side kan en for skarp prioritering true den kulturpolitiske tradition, som Team Danmark hviler på, hvad angår eliteidrættens sociale og samfundsmæssige forsvarlighed.

Generelt er der dog tilfredshed med Team Danmarks arbejde på dette felt, og set under ét har det international klasse. Alligevel hæver bedømmelsen sig til at placere Team Danmark tættere på verdensklassekategorien, guldmedaljen, da lovgrundlaget sender et klart signal om, at Team Danmark i stigende udstrækning skal prioritere – sådan som det er sket ved at sortere kraftigere i specialforbundene.

Hvorfor sølvmedalje med pil op til kriterierne for tildeling af støtte?

Da der i lovgrundlaget er indlagt mulighed for at vurdere placering af discipliner på baggrund af tradition (og dermed kultur), er der tilvejebragt flere muligheder for at lave kvalitative vurderinger i forbindelse med støttetildelingen. Hertil kommer, at flere interessenter snarere er kritiske over for lovgrundlaget som sådan end Team Danmark og organisationens forvaltning af loven.

Generelt kan man heller ikke forvente, at alle ikke-støttede specialforbund er tilfredse med deres placering i støttehierarkiet. Fire ud af ti ustøttede specialforbund forstår dog godt deres

manglende støtte, og mere end tre ud af fire af de specialforbund, der inden for dette støttekoncepts periode totalt set er støttet med under en mio. kr., forstår også deres placering i støttekonceptet.

Generelt går den primære problemstilling på, at kommunikationen om støttekonceptets reelle udvælgelseskriterier på nogle områder er uklar. Hertil kommer, at der er nogle problemstillinger af rent administrativ karakter. Blandt andet forekommer arbejdet med afklarings- og disciplinanalyserne tungt. Derudover er der dog stor opslutning til, at afklarings- og disciplinanalyserne er fornuftige værktøjer, som opstiller nogenlunde stringente kriterier for støtteværdigheden.

Hvad skal forbedres?

Bedre kommunikation om kriterier for støtte

For det første bør der på baggrund af erfaringerne fra implementeringen af det nuværende støttekoncept skabes en mere klar kommunikation ved introduktionen af det kommende støttekoncept omkring de vigtigste faktorer for tildeling af støtte (i de forskellige støttekategorier). Da denne proces ikke har været påvirket af samme politiske uro som i forbindelse med udviklingen af det nuværende støttekoncept, skulle dette kunne gøres uden de samme problemer.

Smartere indberetningsværktøjer og proaktiv anvendelse af viden

Rent teknisk efterlader analyserne det indtryk, at arbejdet med afklarings- og disciplinanalyserne kan forbedres. Fx gennem introduktion af et webbaseret system under Team Danmark til opdatering af disse med mulighed for komparative udtræk, så der kan gennemføres løbende analyser af dansk eliteidræts status opgjort på forskellige parametre på tværs af idrætsgrenene og med det formål bedre at kunne foretage proaktive indsatser. Det vil gøre Team Danmark i stand til bedre at tilrettelægge anvendelsen af ressourcerne i fremtiden. Vurderingsværktøjet bør med andre ord også anvendes som et bredt udviklingsværktøj og ikke kun være disciplinmålrettet.

Kritisk revidering af afklarings- og disciplinanalyserne

Endvidere bør der ske en overordnet drøftelse af afklarings- og disciplinanalysens styrker og svagheder ud fra vurderingsgrundlaget. Hvor meget bør de enkelte vurderingskriterier eksempelvis vægte? Dette hænger også sammen med kommunikationen om kriterierne.

Frekvensen af disciplinanalyser

Endelig bør det overvejes, om der kan laves en grundig disciplinanalyse hvert fjerde år og mindre justeringer hvert år, ligesom der bør være en klarere skelnen mellem vurderings- og udviklingsspørgsmål i disciplinanalysen. Større smidighed og klarhed i forbindelse med disciplinanalysen vil frigøre ressourcer, der kan anvendes bedre andre steder.

Den administrative udmøntning af støtten: Det er godt at stille krav, men bureaukratiet er stort

Sølvmedalje

Analysen af den administrative udmøntning af støtten giver indtryk af, at et vist niveau for administration er nødvendigt for at indgå i Team Danmarks støttekoncept. Overordnet er der også konsensus om, at det er nødvendigt at stille krav til de specialforbund, der ønsker støtte.

Team Danmarks administration anses på denne baggrund som godt fungerende med fagligt dygtige ansatte og ledelse, om end der er forbedringspotentialer i forhold til omfanget af indberetnings- og kontrolprocedurerne. Det er således vigtigt at få frigjort så mange ressourcer som muligt til brug for udviklingsarbejdet internt i Team Danmark og i forhold til arbejdet med eliteudøverne på specialforbunds niveau. Også procedurerne omkring ansøgning om støtte kan der med fordel ses nærmere på med henblik på at udvikle enklere sagsgange.

Hvorfor sølvmedalje til den administrative udmøntning af støtten?

Da det især fra de mindre forbunds side lyder, at den administrative belastning til tider er for høj, gives der en sølvmedalje til den administrative udmøntning af støtten. Desuden indikerer mange af respondenterne, at der er forhold på dette område, som kunne være bedre, selvom det generelt fungerer godt. Her tænkes blandt andet på det administrative arbejde forbundet med ansøgning om støtte, men også usikkerheden ved, at der kun gives bevillinger for et år ad gangen.

Hvad skal forbedres?

Mindskning af det administrative arbejde i forbindelse med ansøgning om støtte

Der er forhold omkring ansøgningsproceduren, som bør forenkles. Indtrykket er klart, at der indsendes meget store mængder af papir i forbindelse med den årlige ansøgning om støtte, ligesom andre indrapporteringsprocedurer måske kan lempes. Selvom der er ansat sportschefer i specialforbundene til at tage sig af de administrative ting i forbindelse med elitearbejdet, skal disse også have bedre mulighed for at tænke udviklingsorienteret, ikke mindst sammen med deres respektive Team Danmark-konsulenter. Et forslag om at give støtte for en længere periode end ét år ad gangen bør også overvejes, ligesom rammestyringsprincipper bør indarbejdes i forbindelse med tildelingen af støtte.

Proaktiv indsats over for svagt stillede specialforbund

Der synes at være en gruppe af specialforbund i udkanten af støttekonceptet, der har vanskeligt ved at efterkomme de formelle organisatoriske krav og derfor finder dem urimelige. Selvom det ligger i det nuværende støttekoncept, at der skal foretages en prioritering, bør der ses nærmere på, hvorvidt disse forbund kan hjælpes bedre i fremtiden, så de får bedre mulighed for at avancere i støttehierarkiet.

Samarbejdsrelationerne mellem Team Danmark og specialforbundene: gode relationer, men specialforbundene har behov for større frihed under ansvar

Sølvmedalje med pil op

Evalueringen af støttekonceptet viser, at der generelt er gode relationer mellem Team Danmark og de specialforbund, der er omfattet af støttekonceptet. Forholdet er præget af tillid, og lige så vigtigt har det nuværende støttekoncept medvirket til at professionalisere den organisatoriske struktur omkring elitearbejdet og dermed øget kompetencerne i specialforbundene. Det er en meget vigtig og positiv forbedring, både set udefra og også ifølge interessenterne, der har været inddraget i evalueringsarbejdet.

Imidlertid synes udviklingen at være kommet dertil, hvor professionaliseringsniveauet i specialforbundene er på et niveau, hvor der ønskes mere 'frihed under ansvar', eksempelvis gennem en større grad af rammestyring i det daglige. Implementeres dette, taler meget for, at det vil hjælpe på det image, som Team Danmark har fået blandt en del af specialforbundene, hvor det anføres, at institutionens konsulenter i nogen udstrækning har fået karakter af idrætsrevisorer. Det står i modsætning til, at de skal være sparringspartnere og udviklere af eliteidræt.

Det påpeges dog også, at man møder stor velvilje i Team Danmark, og at organisationen også har været ramt af en ledelsesmæssig turbulent tid med mange nye krav. Pointen er dog her, at Team Danmark i en vis udstrækning er blevet for kontrollerende, og at specialforbundene i større udstrækning har brug for viden og sparring i forhold til udvikling end revision og kontrol.

Hvorfor sølvmedalje med pil op til samarbejdsrelationerne?

Selvom det retfærdigvis skal siges, at evalueringen ikke inddrager Team Danmarks udlægning af sagerne, må analyserne af det forhåndenværende data give en sølvmedalje med pil op på trods af den generelt store opslutning til og tilfredshed med den måde, samarbejdet fungerer på. Respondenterne angiver i stor udstrækning 'Delvis enighed' i de fleste spørgsmål om samarbejdsrelationerne. Det betyder, at der på trods af generel tilfredshed alligevel er elementer, der skal forbedres, sådan som nogle af interessenterne er inde på i forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview. Arbejdet på dette område er derfor tættere på international klasse end verdensklasse.

Hvad skal forbedres?

Forbedringer på dette område handler om at give mere rum for specialforbundenes ageren. Dette må være en målsætning i fremtiden, selvom evalueringen ikke har haft mulighed for at undersøge, om det oplevede fokus på kontrol er nødvendigt i visse specialforbund.

Strømlining af fleksibilitet

Den administrative slankning i forhold til ansøgningsprocedurer indbefatter, at der også skal udvises større grad af fleksibilitet i forbindelse med anvendelsen af støtten. En større grad af rammestyring er et mål at stræbe efter. Vigtigt er det ligeledes, at der sikres en så ensartet og konsistent behandling af de forskellige specialforbund som muligt. Arbejdet med evalueringen

efterlader det indtryk, at der er forskelle på, hvorledes de forskellige specialforbund behandles i forhold til kontrol og fleksibilitet.

Det skaber utilfredshed og myter om, hvorledes Team Danmarks støttemidler anvendes. Men det virker også uhensigtsmæssigt som grundlag for et konstruktivt samarbejde mellem specialforbundene og Team Danmark. Uanset vanskelighederne ved den praktiske udmøntning vil det være en fordel, hvis Team Danmarks ansatte i endnu højere grad tilstræber en kollektiv bevidsthed om, hvordan man skal gå til de forskellige specialforbund.

Afklar problemerne internt og mindsk distancen

Endelig må kommunikationsstrategier overvejes med henblik på at styrke samarbejdet. Nogle af de interviewede interessenter peger på, at eventuelle problemstillinger skal afklares mellem specialforbundet og Team Danmark, før repræsentanter i Team Danmark går i pressen med emner, der vedrører støttetildeling. Det er ikke indtrykket, at problemet er særlig stort, men det kan på den anden side ikke afvises, at der bør være opmærksomhed på dette i fremtiden.

Samtidig skal Team Danmark overveje, hvilke signaler der sendes, når den centrale stab udvides. Forslag om at sætte konsulenterne ud og arbejde decentralt – i kortere eller længere perioder - i nogle af specialforbundene for at målrette indsatsene kunne være værd at overveje, når det gælder den fremtidige organisering. Dette kunne således medvirke til at løfte den samlede indsats. Det vil også kunne mindske den distance, som nogle interessenter siger hersker i forholdet mellem Team Danmark og specialforbundene. Man kunne tænke sig projektorienterede forsøg, hvor konsulenter bidrog aktivt til arbejdet i et forbund, hvor der var formodning om, at en sådan indsats kunne skabe resultater.

Ekspertbistanden til elitesportsfolk: Velfungerende tilbud med behov for fokus på sportspsykologi og bedre koordinering

Sølvmedalje

Analysen af Team Danmarks eksperttilbud inden for fysiologi, testning, skadesforebyggelse og skadesbehandling mv. efterlader overordnet et indtryk af et velfungerende system, dog med nogle knaster.

Overordnet er der stor grad af tilfredshed med støttekonceptets tilbud om ekspertbistand til eliteudøvere. Det fremgår af såvel spørgeskemaet som de kvalitative udsagn. Dog må det bemærkes, at de aktive og sportscheferne er lidt mere skeptiske end de øvrige respondenter, når det kommer til videns- og serviceniveau inden for skadesforebyggelse og -behandling samt kost og ernæring.

Sidst, men ikke mindst, er især landstrænerne utilfredse med det sportspsykologiske tilbud, ligesom utilfredshed med koordineringen af tilbuddene kan slå ud i utilfredshed med de enkelte ekspertområder.

Hvorfor sølvmedalje til ekspertbistanden til elitesportsfolk?

Utilfredsheden med det sportspsykologiske tilbud er markant. Hertil kommer, at der også peges på problemer med koordinationen af tilbuddene. Sammenholdt med de øvrige forhold inden for dette delområde er indsatsen af høj kvalitet, men alligevel et stykke fra verdensklasse som en guldmedalje ville udtrykke. Derfor vurderes indsatsen her til en sølvmedalje.

Hvad skal forbedres?

Styrkelse af det sportspsykologiske tilbud

Støttekonceptets sportspsykologiske tilbud vurderes væsentligt dårligere end de øvrige eksperttilbud. Både i forhold til videns- og serviceniveauet bør der derfor ske forbedringer. Da de stigende krav til elitesportspræstationer hele tiden fordrer optimering inden for alle tænkelige delområder, kan dette ikke negligeres. Team Danmark har i det tidlige forår iværksat en konceptbeskrivelse af det fremtidige sportspsykologiske setup i Team Danmark. Dette er et skridt i den rigtige retning, men serviceniveauet bør også styrkes. I lyset af, at mental forberedelse bliver et stigende konkurrenceparameter, er dette evident.

Bedre koordinering

En anden nøgle til større tilfredshed synes at ligge i en bedre koordinering af tilbudene. Det er kendetegnende, at det kan være vanskeligt at få den relevante bistand, når man bosætter sig i udlandet, ligesom utilfredsheden hænger sammen med vanskelighederne med at få tilknyttet de rigtige eksperter på de rigtige tidspunkter, ligesom faggrænser kan være et problem.

Nogle interessenter peger på, at visse eksperter har været vanskelige at arbejde sammen med, hvilket også taler for, at der skal arbejdes på at få bedre samarbejdsrelationer og et højere serviceniveau, herunder en større fleksibilitet. På dette område må nærmere undersøgelser dog følge op, da det ikke – inden for rammerne af denne evaluering – har været muligt at komme problemstillingerne nærmere.

Faciliteterne: Et stykke efter international standard

Sølvmedalje

Støttekonceptet er koblet op på den facilitetsmæssige dimension i den forstand, at det er afgørende for de støttede eliteudøvere at have adgang til tidssvarende faciliteter og udstyr for at kunne udvikle og opretholde deres sportslige niveau.

Analyserne af den facilitetsmæssige dimension i denne evaluering viser, at dansk eliteidræt endnu har et stykke vej at gå, inden man når det absolutte verdensklasseniveau. Ganske vist er der overordnet stor grad af tilfredshed med faciliteterne generelt og med dem, der stilles til rådighed via Team Danmark, ligesom respondenterne mener, at Team Danmark fremmer udviklingen af gode træningsfaciliteter til eliten.

Men samtidig er der bekymring for, om faciliteterne modsvarer fremtidens behov. Endvidere er der mange forbehold i besvarelserne og en række idrætsgrenspecifikke forskelle. Blandt andet

møder man en bekymring om, hvorvidt Team Danmarks reelt prioriterer facilitetsområdet højt nok.

Hvorfor sølvmedalje til faciliteterne?

At den generelle facilitetsstandard samt adgangen hertil ikke er god nok, er ikke et forhold, man alene kan stille Team Danmark til ansvar for, da opførelse og drift af idrætsfaciliteter i hovedsagen er et kommunalt anliggende. Alligevel er facilitetsområdet meget centralt, og evalueringen efterlader det indtryk, at der endnu er et stykke vej til, at Danmark inden for dette område har verdensklassestandard. Derfor tildeles dette område en sølvmedalje.

Hvad skal forbedres?

Øget samarbejde med kommunerne

En hovedudfordring for udvikling af tidssvarende faciliteter består i at forbedre faciliteterne i samarbejde med kommunerne og samtidig styrke de allerede eksisterende tilbud. Her virker lovgrundlagets intentioner om at styrke samarbejdet med kommunerne gennem de nye såkaldte 'elitekommuner' som et skridt i den rigtige retning, selvom analyserne også viser, at der på dette område endnu er et stykke vej, før fordelene for alvor kan registreres.

Midlerne, der er afsat i forbindelse med regeringens handlingsplan, og som udmøntes gennem det såkaldte 'elitefacilitetsudvalg' med sekretariat i Lokale- og Anlægsfonden, kan også i mindre grad bidrage til at styrke eliteidrættens, idet disse midler vil medvirke til at forbedre opvisningsanlæggene herhjemme.

Ejerskab og drift af egne faciliteter?

Særligt problematikken om at få adgang til faciliteter giver grund for overvejelser om, hvorvidt Team Danmark på længere sigt bør eje og drive egne faciliteter. Dette er yderst omkostningskrævende og kan derfor virke helt urealistisk inden for de nuværende økonomiske rammer.

Hvis Team Danmark skal investere i bygninger, skal det tages af driften eller egenkapitalen, og det er sandsynligvis kun muligt i yderst beskedent omfang. Alligevel efterlader analyserne det indtryk, at faciliteter til træning bør opprioriteres, og derfor kan det måske alligevel overvejes, om det kan gøres på enkelte områder - eksempelvis inden for nogle af de individuelle sportsgrene, der kan have faciliteter under samme tag. Alternativt bør der arbejdes med at leje faciliteter med 24 timers adgang, sådan som det med succes har været forsøgt tidligere. Det vil skabe ultimativ fleksibilitet for udøverne.

Elitekommunesamarbejdet, der ikke har været et emne for denne evaluering, kan vise sig positivt i denne henseende, men løser ikke i sig selv den traditionelle konflikt mellem elite- og breddeadgang. Som den internationale litteratur peger på, og som delvist bekræftes af denne evalueringens analyser, står den praktiske virkelighed ofte i modstrid med de politiske hensigter. I kampen for tildeling af træningstid kommer eliten i konflikt med bredden. I denne sammenhæng er Team Danmarks derfor afhængig af politisk velvilje og lokale samarbejdsmuligheder.

Trænings- og konkurrencebetingelserne: begrænset nationalt konkurrenceniveau

Bronzemedalje med pil op

Trænings- og konkurrencebetingelserne er tæt koblet til spørgsmålet om den facilitetsmæssige dimension. Trænings- og konkurrencebetingelserne forstås i denne sammenhæng som mulighederne for at få kvalificeret sparring og modstand på nationalt og internationalt plan. Dvs., om eliteudøverne har det nødvendige antal trænere osv., og om de har gode muligheder for at deltage i konkurrencer på internationalt niveau.

Analyserne af forholdene på dette område viser, at det ifølge respondenterne er muligt at få adgang til internationale konkurrencer, hvilket overordnet set er meget positivt, da dette ifølge den internationale litteratur på området er vigtigt at give dem den nødvendige erfaring på højeste niveau.

Dog må det samtidig påpeges, at evalueringens analyser viser, at især de individuelle discipliner har problemer med at sikre tilstrækkelig sportslig modstand på nationalt niveau. Hertil kommer, at kun en ud af ti mener, at træningsbetingelserne herhjemme er meget gode. Tages dette for pålydende, er det kritisk.

Hvorfor bronzemedalje med pil op til trænings- og konkurrencebetingelserne?

Selvom der overordnet er nogenlunde tilfredshed med trænings- og konkurrencebetingelserne, er det et gennemgående problem, at Danmark ikke er på samme niveau som andre lande, når det gælder den træningsmæssige kvalitet – her forstået som trænerens kompetence, antallet af trænere pr. udøver og træningsmiljøet generelt.

Man kan sige, at Danmark som nation er bagud på point allerede, inden de internationale konkurrencer starter. At interessenterne, der er berørt af støttekonceptet, er mere tilfredse med betingelserne umiddelbart op til de store konkurrencer, signalerer et mangelfuldt koncept. Trænings- og konkurrencebetingelserne holder således ikke fuldt ud international standard, der udløser en sølvmedalje inden for denne evalueringens vurderingskriterier. Derfor tildeles en bronzemedalje med pil op til dette delområde i evalueringen.

Hvad skal forbedres?

Øget fokus på at sende udøvere til internationale konkurrencer

Som med mange af de øvrige forhold omfattet af denne evaluering er en forbedring af trænings- og konkurrencebetingelserne et spørgsmål om ressourcer. Team Danmark gør på den træningsmæssige side allerede meget for at uddanne trænere og indsamle og formidle den nyeste viden inden for optimering af træningsmetoder. Men da træningsbetingelserne herhjemme ikke holder internationalt niveau, bliver det stadig mere nødvendigt at sende eliteudøverne på internationale forberedelsesture for at konkurrere på internationalt plan.

Der ligger en udfordring i at tilrettelægge hensigtsmæssige forløb, hvor udøverne kan få den optimale forberedelse op til mesterskaber og slutrunder. Det er langt fra Team Danmarks eneansvar, men det er vigtigt at fastholde og udvikle de gode muligheder for at komme på udenlandsophold, som interessenterne oplever, der er. Her bør Team Danmark fortsat afsætte en rimelig mængde midler.

Hertil kommer naturligvis opgaven med at styrke de hjemlige trænings- og konkurrencebetingelser. Regeringens handlingsplan for at tiltrække store idrætsbegivenheder kan vise sig gunstig i denne sammenhæng. Ofte giver muligheden for at deltage i internationale konkurrencer på 'hjemmebane' fordele, som både udløser medaljer og løfter det nationale niveau. Omvendt skal man dog heller ikke være blind for risikoen for, at handlingsplanens øgede pres på specialforbundene for at binde an med prestigefyldte internationale arrangementer skaber et administrativt pres og en økonomisk risiko, der i værste fald også kan være kontraproduktiv i forhold til specialforbundenes fokus på eliteidræt.

Finansiering af specialforbundenes elitesatsninger: Begrænset reel omprioritering

Sølvmedalje

Det er meget vanskeligt objektivt at vurdere den del af støttekonceptet, der er politisk præget, ud fra de brugeranalyser, som denne evaluering i vid udstrækning benytter sig af. Dels er det klart, at der ligger meget store interesser i specialforbundene (uanset støttestatus) i at opnå økonomisk støtte, dels kan det være forbundet med store konsekvenser helt eller delvist at miste støtten.

Desuden er fordelingen af goderne i samfundet altid - i sidste ende - politisk. Det gælder også i 'eliteidrætssamfundet'. Ganske vist har Team Danmark i overensstemmelse med den generelle danske tradition om armslængdefrihed fået overdraget ansvaret for at foretage de nærmere vurderinger og på den baggrund defineret en række kriterier som udgangspunkt for støttetildelingene. Men da lovgrundlaget samtidig lægger op til, at tradition og dermed også kulturelt betingede argumenter kan bruges som vurderingsgrundlag for tildeling af støtten, er der åbnet for mange forskellige fortolkninger af de faglige vurderinger. Grænsen mellem politik og faglighed bliver med andre ord uklar.

Dette er nok i virkeligheden støttekonceptets største svaghed. Et forhold, som ikke alene kan lægges Team Danmark til last. Perioden op til seneste lovrevision og processen omkring implementeringen af det første støttekoncept i perioden derefter var præget af mange idrætspolitiske konflikter, der stadig præger arbejdet i flere specialforbund, Team Danmark og samarbejdsrelationerne.

Det har ikke været denne evaluerings opdrag at være 'dommer' på den proces, men alene at tage udgangspunkt i det aktuelle støttekoncept, lovgrundlaget og resultatkontrakten.

Analyserne heraf viser, at der reelt set synes at være foretaget en noget begrænset omfordeling økonomisk. Således er 70 procent af den direkte økonomiske støtte, som Team Danmark

uddeler, videreført som hidtil. Lige under 14 procent er omfordelte midler, og kun 6 procent af den samlede støtte i perioden 2005-2008 er hentet ved helt at fjerne støtten fra en række specialforbund. I forhold til lovgrundlaget og dets intentioner kan man diskutere, om en omfordeling af små 14 procent af midlerne svarende til cirka 10 mio. kr. om året er tilfredsstillende.

I international målestok er det næppe. Måden, som støttekonceptet håndteres på inden for dette område, er derfor ikke i verdensklasse, hvis formålet som udgangspunkt er at kompensere for den internationale udvikling gennem en skarpere prioritering.

På den anden side kan man argumentere for, at der er grænser for, hvor kraftigt man kan prioritere og fokusere ressourcerne uden at indsnævre feltet af idrætsgrene så kraftigt, at det ikke er muligt at efterkomme ambitionerne om flere medaljer på længere sigt. Prioriteringen skal altså være et hensigtsmæssigt dansk kompromis, der også tager relevante kvalitative hensyn til specialbundenes forudsætninger og særlige forhold.

Hvorfor sølvmedalje til finansieringen af elitearbejdet?

Med isoleret udgangspunkt i lovgrundlaget og resultatkontrakten er det alt taget i betragtning rimeligt at tildele en sølvmedalje til dette centrale delområde i evalueringen af støttekonceptet. Dette skyldes, at Team Danmark alt andet lige i praksis har måttet finde et kompromis, hvor der både tages hensyn til dansk tradition og kravet om øget fokusering som følge af resultatkravene i resultatkontrakten med Kulturministeriet.

Hvad skal forbedres?

Lige så vel som det er vanskeligt at tildele medaljer til håndteringen af resourcefordelingen, lige så svært er det at pege på en klar vej, som Team Danmark bør følge i fremtiden. I bund og grund handler spørgsmålet om, hvilken rolle Team Danmark har og bør have. Det er derfor lige så meget et kulturpolitisk som et fagligt spørgsmål. Således må overvejelser om resourcefordelingen kobles til mere overordnede refleksioner om Team Danmarks rolle, de internationale tendenser og spørgsmålet om, hvad der kan gøres inden for den eksisterende økonomiske ramme.

Sådanne refleksioner uddybes i det følgende.

Kulturpolitiske overvejelser: Flere ressourcer, yderligere fokuseret støtte eller omlægning af fokus?

Selvom det i princippet ligger uden for denne evaluering at lægge op til kulturpolitiske drøftelser, har både den hjemlige og den internationale udvikling skabt behov for at sætte dele af denne evalueringens resultater ind i en perspektiverende debat om Team Danmarks fremtidige opgaver. I det følgende ridses de vigtigste problemstillinger og spørgsmål op, da de kan bruges fremadrettet.

Utilstrækkelige ressourcer

Først og fremmest viser evalueringen, at Team Danmarks ressourcer ikke er tilstrækkelige til at imødegå fremtidens sportslige udfordringer og den globale konkurrencesituation, hvis det nuværende medaljeniveau skal holdes. I forhold til det befolkningsmæssige underlag præsterer Danmark som nævnt rimeligt. Til gengæld underpræsterer de danske atleter, når der korrigeres for forskelle i BNP i forhold til andre nationer, og generelt er den danske konkurrenceevne faldende.

Meget tyder på, at dette skyldes, at den internationale udvikling i stigende udstrækning stiller krav om en øget ressourcetilførsel for at opretholde det samme niveau. Den internationale forskning gennemgået i rapporten peger således på, at pengene betyder stadigt mere, og spørgeskemaundersøgelsen gennemført i forbindelse med evalueringsarbejde viser, at interessenterne i dansk eliteidræt har samme fornemmelse. Det betyder ikke, at der ikke kan hentes medaljer på effektiviseringer og omlægninger, men der er en grænse, som Danmark snart vil nå. Stadigt flere lande udvikler medaljekapabilitet og investerer store beløb for at være med i den internationale konkurrence om medaljer, og det er en omverdenspåvirkning, der har naturlovskaraktter, og som svækker Danmarks muligheder for at være førende inden for en række idrætsgrene på længere sigt.

Hvordan skal der disponeres?

Denne tendens afføder overvejelser over, hvad der kan gøres for at ruste Danmark til den øgede konkurrence. Ud over de forbedringspotentialer, der er beskrevet i det ovenstående, handler problemstillingen primært om ressourcer. Med udgangspunkt i, at der næppe tilfalder området væsentligt flere offentlige midler i fremtiden, ligesom DIF og Team Danmarks nye markedsføringsselskab, Sport One Danmark A/S, formentlig først kan øge de kommercielle indtægter på længere sigt, er spørgsmålet, om der skal prioriteres skarpere i det nye støttekoncept, eller om man i stedet helt bør omlægge fokus i erkendelse af, at Danmark på længere sigt må være tilfreds, når danske eliteudøvere engang imellem vinder en medalje.

Spørger man respondenterne i denne undersøgelse, er der sammenhæng mellem placeringen i støttehierarkiet og holdningen til dette spørgsmål. De bedst støttede forbund svarer således, at man bør støtte nogenlunde det samme antal forbund eller færre, mens de mindre eller helt ustøttede forbund i varierende udstrækning mener, at man skal støtte flere forbund. Lidt firkantet stillet op kan man sige, at solidariteten blandt de ressourcetsvage specialforbund er størst, men logikken i støttekonceptet og hos de støttede forbund mest af alt følger det sportslige princip: 'The winner takes it all'.

Det sidste er helt i tråd med den internationale udvikling, der går i retning af en stadig større grad af fokusering og præstationsorientering. Skal man tage de bedst kørende specialforbunds holdninger for pålydende, bør man derfor prioritere endnu skarpere i fremtiden.

Men er dette hensigtsmæssigt? Skal Danmark gå samme vej, bare fordi andre nationer gør det?

Det er svært at give et entydigt svar på spørgsmålet, da det som nævnt er en overordnet kulturpolitisk drøftelse værd. Med udgangspunkt i den nuværende praksis kan der findes gode begrundelser for, at der skal satses på sportsgrene, som i forvejen står stærkt, og at man bør gå yderligere ad den vej i fremtiden, fordi omverdenen stiller større krav.

De store nationalsportsgrene, håndbold og fodbold, har med nogle udsving vist gode resultater, de har setup'et, og der kan alt andet lige forventes en rimelig 'forrentning' af de midler, som Team Danmark skyder ind. Hertil kommer, at lovgrundlaget som tidligere nævnt tilvejebringer mulighed for at indlægge tradition som et grundlag for støtte, uanset at det set i et bredere perspektiv er irrationelle investeringer at satse på håndbold og fodbold eller flere andre holdsportsgrene herhjemme – set i forhold til de relativt få medaljer, der kan vindes inden for disse sportsgrene.

I forhold til en ren medaljebetonet effektivitetsbetragtning er det nemlig som beskrevet i rapporten uhensigtsmæssigt at satse på holdsportsgrene, hvor de store lande generelt står stærkt, mens de små lande omvendt har en komparativ fordel i individuelle sportsgrene. Pengene vil altså være bedre investeret i individuelle sportsgrene, hvor medaljeudbuddet er stort.

Endelig er der det public service-agtige argument om, at Team Danmark blev oprettet for at sikre en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig udvikling, hvilket alt andet bliver vanskeligere at efterkomme, hvis antallet af specialforbund skæres markant ned. I så fald vil en lang række eliteudøvere stå uden for Team Danmarks ansvarsområde. Det er vanskeligt at se, at det skulle være foreneligt med den vægtning, som den sociale og samfundsmæssige dimension har haft historisk og i det nuværende lovgrundlag.

Større egenfinansiering fra specialforbundene?

Derfor synes en større egenfinansiering fra specialforbundenes side som en mulighed for at frigøre midler til absolutte topsatsninger. Det er dog ikke uproblematisk, fordi en lang række forbund vil have vanskeligt ved at finansiere en større del af deres elitearbejde selv set i forhold til, hvad de gør nu, ligesom det kan have omkostninger for den bredere idræt under forbundene. Dermed er der risiko for, at man afvikler lige så meget, som man udvikler af dansk eliteidræt. Men tanken om at skrue på egenfinansieringsgraden forekommer umiddelbart som et mindre onde end at skære markant i antallet af støttede forbund, hvis man tilslutter sig argumentet om, at Team Danmark også har en vis alsidighedsforpligtelse.

Skarpere prioritering?

Vælges en skarpere prioritering med færre topsatsningsforbund, bør denne tilgang, uanset hvad kombineres med en udvidelse af rådgivningstilbudene inden for det sociale og samfundsmæssige dimension, herunder de idrætsmedicinske tilbud og sportspsykologi. Her kan medaljekapabilitet uanset andre forhold være et kriterium for at blive en del af 'Team Danmark-familien'.

Det vil sikre, at Team Danmark stadig kan leve op til de etiske fordringer, som var så vigtige, da institutionen blev oprettet, og som stadig vægtes kraftigt i lovgrundlaget - samtidig med, at den direkte økonomiske støtte koncentrerer på færre specialforbund.

Lige så vigtigt vil det i fald være at sikre sig en langsigtet indsats, hvad angår talentudvikling, så dansk eliteidræt kan få mere kontinuitet i medaljeperspektivet.

Støttekonceptet 2009-2012

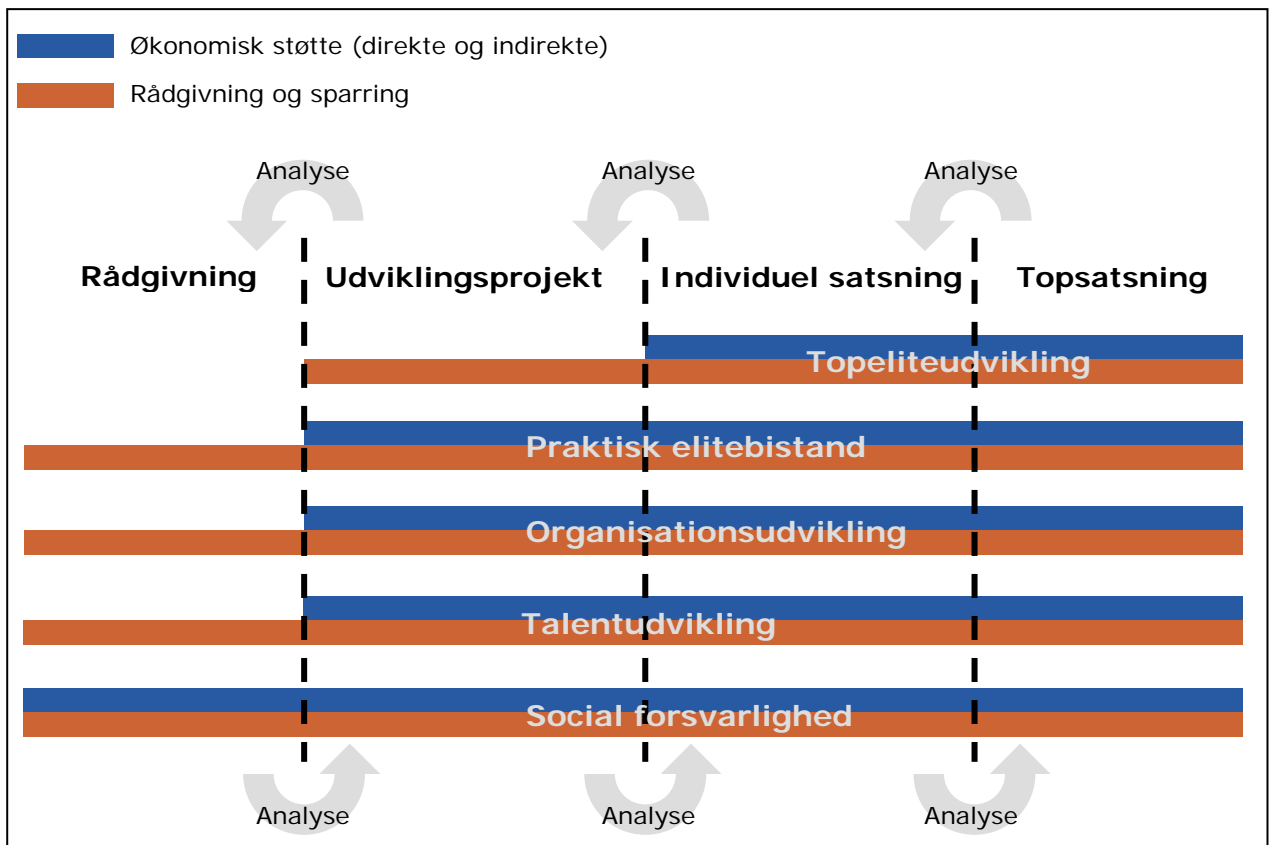
De samlede analyser i denne rapport afslører store kvaliteter, men også nogle svage punkter i det aktuelle støttekoncept. Interessenternes generelle tilfredshed med det nuværende støttekoncept, dets kriterier og dets administrative udmøntning fordrer dog ikke en total omlægning, men snarere justeringer.

Idans forslag til et nyt støttekoncept koncentrerer sig på denne baggrund om at skabe en større sammenhæng eller helhedsorientering i elitearbejdet funderet på de grundlæggende kulturpolitiske værdier, som Team Danmark har været underlagt fra institutionens oprettelse og frem til i dag - uanset om der vælges en mere fokuseret eller alsidig retning for støttearbejdet i fremtiden.

Det er en model, som foreslår støtte på et tidligere tidspunkt i elitearbejdet - med henblik på at styrke talentudviklingen - men også en model, der er ideel i den forstand, at den nærmere praktiske tilrettelæggelse kan vise sig vanskelig eller umulig, medmindre der tilføres ekstra midler fra statslig eller kommerciel side.

Modellen kan derfor helt eller delvist implementeres, såfremt budgetrammen tilsiger det, eller indskrænkes til at blive anvendt på de områder, som findes mest ønskelige. Modellen er i den forstand et oplæg til videre diskussion og bearbejdning i forbindelse med udviklingen af et nyt støttekoncept.

I modelform kan Idans forslag til et nyt støttekoncept for perioden 2009-2012, der søger at kompensere for det nuværende koncepts svagheder, illustreres i nedenstående figur.

Figur 1: Inspirationsmodel for Team Danmarks støttekoncept 2009-2012

Modellen kræver en forklaring til de enkelte punkter både vertikalt og horisontalt:

Der skelnes gennemgående mellem 'økonomisk støtte' samt 'rådgivning og sparring' for at understrege mere eksplicit, hvor den økonomiske støtte dækker, og hvor der blot er mulighed for at modtage rådgivning for forbund og udøvere. Ved den økonomiske støtte er der ikke skelnet mellem 'direkte' og 'indirekte' støtte³. Enkelte steder i modellen vil det måske give mening at skrævere den økonomiske (blå) del af støtten, hvis den reelle økonomi her er relativt begrænset.

Vertikalt er figuren delt ind i nedenstående kategorier:

- **Topsatsning:** Den nuværende støttekategori Top TD, hvor forbundet har flere eliteudøvere på internationalt niveau.
- **Individuel satsning:** Den nuværende støttekategori Top TD Individuel, hvor forbundet har få eliteudøvere på internationalt niveau, som modtager støtte.
- **Udviklingsprojekt:** Denne kategori dækker både over de nuværende udviklingsprojekter og forberedelsesprojekter, men også mindre udviklingsprojekter, der kræver de samme økonomiske midler som de nuværende projekter, men omvendt kan gøre en stor forskel i de enkelte forbund.
- **Rådgivning:** Forbund og udøvere, som ikke er berettigede til økonomisk støtte (ud over støtte til tilbud, der skal sikre den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed), men som kan hjælpes på vej med henblik på enten at komme højere op i støttehierarkiet eller sikre en sund eliteudvikling i forbundet generelt.

³ Opdelingen i 'direkte' og 'indirekte' støtte indikerer, at der er tale om al kapitaliseret støtte. Team Danmark opererer p.t. med begreberne 'direkte støtte' (satsningsbudgettet) og 'øvrige direkte støtte' (bistand til sportspsykologi, fysisk træning, materialeanskaffelser, idrætsmedicin, elitevejledning, projekter mv.)

Modellen indikerer, at det kræver en nærmere analyse af specialforbundets forhold for at springe et niveau op eller ned. Team Danmark bør som nævnt i rapporten afklare, hvorvidt afklaringsanalysen og disciplinanalysen skal omarbejdes til at være ét samlet redskab, eller om begge skal bibeholdes.

Horisontalt opererer modellen med fem niveauer:

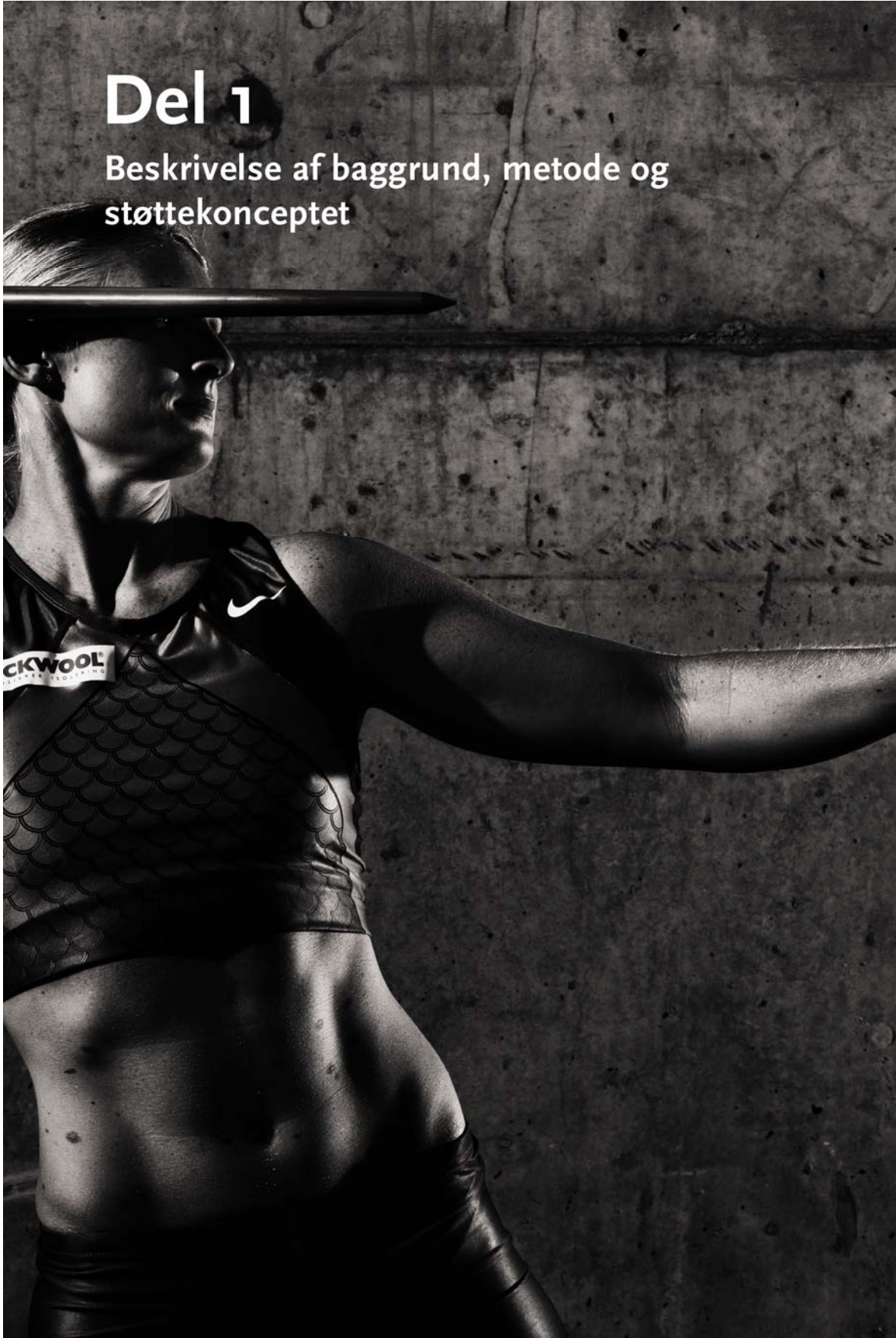
- **Topeliteudvikling:** Kategorien dækker over udvikling og økonomisk bistand til den absolutte topeelite: Deltagelse i konkurrencer, træningsbetingelser, træningslejre, finansiering af leveomkostninger mv. Den er også medtaget på rådgivningsniveau under udviklingsprojekter, hvis udøverne er tæt på at nå den absolutte topeelite. Denne kategori dækker sportslig udvikling *på kort sigt* (0-4 år).
- **Praktisk elitebistand:** Praktisk bistand til forbund: Idrætsmedicin, sportspsykologi, facilitetskoordinering, fysisk træning, kost og ernæring, træning, tests, systematisk vidensdeling mv. På rådgivnings- og sparringsniveau er rådgivningsforbund taget med her med særligt henblik på vidensdeling. Det samme gælder for de følgende to kategorier 'organisationsudvikling' og 'talentudvikling'.
- **Organisationsudvikling:** Generel professionalisering, hjælp ved ansættelser, sikring af fornuftig økonomisk satsning på eliteidræt, uddannelses tilbud, forbedring af specialforbundenes egenindtægter ved satsning på forbedrede kommercielle og mediemæssige kompetencer mv.
- **Talentudvikling:** En af rapportens hovedkonklusioner er, at talentudviklingsdimensionen ikke indgår klart i det nuværende støttekoncept. Det er jf. afsnittet om talentudvikling i evalueringens Del 2 afgørende for Danmarks fremtidige medaljchancer, at talentudvikling kommer mere i fokus. Derfor er det oplagt at skrive talentudviklingen mere eksplicit ind i støttekonceptet – ikke mindst set i lyset af Team Danmarks nyligt tildelte talentudviklingspulje. Denne kategori dækker dermed den sportslige udvikling på lang sigt (0-12 år).
- **Social og samfundsmæssig forsvarlighed:** Den samfundsmæssige og sociale forsvarlighed er en hjørnesteen i Team Danmarks virke, og den bør omfatte såvel økonomisk stærke forbund som DBU og DHF som forbund, der ikke kan opnå økonomisk støtte fra Team Danmark. Team Danmark skal på den ene side kunne stille krav til den sociale forsvarlighed, men samtidig stille sin viden og sine tilbud på området til rådighed for alle specialforbund med et rimeligt elitearbejde. Det være sig tilbud som kollegiepladser, fleksible uddannelses- og jobordninger, psykologisk assistance og hjælp efter karrierestop. Dette ligger som nævnt dybt i det kulturpolitiske grundlag for institutionen. Selvom nogle specialforbund eller eliteudøvere skulle miste økonomisk støtte bør tilbuddene, der vedrører de sociale områder, fastholdes.

Som det fremgår, er de mest markante ændringer i forhold til støttekonceptet 2005-2008 en langt mere eksplicit beskrivelse af social og samfundsmæssig ansvarlighed (tænkt bredt) samt et øget fokus på talentudvikling. Førstnævnte er medtaget under den forudsætning, at der vil blive prioriteret mere skarpt mellem specialforbundene i fremtiden.

Hertil kommer de mere detailagtige problemstillinger, der er opstillet som forslag til forbedringer i det ovenstående, og som uddybes i rapportens tre dele nedenfor.

Del 1

Beskrivelse af baggrund, metode og støttekonceptet

Evalueringsdesign

Formål

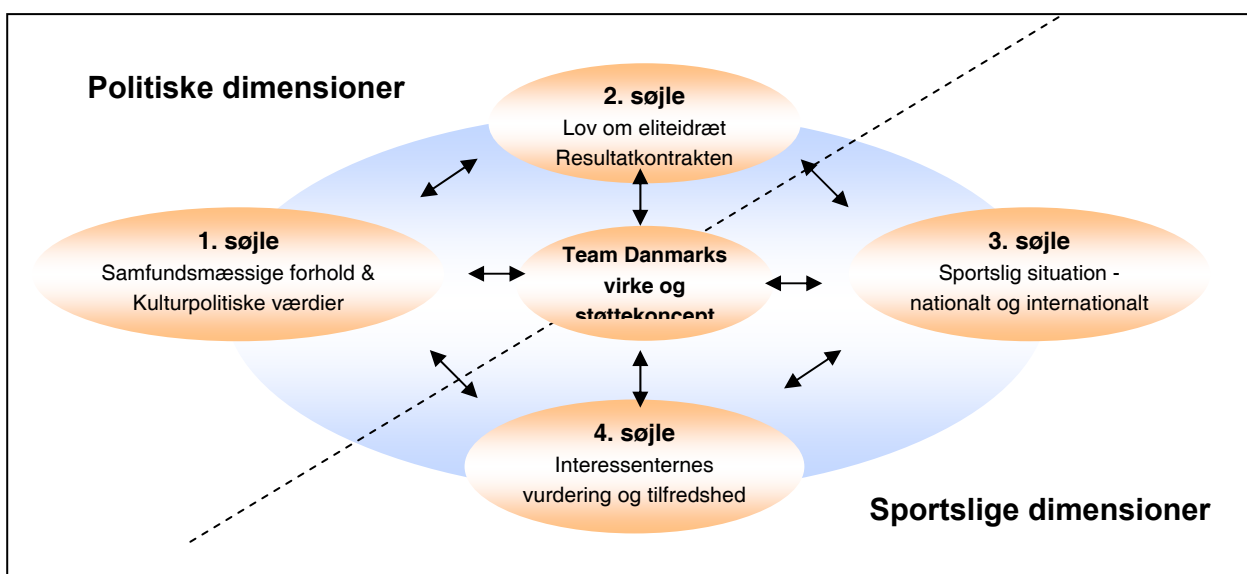
Formålet med evalueringen er at vurdere effekten af og definere forbedringspotentialer i Team Danmarks støttekoncept for 2005-2008, der afløste støttekonceptet for perioden 2001-2004, og som er en konkret operationalisering af eliteloven af 26. april 2004 med dennes bemærkninger.

Kriterier og analytisk tilgang

Udgangspunktet for evalueringen er de faktisk opnåede resultater i forhold til forventningerne, som disse konkret kommer til udtryk i Team Danmarks arbejde med implementering af loven og Team Danmarks udmøntning af denne. Evalueringsarbejdet grundes dermed på interessenternes erfaringer med støttekonceptet og samarbejdsrelationerne, herunder de mål, som Team Danmark efter loven er forpligtet til at forfølge, og som ligeledes kommer til udtryk i resultatkontrakten med Kulturministeriet for perioden 2006-2008. Med interessenterne forstås i denne sammenhæng Team Danmarks egen organisation, specialforbundene (såvel de støttede som ikke-støttede) samt repræsentanter for de aktive udøvere.

Som en del af dette arbejde er omverdenens påvirkning af Team Danmark en integreret del af analysen. Institutionen Team Danmark hviler blandt andet på nogle særlige kulturpolitiske værdier, der virker ind på såvel lovgrundlaget som det konkrete arbejde med støttekonceptet. Desuden er Team Danmark påvirket af den internationale sportslige konkurrencesituation, som også øver indflydelse på, hvorledes Team Danmark har mulighed for at opfylde sine mål. Ydermere spiller samarbejdsrelationerne med støttekonceptets interessenter en rolle.

Derfor bør en samlet vurdering af Team Danmarks støttekoncept ske på baggrund af en helhedsorienteret tilgang, der tager de betingelser og formål, som støttekonceptet virker under, i betragtning. Grafisk kan dette illustreres som i nedenstående figur.

Figur 2: De fire søjler i evalueringsarbejdet

Figuren illustrerer de fire 'søjler', som evalueringsarbejdet inddrager i den samlede vurdering af støttekonceptet. Til venstre i figuren står de samfundsmæssige (og sociale) og kulturpolitiske omverdensforhold, som Team Danmarks virke og konkrete støttekonceptet spiller sammen med (søjle 1). De dobbeltrettede pile viser, at der er tale om et dynamisk forhold, hvor Team Danmark som institution, herunder støttekonceptets konkrete udformning, som udgangspunkt er skabt på nogle samfundsmæssige og kulturpolitiske værdier, men at Team Danmark også - i princippet i hvert fald - påvirker dette forhold i større eller mindre udstrækning.⁴

Bevæger vi os med uret rundt i figuren, ser vi den anden søjle, 'Lov om eliteidræt og resultatkontrakten', som evalueringsarbejdet grundes på. Denne søjle viser styringsrelationen til ministeriet og lovgrundlaget, der naturligvis også spiller sammen med de samfundsmæssige forhold og de kulturpolitiske værdier, som loven er et udtryk for.

Tværs gennem figuren går desuden en akse, som illustrerer, at der i den nordvestlige side af figuren er tale om de politiske/samfundsmæssige søjler, mens der på den sydøstlige side er tale om de konkrete sportslige søjler, som evalueringen har fokus på. Her finder vi - hvis man fortsætter med uret rundt - de sportslige og resultatmæssige forhold, som i målform er nedskrevet i resultatkontrakten med Kulturministeriet (jf. den dobbeltrettede pil), og som både er påvirkede af nationale og internationale forhold samt de sportsspecifikke konkurrenceforhold (søjle 3). Som søjle i evalueringsarbejdet må en beskrivelse og analyse af denne dimension også inddrages. Endelig finder man nederst i figuren den sidste søjle i evalueringsarbejdet (søjle fire), som indbefatter en analyse af interessenterne i forhold til Team Danmark, herunder tilfredshed og arbejde med støttekonceptet samt deres vurdering af støttekonceptet. Interessenterne omfatter specialforbundenes ledere, sportschefer, landstrænere, aktivrepræsentanter, forbundenes valgte politikere mfl.

Konklusioner og perspektiver

De fire søjler danner samlet grundlaget for denne rapportes konklusioner og opstilling af perspektiver og anbefalinger til den forestående revidering af støttekonceptet. Det er således evalueringsarbejdets udgangspunkt, at det kun er via en beskrivelse og analyse af disse søjler, at en samlet og nuanceret vurdering af Team Danmarks støttekoncept kan gives – især hvis den også skal være fremadrettet, dvs. også identificere forbedringspotentialer og forhold, der skal indgå i arbejdet med støttekonceptet overordnet og i dagligdagen. Alle søjler indeholder såvel beskrivende som analytiske dimensioner, men fremgangen i evalueringen går i praksis fra de beskrivende over de analyserende og videre til de perspektiverende dimensioner. Dette afspejles i rapportens tre dele, der hhv. er primært beskrivende (del 1), analyserende (del 2) og perspektiverende (del 3).

Den sidstnævnte del bygger på såvel de beskrivende som de analytiske dimensioner og forholder sig afsluttende til ikke blot støttekonceptet, men også til dets grundlag. Evalueringens resultater kalder på fremtidige overvejelser over det politiske og sportslige grundlag, som støttekonceptet

---

⁴ Det kan ske gennem institutionens faglige indspark i bredere kulturpolitiske debatter.

hviler på. Med andre ord: Hvilke spørgsmål rejser analyserne i forhold til støttekonceptet og dets forudsætninger, dvs. de kulturpolitiske dimensioner, lovgrundlaget og resultatkontrakten? Man kan sige, at evalueringen dermed afrundes med en diskussion af de grundlæggende rammer for Team Danmarks virke, blandt andet lovgrundlaget og resultatkontrakten. Således følger vi søjlernes rækkefølge fra 1 til 4 for til sidst at slutte med en vurdering af, hvad analysen rejser af perspektiver for Team Danmarks kulturpolitiske grundlag.

Evalueringens fokusområder

Evalueringen fokuserer på Team Danmarks støttekonceptet og omfatter således ikke alle aktiviteter, som Team Danmark er involveret i eller har igangsat. Vel vidende, at store dele af Team Danmarks virke på en eller anden måde vedrører støttekonceptet og arbejdet med det, berøres øvrige dele af Team Danmarks aktiviteter dermed i det omfang, det er relevant for evalueringen af støttekonceptet.

Helt konkret er elitelovens formulerede krav om etablering af samarbejde med de kommunale myndigheder om udvikling af eliten ikke en del af evalueringen, selvom dele af dette arbejde kan have relevans for andre områder af evalueringsarbejdet. Kun såfremt dette er tilfældet vil dette område blive inddraget, men kun i mindre omfang.

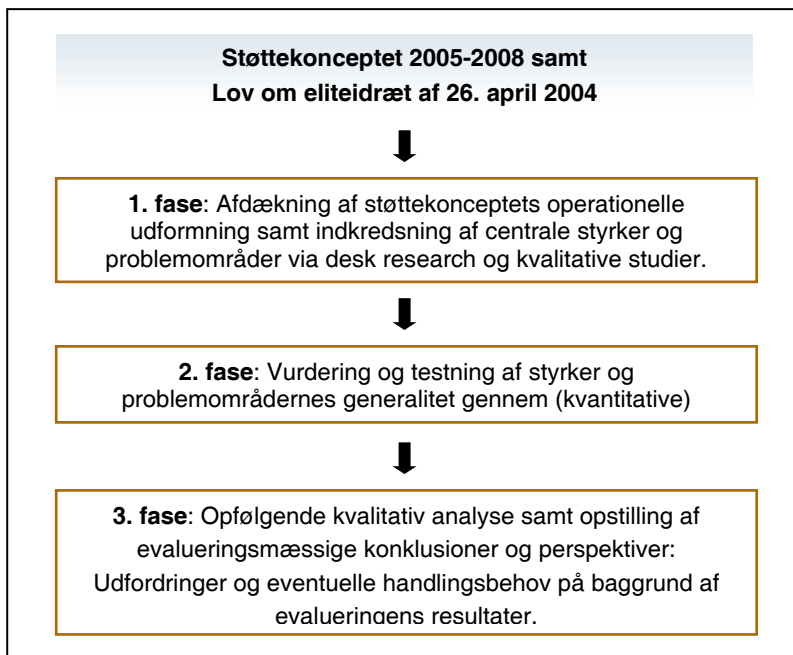
Endvidere har det ikke været en del af denne evaluerings opdrag at foretage en analyse af det idrætspolitiske spil, der opstod i forbindelse med implementeringen af det nuværende støttekoncept.

I evalueringen sættes således parentes om hele forløbet omkring revideringen af eliteloven og overgangen til det eksisterende støttekoncept. Kun i det omfang, at det er relevant for de fremadrettede perspektiver, rejses drøftelser, som kan berøre denne proces. Det er altså *ikke* denne evaluerings opgave at vurdere processen og historikken bag det nuværende støttekoncepts tilblivelse, men derimod at vurdere støttekonceptet i nutidens lys vel vidende, at dette ikke fuldstændigt er muligt uden at trække nogle tråde tilbage til overgangen fra det tidligere støttekoncept til det nuværende.

Evalueringens fremgangsmåde

Tidsmæssigt er evalueringen udarbejdet på baggrund af tre på hinanden følgende faser illustreret i nedenstående model, der går på tværs af søjlemodellen ovenfor:

Figur 3: Analytisk model for evaluering af Team Danmarks støttekoncept 2005 - 2008

De enkelte faser i evalueringen er beskrevet detaljeret nedenfor.

1. fase: Støttekoncept og problemområder

Evalueringens første fase er gennemført som en blanding af desk research og kvalitative studier. Gennem desk researchen er Team Danmarks overordnede grundlag, struktur og konkrete arbejdsmetoder samt støttekonceptets operationelle indhold og mål indkredset (søjle 2 og 3). Den samfundsmæssige, kulturpolitiske og i en vis udstrækning historiske baggrund og udvikling af Team Danmarks virke er også studeret og beskrevet kort (søjle 1). Det gælder også lovgrundlag og resultatkontrakten med Kulturministeriet (søjle 2). Samtidig er der foretaget et litteraturstudie, der søger at inddrage international forskning om udviklingen i internationale elitesystemer (søjle 3) i arbejdet. Dette er sket med henblik på at indkredse faktorer, der er vigtige at fokusere på i arbejdet med at skabe internationale sportslige resultater. Pointerne fra dette litteraturstudie er indarbejdet i den spørgeskemaundersøgelse, der er gennemført i evalueringens fase 2 (se nedenfor) for at vurdere, hvor godt Danmark står i forhold til disse kritiske faktorer, og om der er elementer i disse faktorer, som bør indarbejdes i støttekonceptet i fremtiden.

Endelig har desk researchen dannet grundlag for den spørgeguide, der er anvendt i evalueringens kvalitative del.

De kvalitative studier består for det første af fire fokusgruppeinterview med ledere, aktivrepræsentanter og politiske nøglepersoner fra udvalgte specialforbund i hver af Team Danmarks overordnede støttekategorier samt blandt specialforbund, som p.t. ikke får støtte af Team Danmark. "Stor støtte" (Over 5 mio. kr. i årlig støtte), "mellemstor støtte" (mellem 1 – 5 mio. kr.), "lille støtte" (under 1 mio. kr. støtte) og "ustøttede". Som opfølgende indsats blev der foretaget et fokusgruppeinterview på tværs af kategorierne, da der i de respektive kategorier generelt havde været stort frafald af aktivrepræsentanter og trænere.

Alle interview er foretaget efter en semi-struktureret interviewguide, hvor emner og temaer i forhold til støttekonceptet er blevet rejst. Blandt andet er der blevet spurgt til fokusgruppedeltagernes syn på støttekonceptet, herunder om Team Danmark efter modtagernes vurderinger lever op til sine forpligtelser, hvad der er af positive og negative elementer i støttekonceptet, samt hvad der bør forbedres i fremtiden.

I interviewene blev der lagt vægt på, at respondenterne så vidt muligt af egen kraft skulle pege på vigtige emner. Desuden blev der lagt vægt på, at respondenterne kunne kommentere og drøfte de rejste temaer - dog styret af det overordnede tema for evalueringen samt dennes fokusområder (se ovenfor).

Formålet har som indikeret været at indkredse problemstillinger og muligheder i forhold til støttekonceptet 2005-2008 samt dets revidering (1. delement i søjle 4). Resultaterne fra disse interview er generelt inddraget i evalueringsarbejdet og analyserne, men er indledningsvis - som det er tilfældet med litteraturstudiet beskrevet ovenfor - blevet brugt som indspark til den efterfølgende kvantitative analyse i fase to.

I alt 44 personer deltog i de fem fokusgruppeinterview i denne fase.

Ud over fokusgrupperne blev der foretaget en række individuelle kvalitative interview med personale og ledelse i Team Danmarks organisation (konsulenter, teamledere, bestyrelsesrepræsentanter samt Team Danmarks eksperter, eksempelvis inden for de idrætsmedicinske tilbud osv.) med det formål at få Team Danmarks syn på problemstillinger og forbedringsmuligheder. I alt er der foretaget 14 interview i denne fase – ligeledes med udgangspunkt i en semi-struktureret interviewguide. Data fra disse interview indgår som fokusgruppeinterviewene generelt i evalueringen, men blev også anvendt i forberedelserne til udformningen af spørgeskemaundersøgelsen i fase to.

Det kvalitative datamateriale indsamlet i forbindelse med såvel individuelle som fokusgruppeinterview er alle behandlet i det lydbaserede databaseprogrammet 'HyperResearch', hvor der er foretaget kodninger af materialet med henblik på at skabe overblik over centrale problemstillinger i arbejdet med støttekonceptet. Konkret er interviewene kodet og sorteret i temaer og problemstillinger, såsom 'Trænings- og konkurrencebetingelser' og 'Talentudvikling', hvorunder centrale passager og citater er udskevet til senere brug.

Disse passager og citater har til formål at nuancere de kvantitative analyser i fase 2 og er i rapportens analytiske kapitler løbende forholdt hertil. Dette har i mange tilfælde givet mulighed for kvalitativt at diskutere problemstillinger fremanalyseret af det kvantitative datamateriale. I andre tilfælde har det været muligt at finde forklaringer på, hvorfor svarene på spørgeskemaerne falder ud, som de gør. Samspillet mellem de kvantitative og kvalitative data har vist sig meget brugbart i analyserne, og det er så vidt muligt tilstræbt at få disse to elementer bragt i gensidigt spil.

Citater anvendt i rapportens analyser fra de kvalitative data er angivet med henvisning til kilden i teksten, men under hensyn til anonymiteten af kilden. I tilfælde af, at der er tale om citater, der er

fremkommet i forbindelse med interview med personale eller ledelse fra Team Danmark (eksempelvis konsulenter, teamledere eller bestyrelsesmedlemmer) benævnes kilden: 'Repræsentant fra Team Danmark'. Når der er tale om citater fra interview med repræsentanter fra specialforbund (eksempelvis sportschefer, landsholdstrænere, politisk valgte ledere eller aktivrepræsentanter) benævnes kilden: 'Interessant'.

2. fase: Analyse og vurdering af styrker og problemområders generalitet

Ud over at indgå som grundlag for det generelle evalueringsarbejde har fokusgruppinterviewene samt de individuelle interview - sammen med 1. fases desk research - som nævnt dannet grundlag for et spørgeskema udsendt til relevante berørte interessenter af støttekonceptet i alle specialforbund. Heri er det søgt afprøvet, hvor generel en karakter fremhævede styrker og problemområder angående støttekonceptet har i forhold til interessenterne. Et er, hvad deltagerne i de kvalitative interview mener (det mere subjektive element), noget andet kan være, hvad hele gruppen af interessenter i dansk eliteidræt berørt af støttekonceptet mener (det mere generelle element). Gruppen af interessenter, som har modtaget spørgeskemaet er sportschefer, landstrænere, administrativt ansvarlige (generalsekretærer/direktører), politisk valgte forbundsrepræsentanter samt aktivrepræsentanter fra alle specialforbund med relation til Team Danmark (2. delelement i søjle 4). Også ustøttede forbund har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen.

De centrale spørgsmål har blandt andet været: Hvor virksomt finder interessenterne støttekonceptet i relation til konkrete delområder og elitelovens hensigter – eksempelvis i forhold til de sportslige medaljemålsætninger, kvaliteten af ekspertbistanden til eliteudøverne og Team Danmarks håndtering af talentudviklingen? Hvad er svaghederne og styrkerne? Hvad kan der eventuelt gøres for at justere konceptet? Hertil kommer, at det som nævnt ovenfor også er søgt afdækket, i hvilken udstrækning støttekonceptet tager højde for de faktorer, som den internationale litteratur peger på, er kritiske faktorer for at opnå internationale resultater. Dette sker blandt andet med henblik på at pege på forbedringspotentialer i evalueringens konkluderende og perspektiverende kapitler.

Spørgeskemaet er opdelt tematisk, hvilket er afspejlet i rapportens Del 2, hvor afrapporteringen af de enkelte temaer rimeligt stringent følger kapitelstrukturen (mere herom nedenfor). Spørgeskemaundersøgelsen afrapporteres derfor gennem evalueringsrapportens Del 2. Heri gives de væsentligste analyseresultater, ligesom spørgeskemaet er vedlagt som bilag. Generelt afrapporteres de overordnede svarfordelinger for de stillede spørgsmål grafisk efterfulgt af en kommentering. Desuden brydes datamaterialet ned gennem anvendelsen af en række gennemgående baggrundsvariable ('parametre', se også nedenfor), så eventuelle forskelle på respondenternes svarafgivelser kan findes og bearbejdes analytisk.

Spørgeskemaundersøgelsens svarprocent og frafald

Indsamlingen af spørgeskemaer er foretaget via internettet i perioden 17/1 til 12/2 2008. Selve spørgeskemaundersøgelsen indeholder et godt stykke over 100 spørgsmål, og det resulterende datasæt over 150 variable.

Spørgeskemaet blev udsendt d. 17. januar 2008 med svarfrist 1. februar 2008. Inden svarfristen indkom 96 besvarelser, hvilket svarer til en samlet svarprocent på 57 procent. Derefter blev der gennemført en rykker til de, der ikke havde svaret. Der blev på denne baggrund indsamlet i alt 148 besvarelser, hvoraf 15 indeholdt så få svar, at de er ekskluderet fra databearbejdningen fra start. Den endelige svarprocent er 76 procent, hvilket må betegnes som yderst tilfredsstillende for en undersøgelse, der indeholder så omfangsrigt et spørgeskema.

En svarprocent på 76 procent kan dog naturligvis fortsat være kritisk, hvis der er en markant skævhed i forhold til, hvem der svarer, og hvem der ikke svarer. Det viste sig dog, at der var en god spredning i besvarelserne på de væsentligste bagvedliggende parametergrupper.

En af de væsentligste parametergrupper er om respondenterne er aktive "på banen" eller bag skrivebordet. Svarprocenterne for respondenternes titler ses herunder:

Titel	Udsendt til	Besvarelser	Svarprocent
Aktiv	34	23	68 %
Direktør/generalsekretær	15	14	93 %
Eliteudvalgsformand og formand	60	41	68 %
Sportschef, talentchef og diverse administrative funktioner	37	32	86 %
Landstræner	29	23	79 %

Tabel 1: Besvarelser og frafald fordelt på parametergrupper

Som det ses af ovenstående tabel, er der over to tredjedele besvarelser fra samtlige titelgrupper, hvilket gør, at der på næsten alle spørgsmål er nok respondenter inden for de enkelte grupper til at kunne tegne gruppens meninger med tilstrækkelig tyngde.

Et andet væsentligt tal er, om der er den nødvendige spredning blandt forbund. Der er kommet besvarelser fra 81 procent af alle forbund, og selvom der blandt de manglende besvarelser er en overvægt af respondenter fra ikke-støttede forbund, er der kommet en tilstrækkelig mængde af besvarelser blandt ikke-støttede forbund til, at der også på dette område foreligger et tilfredsstillende datamateriale.

Anvendelsen af parametre og parametergrupper

Udover de variable, der fremkom gennem besvarelserne af spørgeskemaet, har den efterfølgende databehandling tilføjet en række parametre til datamaterialet. Disse er:

Mistet støtte/ikke mistet støtte:

Dette parameter består af to parametergrupper, 'mistet støtte' og 'ikke mistet støtte', som er skabt med henblik på at undersøge, om mistet støtte i sig selv medfører et mere kritisk syn på Team Danmark. Parameteret går på forbund, der har fået støtte i perioden 2001-2004, men som ikke har fået støtte i perioden 2005-2008. Bemærk dog, at der kan være forbund, der efter afslutningen af spørgeskemaundersøgelsen har opnået støtte, men indgår i analysen som 'mistet støtte'. Det gælder eksempelvis basketball.

Olympisk disciplin/Ikke olympisk disciplin:

Dette parameter afdækker, om det har betydning for respondenternes holdning om deres sportsgren er inde i den olympiske varme pt.

Støttestørrelse:

Dette parameter er skabt med henblik på at undersøge, om støttens størrelse har betydning for holdningen til de forskellige delelementer af Team Danmarks støttekoncept. Respondenterne er opdelt i følgende grupper:

- Støtte på eller over 10 mio. kr. i perioden 2005-08
- Støtte på eller over 5 mio. kr. og under 10 mio. kr. i perioden 2005-08
- Støtte på eller over 1 mio. kr. og under 5 mio. kr. i perioden 2005-08
- Støtte på under 1 mio. kr. i perioden 2005-08
- Ingen støtte i perioden 2005-08

Denne opdeling kunne have været foretaget på flere måder, men grupperne er fra start valgt ud fra de af Team Danmark foreslåede grupperinger. Dertil er føjet en hensyntagen til, at alle grupper skal indeholde et tocifret antal respondenter, og at forskellen i støtte mellem grupperne skal være stor nok til, at der må formodes at være tale om forskellige handlemuligheder.

Støtte/Ikke støtte:

Dette parameter undersøger, om ikke-støttede specialforbund/respondenter har en anderledes holdning til Team Danmark end støttede respondenter. Parameteret indeholder udelukkende værdierne støtte/ikke støtte.

Holdsport/Individuel sport

Dette parameter undersøger, om der er forskelle i holdningen til Team Danmark hos respondenter fra holdsport set i forhold til individuelle sportsgrene. En række specialforbund er hverken kategoriseret som holdsport eller individuel sport (handicapforbundet for eksempel).

Ud over disse tilføjede parametergrupper benytter vi ligeledes titel og specialforbund som væsentlige parametergrupper i undersøgelsen. Disse parametergrupper er baseret på respondenternes oplevelse af egen funktion (aktiv, sportschef, formand etc.) og forbund.

Det skal nævnes, at parametergruppen 'Olympisk disciplin' og parameteret 'Støttestørrelse' korrelerer stærkt med hinanden uden dog at være identiske, hvorfor vi benytter begge grupper i analysen.

Vægtet og uvægtet datasæt

Analysen er desuden foretaget i to datasæt. Et uvægtet datasæt, hvor alle respondenter tæller fuldt ud, og et vægtet datasæt, hvor hvert specialforbund kun har en stemme uafhængigt af om 1 eller 8 personer fra forbundet har svaret. Fx har de otte respondenter fra DBU i det vægtede datasæt hver fået tildelt 1/8 stemme.

Om det ene eller det andet datasæt er benyttet, afhænger udelukkende af konteksten. Vi har primært brugt det uvægtede datasæt, hvor alle respondenter tæller for 1, men i visse dele af spørgeskemaet har vi brugt datasættet, hvor hvert specialforbund har maksimalt 1 stemme.

Dette gælder særligt i forhold til spørgsmål, der meget specifikt har rettet sig mod det enkelte specialforbunds specifikke støtteforhold, men også i forhold til spørgsmål, hvor støtteforholdene for specialforbundene stilles op mod hinanden. Dvs. hvor ændringer i et forbunds støtteforhold kan have indflydelse på et andet specialforbunds ditto, og hvor spørgsmålet handler om prioriteringer mellem specialforbundene. Her kan det uvægtede datasæt give nogle af de store specialforbunds numeriske dominans indflydelse på svarfordelingerne i en grad, der giver et skævvredet billede af, hvorledes Team Danmark reelt bør prioritere.

Omvendt fungerer det uvægtede datasæt perfekt til alle de spørgsmål, der i langt højere grad er knyttet til erfaringer med Team Danmark uafhængigt af specialforbund, fx spørgsmål om ekspertbistand eller træningsbetingelser.

3. fase: Opfølgende analyse og opstilling af perspektiver

Som illustreret i den analytiske model ovenfor bygger den tredje og sidste fase af evalueringen på resultaterne fra 1. og 2. fase. I starten af 3. fase er der desuden gennemført kvalitative interview med udvalgte nøglepersoner med henblik på at belyse centrale resultater fra spørgeskemaundersøgelsen mere detaljeret og i dybden (tredje delement i søjle 4). Formålet har været at skabe en god balance mellem de overordnede resultater og de mere specifikke, der måtte kræve nuanceret behandling samt at skabe empirisk resonans. De interviewede er således blevet præsenteret for delresultater baseret på desk researchen samt analyserne af det kvalitative og kvantitative data fra fase 1 og 2 og blevet bedt om at kommentere disse. Kan respondenterne genkende billedet, og hvorfor eller hvorfor ikke? I tilfælde, hvor det har været vanskeligt at finde klare konklusioner på datamaterialet, er de interviewede også blevet bedt om at forholde sig til dette.

Der er i denne fase gennemført fire interview med relevante interessenter. Resultaterne fra disse interview indgår i det generelle arbejde med evalueringen, men er ud over at skabe empirisk resonans også gennemført med henblik på at perspektivere resultaterne fra 1. og 2. fase. Hvilke justeringer kan det nuværende støttekoncept med fordel undergå, når det skal revideres? Hvilke særlige udfordringer, som kræver særlig handling, står dansk eliteidræt overfor? Det er centrale spørgsmål i denne fase.

Evalueringsrapportens opbygning

Af rapporteringen følger i stor udstrækning de beskrevne faser i arbejdet med rapporten. Det er dog i praksis ikke muligt at gøre dette stringent, da de løbende resultater af evalueringsarbejdet har rejst forskellige problematikker og perspektiver, som har måttet indarbejdes undervejs, og som har været tværgående.

Rapporten er på denne baggrund opbygget i tre hoveddele: En beskrivende Del 1, som dette afsnit er en del af, en analyserende Del 2 og en perspektiverende Del 3.

Del 1

I Del 1 gennemgås først og fremmest metode, fremgangsmåde og evalueringens design. Endvidere beskrives baggrunden for Team Danmarks virke, dvs. lovgrundlag, resultatkontrakt mv. overordnet. Selve støttekonceptets udformning beskrives også sammen med specialforbundenes placering i støttekonceptet og baggrunden herfor (disciplinanalyser, afklaringsanalyser mv.).⁵

I kapitlet om eksisterende forskning og internationale tendenser beskrives, de kritiske faktorer som den internationale forskning identificerer som elementer i opskriften på at blive en succesfuld elitesportsnation. I Del 2 afprøves disse elementer i forhold til det konkrete arbejde med støttekonceptet, idet resultaterne fra litteraturgennemgangen i kapitlet er søgt indarbejdet i spørgeskemaet. Respondenternes svar herpå giver dermed en strømpil på, hvor godt det danske elitesportssystem klarer sig i forhold til, hvad forskningen peger på er vigtigt. Dette kan give nogle indikationer af, hvilke eventuelle nye elementer støttekonceptet bør indarbejde eller justere i forhold til.

Formålet med Del 1 er samlet set at indkredse de konkrete delområder, som denne rapports analyser skal angribe, og som den samlede evaluering skal grundes på. Det sker konkret ved at identificere de centrale opgaver, som Team Danmark via støttekonceptet skal indfri, herunder hvilke elementer som er vigtige for at sikre en fremtidig hensigtsmæssig udvikling af institutionens virke, således at en analyse af, hvorledes opgaver og mål efterleves i praksis, kan gennemføres.

Selve analyserne sker herefter i evalueringsrapportens Del 2. Derved går rapporten over de mere beskrivende kapitler om lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptets sammensætning, disciplinernes aktuelle elitestatus, de nationale og internationale tendenser osv. til de analytiske kapitler, hvorpå den samlede evaluering grundes.

Del 2

I Del 2 foretages således på baggrund af de opstillede mål den konkrete analyse, som evalueringens opfølgende perspektiver og anbefalinger bygger på. Her inddrages resultaterne fra dataindsamlingen i første og anden fase, hhv. de kvalitative og kvantitative resultater, som analytisk set stilles op i forhold til Team Danmarks mål operationaliseret i støttekonceptet. Rapportens Del 2 er opbygget af 10 kapitler under følgende overskrifter:

1. Sportslige resultatmål
2. Social og samfundsmæssig forsvarlighed
3. Talentudvikling (og -identifikation)
4. Kriterier for tildeling af støtte
5. Udmøntning af støtten (administrative forhold)

---

⁵ I forbindelse med Del 2's analyser gives endvidere en uddybende gennemgang af lovgrundlag, resultatkontrakt og støttekoncept inden for de delområder, som analysen sætter fokus på.

6. Samarbejde mellem TD og specialforbund (rollefordeling, organisering og ledelsesmæssige forhold og kommunikation)
7. Ekspertbistand til elitesportsfolk
8. Faciliteter
9. Trænings- og konkurrencebetingelser
10. Finansieringen af elitearbejdet

I første kapitel ses nærmere på det ene af de to hovedmål i resultatkontrakten, der handler om det sportslige resultatkrav. Dette kapitel indeholder således en omfattende analyse af, i hvilken udstrækningen Team Danmark lever op til resultatmålet vedr. medaljer, herunder hvordan Danmarks konkurrenceevne rent sportsligt har ændret sig over tid. De sportslige resultater ses i denne sammenhæng som et delmål for, i hvilken udstrækning støttekonceptet har levet op til det forventede.

I Del 2's andet kapitel sættes fokus på den anden af Team Danmarks to hovedmålsætninger, spørgsmålet om den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed, der blandt andet handler om at sikre, at eliteudøvere forberedes på tiden efter elitekarrieren via en tilknytning til uddannelsessystemet og/eller arbejdsmarkedet. Hertil kommer forskellige andre tiltag, som Team Danmark har iværksat for at sikre en hensigtsmæssig udvikling af dansk eliteidræt.

Denne udvikling handler i vid udstrækning også om at styrke talentudviklingen, så der sikres en kontinuerlig tilgang af eliteudøvere, som kan konkurrere på højeste niveau. Dette element vægter 15 procent i resultatkontrakten med Kulturministeriet. I Del 2's tredje kapitel ser vi derfor nærmere på, hvorvidt talentudviklingen inden for støttekonceptet 2005-2008 i tilstrækkelig grad er blevet styrket.

Herefter tages i Del 2's fjerde kapitel fat på en analyse af kriterierne i støttekonceptet, dvs. de krav, som specialforbundene skal leve op til for at blive en del af støttekonceptet. Er de hensigtsmæssige, hvilke krav er stillet op, og hvordan arbejdes der med dem? Dette kapitel går over i Dels 2's femte kapitel, hvori vi ser nærmere på det mere administrative arbejde med udmøntningen af støttekonceptet. I forbindelse med lovrevisionen i 2004 blev Team Danmark underlagt forvaltningsloven med krav om større gennemsigtighed og kontrol af ressourceanvendelsen. Et centralt spørgsmål i denne forbindelse er, om der samtidig er kommet for meget administrativt arbejde ind i elitearbejdet, eller om denne del fungerer tilfredsstillende uden ulemper for det sportslige. Da et af de parametre - som den internationale litteratur peger på som værende vigtig for eliteudviklingen - er simpelhed i administrationen, er dette et af de centrale spørgsmål i dette kapitel.

I kapitel 6 kigges nærmere på et emne tæt beslægtet med de rent administrative forhold, nemlig på samarbejdet og de organisatoriske snitflader mellem Team Danmark og specialforbundene i arbejdet med at fremme dansk eliteidræt. Dette kapitel handler således om operationaliseringen af støttekonceptet, som det kommer til udtryk i det daglige arbejde mellem de involverede. Roller og klar ansvarsfordeling, hvad angår opgaver, er nemlig en anden vigtig parameter i eliteudviklingen jf. den internationale litteratur.

Herefter følger i kapitel 7 analyser af, hvorvidt ekspertbistanden til udøverne er i orden, dvs. om den idrætsmedicinske viden samt viden om sportspsykologi og skadesbehandling og serviceniveauet fungerer tilfredsstillende. Dette er vigtige elementer at vurdere i forhold til den samlede indsats og arbejdet med støttekonceptet. Det samme er spørgsmålet om faciliteter, der ifølge den internationale litteratur (se nedenfor) er en anden vigtig faktor. Derfor er dette element under behandling i kapitel 8. Spørgsmålet om kritiske faktorer går også igen i kapitel 9 om trænings- og konkurrencebetingelser, hvor udøverne igen er i fokus. Har de tilfredsstillende forhold på internationalt niveau. Eller halter Danmark efter på dette punkt?

Det sidste kapitel i Del 2, kapitel 10, behandler spørgsmålet om finansieringen af elitearbejdet. Hvordan forvalter Team Danmark sine midler inden for støttekonceptet? Hvor kraftig er prioriteringen reelt, og er der tilstrækkelige ressourcer til at sikre udviklingen i forhold til den internationale udvikling?

Disponeringen for Del 2 er, at de mest vægtige områder i resultatkontrakten, de sportslige resultatmål, fordringen om social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling af eliteidrætten samt spørgsmålet om talentudvikling gives højest vægt.

De øvrige områder er således omfangsmæssigt mindre omfattende, men alligevel grundigt analyseret. Alle kapitler afsluttes med en kort sammenfatning, men lader det op til Del 3's tværgående konklusion og perspektivering at foretage den tværgående analyse og opstille forslag til mulige forbedringer af støttekonceptet.

Del 3

Del 3 er opdelt i fire kapitler, hvori de centrale problemstillinger opsamles og perspektiver og anbefalinger gives.

Det første kapitel i denne del af rapporten giver på baggrund af Del 2's analyser en samlet og tværgående konklusion på disse. Her gives således en samlet vurdering af støttekonceptet via en overordnet vurdering af delområderne samt sammentælling af de enkelte delområders medaljetildeling i et samlet medaljeresultat, dvs. en samlet vurdering af Team Danmarks arbejde med støttekonceptet (se nærmere herom i næste afsnit), og dets formål.

Formålet er desuden at indkredse de væsentlige problemområder, hvorefter kapitel 2 i Del 3 drøfter og perspektiverer de forhold, der er særligt relevante at hæfte sig ved. Herefter giver kapitel 3 forslag til, hvad der på baggrund af problemstillinger og perspektiver bør gøres og sidst samles alt dette i et afsluttende kapitel, hvor en model for det kommende støttekoncept 2009-2012 opstilles.

Disponeringen for den samlede rapport er, at Del 1 (beskrivende) og Del 2 (analyserende) fylder mest, mens Del 3 (konkluderende og perspektiverende) er mindre omfangsfuld.

Rapporten indeholder desuden et resumé med evalueringens vigtigste konklusioner.

Generelt om analyser og målinger i rapporten

Med henblik på at foretage en overordnet klar vurdering af de enkelte delområders styrke i evalueringen har vi i forbindelse med arbejdet valgt at anvende etiketterne guld-, sølv- og bronzemedaljer samt 'fjerdepladsen' som en slags 'elitesportens smiley-ordning'. Alt efter metallets ædelhed angives, hvor godt de pågældende delområder i det aktuelle støttekoncept fungerer.

Der er naturligvis tale om grove, overordnede konklusionsangivelser, der i alle tilfælde understøttes af mere nuancerede vurderinger og uddybninger. Anvendelse af denne tilgang er et forsøg på at gøre det mere klart for den udenforstående, inden for hvilke områder Team Danmark bør forbedre sit støttekoncept.

Anvendelse af denne tilgang er samtidig en kærlig kritik af anvendelsen af de medaljemålsætninger, som i øjeblikket ligger til grund for store dele Team Danmarks arbejde.

Nedenfor gives en kort beskrivelse af medaljeetiketterne, som de anvendes i denne evaluering.

Guldmedalje

Gives for den sublime præstation i absolut verdensklasse. Her kan ikke identificeres problemer. Der er taget hånd om fremtidige udfordringer og præstationen er på højde med - eller højere end - hvad andre lande kan præstere, eller hvad der er aftalt med Kulturministeriet.

Sølvmedalje

Gives for en præstation i international klasse, men med enkelte problemer. Team Danmarks opgaver og mission er i stor udstrækning tilgodeset, men nogle forhold stikker ud, og der er udfordringer, der mangler at blive adresseret.

Bronzemedalje

Gives for det arbejde, som har national klasse, dvs. et stykke til international standard. Denne betegnelse gives til områder, hvor der er mange gode elementer, men problemerne er nogenlunde på niveau med de identificerede positive forhold.

Fjerdepladsen

Ingen husker en fjerdeplads. Denne kategori påføres således områder, hvor der er betydeligt behov for forbedringer af indsatsen.

Målene suppleres med pile op og pile ned for yderligere at nuancere målene i de konkrete tilfælde.

Operationalisering af anvendelsen af medaljemålene for den samlede bedømmelse

Med henblik på at give en samlet vurdering af Team Danmarks støttekoncept på baggrund af vurderinger af de enkelte områder summeres medaljerne til sidst op efter et pointsystem opstillet

således, at alle bedømmelseskriterier gives point efter en fremgangsmåde, hvor guldmedalje giver 10 point, Guldmedalje med pil ned ('Guldmedalje ↓') giver ni point, Sølvmedalje med pil op ('Sølvmedalje ↑') giver 8 point osv. Dette fremgår af nedenstående tabel.

Kategori	Point
Guldmedalje -	10
Guldmedalje ↓	9
Sølvmedalje ↑	8
Sølvmedalje -	7
Sølvmedalje ↓	6
Bronzemedalje ↑	5
Bronzemedalje -	4
Bronzemedalje ↓	3
Fjerdeplads ↑	2
Fjerdeplads -	1

Tabel 2: Medaljekategorier

Da evalueringsrapporten vurderer i alt 10 områder, giver dette i alt (maksimalt) 100 point at tjene. Den samlede pointhøst tælles sammen til sidst og forholdes til den mulige medaljehøst.

Samlet bedømmes støttekonceptet dermed med udgangspunkt i nedenstående model således, at 91 til 100 point giver en samlet Guldmedalje, 81 til 90 point giver Guldmedalje med pil ned osv.

X Point	=	Medaljekategori
91 – 100 point	giver	Guldmedalje -
81 – 90 point	giver	Guldmedalje ↓
71 – 80 point	giver	Sølvmedalje ↑
61 – 70 point	giver	Sølvmedalje -
51 – 60 point	giver	Sølvmedalje ↓
41 – 50 point	giver	Bronzemedalje ↑
31 – 40 point	giver	Bronzemedalje -
21 – 30 point	giver	Bronzemedalje ↓
11 – 20 point	giver	Fjerdeplads ↑
≤ 10 point	giver	Fjerdeplads -

Tabel 3: Samlet pointtildeling i forhold til medaljekategori

I rapportens Del 2, hvor analysen gennemføres, gives de enkelte delområder den nærmere bedømmelse, og i rapportens Del 3, hvor de samlede konklusioner og perspektiver opstilles, foretages den samlede bedømmelse under optælling af de tjente point.

Støttekonceptet: Baggrund, lovgrundlag og resultatkontrakt

Indledning

Som anført i kapitel om kriterier og analytisk tilgang bør en evaluering af Team Danmarks støttekoncept grundet på en helhed af analyser på de fire søjler, som er opstillet i Figur 2. Dette indbefatter konkret en indføring i Team Danmarks baggrund, herunder de kulturpolitiske værdier, som bærer institutionen, dens arbejdsområder og dermed formålet, som støttekonceptet hviler på. I dette kapitel behandles derfor 1. og 2. søjle, dvs. Team Danmarks kulturpolitiske baggrund, lovgrundlaget og sidst resultatkontrakten med Kulturministeriet. I de senere kapitler berøres de øvrige søjler i evalueringsarbejdet, som beskrevet ovenfor.

Baggrund og kulturpolitiske værdier

Team Danmark blev oprettet som følge af vedtagelsen af loven om eliteidrættens fremme i 1984 på baggrund af flere års debat om eliteidrættens udvikling i Danmark. Eliteidræt havde forud ingen synderlig politisk opmærksomhed (jf. Løvstrup & Hansen 2002), men sorterede udelukkende under DIF's specialforbund og den daværende Danmarks Olympiske Komité. Folketinget var i 1970'erne overvejende imod en særlig økonomisk støtte til eliteidrætten, men efter pres fra eliteidrættens organisationer og under indtryk af dansk eliteidræts internationalt svage position nedsatte den daværende socialdemokratiske regering et eliteidrætsudvalg, der i den endelige betænkning fra 1983 foreslog dannelsen af en selvejende institution til "fremme af dansk eliteidræt på en social og samfundsmæssig forsvarlig vis", som det kom til at hedde.

Social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling

Med den stigende professionalisering inden for visse sportsgrene samt det deraf følgende pres på eliteudøvere om at bruge stadigt mere tid på sporten var det blandt andet anskuelsen, at det offentlige burde tjene som værn mod kommercialiseringens uhensigtsmæssige konsekvenser (jf. Bøje & Eichberg 1994: 71, Løvstrup & Hansen 2002). I lovens bemærkninger blev det blandt andet anført, at kravene til eliteudøvere allerede var så høje og ad åre ville blive skærpet så betydeligt, at det utvivlsomt kunne resultere i stigende menneskelige omkostninger på de uddannelsesmæssige og sociale områder, såfremt der ikke blev iværksat initiativer, der kunne afbalancere kravene.

En ren markedsmodel forventedes ikke at leve op til ønsket om at løse disse problemstillinger, og Team Danmark kan på denne baggrund ses som en slags velfærdsstatslig institution, et statsligt bolværk mod rendyrket kommercialisering, der siden - også i forbindelse med lovrevideringen i starten af det nye årtusinde - har fastholdt denne centrale kulturpolitiske værdi om social og samfundsmæssig forsvarlighed i elitestøtten som omdrejningspunkt for sit virke, herunder støttekonceptet.

Med udgangspunkt heri blev Team Danmark samtidig sat i verden for at iværksætte, koordinere og effektivisere fælles foranstaltninger for eliteidrætten i Danmark. I årene frem til revideringen, der blev påbegyndt i starten af det nye årtusinde, er dette konkret sket gennem tildeling af direkte

økonomisk støtte til specialforbund og eliteudøvere samt udvikling af andre støttetilbud inden for idrætsmedicin, ernæring, sportsspsykologi, fysisktræning m.m. samt styrkelse af facilitetsområdet for eliten, formidling af relevant forskning til udøverne og varetagelse af markedsføring og salg af rettigheder i forbindelse med eliteidræt (jf. Bøje & Eichberg 1994: 72).⁶

Lovgrundlaget i dag

Som nævnt ovenfor blev eliteloven revideret og i sin nye form vedtaget i Folketinget d. 26. april 2004. I den reviderede lovtekst er de centrale kulturpolitiske værdier fastholdt sammen med de ovenfor nævnte opgaver. I dag skal Team Danmark i samarbejde med Danmarks Idræts-Forbund, specialforbundene og andre relevante samarbejdspartnere iværksætte, koordinere og effektivisere udviklingen af dansk eliteidræt ved:

1. at varetage den overordnede planlægning vedrørende eliteidrætten,
2. at sikre en kulturpolitisk forsvarlig udvikling af eliteidrætten,
3. at iværksætte trænings- og instruktionsmuligheder for eliteidrætsudøvere,
4. at sikre en forsvarlig udvikling af eliteidrætsudøvere fysisk, personligt og socialt,
5. at varetage talentrekruttering og -udvikling,
6. at yde individuel økonomisk støtte til eliteidrætsudøvere,
7. at iværksætte rådgivning, forskning og formidling,
8. at tilvejebringe uddannelses tilbud til eliteidrætsudøvere,
9. at etablere arbejdsmarkeds mæssige og sociale støtteforanstaltninger for eliteidrætsudøvere,
10. at yde rådgivning og økonomisk støtte til specialforbundene under Danmarks Idræts-Forbund,
11. at samarbejde med de kommunale og amtskommunale myndigheder om eliteidræt, herunder faciliteter, og
12. at samarbejde og indgå aftaler med medier og sponsorer, bl.a. om salg af rettigheder og ydelser.

I forhold til den første elitelov er Team Danmarks virke samtidig ændret på to centrale områder. Dels er der indskrevet en prioriteringsforudsætning i lovgrundlaget, dels er Team Danmark pålagt at udvikle samarbejdet med kommunerne særligt i forhold til talentudviklingen.

Prioritering af indsatsen

For det første er det gennemgående, at Team Danmark i stigende udstrækning skal prioritere indsatsen således, at idrætsgrene med det bedste internationale resultatperspektiv støttes:

"Samtidig med, at Team Danmark er pålagt nye opgaver, er tildelingen af økonomiske midler uændret. I den nye lov, er der da også taget højde for det, idet Team Danmark pålægges at gennemføre en prioritering og fokusering af idrætsgrene og indsatsområder." (Støttekoncept 2005-2008, s. 1)

Denne fortolkning af loven er baseret på bemærkningerne til loven, hvor der står:

---

⁶ For en nærmere gennemgang af Team Danmarks arbejdsområder henvises til www.teamdanmark.dk.

"For at dansk eliteidræt fortsat kan opnå succes, er det derfor essentielt at kunne fokusere og prioritere indsatsområderne og ressourcefordelingen. Den overordnede planlægning indebærer således en prioritering af idrætsgrene, hvor der i Danmark er tradition for et højt internationalt niveau eller en særlig historisk tradition, og om idrætsgrene, hvor der kan iværksættes et troværdigt og langsigtet talentudviklingsarbejde med henblik på at opnå internationalt niveau." (Bemærkningerne til loven s. 7)

Dette betyder i praksis, at anvendelsen af Team Danmarks ressourcer skal være klarere fokuseret i forhold til discipliner med resultatpotentiale. Dette skinner også igennem i støttekonceptet 2005-2008 - set i forhold til det tidligere støttekoncept - da rationalet bag er, at de økonomiske ressourcer til rådighed er uændrede samtidig med, at udviklingen internationalt stiller højere krav. For at imødegå denne udvikling må Team Danmark dermed prioritere sine midler på bedst mulig vis; således at resultatmålene alligevel kan indfries. Vi vender tilbage til dette spørgsmål senere i evalueringen.

Samarbejde med kommunerne og udvikling af talentarbejdet

For det andet er der i loven lagt vægt på Team Danmarks samarbejde med kommunale myndigheder, ligesom talentarbejdet skal styrkes. Blandt andet er det direkte indført, at kommunerne kan yde støtte til eliteidræt, så længe der ikke er tale om egentlig erhvervsvirksomhed.⁷ Ud over at præcisere kommunernes mulighed i forhold til at støtte eliteidræt indeholder loven og dennes bemærkninger også passager om, at Team Danmark aktivt skal medvirke til at udvikle dette samarbejde. Endvidere er Team Danmarks forpligtelse udvidet til at omfatte udøvere under 15 år, idet den såkaldte 15 års-regel er afskaffet i det reviderede lovgrundlag.

Vel vidende, at de nye arbejdsområder har tværgående karakter og påvirker mange områder inden for Team Danmarks samlede virke, er denne evaluering primært koncentreret omkring kerneområderne i Team Danmarks arbejde, dvs. opnåelse af flere medaljer og sikring af den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed i eliteudviklingen. Dog er også talentudviklingen prioriteret i evalueringen (se nærmere herom senere), da kontinuitet i elitearbejdet er et centralt parameter i skabelsen af internationale resultater.

Derimod er det nye samarbejde med kommunerne kun inddraget i det omfang, det er direkte relevant for evalueringen af selve arbejdet med støttekonceptet, fordi dette område endnu er så nyt, at det vil tage endnu nogle år, før arbejdet med de nye kommuner er fuldt implementeret. Derfor er det i denne sammenhæng ikke fundet meningsfuldt at evaluere dette, og området er efter aftale med Team Danmark udeladt.

Team Danmarks finansiering

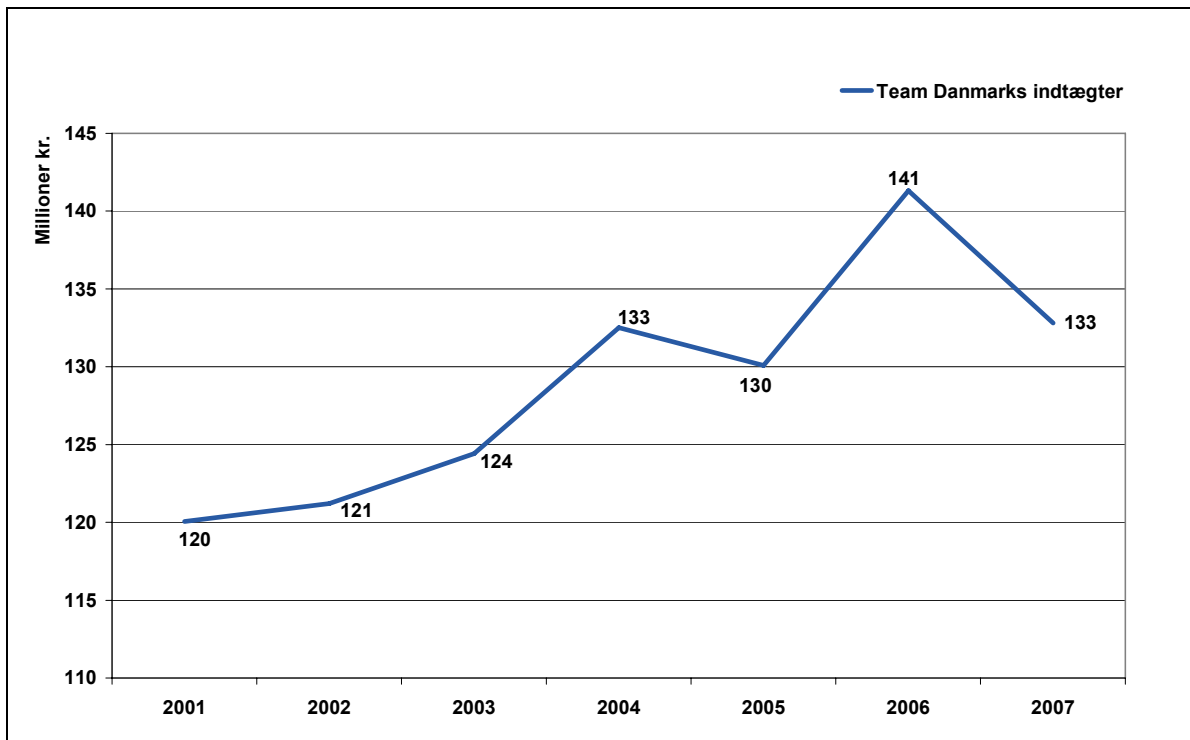
Centralt i lovgrundlaget er ud over ovennævnte, at tilførslen af offentlige midler til Team Danmark sker efter samme model som hidtil. Som tidligere modtager Team Danmark en fast procentdel af Kulturministeriets andel af overskuddet fra Danske Spil A/S, der har monopol på udbud af tips,

---

⁷ Lov om eliteidræt af 26. april 2004, § 7.

lotto og bookmaking i Danmark. Hertil kommer egenfinansiering som følge af indtægter fra salg af tv-rettigeheder, sponsor- og marketingsvirksomhed. Fra 1. januar 2007 kommer egenindtægterne fra det fælles markedsføringselskab, som Team Danmark har oprettet i samarbejde med Danmarks Idræts-Forbund. Samarbejdet ligger i direkte forlængelse af lovens intentioner om et bedre samarbejde mellem disse to organisationer. Sport One Danmark A/S skal dog ud over at skaffe midler til elitearbejdet også tjene penge til bredere idrætssatsninger.

Udviklingen i Team Danmarks samlede indtægter fra 2000 og frem til 2007 fremgår af nedenstående figur.

Figur 4: Udviklingen i Team Danmarks indtægter 2000-2007

Det fremgår, at indtægtsgrundlaget har været svagt stigende med et lille fald i 2005 og et fald i 2007.

Lovgrundlaget og Team Danmarks arbejdsområder, herunder de prioriterede arbejdsområder, udtrykkes konkret i resultatkontrakten mellem Team Danmark og Kulturministeriet, hvor de centrale kulturpolitiske værdier, sportslige resultater og nye opgaver er stillet op med de målestokke og vægte, som de skal vurderes og dermed prioriteres i forhold til. I nedenstående gennemgås indholdet kort.⁸

Resultatkontrakt

I forbindelse med revideringen af lov om eliteidræt blev det som nævnt ovenfor blandt andet indskrevet i lovens bemærkninger, at styringsrelationen til Kulturministeriet skulle tydeliggøres.

⁸ I Del 2's analyser vil der i forbindelse med de konkrete delkapitler være en gennemgang af Team Danmarks opgaver på de respektive delområder.

Således blev Team Danmarks karakter af offentlig institution underlagt forvaltningsloven præciseret. Ud over at Team Danmark nu har åbenhed i forbindelse med bestyrelsesbeslutninger og på andre områder skal leve op til forvaltningslovens bestemmelser, har denne tydeliggørelse af styringsrelationen også udmøntet sig i en resultatkontrakt mellem Team Danmarks bestyrelse og Kulturministeriet. Den aktuelle resultatkontrakt er gældende for 2006 – 2008⁹ og fastsætter konkrete mål for Team Danmarks virksomhed, dvs. definerer de resultater, som institutionen skal frembringe inden udgangen af 2008.

I forhold til denne evaluering er resultatkontrakten vigtig, da den udtrykker en overordnet målestok, som arbejdet med støttekonceptet i praksis skal vejes efter. Sagt med andre ord er støttekonceptet en konkret operationalisering af resultatkontrakten, der igen grunder på lovgrundlaget.

Resultatkontraktens mål koncentrerer sig om fire hovedområder:

- Team Danmarks topsatsning forbund skal skabe bedre resultater ved OL, VM og EM
- Team Danmark skal styrke udviklingen af hele idrætsmennesker ved bl.a. at skabe job- og uddannelsesmuligheder for eliteidrætsudøvere
- Team Danmark skal forbedre talentudviklingen
- Team Danmark skal etablere et øget samarbejde med kommunerne om udvikling af eliteidrætten

I resultatkontrakten er de enkelte delmål desuden vægtet således, at resultatkravet til medaljehøsten tæller 35 procent, sikringen af 'hele idrætsmennesker' tilsvarende tæller 35 procent, og endelig tæller forbedringen af talentudviklingen samt øgningen af samarbejdet med kommunerne 30 procent tilsammen. Således er fokus primært på medaljekravene og sikringen af hele idrætsmennesker, i denne sammenhæng betegnet 'kerneområderne'. Det er jf. ovenstående også de områder, som Team Danmarks støttekoncept primært hviler på. Talentudviklingen er dog også af stor betydning, ligesom det nye samarbejde med kommunerne skal medvirke til at løfte talentudviklingen.

Støttekonceptet 2005- 2008

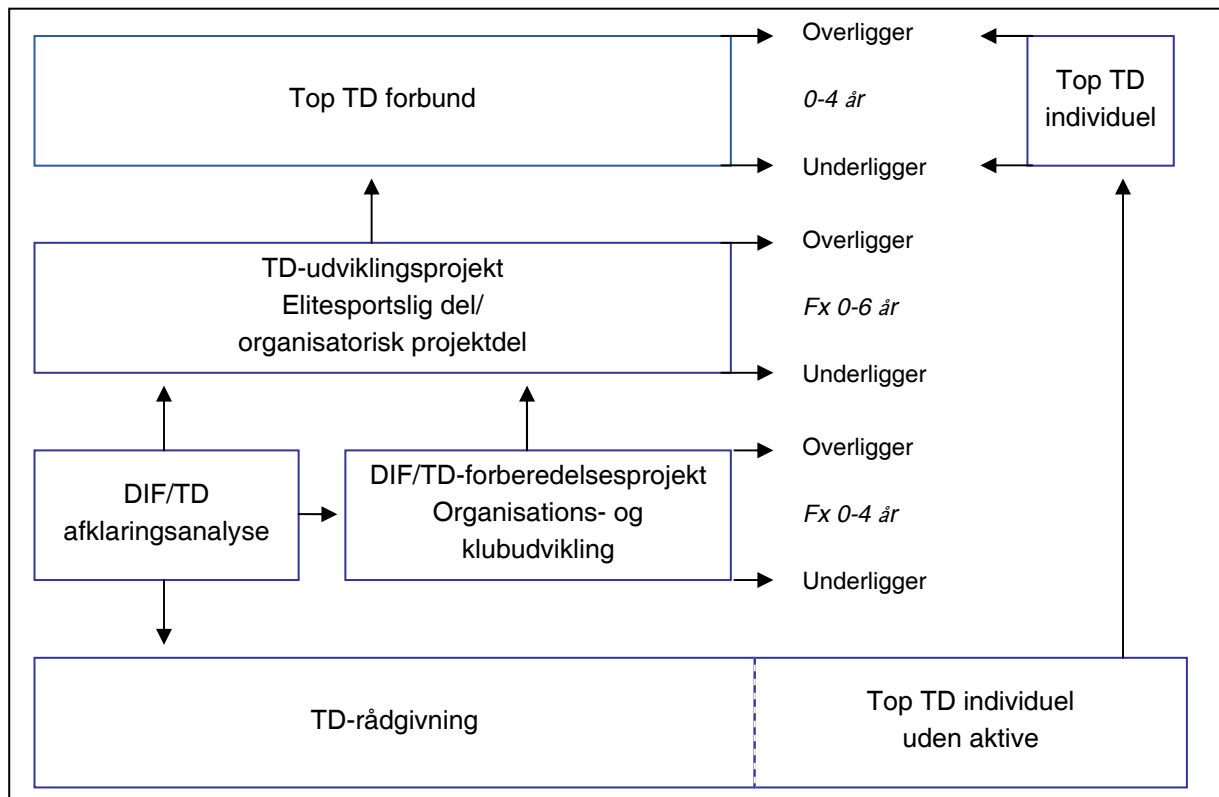
Støttekonceptet er en konkret operationalisering af lovgrundlaget og udtrykker i stor udstrækning de ovenfor gennemgåede elementer. Nærmere bestemt indeholder støttekonceptet en række kategorier, hvori specialforbundene placeres alt efter deres respektive støtteberettigelse, der vurderes med udgangspunkt i de såkaldte 'afklarings- og disciplinanalyser' (se mere herom i afsnittet om 'afklarings- og disciplinanalyser'). Der kan også være tale om direkte støtte til individuelle udøvere.

---

⁹ Den første resultatkontrakt blev indgået for nævnte periode, fremtidige resultatkontrakter vil følge den olympiske cyklus, dvs. fireårige perioder.

Støttekonceptets kategorier

Støttekonceptet baserer sig på nedenstående indplaceringshierarki bestående af fem hovedkategorier, der er illustreret i nedenstående figur.

Figur 5: Støttekonceptets indplaceringskategorier¹⁰

De enkelte kategorier i figuren gennemgås kort nedenfor.

Top Team Danmark Forbund

Den øverste Team Danmark kategori er Top Team Danmark Forbund, der er rammen for samarbejde med forbund med en satsning, hvor udgangspunktet for hovedparten af specialforbundene er opnåelse af medaljer ved internationale mesterskaber. For holdidrætterne er det ifølge Team Danmarks støttekoncept en forudsætning, at specialforbundet som minimum kan hæve sig til højeste internationale niveau inden for en 0-4-årig horisont.

Enkelte idrætsgrene med særlig stor international udbredelse kan indgå ud fra andre parametre end medaljer. Det er en forudsætning for at blive Top Team Danmark forbund, at der eksisterer et professionelt elite-setup (organisatorisk, strukturelt og kulturelt) samt et stabilt elitemiljø.

Top Team Danmark individuel

Denne kategori omfatter satsninger på individuelle elitesportsfolk, hvor opnåelse af medaljer ved internationale mesterskaber inden for en 0-4-årig tidshorisont er realistisk. Dog kan der for særlige talenter tildeles støtte med længere tidsperspektiv.

¹⁰ Figuren er reproduceret efter Team Danmarks publikation om støttekonceptet.

Kategorien omfatter forbund, hvor der ikke nødvendigvis er samme professionelle elite-setup som i Top Team Danmark Forbunds-kategorien.

Team Danmark udviklingsprojekt

Denne projekt-kategori omfatter specialforbund/discipliner, hvor der er en realistisk målsætning om, at specialforbundet eller disciplinen gennem et særligt udviklingsprojekt i samarbejde med Team Danmark opnår et resultatniveau, der opfylder kriterierne for at indgå i Top Team Danmark.

Udviklingsprojektet løber over et nærmere bestemt antal år afhængig af forholdene i det pågældende forbund/disciplin.

DIF/Team Danmark-forberedelsesprojekt

Denne projektkategori starter med en afklaringsanalyse (se mere herom nedenfor), der afdækker de sportslige perspektiver samt specialforbundets/disciplinens udviklingsmuligheder. I det omfang denne afklaringsanalyse viser potentialer, kan der iværksættes et forberedelsesprojekt, der skal sigte på at udvikle elitearbejdet. Det er intentionen, at forberedelsesprojektet skal kvalificere til at indtræde i et af de højere lag i støttekonceptet.

Team Danmarks rådgivningsprogram

I tilfælde, hvor elitearbejdet p.t. ikke opfylder kravene til Top TD eller til at indgå i et TD-udviklingsprojekt, kan der gives rådgivning inden for støttekonceptets rammer. Det sker eksempelvis, hvis et specialforbund eller en disciplin ikke opfylder de internationale sportslige faktorer i disciplinanalyserne, men på egen hånd deltager i internationale konkurrencer og mesterskaber og opnår gode resultater.

Samarbejdsaftalerne

På baggrund af dialog om placering i støttekonceptet, mål i samarbejdsaftalen og støttetildeling, der i sidste ende godkendes i Team Danmarks bestyrelse, fastlægges de konkrete resultatmål i den enkelte idrætsgren, og der indgås en samarbejdsaftale gældende for flere år ad gangen. Efter hvert år evalueres på resultat- og udviklingsmål, forud for specialforbundene indsender en ansøgning om fornyet støtte.

Styre- og arbejdsgrupper

Samarbejdet med Team Danmark inden for støttekonceptets rammer forankres i de såkaldte 'styre- og arbejdsgrupper'. I arbejdsgruppen bearbejdes og forhandles specialforbundenes elitekoncepter, der endeligt godkendes i styregruppen. Ud over løbende dialog med Team Danmarks ansatte er dette det formelle samarbejdsforum.

Støtte til forbund i støttekonceptet

Den nærmere støtte til støtteberettigede specialforbund eller udøvere kan antage forskellige former. Enten i form af direkte økonomiske støtte til specialforbundet (fx til ansættelse af landstræner/sportschef) eller udøveren (eksempelvis til deltagelse i konkurrence eller

mesterskaber) eller som praktisk bistand fra Team Danmarks service- og ekspertsystem (skadebehandling, diætistrådgivning, sportspsykologi mv.).

Støtten kan også være i form af adgang til faciliteter, støtte til materiel eller støtte på job/uddannelsesområdet. Omfanget af støtten fra Team Danmark fastlægges i forhold til specialforbundets forudsætninger, dvs. muligheder for egenfinansiering, organisatorisk setup, styrke osv.

Støtteværdighed: Disciplin- og afklaringsanalysen

Som udgangspunkt for en vurdering af støtteværdigheden samt placering af specialforbundene i støttekonceptets hierarki anvender Team Danmark i det nuværende støttekoncept to analyser som vurderings- og udviklingsværktøjer for specialforbund og idrætsdiscipliner: 'Disciplinanalysen' og 'Afklaringsanalysen'.

Disciplinanalysen er et indplaceringsværktøj

Disciplinanalysen (se bilag) fungerer med årlige opdateringer som udviklingsværktøj og som vurderingsværktøj, når specialforbundene skal placeres i støttekonceptets kategorier Top TD forbund, Top TD individuel, forberedelses- og udviklingsprojekter eller Team Danmarks rådgivningsprogram (uden støtte).

Lovgrundlaget nævner ikke disciplinanalysen specifikt. Den er således i høj grad et administrativt værktøj, der anvendes med henblik på at efterleve lovgrundlaget.

I Team Danmarks beskrivelse af støttekonceptet 2005-2008 indgår disciplinanalysen derfor mange steder. Der er her lagt noget større vægt på disciplinanalysens vurderingsfunktion end på dens status som udviklingsværktøj:

"Som forudsætning for indplacering af en idrætsdisciplin i Team Danmarks støttekoncept analyseres og vurderes disciplinens støtteværdighed. Værktøjet i denne proces, som sker i et samspil mellem specialforbundet og TD, er disciplinanalysen."

Disciplinanalysens udviklingsformål omtales hovedsagligt i støttekonceptbeskrivelsens bilag 1:

"Disciplinanalysen, som giver et øjebliksbillede, fungerer endvidere som et fælles udviklingsværktøj i samarbejdet mellem specialforbundene og Team Danmark."

Analysen består af 42 overordnede og 103 underordnede spørgsmål samt diverse bilag (se alle disciplinanalysens spørgsmål i bilag), og er derfor et ret omfattende værktøj. Spørgsmålene er inddelt i overskrifterne:

- Sportslige faktorer (internationalt og nationalt)
- Organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer i specialforbund
- Økonomiske og kommercielle faktorer (internationalt og nationalt)
- Sundhedsfaktorer
- Miljø- og facilitetsmæssige faktorer

Endvidere er der undervejs delkonklusioner for de tre førstnævnte overskrifter, og der slutes af med en samlet konklusion med vurdering af udviklingsperspektiver og støtteberettigelse. Svarene på de overordnede spørgsmål og på delkonklusionerne vurderes af Team Danmark på følgende 4-skala:

- 'opfyldt'
- 'opfyldt i højere grad'
- 'opfyldt i mindre grad'
- 'ikke opfyldt'

Derudover findes også kategorierne 'ikke relevant' og 'ikke vurderet'.

59 discipliner har været igennem og fået godkendt en disciplinanalyse under det nuværende støttekoncept (enkelte af dem er dog ikke opdateret for nylig). Se disciplinanalyser fordelt på forbund i bilag. Det bemærkes, at flere discipliner hører under samme specialforbund. Opdelt på specialforbund har 36 forbund fået foretaget disciplinanalyse af en eller flere discipliner.

I støttekonceptbeskrivelsen fremgår det, at tre dele af disciplinanalysen er særligt afgørende for tildeling af støtte:

- Internationale sportslige faktorer
- Nationale sportslige faktorer
- Organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer

Spørgsmålene i disciplinanalysen er sorteret efter vigtighed med internationale sportslige faktorer først, nationale sportslige faktorer efterfølgende og organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer til sidst (og dernæst de supplerende økonomiske og kommercielle faktorer, sundhedsfaktorer samt miljø- og facilitetsmæssige faktorer).

Om opnåelse af Top TD-støtte og Top TD Individuel hedder det konkluderende:

"Specialforbund/discipliner, som opfylder disciplinanalysens internationale sportslige faktorer og forudsætningerne i bilag 2, herunder et internationalt resultatperspektiv for den kommende 4-årige periode, kan indgå i Top TD forbund /Top TD individuel."

"Desuden kan enkelte idrætsgrene, med særlig stor international udbredelse, indgå ud fra andre parametre end medaljer."

"Disciplinanalysens internationale og nationale sportslige faktorer skal være "opfyldt" eller "opfyldt i højere grad."¹¹

---

¹¹ Læs Team Danmarks støttekonceptbeskrivelses bilag 3 for en nøjere præcisering af, hvilke forudsætninger der skal være på plads for indplacering i støttekonceptets forskellige kategorier.

Den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed indgår i begrænset omfang i støttekonceptbeskrivelsen, men dog i en ret præcis formulering:

"I Team Danmark vil der altid være en åbenhed og vilje til at drøfte støtte til aktiviteter og initiativer, der ikke umiddelbart er beskrevet i denne publikation. Dog skal det bemærkes, at Team Danmark fastholder, at der skal være et højt internationalt resultatperspektiv kombineret med en social og samfundsmæssig forsvarlighed."

Internationale sportslige faktorer har afgørende betydning

Det understreges flere steder, at de internationale sportslige faktorer er meget afgørende for tildeling af støtte:

"Opfyldelsen af de internationale sportslige faktorer er en gennemgående forudsætning for, at en idrætsdisciplin kan opnå økonomisk støtte og indplaceres som Top TD forbund og Top TD individuel, samt TD-udviklings- og DIF/TD-forberedelsesprojekter."

"De vigtigste kriterier, for opfyldelse af de internationale sportslige faktorer i disciplinanalysen, er den internationale konkurrencekvalitet baseret på høj træningskvalitet."

Under de internationale sportslige faktorer lægges vægt på international konkurrenceudbredelse, international konkurrencekvalitet, international træningskvalitet samt fagligt niveau blandt trænere og involvering af eksperter.

Nationale sportslige faktorer betyder også meget

Ved de nationale sportslige faktorer er de vigtigste to punkter:

- Nuværende internationalt resultatniveau
- Internationalt resultatperspektiv i en 0–4-årig periode

Konceptet siger om disse:

"Opfyldelse af disse to nationale sportslige faktorer er afgørende, set i relation til TD's forudsætninger, for at yde økonomisk støtte."

Ud over disse findes en række supplerende faktorer, som ifølge støttekonceptet *"vægtes særligt i holdidrætsgrene og discipliner, hvor et omfattende talentpotentiale er afgørende for satsningen. Opfyldelsen af disse tre faktorer er af stor betydning."*

De omtalte tre vigtige supplerende faktorer er:

- Talentarbejdet og –potentialet, dvs. fødekæden
- Den nationale sportslige kvalitet (national konkurrencekvalitet)
- National træningskvalitet

Organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer skal være på plads

I forhold til de organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer er konceptets formuleringer ikke helt så absolutte:

"Opfyldelsen af disse faktorer skal svare til den aktuelle satsning og sikringen af den fremtidige eliteudvikling."

Senere i teksten hedder det dog om den øverste støttekategori:

"Det er en af forudsætningerne for indplacering i Top TD forbund, at satsningen varetages af en professionel organisation."

Afklaringsanalysen er første skridt på vejen til indplacering i støttekonceptet

Afklaringsanalysen (se bilag) fungerer som udviklingsværktøj og som vurderingsværktøj for specialforbund, der ønsker at komme i betragtning til et forberedelses- og/eller et udviklingsprojekt. Analysen foretages i samarbejde mellem Team Danmark, specialforbundet og Danmarks Idræts-Forbund. Analysen består af 269 spørgsmål (lidt færre for holdidrætsgrene) samt diverse bilag. Spørgsmålene er inddelt i overskrifterne:

1. Organisation – struktur – ledelse – interessenter
2. Uddannelse
3. Klub- og foreningsprofiler
4. Turneringsvirksomhed
5. Kultur
6. Økonomi
7. Nationale sportslige faktorer
8. Internationale sportslige faktorer

I forhold til disciplinanalysen er afklaringsanalysen noget mere omfattende. Det skyldes ikke mindst punkterne to til fem ovenfor, der kun i begrænset omfang indgår i disciplinanalysen. Team Danmark udarbejder på baggrund af svarene på spørgsmålene en omfattende konklusion med anbefalinger i forhold til udvikling og evt. indstilling til et forberedelses- og/eller udviklingsprojekt.

12 forbund har fået foretaget afklaringsanalyse under det nuværende støttekoncept (se bilag).

Afklaringsanalyserne er fortrolige, så svarene på spørgsmålene kan ikke offentliggøres. I forbindelse med evalueringen af denne rapport har Idrættens Analyseinstitut imidlertid med samtykke fra Team Danmark og de involverede specialforbund haft adgang til samtlige analyser.

Disciplinernes aktuelle elitestatus

I bilagsmaterialet til denne rapport gives et totalt overblik over specialforbundenes placering i det nuværende støttekoncept med hensyn til nuværende støttekategori, antal udøvere på og uden for Team Danmarks kandidatliste (december 2007), disciplin- og afklaringsanalyser, bevilget direkte

støtte i konceptets levetid og det enkelte specialforbunds andel af det fælles budget mellem specialforbundet og Team Danmark.

Af oversigten fremgår det blandt andet, at:

- Ni specialforbund ikke får rådgivning fra Team Danmark i dag.
- 17 specialforbund indgår som rådgivningsforbund (og pt. uden økonomisk støtte).
- To specialforbund er i udviklingsprojekt for øjeblikket, og 12 specialforbund har været igennem en afklaringsanalyse. Udviklingsprojekterne ligger støttemæssigt på niveau med nogle forbund i Top-Team Danmark og Top-Team Danmark, individuel. Ud over disse projekter er fire i forberedelsesprojekt i kombination med anden støttekategori.
- 12 specialforbund modtager støtte til en eller flere discipliner i form af individuel støtte (Top-Team Danmark, individuel).
- 21 specialforbund har status som Top-Team Danmark forbund.
- Enkelte specialforbund har discipliner og udøvere placeret forskellige steder i konceptet.
- 34 specialforbund har modtaget direkte økonomisk støtte fra Team Danmark under det nuværende støttekoncept – fra 241.000 kr. (Dansk Svæveflyver Union, som ikke længere modtager økonomisk støtte) til 36 mio. kr. (Dansk Håndbold Forbund) over støttekonceptets fireårige periode.
- 7 Top-Team Danmark-forbund skiller sig ud med over 20 mio. kr. i støtte over de fire år: Håndbold, fodbold, sejlsport, badminton, roning, svømning og ishockey.
- Der er udarbejdet 59 disciplinanalyser i perioden.
- Der er meget store forskelle på, hvor stor en andel af det samlede elitebudget, specialforbundet selv betaler (fra 79 procent i golf til 19 procent i taekwondo)

Ovenstående forhold behandles mere indgående i den analyserende Del 2 af rapporten.

De væsentligste ændringer i støttekonceptet fra tidligere til aktuelt

Det ligger uden for denne rapport at komme med længere redegørelser for det tidligere støttekoncept 2001-2004. Alligevel er det nødvendigt med en kort beskrivelse af de væsentligste ændringer fra det tidligere til det nuværende, da den kommende analyse af, hvorvidt støttekonceptet 2005 – 2008 fungerer som intenderet i lovgrundlaget og resultatkontrakten, må vurdere, om ændringer, som i praksis er sket, også harmonerer med intentionerne.

I det følgende beskrives støttekonceptet kort ud fra det skrevne ord i beskrivelsen af konceptet 2001-2004 hhv. 2005-2008. Analysen har det forbehold, at praksis kan have ændret sig løbende, efter de respektive støttekonceptbeskrivelser er blevet forfattet.

Når man ser nærmere på beskrivelsen af det forrige støttekoncept, 2001-2004, er det mere eksplicit og praktisk orienteret end det nuværende støttekoncept. Udgangspunktet for beskrivelsen er i høj grad behovsorienteret, mens fokus i beskrivelsen af det nuværende støttekoncept i højere grad ligger på disciplinanalysens kriterier og de kategorier, som specialforbundene placeres i.

Konceptbeskrivelsen 2001-2004 adskiller sig endvidere fra det nuværende koncept ved at have talentudvikling med som en væsentlig parameter - blandt andet ved eksplicit at nævne den såkaldte 'supertalentstøtte'. Derudover er der en støttetype for sig selv, som ikke er med i det nuværende koncept: "En særlig dansk eller kunstnerisk værdifuld udvikling". Konceptet 2001-2004 lægger dermed som tidligere beskrevet op til en bredere støttetilgang end det nuværende.

I oversigtsform gøres støtten i støttekoncept 2001-2004 op i to dimensioner, som det fremgår af nedenstående figur. De grå områder illustrerer, hvilke udøvergrupper de forskellige støttetyper dækker:

	Talent- rekruttering	Talent- udvikling	Super- talent	National elite	Kandidat	Elite
Træner- og instruktørstøtte						
Landstrænerprojekter og -ordninger	[Redacted]					
Elitetrænere, -instruktører og -ledelse	[Redacted]					
Centeraktiviteter						
Talentudvikling – budget	[Redacted]					
Træningscenter – aktivitetsbudget			[Redacted]			
Elitecenter - aktivitetsbudget			[Redacted]			
Projekter						
Udviklings-projektstøtte (samfinansiering)			[Redacted]			
Materiel, visse sociale omkostninger			[Redacted]			
Supertalent-projektstøtte		[Redacted]				
Aktive eliteidrætsudøvere - indplaceringsstøtte til TD-kandidater						
Basisydelse, sociale omkostninger, materiel					[Redacted]	
Træningsleje i udland, international konkurrencedelt.					[Redacted]	
Bofunktion, lønkompensation					[Redacted]	
Anden økonomisk støtte						
TD-stipendier				[Redacted]		
Arrangementsstøtte				[Redacted]		
Materielstøtte		[Redacted]				
Idrætsmedicinsk bistand, udland			[Redacted]			
En særlig dansk eller kunstnerisk værdifuld udvikling						
- Udvikling, forsøg, samarbejde						

Figur 6: Støttekoncept 2001-2004

Det nuværende støttekoncept, 2005-2008 befinder sig i højere grad i højre side af modellen og uden den samme brede formulering i form af den nederste kategori. Desuden er specialforbundene og rammerne omkring udøverne skrevet tydeligere frem i det nuværende

støttekoncept. Der lægges således mere vægt på den organisatoriske forankring af elitesatsningen og dermed også på, at strukturen bag udøverne skal være på plads.

Ændringer i støtten til forbund fra det tidligere støttekoncept til det nuværende

Den skarpere prioritering i det nye støttekoncept, 2005-2008, har også haft nogle umiddelbare økonomiske konsekvenser for specialforbundene.

Under det forrige støttekoncept tildelte Team Danmark 283 mio. kr. i direkte støtte til specialforbundene og under det nuværende støttekoncept 290 mio. kr. En mindre stigning på godt 2,5 procent er det blevet til i alt. De enkelte forbund har imidlertid oplevet noget større forandringer i støtten. Det kan ses af nedenstående tabel:

Idrætsgren	Ændring i procent af 2001-2004-niveau	Ændring i kr.
Brydning	408	5.175.590
Bueskydning	69	2.080.437
Svømning	50	7.115.238
Kano & Kajak	49	1.661.600
Ishockey	40	5.824.664
Cykling	36	2.289.362
Tennis	35	1.858.937
Badminton	29	5.880.533
Golf	25	803.000
Orientering	22	961.300
Sejlsport	22	4.765.570
Håndbold	19	5.655.867
Taekwondo	18	902.940
Atletik	17	1.221.162
Bordtennis	7	471.400
Volleyball	4	250.000
Triathlon	0	-15.472
Fodbold	-2	-480.430
Sportsdans	-8	-291.108
Roning	-9	-2.658.618
Motor	-10	-658.635
Karate	-10	-97.000
Gymnastik	-19	-999.160
Handicap	-19	-507.570
Vandski	-28	-1.115.000

Automobil	-37	-867.000
Bowling	-43	-1.163.930
Skydning	-50	-2.710.685
Militæridræt	-60	-358.000
Ridning	-68	-3.045.000
Svæveflyvning	-71	-598.900
Curling	-77	-1.683.700
Squash	-84	-1.540.217
Skisport	-85	-3.035.500
Judo	-100	-2.992.400
Basketball	-100	-2.257.375
Rugby	-100	-2.213.100
Faldskærm	-100	-1.740.100
Fægtning	-100	-1.575.500
Styrkeløft	-100	-1.103.000
Cricket	-100	-1.041.573
Billard	-100	-1.034.200
Boksning	-100	-961.597
Base-/softball	-100	-828.000
Vægtløftning	-100	-498.500
Drageflyvning	-100	-497.150
Gang	-100	-384.150
Skøjteløb	-100	-230.000
Moderne femkamp	-100	-114.700
Petanque	-100	-37.000

Tabel 4: Ændring i total støtte fra det forrige støttekoncept (2001-2004) til det nuværende (2005-2008)¹²

I alt 16 forbund har mistet deres økonomiske støtte, og dertil kommer svæveflyvning, som er uden støtte i dag. Af de i dag støttede forbund har 16 været ude for en større eller mindre vækst fra det forrige til det nuværende støttekoncept, mens 17 har modtaget en mindre støtte under det nuværende koncept sammenlignet med det forrige. Mest markant i oversigten er brydning med en stigning på over 400 procent i støtten, mens skisport har mistet 85 procent af sin støtte.

Til ovenstående billede hører også, at forbundene hvert år tildeles øvrig direkte støtte til forskellige ydelser. Det er samlet set et beløb på ca. 1/10 af den direkte støtte. Derudover har de enkelte specialforbund forskelligt ressourcetræk i forhold til Team Danmarks ekspertbistand, serviceydelser og faciliteter. Rapportens analytiske Del 2 går dybere ned i ovenstående prioritering og dens konsekvenser.

¹² Kilde: Team Danmarks støtteopgørelser i perioden.

Eksisterende forskning/internationale tendenser

"Efterhånden som velstanden stiger i andre lande, også i ulande, der bruger det her som en del af nationalfølelsen, så bliver det sværere og sværere. De andre lande satser også hårdt. Så jeg tror i virkeligheden, at uanset, hvor meget vi satser, så bliver det et spørgsmål om bare at være med." (Repræsentant fra Team Danmark om den internationale udvikling)

Indledning

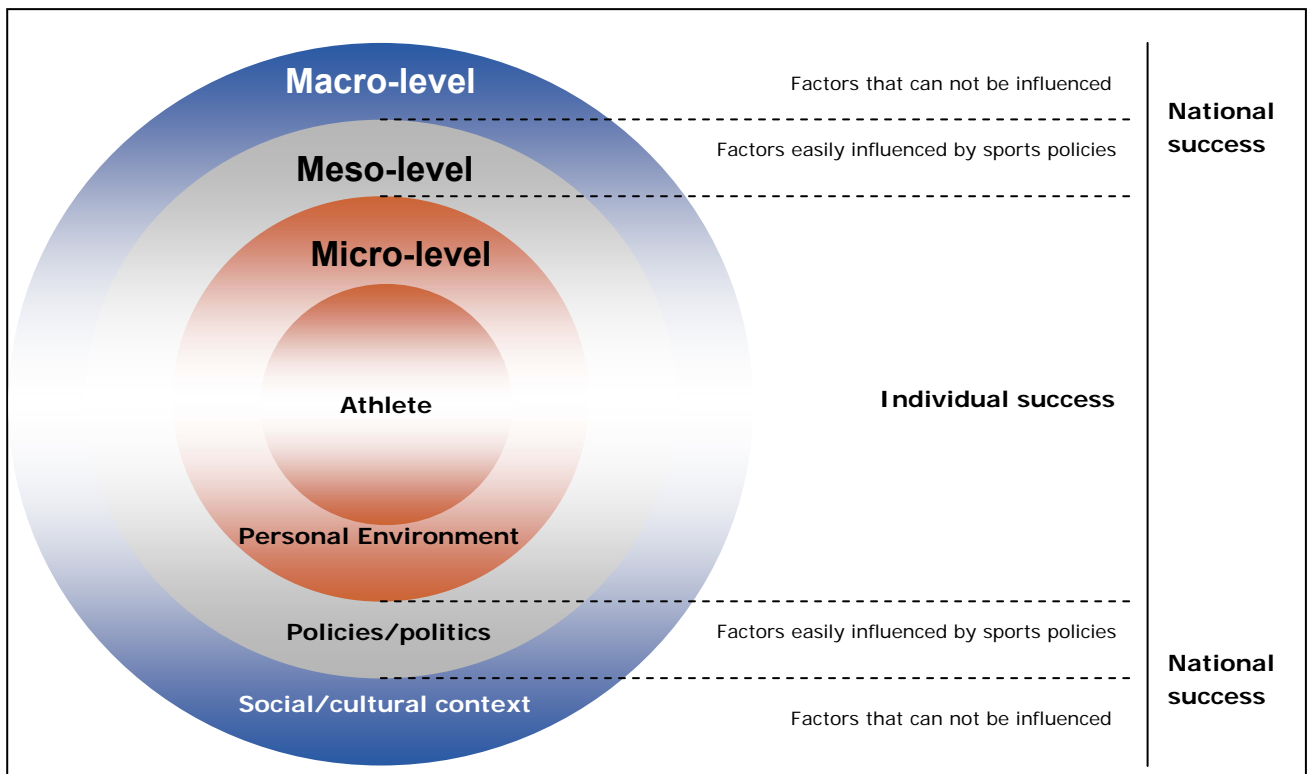
Ovenstående citat stammer fra de indledende kvalitative interview foretaget i forbindelse med arbejdet med denne evaluering. Pointen er ret essentiel, da den klart peger på en problemstilling, som Team Danmark står overfor.

Selvom det indledningsvis bør understreges, at det ikke har været en del af denne evaluerings opdrag at foretage detaljerede komparative studier af andre landes elitesystemer set i forhold til det danske, er det samtidig jf. evalueringens metodiske design anset som værende nødvendigt og relevant at inddrage omverdensforholdene (søjle 3). Disse virker nemlig som nævnt ind på Team Danmarks muligheder for at leve op til resultatkontrakten og har dermed indflydelse på, hvordan støttekonceptet indfrier Team Danmarks forpligtelser, ligesom de påvirker, hvordan dette skal tilrettelægges i fremtiden.

I dette afsnit vil vi derfor foretage en kort gennemgang af den internationale litteratur og forskning på området med henblik på at foretage en analyse af, i hvilken retning den internationale udvikling på eliteidrætsområdet går. Herunder indgår en indkredsning af, hvilke faktorer der er vigtige for sportslig succes, især for mindre lande som Danmark. Da der efterhånden er en del international forskning, kan denne således anvendes til at give et billede af den internationale situation og Danmarks placering heri.

Hvad er de vigtigste faktorer for international succes?

Mange faktorer spiller ind i forhold til at skabe international sportslig succes og hente medaljer hjem til fædrelandet. De Bosscher et. al. (2008) opdeler på baggrund af en gennemgang af international litteratur sådanne faktorer op på makro-, meso- og mikro-niveau efter nedenstående model:

Figur 7: Forholdet mellem faktorer, der bestemmer sportslig succes¹³

Som det fremgår, står atleten i midten af figuren med relationer til en række faktorer, som udgør potentialet eller mulighedsrummet, inden for hvilket der kan opnås sportslig succes. Nogle af disse forhold er *ikke* mulige, eller vanskelige, at influere gennem politik eller støttekoncepter, mens andre ifølge De Bosscher et. al (2008) er mulige at påvirke gennem strategiske indsatser af forskellig art. Nedenfor gennemgås kort de enkelte niveauer.

Makro-niveauet¹⁴

Der er i litteraturen enighed om, at makroniveau-faktorer, dvs. det, der i modellen betegnes som 'Social/cultural context', har væsentlig indflydelse på mulighederne for international succes. I kategorien indgår således landenes økonomiske styrke samt velfærdssystem, men også befolkningsunderlag, geografi og klima-variationer er elementer på makroniveauet: *"The macro level contains factors like economic welfare, population size, geographic and climatic variation"* (De Bosscher et. al. 2008: 17, se også De Bosscher 2007: 5).¹⁵ Store nationers styrke i form af befolkningsunderlag, eksempelvis Kina (jf. Hong 2008) - eller naturressourcer - eksempelvis det tidligere Sovjetunionen, nu Rusland (jf. også Hong 2008) - eller økonomiske styrke - eksempelvis USA (jf. Sparvero et. al. 2008), har således stor indflydelse på medaljekapabiliteten.

Ifølge De Bosscher et. al. er der dog en stigende konsensus blandt internationale forskere om, at makro-niveaufaktorer som befolkningsunderlag eller GDP (Gross Domestic Product [BNP, red.])

¹³ Figuren er reproduceret fra De Bosscher (et. al. 2008: 17). Modellen findes også i De Bosscher (2007: 45).

¹⁴ Der henvises til De Bosscher (2007: 46ff) for en omfattende gennemgang og oversigt over den internationale litteratur om makro-faktorerens betydning for international sportslig succes.

¹⁵ Det skal bemærkes, at det forekommer bemærkelsesværdigt, at De Bosscher anvender betegnelsen "Social/cultural context" om forhold som geografisk størrelse og befolkningsgrundlag.

er blevet mindre betydende i forhold til at forudsige international sportslig succes. Dette skyldes, at den generelle trend går i retning af, at nationalstaterne systematiserer deres indsats:

"The principal reason for this view is that as nations become strategic in the way in which they produce elite athletes, they rely less on uncontrollable variables and more on variables which are widely regarded as being components of an elite sports development system." (De Bosscher et. al. 2008: 18)

Det sker i stor udstrækning inden for det område, der er afgrænset som meso-niveaue i figur 7.

Meso-niveaue¹⁶

Selvom Stamm og Lamprecht (2001), De Bosscher et. al. (2003) og De Bosscher (2007: 21, 27, 41, 49) viser, at makrofaktorerne, særligt BNP og befolkningsunderlag, betyder omkring halvdelen (50 procent) af medaljesuccesen blandt nationer (se også De Bosscher et. al. 2008: 63)¹⁷, så er det i sær på meso-niveaue, at faktorer, der kan underlægges kontrolleret tilgang og systematisering, findes (De Bosscher 2007: 5). Ifølge De Bosscher et. al. (2008) skyldes dette forhold, at makroelementerne selvsagt er svært kontrollerbare på kort og mellemlang sigt; især når det handler om befolkningsunderlag eller adgangen til naturressourcer eller klimavariationsspørgsmål og økonomisk velstand. Derimod er det nemmere, i det mindste på kort og mellemlang sigt, at gennemføre (national-)politiske tiltag, som kan systematisere satsningen og påvirke eliteudviklingen (De Bosscher 2007: 54).

Det er således på dette niveau, spørgsmålet om elitesportssystem-opbygningen skal stilles. Hvorledes tilrettelægges indsatsen, hvordan organiseres den, og hvem har ansvaret? Hvordan ser talentudviklingsprogrammet ud, og hvordan virker det? Er der eksempelvis nogen form for lovgivning, som sikrer eliteudøvere særlige økonomiske forhold under og efter karrieren, sådan som det er tilfældet i Danmark? Sker der nogen form for systematisk talentudvikling initieret af staten eller det pågældende lands dedikerede elitesportsorganisationer sådan som i Australien eller Kina? Og hvor god en plan for ud- eller opbygning af tidssvarende faciliteter findes der?

Eksemplerne kunne nemt være flere – og vi vender tilbage til sådanne nedenfor – men det er altså på dette niveau, at de mere eller mindre kontrollerbare variable i forhold til spørgsmålet om at skabe international sportslig succes findes.¹⁸

Mikro-niveaue

På mikro-niveaue finder vi de faktorer, som handler om alt fra atleternes genetiske kvaliteter, øvrige talent og vilje til elitesatsning samt påvirkningen fra forældre, venner og trænere (Ibid: 17).

¹⁶ Der henvises til De Bosscher (2007: 80ff) for en omfattende gennemgang af og oversigt over den internationale litteratur om meso-faktorerens betydning for international sportslig succes.

¹⁷ De Bosscher et. al. viser konkret, at befolkningunderlag og velstand (målt på bruttonationalprodukt pr. capita) tilsammen kan forklare 51 procent af en nations sportslige succes (2008: 63).

¹⁸ En faktor, som rettelig også burde tilføjes i forbindelse med figuren, og som befinder sig et sted mellem meso- og makroniveaue, er 'tid'. De Bosscher et. al. viser således, at der synes at være en tendens til, at nationer, som har været i gang med strategiske satsninger, er mere succesfulde end nationer, der ikke har haft eliteudviklingsprogrammer så længe: "Those nations which have been investing in elite sport for the longest tend to be more successful than those nations whose engagement with the process is more recent" (De Bosscher et. al. 2008: 73). I denne sammenhæng ser vi i hovedsagen bort fra dette parameter, men inddrager tidsfaktoren, hvor det måtte være relevant.

På dette niveau er der naturligvis en række elementer, der ligger i et udefineret spændingsfelt mellem meso- og mikroniveauet - sådan som man tilsvarende kan argumentere for, at der er elementer, som ligger mellem meso- og makroniveauet - og som derfor er mulige at påvirke gennem forskellige strategiske policy-tiltag. Men ifølge De Bosscher et. al. er det kendetegnende, at det især er meso-niveauet, som har en stigende indflydelse på mulighederne for international sportslig succes:

"Having the talent, spirit and the dedication are of course still essential in international elite sport, but factors at the meso-level are having an increasing impact on an individual athletes chances of success." (De Bosscher et. al. 2008: 20)

Denne evaluering lægger det primære analytiske fokus på meso-niveauet, da fokus er på støttekonceptet, der er et 'policy-produkt'. Oversat til ovenstående models kategorier finder vi således støttekonceptet og operationaliseringen af dette på niveauet for 'policies'/'politics', som er det niveau, hvor arbejdet med at styrke medaljekapabiliteten er nemmest at påvirke. Derfor er det påkrævet at foretage en nærmere afdækning af forholdene på dette niveau, da måden, hvorpå disse forvaltes i regi af Team Danmark som tidligere nævnt, har stor indflydelse på, hvorledes institutionen kan leve op til sine resultatkrav. Som målepunkter for evalueringen kan faktorerne på dette niveau således udgøre grundlaget for vurderinger af støttekonceptets aktuelle udformning samt en opstilling af forbedringsforslag i relation hertil. I det følgende vil vi derfor se nærmere på netop dette niveau.

Policy-faktorer

De vigtigste faktorer på meso-niveauet, som vi også kan kalde 'policy-faktorer', kan blandt andet udledes af Barrie Houlihan og Mick Greens seneste bog, der behandler den internationale udvikling inden for elitesportsområdet (Houlihan & Green 2008).

De fire vigtigste internationale studier, der er foretaget inden for området er gengivet i nedenstående figur, der er reproduceret efter bogens gennemgang af samme. I modellen vises de nøgelfaktorer, der er kritiske i forhold til at opnå international sportslig succes.

Factors	Oakley and Green	Digel	UK Sport (SPLISS Consortium)	Green and Houlihan
Contextual	An excellence culture	Support, especially financial, of the state	Financial support	Support for 'full-time' athletes
	Appropriate funding	Economic success and business sponsorship	Participation in sport	
		A media supported positive sports culture	Scientific research	
Processual	Clear understanding of the role of different agencies	Talent development through the education system	Talent identification and development system	
	Simplicity of administration	Talent development through the armed forces	Athletic and post-career support	
	Effective system for monitoring athlete progress		Integrated approach to policy development	
	Talent identification and targeting of resources		Coaching provision and coach development	
	Comprehensive planning system for each sport			
	Lifestyle support			
Specific	Well-structured competitive programmes	Sports science support service	International competition	A hierarchy of competition opportunities centred on preparation for international events
	Well-developed specific facilities		Training facilities	Elite facility development
				The provision of coaching, sports science and sports medicine support services

Figur 8: Oversigt over eliteundersøgelser af policy-faktorer¹⁹

Det fremgår, at forskningen på tværs identificerer forskellige elementer i spillet om international succes. Grundlæggende kan man anføre, at alt i princippet betyder noget. De lande, der på alle tænkelige parametre kan optimere indsatsen, vil alt andet lige stå stærkest. Alligevel er der en del overlap mellem de enkelte undersøgelser, som peger på særligt relevante områder at fokusere, hvis man vil forstå baggrunden for - eller forudsige - international sportslig succes.

¹⁹ Figuren er reproduceret efter Houlihan og Green (2008: 4).

Disse områder, eller parametre om man vil, koncentrerer sig i hovedsagen om følgende områder:

- 1) 'Finansiering' (Oakley and Green, Digel, UK Sport og Green and Houlihan),
- 2) 'Talentudvikling og talentidentifikation' (Oakley and Green, Digel og UK Sport),
- 3) 'Klar rollefordeling og enkel administration' (Oakley and Green og UK Sport²⁰),
- 4) 'Mulighed for international konkurrencedeltagelse' (Oakley and Green, UK Sport og Green og Houlihan),
- 5) 'Faciliteter' (Oakley and Green, UK Sport og Green og Houlihan) og
- 6) 'Sportsvidenskab og idrætsmedicin' (Digel, UK Sport og Green og Houlihan).

I det nedenstående skal vi kort gennemgå disse faktorer.

Finansiering

Punkt et vedr. finansiering er for så vidt ikke en overraskende faktor. Finansieringen af elitesport er omkostningsfuld, og ifølge Houlihan og Green tyder alt på, at regeringer og nationale sportsorganisationer bruger stadigt større mængder af økonomiske ressourcer på elitesport (2008: 273). Dette bakkes op af UK Sports undersøgelse fra 2006 (UK Sport 2006) af seks lande, der blandt andre vigtige indsigter konkluderer, at: "*In terms of input-output analysis, the best predictor of output appears to be the absolute amount of funding allocated to elite sport. (...) more money in equals more medals out*". (UK Sport 2006: 16, se også De Bosscher et. al. 2008: 122 og De Bosscher 2007: 245). Oakley og Green (2001) anfører ligeledes, at:

"The world of international sport is changing. Not only in terms of commercialism, but also in the increasing importance and hence funding that governments are placing on international success." (Ibid: 84)

Dette stemmer overens med Green og Houlihan, der anfører, at: "*(...) for countries to establish and then sustain a successful elite sport development system in the early twenty first century they have to 'Pay up! Pay up! And play the game!'*" (2008: 291). Endelig viser Hogan og Norton (2000), at der er en sammenhæng mellem penge allokeret til eliteidræt og medaljer vundet af Australien siden 1980'erne.

Forskningen peger med andre ord på, at input i form af penge brugt på elitesport i de nationale kontekster er en meget afgørende faktor for at sikre sig en stor medaljehøst. Mere konkret viser tallene store investeringer i de forskellige lande, der arbejder strategisk med elitesport. Eksempelvis brugte Storbritannien 120 mio. pund på at etablere et regionalt netværk af eliteinstitutter sammen med 100 mio. pund til at støtte et stort antal eliteudøvere (Houlihan og Green 2005: 2). Kina har dedikeret sit støttesystem til eliten i den forstand, at en central styring gennem landets sportsministerium sikrer finansielle og menneskelige ressourcer på højeste plan (Hong 2008: 27). Der foreligger ikke aktuelle tal for den samlede investering, men i Kina estimeres det, at regeringens samlede bevillinger til eliteidræt når op i 4,88 mia. dollars i 2008 (Hong 2008: 48).

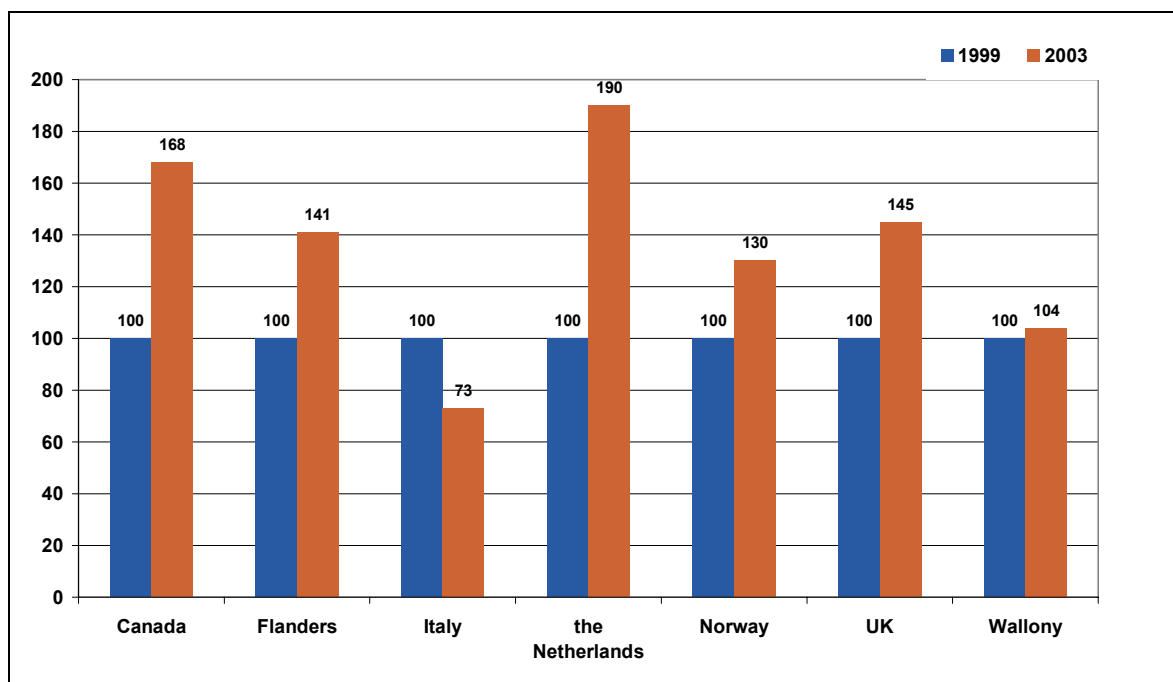
---

²⁰ I UK Sports undersøgelse nævnes dette forhold under overskriften 'Integrated approach to policy development'. Se: UK Sport (2006: 4).

I Frankrig havde den nationale fond til udvikling af elitesport ("le Fonds national pour le developpement du sport", oprettet i 1979) godt 250 mio. euro om året, indtil dens opgaver og midler blev overtaget af det nationale center for udvikling af elitesport ("Centre national de Développement du Sport"). Budgettet udgør ifølge Bayle et. al. (2008: 154) godt og vel halvdelen af den totale statsfunding om året. Hertil kommer offentlige udgifter på decentrale niveauer. Det er dog ikke helt klart, hvor stor en del af den samlede ressourceanvendelse, der er fokuseret i forhold til eliteidræt.

Norge ligner Danmark meget, både i forhold til statens tilgang til området, der baserer sig på armslængdeprincippet (se Augestad og Bergsgard (2008)), men også i forhold til mængden af statslige subsidier. Dog er den store forskel, at ud over de statsmidler, som tilflyder Olympiatoppen, har staten også via andre kanaler finansieret en stor del af elitefaciliteterne til brug for eksempelvis vintersportsgrenene. Dette er ikke sket i Danmark, hvor udviklingen og driften af faciliteter alene er et kommunalt anliggende.

Mere konkret viser De Bosscher et. al. (2008: 122) i deres studie af Canada, Belgien, Italien, Holland og Storbritannien en bemærkelsesværdig stigning i finansieringen af elitesport i disse lande i perioden 1999 – 2003. Dette kan ses af nedenstående figur.

Figur 9: Ændring i offentlige investeringer i elitesport 1999-2003, indekstal²¹

Det fremgår, at fire ud af de seks lande hævede deres respektive investeringer betragteligt. Italiens nedgang skyldtes alene nedgang i overskuddet fra de lotterier, som dækker eliteindsatsen der.

Selvom de ovenstående tal fra de forskellige inddragede undersøgelser er svært sammenlignelige og uigennemskuelige, hvad angår deres præcise anvendelse, giver de dog indtryk af, at der

²¹ Reproduceret efter De Bosscher et. al. (2008: 112).

internationalt afsættes endog ganske betydelige beløb til satsningen på elitesport, samt at investeringerne er i vækst. Dette indtryk bakkes op af Oakley og Green (2001), der skriver:

"It is clear (...), that the actors involved in developing Western elite sport models have recognized the importance of committed and sustained funding. In UK, for example, it is now recognized that elite sporting excellence, 'will only be achieved through consistent, sustained funding and support.'" (Ibid: 262)

Samtidig viser De Bosscher et. al. (2008), at spredningen af medaljer på landene er blevet større. Med flere systematiske satsninger globalt har et stigende antal nationer styrket deres medaljekapabilitet og dermed meldt sig på banen på den internationale scene. Det følger ifølge De Bosscher et. al. (2008: 46) heraf, at kampen om medaljerne er intensiveret, og det derfor er blevet vanskeligere at vinde de prestigefyldte medaljer (se også Shibli 2003, De Bosscher 2007). Der skal mere til at opnå det samme, og det vil med andre ord sige, at prisen for at få medaljer derfor også er gået op:

"As the supply of medals (success) remains essentially fixed, and the demand for success increasing (more nations taking part and more nations winning medals), then the 'market' adjusts by raising the 'price of success'." (UK Sport 2006: 7)

Denne centrale udviklingstendens, der af De Bosscher et. al. (2008) betegnes som 'det internationale sports-oprustningskapløb' ('a global sporting arms race') påvirker alt andet lige Team Danmarks muligheder for at leve op til sine resultatmål, sådan som de er formuleret i resultatkontrakten. Dette forhold vender vi tilbage til.

Ud over de rene input i form af penge findes som vist i modellen også en række andre faktorer, der kan virke ind på mulighederne for at sikre sig medaljer. Dette er de mere kvalitative forhold, der handler om effektivisering og hensigtsmæssig organisering af ressourceanvendelsen. Dvs. alt det, der skal gennemføres på en i forhold til andre lande smart måde for at få en komparativ fordel i forhold til andre lande. Med andre ord: De faktorer, som giver flere medaljer, end det reelle pengemæssige input som udgangspunkt berettiger til. Den første af disse faktorer, der går igen i de nævnte internationale undersøgelser, er 'talentudvikling og -identifikation'.

Talentudvikling og -identifikation

Meget tyder på, at talentudvikling og identifikation af talenter er et vigtigt parameter, hvis man ønsker en kontinuerlig medaljehøst på højt niveau (De Bosscher 2007: 91). De mest ekstreme lande udvælger talenterne tidligt i skolerne og parrer dem med en relevant idrætsgren - sådan foregår det blandt andet i varierende udstrækning i Japan, Kina og Australien (jf. Houlihan & Green 2008). Sidstnævnte anses for at være det mest systematiske program i de vestlige lande, benævnt 'The Australien National Talent Search Program'.

Inden for dette system bliver omkring 10.000 børn i 14-års alderen inviteret til at deltage i test, hvorefter de interesserede introduceres til den sportsgren, der efter testen passer bedst til deres fysiologi, motorik osv. De mest talentfulde bliver herefter tilbudt op til to års intensiv træning under professionel vejledning (Ibid: 91, Oakley og Green 2001: 259). Dette er en gennemstrategisk taktik, der delvist står i modsætning til den, vi har tradition for herhjemme,

hvor talenterne findes, når de (selv) har valgt sport og nået et vist (synligt) sportsligt niveau. Uanset tilgangen peger blandt andet UK Sports undersøgelse på, at mange nationer har et svagt program på dette område, hvilket gør, at lande, som udvikler og systematiserer denne dimension, kan få en klar komparativ fordel i det internationale spil:

"Although much more in-depth analysis at the sports-specific level is necessary, this finding may suggest that an effective method by which smaller nations can gain competitive advantage is via talent identification and development." (UK Sport 2006: 16)

Særligt er det vigtigt at have et 'scout-system', der identificerer talenterne så tidligt som muligt. Blandt andet kan anvendelsen af moderne computerteknik og statistik ifølge Oakley og Green (2001: 259) være hjælpeværktøjer:

"This type of monitoring is apparent in Spain (...) where the statistical tracking of national growth and junior performance characteristics to help predict adult stature and suitability for different sports." (Ibid.)

Andre steder anvendes statistiske værktøjer til at holde unge talenter op mod verdensnormen (rekorder) med henblik på at forudsige mulighederne for, at talenterne kan frembringe fremtidige resultater. Efter identifikationen af talenterne indtræder udviklingsfasen, der skal indeholde den fornødne træning og planlægning, som kan bringe talentet op på internationalt niveau.

Herunder er det ifølge UK Sport (2006: 5) vigtigt at sikre en minimering af frafald blandt talentmassen, således at ressourcerne dels ikke spildes, dels sikrer en rekrutteringsmasse, der er så stor som overhovedet mulig. Dette er især kritisk for små lande og kræver kontinuitet i tilrettelæggelsen, så udøverne ikke giver op på vejen mod toppen. I et land som Danmark er talentudvikling og -identifikation altså et vigtigt sted at fokusere i det generelle elitearbejde (jf. også De Bosscher 2007: 92).

I New Zealand, der har et mindre befolkningsunderlag end Danmark (ca. 4,1 mio.), er talentudvikling eksempelvis en integreret del af elitesportssystemet, og der stilles krav til de specialforbund, som får offentlig støtte på dette område (Collins 2008: 233).

Klar rollefordeling og enkel administration

En yderligere faktor, der går igen i flere af undersøgelserne, som dog ikke er den mest fremtrædende faktor, er spørgsmålet om klar rollefordeling mellem aktørerne i elitearbejdet og enkel administration i systemet:

"In efficient and effective sports systems links are in place between funding agents and those leading programmes; roles and relationships are clearly defined and understood. The challenge posed (...) is for all partners to understand their role and avoid duplication or conflict." (Oakley og Green 2001: 258)

Ifølge UK Sport (2006: 4), se også De Bosscher et. al. (2008: 21), er det ikke så meget spørgsmålet om, hvordan systemet er organiseret, dvs. om der eksisterer en selvstændig og

overordnet institution som Team Danmark, eller om det er det ministerielle departement eller idrættens organisationer, som tager sig af koordinationen eller har det overordnede ansvar. Lige så meget er det et spørgsmål om, at der eksisterer klare kommunikationsveje, og rollerne er veldefinerede i forhold til hinanden. Dvs., at der er klarhed over ansvarsfordelingen i elitesystemet:

"There is no consensus or preference regarding the necessity for centralisation or a high level of government intervention in elite sport policies. As Clumber (1994) notes, it is more important to have a good communication system and clear task descriptions. Furthermore, Oakley and Green identify the importance of simplicity of administration through common sporting and political boundaries as another important item." (De Bosscher et. al. (2008: 21)

Er der klarhed i elitearbejdet, og er kompetencefordelingen på plads, virker systemet således bedst i forhold til målopfyldelsen og de konkrete opgaver. Det samme gælder internt i organisationen, der har hovedansvaret. I det omfang, at der er enkle administrative procedurer, kan der frigives flest mulige ressourcer til elitearbejdet, dvs. arbejdet 'på banen'.

"It is especially important to delineate clearly the responsibilities of different agencies; to ensure there is effective communication between them; and to simplify administration." (De Bosscher et. al. 2008: 81)

Det kinesiske system er vel at betragte som et af skoleeksemplerne på en klar kompetencefordeling, hvor en klar hierarkisk styring også er implementeret (jf. Hong 2008). Et andet eksempel er ifølge Houlihan og Green (Ibid: 151ff) Frankrig, hvor den nationale kommission for eliteidræt med sportsministeren som formand udlægger retningslinier for støtte og godkender elitetræningscentre og udøvere berettiget til at opnå støtte.

De senere års mere klare satsning på elitesport i New Zealand har ligeledes medvirket til at centralisere ansvaret der (Collins 2008: 239). I Belgien er strukturerne ifølge De Bosscher et. al. (2008: 81) derimod meget komplekse med mange decentrale niveauer, og det kan skabe uklarhed om retning og fordeling af ressourcer. Det samme gælder i USA, hvor der reelt ikke eksisterer nogen overordnet koordination af indsatsen, da alt - i stærk kontrast til alle andre landes mere eller mindre klare politiske styring og interventioner - er baseret på en ekstrem form for laissez faire-liberalisme (jf. Sparvero et. al. 2008: 269). At USA alligevel er så stærk internationalt skyldes primært landets karakter af økonomisk supermagt målt i absolutte termer.

Mulighed for international konkurrencedeltagelse

Den fjerde gennemgående faktor handler ifølge Houlihan og Green om en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af muligheden for deltagelse i konkurrencer på internationalt, men også nationalt niveau. En vigtig forudsætning er således, at atleterne kan prøve sig af under størst muligt pres så ofte som muligt (se også De Bosscher et. al. 2008: 115, De Bosscher 2007: 8). Imidlertid kan det være svært at få fyldt kalenderen med deltagelse i relevante stævner på det fornødne niveau (Green og Houlihan 2006: 177), og derfor er hjælp til planlægning og deltagelse i konkurrencer internationalt, men også udviklingen af en god national elitekonkurrencestruktur essentiel. Det handler kort sagt om at få optimal forberedelse forud for store internationale konkurrencer.

Ifølge De Bosscher et. al. (2008: 114ff) kan andre forhold også virke ind på styrkelsen af den internationale konkurrenceevne inden for denne kategori. Det kan fx være værtskab for store internationale sportsevents, der gør det muligt for udøverne at konkurrere på hjemmebane og udvikle deres talent i den sammenhæng. Ifølge De Bosscher et. al. (2008: 23) har dette en positiv effekt på medaljekapabiliteten. Kan dette ikke imødekommes i tilfredsstillende udstrækning, er det essentielt at rejse ud for at få den nødvendige modstand.

For New Zealands vedkommende gives eksempelvis særlige stipendier til toplediten, således at denne kan rejse ud og konkurrere (samt træne) under de mest optimale forhold. Dette sker også i Danmark, dog via den generelle støtte som fastlægges på baggrund af de relevante afklarings- og disciplinanalyser og de deraf følgende samarbejdsaftaler mellem specialforbundene og Team Danmark.

Faciliteter

Ikke overraskende slår spørgsmålet om faciliteter også igennem i de internationale undersøgelser. Her viser resultaterne, at det for det første er vigtigt med mange anlæg. Eksempelvis viser De Bosscher & De Knop (2002) en statistisk sammenhæng mellem antallet af tennisbaner og international sportslig succes for tennisspillende lande.

Men ikke bare er det vigtigt med mange anlæg. De skal også være af god standard, ligesom udøverne skal have primær adgang til dem. I Australien var problemet eksempelvis ikke antallet af svømmebassiner, men derimod muligheden for at få adgang til dem på betingelser, der modsvarede elitens behov (Houlihan & Green 2008: 6, Green & Houlihan 2006: 170). I New Zealand, hvor elitesportssatsningen først for alvor er kommet i gang de seneste ti år, har bygningen af faciliteter til sport ofte været præget af hensyn til breddedeltagelse (Collins 2008: 237).

Dette problem set i en eliteidrætslig sammenhæng synes endvidere at være globalt, idet faciliteter i hovedsagen finansieres af offentlige midler, hvilket medfører krav om, at breddeidræt skal have plads i dem (jf. også Green & Houlihan 2006: 172f). Det betyder i praksis, at man mange steder står med den velkendte konflikt mellem eliten og breddens anvendelse, hvor eliten blokerer for bredden og omvendt.

Problemet kan løses gennem opbygning af centrale elitecentre, hvor adgangen til faciliteter er god, sådan som det eksempelvis er sket i Storbritannien og delvist i Danmark i elitelandsbyerne i Brøndby, Farum og Århus, selvom Team Danmark ikke ejer faciliteterne selv og derfor ikke har fuld råderet over dem.

Herhjemme har problematikken den yderligere dimension, at ansvaret for opførelsen og driften af idrætsanlæg primært er et kommunalt anliggende. Dette giver nogle begrænsninger, om end Team Danmarks centerstruktur, det nu igangsatte samarbejde med kommunerne samt det generelle fokus på eliteevents og elitesport i kommunerne samt det af regeringen nyligt nedsatte elitefacilitetsudvalg kan medvirke til at kompensere for dette. Selvom dette måske forekommer

urealistisk, især set med danske øjne, synes den optimale løsning her at være, at den nationale elitesportsinstitution bygger, ejer og driver de relevante faciliteter til elitesport. Dette gør det muligt at se bort fra andre hensyn end de strengt elitemæssige.

Sportsvidenskab og idrætsmedicin

Ifølge Houlihan og Green er det først inden for de seneste år, at man på nationalt niveau er begyndt at få øjnene op for effekterne af idrætsmedicinsk forskning, fysiologisk ditto mv.: *"Up until the mid-1990's, public sector investment in elite sport was directed towards facility development and direct financial support for athletes"* (2008: 8). Dette har medført en relativt langsom og igangsætning af forskning i præstationsforbedrende metoder, hvis man ser bort fra de tidligere østbloklande. Primært er forskningen ifølge Green og Houlihan (2006: 176f) sket inden for udstyr, da der her er profitmuligheder i forhold til målgrupper ud over eliteudøvere.

I dag har særligt Australien et stort og integreret program (UK Sport 2006: 5) med biomekanik, ernæring, sportspsykologi og sportsfysiologi samt statistik, hvilket har bidraget til en betydelig medaljehøst gennem de senere år (se nærmere herom i kapitlet om Team Danmarks sportslige resultatmål i Del 2). Japan udmærker sig desuden ved en systematisk indsamling og spredning af forskning og viden i et veludbygget netværk. Ifølge Yamamoto (2008) kan man her tale om et sportens 'CIA', mens man i New Zealand som lille nation har indgået et samarbejde med Frankrig for at opnå viden om andre (store) landes ressourceanvendelse og metoder (Collins 2008: 229). Ifølge De Bosscher et al. er Norge desuden et foregangsland på grund af dets relativt store bevillinger til forskning, ligesom der er et godt samarbejde mellem forskerne inden for feltet og på tværs af institutioner (2008: 119). Andre lande kunne også nævnes, men dette område virker således som et kerneområde, der kan give komparative fordele for nationer i kapløbet om flere medaljer.

Hvad er den ideelle model?

Selvom ovenstående parametre udpeger nogle kerneområder, som den internationale forskning samlet peger på, må det samtidig bemærkes, at det ikke umiddelbart kan sluttes, at en opfyldelse af disse elementer pr. automatik vil resultere i flere medaljer:

"It is impossible to create one single model for explaining international success. A system leading to success in one nation may be doomed to fail in another. Therefore it needs to be emphasised that the combination of the (...) factors (red.) may be specific to a given nation's context and that different systems may all be successful." (De Bosscher et. al. 2006: 209)

Årsagen er, at konkrete forhold i de forskellige lande kan give særlige komparative fordele, der kompenserer for manglen på styrke på et eller flere af de nævnte områder. Det kan være befolkningsunderlaget, demografi og geografi, herunder vejrforhold o. lign., som det indirekte blev beskrevet gennem ovenstående angående makroforhold (der har stor indflydelse på medaljekapabiliteten). Dynamikken, som påvirker elitesportsformlen, er således kompleks, og en række andre faktorer end de gennemgåede kan have gunstige effekter. UK Sport konkluderer tilsvarende i sin undersøgelse:

"Nevertheless (...), the optimum strategy for delivering international success is still unclear. There is no model for comparing, and increasing, the efficiency and effectiveness of elite sport investments and management systems. This makes it difficult for sports managers and policy makers to prioritise and to make the right choices in elite sports policy." (UK sport 2006: 3)

Dette peger på, at lokale forhold og konteksten betyder noget, men også at forholdet til andre landes score på givne parametre virker ind – endog varierende fra given tid til given tid. Man kan derfor ikke umiddelbart slutte, at en opprioritering af et bestemt parameter pr. automatik vil resultere i bedre internationale resultater. Dynamikken, hvormed de enkelte landes forhold, det være sig talentmassen, det relative økonomiske inputs osv., ændrer nemlig på de interne styrkeforhold på en måde, der gør det meget vanskeligt at pege på, hvilke områder det vil være fordelagtigt at forbedre for at opnå en relativ konkurrencefordel.

Dette er formentlig årsagen til, at der er en stigende tendens til, at de nationale systemer i stigende udstrækning harmoniseres til hinanden, dog med mindre nationale variationer, der ud over at kunne henføres til geografiske eller klimatiske forskelle også har kulturel og politisk baseret bias (De Bosscher et. al. 2008, se også Houlihan og Green 2007).

Augestad (et. et. al. 2006) peger eksempelvis på, hvordan kulturelle forhold i forskellige nationer medvirker til at bestemme, hvilke dele af de internationale tendenser nationerne indarbejder i deres respektive elitesportssystemer, dvs., hvilke elementer af den internationale tendens der er forenelige med den nationale tradition og kultur.

Selvom Norge med sin centrale koordinering og fokus på anvendelse af forskning i forsøget på at forbedre de internationale eliteresultater af forskere er blevet kaldt en 'DDR-light model' (Ibid: 304), har specifikke kulturelle træk modvirket implementeringen af et fokuseret talentidentifikationsprogram. Særligt ideen om at starte eliteindsatsen over for børn tidligt - sådan som det skete i det tidlige DDR - har været fraværende og anset som uforenelig med det norske system. I Norge er opfattelsen således, at leg i den tidlige barndom er vigtigere end konkurrence, da sport skal stimulere børns socialisering og fysiske udvikling (Ibid: 306). Denne opfattelse er en stærk del af det politiske og idrætslige miljø og medvirker således til, at ikke alle dele af den internationale tendens implementeres i elitesportssystemet. Der sker med andre ord en national oversættelse og tilpasning af de internationale tendenser i forhold til det nationale niveau (jf. Oakley og Green 2001).

Set i dette lys er spørgsmålet om, hvilken model der er den ideelle, således ikke kun et spørgsmål om, hvad der er muligt set i forhold til en nations specifikke karakteristika geografisk, klimatisk osv. men også, hvad der politisk og kulturelt set er gangbart og ønskeligt.

Dette forhold vender vi tilbage til, når de afsluttende perspektiver i evalueringen opstilles i rapportens sidste kapitel, hvor vi kigger nærmere på, hvilke muligheder Danmark har for at begå sig i den stigende internationale konkurrence set i lyset af den internationale udvikling samt kvaliteten af det danske elitesportssystem - og rammerne herfor - som Team Danmark står i spidsen for. Spørgsmålet om, hvad det danske elitesportssystem kan gøre for at skabe

internationale sportslige resultater, er nemlig ikke kun dikteret udefra, men er også et spørgsmål om, hvilke elementer af den generelle tendens det danske elitesportssystem kulturpolitisk set kan indoptage, og hvilke Team Danmark og institutionens støttekoncept bør holde sig fra.

Opsamling: Kriterier, evaluering og mål

Ovenstående gennemgang af den internationale forskning udpeger en række områder, der synes relevante at fokusere på i forbindelse med evalueringen af Team Danmarks støttekoncept ud over de opgaver, som Team Danmark i øvrigt har, og som er beskrevet ovenfor. I hvilken udstrækning har støttekonceptet indtænkt disse elementer i det løbende arbejde, og i hvilken udstrækning bør de eventuelt indtænkes i fremtiden? Det er relevante spørgsmål, som bør afdækkes.

Sammenholdt med gennemgangen af Team Danmarks opgaver i form af støttekonceptet (som er en konkret operationalisering af lovgrundlaget) i de øvrige kapitler udgør dette således grundlaget, som Team Danmarks støttekoncept i det følgende evalueres efter, og repræsenterer dermed tre af de fire søjler, som evalueringen i øvrigt grundes på.

Hertil kommer den fjerde søjle angående interessenttilfredshed, der inddrages direkte i analysen i det kommende kapitel, og informerer denne om konkrete forhold i det daglige arbejde - hvilke dele af støttekonceptet fungerer godt, hvilke gør ikke - og er således en vigtig dimension i evalueringens samlede vurdering af støttekonceptet.

I den nu følgende Del 2 af rapporten foretages evalueringens egentlige analyse med udgangspunkt heri.

Del 2

Analyse: Team Danmarks støttekoncept,
resultatmål og virke

Indledning

En række forhold skal i denne Del 2 af rapporten vurderes for at give en samlet evaluering af Team Danmarks støttekoncept. Som beskrevet ovenfor handler det dels om de opgaver, Team Danmark ifølge lovgrundlaget og resultatkontrakten er forpligtet til at efterleve, dels om at vurdere i hvilken udstrækning, der i støttekonceptet i øvrigt i tilstrækkelig udstrækning er taget højde for de faktorer, som gennemgangen af den internationale litteratur peger på. Sidstnævnte er især væsentligt i relation til de fremtidige perspektiver og forbedringer ligesom mangler i forhold til centrale opgaver også vil kalde på fremadrettede initiativer.

Med henblik på at imødekomme en samlet analyse, der tager disse forhold i betragtning, er kapitlet som tidligere beskrevet delt op i 10 delkapitler, der tilsammen munder ud i den endelige vurdering og perspektivering af støttekonceptet i evalueringsrapportens Del 3.

Idet der i øvrigt henvises til rapportens afsnit om dennes opbygning, har Del 2 disse kapiteloverskrifter:

1. Sportslige resultatmål
2. Social og samfundsmæssig forsvarlighed
3. Talentudvikling (og -identifikation)
4. Kriterier for tildeling af støtte
5. Administrativ udmøntning af støtten
6. Samarbejde mellem TD og specialforbund (rollefordeling, organisering og ledelsesmæssige forhold og kommunikation)
7. Ekspertbistand til elitesportsfolk
8. Faciliteter
9. Trænings- og konkurrencebetingelser
10. Finansieringen af elitearbejdet

De enkelte kapitlers bidrag til den samlede evaluering fremgår af analysen.

Sportslige resultatmål: National medaljestatus og udvikling²²

"Indeed national unity can probably be enhanced as much through the collective experience of failure and disappointment as through success. However, governments clearly prefer to see their investment in elite sport rewarded by medals and trophies even if success of the policy can be measured in other ways." (Green og Houlihan 2006: 181)

Indledning

Medvirken til skabelse af internationale resultater i social- og samfundsmæssigt forsvarlige rammer er essensen af Team Danmarks virke. I resultatkontrakten står, at Team Danmark i perioden for støttekonceptet, som denne evaluering sætter fokus på, skal skabe bedre resultater end i det forrige.

Hvad 'bedre resultater' egentlig vil sige, er bestemt ikke entydigt. Der kan opstilles mange forskellige mål for resultatudviklingen, og det er i vidt omfang muligt at komme til forskellige resultater alt efter, hvilken målestok der tages i brug. Det er formålet med dette kapitel at vurdere, hvordan det er muligt at finde ud af, om der er opnået bedre resultater og at vurdere, hvordan danske eliteidrætsudøveres resultater har udviklet sig over tid. Først skal det imidlertid rides op, hvad Team Danmarks forpligtelser på det sportslige resultat område er.

Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Bortset fra at loven siger, at Team Danmark har til formål at udvikle dansk eliteidræt, står der intet i lovgrundlaget om, hvilket resultatperspektiv institutionen skal operere efter.

Resultatdimensionen nævnes kun kort i bemærkningerne til lovforslaget:

Det er lovens formål at skabe grundlag for eliteresultater på en etisk, socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde.

Desuden forudsættes det, at der i lighed med de øvrige institutioner under Kulturministeriet indgås en resultatkontrakt mellem Team Danmark og Kulturministeriet. (...) Kontrakten kan indeholde institutionens mission, vision og strategi og skal på grundlag heraf fastlægge strategiske indsatsområder og konkrete resultatmål for kontraktperioden. Det kan bl.a. dreje sig om de sportslige resultater, kompetenceudvikling og en nærmere fastlæggelse af værdigrundlaget for dansk eliteidræt.

I forhold til konkrete resultatmål henviser loven altså til resultatkontrakten mellem Kulturministeriet og Team Danmark. Den er langt mere specifik på området for sportslige resultater:

²² Dette kapitel er skrevet af professor Klaus Nielsen, Birkbeck, University of London i samarbejde med senioranalytiker Rasmus K. Storm, Idan. Klaus Nielsen er hovedforfatter.

I Team Danmark er konkrete resultatmål og succeskriterier en naturlig udviklingskatalysator, og det internationale resultatperspektiv er centralt i alle sider af organisationens arbejde.

På det sportslige plan skal Danmark kunne tilbyde talentfulde eliteidrætsfolk med et internationalt resultatperspektiv optimale træningsbetingelser og en organisation uden for idrætsbanen, som kan danne grundlag for resultater på absolut højeste internationale niveau.

Team Danmarks kerneydelser er at:

- *Skabe bedre resultater ved OL, VM og EM*
- *Sikre udviklingen af hele idrætsmennesker.*

Resultatmål ved OL, EM og VM i støttede forbund indgår med en vægtning på 35 procent i resultatkontrakten. Resultatmålet er mere specifikt:

Flere medaljer ved OL, VM og EM i perioden 2005 – 2008 end i perioden 2001 – 2004 til forbundene i Top-Team Danmark støttekategorien. Der rapporteres årligt om udviklingen i perioden.

Det anføres dog samtidig, at et rent medaljefokus under det nuværende koncept vil blive suppleret af et bredere resultatmål:

Team Danmark vil i resultatkontraktperioden udvikle et supplerende mål for de sportslige resultater, som favner bredere end udelukkende medaljeplaceringer. Det er intentionen at udvide resultatperspektivet og resultatopgørelsen til også at indeholde f.eks. topplaceringer ved OL, VM og EM, samt evt. World Cup placeringer etc. Dette supplerende mål kan herefter indarbejdes i den kommende resultatkontrakt.

Afsnittet om dansk eliteidræts konkurrenceevne er særligt interessant set i lyset af netop denne formulering – for hvad vil dette sige, og hvordan kan der udvikles et supplerende mål, der giver et retvisende billede, og som anvendes som grundlag i den kommende resultatkontrakt?

Overordnet kan resultatudviklingen opfattes som udtryk for dansk eliteidræts internationale konkurrenceevne. Derfor drejer det næste afsnit i dette kapitel sig om, hvordan dette begreb kan forstås, og hvordan det søges anvendt. Dernæst opstilles en række forskellige mål for udviklingen i resultaterne og konkurrenceevnen, ligesom disses fordele og ulemper diskuteres. Den efterfølgende gennemgang af dansk eliteidræts resultater tager udgangspunkt i DIF's løbende opgørelser over samtlige danske medaljer ved EM, VM og OL. Derefter ses på danske resultater ved OL, VM el. lign. i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege. Beregningerne inddrager udelukkende de discipliner, der er på det olympiske program. Hermed ses bort fra andre relevante faktorer, og andre beregningsmåder gennemgås herefter kort.

De efterfølgende afsnit søger svar på spørgsmålet om, hvordan Danmark klarer sig i forhold til andre lande i den internationale konkurrence, herunder om Team Danmark i det lys skaber bedre resultater.

Først gennemgås en række generelle udviklingstræk i henseende til internationale styrkeforhold inden for eliteidræt. Dernæst sammenlignes udviklingen i Danmarks resultater med resultatniveauet for andre små, rige vesteuropæiske lande. Det vurderes efterfølgende, om Danmark klarer sig bedre eller dårligere, end man skulle forvente, når der tages højde for faktorer som befolkningstal og økonomisk niveau. Beregningerne inddrager udelukkende de discipliner, der er på det olympiske program. Hermed ses bort fra andre relevante faktorer, og andre beregningsmåder gennemgås herefter kort. Dette følges op af en mere detaljeret analyse af udviklingen i konkurrenceevnen i de danske idrætsgrene, der traditionelt har vundet hovedparten af Danmarks medaljer ved store internationale mesterskaber (sejlsport, roning, badminton, cykling, håndbold og kano og kajak). Endelig ses mere kortfattet på udviklingen i resultatniveauet i andre af Team Danmarks topsatsningsforbund samt en række andre idrætsgrene.

Hvad er international konkurrenceevne i relation til eliteidræt?

Konkurrenceevne er et begreb, der ofte anvendes i relation til økonomi og erhvervsliv. En virksomheds konkurrenceevne kan generelt defineres som evnen til at bibeholde og udvide dens markedsandel. Begrebet anvendes også om et lands samlede virksomheder og deres evne til at konkurrere på verdensmarkedet set under ét. I denne sammenhæng taler man om et lands internationale konkurrenceevne. Denne afhænger umiddelbart af de enkelte virksomheders prisniveau, produktivitet, produktkvalitet og innovationsevne, men også af en lang række bredere samfundsmæssige faktorer.

Også i eliteidræt kan man tale om international konkurrenceevne. I eliteidrættens verden er enhederne bare ikke virksomheder, men nationale hold eller individuelle udøvere, og de konkurrerer ikke med andre landes virksomheder, men med andre landes deltagere i internationale konkurrencer. Ligesom i økonomien er konkurrenceevnen rent umiddelbart afhængig af de deltagende holds eller individers kvaliteter, men dette er som gennemgået i kapitlet om internationale tendenser i Del 1 af denne rapport funderet i bredere faktorer som talentudvikling, finansiel støtte, træningsfaciliteter osv. Ligesom den økonomiske konkurrenceevne på internationalt plan i stigende grad er betinget af et understøttende samfundssystem, er også eliteidrættens konkurrenceevne mere og mere et resultat af kvaliteterne i det bagvedliggende eliteidrætspolitiske system. Og ligesom i økonomien er markedsandel et godt mål for konkurrenceevnen. I eliteidrættens verden er det et lands andel af det samlede antal medaljer eller topplaceringer ved internationale mesterskaber, der definerer 'markedsandel'.

Inden for de enkelte idrætsgrene kommer et lands konkurrenceevne til udtryk gennem dets placeringer ved internationale mesterskaber. Dette er umiddelbart aflæseligt gennem placeringer ved mesterskaber i holdidrætsgrene. I idrætsgrene med flere discipliner kan det samlede antal medaljer eller antal placeringer ved internationale mesterskaber ses som et udtryk for et lands internationale konkurrenceevne. Konkurrenceevnen måles også løbende. Det er

eksempelvis det, der sker, når FIFA laver månedlige ranglister over nationale fodboldlandsholds internationale placering på baggrund af spillede landskampe over en bestemt periode. Mange internationale specialforbund har efterhånden sådanne rangeringer over landes indbyrdes placering, og udviklingen i konkurrenceevnen kan måles ved at sammenligne et lands placering fra den ene periode til den næste.

Ved de olympiske lege er der ingen officiel nationskonkurrence, men den samlede medaljeoversigt pr. nation er nok alligevel det enkelte 'resultat' inden for eliteidrætten, der er omfattet af størst interesse og tillægges størst vægt i medierne og den brede offentlighed, i idrættens organisationer og blandt politikerne. En god placering eller en forbedret placering i nationskonkurrencen ved OL opfattes som en national succes eller i nogle tilfælde endog som tegn på et samfundsmødes overlegenhed i forhold til andre landes modeller. Groft sagt er medaljemålet, sådan som det er opstillet i resultatkontrakten, i dag et udtryk for en lignende tilgang.

Hvordan måles eliteidrættens internationale konkurrenceevne?

De mest anvendte mål for et lands resultater ved internationale mesterskaber tager udgangspunkt i resultater ved de olympiske lege. Medaljetabellen ved OL er det allermest anvendte mål. Tabellen inkluderer samtlige medaljer og rangerer landene efter enten primært antal guldmedaljer, sekundært antal sølvmedaljer og tertiært antal bronzemedaljer eller efter samlet antal medaljer. Se nedenstående tabel, der giver en oversigt over medaljefordelingen ved sommer OL i 2004 omfattende de ti højest rangerede nationer samt otte små, rige vesteuropæiske lande, herunder Danmark.

	Guld	Sølv	Bronze	I alt	Medaljepoint
1. USA	35	40	27	102 (1)	212 (1)
2. Kina	32	17	14	63 (3)	144 (3)
3. Rusland	27	27	38	92 (2)	173 (2)
4. Australien	17	16	16	49 (4)	99 (4)
5. Japan	16	9	12	37 (6)	78 (6)
6. Tyskland	14	16	19	49 (4)	92 (5)
7. Frankrig	11	9	13	33 (7)	64 (7)
8. Italien	10	11	11	32 (8)	63 (8)
9. Sydkorea	9	12	9	30 (9)	60 (9)
10. Storbritannien	9	9	12	30 (9)	57 (10)
17. Norge	5	0	1	6 (32)	16 (24)
18. Holland	4	9	9	22 (13)	39 (14)
19. Sverige	4	1	2	7 (28)	16 (24)
27. Østrig	2	4	1	7 (28)	15 (26)
37. Danmark	2	0	6	8 (24)	12 (33)
46. Schweiz	1	1	3	5 (37)	8 (44)
51. Belgien	1	0	2	3 (51)	5 (54)
62. Finland	0	2	0	2 (58)	4 (57)

Tabel 5: Medaljefordeling ved sommer OL i Athen, 2004. Top ti samt udvalgte vesteuropæiske lande²³

Det fremgår af tabellen, at Danmarks 2 guld- og 6 bronzemedaljer i alt giver en placering som rangeret som 37 på medaljetabellen, hvis der rangeres efter medaljers valør. Hvis der rangeres efter samlet antal medaljer, bliver Danmark placeret på en delt 24. plads.

En rangering efter samlet antal medaljer er problematisk i den forstand, at den tillægger alle medaljer samme værdi, hvilket er urimeligt, da en guldmedalje oplagt er mere værd end en sølvmedalje osv. Hvis der rangeres efter antallet af først guldmedaljer, så sølvmedaljer, og sidst bronzemedaljer, som i medaljetabellen i Tabel 5, tages der højde for denne forskel i medaljers valør.

Medaljepoint

Denne beregningsmåde kan til gengæld opfattes som misvisende i og med, at selv et højt antal sølv- og bronzemedaljer ikke kan kompensere for et lavere antal guldmedaljer. En alternativ beregningsmåde beregner samlet antal medaljepoint, hvor guld, sølv og bronze gives

²³ Tallene i parentes i de to yderste højre kolonner angiver nationsrangering i forhold til samlet antal medaljer og medaljepoint.

henholdsvis 3, 2 og 1 point. I sidste kolonne i Tabel 5 er angivet de inkluderede landes antal medaljepoint og deres rangering efter denne målestok (i parentes).

Det fremgår, at der for de højest rangerede lande næsten ikke er nogen forskel på rangeringen, alt efter hvilken af de tre beregningsmåder der anvendes. De eneste to forskelle er, at Kina rangeres højere end Rusland, hvis den traditionelle medaljetabel anvendes, mens det er omvendt, hvis der rangeres efter antal medaljer og medaljepoint, og at Japan er bedre end Tyskland i henhold til den traditionelle medaljetabel, mens den indbyrdes rangering er omvendt, når der anvendes de to andre målestokke. Når man kommer længere ned i listen, er der til gengæld klar forskel på de enkelte landes placering, alt efter hvilken beregningsmetode der anvendes. Som følge af en høj andel af guldmedaljer placeres både Norge og Sverige således klart højere på den traditionelle medaljetabel end efter de alternative beregningsmetoder, mens det er omvendt for Holland. Danmark placeres højest, hvis der måles efter samlet antal medaljer og lavest på den traditionelle medaljetabel. Rangeringen efter medaljepoint ligger omtrent midt imellem.

Det er nok samlet antal medaljepoint, der giver den mest rimelige rangering i og med, at den både tager hensyn til samlet antal medaljer og medaljernes værd. I det følgende er det derfor medaljepoint, der vil blive lagt til grund, når der analyseres medaljefordeling. Man kan naturligvis stille spørgsmålstegn ved pointfordelingen. Er en guldmedalje præcist tre gange så meget værd som en bronzemedalje? Er en sølvmedalje lige så meget værd som to bronzemedaljer? Og er en guldmedalje kun 50 procent mere værd end en sølvmedalje, sådan som vægtfordelingen i 3-2-1 pointskalaen er udtryk for?

Det er nok vanskeligt at argumentere helt overbevisende for det. Man kunne tillægge guldmedaljer mere værdi og anvende en 4-2-1 skala, som er den skala, der anvendes af UK Sport's World Sporting Index (se nedenfor), men svarer en guldmedalje virkelig til hele fire bronzemedaljer? Man kunne også anvende en 5-3-2 skala, og denne skala er måske alt i alt udtryk for en mere rimelig relativ vægtning af guld-, sølv- og bronzemedaljer. Eftersom andre anvender en 3-2-1 skala og for ikke at komplicere billedet mere end højest nødvendigt, er det alligevel 3-2-1 skalaen, der anvendes i det følgende.

Sekundære placeringer

Hvis der kun tages hensyn til medaljer, ses der bort fra, at der ofte kun er en marginal forskel på 3. pladser og 4. pladser og de umiddelbart efterfølgende placeringer. Derfor anvendes også målestokke, der inddrager placeringer umiddelbart efter medaljerne. Man kan eksempelvis opstille en top-6 beregning, hvor placeringer fra nr. 1 til nr. 6 tildeles 7, 5, 4, 3, 2 og 1 point. Et alternativ er en top-8 målestok, hvor placeringer fra nr. 1 til nr. 8 tildeles 10, 8, 6, 5, 4, 3, 2 og 1 point eller 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 og 1 point. Sådanne mål giver alt i alt et mere rimeligt mål for et lands konkurrenceevne end målestokke, der udelukkende inddrager medaljer. Der tages hermed højde for antal finalepladser, og eftersom det ofte er tilfældigheder og marginaler, der udgør forskellen på en medalje og en placering lige uden for medaljerækken, giver det givetvis et bedre udtryk for konkurrenceevnen, hvis der også inddrages antal placeringer som nr. 4-6 eller nr. 4-8. Hermed tages højde for, at det, der i mange idrætsgrene med rimelighed kan forventes i tilfælde af verdensklasse, er en placering i finalen.

Det kan med rette forventes af en eliteidrætsudøver i verdensklasse eller et hold i verdensklasse, at de kommer i finalen eller i slutkampene i konkurrencer med andre udøvere på samme niveau. I mange idrætsgrene er konkurrencen så hård og udfaldet så afhængigt af tilfældigheder, held og små marginaler, at det vil være urimeligt ikke også at inddrage placeringer lige uden for medaljerne i opgørelser over indsatsen ved internationale mesterskaber. Det er dog samtidig også rimeligt, at placeringer tildeles faldende point jo lavere finaleplaceringer, der er tale om, således som det er tilfældet i ovennævnte top-6 og top-8 beregninger. Også her kan man problematisere den konkrete pointtildeling. Skal der således hele syv 6. pladser til for at få samme pointtal som en 1. plads, som det er tilfældet i top-6 skalaen? Eller er tre 6. pladser eller to 4. pladser mere værd end en guldmedalje, som det er tilfældet i den ene top-8 skala? Det kan man diskutere længe, og der findes næppe en målestok, der ikke kan kritiseres for at anvende en misvisende relativ pointfordeling. I analysen nedenfor anvendes en top-8 skala, hvor placeringerne fra nr. 1 til nr. 8 tildeles 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 og 1 point. Denne skala er næppe ret meget bedre eller dårligere end de to andre målestokke, der er omtalt i dette afsnit, men den er under alle omstændigheder i mange henseender mere rimelig end målestokke, der kun inddrager medaljer, og den vil derfor blive anvendt i det følgende sideløbende med beregninger over medaljepoint.

Dansk måletilgang

De olympiske lege afholdes kun hvert fjerde år, og antal medaljer og disses valør kan som nævnt afspejle tilfældigheder og marginale forskelle, og især for lande med en relativ moderat medaljehøst kan målestokke baseret på medaljer give resultater, der ikke med rimelighed kan tolkes som udtryk for den reelle styrkeposition. For lande, der vinder mange medaljer, er en medaljebaseret målestok mere anvendelig, da tilfældigheder og marginaler kan antages at blive udjævnet i det store antal idrætsgrene, der er tale om. For lande som Danmark kan effekten af en 4. plads i roning en bådspids efter bronzevinderne og et tvivlsomt strafpoint i en brydekamp samt en mindre skade for en dressurhest til gengæld udgøre forskellen mellem 6 og 3 medaljer. Top-8 resultater vil derfor være en klart bedre målestok i Danmarks tilfælde.

Man kan også tage hensyn til tilfældige og marginale udsving på anden vis. I stedet for udelukkende at sammenligne resultater ved OL hvert fjerde år eller VM hvert år kan der udregnes løbende gennemsnit for enten otte-års-perioder omfattende resultaterne fra tre olympiske lege eller tre-års-perioder omfattende tre VM. Ved at sammenstille sådanne tal vil man få en rimelig pålidelig målestok for udviklingen over tid. Sådanne beregninger anvendes i begrænset omfang i det følgende.

Der er en tredje måde, hvorved effekten af tilfældigheder og marginale forskelle i resultatoversigten kan elimineres eller i hvert fald reduceres. Man kan beregne medaljefordeling (og top-8 point) for årene mellem de olympiske lege og ikke kun hvert fjerde år. Dette fordrer, at det er muligt at inddrage resultater fra VM eller lignende konkurrencer i alle discipliner på OL-programmet for hvert af årene mellem de olympiske lege. Der konkurreres om VM i langt størstedelen af OL-disciplinerne i alle ulige år. I 2007 blev der således afholdt VM i 273 ud af de 302 discipliner, der konkurreres i ved OL i Beijing. I 15 af de øvrige idrætsgrene (eksempelvis

hockey, volleyball, ridebanespringning for hold, riffel- og pistolskydning) afholdes World Cup eller tilsvarende konkurrencer, der har stor lighed med VM som målestok for aktuelle styrkeforhold. I ni andre OL-discipliner (eksempelvis single- og dobbeltrækkerne i tennis, individuelle ridediscipliner og bordtennis for hold), kan de officielle ranglister bruges som en god målestok. Tilbage er kun fem discipliner, hvor det er vanskeligt at finde pålidelige målestokke for aktuelle styrkeforhold. I den beregning, der er anvendt i indeværende sammenhæng, er anvendt resultater fra henholdsvis VM 2006 (basketball og holdkonkurrencer i ridning) og OL 2004 (fodbold for mænd²⁴), da det vurderes som umuligt at finde mere aktuelle mål.

Der er lidt større problemer forbundet med at lave sådanne opgørelser for lige år, hvilket primært skyldes, at der ikke afholdes VM i atletik og i svømning på langbane i de lige år mellem to olympiske lege (1998, 2002, 2006, osv.). I atletik og svømning kan i stedet anvendes årsranglister, hvilket dog i enkelte tilfælde giver lidt misvisende resultater som udtryk for et fiktivt OL i det pågældende år. Derudover var der i alt 66 andre OL-discipliner, hvor der ikke i 2006 og tilsvarende lige år mellem to OL blev afholdt VM. Her er det i flere tilfælde (bl.a. boksning, judo og taekwondo) nødvendigt at bruge resultaterne fra VM året før, da der i disse idrætsgrene ikke findes en pålidelig målestok for styrkeforhold i 2006 og tilsvarende år.

Selvom det således ikke er uden problemer at foretage sådanne beregninger (se bilag om den anvendte metode ved disse beregninger), er der ikke tvivl om, at de udgør et værdifuldt supplement til OL-resultaterne, og den følgende analyse vil gøre brug af sådanne tal for perioden fra 1997 og frem. Når der ikke i denne sammenhæng anvendes tal, der går længere tilbage i tiden, skyldes det dels, at det er vanskeligt at fremskaffe sådanne, dels, at tallene bliver mindre pålidelige, jo længere man går tilbage i tiden, da der ikke tidligere blev afholdt VM eller lignende konkurrencer for hele verdenseliten såsom World Cup i så mange discipliner, som det er tilfældet i dag.

I mange idrætsgrene er officielle ranglister også et ret nyt fænomen. Det er i princippet også muligt at foretage top-8 beregninger for årene mellem de olympiske lege, men det er forbundet med flere problemer med data og pålidelighed (se bilag), så i det følgende er det kun sket for 2006 og 2007 med henblik på at supplere grundlaget for analysen af den allerseneste udvikling i resultatniveauet.

Vintersport, andre idrætsgrene og andre konkurrencer

I resultatanalysen er der primært inddraget resultater fra OL og årene mellem de olympiske lege i de discipliner, der konkurreres i ved sommer-OL. Når dette er tilfældet, skyldes det, at det er disse discipliner, der oplagt har mest relevans i en dansk sammenhæng, og det kun er et begrænset antal lande, der har klimatiske forudsætninger for at begå sig i de fleste vintersportsgrene. Det ville derfor give et fortegnet billede af nationers internationale niveau, hvis resultater fra både sommer- og vinter-OL blev medregnet. Eksempelvis ville lande som Sverige, Norge, Finland, Østrig, Schweiz og Canada få en langt mere fremtrædende position, end det er

---

²⁴ OL-turneringen er forbeholdt spillere under 23 år, men det er tilladt derudover at stille med tre spillere over denne aldersgrænse. Der findes ikke tilsvarende turneringer mellem de olympiske lege. VM i fodbold har ingen aldersgrænse. VM for spillere under 20 år afholdes i ulige år og er nok den turnering, der ligner OL mest, men spillergruppen er noget yngre, og der er endvidere ikke mulighed for at supplere op med et antal ældre og mere erfarne spillere som ved OL.

rimeligt. På den anden side er det klart, at satsningen på vintersport i disse lande tiltrækker en del ressourcer, opmærksomhed og talentmasse, som ville gå til sommeridrætsgrene, hvis der ikke fandtes nogen vintersport. Derfor er det indlysende, at opgørelserne over resultater ved sommer-OL i disse og andre lande, hvor vintersport har en betydelig vægt, undervurderer de pågældende landes internationale styrkeposition.

Det er naturligvis ikke kun resultater ved VM el. lign. i OL-disciplinerne, der har interesse i relation til dansk eliteidræts konkurrenceevne. I atletik er der mesterskaber både udendørs og indendørs, og i svømning afholdes mesterskaber på både langbane og kortbane. Selvom indendørsmesterskaber i atletik og mesterskaber på kortbane i svømning har lavere prestige end mesterskaber udendørs og på langbane, er det misvisende, hvis de indendørs atletikmesterskaber og kortbanemesterskaberne slet ikke medregnes. I nogle idrætsgrene afholdes både EM og VM hvert år, og i andre alterneres mellem EM og VM/OL hvert andet år. Hvis der kun medregnes resultater fra VM el.lign., ignoreres EM-resultater, og i nogle idrætsgrene såsom sejlsport er konkurrenceniveauet her næsten lige så højt som ved VM. Der er andre konkurrencer på internationalt topniveau, som også kunne inddrages, såsom World Cup, og beslægtede konkurrencer såsom Super Series i badminton samt holdkonkurrencer som Davis Cup i tennis samt Thomas Cup og Uber Cup i badminton.

I nogle idrætsgrene har OL ikke nogen særlig høj status. Det gælder for fodbold, hvor OL er en i international sammenhæng sekundær konkurrence for spillere under 23 år, og det er ligeledes tilfældet i tennis, hvor Grand Slam-turneringer og Davis Cup har langt højere status end OL. I disse idrætsgrene er det misvisende kun at inddrage OL-resultater i resultatanalysen. Baseball og basketball er udtryk for det samme i og med, at kun et fåtal af de allerbedste spillere deltager i OL. OL-resultater giver derfor ikke nødvendigvis et rimeligt billede af internationale styrkeforhold.

Dertil kommer, at mange idrætsgrene ikke figurerer på det olympiske program. Det gælder en vidt udbredt individuel idrætsgren som golf, og det gælder boldspil som cricket og rugby, der har meget stor vægt i idrætsbilledet i nogle dele af verden. Det gælder endvidere følgende idrætsgrene, der i lighed med golf har status som topsatsningsforbund i Team Danmarks støttemodel: Motorsport (bl.a. speedway), orientering og vandski.

Endvidere gælder det, at store boldspil som fodbold, håndbold, basketball, volleyball og ishockey ikke har nær den vægt i opgørelserne, som de bør have, hvis der blot sammentælles antal medaljer eller placeringer. Disse idrætsgrene har stor vægt i det samlede idrætsbillede, men tæller ikke mere end en hvilket som helst anden af OL-disciplinerne. Boldspil kræver medvirken af et vist antal spillere pr. hold, og der konkurreres kun om et enkelt sæt guld-, sølv- og bronzemedaljer, mens en enkelt idrætsudøver i eksempelvis svømning har mulighed for at vinde flere medaljer.

Endelig kan det nævnes, at mulighederne for at foretage internationale sammenligninger hæmmes af det forhold, at hjemmegroede idrætsgrene, som stort set ikke findes andre steder, fylder ganske meget i nogle lande. Det gælder eksempelvis boldspil som amerikansk fodbold og australsk fodbold, der er store idrætsgrene i henholdsvis USA og Australien. Det samme gælder for hurling og gælisk fodbold i Irland, og der er mange mindre betydningsfulde eksempler såsom

sumo-brydning i Japan og glima-brydning i Island. Der findes også regionalt afgrænsede idrætsgrene såsom kabaddi, der er meget udbredt i en række sydøstasiatiske lande, og andre idrætsgrene, der indgår i programmet ved den regionale asiatiske pendant til de olympiske lege, Asian Games, der ligesom OL afholdes hvert fjerde år, og som ikke findes uden for de regioner, hvor idrætsgrenen dyrkes.

Der kan næppe findes en målestok, der kan tage højde for, at niveauet inden for OL-discipliner og andre internationalt udbredte idrætsgrene i nogle lande er handikappet af, at de skal konkurrere med nationalt eller regionalt udbredte idrætsgrene om begrænsede ressourcer og en begrænset talentmasse. Det skulle imidlertid i princippet være muligt at finde en måde at tage højde for de øvrige oven for nævnte forhold, som gør en målestok, der udelukkende er baseret på resultater ved VM el. lign. i OL-discipliner, misvisende. Man kunne inddrage resultater i andre årlige konkurrencer end VM såsom EM, World Cup, Grand Slam-turneringer, Tour de France og mesterskaber i indendørs atletik, svømning på kortbane og maratondistancer i kano og kajak. Man kunne også medtage resultater fra andre internationalt udbredte idrætsgrene såsom golf, cricket og rugby samt de idrætsgrene, der er omfattet af Team Danmarks topsatsningsforbund.

Det sidste ville gøre målestokken mere relevant i relation til opfyldelsen af Team Danmarks resultatkontrakt over tid, men det ville samtidig svække relevansen af internationale sammenligninger, da det vil indebære en skævhed kun at inddrage idrætsgrene uden for OL-programmet, som Danmark satser særligt på. Man kan naturligvis også vælge at inddrage resultater fra alle andre internationale mesterskaber såsom ergometerroning, petanque, hanggliding og ridekonkurrencer for islandske heste og allehånde bådtyper inden for sejlsport, men man vil i givet fald så inddrage idrætsgrene med meget lille international udbredelse, og i givet fald kunne der såmænd argumenteres lige så godt for, at der i internationale sammenligninger medregnes resultater fra de irske mesterskaber i hurling.

Dette vil ikke ske i det følgende, hvor forskellige mere omfattende resultatopgørelser kommenteres, og i den senere afsluttende konklusion i Del 3 vendes tilbage til spørgsmålet om, hvordan der kan udvikles målestokke for resultater og konkurrenceevne, der tager højde for både særlige danske forhold og muliggør relevante internationale sammenligninger, og som differentierer mellem boldspil og andre bredt udbredte idrætsgrene på den ene side og andre OL-discipliner på den anden.

Bør alle discipliner og konkurrencer tælle lige meget?

Hidtil er det forudsat, at alle discipliner og alle konkurrencer tæller lige meget i opgørelse af samlet medaljehøst og samlet antal placeringspoint (top-8). Det er naturligvis ikke rimeligt. Det er oplagt urimeligt, at guldmedaljer i eksempelvis moderne femkamp, kano- og kajakslalom og trampolin tillægges samme vægt som et verdensmesterskab i fodbold, en sejr i Wimbledon og en guldmedalje ved OL i 100 m løb. Det ville være oplagt at tillægge enkelte resultater vægte alt efter de pågældende discipliners prestige og udbredelse mv. På samme vis bør mindre betydningsfulde mesterskaber som indendørs-VM i atletik oplagt tillægges mindre vægt end udendørs VM, og tennissportens Grand Slam-turneringer bør tillægges større vægt end OL. Dette fordrer imidlertid en skønsom tildeling af vægte og åbner op for meget uenighed og

kontroverser, og sådanne vægtbaserede opgørelser vil være mere vanskelige intuitivt at forstå end mere simple opgørelser. UK Sports World Sporting Indeks er et forsøg på at gøre dette. Ud over at UK Sport udarbejder et såkaldt neutralt indeks, vægtes en anden variant af samme i forhold til, hvad der i Storbritannien opfattes som de mest vigtige sportsgrene at få medaljer i. Det giver et billede af, hvor godt man klarer sig vægtet i forhold til nationalsportsgrene, popularitet mv. Analysen af de danske resultater er i denne rapport uvægtet på denne dimension, men World Sporting Index vender vi kort tilbage til senere i dette kapitel.

Baggrundsvariables indvirkning på medaljeresultaterne

Forskellige lande har forskellige betingelser for at begå sig i eliteidrættens forskellige discipliner. En række forskellige faktorer kan bidrage til at forklare forskelle i resultater. De mest oplagte faktorer er befolkningsantal og nationalindkomst (her opgjort som bruttonationalproduktet, BNP). Det er således klart, at antal indbyggere er afgørende for talentmassen. Alt andet lige er der færre talenter i en mindre befolkning end i en større. Det er også klart, at BNP kan have betydning for, hvor meget der investeres i eliteidræt og også for befolkningens sundhedstilstand mv.

Andre relevante faktorer er, som nævnt i kapitlet om internationale tendenser og forskningen på området i Del 1, areal og klimatiske betingelser. Men også befolkningsgrundlagets genetiske forudsætninger kan spille ind. Et lands klima kan således være både en fordel og en ulempe alt efter, hvilke idrætsgrene der er tale om. I henseende til de fleste idrætsgrene vil befolkningens genetiske forudsætninger udtrykt i højde og drøjde handikappe lande fra det sydlige og østlige Asien i forhold til eksempelvis de nordiske lande. I det følgende vil der dog ikke blive taget hensyn til dette, og kun befolkningsantal og BNP vil blive inddraget.

Metode: Lineær eller logaritmisk tilgang?

Danmarks resultater (medaljepoint og top-8 point) vil blive sammenlignet med andre landes resultater set i forhold til landenes respektive befolkningstal og BNP. En landesammenligning af eksempelvis det samlede top-8 point ved OL for de enkelte lande divideret med disses befolkningstal henholdsvis BNP giver således et udtryk for, hvor godt de enkelte lande klarer sig i forhold til deres befolkningsmæssige og økonomiske grundlag. Man kan dog problematisere, om det her er relevant at forudsætte en lineær sammenhæng.

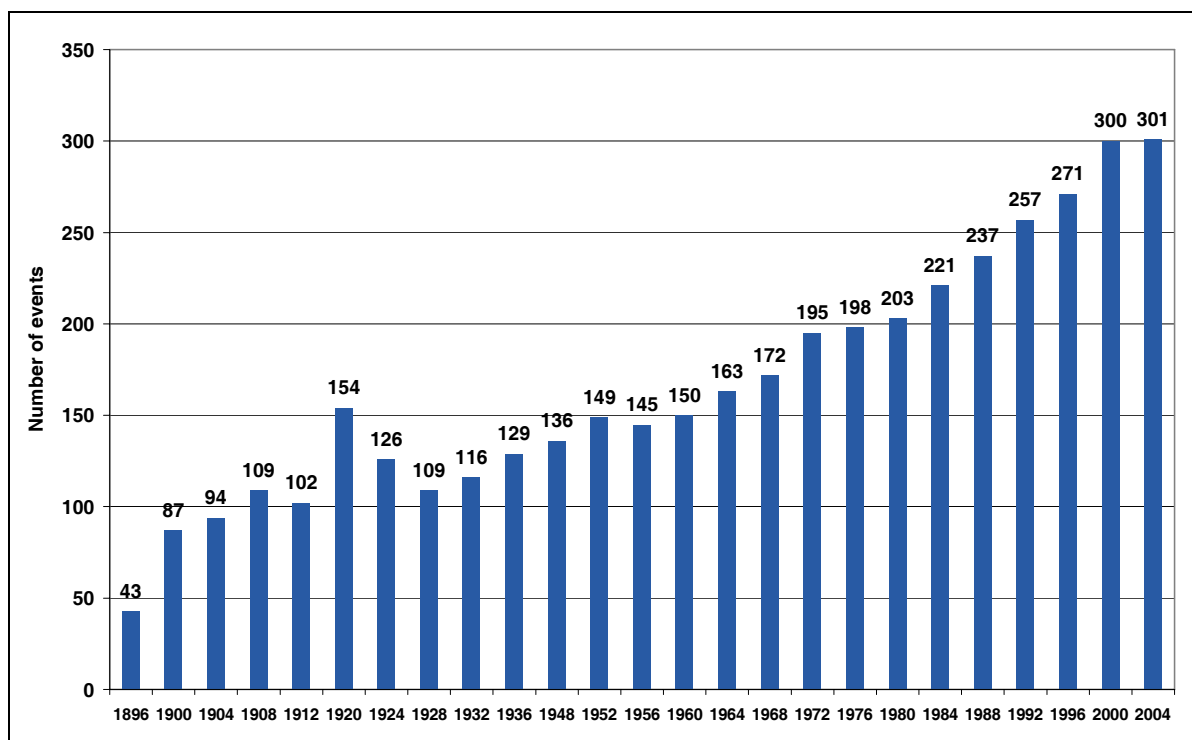
Kan det forventes, at et land med en befolkning eller en nationalindkomst, der er ti gange så stor som et andet land, vil vinde 10 gange så medalje- eller top-8 point, som det implicit forudsættes i sådanne beregninger? Og kan det konkluderes, at et sådant land klarer sig ringere, end man skulle forvente, hvis dets resultater ikke mindst svarer til Danmarks resultater multipliceret med 10?

Kan det med rimelighed forudsættes, at Kina skal vinde 242 gange så mange medaljepoint end Danmark for at være på samme niveau, når nu deres befolkning er så mange gange større end den danske? Og kan det forudsættes, at USA's samlede antal top-8 point skal være 66 gange højere end det tilsvarende danske tal, for at USA's resultater kan siges at være lige så gode som de danske, når nu USA's BNP er 66 gange højere end det danske?

Der er mange grunde til, at dette ikke er tilfældet, og at man snarere bør forudsætte en aftagende effekt på resultatniveauet af stigende befolkningstal og BNP. Der er således kun et begrænset antal medaljer at konkurrere om, og der er begrænsninger for, hvor mange deltagere de enkelte lande kan stille med i de enkelte individuelle discipliner, og i de fleste holdkonkurrencer kan hvert land kun stille med et hold uanset landets størrelse. I denne resultatanalyse er der taget højde for dette i form af sammenligninger af landes præstationsniveau, der forudsætter, at effekten af befolkning/BNP på resultatniveauet må forstås med udgangspunkt i en logaritmisk funktion. Mere om dette senere.

Antallet af konkurrencer er stigende

Alle hidtil omtalte mål er absolutte snarere end relative i den forstand, at de adderer antal medaljer, medaljepoint eller top-8 point. En umiddelbar tolkning heraf vil konkludere, at hvis et land vinder flere medaljer og et stigende antal medalje- eller top-8 point, er det udtryk for et stigende resultatniveau og en forbedret konkurrenceevne. En sådan tolkning vil være misvisende, eftersom der år for år er blevet flere medaljesæt at konkurrere om. Antallet af discipliner ved OL er således vokset jævnt fra 17 ved OL i 1948 til 28 ved OL i 2004 – en stigning på godt 50 procent. Ydermere er antallet af konkurrencer, hvor der konkurreres om medaljer, i samme periode steget fra 136 til 301 svarende til 121 procent. Det kan ses af nedenstående figur.

Figur 10: Udviklingen i antallet af konkurrencer ved OL 1948 - 2004²⁵

Et stigende antal medaljer og point kan således blot afspejle, at det samlede antal medaljesæt og den samlede pointsum er steget. Der er to måder at tage højde for dette på gennem relative frem for absolutte mål. Den ene er at se på rangering snarere end på absolutte størrelser som antal medaljer og point. En forbedret rangering i forhold til andre lande vil med større ret kunne tolkes

²⁵ Figuren er reproduceret fra De Bosscher et. al (2008: 39).

som en forbedret konkurrenceevne end en stigning i antal medaljer og placeringspoint. I analysen vil der i et vist omfang blive set på rangering som relativt mål.

Dette mål er imidlertid tvivlsomt, når der ses på udviklingen over tid i perioder, hvor antallet af nationer ændres så voldsomt, som det har været tilfældet de sidste to årtier. Ikke mindst opdelingen af Sovjetunionen og Jugoslavien i henholdsvis 15 og 7 nye nationer er en faktor, der indvirker afgørende på et land som Danmarks rangering fra år til år.

En alternativ metode til beregning af resultatniveauet er at beregne markedsandele, dvs. at der ses på andele af samlet antal medaljer eller medalje- og placeringspoint. Dette relative mål har ikke de mangler, som er forbundet med absolutte mål og beregninger af rangering over tid. Det er således andelen af medaljepoint og top-8 point, der i det følgende vil blive tillagt størst vægt i analysen af dansk eliteidræts konkurrenceevne.

DIF's løbende oversigt

DIF har opgjort, hvor mange medaljer danske idrætsfolk har vundet i EM, VM og OL i alle årene siden 1977.²⁶ Oversigten indeholder udelukkende medaljer vundet af seniorer. Tabellen nedenfor indeholder en samlet oversigt over antal medaljer.

	Guld	Sølv	Bronze	I alt	Ændring	OL idr. gr.	Ikke OL idr. gr.	OL disc.	OL disc. Løbende gn.snit
1977	5	3	7	15		6	9	1	
1978	8	9	8	25		6	19	2	2
1979	9	6	3	18	↑	13	5	3	3
1980	11	10	22	43	↑	12	31	5	4
1981	14	12	13	39	↑	17	22	3	4
1982	8	6	19	33	↑	10	23	3	2
1983	14	10	13	37	↑	15	22	1	3
1984	21	16	17	54	↑	24	30	6	4
1985	19	12	18	59	↑	23	36	5	6
1986	18	10	14	42	↑	17	25	6	5
1987	12	20	15	47	↓	27	20	4	5
1988	22	18	23	63	↑	31	32	4	4
1989	17	13	13	43	↓	21	22	3	4
1990	26	11	18	55	↑	37	18	4	4
1991	18	19	30	67	↑	38	29	9	6
1992	16	30	32	78	↑	54	24	6	10

²⁶ Se: www.dif.dk/OmDIF/Forside/Idraetten%20i%20total/Medaljer.aspx.

1993	24	22	28	74	↑	46	28	14	9
1994	28	22	30	80	↑	49	31	6	11
1995	19	19	29	67	↓	53	14	14	9
1996	28	24	22	74	↓	49	25	6	12
1997	22	29	27	78	↑	54	24	17	9
1998	26	25	36	87	↑	61	26	5	12
1999	31	20	30	81	↑	61	20	15	9
2000	36	29	36	101	↑	72	29	6	9
2001	16	18	25	59	↓	42	17	6	5
2002	25	28	31	84	↓	56	28	3	6
2003	18	15	33	66	↑	42	24	8	6
2004	29	34	44	107	↑	62	45	8	7
2005	27	33	33	93	↑	63	30	4	7
2006	39	32	37	108	↑	66	42	8	6
2007	30	22	42	94	↑	54	40	7	

Tabel 6: Samlet antal danske medaljer ved EM, OL og VM 1977 - 2007²⁷

Det fremgår heraf, at dansk idræts medaljehøst har været klart stigende. Det samlede antal medaljer er vokset fra 15 i 1977 til 94 i 2007. Der har været tale om en støt stigende tendens gennem årene. I denne forbindelse er det ikke relevant at sammenligne medaljehøsten år for år. I nogle idrætsgrene er der mesterskaber hvert år. I andre er det hvert andet år, mens andre konkurrencer kun er hvert fjerde år. Som følge heraf er det mest rimeligt at sammenligne ulige år med det nærmest foregående ulige år, og at sammenligne lige år med fire år tidligere. Kolonnen til højre i tabellen viser, om medaljehøsten er steget eller faldet i forhold til det nærmest foregående sammenlignelige år. Det fremgår heraf, at der er tale om et stigende niveau i 23 af 29 år, mens medaljehøsten kun faldt i seks af årene. Der har været spredte dyk i medaljehøsten, mest markant i årene mellem OL i Sydney og OL i Athen, men alt i alt er der tale om, at resultatniveauet er klart stigende, hvis denne opgørelsesmetode tages for pålydende.

Det er dog langt fra indlysende, at dette er en rimelig målestok. En del af årsagen til, at medaljehøsten er stigende, er, at antallet af konkurrencer har været konstant stigende. Der konkurreres om EM, VM og OL i væsentligt flere idrætsgrene og discipliner end tidligere, og det samlede antal medaljesæt øges som nævnt fra år til år. Dertil kommer, at der er meget stor forskel på værdien af de enkelte vundne medaljer. Oversigten medtager samtlige medaljer og tager ikke hensyn til medaljernes valør. En medalje i eksempelvis militær femkamp, stilpas for islandske heste, bænkpres, dragracing, ergometerroning, sjipling og lidet udbredte bådtyper i

²⁷ I tabellen er samlet antal medaljer opdelt i medaljer vundet indenfor OL-idrætsgrene (såsom roning, svømning og ridning) og medaljer vundet inden for idrætsgrene, der ikke er på det olympiske program (såsom motorsport, orientering og falskærmsudspring). I den næstyderste kolonne til højre er angivet antal medaljer inden for de discipliner, som der konkurreres i ved OL. Inden for OL-idrætsgrene konkurreres også i discipliner, der ikke er på det olympiske program såsom ergometerroning, svømning på kortbane og konkurrencer for islandske heste. Medaljer vundet i sådanne konkurrencer er ikke medregnet i den næstyderste kolonne.

sejlsport tæller lige så meget som et europamesterskab i håndbold. En sådan sammentælling af antal medaljer giver ikke det rette billede af dansk eliteidræts internationale konkurrenceevne. En vækst i antallet af medaljer kan skyldes, at der er flere konkurrencer end tidligere, og det kan dække over en forskydning af medaljehøsten fra udbredte idrætsgrene med stor international konkurrence over mod mere eksotiske idrætsgrene med lille udbredelse og uden større international konkurrence. Det samlede antal medaljer er under alle omstændigheder en meget svag indikator for udviklingen i dansk elitesports internationale konkurrenceevne. Den opfanger slet ikke vigtige tendenser i de internationalt mest betydende idrætsgrene.

Hvis man analyserer tallene nærmere, fremgår det, at fra og med begyndelsen af 1990'erne vindes hovedparten af medaljerne i idrætsgrene, der er på OL-programmet. Dette hænger primært sammen med, at badminton blev olympisk idrætsgren fra og med 1992, men også at der i mange OL-idrætsgrene er indført VM i andre discipliner end dem, der konkurreres i ved OL.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, har OL-idrætsgrene siden 1990 vundet i alt 672 (68 procent) af de 985 medaljer, der tilsammen er vundet i denne periode. Heraf er kun 111 medaljer (17 procent) blevet vundet ved OL eller ved VM i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege.

Langt størstedelen af medaljerne er således blevet vundet i discipliner, hvor den internationale konkurrence er markant mindre end i OL-disciplinerne. Sejlsport står for broderparten af alle vundne medaljer, men kun en mindre del er i OL-bådtyper, og en meget lille del er ved VM i sådanne bådtyper. Derudover vinder svømmerne typisk medaljer ved kortbane-mesterskaber, kano- og kajakroerne vinder medaljer på marathondistancerne, skytterne vinder typisk medaljer i 300 m riffelskydning og andre våbentyper, der ikke er på det olympiske program. Bueskytterne vinder medaljer i compound og feltskydning, men ikke i de olympiske recurve-discipliner, og på samme vis vinder Danmark læssevis af medaljer på triatlons lange distancer, men ikke på OL-distancen, hvor konkurrencen er hårdere.

Det samlede antal OL-medaljer samt medaljer ved VM i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege er opgjort i næstyderste højre kolonne af tabellen ovenfor. Der er tale om lidt tilfældige udsving fra år til år. For at udjævne sådanne tilfældigheder er der beregnet løbende gennemsnit (gennemsnitsværdien af antal medaljer i det pågældende år samt det foregående og det efterfølgende år) i yderste højre kolonne. Det fremgår heraf, at den danske medaljehøst var nogenlunde konstant frem til statsamatørisms sammenbrud i Østeuropa efter murens fald i 1989. Fra og med 1991 kan der konstateres et markant forbedret niveau. I alle årene fra 1992 til 2000 lå det løbende gennemsnit mellem ni og 12.

Siden begyndelsen af dette årti er der imidlertid sket en næsten lige så markant forringelse af niveauet. I alle årene fra 2001 til 2006 har gennemsnittet ligget på mellem 5 og 7. Medaljehøsten i OL-disciplinerne er fortsat større, end den var i 1980'erne, men hvis der tages højde for udvidelsen af antallet af OL-discipliner i perioden siden 1980'erne, er Danmarks (markeds)andel af samtlige medaljer formentlig kun forøget meget beskedent. Andelen var gennemsnitligt 0,61 procent i 1980'erne. I årene 2001-2006 var medaljeandelen 0,66 procent. Andelen var klart højere i perioden 1992-2000, hvor den udgjorde 1,21 procent.

Lever Team Danmark op til det sportslige resultatmål i resultatkontrakten med Kulturministeriet?

I følge resultatkontrakten med Kulturministeriet er resultatmålet som nævnt præciseret som ”Flere medaljer ved OL, VM og EM i perioden 2005 – 2008 end i perioden 2001 – 2004 til forbundene i Top-Team Danmark støttekategorien”. Det kan ved brug af TD's 'rensede' liste umiddelbart vurderes, om dette resultatmål er opfyldt i bogstavelig forstand. Nedenstående tabel giver en oversigt over samtlige OL-, VM- og EM- medaljer i de 21 topsatsningsforbund i henholdsvis 2001-2004 og 2005-2008.

	2001-2004				2005-2008			
	Guld	Sølv	Bronze	I alt	Guld	Sølv	Bronze	I alt
Atletik	1	3	3	7	1	0	3	4
Badminton	11	7	18	36	11	6	10	27
Bordtennis	0	0	1	1	1	0	2	3
Brydning	0	0	0	0	0	2	1	3
Curling	0	2	3	5	0	1	3	4
Cykling	0	0	2	2	1	3	3	7
Fodbold	0	0	1	1	0	0	0	0
Golf	0	0	1	1	0	0	0	0
Gymnastik	5	0	3	8	2	1	3	6
Håndbold	2	1	2	5	1	0	2	3
Ishockey	0	0	0	0	0	0	0	0
Kano og kajak	0	4	1	5	2	1	2	5
Motorsport	1	2	5	8	3	4	2	9
Orientering	0	1	1	2	0	1	1	2
Roning	5	3	1	9	3	3	1	7
Sejlsport	20	14	17	51	20	14	17	51
Skydning	5	7	4	16	4	6	5	15
Svømning	1	8	12	21	2	4	3	9
Taekwondo	0	2	1	3	1	1	0	2
Triatlon	8	7	2	17	5	4	3	12
Vandski	3	2	0	5	1	2	0	3
I alt	62	63	78	203	58	53	61	172

Tabel 7: Medaljer i Top Team Danmark-forbund 2001-2004 og 2005-2008²⁸

Tabellen viser, at samlet antal medaljer i 2005-2008 er noget mindre end i 2001-2004. Eftersom der også i resten af 2008 vil blive vundet medaljer, ikke mindst i sejlsport, bliver den reelle forskel mellem samlet antal medaljer i de to perioder dog væsentligt mindre. Samlet antal medaljer i den indeværende olympiske cyklus (2005-2008) vil formentlig blive en smule mindre end i den foregående, så resultatmålet vil næppe blive helt opfyldt i bogstavelig forstand, men afvigelsen vil formentlig være marginal.

Man kan imidlertid som nævnt betvivle det rimelige ved at anvende dette mål i bogstavelig forstand. En simpel sammentælling af alle medaljer er ikke nogen særlig velegnet målestok.

²⁸ Der er for 2008 medregnet medaljer for perioden frem til d. 21. april, dvs. at medaljer fra EM i badminton er inkluderet. Der medregnes samtlige medaljer i hver idrætsgren, uanset hvor udbredt den pågældende disciplin er, herunder i sejlsport samtlige bådtyper hvor der konkurreres om VM og EM. Der er dog ikke medregnet medaljer i ergometerroing samt mountainbikeorientering, da der her er tale om nye discipliner, der vil skævvride en sammenligning af medajehøsten i de to perioder.

Derfor vil der i det følgende blive anvendt en række andre mål for dansk eliteidræts konkurrenceevne.

Danske OL-medaljer

Resultaterne i OL-disciplinerne er utvivlsomt en bedre indikator for udviklingen end det samlede antal medaljer. Alle OL-discipliner ved sommer OL har stor global udbredelse, og der satses i mange lande betydelige ressourcer på at klare sig godt i disse idrætsgrene og discipliner. Tabellen nedenfor viser den danske medaljehøst ved alle efterkrigstidens sommer-OL.

	Guld	Sølv	Bronze	I alt	Dansk medaljeandel i procent	Danske medaljepoint	Andel af samlede medaljepoint i procent
1948	5	7	8	20	4,9	37	4,53
1952	2	1	3	6	1,31	11	1,22
1956	1	2	1	4	0,86	8	0,87
1960	2	3	1	6	1,3	13	1,42
1964	2	1	3	6	1,19	11	1,11
1968	1	4	3	8	1,52	14	1,34
1972	1	0	0	1	0,16	3	0,25
1976	1	0	2	3	0,49	5	0,41
1980	2	1	2	5	0,79	10	0,80
1984	0	3	3	6	0,88	9	0,67
1988	2	1	1	4	0,53	9	0,61
1992	1	1	4	6	0,75	9	0,57
1996	4	1	1	6	0,72	15	0,91
2000	2	3	1	6	0,65	13	0,71
2004	2	0	6	8	0,86	12	0,66

Tabel 8: Danske medaljer ved sommer-OL 1948 - 2004

Hvis der ses bort fra OL i 1948, har det samlede antal medaljer været 5,3 i gennemsnit pr. OL. Der har været meget lille variation i antallet af medaljer. I nøjagtig halvdelen af disse 14 OL har Danmark vundet 6 medaljer. Højdepunkterne har været 1968 og 2004, hvor Danmark vandt 8 medaljer. Bundskraberne var 1970'erne, hvor Danmark kun vandt henholdsvis 1 og 3 medaljer ved OL i 1972 og 1976. OL i 1980 og 1984 ser bedre ud på papiret, men de ville efter alt at dømme have været resultatmæssigt lige så ringe for Danmark, hvis ikke de havde været ramt af boykot, der gjorde, at det i mange sportsgrene var en hel del nemmere at vinde medaljer, end det ellers ville have været. I 1984 blev 4 af de 6 danske medaljer således vundet af roere og en kanoroer i discipliner, hvor det ud fra resultater ved VM i 1980'erne må vurderes som usandsynligt, at de havde kunnet vinde medaljer under normale omstændigheder. Fra og med OL i 1992 er den danske medaljehøst blevet løftet et niveau op.

Udviklingen i antal vundne OL-medaljer kan ikke ses uafhængigt af udviklingen i det samlede antal medaljer. Dette antal er vokset betydeligt. I 1948 var det samlede antal medaljer således i alt 408, mens det i 2004 var mere end dobbelt så stort (928). Hvis Danmarks medaljehøst er konstant, er dette således udtryk for en faldende andel af det samlede antal medaljer, og selv et stigende antal medaljer er ikke nødvendigvis udtryk for en konstant endsige en stigende andel.

I kolonnen yderst til højre i Tabel 8 er angivet Danmarks andel af det samlede antal medaljer. I 1948 blev hver tyvende medalje vundet af Danmark. Bortset fra OL i 1956 var andelen over 1 procent frem til OL i 1968, hvor den toppede med 1,52 procent af det samlede antal medaljer. Siden da har andelen ikke været over 1 procent, og den har været ret konstant siden 1980, om end OL 2004 repræsenterer et højdepunkt med en andel på 0,86 procent. Dette svarer helt nøjagtigt til de danske medaljers andel af samtlige medaljer ved OL i 1956, hvor Danmark stillede et meget lille hold. I alt fire medaljer i 1956 svarer altså til helt samme andel af samtlige medaljer som i alt otte medaljer i 2004.

Ovenstående beregninger omhandler samlede antal medaljer. Guld-, sølv- og bronzemedaljer tillægges med andre ord lige stor vægt. Dette er næppe rimeligt som omtalt ovenfor. Man kunne i stedet som tidligere nævnt give 3 point for en guldmedalje, 2 point for en sølvmedalje og et enkelt point for en bronzemedalje. Dette ændrer imidlertid ikke meget ved det overordnede billede, som det er fremstillet ovenfor. Ud fra denne beregning var OL i 1960 dog det bedste år efter 1948 med en andel af samlede antal medaljepoint på 1,42 procent. OL 1996 var det bedste år efter 1968, og ved de seneste to olympiske lege er Danmarks andel af samtlige medaljepoint gået en del tilbage. Tabellen nedenfor viser resultaterne i OL-disciplinerne ved OL sammenholdt med resultaterne ved VM el.lign. konkurrencer i disse discipliner i årene mellem de olympiske lege.

	Guld	Sølv	Bronze	I alt
1996	4	1	1	6
1997	4	8	4	16
1998	2	4	3	9
1999	4	4	4	12
2000	2	3	1	6
2001	0	3	2	5
2002	3	1	4	8
2003	3	2	3	8
2004	2	0	6	8
2005	0	2	2	4
2006	2	0	4	6
2007	1	2	3	6

Tabel 9: Danske medaljer ved OL 1996, 2000 og 2004 og ved VM el. lign. i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege

Tabellen bekræfter, at resultatniveauet var klart bedre i slutningen af 1990'erne end i begyndelsen af indeværende årti, som man som nævnt ovenfor også kan analysere sig frem til ud fra DIF's opgørelser. I perioden mellem OL i 1996 og OL i 2000 var det gennemsnitlige antal medaljer ved VM el.lign. i OL-disciplinerne 12, mens det i perioden mellem OL i 2000 og OL i 2004 var faldet til syv. Dette svarer ikke til den tendens til stigende antal medaljer, som en umiddelbar sammenligning af medaljehøsten ved de to seneste OL peger på. Den underliggende tendens synes at være modsat. Medaljehøsten er for nedadgående, og tendensen er fortsat i den indeværende olympiade²⁹, hvor det gennemsnitlige antal medaljer er faldet til fem.

Østblokkens fald

Efter 1988 er det danske resultatniveau blevet forbedret i forhold til den forudgående periode. Dette har utvivlsomt sammenhæng med Murens fald og især sammenbruddet af DDR og Sovjetunionen og dermed statsamatørismen. Ved OL i 1988 vandt DDR og Sovjetunionen tilsammen i alt 234 medaljer svarende til 31 procent af samtlige medaljer, og de østeuropæiske lande satte sig på ikke mindre end 352 medaljer i alt svarende til næsten halvdelen (47 procent) af samtlige medaljer. Ved de fire OL siden da har de østeuropæiske lande vundet i alt 933 medaljer svarende til 27 procent af alle medaljer. Andelen er med andre ord næsten halveret. Heri er ikke medregnet det østtyske bidrag til Tysklands medaljer siden genforeningen. Tysklands medaljehøst er faldet konstant siden da, og ved OL i 2004 var Tysklands samlede antal medaljer (49) ikke meget større end Vesttysklands antal medaljer i 1988 (40). Det vidner om, at DDR-effekten efterhånden er helt forsvundet.

Den samlede effekt er, at der så at sige er blevet flere medaljer at konkurrere om for de øvrige lande. Hvordan har Danmark så klaret sig før og efter statsamatørismens sammenbrud? Det kan man vurdere ved at se på Danmarks andel af samtlige medaljer, som de østeuropæiske lande ikke sætter sig på. Denne andel er faktisk også faldet. I 1988 vandt Danmark 0,99 procent af de tiloversblevne medaljer. Ved de fire OL, der er afviklet siden da, har Danmark vundet i alt 0,78 procent heraf. Danmark har således i perioden siden 1988 vundet flere medaljer end ved OL i Seoul, hvor østblokken sad tungt på medaljerne, hvilket man også skulle forvente, men medaljehøsten udgør en faldende andel af den resterende andel. Faktisk er Danmarks andel af de medaljer, der ikke tilfalder de østeuropæiske lande, nu næsten på niveau med resultaterne i de medaljemæssigt magre år i 1970'erne. Målt i forhold til antal medaljer har Danmark således ikke evnet at drage særlig stor fordel af statsamatørismens sammenbrud i modsætning til det, der har været tilfældet i flere andre lande.

Danske top-8 placeringer ved OL

Ovennævnte tendenser er udelukkende baseret på medaljer, og dette er som tidligere nævnt ikke altid den bedste indikator for resultater og konkurrenceevnen, da medaljehøsten kan afspejle tilfældigheder, held og uheld, skader og marginale forskelle. Top 8-point giver et bedre billede af niveauet, idet der hermed også tages højde for placeringer lige uden for medaljerækken. Danmarks samlede top-8 point fremgår af tabellen nedenfor, der omfatter resultater ved OL siden 1988 samt VM el.lign. i OL-disciplinerne i 2006 og 2007.

²⁹ Ordet olympiade betyder egentlig perioden mellem to olympiske lege.

	1988	1992	1996	2000	2004	2006*	2007*
USA	959 (2)	1067 (2)	985 (1)	1001 (1)	1032 (1)	1057 (1)	1073 (1)
Kina	315 (8)	525 (4)	573 (4)	580 (4)	672 (3)	759 (3)	868 (2)
Rusland	#	#	729 (3)	866 (2)	869 (2)	912 (2)	849 (3)
Tyskland	523 (4)	891 (3)	765 (2)	721 (3)	624 (4)	639 (4)	677 (4)
Australien	241 (12)	292 (9)	440 (6)	623 (4)	553 (5)	516 (5)	526 (5)
Frankrig	270 (10)	420 (5)	444 (5)	502 (6)	420 (6)	460 (6)	482 (6)
Storbritannien	338 (7)	283 (11)	200 (17)	337 (8)	385 (8)	421 (8)	482 (6)
Italien	237 (13)	262 (13)	386 (7)	401 (7)	353 (9)	445 (7)	447 (8)
Japan	172 (16)	260 (14)	209 (15)	236 (14)	387 (7)	354 (9)	315 (9)
Polen	218 (14)	233 (15)	229 (13)	223 (16)	184 (20)	308 (11)	273 (10)
Holland	137 (18)	169 (19)	208 (16)	275 (13)	230 (14)	237 (14)	270 (11)
Spanien	67 (23)	287 (10)	211(14)	208 (19)	284 (12)	236 (15)	249 (12)
Syd Korea	286 (9)	281 (12)	285 (9)	300 (11)	326 (10)	242 (12)	244 (13)
Ukraine	#	#	294 (8)	318 (9)	318 (11)	337 (10)	240 (14)
Ungarn	353 (6)	339 (6)	232 (12)	212 (18)	228 (16)	226 (17)	240 (14)
Hviderusland	#	#	199 (18)	234 (15)	192 (19)	241 (13)	193 (16)
Cuba	#	328 (7)	256 (10)	310 (10)	245 (13)	231 (16)	187 (17)
Canada	197 (15)	214 (16)	235 (11)	222 (17)	225 (17)	178 (18)	185 (18)
Rumænien	249 (11)	295 (8)	186 (19)	280 (12)	224 (18)	140 (22)	154 (19)
Brasilien	67 (23)	59 (26)	140 (21)	122 (22)	135 (22)	158 (20)	153 (20)
New Zealand	115 (19)	129 (20)	76 (30)	63 (39)	96 (28)	100 (27)	122 (21)
Sverige	156 (17)	182 (18)	138 (22)	145 (20)	127 (23)	191 (19)	122 (21)
Tjekkiet	?	?	106 (25)	101 (26)	121 (24)	145 (21)	119 (23)
Kenya	85 (21)	73 (25)	86 (27)	90 (29)	67 (36)	123 (24)	103 (24)
Bulgarien	394 (5)	194 (17)	176 (20)	121(23)	140 (21)	105 (25)	100 (25)
Kasakhstan	#	#	102 (26)	116 (24)	119 (25)	125 (23)	100 (25)
Jamaica	?	?	?	68 (37)	79 (29)	97 (28)	98 (27)
Nordkorea	?	?	?	50 (44)	62 (40)	32 (55)	95 (28)
Tyrkiet	?	?	?	76 (33)	97 27)	71 (33)	91 (29)
Grækenland	?	?	116(23)	142 (21)	230 (14)	103 (26)	83 (30)
Schweiz	59 (26)	53 (30)	76 (30)	115 (25)	70 (32)	95 (29)	81 (31)
Slovenien	#	#	?	22 (61)	44 (51)	39 (51)	73 (32)
Danmark	70 (22)	79 (24)	108 (24)	92 (29)	99 (26)	85 (30)	71 (33)
Norge	59 (26)	86 (23)	83 (29)	80 (31)	68(33)	63 (35)	55 (40)

Østrig	?	?	?	72 (34)	63 (39)	70 (34)	55 (40)
Belgien	?	?	?	62 (40)	64 (38)	73 (32)	51 (45)
Finland	64 (25)	101 (21)	45(?)	48 (47)	21 (66)	26 (58)	48 (48)
Sovjetunionen	1317 (1)	1200 (1)	#	#	#	#	#
DDR	937 (3)	#	#	#	#	#	#
Jugoslavien	111 (20)	#	#	#	#	#	#

Tabel 10: Top-8 point ved OL 1988 – 2004 samt VM el. lign. i OL-discipliner 2006-07³⁰

Det ses, at niveauet steg fra 1988 til 1992, men den helt store stigning skete fra OL i 1992 til OL i 1996. Antal placeringspoint steg fra 79 til 108. I de to olympiske lege siden er antallet faldet til 92 og 99 i henholdsvis 2000 og 2004. Udviklingen i Danmarks rangering mht. indtjente top-8 point svarer ikke til denne udvikling i antal point.

Danmark blev faktisk rangeret højere i 1988 (nr. 22) end på noget senere tidspunkt, og placeringen var den samme i 1996 som i 1992 (nr. 24) på trods af den markante stigning i antal point i denne periode. Når Danmarks rangering faldt fra 1988 til 1992, skyldes det til dels, at der fra 1988 til 1992 skete en betydelig forøgelse i antallet af discipliner. Det betød, at Danmarks andel af det samlede antal placeringspoint ikke steg særlig meget (fra 0,78 procent til 0,83 procent). Danmarks andel af de samlede placeringspoint steg betydeligt (fra 0,83 procent til 1,08 procent) fra 1992 til 1996. Når rangeringen ikke blev forbedret på trods af den betydelige forøgelse af antal placeringspoint, skyldes det forøgelsen i antallet af nationer efter Sovjetunionens sammenbrud. I stedet for Sovjetunionen fik vi 15 nye nationer, hvoraf fire af dem (Rusland, Ukraine, Hviderusland og Kasakhstan) alle vinder flere point end Danmark.

Siden er det målt i placeringspoint gået tilbage både i relation til rangering og andel af samtlige placeringspoint. Danmark klarede sig bedre ved OL i 2004 end ved OL i 2000 både i henseende til rangering (en forbedring fra nr. 29 til 26) og mht. andel af placeringspoint (fra 0,83 procent til 0,88 procent), men også i relation til denne målemetode er resultatniveauet ved OL i 2004 en del under niveauet ved OL i 1996.

Tabel 10 indeholder også tal for top 8-placeringer ved VM el.lign. i OL-disciplinerne i årene 2006 og 2007. Tallene viser en ganske markant tilbagegang i forhold til OL i 2004. Danmarks samlede placeringspoint var 99 i 2004. I de to seneste år har det samlede antal point været henholdsvis 85 i 2006 og 71 i 2007. Andelen af samlede placeringspoint er faldet til under niveauet ved OL i Seoul (2006: 0,76 procent, 2007: 0,63 procent). Dette mål er som tidligere anført langt mindre udtryk for tilfældigheder og marginaler end de øvrige mål. På baggrund af resultaterne de senere år, er der således grund til at dæmpe optimismen mht. danske placeringer ved OL i Beijing.

³⁰ 1. pladser tildeles 8 points, 2. pladser 7 points og så fremdeles frem til 8. pladser, der tildeles 1 points. Kvartfinalepladser i discipliner, hvor der ikke konkurreres om 5.-8. pladsen, tildeles points som 5. pladser. Under Sovjetunionen medregnes også SNG (OL 1992). Under Tjekkiet er medregnet Tjekkosllovakiet frem til og med 1988. #: Deltog ikke i legene. ?: Ingen oplysninger i den schweiziske undersøgelse. Kilde: Stamm, H. & M. Lambrecht (2000: 42 og 101), for årene 1964-1996. Suppleret med egne beregninger (for OL 2000 og 2004 samt VM el. lign 2006 og 2007).

Andre målemetoder

Ovenstående analyse af dansk eliteidræts konkurrenceevne er næsten udelukkende baseret på en sammentælling af medaljer, medaljepoint eller top 8-placeringer i de discipliner, som der konkurreres i ved sommer-OL. Det er der gode grunde til. Alle olympiske idrætsgrene har således global udbredelse, og der satses overalt hårdere og mere systematisk på succes i OL-disciplinerne end i næsten alle andre idrætsgrene og discipliner. Derfor er resultater i OL-disciplinerne en velegnet målestok for styrkeforholdene i international eliteidræt. Målestokken er dog langt fra uproblematisk og kan kritiseres på flere punkter.

For det første er der slet ikke taget højde for vintersport, hvilket som nævnt skævvrider resultater til ugunst for lande, hvor vintersport har stor betydning. For det andet er det indlysende problematisk, at alle discipliner ved sommer-OL tæller lige meget, som det er tilfældet, når der foretages en simpel sammentælling af medaljer og placeringspoint. For det tredje er OL ikke den største og mest prestigefulde konkurrence inden for alle idrætsgrene. OL's fodboldturnering for mænd er som nævnt for spillere under 23 år, og inden for landevejscykling, sejlsport og tennis er der konkurrencer med langt større prestige end OL. For det fjerde er det næppe rimeligt udelukkende at tage højde for OL-resultater (eller resultater ved VM i årene mellem de olympiske lege). I mange idrætsgrene er kontinentale mesterskaber (især EM) af næsten lige så stor betydning, og i mange idrætsgrene har World Cup-konkurrencer også stor vægt. For det femte er der idrætsgrene, der har betydelig vægt i eliteidrætsbilledet i mange lande, og som ikke er med på det olympiske program.

En analyse, der ikke tager hensyn til disse forhold, kan kritiseres for at give et fortegnat billede af internationale styrkeforhold og international konkurrenceevne. Det er principielt muligt at korrigere for de fleste af ovennævnte forhold. Man kan således vælge at tillægge de enkelte discipliner på programmet ved sommer-OL forskellig vægt ved sammentælling af resultater alt efter deres prestige og betydning. Man kan også supplere analysen ved at inddrage resultater i andre konkurrencer såsom cykelsportens store etapeløb, Americas Cup og andre store sejlads samt Grand Slam-turneringer i tennis, World Cup-konkurrencer samt EM og andre kontinentale mesterskaber. Disse resultater kunne ligeledes tillægges vægte alt efter deres betydning.

Det er også muligt at inddrage resultater inden for idrætsgrene uden for det olympiske program, og også disse resultater kan tillægges forskellig vægt efter deres udbredelse og betydning. Mht. vintersport kunne man naturligvis vælge at medregne resultater ved vinter-OL på lige fod med resultater fra sommer-OL, men det ville uden tvivl medføre en skævvridning, der er markant større end det, der følger af at udelade vintersport. I dette tilfælde vil det blot være til ugunst for lande uden vintersport. Hvis analysen imidlertid udvides gennem inddragelse af resultater fra andre konkurrencer end sommer-OL og fra idrætsgrene, der ikke er på programmet ved sommer-OL, er det naturligvis muligt at medregne vintersport på lige fod med andre sådanne idrætsgrene og at tillægge dem passende vægte under hensyntagen til udbredelse og betydning.

Der er ingen tvivl om, at en sådan form for bearbejdning og supplement af resultaterne fra sommer-OL (og VM i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege) ville give et anderledes og formentlig mere dækkende udtryk for styrkeforhold og konkurrenceevne.

Der er imidlertid to afgørende problemer ved sådanne alternative målestokke. For det første er det på ingen måde indlysende, hvilke idrætsgrene der skal inddrages. For det andet er der ingen objektiv måde at tillægge vægte til discipliner og konkurrencer på. Det vil altid bero på et skøn, om eksempelvis telemark-ski, petanque, svmands-rugby, strandhåndbold, kadaddi, netball og ergometerroning skal inddrages. Det er ligeledes et rent skøn, hvordan OL-medaljer i 1500 m. løb og moderne femkamp vægtes i forhold til hinanden, og hvordan disse resultater vægtes i forhold til topplaceringer ved US Masters i golf.

Det er for at undgå sådanne mere eller mindre tvivlsomme skøn, at indeværende analyse næsten udelukkende inddrager de discipliner, der er på programmet ved sommer-OL, og at disse discipliner vægtes ens. Der findes imidlertid en interessant målestok, der forsøger at tage højde for de fleste af ovennævnte problemer. Det er værd at overveje, om denne målestok eller noget lignende kan tages i brug i en danske sammenhæng, så derfor gennemgås i det følgende kort det såkaldte 'World Sporting Index', som er udviklet af UK Sport, herunder de resultater som følger af anvendelse af denne målestok.

World Sporting Index

World Sporting Index er baseret på resultater i alle 'relevante' store internationale konkurrencer på verdensplan inden for 60 forskellige idrætsgrene. Ud over de idrætsgrene, der er på programmet ved sommer- og vinter-OL, inddrages også: Bowls, professional boksning, cricket, gliding, golf, hanggliding og paragliding, lacrosse, motorsport (formel 1), motorcykelløb (inkl. speedway), bjergbestigning, netball, orientering, faldskærmsudspring, rally, rugby league, rugby union, snooker, squash og vandski. Ligesom i indeværende analyse er handicapidræt ikke inddraget. Der tildeles henholdsvis 4, 2 og 1 point for henholdsvis guld-, sølv- og bronzemedaljer, og i indekset for et givet år medregnes resultater fra det seneste OL samt årets VM og/eller andre 'major world events' inden for de inkluderede idrætsgrene. De tildelte point vægtes i henhold til de pågældende konkurrencers status. I atletik vægtes således resultater ved OL højest. Udendørs VM tillægges lidt mindre vægt og indendørs VM endnu mindre. Derefter udregnes de enkelte landes procentvise andel (eller markedsandel) af samlede medaljepoint.

Der anvendes tre forskellige mål. For det første den 'neutrale' model, der er baseret på en uvægtet sammentælling af point. For det andet den såkaldte 'public perception'-model, der vægter resultater efter, hvilken prestige de enkelte idrætsgrene og discipliner almindeligvis tillægges. For det tredje anvendes et mål, der kun inddrager vægtede resultater i de olympiske idrætsgrene. Nedenfor er opsummeret den danske placering i indekset i de tre modeller.

	Neutral model		Public perception' model		Olympiske discipliner	
	Placering	Pct. medaljepoints	Placering	Pct. medaljepoints	Placering	Pct. medaljepoints
2005	25	1,05	40	0,35	28	0,80
2006	26	1,01	41	0,35	27	0,86
2007	28	0,82	45	0,26	25	0,95

Tabel 11: World Sporting Index: Danmarks rangering og andel af samlet medaljepointsum

Det fremgår af tabellen, at Danmark er placeret som nr. 25-28 i henhold til både det uvægtede mål og den beregningsmodel, der kun medtager olympiske idrætsgrene. Danmarks placering er markant lavere, hvis der tages højde for resultaternes status. I henhold til 'public perception'-modellen er Danmark kun placeret som nr. 45 i 2007. Udviklingen i Danmarks konkurrenceevne målt i markedsandel var uændret fra 2005 til 2006, men markant faldende fra 2006 til 2007 i henhold til den neutrale model og 'public perception'-modellen. Såvel markedsandel som rangering er imidlertid en smule forbedret begge år, hvis kun resultater fra de olympiske idrætsgrene medregnes.

I beregningerne for 2007 er ifølge UK Sport medregnet de danske resultater, der fremgår af tabellen nedenfor.³¹

³¹ I forhold til Team Danmarks oversigt over samtlige danske medaljer i 2007 kan det konstateres, at i alt 24 danske VM-medaljer ikke er medregnet.

Disciplin	Event	Medaljer
Archery	2007 World Championships	1 x bronze
Athletics	2004 Olympic Games 2006 Indoor World Championships	2 x bronze 1 x bronze
Badminton	2004 Olympic Games	1 x bronze
Canoeing (Marathon)	2007 World Championships	1 x gold
Curling	2007 World Championships (women)	1 x silver
Cycling (Track)	2007 World Championships	1 x silver, 1 x bronze
Equestrian	2006 World Equestrian Games	1 x silver, 1 x bronze
Handball	2004 Olympic Games 2007 World Championships (men)	1 x gold 1 x bronze
Motorcycling (Speedway)	2007 World Championship	1 st (Nicki Pedersen)
Rowing	2004 Olympic Games 2007 World Championships	1 x gold 1 x gold, 1 x bronze
Sailing	2004 Olympic Games	2 x bronze
Swimming	2007 World Championships	1 x bronze
Table tennis	2004 Olympic Games	1 x bronze
Wrestling (Greco-Roman)	2007 World Championships	1 x silver

Tabel 12: Danske resultater indregnet i World Sporting Index 2007

Udviklingstræk i internationale styrkeforhold

Som allerede omtalt er der sket markante forskydninger af internationale styrkeforhold inden for eliteidræt siden slutningen af 1980'erne. Indtil da havde de østeuropæiske lande i en årrække sat sig på en stor del af medaljerne ved internationale mesterskaber, ikke mindst ved de olympiske lege. Den østeuropæiske dominans opstod gradvis i perioden efter 2. Verdenskrig begyndende med Sovjetunionens første deltagelse i de olympiske lege i 1952, og den slog for alvor igennem efter, at DDR for første gang deltog som selvstændig nation i 1968. I bilag gives et overblik over de mest markante forskydninger i styrkerelationerne i tiden efter 2. Verdenskrig i form af en sammenligning af samlet antal medaljepoint pr. nation i tre perioder: 1948-1964, 1968-1988 og 1992-2004.

En analyse af tallene viser, at de østeuropæiske landes andel af samlet antal medaljepoint steg fra *30 procent* i perioden 1948-1964 til *46 procent* i 1968-1988. I den sidste periode vandt Sovjetunionen og DDR alene næsten *30 procent* af alle medaljepoint. I perioden siden 1992 var de østeuropæiske landes andel faldet til *27 procent*. Dette markante fald er sket, selvom opdelingen af Sovjetunionen og Jugoslavien og genforeningen af Vest- og Østtyskland har medført en nettotilvækst på 19 nationer, hvilket isoleret set skulle indebære, at disse lande tilsammen vinder flere medaljer, end Sovjetunionen og Jugoslavien gjorde tidligere (jf. senere).

USA har i hele efterkrigstiden konstant sat sig på en anelig andel af medaljerne, men dets andel af samlet antal medaljepoint er klart mindre i perioden efter 1988 end i den kolde krigs periode. Andelen er faldet fra *16 procent* i 1968-1988 til *12 procent* i perioden siden da.

Disse udviklingstendenser betyder tilsammen, at der er blevet langt flere rester fra de riges bord end tidligere. Der er langt flere medaljer tilovers til de øvrige. Det fremgår også, hvis man ser på den andel af det samlede medaljepoint, som de tre bedste og de ti bedste nationer har vundet i de tre perioder. Som det fremgår af tabellen nedenfor, vandt de tre bedste nationer næsten halvdelen af medaljerne i perioden 1968-1988, mens det siden da kun har været godt en fjerdedel. Mens der i perioden 1968-1988 kun var omtrent 30 procent af de samlede medaljepoint tilovers til nationerne uden for top 10, er det nu næsten halvdelen.

	1948-1964	1968-1988	1992-2004
Top 3	40,5 %	45,6 %	26,5 %
Top 10	71,8 %	70,7 %	54,7 %

Tabel 13: De tre bedste og de ti bedste nationers andel af OL-medaljepoint

De mest medaljevindende nationer sætter sig altså på en markant mindsket andel. USA's andel er nu klart lavere end tidligere, DDR er forsvundet, og Tyskland vinder som tidligere nævnt ikke ret mange flere medaljer, end Vesttyskland gjorde tidligere. Endvidere vinder Rusland markant færre medaljer, end Sovjetunionen gjorde tidligere, og selvom de 15 selvstændige lande, der har erstattet Sovjetunionen, nu tilsammen vinder flere medaljepoint, end Sovjetunionen gjorde tidligere (1988: 273; 2004: 284), er andelen af den samlede pointsum faldet (1988: 19 procent; 2004: 15 procent) som følge af forøgelsen af discipliner på OL-programmet.

Medaljerne bliver med andre ord spredt mere ud end tidligere. Det kommer bl.a. de øvrige europæiske lande til gode. Idet der ses bort fra Tyskland, er disse landes andel af det samlede antal medaljepoint således steget 5,0 procentpoint fra 16,4 procent til 21,4 procent i perioden 1992-2004 i forhold til perioden 1968-1988.

Hovedparten af denne stigning skyldes, at Frankrig og Spanien har forøget deres markedsandel. Som det fremgår af bilagstabellen (bilag 8), er disse to landes markedsandel steget 1,5 procentpoint hver. For Frankrigs vedkommende er der tale om en markant forbedring af konkurrenceevnen, især siden 1992. Sammenlignes perioden siden 1992 med perioden 1968-1988, er der tale om en fordobling af det antal medaljepoint, som Frankrig vinder ved OL, hvis der ses bort fra de to boykot-ramte OL i 1980 og 1984. Spanien er det land, der relativt har forbedret resultaterne mest. Frem til og med 1988 vandt Spanien tilsammen kun 39 medaljepoint, hvilket var væsentligt mindre end Danmark, der vandt 130 point i samme periode. Siden da er situationen vendt om. Spaniens samlede pointsum i de seneste fire OL er 144 point, mens Danmark i samme periode har opnået 49 point. Efter at have været vært for OL i 1992 har Spanien fastholdt et højt niveau og har nu samme styrke som Holland, Polen og Ungarn.

Storbritanniens andel er omvendt faldet. Modsat alle andre vesteuropæiske lande fik Storbritannien færre medaljepoint ved de to første OL efter murens fald end ved OL i 1988. I 1996

var pointssummen kun halvt så stor som ved OL i Seoul. Siden er udviklingen vendt, som følge af større satsning og mere strategisk indsats. Det fremgår af top 8-resultater fra de seneste år (se Tabel 10), at denne ændring har slået ganske kraftigt igennem. Ved OL i 1996 var Storbritannien således kun den 17. bedste nation efter denne målestok. I 2007 vandt Storbritannien imidlertid lige så mange top 8-point som Frankrig ved VM el.lign. i OL-disciplinerne og var sjettebedste nation ud fra denne målestok.

Tysklands niveau er til gengæld for nedadgående. Både antal medaljer, medaljepoint og top-8 point er blevet formindsket i absolutte tal og endnu mere målt i markedsandele. Tysklands andel af samlet antal medaljepoint ved de to seneste OL var henholdsvis 5,4 procent og 5,1 procent, og ved OL i 2004 var andelen præcis lige så stor som Vesttysklands andel ved OL i 1988, hvor Vest- og Østtysklands samlede andel var 3-4 gange større (18,6 procent). Tysklands aktuelle resultater er dog på niveau med de andre store vesteuropæiske lande målt i forhold til befolkningstal og BNP (se bilag).

Hvis der skal findes inspiration fra nogle af de større vesteuropæiske lande, er det altså Frankrig, Storbritannien og Spanien, der er oplagte, hvis det er resultatmæssig fremgang, der er udgangspunktet. I Spaniens tilfælde er der dog formentlig tale om, at det mere systematiske elitearbejde fra perioden op til OL i Barcelona blot har bragt landet op på dets 'naturlige' niveau, hvis der tages udgangspunkt i befolkningstal og økonomisk niveau. Generelt er der tale om, at forskelle i de vesteuropæiske landes konkurrenceevne målt som 'markedsandele' i forhold til befolkning og BNP er blevet udjævnet over tid og efterhånden ikke afviger særlig meget fra hinanden (se senere).

I næste afsnit sammenlignes dansk eliteidrætskonkurrenceevne med andre små, rige vesteuropæiske lande. Heraf fremgår, at Norge og Holland resultatmæssigt de senere år har været bedre end Danmark målt i forhold til befolkning og BNP, og det var måske en idé at søge inspiration i disse to lande, der begge har evnet at hæve niveauet betydeligt i den nye konkurrencesituation efter sammenbruddet af den østeuropæiske statsamatørisme. Man kunne måske også lade sig inspirere af nogle af de østeuropæiske lande. Således er det bemærkelsesværdigt, at Ungarn med et befolkningsgrundlag, der ikke engang er dobbelt så stort som Danmark, konstant har klaret sig så godt. Af bilag 8 ses, at kun USA, Sovjetunionen/Rusland, Tyskland og - med beskednen marginal - Italien har klaret sig bedre målt i medaljepoint i perioden siden 2. Verdenskrig som helhed. Der har ikke i den internationale litteratur været fokus på Ungarns bemærkelsesværdigt høje niveau, og hvad forklaringen er på det. Måske var det et kommende studie værdigt? DDR's succes har nok skygget for opmærksomheden.

Østeuropas og USA's tilbagegang modsvares altså af en klar fremgang for de øvrige europæiske lande ved de seneste OL. Tilsammen er disse landes andel af samlet antal medaljepoint som nævnt steget 5,0 procentpoint fra perioden 1968-1988 til perioden 1992-2004. De asiatiske landes andel er imidlertid steget endnu mere i samme tidsrum (fra 7,7 procent til 16,7 procent).

Størstedelen af denne stigning kan forklares ved stigningen på 5,5 procentpoint i Kinas andel (fra 1,6 procent til 7,1 procent). Sydkoreas andel er også steget (+1,7 procentpoint), mens Japans

andel er faldet (-0,9 procentpoint). Samtidig er et stort antal folkerige asiatiske lande, der ikke tidligere har gjort sig gældende, begyndt at vinde OL-medaljer. Det gælder dog endnu ikke verdens befolkningsmæssigt næststørste land. Indien er fortsat det land, der underpræsterer mest i forhold til befolkningstal og BNP. Ved de seks seneste OL har Indien vundet tilsammen en sølv- og to bronzemedaljer, og ved VM el.lign. i OL-disciplinerne i 2007 vandt Indien ikke en eneste medalje. Indiske cricketspillere har verdensklasse, og i skydning er Indien begyndt at vinde medaljer ved internationale mesterskaber, men ellers er landet stort set helt fraværende på topniveau inden for eliteidræt som helhed. I takt med landets bemærkelsesværdige økonomiske fremgang og værtskabet for Commonwealth Games i 2010 i New Delhi bliver det interessant at se, om dette vil blive ændret fremover.

Australien er det land ud over Kina, der kraftigst har forøget dets andel af samlet antal medaljepoint fra perioden 1968-1988 til perioden 1992-2004. Andelen er steget fra godt to procent til næsten fem procent. Også målt ved top-8 placeringspoint og som procent af befolkningstal og BNP er Australien en yderst bemærkelsesværdig succeshistorie i international eliteidræt.

Bortset fra USA, der som nævnt har vundet relativt færre medaljepoint end tidligere, har også de amerikanske lande under ét vundet et stigende antal af det samlede antal medaljepoint. I perioden 1968-1988 udgjorde medaljeandelen 9,8 procent. Denne andel var 3,2 procentpoint større i perioden 1996-2004. Dette overvurderer dog fremgangen, da Cuba står for størstedelen (+2,0 procentpoint), og denne stigning ville have været langt mindre, hvis ikke Cuba havde boykottet OL i både 1984 og 1988. Brasilien er dog også begyndt at forøge dets andel af medalje- og top-8-point, og det vil givetvis fortsætte i takt med landets økonomiske fremgang.

Omend Indien er en undtagelse, er det som nævnt tydeligt, at Asiens økonomiske fremgang afspejles i en forøget konkurrenceevne for de asiatiske lande i international eliteidræt. De afrikanske landes stagnation i henseende til eliteidrætsresultater er på tilsvarende vis udtryk for økonomiens betydning for udviklingen i styrkeforhold. Tilsammen er de afrikanske landes andel af samlede medaljepoint steget fra 1,7 procent i perioden 1968-1988 til 3,5 procent i perioden siden da, men fremgangen er yderst beskedent og kan næsten udelukkende tilskrives resultater i atletikkens mellem- og langdistanceløb. I perioden 1968-1988 vandt afrikanske lande ofte medaljer i andre idrætsgrene såsom boksning, men det er ikke længere tilfældet.

Dette er formentlig et resultat af, at de afrikanske lande ikke har økonomisk baggrund for at satse systematisk på skabelse af eliteidrætsresultater, og en sådan satsning er i stigende grad en forudsætning for at kunne gøre sig gældende på internationalt topplan. Derfor er de kun konkurrencedygtige i discipliner, hvor en kombination af naturlige fysiologiske fortrin og stipendier til amerikanske universiteter kan kompensere for effekten af fraværet af systematisk national eliteidrætsstøtte.

Alt i alt kan det konkluderes, at statsamatørismsens sammenbrud har skabt en mere åben situation end tidligere. Nu er mastodonterne enten væk (DDR) eller blevet svækket (Sovjetunionen/Rusland, USA). Resten sætter sig nu på en tilsvarende større andel af medaljer og placeringer og udvikler medaljekapabilitet. Umiddelbart efter dette markante skift i

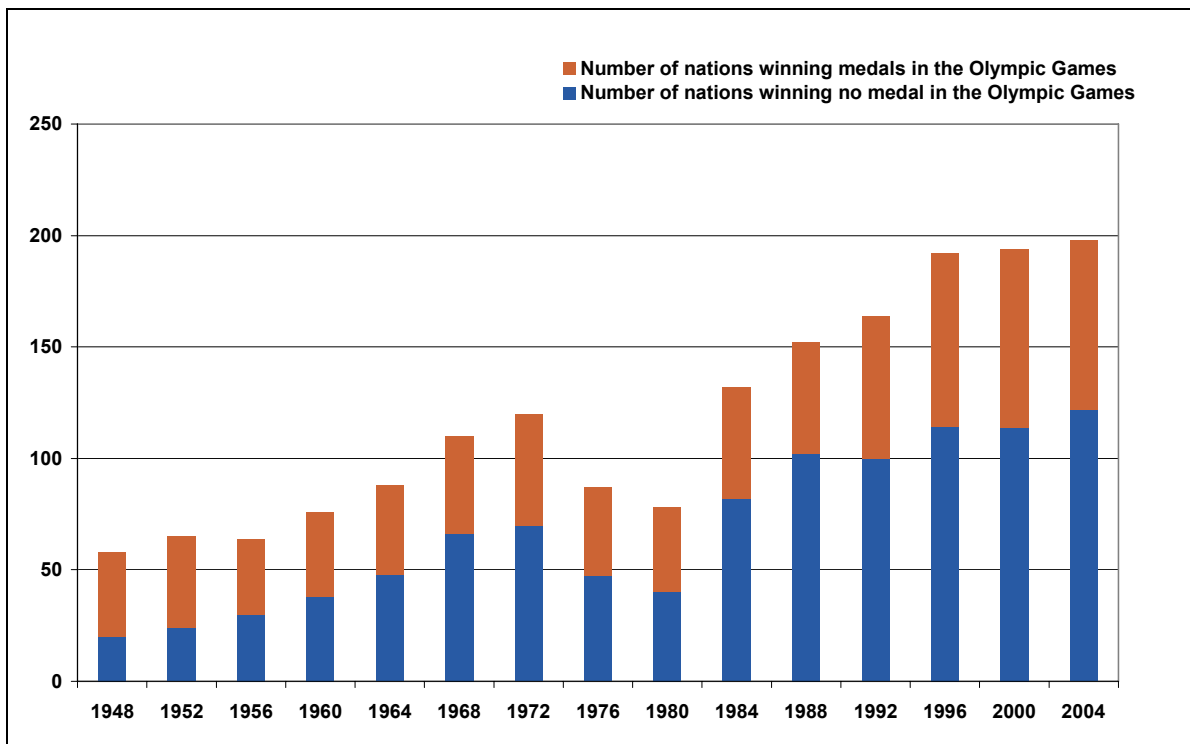
magtforholdene på den internationale scene drog Danmark ligesom de øvrige vesteuropæiske lande en klar fordel af de østeuropæiske landes svækkede konkurrenceevne, således som det kom til udtryk ved resultaterne i OL 1992 og 1996. Siden da er konkurrencen atter blevet skærpet, og stort set alle vesteuropæiske landes konkurrenceevne er målt i (markeds)andele atter svagt på retur, hvilket for de fleste vesteuropæiske lande tydeligt afspejles i resultatudviklingen siden årtusindeskiftet ved de seneste to OL og årene mellem de olympiske lege.

OL i 1996 repræsenterer et resultatmæssigt bundniveau for landene, der tidligere udgjorde Sovjetunionen og det øvrige Østeuropa. Ruslands medaljepoint steg fra 136 (OL 1996) til 180 (OL 2000) og er siden forblevet på dette niveau. Tilsvarende steg medaljepointsummen for Ukraine, Hviderusland og de øvrige nye lande, der tidligere udgjorde Sovjetunionen med 22 point. Målt som andel af samlet antal medaljepoint repræsenterer dette en stigning på 2 procentpoint (fra 14,7 procent til 16,7 procent) fra 1996 til 2000 for alle de lande, der tidligere udgjorde Sovjetunionen. Dette mere end modsvarer dog af, at tilbagegangen for de øvrige østeuropæiske lande er fortsat. Både Polen, Bulgarien og Tjekkiet havde markant ringere resultater i 2004 end i 1996, og tilsammen faldt regionens medaljepointsum fra 182 til 159 svarende til et fald på 2,3 procentpoint (fra 11,1 procent til 8,8 procent). Det er urealistisk, at dette fald fortsætter, og man må nok på grund af den forventelige økonomiske vækst i disse lande fremover forvente en stigende konkurrence fra de østeuropæiske lande under ét.

Flere lande udvikler medaljekapabilitet

Indtil nu er det dog ikke konkurrencen fra denne kant, der forklarer, at Danmarks og mange andre vesteuropæiske landes eliteidræts konkurrenceevne er under pres. Det er som ovenfor vist især Kina og Australien, men også lande som Sydkorea, Cuba og Brasilien, der har styrket konkurrenceevnen markant. Derudover er der nu i forhold til tidligere langt flere lande, der vinder medaljer. I 1948 vandt 37 lande medaljer. Dette steg langsomt frem til 1988, hvor 52 lande vandt medaljer. Siden er antallet blevet kraftigt forøget. Ved de seneste tre OL rummer medaljetabellen henholdsvis 79, 80 og 74 nationer, og faldet i 2004 skyldes næppe andet end tilfældige udsving. Ved VM el.lign. i OL-disciplinerne i 2007 var der således i alt 82 andre, der vandt medaljer. Omtrent halvdelen af denne forøgelse i antallet af medaljevindende lande kan forklares ved opsplitningen af Sovjetunionen og Jugoslavien, men den anden halvdel skyldes, at der er blevet flere lande, der er blevet konkurrencedygtige på topplan. Der er blevet flere om budet. Dette kommer til udtryk ved, at antallet af lande, der deltager i OL, har været konstant stigende, og forøgelsen i antallet af medaljevindende lande siden 1984 har været større end forøgelsen i antallet af lande, der ikke vinder medaljer (De Bosscher (2007: 9)).

Figur 11: Medaljevindende og ikke-medaljevindende lande³²

Konkurrencen er endvidere blevet skærpet ved, at flere og flere lande er begyndt at opbygge konkurrencedygtige eliteidrætssystemer eller at investere stadigt stigende beløb i udbygning og konsolidering af de eksisterende systemer og støtteformer. I denne sammenhæng har resultatmæssigt svage præstationer ved OL fungeret som katalysatorer for flere lande. Det gælder bl.a. Frankrig og Australien efter OL i 1976 og Storbritannien efter OL i 1996. Også værtskabet for OL og i mindre grad andre store multisportsarrangementer og -events fungerer som anledning til at forstærke bestræbelserne på at styrke konkurrenceevnen. Tilsammen fungerer disse 'katastrofer' og anledninger som diskontinuerte impulser, der hæver niveauet. Der er umiddelbart ingen eksempler på reduktion af ressourceanvendelsen, når resultaterne atter forbedres efter en injektion af mere støtte, og kun få eksempler på planlagt markant reduktion i offentlige investeringer i eliteidrætssystemer, efter at et land har været vært for OL. Således er eliteidrætsstøtten forblevet høj i både Sydkorea, Spanien og Australien efter OL i henholdsvis 1988, 1992 og 2000, hvilket afspejles i, at disse landes markante fremgang er blevet fastholdt også i årene efter værtskabet. Det samme lader til at være tilfældet også for Grækenland om end i mindre grad.

Konkurrencen er også blevet skærpet som følge af regelændringer, der gør det vanskeligere for de største lande at vinde medaljer, samt udvidelse af det olympiske program med idrætsgrene, hvor andre lande står stærkere, og hvor nye lande har mulighed for at begå sig. Begrænsninger i antallet af deltagere pr. land i de enkelte discipliner er med til at forhindre, at store landes større befolkningstal og højere BNP slår fuldt igennem. I mange discipliner ville enten USA, Kina eller Rusland således vinde flere medaljer, end det er tilfældet, hvis ikke der var sådanne begrænsninger af deltagerantallet, og det er utvivlsomt nemmere at vinde en medalje i flere

³² Figuren er reproduceret fra De Bosscher (2007: 9).

olympiske discipliner end at kvalificere sig til OL for amerikanske atletikfolk og svømmere, kinesiske bordtennisspillere og vægtløftere og russiske brydere og gymnaster.

Dertil kommer regelændringer de senere år, der tydeligvis er beregnet på at sprede medaljerne mere ud. Det gælder begrænsninger i samlet antal deltagere pr. nation i de enkelte idrætsgrene. Således er det maksimale deltagerantal pr. nation i taekwondo og vægtløftning henholdsvis 4 og 10. Da der konkurreres i i alt henholdsvis 8 og 15 discipliner i disse to idrætsgrene, betyder det, at lande som Sydkorea i taekwondo samt Kina og Rusland i vægtløftning som følge af disse regelændringer vinder færre medaljer ved OL, end de ville gøre, hvis de kunne stille en deltager pr. disciplin, som det er tilfældet ved de årlige verdensmesterskaber. Samme effekt har regelændringen i bordtennis, hvorefter lande med flere deltagere i singlerækkerne placeres i samme lodtrækningshalvdel, og dette forhindrer, at samme nation vinder både guld og sølv, hvilket Kina ellers stensikkert ville gøre i flere af de individuelle rækker.

Også skift af nationalitet bidrager til at skærpe konkurrencen. Der er de seneste 10-15 år mange eksempler på, at skift af nationalitet indvirker på medaljefordelingen. Mest markant har det været tilfældet med kenyanske løbere, kinesiske bordtennis- og badmintonspillere og bulgarske vægtløftere, der betyder, at nye nationer kommer til på medaljetabellen (f.eks. Qatar i atletik og vægtløftning), at andre lande forbedrer deres resultater uden forudgående investeringer i opbygning af et nationalt eliteidrætssystem, og generelt at konkurrencen skærpes for deltagere fra andre lande (f.eks. for Danmark i bordtennis og badminton).

Hvordan klarer Danmark sig i forhold til andre sammenlignelige lande?

Indtil nu har vi ikke vurderet, hvordan Danmark klarer sig i den internationale konkurrence inden for eliteidræt. Vi har set, om medaljehøst og antal placeringspoint går op eller ned over tid, men hvordan skal man vurdere, om niveauet er bedre eller dårligere, eller måske lige netop som man skulle forvente. Vi vil anvende to målestokke til at vurdere dette. For det første vil vi se på, hvordan Danmark klarer sig i sammenligning med andre sammenlignelige lande. For det andet vil vi vurdere Danmarks niveau under hensyntagen til forskelle i befolkningstal og BNP.

Som sammenlignelige lande er valgt syv andre små rige vesteuropæiske lande: Belgien, Finland, Holland, Norge, Schweiz, Sverige og Østrig. Sammenligningsgrundlaget er altså de andre nordiske lande minus Island, Benelux-landene minus Luxembourg samt Schweiz og Østrig. Bortset fra lande med mindre end en mio. indbyggere er alle mindre vesteuropæiske lande medtaget med undtagelse af Portugal og Irland. Portugal er ikke inkluderet, fordi landet ikke økonomisk er på samme niveau som de øvrige. Irland er ikke taget med, fordi landet først fornyligt er blevet rigt og på grund af dets særegne idrætstradition med store boldspil, der ikke spilles i andre lande (hurling og gælisk fodbold) eller ikke er på det olympiske program (rugby), og som delvis forklarer, at landets resultater ved OL er meget beskedne.

Det skal fremhæves, at 5-6 af de lande, der inddrages i sammenligningen, også er fremtrædende i vintersport og vinder mange medaljer ved vinter-OL. Kun Belgien, og i nogen grad Holland, ligner Danmark på dette punkt i den forstand, at vintersport ikke tager ressourcer, talenter og

opmærksomhed væk fra de idrætsgrene, der indgår i sommer-OL. Derfor er en sammenligning, der udelukkende inddrager resultater for idrætsgrene fra sommer-OL noget misvisende.

Når der kun tages hensyn til sommer-OL's discipliner, står Danmark (og Belgien) givet vis stærkere i billedet end deres reelle relative styrkeposition. Hvis Danmark klarer sig bedre end de øvrige lande, er forklaringen således i nogen grad den forsvindende betydning, som vintersport har i Danmark set i forhold til de øvrige lande. Hvis Danmark klarer sig skidt efter denne målestol, må det konkluderes, at situationen faktisk er meget værre, end tallene viser.

I bilag 11 vises udviklingen i antal medaljer og medaljepoint for de otte lande ved alle OL siden 1948. Der er udregnet gennemsnit for hele perioden og særskilt for de fire sidste OL, og den gennemsnitlige årlige medaljepointsum er sat i forhold til befolkningstal og BNP. Nedenstående tabel sammenfatter resultaterne. Landenes rangering i de to perioder i henseende til såvel befolkning som BNP er angivet i parentes.

	1948-2004		1996-2004	
	Medaljepoint som årligt gennemsnit divideret med mio. indbyggere	Medaljepoint som årligt gennemsnit divideret med mio. \$ BNP.	Medaljepoint som årligt gennemsnit divideret med mio. indbyggere	Medaljepoint som årligt gennemsnit divideret med mio. \$ BNP.
Belgien	0,7(8)	91(8)	0,7(8)	26(8)
Danmark	2,3(3)	272(3)	2,3(3)	68(4)
Finland	3,0(2)	495(1)	1,5(6)	60(5)
Holland	1,4(6)	195(5)	2,4(2)	91(2)
Norge	2,2(4)	253(4)	3,7(1)	97(1)
Schweiz	1,8(5)	187(6)	1,6(5)	41(6)
Sverige	3,4(1)	344(2)	2,2(4)	72(3)
Østrig	0,7(7)	117(7)	1,0(7)	32(7)

Tabel 14: Medaljepoint som andel af befolkningstal og BNP. Tal i parentes angiver landenes indbyrdes rangering³³

Tallene viser, at det er de nordiske lande, der i hele perioden siden 2. Verdenskrig har klaret sig bedst både i absolutte tal og som procent af befolkningstal og BNP. Sverige og Finland har klaret sig klart bedre end de øvrige seks lande. Sverige har klaret sig bedst, når resultaterne ses i forhold til befolkningstal, mens Finland står stærkest, når der relateres til BNP. Danmark har klaret sig en anelse bedre end Norge ud fra begge kriterier. Både Schweiz og Holland har i hele perioden under ét færre medaljepoint set i forhold til både befolkningstal og BNP, og både Østrig og Belgien ligger resultatmæssigt på et væsentligt lavere niveau end de øvrige.

³³ De absolutte tal for de to perioder er ikke umiddelbart sammenlignelige. Det kan således ikke konkluderes, at Danmarks medaljepointsum i perioden 1996-2004 er fire gange mindre end i hele perioden 1948-2004, selvom tallene umiddelbart kan læses sådan. Det skyldes, at tallene i kolonne 2 er udregnet som procentdel af nominal BNP, og BNP er i perioden vokset langt mere end det samlede antal medaljepoints ved OL, hvilket i sig selv medfører, at tallene i kolonnen er væsentligt lavere for perioden 1996-2004 end for hele perioden 1948-2004.

Rangeringen af landene er væsentligt anderledes i den seneste periode. Nu er det Norge og Holland, der klarer sig bedst målt i forhold til både befolkningstal og BNP. Til gengæld klarer både Sverige og især Finland sig nu væsentligt ringere end tidligere i forhold til de øvrige små rige vesteuropæiske lande.

Norges medaljepointsum er størst både i forhold til befolkningstal og BNP, og det er især imponerende i betragtning af, at Norge samtidig vinder omkring 30 medaljer ved vinter-OL og ved VM el.lign. i de discipliner, der er på programmet ved vinter-OL. Det er også imponerende, at Norge, som det ses i bilag 8, har præsteret at forøge sin andel af den samlede medaljepointsum fra 0,47 procent i 1968-1988 til 0,94 procent i 1992-2004, mens Danmark til sammenligning kun har øget sin andel fra 0,67 procent til 0,71 procent i samme periode. Det skal dog bemærkes, at det næppe er sandsynligt, at Norge kan fastholde denne position. Norge har ved de seneste OL vundet mange guldmedaljer, men kun få andre medaljer og placeringer i top 8. Norges imponerende resultater ved OL og VM i sommer-OL's idrætsgrene hviler således i betydeligt omfang på en lille gruppe meget succesfulde topstjerner. Det ses af Tabel 10, at Norges top 8-point ved de seneste to OL ikke var ret meget højere end dets pointsum ved OL 1988, og pointsummen ved VM el.lign. i 2007 var faktisk mindre end i 1988, hvor den østeuropæiske dominans var på sit højeste, og Vesteuropas andel af medaljer og top 8-placeringer på det laveste niveau nogensinde.

Hollands resultater er blevet markant bedre ved de seneste OL, og de nyeste tal tyder på, at tendensen fortsætter. Dets andel af samlet antal medaljepoint er forøget fra 1,06 procent i 1968-1988 til 2,23 procent i 1992-2004 (se bilag 8), og det ses af Tabel 10, at top 8-pointsummen i 2007 var dobbelt så stor som i 1988, og at Holland er den 11. bedste nation ved et fiktivt OL baseret på resultater i OL-disciplinerne sidste år. Resultatmæssigt er den hollandske model en klar succeshistorie. Holland vinder medaljer og finalepladser over en bred front. Man har individuelle paradeidrætsgrene som svømning, cykling, judo, ridning og sejlsport og er også med på topplan i holdsport som hockey, volleyball og baseball. Holland har foretaget en benhård selektion af idrætsgrene i dets fordeling af eliteidrætsstøtten. Succeshistorien gør det oplagt at se, om der kan læres noget af den hollandske eliteidrætsmodel ikke kun på dette punkt, men også mere generelt.

Sverige og Finland var frem til 1960 to af OL-historiens mest succesrige lande. Siden da er begge landes konkurrenceevne blevet gradvis forringet. Begge landes andel af samlet antal medaljepoint faldt markant fra 1968-1988 til 1992-2004 (Sverige: 1,65 procent • 1,13 procent; Finland: 1,11 procent • 0,43 procent). Finlands tilbagegang er mere alvorlig end Sveriges, hvilket også ses, hvis man går et spadestik dybere og inddrager top 8-resultater. Det fremgår af Tabel 10, at Sveriges top 8-placeringer har varieret ret kraftigt, se seneste år (2004: 127, 2006: 191, 2007: 122). I forhold til OL i 1988 er der nok tale om en tilbagegang, men det er usikkert, og den er formodentlig ikke stor.

Finlands tilbagegang er til gengæld til at tage og føle på (1988: 64, 2004: 21, 2006: 26, 2007: 48). Selvom resultaterne for 2007 antyder en vis renæssance, er det bemærkelsesværdigt, at Finlands internationale niveau er faldet så kraftigt, og eftersom man givet vis kan lære lige så meget af

fejltagelser som af succeshistorier, vil det være en god idé at se nærmere på det finske eliteidrætssystemets mangler og problemer.

Både Belgien, Schweiz og Østrig klarer sig ud fra enhver målestok ringere end Danmark i de discipliner, der indgår i sommer-OL's program. For Schweiz gælder det, at hele forskellen formentlig kan forklares ved, at der i disse beregninger ikke tages hensyn til vintersport. Det samme gælder i nogen grad for Østrig, mens der næppe er tvivl om, at Belgiens resultater er på et væsentligt lavere niveau end Danmarks.

Danmark klarede sig ved de sidste tre OL en smule bedre end Sverige målt ved medaljepoint som procent af befolkning og en smule ringere, hvis der måles i forhold til BNP. I forhold til de udsving, der historisk har gjort sig gældende med hensyn til både Sveriges, Norges, Finlands og Hollands internationale niveau har Danmarks resultater været præget af en bemærkelsesværdig stabilitet. Det gør sig gældende både mht. andel af samlet antal medaljepoint, top 8-resultater og rangering i forhold til de øvrige rige, vesteuropæiske lande. De vigende resultater de allerseneste år, hvilket især kommer til udtryk i faldende top 8-point i de to sidste år, kunne tyde på, at stabiliteten er ved at blive undermineret. En nærmere analyse af forholdene inden de enkelte idrætsgrene kan vise, om det er en reel tendens, eller om det skyldes tilfældigheder. En sådan vil blive foretaget i det kommende afsnit, men først vil vi se på danske resultater i forhold til befolkningstal og BNP i forhold til andre lande. Allerførst dog et kort blik på World Sporting Index.

World Sporting Index: Internationale styrkeforhold

UK Sport's World Sporting Index giver grundlag for en analyse af internationale styrkeforhold, der tager højde for flere idrætsgrene og discipliner end disciplinerne ved sommer-OL. Det har desværre kun været muligt at få adgang til data fra de tre seneste år, så oplysningerne giver ikke grundlag for sammenligninger over tid. De kan dog godt bruges til at supplere ovenstående analyse for så vidt angår aktuelle internationale styrkeforhold.

Neutral Model (2007)				Public perception model (2007)				Olympic sports only (2007)			
	Country	Points	Market share (%)		Country	Points	Market share (%)		Country	Points	Market share (%)
1	USA	523,23	8,72	1	USA	1304,56	12,56	1	USA	406,00	9,90
2	Australia	486,86	8,11	2	Australia	965,20	9,29	2	Germany	377,23	9,20
3	Russia	468,08	7,80	3	Germany	906,57	8,73	3	Russia	371,47	9,06
4	UK	427,80	7,13	4	Italy	685,97	6,60	4	China	338,03	8,24
5	Germany	418,34	6,97	5	UK	668,41	6,43	5	Australia	185,49	4,52
6	China	359,79	6,00	6	Russia	609,26	5,86	6	Canada	176,71	4,31
7	France	282,59	4,71	7	France	492,98	4,74	7	Italy	172,54	4,21
8	Canada	232,62	3,88	8	New Zealand	422,73	4,07	8	South Korea	145,43	3,55
9	Italy	200,82	3,35	9	South Africa	405,89	3,91	9	France	136,81	3,34
10	Finland	172,51	2,88	10	Brazil	363,76	3,50	10	Japan	121,01	2,95
11	New Zealand	167,48	2,79	11	Argentina	269,24	2,59	11	Brazil	98,95	2,41

12	South Korea	150,35	2,51	12	China	263,89	2,54	12	Switzerland	93,49	2,28
13	Spain	143,08	2,38	13	Spain	180,91	1,74	13	Netherlands	92,04	2,24
14	Japan	139,45	2,32	14	Switzerland	167,70	1,61	14	Cuba	91,53	2,23
15	Switzerland	128,81	2,15	15	Finland	140,62	1,35	15	UK	87,92	2,14
16	Austria	118,10	1,97	16	Japan	135,52	1,30	16	Spain	87,85	2,14
17	Hungary	103,47	1,72	17	Netherlands	129,73	1,25	17	Sweden	82,70	2,02
18	Brazil	102,23	1,70	18	Cuba	120,47	1,16	18	Hungary	81,20	1,98
19	Sweden	99,96	1,67	19	Belgium	118,94	1,14	19	Austria	76,40	1,86
20	Netherlands	92,04	1,53	20	Kenya	106,11	1,02	20	Norway	61,49	1,50
28	Denmark	49,29	0,82	45	Denmark	27,47	0,26	25	Denmark	38,90	0,95

Tabel 15: World Sporting Index 2007

Neutral Model (2006)				Public perception model (2006)				Olympic sports only (2006)			
	Country	Points	Market share (%)		Country	Points	Market share (%)		Country	Points	Market share (%)
1	USA	531,98	8,87	1	USA	1203,39	11,58	1	USA	373,53	9,11
2	Australia	474,57	7,91	2	Australia	1101,69	10,60	2	Russia	355,49	8,67
3	Russia	448,27	7,47	3	Germany	938,83	9,04	3	China	338,96	8,27
4	United Kingdom	418,35	6,97	4	United Kingdom	748,38	7,20	4	Germany	327,70	7,99
5	Germany	394,00	6,57	5	Italy	679,11	6,54	5	Australia	187,51	4,57
6	China	351,20	5,85	6	Russia	586,80	5,65	6	Canada	170,02	4,15
7	France	245,89	4,10	7	France	555,02	5,34	7	Italy	162,25	3,96
8	Canada	221,38	3,69	8	New Zealand	437,99	4,22	8	South Korea	158,33	3,86
9	New Zealand	200,31	3,34	9	Sweden	351,71	3,39	9	France	135,09	3,29
10	Italy	185,93	3,10	10	China	259,97	2,50	10	Sweden	119,71	2,92
11	Spain	177,01	2,95	11	Spain	247,58	2,38	11	Japan	115,64	2,82
12	South Korea	166,66	2,78	12	Argentina	227,68	2,19	12	United Kingdom	107,53	2,62
13	Sweden	146,19	2,44	13	Cuba	169,39	1,63	13	Cuba	107,29	2,62
14	Switzerland	143,79	2,40	14	Switzerland	167,17	1,61	14	Hungary	101,66	2,48
15	Japan	127,73	2,13	15	Belgium	151,04	1,45	15	Brazil	98,10	2,39
16	Austria	119,16	1,99	16	Brazil	135,45	1,30	16	Spain	90,81	2,21
17	Brazil	113,95	1,90	17	Netherlands	135,45	1,30	17	Switzerland	90,61	2,21
18	Cuba	108,85	1,81	18	Japan	131,47	1,27	18	Netherlands	85,06	2,07
19	Hungary	108,44	1,81	19	South Africa	120,07	1,16	19	Austria	75,17	1,83
20	Finland	103,34	1,72	20	Ethiopia	112,97	1,09	20	Norway	68,18	1,66
26	Denmark	60,73	1,01	41	Denmark	36,83	0,35	27	Denmark	35,14	0,86

Tabel 16: World Sporting Index 2006

Neutral Model (2005)				Public perception model (2005)				Olympic sports only (2005)			
	Country	Points	Market share (%)		Country	Points	Market share(%)		Country	Points	Market share (%)
1	USA	622,46	10,37	1	USA	1397,59	13,45	1	USA	463,12	11,30
2	Australia	482,93	8,05	2	Australia	1052,75	10,13	2	Russia	385,42	9,40
3	Russia	459,02	7,65	3	Germany	1027,90	9,89	3	Germany	365,92	8,92
4	Germany	410,71	6,85	4	United Kingdom	741,94	7,14	4	China	304,70	7,43
5	United Kingdom	393,86	6,56	5	Russia	601,78	5,79	5	Australia	188,76	4,60
6	China	312,74	5,21	6	Brazil	597,49	5,75	6	Canada	162,61	3,97
7	France	272,76	4,55	7	New Zealand	525,95	5,06	7	Italy	157,65	3,85
8	New Zealand	222,54	3,71	8	Sweden	368,29	3,54	8	South Korea	154,35	3,76
9	Italy	199,44	3,32	9	France	330,09	3,18	9	France	143,93	3,51
10	Canada	197,24	3,29	10	Argentina	241,35	2,32	10	Brazil	117,51	2,87
11	South Korea	170,78	2,85	11	China	216,65	2,09	11	Cuba	108,72	2,65
12	Switzerland	169,03	2,82	12	Spain	207,54	2,00	12	Norway	108,56	2,65
13	Spain	155,62	2,59	13	Italy	172,73	1,66	13	Japan	106,70	2,60
14	Norway	153,21	2,55	14	Cuba	162,90	1,57	14	Hungary	99,05	2,42
15	Brazil	117,51	1,96	15	Turkey	131,03	1,26	15	Switzerland	92,59	2,26
16	Japan	116,23	1,94	16	Switzerland	123,98	1,19	16	United Kingdom	90,53	2,21
17	Cuba	108,72	1,81	17	Ethiopia	123,20	1,19	17	Spain	81,87	2,00
18	Hungary	106,54	1,78	18	Netherlands	122,17	1,18	18	Netherlands	77,30	1,89
19	Sweden	99,39	1,66	19	Japan	120,87	1,16	19	New Zealand	58,42	1,42
20	Austria	92,85	1,55	20	South Africa	113,61	1,09	20	Sweden	57,17	1,39
25	Denmark	63,08	1,05	40	Denmark	36,34	0,35	28	Denmark	32,72	0,80

Tabel 17: World Sporting Index 2005

De enkelte nationers rangering og markedsandele afviger på flere punkter fra de beregninger, der er foretaget med udgangspunkt i medaljepoint og placeringer i discipliner, der er på programmet ved sommer-OL. Australien klarer sig således endnu bedre, når der medregnes idrætsgrene, der ikke er med ved sommer-OL, og når der tages hensyn til resultaternes status og betydning. Australien er således næstbedste nation i henhold til både den neutrale model og 'public perception' -modellen. Omvendt er både Rusland og Kina klart ringere placeret, når der tages højde for status og inddrages andre end de discipliner, der er på programmet ved sommer-OL. Det er tydeligt, at de andre østeuropæiske og asiatiske lande også klarer sig væsentligt svagere, når andre idrætsgrene samt resultatets status inddrages. Endvidere klarer vintersportens stormagter sig naturligt nok bedre, når dette indeks anvendes. Derudover giver 'public perception'-modellen på flere punkter et markant anderledes billede af internationale styrkeforhold end den, der baseres på en uvægtet sammenlægning af resultater i sommer-OL's discipliner. Sverige er således rangeret højere end Kina, der ikke er ret meget bedre end Argentina, som ved OL vinder færre medaljer end Danmark. Endvidere er Belgien og Sydafrika,

der vinder meget få OL-medaljer, bedre placeret end medaljeslugere som Sydkorea, Ukraine og Polen.

Det er generelt tydeligt, at de angel-saksiske lande (især Australien, Storbritannien, Canada og New Zealand) står langt stærkere i billedet, når der inddrages andre idrætsgrene, og når der tages højde for 'public perception'. Det er ikke så mærkeligt, eftersom både udvalget af supplerende idrætsgrene og givet vis også de vægte, der tillægges resultaterne, afspejler en britisk (og dermed angelsaksisk) skævhed. Dette er ikke i sig selv et problem, da formålsbeskrivelsen er følgende: *"The UK Sport World Sporting Index is a means of assessing the UK's overall performance in world sport and of monitoring how that performance changes over time"*.

Eftersom formålet således er at vurdere, hvordan Storbritannien klarer sig, er det rimeligt nok, at udvalget af idrætsgrene og de tillagte vægte svarer til britiske prioriteringer.³⁴ Det er dog af samme årsager indlysende, at modellen ikke umiddelbart kan overføres til andre lande, men det overordnede princip kan med tilpasninger i forhold til vægtning og prioriteter bruges i forhold til danske resultater.

Danske resultater set i forhold til befolkningstal og økonomi

Tabellen i bilag 10 viser de enkelte landes medaljepoint for årene 2000, 2004 og 2007 i gennemsnit divideret med befolkningstal og BNP. Danmark rangerer som nr. 16 i oversigten over medaljepoint i relation til befolkningstal. Tabellen nedenfor rummer en oversigt over de 16 lande, der klarer sig bedst i forhold til befolkningstallet.

Land	Medaljepoint pr. 1 mio. indbyggere (gennemsnit 2000, 2004, 2007)
1. Bahamas	16.701
2. San Marino	11.245
3. Australian	5.046
4. Jamaica	4.878
5. Cuba	4.416
6. Ungarn	3.955
7. Estland	3.708
8. Slovenien	3.672
9. New Zealand	3.045
10. Holland	3.013
11. Norge	2.966
12. Bulgarien	2.780
13. Hviderusland	2.776

³⁴ Ud fra det foreliggende materiale er det desværre ikke muligt at gennemskue, hvilke discipliner og hvilke 'other major events', der er inddraget for de enkelte idrætsgrene. UK Sport oplyser heller ikke, hvordan der helt konkret tages højde for 'public perception'. Dette må undersøges nærmere i forbindelse med fremtidige studier.

14. Letland	2.448
15. Bahrain	2.347
16. Danmark	2.159
Gennemsnit³⁵	284

Tabel 18: Lande med højest antal medaljepoint pr. 1 mio. indbygger (gennemsnit 2000, 2004, 2007)

Nogle af de lande, der vinder flere medaljepoint end Danmark i forhold til befolkningstallet, gør det udelukkende som følge af høj konkurrenceevne inden for enkelte discipliner. Det gælder Bahamas og Jamaica i atletikkens sprinterdiscipliner. San Marino og Bahrain er udelukkende med på listen som følge af henholdsvis en enkelt skytte og en enkelt mellemdistanceløber. Tilbage er 11 nationer, der klarer sig bedre end Danmark i forhold til denne målestok, og hvor det hverken er en enkelt idrætsudøver eller en styrkeposition i en enkelt disciplin, der er årsagen. Blandt de lande, der ligger i toppen af nationskonkurrencen, er det kun Australien, Cuba og Ungarn, der er med i toppen, hvis resultaterne ses i forhold til BNP. Også New Zealand, de baltiske lande og som nævnt Holland og Norge er også bedre rangeret end Danmark efter denne målestok.

Land	Medaljepoint pr. 1 mia. US\$ BNP (gennemsnit 2000, 2004, 2007)
1. Georgien	1.886
2. Etiopien	1.479
3. Jamaica	1.470
4. Costa Rica	1.209
5. Hviderusland	1.181
6. Kenya	1.091
7. Zimbabwe	1.086
8. Mongoliet	1.026
9. Bahamas	942
10. Nordkorea	925
11. Bulgarien	892
12. Aserbadjan	730
13. Usbekistan	610
14. Ukraine	565
15. Tadjikistan	482
55. Danmark	48
Gennemsnit³⁶	44

Tabel 19: Lande med højest antal medaljepoint pr. 1 mia. US\$ BNP (gennemsnit 2000, 2004, 2007)

³⁵ Gennemsnittet er antal medaljepoint (gennemsnit: 2000, 2004 og 2007) divideret med hele verdens befolkning målt i mio. indbyggere.

³⁶ Gennemsnittet er samlet antal medaljepoint divideret med hele verdens BNP målt i mia. US\$.

Tabellen ovenfor indeholder en oversigt over de lande, der vinder flest medaljepoint i forhold til BNP. Danmark er nr. 55 i oversigten. Georgien, der topper listen, har knapt én mio. færre indbyggere end Danmark, og landets BNP er næsten 50 gange mindre, men de vinder næsten lige så mange medaljepoint som Danmark. Listen rummer kun lande med et relativt beskedent BNP, hvilket er resultatet af de store globale uligheder mht. nationalindkomst og -produktion. Det er således muligt for en del lande med lille BNP at opnå eliteresultater, der i forhold til BNP er bedre end de rige landes.

Det samlede antal medaljepoint divideret med verdens samlede befolkningstal og med verdens samlede BNP giver to gennemsnitstal. Ved at sammenligne de enkelte landes medaljepoint pr. indbyggere og BNP kan man få et udtryk for, om de enkelte lande klarer sig bedre end gennemsnittet. Det fremgår af tabellerne ovenfor, at Danmark klarer sig bedre end gennemsnittet i begge henseender; især i forhold til befolkningstal. Det gennemsnitlige antal medaljepoint i forhold til 1 mio. indbyggere er 284. Danmarks samlede medaljepointsum er 7-8 gange større. Det gennemsnitlige antal medaljepoint pr. 1 bio. US\$ BNP for alle lande under ét er 44. Det tilsvarende tal er kun marginalt større (48) i Danmarks tilfælde.

Danmark klarer sig altså i en vis forstand bedre, end man skulle forvente målt ved gennemsnitlig pointsum, men en del lande klarer sig endnu bedre i forhold til befolkningstallet, og rigtig mange lande klarer sig bedre, når resultaterne ses i forhold til landenes respektive økonomiske niveau.

Beregninger, der sammenligner resultater med befolkningstal, er stærkt præget af, at nogle befolkningsrige lande, især Indien, vinder så få medaljer, hvilket alene forklarer, at størstedelen af verdens lande klarer sig bedre end gennemsnittet i relation til denne målestok. Opgørelser af medaljepoint i relation til BNP er endvidere som nævnt præget af, at de globale uligheder er så store, hvilket indebærer, at fattige lande kun behøver at vinde en enkelt eller nogle få medaljer for at klare sig bedre end rige medaljevindende lande i henhold til denne målestok.

Dertil kommer som nævnt i afsnittet om målemetoder, at beregninger hvor resultater divideres med BNP eller befolkningstal, forudsætter en lineær sammenhæng mellem medaljepoint og BNP henholdsvis befolkningstal, hvilket næppe er rimeligt. En større befolkning og et større BNP kan ikke forventes at slå proportionalt igennem i form af forbedrede resultater. Det er der flere grunde til. For det første er det som tidligere nævnt det intuitivt indlysende, at nation X med dobbelt så mange indbyggere som nation Y ikke har dobbelt så store medaljchancer som nation Y. Desuden er antallet af atleter ved eksempelvis OL reguleret således, at nationerne ikke kan sende udøvere af sted proportionalt i forhold til BNP eller befolkningsunderlag. Effekten af en større befolkningsmasse eller BNP må således antages at være aftagende – eller sagt anderledes: at udjævnes i forhold til stigende befolkningsmasse.

Det er umiddelbart vanskeligt at vurdere, hvilken form en sådan aftagende effekt har. Der er i de næste afsnit foretaget en række alternative beregninger, hvor der antages en logaritmisk sammenhæng mellem befolkning/BNP og resultatmål. En logaritmisk sammenhæng indebærer eksempelvis, at en fire gange så stor befolkning forventes at give en fordobling af resultatmålet (medaljepoint eller top-8 point), og at et land med 25 gange så stort BNP som et andet land forventes at have 5 gange så mange point. Man kan betvivle, at dette er en rimelig antagelse. Det

er meget muligt, at den forventelige aftagende effekt ligger et sted imellem en lineær og en logaritmisk sammenhæng, men en sådan sammenhæng er det ikke umiddelbart muligt at beregne og illustrere. Det taler for relevansen af beregninger baseret på en logaritmisk sammenhæng, at det umiddelbart lader til, at en logaritmisk funktion i de fleste tilfælde giver en bedre tilnærmelse til de faktiske observationer i form af resultater sammenholdt med befolkning henholdsvis BNP. Såfremt disse observationer således plottes ind i diagrammer med henholdsvis resultater på den ene akse og befolkning henholdsvis BNP på den anden, er den rent statistiske tilnærmelse til en logaritmisk sammenhæng mellem de to variable oftest bedre end til en lineær sammenhæng.

Danmarks medaljer i forhold til befolkningsunderlag 2006

Der er flere måder at opstille mål for performance på. Ovenfor er blandt andet anvendt top 8-point og medaljepoint. I figuren nedenfor er befolkningsunderlag i forhold til medaljepoint i UK Sports World Sporting Index brugt som udgangspunkt for en statistisk regression.³⁷ De Bosscher (2007: 29) kommer i en analyse af medaljer ved OL i Athen frem til, at befolkningsunderlag betyder godt 19 procent af den internationale sportslige succes.

I nedenstående figur er der opstillet et scatterplot samt foretaget en regressionsanalyse med udgangspunkt i de 45 mest vindende nationer ved EM, VM og OL samt andre betydende mesterskaber i 2006.³⁸ Det fremgår, at befolkningsgrundlaget kan forklare 19,5 procent af medaljerresultatet i dette år (R^2 -værdien = 0,1946).³⁹ Dette er en nogenlunde tilsvarende sammenhæng mellem sportslige resultater og befolkningsgrundlaget, som den De Bosscher kommer frem til med dennes regressionsmodel i for OL i Athen. De to modeller – De Bosschers og nedenstående - er ikke direkte sammenlignelige, men resultaterne er alligevel så tæt på hinanden, at det forekommer rimeligt at antage, at det fremstillede også er en god projektion af sammenhængen mellem medaljer og befolkningsunderlag i 2006, selvom der naturligt kan være udsving i regressionsoutputtet år for år eller på grund af forskelle i datagrundlaget og metode.⁴⁰

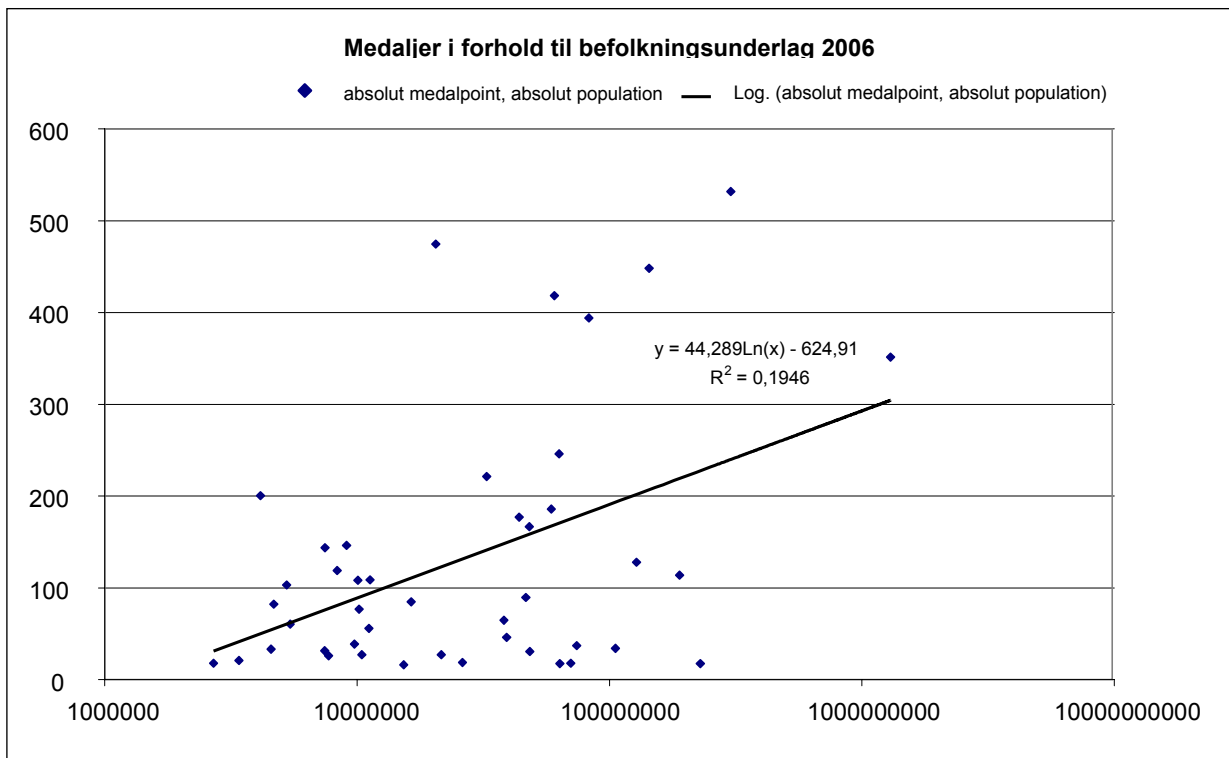
---

³⁷ Heri beregnes medaljepoint således: Guld giver 4 point, sølv giver 2 point og bronze giver 1 point.

³⁸ Seniorresultater, handicapmedaljer er ikke medtaget.

³⁹ Signifikansniveauet er beregnet til 0,03.

⁴⁰ Det skal bemærkes, at regressionsanalyserne i det følgende er holdt simple, og følgelig skal tages med de relevante forbehold. For det første er de lavet med udgangspunkt i én variabels indvirkning på de sportslige resultater, hhv. befolkningsgrundlag og BNP, og ignorerer dermed - isoleret set - andre relevante faktorer samt de eventuelle samlede effekter af disse. Ud over BNP og befolkningsunderlag kunne det eksempelvis være kulturelle, geografiske (urbanitet) samt religionsmæssige faktorer. De Bosscher (2007) peger på, at der er udviklet metoder, der anvender multivariate regressionsmodeller for at give et mere nuanceret billede. Imidlertid har det ikke inden for rammerne af evalueringen været muligt at gå dybere til værks. For det andet er datasættet som analyserne af top-8 point er lavet på, af begrænset størrelse. Eventuelt fremtidige studier må forfine, og nuancere det her opstillede.

Figur 12: Logaritmisk regressionsmodel: Medaljer i forhold til befolkningsunderlag i de bedste nationer i 2006

Det interessante ved figuren er, at det er muligt at vurdere de enkelte nationers præstationer i forhold til den beregnede sammenhæng repræsenteret ved stregen (funktionen), der går gennem figuren (jf. De Bosscher et. al. 2003: 114). Hver enkelt prik i figuren indikerer en nation, og de, der ligger over stregen (regressionslinien), præsterer bedre, end den beregnede funktion (sammenhæng) viser, de burde, når der tages hensyn til forskelle i befolkningsgrundlaget. Tilsvarende præsterer nationer placeret under stregen dårligere, end deres befolkningsmæssige underlag ifølge modellen tilsiger.

Den nærmere analyse viser, at Norge eksempelvis ligger pænt over på stregen og således præsterer lidt mere end tilfredsstillende i forhold til dets befolkningsunderlag. Tabellen nedenfor viser de nationer, der er repræsenteret i ovenstående figur, sorteret efter, hvor godt de præsterede i 2006 i forhold til det beregnede regressionsoutput, hvilket repræsenterer det antal medaljepoint man skulle forvente, hvis der tages udgangspunkt i en logaritmisk sammenhæng mellem befolkningstal og medaljepoint.

Nation / Medaljepoint....	...observeret	...beregnet	forskel
Australien	475	121	354
USA	532	240	292
Storbritannien	418	169	250
Rusland	448	207	241
Tyskland	394	182	212
New Zealand	200	50	150

Canada	221	141	80
Frankrig	246	171	75
Schweiz	144	76	68
Sverige	146	85	62
Kina	351	304	47
Finland	103	60	43
Østrig	119	81	38
Norge	82	55	27
Spanien	177	154	23
Ungarn	108	89	19
Italien	186	167	19
Cuba	109	94	15
Sydkorea	167	158	8
Danmark	61	62	-1
Jamaica	18	31	-13
Tjekkiet	77	90	-13
Litauen	21	41	-20
Kroatien	33	54	-21
Holland	85	111	-26
Grækenland	56	94	-38
Serbien & Montenegro	31	76	-44
Hviderusland	39	88	-49
Bulgarien	26	77	-51
Belgien	27	91	-64
Ukraine	89	157	-68
Japan	128	202	-74
Polen	65	148	-84
Kasakhstan	16	108	-92
Rumænien	27	123	-96
Argentina	46	149	-103
Brasilien	114	219	-105
Malaysia	19	131	-113
Sydafrika	31	159	-128
Egypten	37	178	-140
Thailand	17	171	-153
Iran	18	175	-158

Mexico	34	193	-159
Indonesien	18	228	-210

Tabel 20: Medaljepoint: realiseret (observeret), beregnet og forskel, 2006

Tabellen giver et relativt mål for præstation, hvor der er korrigeret for befolkningsunderlagets størrelse mellem de enkelte lande. Residualt, i tabellen benævnt 'forskellen', på den observerede og beregnede præstation, udtrykker således præstationsevnen relativt set, når befolkningsforskelle er abstraheret væk.

Blandt nationer, der performer højere, end deres befolkningsmæssige grundlag berettiger til, er: USA, Storbritannien, Tyskland, Rusland, Frankrig, Canada, Australien og New Zealand, men også lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, fx Sverige, New Zealand og Finland⁴¹, ligger pænt over strengen.

Danmark derimod ligger lige på strengen i 2006. Umiddelbart betragtet er dette tilfredsstillende om end resultatet, set i forhold til at Danmark er et rigt land måske ikke er prangende.

Det er her nærliggende at stille spørgsmålet: Hvorfor ligger Danmark ikke højere, når andre nationer formår at gøre det? Og hvilken rolle spiller Team Danmark i forhold til dette?

Først og fremmest må det understreges, at der er tale om makro-tal for den befolkningsmæssige betydning for medaljekapabiliteten. Tallene siger ikke noget om, hvor mange der relativt set dyrker elitesport i de pågældende nationer eller indregner omfanget af breddedeltagelse som et parameter. Hvis stor breddedeltagelse betyder noget for medaljekapabiliteten – hvilket forekommer rimeligt at antage – betyder dette altså noget.

Man kan også forestille sig, at et mere strategisk eliteprogram som i Australien, hvor udvælgelsen af talenter sker tidligere, kan give gunstige effekter på medaljeporteføljen sammenlignet med Danmark, hvor udvælgelse sker relativt sent og efter en anden model. Derudover er der naturligvis forskelle med hensyn til økonomisk støtte samt øvrige faktorer såsom faciliteter, vidensniveau og faktorer som dem, der er nævnt i kapitlet om eksisterende forskning og internationale tendenser.

Danmarks medaljeresultater i forhold til befolkningsunderlag ved sommer-OL 1988 til 2004 samt VM el.lign. i OL-disciplinerne i 2006

Selvom regressionsoutputtet ovenfor viser, at danske atleter præsterer rimeligt i forhold til Danmarks befolkningsmæssige underlag, er der tale om tal for et enkelt år. I princippet kan Danmark have underpræsteret andre år eller klaret sig bedre.

Med henblik på at frembringe en nærmere analyse af dette er modellen med top-8 point ved sommer-OL i perioden 1988 – 2004 samt VM el. lign i OL discipliner i 2006 anvendt som

⁴¹ Når Finland klarer sig langt bedre i henhold til denne beregning end ovenfor, skyldes det, at der her tages udgangspunkt i World Sporting Index, der inkluderer vintersport og motorsport, mens sammenligningen med andre små rige vesteuropæiske lande ovenfor kun tager højde for resultater ved OL og VM el.lign i discipliner fra sommer-OL.

datagrundlag for en regressionsanalyse. Nedenstående tabel opsummerer på denne baggrund landenes præstationer for hvert sommer-OL i perioden samt i OL-disciplinerne i 2006 korrigeret for forskelle i befolkningsunderlag.

År	1988			1992			1996			2000			2004			2006			
	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	
USA	496	959	463	512	1067	555	538	985	447	545	1001	456	566	1032	466	593	1057	464	
Rusland							468	729	261	470	866	396	479	867	388	496	912	416	
Kina	651	315	-336	662	525	-137	710	573	-137	714	580	-134	744	672	-72	782	759	-23	
Tyskland	373			393	891	498	398	765	367	403	721	318	411	624	213	425	639	214	
Australien	207	241	34	239	292	53	225	440	215	236	623	387	239	553	314	244	516	272	
Frankrig	340	270	-70	362	420	58	362	444	82	369	502	133	376	420	44	390	460	70	
Italien	338	237	-101	359	262	-97	357	386	29	363	401	38	369	353	-16	381	445	64	
Storbrit	339	338	-1	360	283	-77	359	200	-159	365	337	-28	372	385	13	384	421	37	
Japan	420	172	-248	437	260	-177	448	209	-239	453	236	-217	464	387	-77	481	354	-127	
Ukraine				349			343	294	-49	343	318	-25	343	318	-25	350	337	-13	
Polen	296	218	-78	319	233	-86	311	229	-82	316	223	-93	317	184	-133	325	308	-17	
Syd Korea	307	286	-21	332	281	-51	330	285	-45	339	300	-39	344	326	-18	355	242	-113	
Hviderus							157	199	42	163	234	71	152	192	40	148	241	93	
Holland	196	137	-59	225	169	-56	206	208	2	215	275	60	213	230	17	215	237	22	
Spanien	298	67	-231	321	287	-34	314	211	-103	321	208	-113	331	284	-47	343	236	-107	
Cuba	159			191	328	137	166	256	90	174	310	136	168	245	77	167	231	64	
Ungarn	160	353	193	187	339	152	158	232	74	164	212	48	155	228	73	152	226	74	
Canada	260	197	-63	289	214	-75	280	235	-45	290	222	-68	295	225	-70	304	178	-126	
Sverige	138	156	18	169	182	13	141	138	-3	148	145	-3	141	127	-14	139	191	52	
Brasilie	437	67	-370	459	59	-400	479	140	-339	489	122	-367	508	135	-373	532	158	-374	
Tjekkiet				186			158	106	-52	165	101	-64	156	121	-35	154	145	-9	
Rumæni	244	249	5	268	295	27	249	186	-63	253	280	27	248	224	-24	250	140	-110	
Kasakhstan				233			207	102	-105	208	116	-92	204	119	-85	206	125	-81	
Kenya	238	59	-179	276	53	-223	275	76	-199	292	115	-177	305	70	-235	319	123	-196	
Bulgarien	143	394	251	169	194	25	133	176	43	137	121	-16	124	140	16	117	105	-12	
Grækenla	156			187			163	116	-47	173	142	-31	166	230	64	165	103	-62	
Danmark	85	70	-15	117	79	-38	80	108	28	90	92	2	79	99	20	72	85	13	
Norge	64	59	-5	98	86	-12	59	83	24	70	80	10	60	68	8	52	63	11	
Finland	81	64	-17	114	101	-13	77	45	-32	87	48	-39	75	21	-54	68	26	-42	
Jamaica										7	68	61	-7	79	86	-19	97	116	
Nordkore											257	50	-207	258	62	-196	264	32	-232
Schweitz	113	59	-54	147	53	-94	116	76	-40	125	115	-10	117	70	-47	113	95	-18	
Belgien											164	62	-102	158	64	-94	157	73	-84
Østrig											138	72	-66	130	63	-67	127	70	-57
Tyrkiet											382	76	-306	394	97	-297	410	71	-339
Slovenie											-23	22	45	-42	44	86	-57	39	96
New Zeal	39	115	76	78	129	51	40	76	36	53	63	10	44	96	52	37	100	63	
Sovjetun	509	1317	808		1200														

Tabel 21: Logaritmisk regressionsmodel: Udvalgte landes performance i forhold til befolkningsunderlag ved sommer-OL 1988-2004 samt VM el.lign. i OL-discipliner 2006⁴²

⁴² Tallene skal tages med forbehold som følge af et ufuldstændigt og usikkert datagrundlag. De enkelte lande indgår således kun i datagrundlaget for de år, hvor der i tabellen er oplysninger om medaljepoint og/eller befolkningstal, og

Som det fremgår svinger præstationerne for Danmarks vedkommende fra minus 15 medaljepoint i Seoul over en overpræstation i Atlanta til at falde igen i Sydney fulgt af endnu en overpræstation i Athen. I 2006 overpræsteres stadig, men tendensen er faldende. Da det desværre ikke har været muligt at lave regressionsanalysen for 2007 på grund af manglende befolkningstal for dette år, kan det ikke med sikkerhed siges, hvor Danmark helt præcist ligger aktuelt. Men da antallet af medaljepoint falder, er der god grund til at antage, at Danmark i 2007 ligger nogenlunde på, hvad man kan forvente, når der korrigeres for befolkningstal - måske en anelse over.

Analysen viser, at korrigeres for forskelle i befolkningsunderlag er Danmark i det store internationale perspektiv nogenlunde med. Der er dog en svagt vigende tendens de senere år. Samtidig tyder noget på, at Danmark i forhold til sin økonomiske styrke ikke klarer sig så godt. Det fremgår af nedenstående analyse.

Danmarks medaljeresultater i forhold BNP i 2006

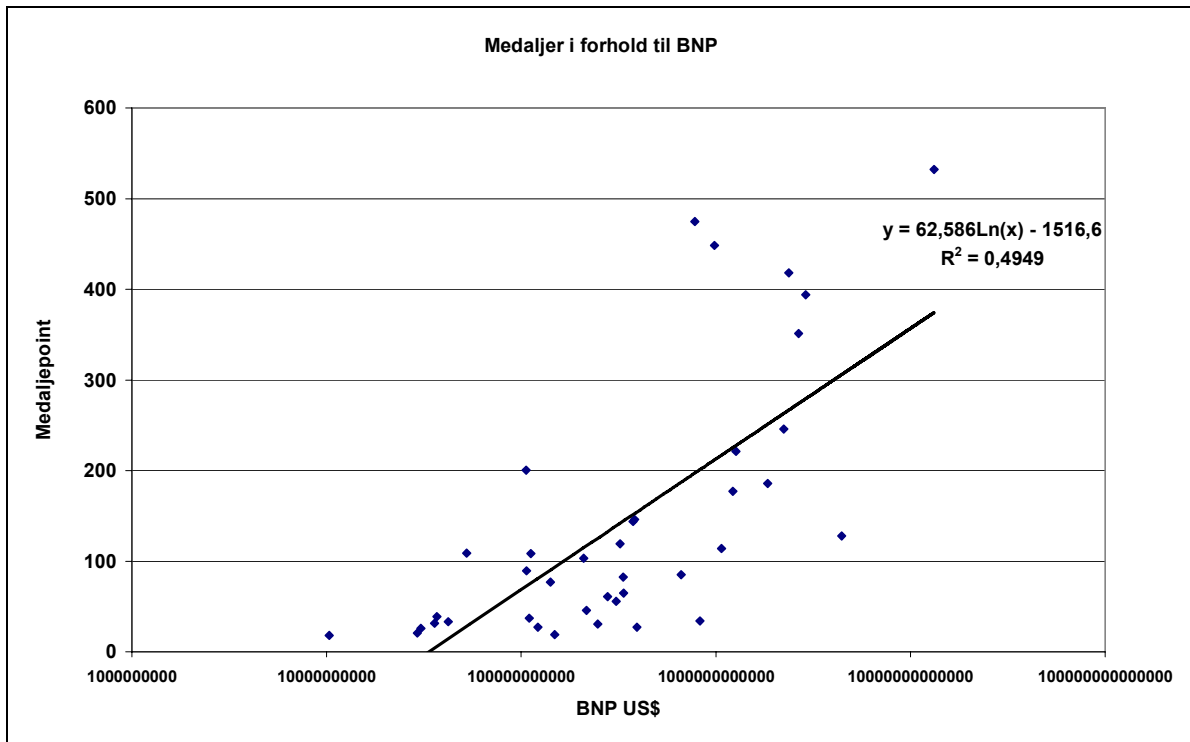
Med henblik på at vurdere danske præstationer i forhold til BNP er der opbygget en regressionsmodel på baggrund af UK Sports World Sporting Index⁴³ med nedenstående output. Det fremgår, at godt 49 procent af forskellen i de inddragede nationers medaljeresultater i 2006 kan forklares med henvisning til forskellen i disse nationers BNP⁴⁴ i 2006.

---

først fra OL 2000 er datagrundlaget stabilt i og med, at medaljepoint og befolkning for alle tabellens lande er medregnet. Det indebærer, at beregningerne for årene frem til 2000 er behæftet med større usikkerhed end tallene fra og med år 2000. Ved OL i 1992 deltog SNG, dvs. sammenslutningen af uafhængige stater omfattede alle de nye lande, der tidligere var en del af Sovjetunionen, med undtagelse af de baltiske lande. Som angivet i en note til Tabel 10 er SNG i top 8-beregningerne medregnet under Sovjetunionen for 1992. Det har ikke været muligt at medregne tal for SNG i regressionsmodellen. Som følge heraf er der særlig stor usikkerhed mht. beregningerne for 1992. Dette indebærer, at de store udsving i Danmarks tal fra 1988 til 1992 og fra 1992 til 1996 skal tolkes med forsigtighed.

⁴³ Tal for BNP er hentet fra United Nations Statistic Division: www.unstats.un.org.

⁴⁴ Det skal for god ordens skyld nævnes, at internationale sammenligninger af BNP er forbundet med betydelig usikkerhed. For det første er de nationale opgørelse af BNP ikke altid helt pålidelige. For det andet er det omstridt, hvordan tal for BNP omregnes til US\$. Dette sker som regel under anvendelse af officielle valutakurser, hvilket også tilfældet i denne sammenhæng, men i mange tilfælde kan der argumenteres for, at dette ikke er det rigtige omregningsforhold. Når valutahandel reguleres af nationalbanker, og valutakurser reguleres politisk, vil valutakurser ikke nødvendigvis afspejle faktisk forskelle i købekraft. Det gælder eksempelvis for Kina, der har fastlåst værdien af den kinesiske yen til den amerikanske dollar, hvilket indebærer, at den over tid er blevet mere og mere undervurderet. Ved at anvende den officielle valutakurs undervurderes således størrelsen af Kinas BNP. Man kunne i stedet anvende det såkaldte PPP (purchasing power parity) mål, der tager højde for faktiske forskelle i købekraft. Dette ville give mere passende omregningsforhold.

Figur 13: Logaritmisk regressionsmodel: Medaljeresultater i forhold til BNP ved EM, OL og WM 2006

Hver enkelt prik i figuren repræsenterer som nævnt ovenfor én nation, og den nærmere analyse viser, at Danmark underpræsterer i forhold til den beregnede sammenhæng med 81 medaljepoint.

Tabellen nedenfor viser en rangering af de i regressionsmodellen inddragede nationer. På førstepladsen ligger Australien med 260 medaljepoint mere end den beregnede sammenhæng, tilsiger landet burde. Rusland er også langt over det beregnede. Et stykke efter kommer Storbritannien med 127 medaljepoint i 'overskud' og USA med 119.

Medaljepoint....	...observeret	...beregnet	forskel
Australien	475	214	260
Rusland	448	231	218
New Zealand	200	74	127
Storbritannien	418	293	126
USA	532	413	119
Tyskland	394	306	88
Cuba	109	24	85
Kina	351	301	50
Ungarn	108	78	31
Ukraine	89	74	15
Tjekkiet	77	94	-17
Sverige	146	164	-18
Finland	103	122	-18
Schweiz	144	163	-19
Canada	221	249	-27
Østrig	119	152	-33
Frankrig	246	288	-42
Spanien	177	246	-69
Norge	82	155	-72
Danmark	61	141	-81
Italien	186	275	-89
Polen	65	155	-90
Grækenland	56	149	-93
Holland	85	203	-118
Brasilien	114	236	-122
Japan	128	337	-209

Tabel 22: Regressionsmodel: Observeret antal medaljepoint i forhold til beregnet antal medaljepoint

Danmarks medaljeresultater i forhold BNP ved sommer-OL 1988 – 2004 samt VM el. lign. i OL-discipliner 2006

Tilsvarende ovenfor er lavet en regressionsmodel med udgangspunkt i top-8 point i forhold til BNP. Nedenstående tabel viser resultaterne.

År	1988			1992			1996			2000			2004			2006		
	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.	Forv.	Obs.	Fors.
USA	543	959	416	522	1067	545	527	985	458	562	1001	439	585	1032	447	614	1057	443
Rusland	,	,	,	337	,	,	310	729	419	289	866	577	327	867	540	367	912	545
Kina	320	315	-5	338	525	187	370	573	203	404	580	176	430	672	242	462	759	297
Tyskland	426	,	,	441	891	450	443	765	322	439	721	282	460	624	164	469	639	170
Australien	287	241	-46	306	292	-14	316	440	124	322	623	301	337	553	216	345	516	171
Frankrig	400	270	-130	411	420	9	411	444	33	412	502	90	435	420	-15	445	460	15
Italien	385	237	-148	405	262	-143	395	386	-9	398	401	3	420	353	-67	427	445	18
Storbrit	383	338	-45	393	283	-110	391	200	-191	418	337	-81	439	385	-54	451	421	-30
Japan	495	172	-323	484	260	-224	489	209	-280	507	236	-271	505	387	-118	510	354	-156
Ukraine	,	,	,	204	,	,	151	294	143	130	318	188	136	318	182	156	337	181
Polen	162	218	56	216	233	17	243	229	-14	258	223	-35	253	184	-69	265	308	43
Syd Korea	250	286	36	308	281	-27	335	285	-50	340	300	-40	339	326	-13	356	242	-114
Hviderus	,	,	,	96	,	,	69	199	130	48	234	186	46	192	146	56	241	185
Holland	273	137	-136	310	169	-141	314	208	-106	319	275	-44	330	230	-100	330	237	-93
Spanien	309	67	-242	353	287	-66	343	211	-132	350	208	-142	376	284	-92	388	236	-152
Cuba	85	,	,	117	328	211	114	256	142	134	310	176	96	245	149	89	231	142
Ungarn	92	353	261	152	339	187	154	232	78	162	212	50	175	228	53	161	226	65
Canada	337	197	-140	349	214	-135	342	235	-107	367	222	-145	372	225	-147	391	178	-213
Sverige	252	156	-96	292	182	-110	283	138	-145	284	145	-139	281	127	-154	277	191	-86
Brasilie	300	67	-233	320	59	-261	359	140	-219	353	122	-231	329	135	-194	375	158	-217
Tjekkiet	,	,	,	138	,	,	175	106	-69	175	101	-74	180	121	-59	183	145	-38
Rumæni	150	249	99	104	295	191	135	186	51	143	280	137	149	224	75	169	140	-29
Kasakhstan	,	,	,	125	,	,	96	102	6	90	116	26	100	119	19	126	125	-1
Kenya	-2	59	61	56	53	-3	55	76	21	62	115	53	15	70	55	14	123	109
Bulgarien	59	394	335	44	194	150	42	176	134	62	121	59	51	140	89	37	105	68
Grækenla	179	,	,	239	,	,	244	116	-128	246	142	-104	257	230	-27	257	103	-154
Danmark	205	70	-135	251	79	-172	255	108	-147	253	92	-161	251	99	-152	247	85	-162
Norge	193	59	-134	239	86	-153	244	83	-161	256	80	-176	254	68	-186	265	63	-202
Finland	201	64	-137	228	101	-127	228	45	-183	233	48	-185	228	21	-207	220	26	-194
Jamaica	-103	,	,	-23	,	,	11	,	,	27	68	41	-37	79	116	-66	97	163
Nordkore	20	,	,	70	,	,	46	,	,	49	50	1	-17	62	79	-50	32	82
Schweitz	252	59	-193	288	53	-235	291	76	-215	285	115	-170	284	70	-214	275	95	-180
Belgien	236	,	,	282	,	,	284	,	,	281	62	-219	284	64	-220	280	73	-207
Østrig	219	,	,	270	,	,	273	,	,	267	72	-195	266	63	-203	261	70	-191
Tyrkiet	186	,	,	255	,	,	254	,	,	270	76	-194	269	97	-172	280	71	-209
Slovenie	,	,	,	71	,	,	94	,	,	94	22	-72	76	44	-32	55	39	-16
New Zeal	122	115	-7	156	129	-27	181	76	-105	169	63	-106	172	96	-76	156	100	-56
Sovjetun	432	1317	885	,	1200	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,	,

Tabel 23: Logaritmisk regressionsmodel: Top-8 point og BNP 1988-2006⁴⁵

⁴⁵ Der gør sig samme usikkerhed gældende mht. datagrundlaget for denne tabel, som det er tilfældet med den foregående tabel om medaljepoint i forhold til befolkningstal. Se tidligere note desangående.

Det fremgår, at Danmark generelt underpræsterer over hele perioden med en svagt stigende tendens til yderligere underpræstation de seneste år, men også de andre nordiske lande underpræsterer. Det samme gælder også Holland, der dog ligger noget bedre end Danmark, og især Finland og Norge, der med deres økonomiske velstand taget i betragtning ligger lavt over årene.

Resultatet er for så vidt ikke underligt al den stund, at det set i forhold til lande, der overpræsterer massivt, ikke er tale om lande, som satser ligeså massivt på eliteidræt, som de mest vindende gør. Nogle af de mest overpræsterende lande har således massive elitesatsninger (Australien) eller relativt lavt BNP i forhold til landets respektive befolkningsunderlag (Kina, Rusland). Tankevækkende er det at se, hvor godt lande som Cuba, Hviderusland, Rumænien og Ungarn klarer sig ud fra denne målestok. Her er dog ikke tale om særligt rige lande, hvorfor de naturligt kommer godt ud, når der korrigeres for forskelle i BNP.

Langsigtede tendenser i danske medaljevindende idrætsgrene

Det kan være tilfældigheder, der betinger kortsigtede udsving i resultaterne, såsom en potentiel medaljevinders skadesmønster. Det er de langsigtede tendenser, der er afgørende, og de tyder på et vigende resultatniveau for dansk eliteidræt og en afsvækket dansk konkurrenceevne. Man kan få et mere præcist billede af de bagvedliggende tendenser ved at sætte fokus på udviklingen i resultaterne i de idrætsgrene, hvor Danmark traditionelt har vundet hovedparten af sine medaljer ved OL.

Fire idrætsgrene har stået for næsten to tredjedele af alle danske OL-medaljer siden 2. Verdenskrig: Sejlsport, roning, cykling og kano og kajak (62 medaljer ud af i alt 95). Ved de seneste tre-fire olympiske lege er badminton og håndbold kommet til som medaljeslugere. Hvis der ses bort fra OL i 1948, hvor hverken Tyskland, Sovjetunionen eller Japan deltog, og hvor styrkeforholdene var stærkt præget af 2. Verdenskrigs ødelæggelser, har de seks paradeidrætsgrene stået for fire ud af fem danske medaljer (79 procent). En nærmere analyse af udviklingen i resultatniveauet inden for disse idrætsgrene viser, at den vigende tendens i resultatniveau og svækkelsen af konkurrenceevnen næppe skyldes tilfældigheder, og at der er god grund til at tro, at tendensen vil fortsætte fremover.

	Guld	Sølv	Bronze	I alt
Sejlsport	11	5	6	22
Cykling	3	5	6	14
Roning	4	2	8	14
Kano og Kajak	3	4	5	12
Svømning	2	3	2	7 ⁴⁶
Atletik	0	1	3	4
Badminton	1	1	2	4
Boksning	0	0	3	3
Håndbold	3	0	0	3
Ridning	0	3	0	3
Skydning	1	2	0	3
Fodbold	0	1	1	2
Fægtning	0	1	1	2
Bordtennis	0	0	1	1
Brydning	0	0	1	1
I alt	28	28	39	95

Tabel 24: Danske OL-medaljer 1948-2004 fordelt på idrætsgren

Sejlsport

Sejlsport har været hovedleverandøren af danske OL-medaljer siden 2. Verdenskrig. Det er blevet til i alt 22 svarende til næsten en fjerdedel af samtlige medaljer.

Tabellen nedenfor viser, at danske sejlere har vundet medaljer ved alle OL efter 2. verdenskrig bortset fra 1972 og 1984. VM-resultater i de bådtyper, der er på de olympiske program, bekræfter, at dansk sejlsport næsten hvert år vinder medaljer i OL-disciplinerne og konstant har ligget på et højt niveau bortset fra et mindre midlertidigt dyk i første halvdel af 1980'erne og et mere markant faldende niveau i årene siden årtusindskiftet.

⁴⁶ Fem af de syv medaljer blev vundet i OL 1948.

		Guld OL/VM	Sølv OL/ VM	Bronze OL/VM	Medalje- point OL/VM	Medalje- point OL/VM løb. gnst.	Guld EM	Sølv EM	Bronze EM	Medalje- point EM	Medalje- point EM løb. gnst.
OL	1948	1	0	1	4						
OL	1952	1	0	0	3	4					
OL	1956	1	1	0	5	5					
OL	1960	1	2	0	7	5					
OL	1964	1	0	1	4	4					
OL	1968	0	1	0	2	2					
OL	1972	0	0	0	0	2					
OL	1976	1	0	0	3	3					
OL	1980	1	1	0	5	4					
VM	1981	0	1	1	3	4	1	2	0	7	
VM	1982	1	0	0	3	2	2	0	0	6	6
VM	1983	0	0	0	0	1	1	0	1	4	5
OL	1984	0	0	0	0	2	1	1	0	5	5
VM	1985	2	0	1	7	3	1	1	1	6	4
VM	1986	1	0	0	3	4	0	0	0	0	4
VM	1987	0	1	0	2	3	2	0	1	7	3
OL	1988	1	0	1	4	4	0	1	1	3	5
VM	1989	1	1	0	5	5	1	1	0	5	3
VM	1990	2	1	0	7	5	0	0	0	0	2
VM	1991	0	0	2	2	4	0	1	0	2	3
OL	1992	1	0	1	4	3	2	0	0	6	5
VM	1993	1	0	0	3	4	2	0	0	6	6
VM	1994	1	1	0	5	4	1	1	0	5	5
VM	1995	1	0	1	4	4	1	0	1	4	4
OL	1996	1	0	0	3	3	1	0	0	3	3
VM	1997	0	1	1	3	3	0	1	0	2	2
VM	1998	0	2	0	4	3	0	0	0	0	2
VM	1999	0	1	0	2	3	0	1	1	3	3
OL	2000	1	0	0	3	2	1	1	1	6	5
VM	2001	0	0	0	0	1	1	1	0	5	5
VM	2002	0	0	0	0	0	0	1	1	3	3
VM	2003	0	0	0	0	1	0	0	2	2	4
OL	2004	0	0	2	2	1	2	1	0	7	3
VM	2005	0	0	0	0	2	0	0	1	1	3
VM	2006	1	0	0	3	1	0	1	0	2	1
VM	2007	0	0	0	0		0	0	1	1	

Tabel 25: Danske medaljer i sejlsport 1948 - 2007⁴⁷

⁴⁷ Tabellen medtager alle OL fra og med 1948 samt VM i OL-disciplinerne fra og med 1981 i de år, hvor der ikke afholdes OL. Der er over tid sket en del ændringer i, hvilke bådtyper der konkurreres i ved de olympiske lege. I oversigten over resultater i årene mellem to OL er medtages de bådtyper, der figurerer på programmet for det næste OL.

Beregningen af løbende gennemsnit (for tre årsperioder) af medaljepoint giver nok det mest tydelige billede af denne udvikling. Det fremgår af tabellen, at samlet antal medaljepoint frem til år 1999 kun i tre år (1982-84) var lavere end tre. Siden 2000 har antal medaljepoint ikke i noget år været højere end to. I hele perioden fra 1981 til 2000 var der kun to år (1983 og 1984), hvor danske sejlere ikke vandt medaljer i OL-disciplinerne, og i 1984 var det mest et udslag af tilfældigheder, da Danmark samme år vandt to verdensmesterskaber og i alt fem medaljer ved VM og EM i OL-disciplinerne.

Situationen har været en helt anden efter år 2000. I fem af de syv år, der er gået siden da, har Danmark ikke vundet medaljer i OL-disciplinerne. Det er kun blevet til to bronzemedaljer ved OL i Athen samt VM-guld i finnjlolle i 2006. Dertil kommer, at Jonas Høgh Christensens medalje i 2006 skal ses på baggrund af, at de seneste års helt suveræne finnjlollesejler, briten Ben Ainslie, dette år valgte at satse på matchrace og derfor ikke stillede op ved VM. Der er altså samlet tale om en tydelig tilbagegang for danske sejlsport i det sidste tiår, hvis kun resultater ved OL og VM i OL-disciplinerne lægges til grund.

Det skal retfærdigvis tilføjes, at tendensen ikke er helt så tydelig, hvis man ser på udviklingen i resultater i OL-disciplinerne ved de årlige EM, der næsten er lige så stærkt besatte som VM. Det fremgår af tabel 16, at EM-resultaterne i perioden frem til 2004 er på samme niveau som i 1980'erne og 1990'erne, men også her er der en klart vigende tendens i årene siden OL i Athen.

Vurderet ud fra top 8-placeringspoint er denne vigende tendens endnu mere udpræget. Ved OL i Athen var pointsummen 20 (to tredjepladser, to sjettepladser og en syvendeplads). De tre sidste år har placeringerne ved VM i OL-disciplinerne været svagere svarende til en markant lavere pointsum:

- 2005: syv point (en 5. plads og en 6. plads)
- 2006: otte point (en 1. plads)
- 2007: seks point (en 4. plads og en 8. plads)

De beskedne VM- og EM-resultater kunne være udtryk for tilfældigheder, hvilket ville være tilfældet, hvis danske sejlere opnåede mange topresultater ved andre internationale konkurrencer. Det er imidlertid ikke tilfældet. Det internationale sejlsportsforbunds (ISAF) verdensranglister afspejler resultaterne i alle store sejlpladser i OL-disciplinerne i løbet af et år, og også her er danske sejlere næsten helt fraværende blandt de bedste. I årsranglisten for 2006 var Jonas Høgh-Christensen nr. 1 i finnjlolle, og der var kun en enkelt dansk båd mere placeret blandt de otte første: Henriette Koch og Lene Sommer i 470-klassen.

Jonas Høgh-Christensen var også nr. 1 i finnjlolle-klassen på ranglisten for 2007, men derudover var de danske placeringer særdeles beskedne. Der var kun syv andre danske både i top-25 i de 11 olympiske bådtyper:

- 470 m, kvinder: nr. 15 og nr. 21
- 49'er: nr. 15, nr. 17 og nr. 19
- Starbåd: nr. 25

- Yngling: nr. 18

Tallene giver et entydigt billede af en klart svækket konkurrenceevne for dansk sejlsport siden årtusindskiftet, og især i de sidste tre år. Efter de seneste års resultater er kun finnjollen et reelt medaljehåb i Beijing.

Mange nationer, der tidligere opnåede svagere resultater end Danmark såsom Grækenland, Spanien, Holland, Polen og Portugal, er nu på et klart højere niveau, og generelt er konkurrencen skærpet betydeligt i sejlsportens OL-discipliner. Danmark vinder fortsat læssevis af medaljer ved VM og EM, men det er i mindre udbredte bådtyper, som ikke er på det olympiske program, og hvor konkurrencen er langt svagere end i OL-disciplinerne.

Det er blevet mere sjældent, at danske både blander sig i topstriden i de bådtyper, der betyder noget. Dansk sejlsport vil nok fortsat producere medaljevindere, men fundamentet er blevet mere spinkelt og sårbart. Der er dog lyspunkter på ungdomsplan. Ved ungdoms-VM i 2006 fik Danmark to bronzemedaljer, og i 2007 vandt danske sejlere tre medaljer, og Danmark blev næstbedst i holdkonkurrencen.

Badminton

Badminton er den OL-idrætsgren, der traditionelt har stået for næstflest danske medaljer ved store internationale mesterskaber, og danske badmintonspillere har vundet medaljer ved hvert OL, siden badminton kom på det olympiske program i 1992. Også her er der tale om et vigende resultatniveau. Tabellen nedenfor viser, at danske badmintonspillere vandt i alt 5 guld-, 6 sølv- og 15 bronzemedaljer i de individuelle rækker ved de otte OL eller VM, der blev afholdt i 1990'erne. I de syv OL eller VM, der hidtil er afholdt i indeværende årti, har udbyttet været væsentligt mere magert: 1 guld-, 2 sølv- og 8 bronzemedaljer. Medaljehøsten er blevet mere end halveret.

Tilbagegangen er også tydeligt aflæseligt i tallene for løbende gennemsnitsværdier for medaljepoint. Her er Danmarks niveau de seneste år lavere end på noget andet tidspunkt i den periode, tabellen omhandler. I hold-VM er tendensen til tilbagegang mindre tydelig. Som det fremgår af tabellen nedenfor, har Danmark klaret sig godt ved VM for landshold (mixed - Sudirman Cup) til og med 2005. Danmark vandt medalje i Sudirman Cup ved samtlige VM fra 1989 til 2005. Ved det seneste VM har Danmark imidlertid ikke vundet medalje. Ved VM for henholdsvis mænd og kvinder (Thomas Cup og Uber Cup) klarer Danmark sig fortsat fortræffeligt hos mændene, mens kvinderne har svært ved at leve op til resultaterne i 1990'erne. I 2006 var det første gang, at Danmark ikke kvalificerede sig til slutrunden i Uber Cup, selvom antal deltagende lande denne gang var udvidet fra 8 til 12.

	Guld OL/VM	Sølv OL/VM	Bronze OL-VM	Medalje point OL/VM	Medalje point (løb. gnst.)	VM landshold	Thomas Cup	Uber Cup
1983	1	1	0	5				
1984							nr. 5/6	nr. 4
1985	0	1	2	4	4			
1986							nr. 4	
1987	0	1	1	3	2			
1988							nr. 4	
1989	0	0	0	0	3	nr. 3		
1990							nr. 3	nr. 3
1991	0	2	1	5	2	nr. 3		
1992	0	0	1	1	4		nr. 7/8	nr. 7/8
1993	1	1	2	7	6	nr. 3		
1994							nr. 5/6	
1995	1	2	3	10	7	nr. 3		
1996	1	0	0	3	7		nr. 2	nr. 3
1997	1	1	3	8	6	nr. 3		
1998							nr. 3	nr. 3
1999	1	0	5	8	6	nr. 3		
2000	0	1	0	2	5		nr. 3	nr. 2
2001	0	1	2	4	4	nr. 3		
2002							nr. 3	nr. 7/8
2003	1	0	2	5	3	nr. 3		
2004	0	0	1	1	2		nr. 2	nr. 3
2005	0	0	1	1	1	nr. 3		
2006	0	0	2	2	1		nr. 2	
2007	0	0	0	0		ingen medalje		

Tabel 26: Danske badmintonresultater 1983 - 2007⁴⁸

Der er fortsat danske spillere repræsenteret i slutkampe ved internationale mesterskaber og den nye Super Series turneringsrække i badminton, men der er andre aktuelle faresignaler end den svækkede medaljehøst. Der har de senere år været færre danskere i toppen af verdensranglisterne, end der har været i mange år, og denne tendens er blevet forstærket i de sidste par år. Bredden i toppen er svagt vigende, men dog fortsat høj i herresingle og herredouble, men den er klart svækket i mixed double, og bortset fra en enkelt svale i form af Tine

⁴⁸ En sammenligning af OL- og VM-resultater kan ikke umiddelbart foretages, eftersom der ved VM tildeles bronzemedaljer til begge tabende semifinalister, mens der kun er en bronzemedalje til vinderne i kampen om bronzemedaljen ved OL. Resultaterne ved OL fremstår således ringere i forhold til VM-resultaterne, end de egentlig er. Således blev en herredouble og mixed double nr. 4 ved OL i Athen, og ved et VM ville begge par have vundet bronze.

Rasmussen er det danske niveau i både damesingle og damedouble markant lavere end længe set.

Et blik på resultaterne på juniorniveau forstærker indtrykket af, at Danmark er ved at dumpe nedad i det internationale hierarki. Mens Danmark fortsat er dominerende ved EM for seniorer, er dette ikke længere tilfældet ved junior-EM, og danske resultater ved junior-VM er blevet markant ringere siden 1990'erne. Efter guldmedaljer i mixed double og herredouble i henholdsvis 1992 og 1994 har ingen danskere været i finaler ved junior-VM. Ved de to seneste junior-VM har ingen danske spillere været i nærheden af medaljer. I både 2006 og 2007 var en enkelt kvartfinaleplads det bedste individuelle resultat, og i holdkonkurrencen blev Danmark i 2006 nr. 13 efter ti asiatiske lande, men også efter England, Tyskland og Rusland. I 2007 deltog Danmark ikke i holdkonkurrencen.

Rosport

Dansk rosport har sammen med cykelsporten været den næstmest medaljevindende idrætsgren over hele perioden siden 2. Verdenskrig. Danmark vandt mange medaljer ved OL og VM i efterkrigsårene frem til midten af 1950'erne, og resultaterne var også glimrende fra midten af 1960'erne og frem til 1970'ernes begyndelse med tre medaljer ved to OL og to verdensmesterskaber. Derefter kom en lang årrække uden danske medaljer bortset fra to bronzemedaljer ved det boykotramte OL i 1984 og en enkelt VM-medalje i slutningen af 1970'erne. Der var danske finalepladser i ny og næ, men medaljer var uden for rækkevidde i de 'tunge' discipliner, som var de eneste bådtyper, man konkurrerede i ved internationale mesterskaber indtil 1980'erne, hvor man indførte letvægtsroning.

Danmark satsede kraftigt på letvægtsdisciplinerne og blev en af verdens dominerende nationer inden for disse bådtyper med mange medaljer ved de årlige VM. Da tre letvægtsklasser afløste tre af de tunge discipliner på OL-programmet fra og med OL i 1996, havde Danmark derfor et forspring, og det er siden kommet til udtryk ved stærkt forbedrede resultater ved OL og VM i OL-disciplinerne. Tabellen nedenfor giver en oversigt over samtlige danske medaljer ved OL og VM i rosportens OL-discipliner siden 1993. Det fremgår heraf, at Danmark har vundet mindst en medalje ved alle OL og VM i perioden siden 1993. Tilsammen er det blevet til 25 medaljer, heraf 18 i letvægtsklasserne. Seks af de syv medaljer, der er vundet i de 'tunge' klasser, faldt i årene 1993-1997.

		Guld	Sølv	Bronze	Medaljepoint	Medaljepoint Løbende gnst.
VM	1993	0	0	1	1	
VM	1994	2	0	0	6	5
VM	1995	1	2	0	7	6
OL	1996	1	0	1	4	7
VM	1997	1	3	0	9	5
VM	1998	1	0	0	3	5
VM	1999	1	0	0	3	2
OL	2000	0	0	1	1	2
VM	2001	0	1	0	2	3
VM	2002	1	1	1	6	4
VM	2003	1	0	0	3	4
OL	2004	1	0	0	3	3
VM	2005	0	1	0	2	3
VM	2006	1	0	0	3	3
VM	2007	1	0	1	4	

Tabel 27: Dansk rosports resultater i OL-discipliner 1993-2007

Dansk rosports placeringer var et niveau bedre i 1990'erne end i dette årti. Det fremgår af oversigten over medaljepoint år for år - især beregningerne af løbende gennemsnit. Siden slutningen af 1990'erne er niveauet dog tilsyneladende fastholdt. Det lader til, at dansk roning fortsat er i stand til at producere letvægtsroere af absolut topklasse. Letvægtsfireren vandt medalje hvert eneste år 1995-2004 (syv guld, to sølv- og en bronzemedalje), og i 2007 var der danske både i finalen ved VM i alle tre olympiske letvægtsklasser. Det ser sortere ud i de tunge klasser, hvor der er langt imellem danske finalepladser ved VM.

Danske resultater på juniorplan lever ikke op til resultaterne på seniorplan, hvilket ikke er så underligt, da der ikke her konkurreres i letvægtsklasser. Der var kun en enkelt dansk båd i finalerne ved junior VM i 2006 og 2007, men den vandt til gengæld guld.

Samlet kan det således konkluderes, at selvom niveauet i det sidste årti ikke helt er på højde med niveauet 1990'erne, tyder resultaterne på, at dansk rosport fortsat er i stand til at producere topresultater ved internationale mesterskaber primært som resultat af en vellykket satsning og en fastholdt dominans i letvægtsroning.

Cykelsport

I perioden fra først i 1960'erne til begyndelsen af 1980'erne var cykelsporten den idrætsgren, hvor Danmark vandt flest medaljer ved OL og i OL-disciplinerne ved de årlige VM. Det blev til i alt to guld, fire sølv- og fire bronzemedaljer ved de fem OL fra 1964 til 1980, og fra og med VM i 1962 var danske cykelryttere konstant med i toppen i amatørernes VM på både bane og landevej.

Konkurrenceevnen blev svækket fra midten af 1970'erne, men dansk cykelsport vandt fortsat medaljer i OL-disciplinerne næsten hvert eneste år frem til årtusindskiftet. Det fremgår af tabellen nedenfor, at cykelryttere vandt medaljer hvert eneste år ved OL og ved VM i OL-disciplinerne i 1980'erne og 1990'erne bortset fra enkelte år (1984, 1989 og 1998). Niveauet målt i medaljepoint var en smule højere i 1990'erne end i 1980'erne. I løbet af perioden er der imidlertid kommet mange nye OL-discipliner til på både bane og landevej, kvinderne er kommet med, og mountainbike samt (fra 2008) BMX-cykling er nu også på det olympiske program. Den kraftige vækst i OL-discipliner indebærer, at dansk cykelsports andel af medaljerne har været konstant faldende.

		Guld	Sølv	Bronze	Medaljepoint	Løbende gnst.
VM	1981	0	0	1	1	
VM	1982	0	1	0	2	2
VM	1983	1	0	0	3	2
OL	1984	0	0	0	0	2
VM	1985	0	1	1	3	2
VM	1986	1	0	0	3	2
VM	1987	0	0	1	1	2
OL	1988	1	0	0	3	1
VM	1989	0	0	0	0	1
VM	1990	0	0	1	1	1
VM	1991	0	0	2	2	1
OL	1992	0	0	1	1	3
VM	1993	1	0	2	5	3
VM	1994	0	1	0	2	3
VM	1995	0	0	1	1	2
OL	1996	0	1	0	2	2
VM	1997	0	2	0	4	2
VM	1998	0	0	0	0	3
VM	1999	1	1	0	5	2
OL	2000	0	0	0	0	2
VM	2001	0	0	0	0	0
VM	2002	0	0	0	0	0
VM	2003	0	0	0	0	0
OL	2004	0	0	0	0	0
VM	2005	0	0	0	0	0
VM	2006	0	0	0	0	1
VM	2007	0	1	1	3	

Tabel 28: Dansk cykelsports resultater i OL-disciplinerne 1992-2007

I henseende til medaljemuligheder er det banecyklingen, der er mest interessant med mange OL-discipliner. Banecyklingen stod for i alt 13 ud af 22 danske medaljer i perioden 1981-1999, men fundamentet for dansk resultatmæssig succes var i denne periode klart spinklere end i de to foregående tiår. Langt hovedparten af medaljerne (i alt ni) blev vundet i den chanceprægede danske paradedisciplin pointløb.

Også i parløb har dansk cykelsport en traditionel styrkeposition, og efter at denne disciplin er kommet på det olympiske program, er der tilkommet en ny medaljemulighed, hvilket dog hidtil kun er resulteret i en enkelt medalje ved VM i 1999. Derudover ser det spinkelt ud. Ingen danske sprintere har været i nærheden af verdenseliten i flere årtier, og bortset fra en fjerdeplads i 3000 m forfølgelsesløb ved OL i Atlanta har heller ingen danske kvindelige cykelryttere været i nærheden af medaljer ved OL og VM bortset fra de allerseneste år. Siden begyndelsen af 1980'erne har heller ingen danskere kunnet gøre sig gældende i forfølgelsesløb bortset fra en kort periode i begyndelsen af 1990'erne, hvor fire kilometer-holdet vandt bronzemedaljer i både VM 1991 og 1993 og OL 1992.

Fra slutningen af 1990'erne kollapsede danske banecykling, og i det sidste tiår har dansk banecykling været helt forsvundet som en magtfaktor på internationalt niveau. Det skyldes i vidt omfang lukningen af Ordrupbanen og fraværet af basale faciliteter i årene frem til det tidspunkt, hvor den nye cykelbane i Ballerup var funktionsduelig efter sammenstyrtning af taget i 2002. Der har i et par år været svage tendenser til genfødsel, og i 2007 vandt dansk banecykling atter VM-medaljer. Mest bemærkelsesværdigt er bronzemedaljen i 4000 m holdforfølgelsesløb. Mens held, tilfældigheder og små marginaler kan afgøre de mere chanceprægede discipliner såsom pointløb og parløb, er dette ikke tilfældet i holdforfølgelsesløb, hvor resultaterne mere sikkert og entydigt afspejler reelle styrkeforskelle.

I perioden 1993-1999 vandt danske cykelryttere hele fem VM-medaljer i den nye OL-disciplin mountainbike. Siden er det gået ned ad bakke, og de danske placeringer ved VM og på verdensranglisten for mountainbike-ryttere har lige siden begyndelse af dette årti været ret beskedne. På landevejen har dansk cykling haft en gylden generation med mange ryttere, der i 1990'erne og i begyndelsen af 2000-tallet gjorde sig gældende i den absolutte elite i både etapeløb, de klassiske en-dagesløb, VM og OL, med her er niveauet faldet kraftigt siden begyndelsen af dette årti.

Et kig på det internationale cykelforbunds ranglister viser, at Danmark er dykket markant på landevejslisten. Der har nu i nogle år kun været en enkelt eller to ryttere på top 100-listen, og Danmarks placering i nationsrangeringen er nu væsentligt lavere end tidligere og giver idag kun kvalifikation af få ryttere til VM. Der er dog berettigede forhåbninger om, at dette markante fald i konkurrenceevnen er et mere kortvarigt dyk. På juniorniveau har danske landevejsryttere de senere år været særdeles fremtrædende med medaljer ved VM og toprangeringer på verdensranglisterne, og også på banen tyder juniorresultater på en fremtidig renæssance for dansk cykelsport mht. elitesresultater, hvilket er bemærkelsesværdigt i en idrætsgren, hvor tilgangen af unge har været stærkt faldende. Selvom der ikke er nogen tvivl om, at dansk cykelsports internationale konkurrenceevne er blevet kraftigt forringet de senere år, lader det altså

til, at der fortsat produceres og også fremover vil blive produceret ryttere, der kan begå sig i den absolutte elite.

Kano og kajak

Kano og kajak har også stået for en anelig del af den danske medaljehøst ved OL gennem tiden. Storhedstiden var perioden fra 2. Verdenskrigs afslutning og frem til slutningen af 1960'erne. Ud over sejlsport var det den eneste idrætsgren, hvor Danmark vandt medaljer ved samtlige OL i denne periode (i alt ni medaljer ved seks OL), og medaljehøsten var også stor ved de årlige VM eller EM. Siden da er det ved OL kun blevet til en enkelt sølvmedalje (1992) samt to bronzemedaljer i 1984, hvor fraværet af de normalt helt dominerende østeuropæere muliggjorde billige medaljer i især kanoroning.

Ved VM vinder Danmark jævnligt medaljer på maratondistancerne, hvor konkurrencen ikke er nær så hård som i de discipliner, der er på det olympiske program. I OL-disciplinerne er det blevet til finalepladser og enkelt medaljer i ny og næ, men også her er konkurrenceevnen svækket i dette årti. Siden 1999 har ingen danskere vundet medaljer ved de årlige VM, og finalepladser (nr. 1-9) er nu sjældne. Siden OL i Athen har der kun været en enkelt.

Håndbold

Mens konkurrenceevnen således er nogenlunde fastholdt i roning, men klart forringet i sejlsport, badminton, cykling og kano og kajak, er den forbedret i den sidste af dansk idræts paradeidrætsgrene. Håndboldsporten fastholder et meget højt internationalt niveau med mange medaljer på både senior- og ungdomsniveau.

Danmark har over de sidste tyve år som helhed været verdens bedste nation ved ungdoms- og junior-VM og junior-EM, og tendensen holder. I perioden 1987-1999 vandt de danske kvinder medaljer ved fem ud af syv junior-VM. Siden er det blevet til placeringer i top 8, men ingen medaljer.

De danske herrer har vundet medaljer ved seks af de otte VM, der er afholdt siden 1993. Heraf er det blevet til tre guldmedaljer. Siden 2005 har der endvidere været afholdt ungdoms-VM, og Danmark har vundet to ud af de tre VM-titler, der hidtil er kæmpet om (for kvinder i 2006 og for mænd i 2007).

Resultaterne og især det stabilt høje niveau er imponerende. Der er ingen tvivl om, at fundamentet i form af tradition, organisation, talentmasse, professionaliseringsgrad, medieeksponering og dermed ressourcetilgangen giver dansk håndbold en solid basis for topperskaber nu og fremover. Mens kvinderne også på seniorplan i en årrække har været verdens bedste med 3 OL-guld, 1 VM-guld og 3 EM-guld i perioden 1993-2004, har det knebet mere for herrerne at omsætte dominansen på ungdomsplan til medaljer ved OL, VM og EM bortset fra de allersæneste år, hvor Danmark efter EM-bronze i 2002, 2004 og 2006 og VM-bronze i 2007 vandt sit første store internationale mesterskab ved EM i 2008.

Der er grund til betænkelighed mht. den fremtidige talentforædling af danske kvindelige håndboldspillere i en liga med stærk dominans af udenlandske spillere. Verdens bedste kvindelige er ikke det bedste fundament for udvikling af danske junior- og ungdomsverdensmestre, der ikke kan få spilletid på 1. holdet. Samme problemstilling kan opstå på herresiden, hvis den internationale succes medfører en markant oprustning med udenlandske spillere i de danske klubber, hvilket man allerede kan ane en tendens til. Fødelinien i dansk håndbold er dog så unik og velfungerende, at der fortsat er grund til optimisme mht. dansk håndbolds muligheder for at klare sig på det absolutte topplan fremover.

Håndboldsporten er imidlertid den eneste blandt de idrætsgrene, der traditionelt er de sikreste danske kort ved OL og andre internationale konkurrencer i OL-disciplinerne, og her er der altså hvert år kun to medaljesæt at kæmpe om. I de øvrige af dansk eliteidræts paradeidrætsgrene kan der fremover forventes færre danske medaljer og andre topplaceringer, end vi har været vant til. Det er givet vis disse udviklingstendenser, der i 2006 gav givet DIF's OL/elitechef Jesper Frigast Larsen anledning til at udtale følgende:

"Vores internationale top er blevet smallere", og "for sejlsport og badminton, der er traditionelle medaljeslugere, bliver det spændende at se, om de danske forbund kan holde fast i deres niveau i takt med, at andre lande professionaliserer indsatsen."

Langsigtede tendenser i andre danske sportsgrene - holdsport

Når det er formålet at give et dækkende billede af dansk eliteidræts konkurrenceevne, er det oplagt urimeligt at vægte alle medaljer og placeringer ens, sådan som det er tilfældet i ovenstående vurdering. Der er gode grunde til ikke at vægte de mest udbredte holdsportsgrene såsom fodbold, basketball og volleyball meget højt. For det første tæller de forsvindende lidt ved sammentælling af resultater. Der er kun et enkelt medaljesæt at kæmpe om i hver holdsport. Mens der eksempelvis er 20 medaljesæt i brydning, er der i OL-programmets boldspil for hold kun i alt 14 sæt medaljer at kæmpe om. For det andet kræver det langt mere at klare sig i de store holdsportsgrene både i form af antal spillere og ressourceindsats. For det tredje er de store holdspil de mest udbredte og mest prestigefulde idrætsgrene i verden.

Selvom man således kan argumentere for, at holdsport bør indgå i det samlede regnestykke med en stor vægt, er det meget vanskeligt at finde en rimelig vægtning, og en alternativ metode er at se særskilt på henholdsvis holdsport og individuelle idrætsgrene uden at forsøge at sammenholde to så vanskeligt forenelige størrelser. Holdsport har som følge af fodbolds og håndbolds store betydning stor vægt i det samlede eliteidrætsbillede i Danmark. I den internationale forskning om emnet nævnes endog Danmark sammen med Brasilien som eksempler på lande, hvor holdsport har særlig stor relativ betydning, og som af den grund er stillet dårligt, når der ved opgørelser af eliteidrættens konkurrenceevne kun tages hensyn til resultater fra OL-disciplinerne, hvor individuelle discipliner tæller tungt i det samlede regnskab (De Bosscher 2007: 13).

Det er dog ikke selvindlysende, at dette er en rimelig karakteristik af Danmark i forhold til andre lande. Fodbold og håndbold (og til en vis grad ishockey) har stor betydning i Danmark både m.h.t. deltagere, medieinteresse og ressourcer, men andre holdsportsgrene er meget små og

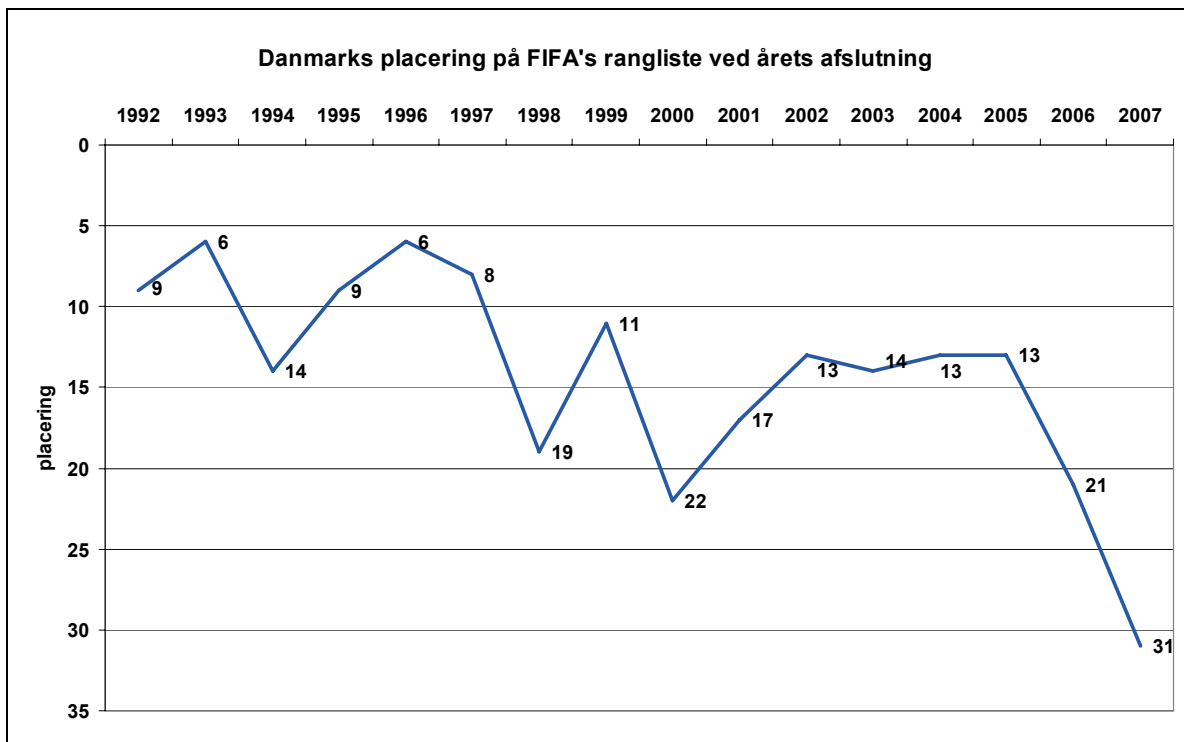
ubetydelige i forhold til den vægt, de har i mange andre lande. Det er ikke oplagt, at holdsport har større betydning i Danmark end i Storbritannien, hvor fodbold, rugby og cricket tilsammen vejer meget tungt og i andre vesteuropæiske lande, hvor også andre holdspil end fodbold og håndbold spiller en betydelig rolle. Det er endvidere tydeligt, at holdspils relative betydning i det nationale eliteidrætsbillede er større i hele Sydamerika, i landene der tidligere udgjorde Jugoslavien, og i USA og vel også Australien. Alligevel er der god grund til at se på konkurrenceevnen inden for holdspil for sig.

I en vurdering af udviklingen af konkurrenceevnen inden for de store danske holdsportsgrene indgår håndbold naturligvis med stor vægt. Den har det som omtalt ovenfor rigtig godt. Resultatniveauet har været højt i alle tre store holdspil.

Dansk fodbold har siden 1980'erne og indtil de seneste år fastholdt et meget højt internationalt niveau. Dansk håndbold har været helt oppe og ringe internationalt for kvindernes vedkommende siden begyndelsen af 1990'erne, og for mændene siden begyndelsen af dette år. Endelig har ishockeylandsholdet i dette årti bidt sig fast i A-gruppen og er nu en etableret del af gruppen af lande lige under de syv store ishockeynationer (Canada, USA, Sverige, Finland, Rusland, Tjekkiet og Slovakiet). Der er med andre ord sket en gunstig udvikling i konkurrenceevnen i de tre store danske holdspil, om end der de senere år er sket en svækkelse for fodboldens vedkommende.

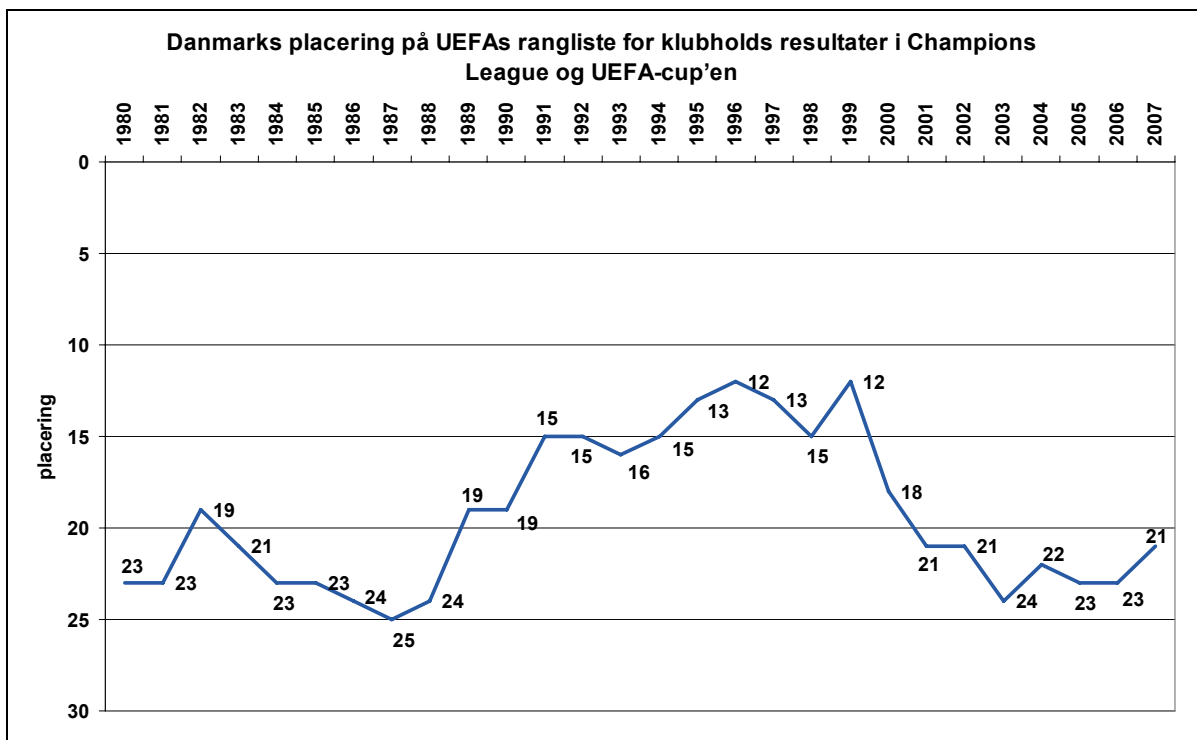
Fodbold

Dansk fodbold har haft en gylden periode på to årtier, hvor herrelandsholdet konstant har fastholdt en position i verdenseliten, hvilket er kommet til udtryk gennem deltagelse i 9 ud af 11 slutrunder om VM og EM i perioden 1984-2002 og placeringer i toppen af FIFA's verdensrangliste. Dette høje niveau er formentlig væsentligt over, hvad et land af Danmarks størrelse kan forvente i en så udbredt idrætsgren som fodbold, uanset hvor god talentudvikling og organisation der er tale om, og der er også over de senere år sket en gradvis tilbagegang. Danmark har ikke kvalificeret sig til de to sidste slutrunder og er dumpet nedad på verdensranglisten.

Figur 14: Dansk fodbolds placering på FIFA's rangliste

Danske klubhold har heller ikke formået at holde niveauet fra 1990'erne i de europæiske klubturneringer. Danmarks placering på UEFA's nationsrangliste baseret på klubresultater i Champions League og UEFA Cup'en har været lavere i hele dette årti end i 1990'erne, men er dog nu på vej op, som det fremgår af nedenstående figur.

Figur 15: Dansk klubfodbold på UEFA's rangliste

I seniorlandsholdets gyldne periode evnede ungdomslandsholdene kun enkelte gange at komme videre end de indledende EM-runder, og kvindelandsholdet har også været ude for en svag, men entydig svækkelse af konkurrenceevnen i det sidste årti.

Ishockey, volleyball og basket

Dansk ishockey har siden oprykningen i 2002 fastholdt pladsen i A-gruppen ved VM gennem sejre over bl.a. nationer som Tyskland, Ukraine og USA. Dette er udtryk for en markant forbedring af niveauet i forhold til tidligere. Også på juniorplan har dansk ishockey formået at kvalificere sig til A-gruppen.

På verdensplan er volleyball og basketball sammen med fodbold de mest udbredte holdspil, hvilket bl.a. kommer til udtryk i antallet af spillere og antallet af medlemslande i de enkelte internationale specialforbund. Der er stor konkurrence, og Danmark har aldrig været i nærheden af at kvalificere sig til slutrunder ved OL, VM og EM. Danmark er placeret i den svageste halvdel og ofte i den svageste tredjedel blandt Europas lande. Det mandlige danske volleyball-landshold placerede sig således som nr. 26-31 blandt 42 deltagende lande ved det seneste EM i 2007. Kvindelandsholdet deltog ikke ved seneste EM. Basketball-landsholdet for mænd kvalificerede sig i 2005 til den næstbedste gruppe af lande og spillede i 2007 kvalifikationskampe i denne gruppe om retten til at deltage i EM-slutrunden, men sluttede sidst svarende til en placering som nr. 25 (ud af i alt 35 deltagende lande) i Europa og rykkede igen ned i tredjebedste kvalifikationsgruppe. Det kvindelige basketball-landshold deltager ikke i EM.

Det er formentlig usandsynligt, at dansk basketball og volleyball vil kunne begå sig meget bedre fremover, men der er eksempler på, at det lykkes små lande at kæmpe sig op gennem det internationale hierarki i holdsport som basketball og volleyball. Et godt eksempel er Finland, der sluttede som nr. fire ved det seneste EM i volleyball for mænd, hvilket er langt bedre, end de har placeret sig ved noget tidligere EM.

Udviklingstendenser inden for andre idrætsgrene – individuelle idrætsgrene

Ud over de seks danske paradeidrætsgrene, som er omtalt ovenfor, har i alt ni idrætsgrene, vundet en eller flere medaljer ved OL eller ved VM el.lign. i OL-disciplinerne i perioden 1996-2007, som det ses af bilag 12.

- Atletik: 5 medaljer
- Skydning: 5 medaljer
- Taekwondo: 4 medaljer
- Brydning: 3 medaljer
- Ridning: 3 medaljer
- Bordtennis: 2 medaljer
- Boksning: 1 medalje
- Gymnastik (trampolin): 1 medalje
- Svømning: 1 medalje

Dertil kommer flere medaljer i curling. Hovedparten af disse idrætsgrene er af Team Danmark udpeget som Top TD-forbund. De andre Top TD-forbund er golf, motorsport, orientering og

vandski. Det følgende indeholder en ganske kort karakteristik af det internationale niveau og udviklingen i konkurrenceevnen inden for alle topsatsningsforbund, der ikke er omtalt ovenfor, og de øvrige idrætsgrene, der har vundet medaljer siden 1996. Derudover er også medtaget tennis på grund af denne idrætsgrens udbredelse og vægt i det globale idrætsbillede.

Atletik

Dansk atletik har vundet en del medaljer ved internationale mesterskaber siden 1990'ernes begyndelse. De er fordelt på nogle enkelte fremstående idrætsudøvere, og medaljerne kan kun i begrænset omfang ses som et dækkende udtryk for dansk eliteidræts konkurrenceevne. Dansk atletik har som helhed en meget snæver top, og der er fortsat meget langt til den europæiske elite, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved de årlige Europa Cup-stævner for landshold.

Svømning

Dansk svømning vinder også medaljer ved VM og EM, men fortrinsvis i de mindre velbesatte konkurrencer på kortbane. Niveauet er dog godt målt på eksempelvis finalepladser ved VM og EM på langbane. Der sker en fortsat solid og kontinuert talentudvikling og udklækning af topsvømmere. Konkurrenceevnen er nogenlunde konstant, og niveauet ligger hos kvinderne lige under de 6-7 bedste europæiske nationer og hos herrerne en smule lavere.

Skydning

Danske skytter har jævnligt vundet medaljer og været i finalen ved OL, VM og EM. Det har dog på det seneste mest været i discipliner som 300 m riffel for kvinder, hvor konkurrencen er meget beskeden. Konkurrenceevnen er tilsyneladende på retur. Den seneste medalje i OL-disciplinerne var Torben Grimmels guldmedalje ved World Cup-finalen i 2003. Siden har finalepladser været få, og kun en enkelt dansk skytte har formået at kvalificere til OL i Beijing.

Taekwondo

Den samme overordnede tendens gør sig gældende for taekwondo, hvor der jævnligt blev vundet danske medaljer ved VM og EM frem til og med 2003. Siden er det blevet til en enkelt medalje ved EM i 2005 og 2006, men det er hverken blevet til medaljer eller top-8 placeringer ved OL eller VM, og ingen danskere har kvalificeret sig til OL i Beijing modsat de to tidligere gange, hvor taekwondo har været med på OL-programmet, og hvor begge gange to danskere kvalificerede sig.

Ridning

Danske dressurryttere er i verdenseliten og har i en årrække været på et niveau svarende til 3.-7. pladsen i holdkonkurrencer ved OL, VM og EM. Niveauet veksler lidt og er sårbart over for skader og salg af heste til udlandet, men konkurrenceevnen synes rimeligt stabil over tid. I military og ridebanespringning er danske rytteres niveau ikke på samme niveau.

Brydning

Der er to OL-idrætsgrene, hvor niveauet helt oplagt er blevet hævet i løbet af dette årti. Det gælder for brydning og bordtennis. Indtil for få år siden var dansk brydning meget langt fra

verdenseliten, men nu har man en bryder i absolut verdensklasse. Mark O. Madsen har som den eneste bryder i verden vundet medalje ved alle tre VM i årene 2005-2007. Dertil kommer to brydere med potentiale til top-8 placeringer. Efter i en årrække at have været klasser under svensk, finsk og norsk brydning har dansk brydning nu oplevet at blive bedste nation ved de nordiske mesterskaber. Dette er imidlertid udelukkende et resultat af, at tre brydere nu har høj international klasse, og bredden i toppen er meget lille. Fundamentet er yderst spinkelt og positionen kan forsvinde som dug for solen, når de nuværende toptalenter holder op.

Bordtennis

Det er anderledes med bordtennis, der sammen med håndbold og golf er de danske idrætsgrene, hvor niveauet entydigt er blevet hævet i de senere år modsat den stagnation og tilbagegang, der præger de fleste andre idrætsgrene. Mange topresultater ved junior-EM i årene 1993-98 er blevet omsat til en markant stigning i det generelle niveau på seniorniveau fra begyndelsen af 2000-tallet med flere danskere på verdensranglistens top 100, et europamesterskab for hold og bronzemedaljer ved OL og VM. Det hører dog med til billedet, at niveauet på damesiden fortsat er lavt.

Tennis, golf og boksning

Tennis og golf er blandt de mest udbredte og ressourcerige individuelle idrætsgrene på verdensplan og har også betydelig vægt i dansk eliteidræt. Danske tennis- og golfspilleres internationale resultater må derfor indgå med en ikke ubetydelig vægt i en analyse af dansk eliteidræts generelle konkurrenceevne. Dansk tennis har med mellemrum spillere på verdensranglistens top 100 (Kenneth Carlsen, Kristian Pless, Frederik Fetterlein, Tine Scheuer Larsen og senest Caroline Wozniacki). Der er dog langt mellem snapsene, og niveauet er væsentligt under en række andre europæiske lande med tilsvarende befolkning og BNP.

Golf er som nævnt en idrætsgren, hvor niveauet på eliteplan entydigt er hævet, som det tydeligt kan aflæses gennem danske topspilleres placeringer på ranglisten samt turneringssejre og topplaceringer. På topplan har vel de senere år kun England, Irland, Sverige og Spanien været bedre i Europa.

Boksning er omvendt en af de idrætsgrene, hvor konkurrenceevnen er meget kraftigt svækket, og at dømme ud fra resultater ved internationale mesterskaber og turneringer er dansk amatørboksning nu blandt de allersvageste i Europa.

Curling, triatlon og trampolin

Curling er den eneste vintersport, hvor Danmark er i verdensklasse. Her er niveauet ikke kun fastholdt men klart forbedret over tid. Frem til og med 1996 vandt Danmark i alt 12 VM- og EM-medaljer over en 20-årig periode, dvs. 0,6 medalje i gennemsnit pr. år. I perioden 1997-2008 vandt Danmark medaljer ved enten VM, EM (eller OL) hvert eneste år undtagen 2004 og 2006, i alt 18 medaljer svarende til 1,6 medalje pr. år. Denne forbedring er vel at mærke sket i en idrætsgren, der fra og med 1998 har været på det olympiske program og dermed er blevet mere udbredt og genstand for større satsning.

I triatlon har Danmark i en årrække været blandt verdens absolut bedste på langdistance, og danske triatleter har vundet medaljer ved VM eller EM i hvert eneste år siden 1991. Medaljehøsten har været stigende over tid. I 1990'erne blev det til i alt 25 medaljer svarende til 2,5 medaljer pr. år. I dette årti er det hidtil blevet til i alt 29 medaljer svarende til 3,6 medaljer pr. år. Dette skal dog ses i sammenhæng med, at antallet af konkurrencer er forøget. Der er endvidere sket en forskydning i medaljehøsten fra medaljer på den olympiske distance til langdistance og andre ikke-olympiske discipliner. I 1990'erne blev 10 af medaljerne vundet på den distance, der fra 2000 kom med på det olympiske program. Siden da er det kun blevet til to EM-medaljer på OL-distancen.

I trampolin har Peter Jensen i en årrække været i verdenseliten med en bronzemedalje ved en World Cup finale som det bedste resultat. Danmark har i trampolin haft flere udøvere på højt internationalt niveau tidligere, men efter at disciplinen er kommet på det olympiske program er konkurrencen kraftigt skærpet, og det er blevet sværere at begå sig.

Motorsport, orientering og vandski

Danske golfspillere er som nævnt begyndt at begå sig på verdensplan. Derudover holder danske idrætsfolks et højt internationalt niveau inden for tre andre ikke-olympiske idrætsgrene. Mest markant er dette tilfældet i motorsport (speedway). Her er Danmark nu næsten igen på samme niveau som i 1980'erne og 1990'erne, hvor Danmark i en stor del af perioden var verdens bedste. Danske orienteringsløbere har siden 1993 vundet syv medaljer ved VM og EM. Der er ikke kun tale om enkeltstående individuelle præstationer. Konkurrenceevnen kommer til udtryk gennem en betydelig bredde i toppen, der er resulteret i et VM-guld samt to EM-medaljer i stafet. Danske vandskiløbere er siden slutningen af 1990'erne begyndt at vinde medaljer ved internationale mesterskaber. Det er fordelt på tre løbere blevet til henholdsvis tre og ni medaljer ved VM og EM (herunder fem guldmedaljer) siden 1998.

Er medaljefokusset hensigtsmæssigt og passende?

På baggrund af analysen af de sportslige resultatmål er det passende at overveje, i hvilken udstrækning fokus på medaljer som mål for udviklingen i dansk eliteidræt overhovedet er hensigtsmæssigt. Endvidere er det væsentligt at overveje om fokuset er for skarpt. I forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview nævnte nogle af interessenterne blandt andet, at medaljeorienteringen i det nye støttekoncept var blevet for stor. Dette er uhensigtsmæssigt, fordi det ikke giver et retvisende billede af den udvikling og det arbejde, der ligger bag. En interessant siger herom:

"Jeg synes, det er lidt fattigt det her med medaljemålene. Så har man reduceret eliteidræt til noget med at vinde eller ikke at vinde. (...) Hvis eliteidrætten for alvor skal have en berettigelse, så skal det være, fordi vi har at gøre med nogle mennesker, som er parate til at ofre enormt meget for at perfektionere en eller anden udøvelse. Og det har værdi, uanset om man bliver nummer 10 eller 8 eller 1. De er stadigvæk positive forbilleder som mennesker."

En anden interessant følger op:

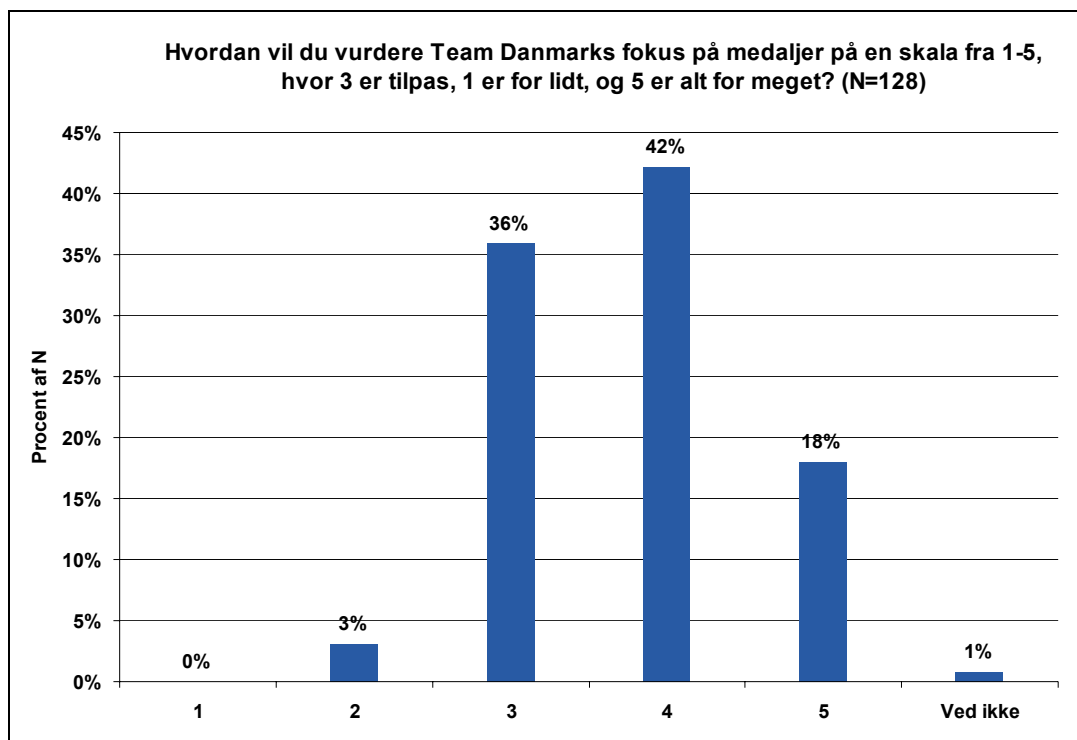

"Medaljer er det eneste, folk, der ikke kender idrættens mangfoldighed, går op i."

En respondent skriver tilsvarende som opfølgende kommentar til sin besvarelse af spørgeskemaet udsendt i fase 2 af evalueringsprocessen:

"Støttekonceptet i sin nuværende form lever ikke op til lovgivningen på området. Støttekonceptet fokuserer for ensidigt på medaljer og resultater og har ikke fokus nok på udviklingsdelen."

Disse interessenter ser med andre ord lettere skeptisk på medaljer som et mål for danske eliteidræts succes. Generelt blandt respondenterne er der imidlertid ikke udpræget enighed om spørgsmålet. 60 procent mener, at Team Danmark har for meget (42 procent) eller alt for meget (18 procent) fokus på medaljer. Af de resterende 40 procent er det praktisk talt alle, der finder niveauet passende. Kun tre procent synes, at der er for lidt fokus på medaljer. Det fremgår af nedenstående figur.

Figur 16: "Hvordan vil du vurdere Team Danmarks fokus på medaljer?"

Det skal straks tilføjes, at vidensniveauet omkring Team Danmarks faktiske medaljefokus givetvis er begrænset blandt en stor gruppe af respondenterne. Dette afspejler sig derved, at kun halvdelen af respondenterne kender til de medaljemålsætninger Team Danmark har aftalt med Kulturministeriet.

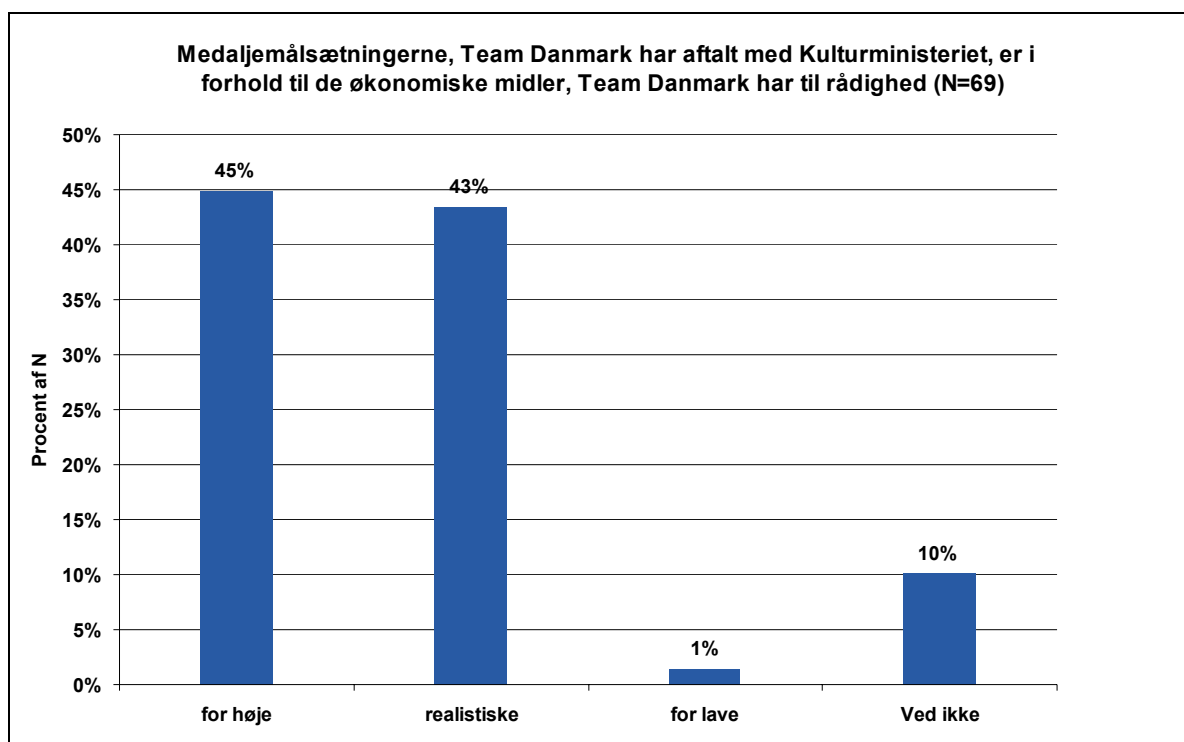
Det ændrer dog ikke på resultatet. Både blandt de, der kender medaljemålsætningerne, og dem, der ikke kender dem, er der cirka 60 procent, der mener, Team Danmark har for meget eller alt for meget fokus på medaljer og stort set ingen, der mener, at der er for lidt fokus på medaljer.

En så kraftig modstand findes i alle målgrupper, men følgende er dog værd at bemærke:

- Respondenter fra de olympiske discipliner er lidt mindre skeptiske (56 procent mener, at der er for stort medaljefokus) end forbund fra ikke olympiske discipliner (68 procent mener at der er for stort medaljefokus).
- Skepsisen er klart under middel blandt de aktive, hvor 61 procent af de aktive synes, at der er tale om et passende niveau. Sportscheferne er omvendt mere kritiske end gennemsnittet. Kun 32 procent mener, at der er tale om et passende niveau, mens over to ud af tre synes, at der fokuseres for meget på medaljer.
- Det mest markante udslag findes blandt respondenter fra ikke-støttede forbund og blandt dem, der kun er marginalt støttet. Tre ud af fire ikke-støttede respondenter er kritiske over for medaljefokuseringen mod 58 procent blandt de støttede forbunds respondenter. Disse 58 procent bliver dog til lidt under 55 procent, hvis man fjerner de respondenter, hvis forbund får under én million kr. i støtte. I denne gruppe er mere end otte ud af ti enige i, at der er for stort fokus på medaljer (27 procent mener, at der er alt for meget fokus, og 55 procent, at der er for meget).

Den halvdel af respondenterne, der kender til medaljemålsætningerne aftalt med Kulturministeriet forholder sig ligeledes til deres realisme set i forhold til Team Danmarks økonomiske midler og set i forhold til rekrutteringsgrundlaget i Danmark. Her skilles vandene yderligere.

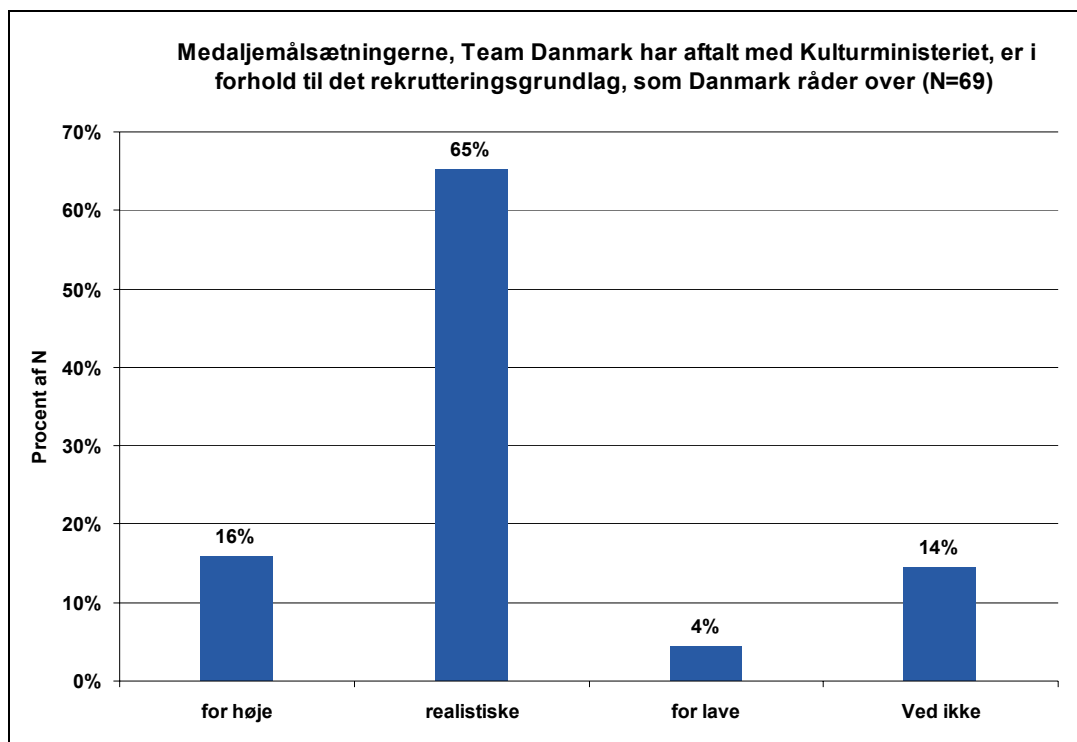
Stort set ingen af respondenterne mener, at medaljemålsætningerne er for lave. Men halvdelen finder, at de er for høje set i forhold til Team Danmarks økonomi, mens den anden halvdel mener, at de er realistiske. Mest skeptiske er de ti direktører/generalsekretærer, der har svaret. Otte ud af ti mener, at ambitionerne er for høje set i forhold til Team Danmarks økonomi.

Figur 17: "Medaljemålsætningerne, Team Danmark har aftalt med Kulturministeriet er i forhold til de økonomiske midler, Team Danmark har til rådighed..."

En anden gruppe, der er meget skeptisk, er de respondenter, hvis forbund har fået mellem 5 og 10 mio. kr. i støtte. 76 procent af disse mener, at målsætningerne er for høje set i forhold til Team Danmarks økonomi. Blandt støttemodtagere over 10 mio. kr. er det 'kun' 38 procent, der mener, at målsætningerne er for høje, og blandt dem, der får 1-5 mio. kr., er det under en ud af fem, der mener, at målsætningerne er for høje set i forhold til økonomien. Det kan både tages som en indikation af, at støttemodtagerne af 5-10 mio. kr. føler sig pressede mere, end de mener, at deres støttebeløb berettiger til, men det kan også være udtryk for en reel fornemmelse af, at Team Danmark har for få midler. En tolkning kan også være, at respondenterne mener, det er godt og nødvendigt at have ambitioner om gode internationale resultater, men at ressourcerne for at få hævet niveauet også skal være til stede.

Når målsætningerne ikke ses i forhold til økonomien, men udelukkende i forhold til talentmassen, er der et solidt flertal på to ud tre, der mener, at medaljemålsætningerne er passende, mens der kun er 14 procent, der mener, at de er for høje. Det kan ses af nedenstående figur.

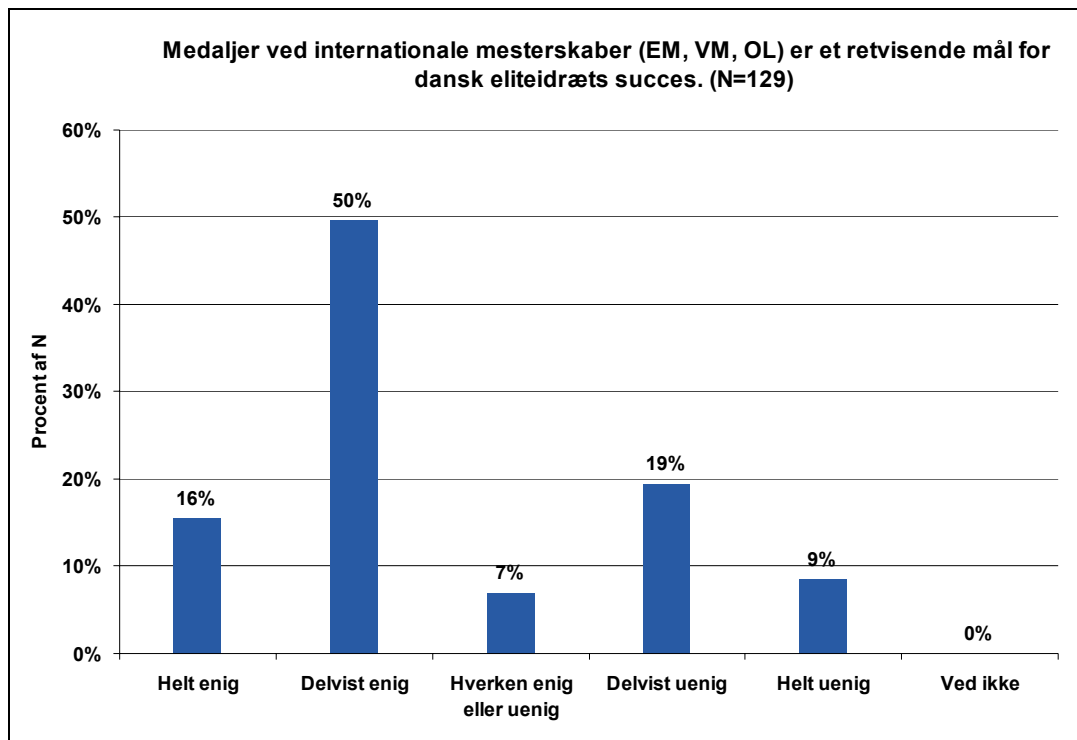
Figur 18: "Målsætningerne, Team Danmark har aftalt med Kulturministeriet, er i forhold til det rekrutteringsgrundlag som Danmark råder over..."

Konklusionen for en del af respondenterne er med andre ord klar – send flere penge, så klarer vi det med medaljerne. 68 procent af dem, der mener, at målsætningerne er for høje i forhold til økonomien, svarer således, at de er realistiske (61 procent) eller for lave (syv procent) i forhold til rekrutteringsgrundlaget.

Sportschefer og direktører er ikke helt så optimistiske i forhold til rekrutteringsgrundlaget som forbundsformænd, landstrænere og aktive, men selv blandt sportscheferne er der dog 62 procent, der mener, at rekrutteringsgrundlaget i sig selv gør det realistisk at opfylde målsætningerne. Det

bemærkes også, at der kun er få aktive, der kender medaljemålsætningerne og dermed har forholdt sig til dem.

Selvom et markant flertal synes, at Team Danmark har for stort fokus på medaljer, er det ikke ensbetydende med, at medaljer ses som ligegyldige. Der er nemlig ligeledes et stort flertal (to ud af tre), der synes, at medaljer er et retvisende mål for dansk eliteidræts succes. Det er dog kun én ud af seks, der er helt enige i udsagnet. Det fremgår af nedenstående figur.

Figur 19: "Medaljer ved internationale mesterskaber er et retvisende mål for danske eliteidræts succes!"

Der er også en klar sammenhæng mellem dem, der mener, at Team Danmark har alt for stort fokus på medaljer, og dem, der ikke mener, at medaljer er et retvisende mål for dansk eliteidræts succes. Sammenhængen er dog kun markant for en meget lille gruppe af 'medaljeskeptiske'. Blandt dem, der var delvist enige i, at Team Danmark har for stort fokus på medaljer, er der også et klart flertal på 63 procent, der mener, at medaljer er et retvisende mål for dansk eliteidræts succes (langt hovedparten er kun delvist enige i dette udsagn).

Alt i alt kan det altså konstateres, at selv om medaljer af et flertal bedømmes som et udmærket mål, og et stort flertal ligeledes mener, at der er talentmasse nok i Danmark til at få de medaljer, som er aftalt med Kulturministeriet, er der en stor modstand mod den eksisterende fokus på medaljer, fordi en stor del af respondenterne bedømmer, at målene er sat højere, end økonomien er til.

Afslutning

Dette kapitel har haft til hensigt at vurdere danske medaljeresultater over tid med henblik på at vurdere om Danmark klarer sig bedre eller dårligere. Resultatkontraktens mål om, at Danmark skal vinde flere medaljer, er herigennem blevet problematiseret. Umiddelbart kan man således

foranlediges til at tro at opfyldes målsætningerne, betyder det, at Danmark generelt klarer sig godt. Men når man stikker dybere, kommer der et andet og mere nuanceret billede frem.

Sammenfattende viser analyserne, at den danske konkurrenceevne er faldende - både set over langt sigt, men også de seneste år inden for resultatkontraktperioden. Derudover er der - selvom Danmark klarer sig rimeligt i forhold til befolkningsunderlaget - inden for de senere år en vigende tendens, når der korrigeres herfor, og en klar underpræstationstendens, når der korrigeres for BNP.

Holdningen blandt deltagerne i spørgeskemaundersøgelsen i evalueringen til medaljemålsætningerne svarer nogenlunde overens med de problemstillinger, der er fremanalyseret. Dels mener interessenterne, at der er talentmasse nok i Danmark til at få de medaljer, som er aftalt med Kulturministeriet, men der er samtidig modstand mod det eksisterende fokus på medaljer, fordi en stor del af respondenterne bedømmer, at målene er sat højere, end økonomien er til.

Et er imidlertid interessenternes formodninger og holdninger. Selvom interessenterne formentlig udtrykker en reel frustration over vigende danske resultater og samtidigt øget medaljefokus, er det oplagt at indvende, at eliteidrættens interessenter altid vil have en interesse i at skabe et billede af, at området mangler ressourcer. Underpræstationen målt på BNP og den vigende konkurrenceevne giver derved grund til at grave et spadestik dybere med henblik på at vurdere, om interessenternes holdninger kan finde resonans i en valid analyse.

Med udgangspunkt heri må det først og fremmest understreges, at de beregninger, der er foretaget ovenfor, er lavet på makroniveau. Der kan være mange forklaringer på, at de danske resultater er relativt dårlige, herunder forskellige kulturelle, økonomiske og sociale forhold, der kan spille sammen.

Desuden måler regressionsanalyserne ikke på den andel af BNP, der faktisk går til elitesatsninger. Mest korrekt havde været om man kunne lave en analyse på baggrund af tal for eliteinvesteringer i de forskellige nationer sat i forhold til medaljeresultaterne. Der foreligger desværre ikke sådanne økonomiske input-tal på internationalt plan, og derfor er beregningerne alene makrotal, som ikke entydigt kan bruges til at vurdere effekten af de respektive nationers elitesystemer i forhold til tilførte økonomiske input. Analyserne giver derfor kun et groft vejledende billede af nationernes elitesystemer, og der kræves nærmere vurderinger, hvis der skal opstilles et stringent benchmark.

Alligevel er der to intuitivt oplagte grunde til den underpræstation, som karakteriserer dansk eliteidræt. Den ene er, at midlerne til eliteidræt herhjemme ikke bruges tilstrækkeligt effektivt, den anden er, at Danmark som nation ikke allokerer den fornødne mængde af sit BNP til eliteidræt set i forhold til andre bedre præsterende både rigere eller fattigere nationer – hvilket af flere interessenter nævnes som en mulig forklaring. Endelig kan det være en kombination af de to faktorer.

Spørgsmålet om effektivitet i ressourceudnyttelsen er selvsagt i fokus i evalueringen generelt og vil blive behandlet gennem de kommende kapitler. Spørgsmålet om, hvorvidt Danmark reelt

allokerer for få midler til eliteidræt i forhold til medaljefokusset vurderes på baggrund heraf i evalueringsrapportens Del 3.

Social og samfundsmæssig forsvarlighed

"Specialforbundene og Team Danmark skal stadig tage det samfundsmæssige ansvar. Det synes jeg vi skylder de unge mennesker. Og selvom en 16-årig ikke gider at gå i gymnasiet, så skal de nogle gange tvinges til det alligevel." (Interessant om den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed)

Indledning

Som beskrevet i Del 1 er det en væsentlig hjørnesteen i Team Danmarks arbejde at sikre, at støtten til eliteidræt herhjemme tilrettelægges på et socialt og samfundsmæssigt forsvarligt grundlag. På samme højde som vigtigheden af de sportslige resultatmål, gennemgået ovenfor, vægter opgaven med at sikre en social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling af eliteidrætten 35 procent af den samlede opgaveportefølje og er derfor et integreret del i arbejdet med udmøntningen af støttekonceptet.

I det følgende skal vi se nærmere på, hvordan der arbejdes med denne 'social-etiske' fordring, og i hvilken udstrækning Team Danmark lever op til sine forpligtelser på dette område. Først gennemgås kort, hvad lovgrundlaget, resultatkontrakten og Team Danmarks egen beskrivelse af støttekonceptet siger herom.

Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Lovgrundlaget udspecificerer den social-etiske fordring allerede i §1. Her hedder det:

Team Danmark er en selvejende institution, der har til formål at udvikle dansk eliteidræt på en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde. I samarbejde med Danmarks Idræts-Forbund, Danmarks Idræts-Forbunds specialforbund og andre relevante samarbejdspartnere iværksætter, koordinerer og effektiviserer Team Danmark fælles foranstaltninger for eliteidrætten i Danmark ved

4) at sikre en forsvarlig udvikling af eliteidrætsudøvere fysisk, personligt og socialt.

Det er desuden kendetegnende, at den typiske operationalisering af denne fordring består i at sikre, at udøverne sideløbende med eliteidrætskarrieren får taget en uddannelse eller har et job, der kan forberede udøverne til tiden efter eliteidrætten.

I Team Danmarks resultatkontrakt med Kulturministeriet er forholdet angående job/uddannelse yderligere udspecificeret. Heri står under overskriften: "Uddannelsesstilbud til eliteudøvere" således:

Det er af stor vigtighed, at eliteidrætsudøvere har mulighed for at gennemføre en relevant uddannelse under eller efter deres idrætskarriere. Team Danmark har derfor en vigtig opgave i dels at sikre den fornødne fleksibilitet i uddannelsessystemet, dels at medvirke til, at de aktive modtager den fornødne

vejledning og bistand i relation til uddannelsesmæssige forhold under og efter eliteidrætskarrieren.

Team Danmark vil på kort sigt prioritere videreudviklingen af de eksisterende tilbud i forbindelse med både ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Som konsekvens af ophævelsen af 15 års reglen vil Team Danmark endvidere tage initiativ til dialog med skolevæsenet. Både i folkeskole- og ungdomsuddannelsesregi vil dialogen omfatte en drøftelse af mulighederne for at indføre skemalagt morgentræning.

På lang sigt vil Team Danmark arbejde på, at tilbudene i uddannelsessystemet til enhver tid muliggør udøvelse af eliteidræt samtidig med gennemførelse af kompetencegivende uddannelse og således bidrage til at sikre udviklingen af hele mennesker.

Under overskriften: "Arbejdsmarkedsmæssige og sociale støtteforanstaltninger for eliteidrætsudøvere" hedder det endvidere:

Erfaringen viser, at det på dette område oftest er mest hensigtsmæssigt at finde individuelle løsninger og således tage udgangspunkt i den enkelte udøvers kompetencer, ambitioner og behov. Til trods herfor vil Team Danmark arbejde for at udvide netværket af samarbejdspartnere, som kan tilbyde eliteidrætsudøvere praktikpladser og job under eller efter endt eliteidrætskarriere og således være med til at bane vejen for en optimal kombination af arbejde og eliteidræt.

På kort sigt vil Team Danmark, med udgangspunkt i ovenstående, forsøge at etablere et tættere samarbejde med offentlige arbejdspladser – eksempelvis politiet, forsvaret og kommunerne. Desuden skal netværket af virksomheder, som kan være behjælpelige med at skabe fleksible jobs på det private arbejdsmarked, udvides.

På længere sigt er det målet at få flere eliteidrætsudøvere til at opretholde idrætskarrieren efter endt uddannelse og indtræden på arbejdsmarkedet. Det kunne f.eks. stimuleres ved at etablere "medarbejdersponsorater" – dvs. at arbejdspladser/-givere er med til at finansiere elitesportsudøvernes karrierer ved at acceptere, at en del af arbejdstiden anvendes til udøvelse af eliteidræt.

I støttekonceptet omtales desuden de tilbud, som Team Danmark har i forhold til at sikre udøvernes muligheder for at kombinere eliteidrætskarrieren med job eller uddannelse.

Ud over de job/uddannelsesmæssige tiltage har Team Danmark iværksat forskellige initiativer, da medaljer ikke skal vindes 'for enhver pris' - som det formuleres af en repræsentant fra Team Danmark under de kvalitative interview i fase 1 af denne evaluering. Dette handler blandt andet om at støtte udøvere på andre områder, eksempelvis gennem psykologisk bistand, både i forhold til det idrætslige, men også i forbindelse med andre problemer af mere personlig karakter. Desuden har Team Danmark i samarbejde med DIF udarbejdet et etisk kodeks, som

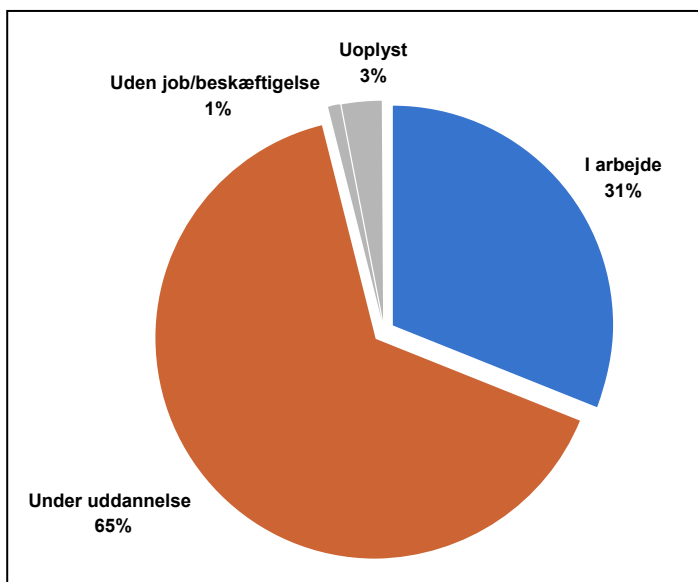

specialforbundene via samarbejdsaftalen forpligter sig til at overholde. Også gennem anti-dopingarbejde og udvikling af relevante træningskoncepter⁴⁹ søger man at stimulere den social-etiske fordring.

Det hele idrætsmenneske

Som beskrevet er de kulturpolitiske værdier om social og samfundsmæssig forsvarlighed meget centralt fokuseret i Team Danmarks arbejde. Dette operationaliseres først og fremmest gennem spørgsmålet om tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessektoren. I praksis måles på, hvor mange af Team Danmark støttede atleter der er i job eller under uddannelse, og konkret er det i resultatkontrakten indføjet, at minimum 96 procent af atleterne på bruttogrupperne skal være aktive på ét eller begge områder.

I årsrapporten for 2006 forligger nedenstående opgørelse, der viser, at Team Danmark i 2006 levede op til disse krav, idet netop 96 procent af udøverne enten var i job (31 procent) eller under uddannelse (65 procent).

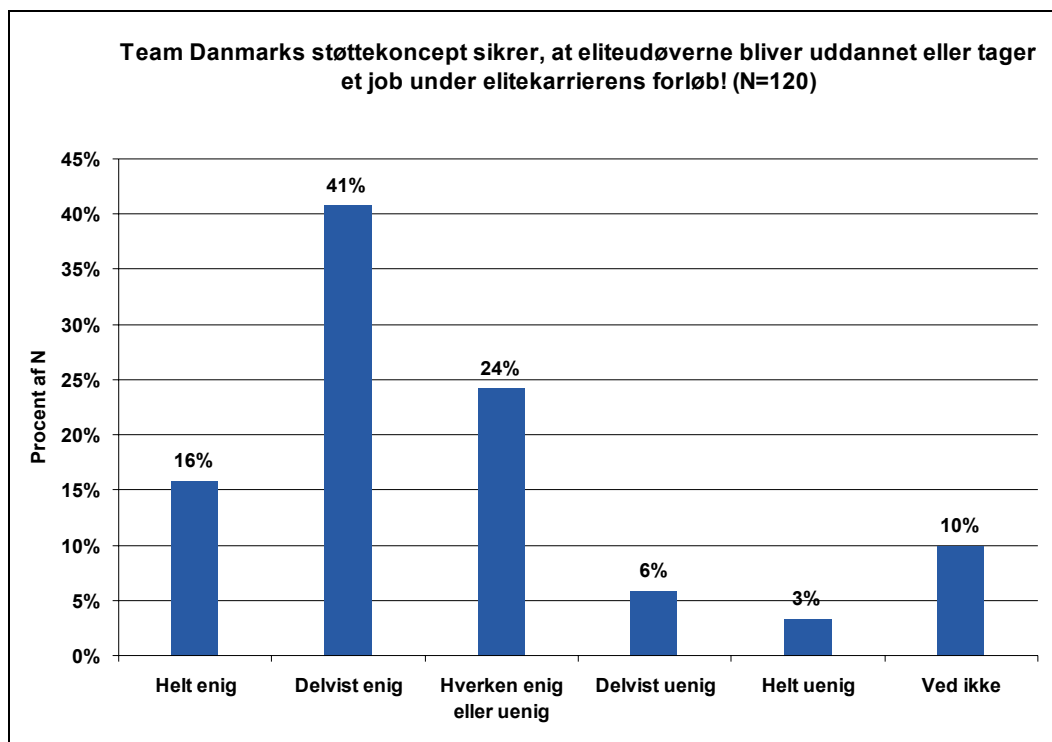
Figur 20: Team Danmarks opgørelse over støttede udøvere i job/uddannelse

Sammenholdes dette med, at alle undersøgelser gennemført med fokus på eliteudøverne i Team Danmarks regi viser, at disse er ganske godt med i forhold til uddannelse og job, så kan det med stor rimelighed konkluderes, at Team Danmark lever op til sine forpligtelser på dette område. Udøverne er faktisk højere uddannet end normalbefolkningen i samme aldersgrupper (jf. Hansen 1995, Nielsen, Nielsen & Storm 2000 & 2004, KPMG 2002).

I spørgeskemaundersøgelsen gennemført i forbindelse med denne evaluering er respondenterne også i varierende udstrækning enige i, at Team Danmark sikrer, at eliteudøverne bliver uddannet eller har et job ved siden af eliteidrætskarrieren. Som det fremgår af nedenstående figur svarer

⁴⁹ Eksempelvis det aldersrelaterede træningskoncept. Team Danmark forventer ligeledes, at det aldersrelaterede træningskoncept vil sikre en forsvarlig udvikling af talenter fysisk, personligt og socialt og derudover at minimere antallet af skader og tidlig udrændthed blandt unge elitesportsfolk.

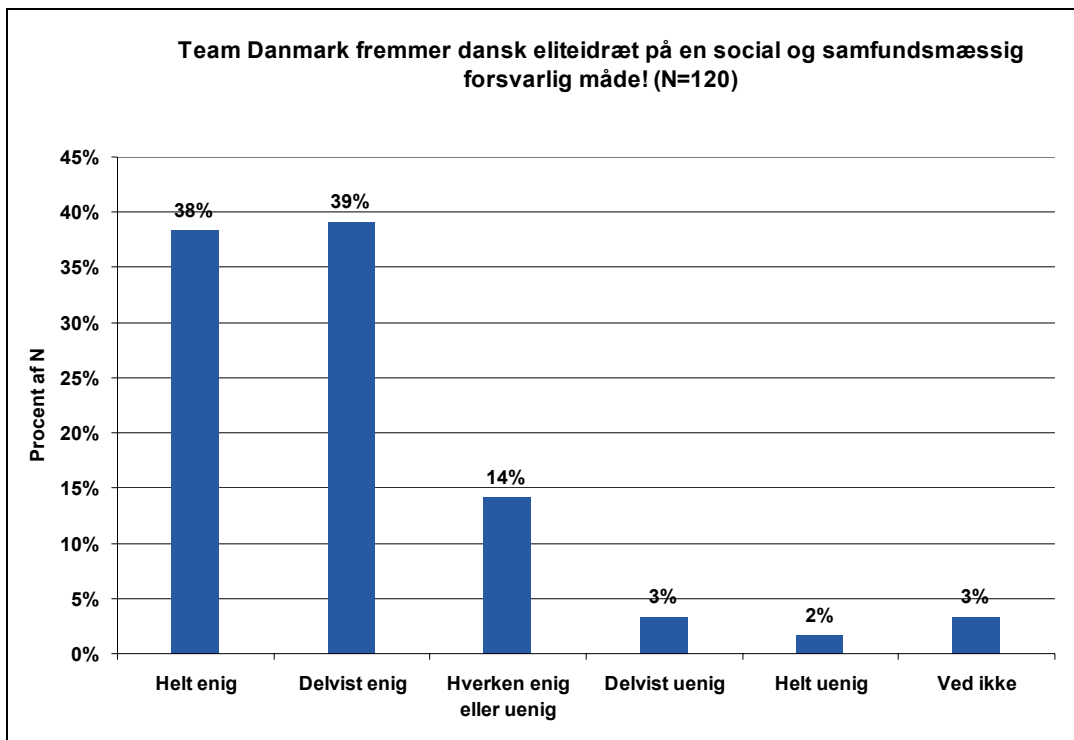
majoriteten, 57 procent i kategorierne 'Helt enig' eller 'Delvist enig', den største andel dog i 'Delvist enig'. Kun 9 procent er enten 'Delvist uenige' eller 'Helt uenige'. Der kan registreres en mindre forskel derhen, at respondenter fra ustøttede forbund erklærer sig lidt mere uenige i udsagnet end de støttede, men forskellen er for lille til, at den kan tillægges nogen nævneværdig betydning.⁵⁰ Det skal dog i den forbindelse nævnes, at de forbund, der i forbindelse med overgangen til det nuværende støttekoncept mistede støtten, markerer sig ved i nogen udstrækning at erklære sig uenige i udsagnet.

Figur 21: "Team Danmarks støttekoncept sikrer, at eliteudøvere bliver uddannet eller tager et job under elitekarrierens forløb!"

Også på det generelle spørgsmål om, hvorvidt Team Danmark fremmer eliteidræt på en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde, er der forholdsvis stor enighed og tilslutning blandt respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen. Således svarer 78 procent af respondenterne enten 'Helt enig' eller 'Delvist enig'. Kun 5 procent er delvist uenige eller helt uenige. Det fremgår af figuren neden for.

⁵⁰ Desuden er der flere respondenter blandt de ustøttede som svarer 'ved ikke', men da de ustøttede ikke er inden for støttekonceptet er dette for så vidt ikke overraskende.

Figur 22: "Team Danmark fremmer dansk eliteidræt på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde!"

Selvom der generelt er stor enighed om udsagnet, er der dog fundet en mindre forskel derhen, at respondenter fra de ustøttede forbund er mere tilbøjelige til at være uenige i udsagnet eller angiver: 'Ved ikke'. Det samme gælder forbund, der fik frataget støtten i forbindelse med overgangen fra det forrige støttekoncept til det nuværende.

Forskellene er dog minimale og kan ikke tillægges den store betydning andet end, at de ustøttede, der i sagen natur ikke er en del af støttekonceptet og derfor ikke er omfattet af Team Danmarks rådgivning eller støtte, naturligt ikke har samme forudsætninger for at besvare spørgsmålet (og derfor i højere udstrækning svarer: 'Ved ikke'). Det samme gælder forbundene, der mistede støtten. Alt i alt peger data derfor på, at Team Danmark lever op til sine forpligtelser over for de støttede udøvere og forbund.

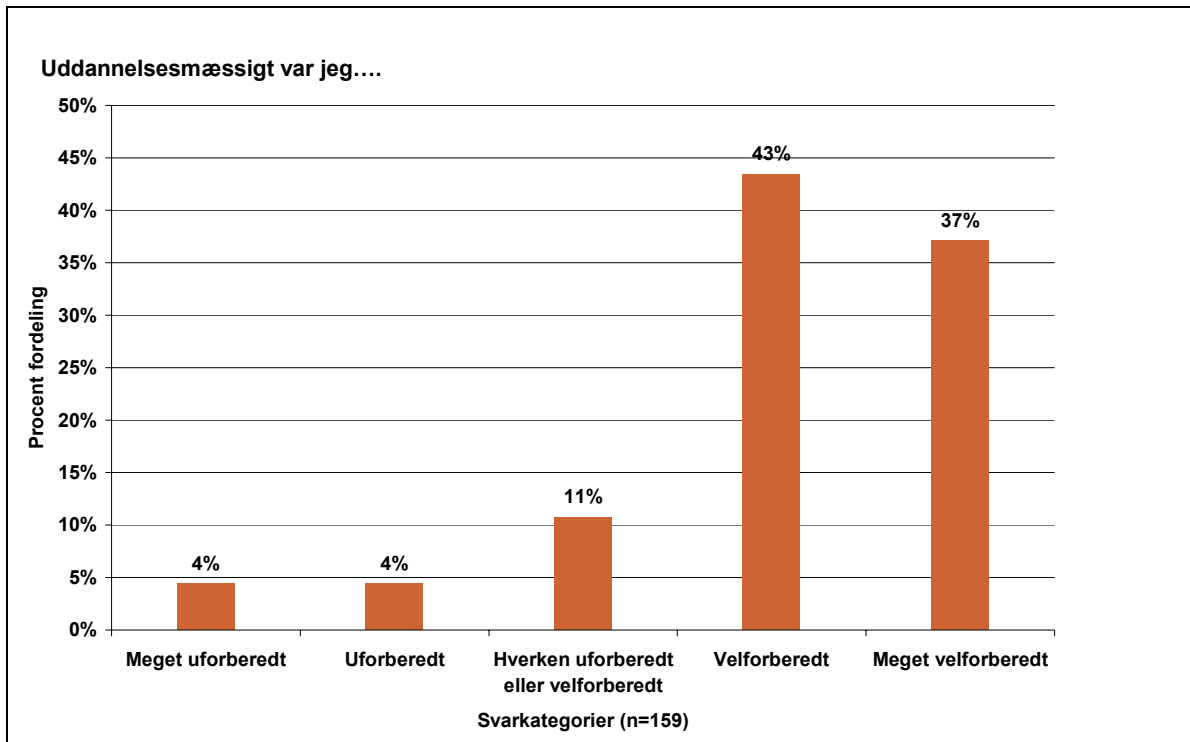
Udøverne er godt forberedte på tiden efter karrieren

En anden indikator for, at Team Danmark fremmer dansk eliteidræt på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde er, at den eneste hjemlige undersøgelse, der er gennemført af tidligere eliteidrætsudøveres forhold i forbindelse med overgangen til civil karriere efter endt eliteidrætskarriere, peger på, at udøverne faktisk følte sig godt forberedt på tiden efter (KMFG 2002).⁵¹

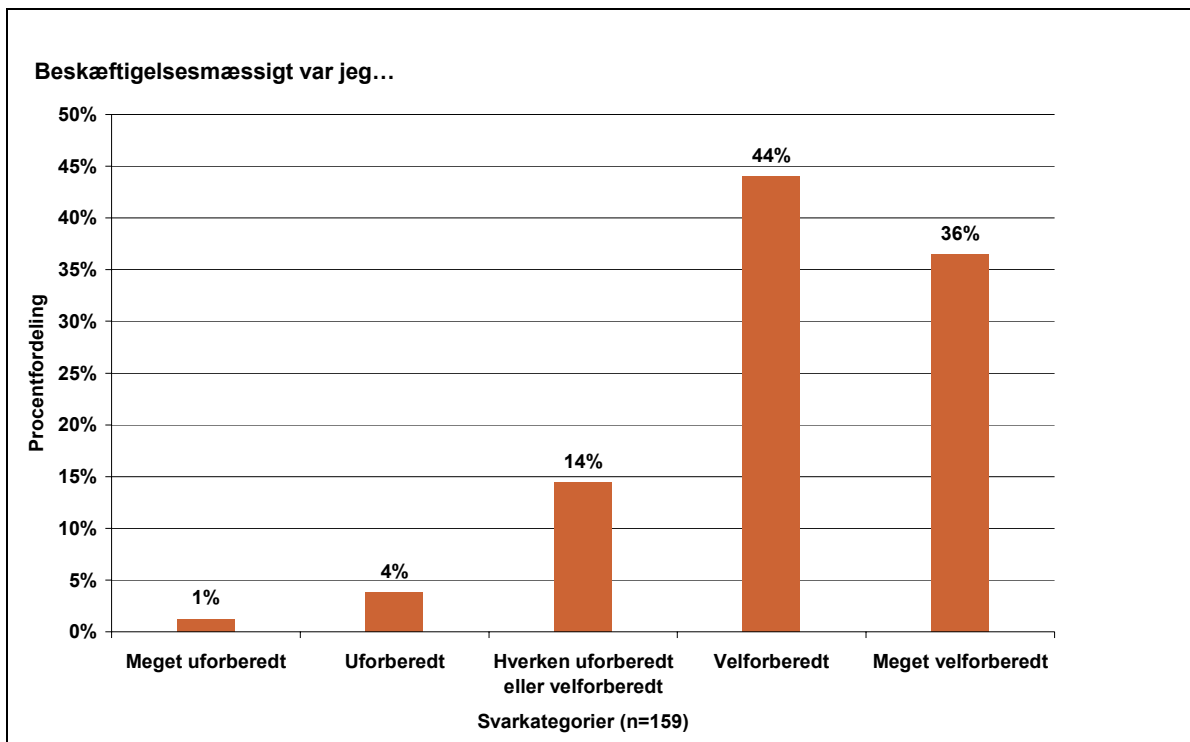
Selvom undersøgelsen ikke omfatter udøvere i det støttekoncept, som denne rapport fokuserer på, kan det med en vis rimelighed antages, at forholdene ikke har ændret sig markant siden da – med overgangen fra det forrige til det nuværende støttekoncept. Derfor kan resultaterne give et

⁵¹ Idan har haft adgang til det originale datasæt og de præsenterede resultater er vores selvstændige udtræk herfra. Der indgik 14 idrætsgrene i undersøgelsen: Atletik, ishockey, badminton, kano/kajak, boksning, roning, bowling, sejlads, cykling, skydning, fodbold, sportsdans, håndbold, svømning.

forsigtig indtryk af, hvordan udøverne står efter karrieren, selvom der naturligvis er sket en udvikling siden. Som det fremgår af nedenstående figur, følte de tidligere eliteudøvere i 2002, der havde modtaget støtte fra Team Danmark i løbet af deres elitekarriere, sig såvel uddannelses- som beskæftigelsesmæssigt forberede på tiden efter karrieren.

Figur 23: Tidligere eliteudøvere 2002: "Hvor forberedt var du - set i bagklogskabens lys - på overgangen til tilværelsen efter eliteidrætskarrieren?"

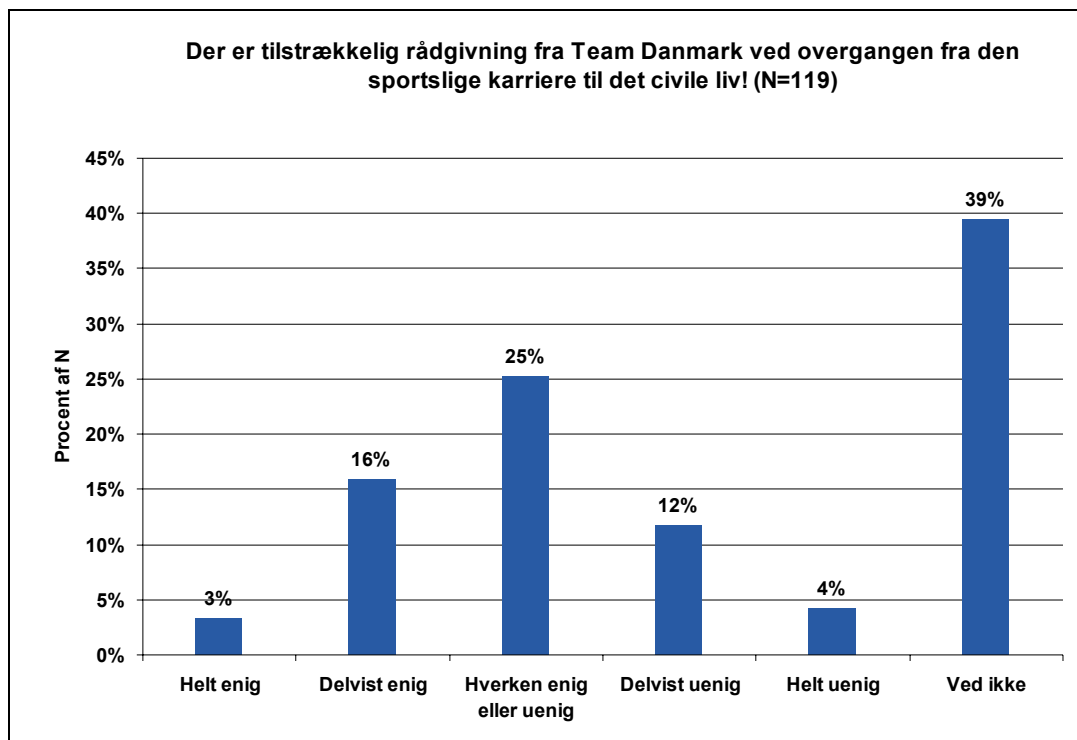

Figur 24: Tidligere eliteudøvere 2002: "Hvor forberedt var du - set i bagklogskabens lys - på overgangen til tilværelsen efter eliteidrætskarrieren?"

80 procent placerer sig i kategorierne: 'Velforberedt' eller 'Meget velforberedt' på begge spørgsmål. Meget få var uforberedte eller meget uforberedte.⁵² Selvom Team Danmark ikke alene kan tage æren for, at udøverne har været godt forberedte på tiden efter tiden som eliteaktiv, peger meget på, at den social-etiske fordring har haft en indflydelse og effekt i praksis.

Men kunne overgangen til den civile karriere bedres?

Dette forhold betyder imidlertid ikke, at der ikke er forbedringspotentialer. Som det fremgår af nedenstående figur svarer respondenterne i denne undersøgelse relativt neutralt på spørgsmålet: "Der er tilstrækkelig rådgivning fra Team Danmark ved overgangen fra den sportslige karriere til det civile liv!".

Figur 25: "Der er tilstrækkelig rådgivning fra Team Danmark ved overgangen fra den sportslige karriere til det civile liv!"

Desuden besvarer hele 39 procent 'Ved ikke'. Da der ikke er nogen signifikante forskelle i besvarelserne på relevante parametergruppe, må svarene tolkes derhen, at mange af respondenterne ikke selv har haft berøring med problemstillinger relateret til overgangen til en civil karriere og derfor ikke har nogle erfaringer at basere svaret på. Under alle omstændigheder efterlader svarene det indtryk, at der er en stor gruppe af respondenterne, der ikke har indsigt i de eventuelle muligheder som Team Danmark kan tilbyde, når elitekarrieren synger på sidste vers. Her synes at være et forbedringspotentiale for fremtiden. En repræsentant fra Team Danmark, der blev interviewet i forbindelse med de kvalitative interviews, nævner eksempelvis selv, at Team

⁵² Det skal påpeges, at der ikke er stor forskel på svarafgivelserne fra de eliteudøvere, som ikke havde modtaget støtte fra Team Danmark og de som havde på de to spørgsmål. Dette kan tolkes som om, at Team Danmark ikke har gjort nogen videre forskel i forhold til forberedelsen på livet efter elitekarrieren. Dette er dog usandsynligt, da de udøvere, der ikke har modtaget støtte fra Team Danmark alligevel har været påvirket af de sociale og samfundsmæssige værdier som har været en del af dansk eliteidræt siden elitelovens vedtagelse. Da disse udøvere samtidig har været uden for støttekonceptet på daværende tidspunkt har de formentlig trænet og konkurreret på lavere niveau ved siden af deres job/uddannelse og derfor haft mere tid til at forberede sig på den civile karriere.

Danmark har været for dårlige til at tilbyde hjælp til tiden efter karrieren. Dette peger på, at tilbuddet bør forbedres, og informationen om muligheder for rådgivning skal styrkes.

Hvorfor job/uddannelse sideløbende med elitekarrieren? Og er det stadig en god ide?

At der generelt er stor enighed om, at Team Danmark lever op til sine social-etiske forpligtelser betyder ikke, at der ikke er problemer i forhold til at sikre eliteudøverne job- og uddannelsesmæssige erfaringer sideløbende med elitekarrieren, som kan bruges, når de afslutter elitekarrieren. I de mest professionaliserede sportsgrene, fodbold og håndbold, kan man antage tendenser til, at udøverne i varierende udstrækning vælger job/uddannelse fra, når de kommer længere frem i deres sportslige karrierer (jf. Storm 2005). For fodboldspillernes vedkommende stopper de efter endt ungdomsuddannelse, og inden for håndbold kan et faldende tidsforbrug på job/uddannelse til fordel for et større tidsforbrug på træning og kamp meget vel medføre et lavere uddannelsesniveau på længere sigt (jf. Storm & Almlund 2006).

Desuden pegede KPMG (2002) i deres rapport på problemer for 'bijobberne', som kun havde en moderat tilknytning til job/uddannelsessektoren under idrætskarrieren. Ganske vist tjente disse udøvere mere end gennemsnittet på deres idrætsudøvelse, men til gengæld står de svagere end deres udøverkollegaer, når de skal i gang med den civile karriere efter elitetilværelsens ophør, fordi de hverken har sparet op eller har tilstrækkeligt med uddannelse eller jobberfaring.

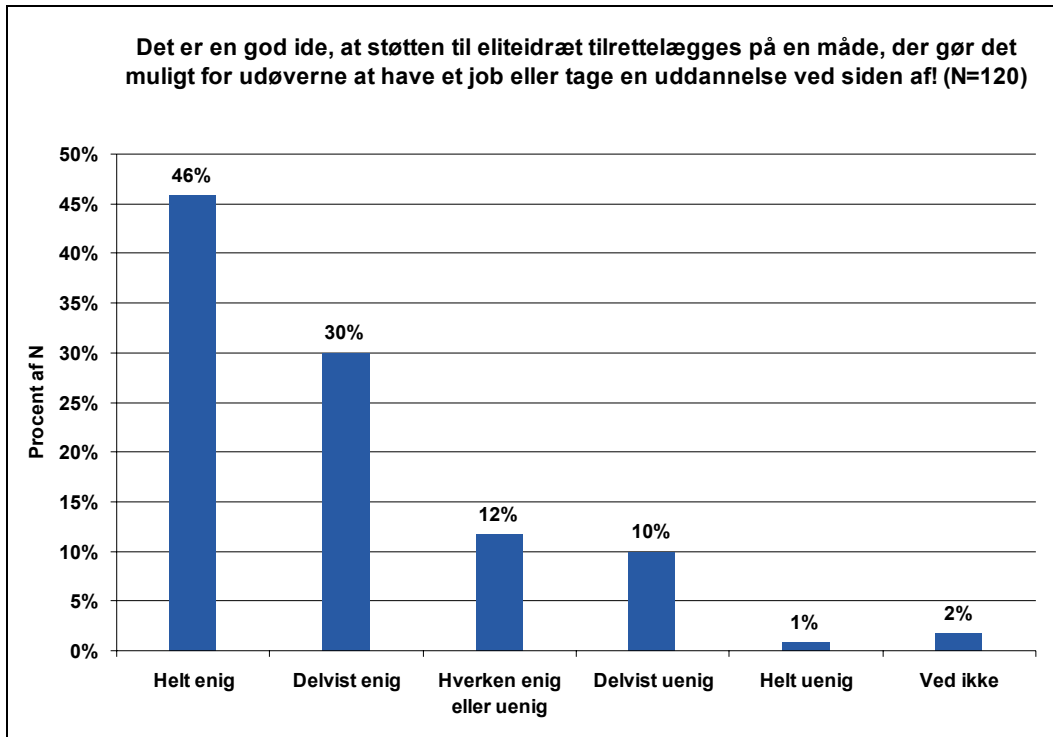
Udviklingen er bekymrende al den stund, at meget tyder på, at det er vanskeligt at veksle sine sportslige meritter til et job på det almindelige arbejdsmarked efter endt elitekarriere, da der her lægges stor vægt på formel uddannelse (jf. Munk 1999). Chancen - statistisk set - for at få et job efterfølgende er således højere, jo bedre uddannet man er. Men kan man samtidig kombinere dette med erfaringer og kompetencer opnået gennem eliteidrætskarrieren, tyder forskningen også på, at man vil stå stærkere end personer med en tilsvarende uddannelse, der ikke har de samme idrætslige erfaringer (jf. Munk 1999).

Uden at skulle overdrive effekten kan kombinationen af job/uddannelsesmæssige erfaringer og eliteidræt således indeholde en vis komparativ fordel set i forhold til personer, som 'kun' har en uddannelse. Isoleret set taler dette for, at den nuværende tilgang bør fastholdes i fremtiden, og at Team Danmarks arbejde på dette område er hensigtsmæssig. En repræsentant fra Team Danmark interviewet i første fases kvalitative interview, bekræfter dette ved at være inde på problemerne med at vente med at starte en uddannelse til efter elitekarrierens afslutning:

"Jeg tror, at andelen af aktive, der gennemfører en videregående uddannelse, ville falde, hvis vi skulle vente til efter endt idrætskarriere. Der er jo en række af idrætsgrenene, hvor de først slutter deres karriere, når de er henne i trediveerne, og hvis de så først skulle gennemføre en uddannelse, så er de i slutningen af trediveerne inden de er færdige. Og, hvis de så først som 40-årige skal ud og have deres første job, så har de et problem."

Repræsentanten taler således for en parallel tilgang til job/uddannelsesproblematikken. En kombiløsning, mens elitekarrieren er i gang, sådan som foregår i dag. Denne tilgang er der også generel opbakning til blandt respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen. Som det kan ses af

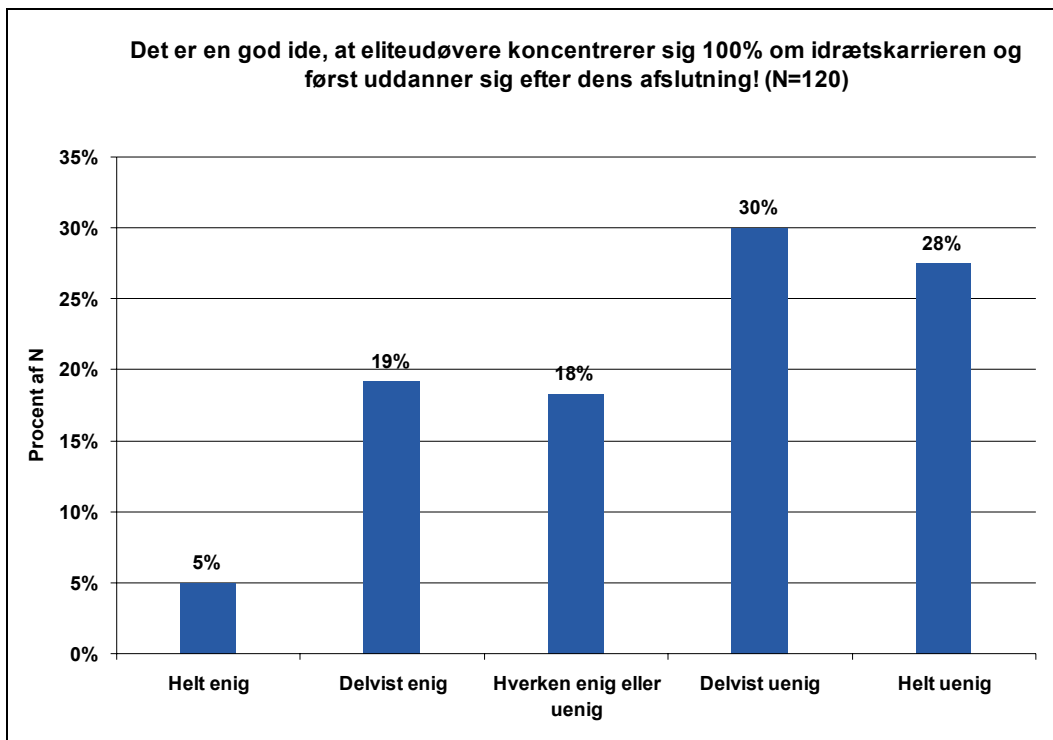
nedenstående figur, er 76 procent enten helt enige eller delvist enige i udsagnet: "Det er en god ide, at støtten til eliteidræt tilrettelægges på en måde, der gør det muligt for eliteudøvere at have et job eller tage en uddannelse ved siden af!".

Figur 26: "Det er en god ide, at støtten til eliteidræt tilrettelægges på en måde, der gør det muligt for udøverne at have et job eller tage en uddannelse ved siden af!"

Den umiddelbare store enighed dækker dog over, at landstrænerne i større udstrækning end andre parametergrupper inden for parameteret 'Titel' svarer, at de er delvist enige. Man kan tolke dette som et udtryk for, at nogle af landstrænerne er opmærksomme på, at den nuværende støttemodel er kommet under pres, fordi der kræves mere tid til at træne, og at dette i en vis udstrækning kommer i konflikt med job/uddannelseskrav. Det vender vi tilbage til nedenfor.

På det delvist modsatte spørgsmål om, hvorvidt det er en god ide, at udøverne koncentrerer sig om idrætskarrieren og først uddanner sig efter dens afslutning, står det dog også rimeligt klart, at respondenterne finder det bedre, hvis udøverne forbereder sig til tiden efter idrætskarrieren, mens den står på. Det kan ses af figuren nedenfor.

Figur 27: "Det er en god ide, at eliteudøvere koncentrerer sig 100 procent om idrætskarrieren og først uddanner sig efter dens afslutning!"

Alligevel viser tallene, at svarene ligger en anelse mere mod polen 'Helt enig' og 'Delvist enig', og dermed i retning af en mindre klar tilslutning til den social-etiske fordring end i spørgsmålet gennemgået forud for dette. Igen anes en tendens, der dog ikke er signifikant, til, at landstrænerne, men også aktivrepræsentanterne, svarer lidt anderledes end de øvrige respondenter. I dette tilfælde ved at være en anelse mere enige i udsagnet end de øvrige. Dermed medvirker de til at trække svarfordelingen lidt i retningen af de enige svarkategorier. Desuden er der en rimelig klar forskel mellem holdsportsgrene og de individuelle discipliner derved, at sidstnævnte i signifikant udtrækning erklærer sig enige i udsagnet.

Der kan være mange forklaringer på, hvorfor landstrænerne og aktivrepræsentanterne samt de individuelle discipliner svarer, som de gør, men måske betyder forskellen, som indikeret ovenfor, at den aktuelle måde at operationalisere den sociale og samfundsmæssige forpligtelse på er kommet under pres – især inden for de individuelle sportsgrene, der kræver meget stor individuel træningsindsats. Således nævnes det flere gange i de kvalitative fokusgruppeinterview, at udviklingen inden for en række discipliner gør det stadig vanskeligere at forene den job/uddannelsesmæssige dimension og det sportslige. En aktivrepræsentant fra en individuel disciplin siger eksempelvis:

"Inden for vores idrætsgren oplever vi, at der skal mere træning til end tidligere. Så der er kommet større pres på udøverne for at nå både at studere og så dyrke idrætten samtidig. Men vi oplever også, det er en fordel, at idrætsudøveren har noget ved siden af, at der kommer en adspredelse, så de ikke bliver for ensporede. (...) Så vi ser nogle fordele ved det, men det kører i øjeblikket på en hårfin balance. (...) Når den andel stiger (træningen, red.) i forhold til, hvad den har været, så synes jeg vi nærmer os et punkt, hvor man skal gå ind og vurdere, hvad der er vores sociale ansvarlighed over for

udøveren. Inden for vores forbund er vi ved at nå et punkt, hvor det peaker lidt den forkerte vej. Altså: Idrætsudøverer bliver stresset over både idrætten og studie."

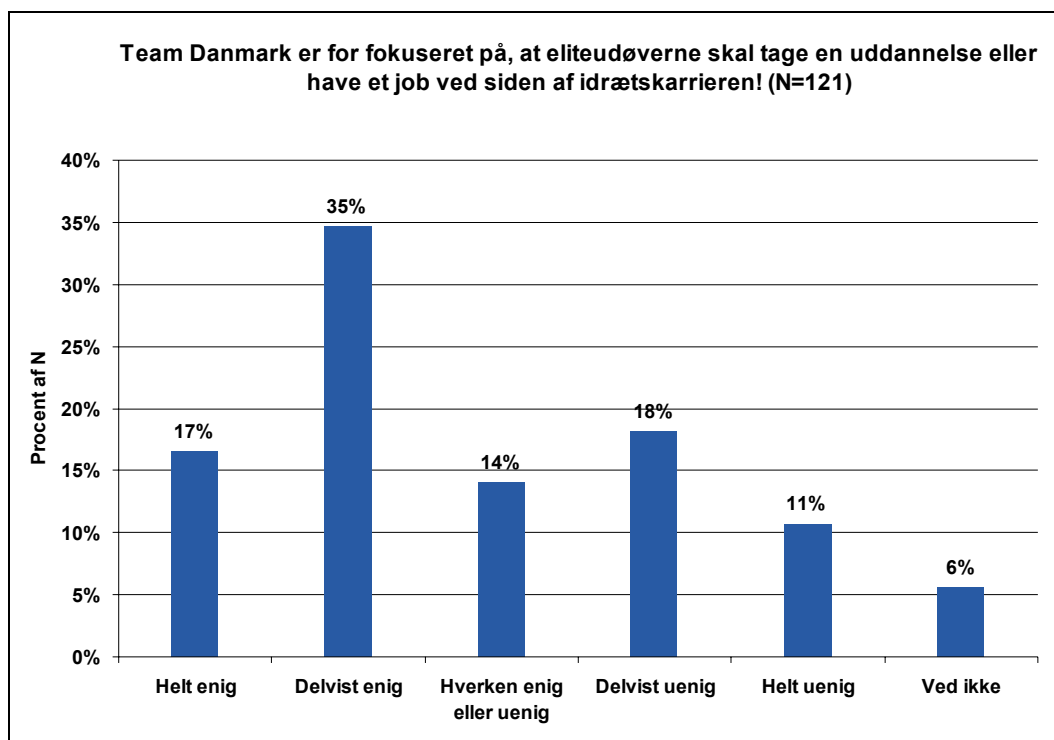
En anden respondent fra en anden individuel disciplin siger direkte, at udviklingen er løbet fra elitestøttemodellen, og at man bliver nødt til at hellige sig mere til disciplinen i fremtiden, hvis man skal klare sig i den internationale konkurrence:

"Jeg tror ikke, den model kører fremadrettet. Jeg tror, at efter OL [i Beijing, red.] så er der nogen inden for vores sportsgrene, der skal tage nogle år ud og sige: nu spiller jeg [disciplinen, red.] på fuld kraft for at træne nogle flere timer om dagen."

Vanskeligheder med at forene elitekarrieren med job og uddannelse

Den øgede internationale konkurrencesituation, herunder resultatkravene, sætter med andre ord udøverne under pres for at præstere mere. Det giver anledning til overvejelser om justeringer af den nuværende model på spørgsmålet om, i hvilken udstrækning udøverne skal uddanne sig under eliteidrætskarrieren. Blandt andet peger nogle af respondenterne i de kvalitative interview på, at man måske skal bløde lidt op.

Indirekte kommer dette også til udtryk ved, at majoriteten af respondenterne erklærer sig enige i spørgsmålet: "Team Danmark er for fokuseret på, at eliteudøverne skal tage en uddannelse eller have et job ved siden af idrætskarrieren!". Dette kan ses i nedenstående figur.

Figur 28: "Team Danmark er for fokuseret på, at eliteudøverne skal tage en uddannelse eller have et job ved siden af idrætskarrieren!"

Interessant i denne sammenhæng er, at aktiverepræsentanterne er lidt mere enige end de øvrige respondenter inden for parameteret 'Titel'. Desuden er landstrænerne og ansatte i administrative funktioner tvetydige ved dels at placere sig mere jævnt over alle svarkategorierne end de øvrige

parametergrupper i dette parameter. I forhold til parameteret 'Størrelse af støtte' er forbund med mere end 10 mio. kroner i støtte samt forbund med mindre end én mio. i støtte i større udstrækning enige end de øvrige parametergrupper.

Noget peger dermed på, at der særligt inden for nogle sportsgrene er en opblødning i gang i den forstand, at man finder det ønskeligt, om Team Danmark kunne nedtone kravene til den job/uddannelsesmæssige dimension. Det er nærliggende at tolke dette således, at svarene er et udtryk for det pres, som respondenterne i de kvalitative interview peger på, er vokset og stresser udøverne.

Spørgsmålet om fleksibilitet

Desværre giver spørgeskemaet ikke svar på, hvorvidt der er behov for øget fleksibilitet i forhold til job/uddannelse generelt, men via de kvalitative fokusgruppeinterview gennemført i evalueringens første fase blev det klart, at flere savner tilstrækkeligt fleksible job/uddannelses tilbud for eliteudøverne. Blandt andet er det meget forskelligt fra uddannelse til uddannelse, hvor nemt det er at opnå særlige vilkår eller blive anerkendt som studerende med særlige 'behov'. En interessant anfører:

"Vi er i lommen på den uddannelsesinstitution, det drejer sig om. Nogle steder er der stor fleksibilitet, andre steder er det helt umuligt. Det skal ikke handle om, at så skal vi også selv være bedre til at planlægge. Men jeg synes, at Kulturministeren og Undervisningsministeren skulle tale sammen om det her."

Andre af interessenterne er tilsvarende inde på, at der skal laves en aftale med undervisningsministeriet, så det bliver et lovkrav, at der skal gives fleksibilitet. Kulturen i uddannelsessystemet er ikke at tage særlige hensyn. Nogle interessenter peger også på, at når det kommer til det danske arbejdsmarked, er der meget stivhed og uvilje i forhold til at ansætte eliteudøvere, mens de er i gang med karrieren. En interessant siger:

"Hvis du kommer ud som eliteudøver med en lang videregående uddannelse og skal have et arbejde på halv tid, så er det næsten umuligt. Hvis du bor i Sverige, så kan du gå direkte ud og sige til din kommende arbejdsgiver: jeg vil gerne have et job på nedsat tid, fordi jeg har en elitekarriere, som jeg skal passe, og de klapper i hænderne. Så der er en helt anden tradition derovre. Og det er det, man har brug for, når man dyrker en elitesport, hvor man topper sent. Så det er ikke bare undervisningsministeren, det er også erhvervsministeren."

Andre peger dog på, at forholdene også på dette område er meget afhængigt af den enkelte idrætsgrens specifikke forhold, og en anden sportschef roser de muligheder, som Team Danmark-systemet byder på uddannelsesområdet. Samme sportschef peger dog også på, at jobdimensionen er vanskelig. Team Danmarks støttekoncept er godt til det uddannelsesmæssige, men fleksible jobmuligheder er der få af, og de, der er, fungerer dårligt. En anden repræsentant fra et større forbund peger på, at:

"Der er behov for, at der kan komme en så kraftig påvirkning på uddannelsesstederne, at udøverne kan være ekstremt længe om at tage uddannelsen (...) De begynder på

uddannelsesstederne at få at vide, at nu skal du blive færdig med den eksamen, ellers er du færdig med det studie. Han skal have den mulighed for støtte og fleksibilitet."

De individuelle muligheder synes med andre ord at være begrænsede på trods af, at Team Danmark har medvirket til at sikre mere fleksible uddannelsesmuligheder. Dette er også tilfældet på ungdomsuddannelsesniveau, hvor den fireårige gymnasieuddannelse i forhold til nogle discipliner er kommet under pres:

"Jeg tror det er blevet bedre end det har været tidligere (...) men de individuelle løsningsmuligheder er ikke gode nok. (...) Den fireårige gymnasieuddannelse er for så vidt god nok, men vi har bare brug for, at det er endnu mere tilrettelagt på [disciplinen, red.] for dem, der har lyst til det. Og centraliseret. For vi kan ikke vente til, de er færdige med fireårige gymnasieuddannelser med at træne hårdt nok, for så tager det for lang tid at blive god. I den periode er man måske lidt i tvivl om, hvorvidt man bliver god nok. Og når man så ser sine venner og ens omgangskreds stifte familie og få hus, og man selv bor på kollegium, og man ikke har så mange penge, fordi man stadig arbejder for at blive god nok, så er det nemt at falde fra i svinget (...)."

Interessenten påpeger, at det er nødvendigt at lægge uddannelsen, når det passer i forhold til sporten og ikke omvendt. Selvom det forekommer meget udansk, er det ifølge interessenten vejen frem. En anden interessent følger op:

"Vejen frem er at få nogle meget mere integrerede uddannelses- og sportsløsninger. (...) på længere sigt, hvis vi skal blive ved med at matche de andre lande, hvor det bliver mere og mere professionaliseret, så tror jeg vi er nød til at have et bedre og tidligere elitearbejde, hvor det bliver kombineret med skole. Fordi det mangler der."

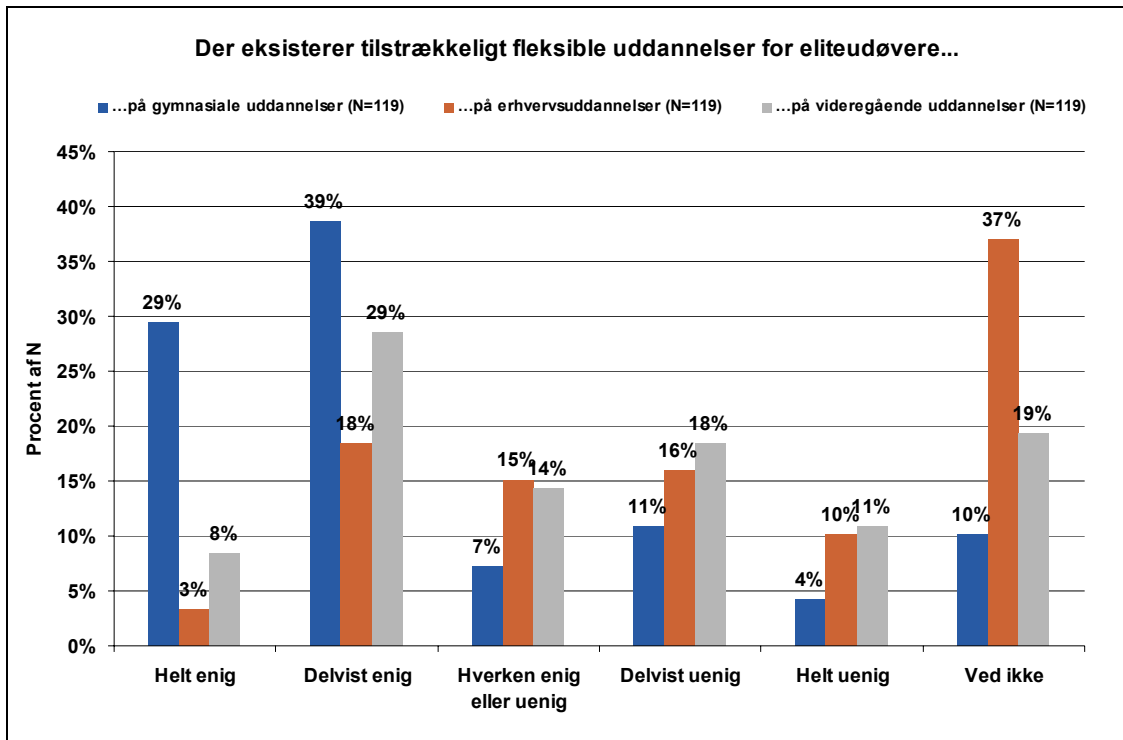
En elitechef i en anden individuel sportsgren peger også på problemer med den fireårige gymnasie-uddannelse. I forbindelse med besvarelse af spørgeskemaet skriver vedkommende i en e-mail:

"Udviklings- og fokusområder er blandt andet uddannelse og job. Her mener jeg, at den 4-årige forlængede ungdomsuddannelse trænger til en opdatering. Den har eksisteret i for mange år på tværs af en gymnasireform, og uden reelle ændringer. - Skal gøres langt mere fleksibel og bedre tilpasset den enkelte udøver, og ikke sådan at udøveren må tilpasse sig systemet. Ligeledes bør den røde tråd fra nu folkeskole og ungdomsuddannelse forlænges, således at TD-godkendte udøvere har den samme rettighed på en videregående uddannelse. Det har de ikke i dag, hvor det er helt op til den lokale uddannelse at tilgodese udøveren."

En aktiv nævner i de kvalitative fokusgruppeinterview, at Kulturministeriet bør presse Undervisningsministeriet, så der kan gives mere fleksible vilkår til eliteudøvere på uddannelsesinstitutionerne.

Spørgsmålet om fleksibilitet på såvel ungdoms- som de videregående uddannelser blev også stillet i spørgeskemaundersøgelsen. Her viser respondenternes svar, at det generelt set er stor enighed om, at der er fleksibilitet på de gymnasiale uddannelser (herunder også HF, HHX og HTX). Som det fremgår af nedenstående figur, svarer 68 procent, at de enten er helt enige eller delvist enige i dette. Heroverfor er der mindre enighed i udsagnene, når det gælder

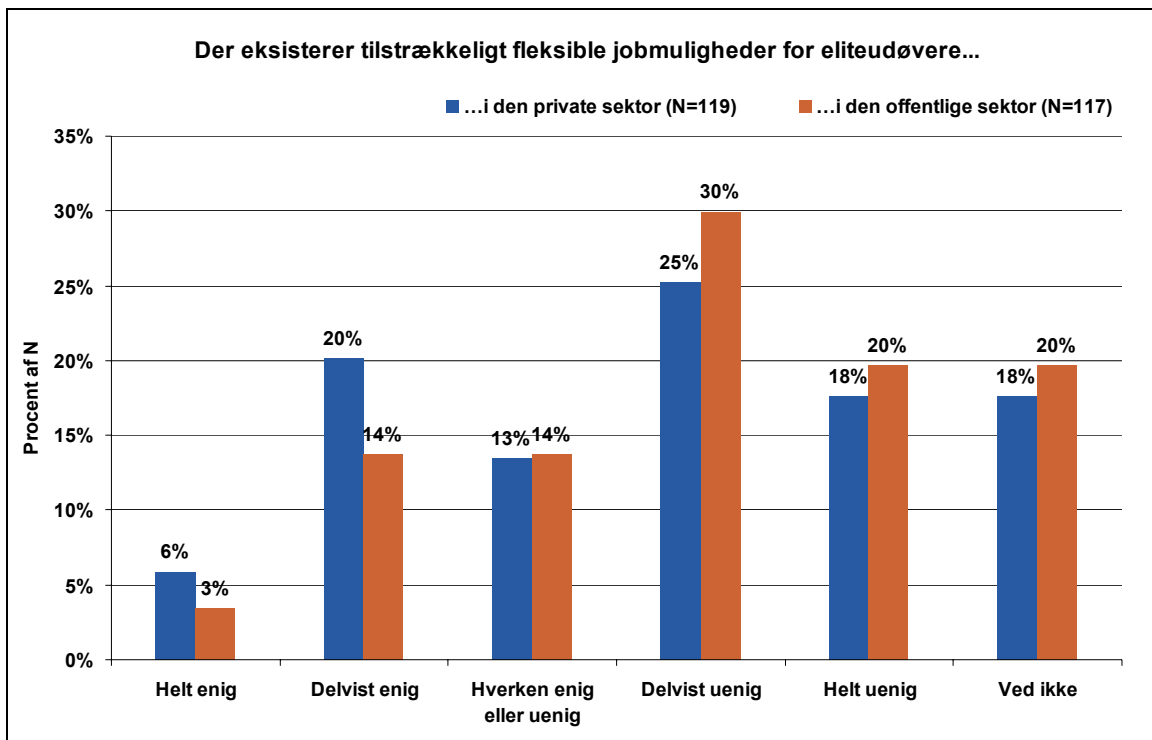
erhvervsuddannelser og videregående uddannelser. Mange markerer også 'Ved ikke' i forhold til fleksibiliteten på erhvervsuddannelser (håndværk, detailhandel mv.).

Figur 29: "Der eksisterer tilstrækkeligt fleksible muligheder for eliteudøvere..."

Tallene indikerer, at de fireårige gymnasieuddannelser stadig er fornuftige ordninger, men samtidig viser de kvalitative interview, at der inden for visse discipliner er behov for at kigge på området. Hvad angår de erhvervsfaglige og de videregående uddannelser er der mindre enighed, og sammenholdt med de kvalitative interview er der her klare forbedringspotentialer. Det gælder både konkret, men også på overordnet politisk niveau.

Hvad angår spørgsmålet om jobmæssige muligheder på fleksible vilkår, fremgår det af nedenstående figur, at enten er respondenterne uenige, eller også markerer de i kategorien 'Ved ikke'.

Figur 30: "Der eksisterer tilstrækkeligt fleksible muligheder for eliteudøvere..."

Opsummeret kan man derfor sige, at blandt de største punkter, som kræver handling er bedre mulighed for at kombinere eliteidræt og uddannelse eller job, herunder underforstået, at der er behov for at få mere tid til træning. Det er pudsigt nok nøjagtig den samme konklusion, som den første undersøgelse af danske eliteidrætsudøvere lavet herhjemme nåede frem til (se Nielsen & Riiskjær Christensen 1983). Dette betyder naturligvis ikke, at Team Danmark ikke har haft en effekt, men må tages som et udtryk for, at kravene til eliteidrætsudøvelse er steget gennem årene.

Parallel eller sekventiel tilgang til job-/uddannelsesproblematikken?

På denne baggrund leder resultaterne frem til et spørgsmål om, hvorvidt det er muligt at forene stigende krav til eliteidrætskarrieren med tilsvarende krav til den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed, samt i hvilken udstrækning udviklingen skal indtænkes fremadrettet i forhold til støttekonceptet. Ud over, at kravene hertil er fastsat i lovgrundlaget for Team Danmarks virke - og i øvrigt var en af grundene til, at loven om eliteidræt nogensinde kom igennem Folketinget i begyndelsen af 1980'erne (Løvstrup og Hansen 2002: 103) - er det ikke givet, at den nuværende operationalisering af den social-etiske fordring skal fortsætte på den nuværende måde. Nogle interessenter er inde på, at den sociale og samfundsmæssige fordring er ved at blive så vanskelig at leve op til - at man måske kan blive nødt til at droppe den i større eller mindre udstrækning:

"Jeg tror man kommer til at se, at for at være i top fremover, så bliver det vanskeligere og vanskeligere at uddanne sig samtidig sideløbende med. Eller i hvert fald inden for nogle idrætsgrene, for der er naturligvis forskelle på idrætsgrenene. Der er nogen, hvor det er muligt at tilrettelægge det på en måde, at det bedre kan lade sig gøre. Men igen, belastningerne bliver større og større. Og alle idrætsgrene prøver at tilrettelægge flere circuits og pro-ture osv. osv., så du skal være længere ude. Det kommer rigtig meget under pres det med de sociale og samfundsmæssige dimensioner. Hvis du skal være god nok, kommer du nogle gange til at gamble en lille smule."

En anden interessent mener, at eliteidræt handler om at satse, og der nytter det ikke, at der er andre forhold, som spænder ben for dette. I sidste ende er det udøvernes eget valg, og ønsker de at gå efter elitekarrieren, skal andre ting ikke forhindre det, selvom det i samfundet er normen at tage en uddannelse:

*Det handler om at tage nogle valg. (...) Hvorfor er den gymnasieuddannelse så vigtig?
(...) Måske skal man bare nogle gange have noget tålmodighed og så gå efter det, man gerne vil."*

Interessenten peger herefter på, at den danske model er ved at blive utidssvarende. Groft sagt er den for blødsøden, hvilket vil betyde en stigende vanskelighed med at få medaljer. I en kritik af den politiske og kulturelle ikke-accept af eliteidræt som noget, der har en værdi i sig selv, siger vedkommende:

"(...) jamen, eliteidræt på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde, så kan vi lige pludselig godt lide det alle sammen. Men jeg tror vi kommer til at vælge. Og de idrætsgrene, der kan har allerede valgt. Dem som selv har pengene, fodbold og håndbold, de har valgt. Og sagt: 'næ, vi vil have resultater for enhver pris, og de udøvere der ikke kan klare sig (i konkurrencen, red.), det er deres eget problem."

Senere foreslår vedkommende at skele til de mest professionelle sportsgrene, der efter dennes udsagn har taget konsekvensen og tilrettelagt udviklingen på den måde, der fremmer de sportslige resultater:

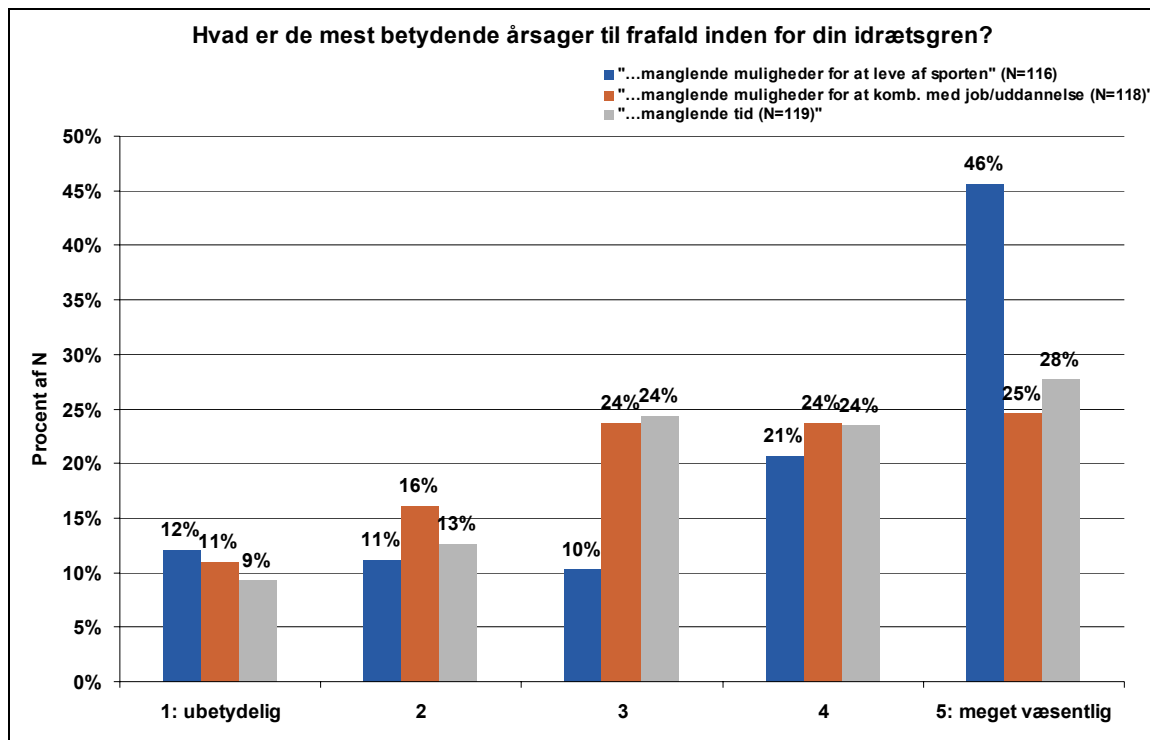
"Jeg ved ikke om man ikke i den forbindelse kan skele lidt til de største fodbold- og håndboldklubber. Det er jo der, den der sociale og samfundsmæssige ansvarlighed er på vej lidt ud. Det handler jo om at producere nogle spillere, vi kan sælge videre, for det er virksomheder, der skal tjene penge. (...) Der tror jeg, jamen, det er det, der skal til - at vi træner på det her tidspunkt, og hvis du ikke kan komme, så kan du ikke være med, for så bliver du ikke god nok. Og der kan jeg ikke se, at hvis det er det, der skal til i de to idrætsgrene, kan jeg ikke se, hvorfor det ikke er det, der skal til i andre idrætsgrene."

Med udgangspunkt i litteraturen om den internationale udvikling samt udsagnene fra interessenterne synes det utvetydigt, at den danske model er under pres. Dette bekræftes også af, at spørgeskemaundersøgelsen på andre spørgsmål peger på, at det er vanskeligt at forene den job/uddannelsesmæssige dimension med elitekarrieren.

Således angiver respondenterne blandt andet, at en af de største årsager til frafald blandt elitetalenter er 'manglende muligheder for at leve af sporten', 'manglende muligheder for at kombinere elitekarrieren med job/uddannelse' og 'mangel på tid'. Det fremgår af figuren nedenfor, hvor de tre mest betydende årsager til frafald er angivet ved deres relative betydning i forhold til hinanden.⁵³

---

⁵³ De øvrige årsager, der blev spurgt til var: "Skader", "Manglende opmærksomhed fra medier og presse", "Utilstrækkelige muligheder for udvikling af udøvernes elitepotentialer", "For stort pres på udøverne", "Manglende eller ringe faciliteter", "Sportsgrenens elitemiljø er ikke inspirerende nok" og "Andet".

Figur 31: "Hvad er de mest betydende årsager til frafald inden for din idrætsgren?"

Et alternativ til helt at droppe den social etiske fordring er derfor, ifølge nogle af interessenterne – ud over at arbejde for mere fleksible job-/uddannelsesmæssige ordninger - at overveje det, man kan kalde en sekventiel operationalisering af job-/uddannelseskravet. I praksis betyder dette, at udøveren i stedet for at tage en uddannelse eller et job under eliteidrætskarrieren i større udstrækning skal støttes i forbindelse med overgangen til en civil karriere efter eliteidrætskarrieren.

En interessant påpeger blandt andet det problematiske i, at man bruger tid på en uddannelse, mens eliteidrætskarrieren står på. En uddannelse, som man måske aldrig får brug for:

"Så er de færdige, og så står de der, og de har måske en gymnasieuddannelse eller en kontoruddannelse, de har taget for ti år siden. (...) Der synes jeg, at støtteapparatet skal komme ind bagefter."

Hvad angår den jobmæssige situation, er der også udfordringer, da udøvere efter endt uddannelse må droppe elitekarrieren, fordi det ikke er muligt at få et job på tilstrækkeligt fleksible vilkår. En repræsentant fra Team Danmark siger:

"Der, hvor vi har en udfordring, er de udøvere, som stopper deres elitekarriere, når de er færdige med deres videregående uddannelse, fordi det er svært at kombinere en elitekarriere med en civil karriere, fordi det kan være svært at få et job på tilstrækkeligt fleksible vilkår. Og det er uhensigtsmæssigt, fordi en række af udøverne først er ved at blive rigtig gode når så stopper deres elitekarriere. Der ligger måske et ekstra OL i dem, i anførselstegn, som vi ikke får ud af dem, og det synes jeg er problematisk."

Udfordringerne, og de nærmere muligheder for at imødekomme dem, drøftes i forbindelse med Del 3 i denne rapport.

Afslutning

Dette kapitel har vist, at Team Danmark i meget stor udstrækning lever op til den såkaldte social-etiske fordring, der hovedsageligt operationaliseres gennem kravet om, at eliteudøverne har tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, mens elitekarrieren står på. Analyserne peger dog samtidig på, at de stigende krav til eliteudøvelsen hele tiden sætter de eksisterende ordninger under pres. Dels fordi det hele tiden bliver vanskeligere at kombinere job/uddannelse med elitesport, dels fordi der er frafald af eliteudøvere pga. vanskelighederne ved at leve af sportsgrenen og manglende tid. Når udøverne er færdige med deres uddannelse, falder nogle af de potentielle medaljetagere samtidig fra, fordi arbejdsgiverne er ufleksible.

Derfor efterspørger respondenterne bedre og mere fleksible muligheder på såvel ungdomsuddannelserne som de videregående. Også mere fleksible muligheder i forhold til arbejdsmarkedet er et ønske, mens der samtidig på det overordnede politiske niveau efterspørges en større forståelse for de forhold, som udøverne lever under, og som kan udmønte sig i konkrete tiltag, der letter tilværelsen for eliteudøverne.

Disse resultater aktualiserer spørgsmålet, om der kan tænkes alternative måder at efterkomme den social-etiske fordring på, da eliteidrætsverdenen er underlagt stigende krav til træning og konkurrence. Problemstillingerne og mulige løsningsmodeller drøftes nærmere i rapportens Del 3, mens vi her vender os mod spørgsmålet om, i hvilken udstrækning og hvordan Team Danmark medvirker til at fremme talentudviklingen inden for rammerne af støttekonceptet.

Talentudviklingen

"Det her med den konstante rekruttering nedefra og op i systemet, det tror jeg er helt afgørende for, at man på den lange bane skal have en fornuftig allokering af ressourcerne." (Repræsentant fra Team Danmark om talentudviklingen)

Indledning

Et af Team Danmarks udviklingsmål, der overordnet er fastlagt i lovgrundlaget, men præciseret i resultatkontrakten, er et fokus på talentudvikling. Da dette område samtidig er et af de kritiske områder, som den internationale litteratur udpeger som et parameter, hvor små lande kan have en komparativ fordel, synes det særligt væsentlig at vurdere, hvordan Team Danmark fungerer på dette felt. Dvs., om der i tilstrækkeligt omfang er taget hånd om talentudviklingen inden for støttekonceptet, eller om der med fordel kan foretages justeringer.

Først ser vi nærmere på Team Danmarks forpligtelser inden for dette delområde. Derefter rettes fokus mod analysen.

Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?

I lovgrundlaget for Team Danmarks virke hedder det i §1, at Team Danmark i samarbejde med idrættens forskellige parter skal sikre udviklingen af dansk eliteidræt ved blandt andet, *"at varetage talentrekruttering og –udvikling"*.

Desuden hedder det i bemærkningerne til loven, at:

Udviklingen af eliteidræt fordrer et langsigtet perspektiv. Derfor skal planlægning af f.eks. talentudvikling, karriere- og uddannelsesmuligheder for de enkelte eliteidrætsudøvere, faciliteter, ressourceanvendelse og udvikling af kompetencer have en langsigtet og dynamisk målsætning.

Senere hedder det endvidere, at:

Ansvars- og rollefordeling m.h.t. talentudvikling i specialforbundene og opfølgning heraf bør indgå i de fremtidige overvejelser.

Resultatkontrakten udpeger i forlængelse heraf konkret talentudvikling som et udviklingsområde for institutionens virke i perioden 2006-2008. Under overskriften: 'Varetagelse af talentrekruttering og –udvikling' står der:

Med den nye lov har Team Danmark fået en eksplicit opgave i forhold til talentudvikling (...). Talentudviklingen står helt centralt i Team Danmarks virksomhed. Både i forhold til bestyrelsens eksplicite målsætning om en forøgelse af internationale talenter – og fordi talentudviklingen er det

grundlæggende fundament for kommende danske resultater på højt internationalt niveau.

På kort sigt vil Team Danmark i samarbejde med DIF og specialforbundene afklare ansvarsfordelingen i forhold til talentudvikling og talentrekruttering. På den baggrund vil Team Danmark i samarbejde med relevante samarbejdspartnere iværksætte initiativer, der højner kvaliteten af talentudviklingen i Danmark.

På lang sigt er det målsætningen i samarbejde med specialforbundene, kommunerne og klubberne at etablere en rød tråd i arbejdet, som sikrer en optimal udnyttelse af ressourcerne i dansk eliteidræt, således at den daglige træning i klubregi indgår som et naturligt led i forberedelsen af talenterne til at blive fremtidige eliteidrætsudøvere.

Resultatkontrakten opstiller endvidere en række konkrete mål for talentarbejdet, der skal gennemføres og prioriteres inden for resultatkontraktens aftaleperiode. Dette koncentrerer sig blandt andet om at skabe højere kvalitet i talenttræningen og iværksætte målrettede initiativer over for unge talenter under 15 år gennem implementeringen af det aldersrelaterede træningskoncept samt uddannelse af trænere.

I støttekonceptet står der endvidere, at:

Visionen giver udtryk for, at Team Danmark - i samarbejde med specialforbundene - skal skabe verdens bedste elitesportsmiljøer fra klub til landshold/elitecentre, hvor talenter og elitesportsfolk har mulighed for at udvikle sig og opnå resultater på højeste internationale niveau.

Som en del af udmøntningen gives blandt andet støtte i form af finansieringsbidrag til kraft- og talentcentre samt individuel støtte til elitesportsfolk indplaceret på Team Danmarks kandidatliste.⁵⁴ Generelt set er talentudviklingen dog ikke voldsomt fremhævet i støttekonceptet, der primært er koncentreret om at beskrive satsningen på den absolutte topeelite. Dette tyder umiddelbart på, at opmærksomheden fra Team Danmarks side ikke er så fokuseret på dette område, selvom loven sætter talentudvikling i fokus, resultatkontrakten vægter det og 15 års-reglen er ophævet. En sammenligning med det tidligere støttekoncept synes at understøtte denne fornemmelse. Som det fremgår af evalueringsrapportens Del 1, er talentudviklingen i det nuværende støttekoncept ikke umiddelbart betonet, hvorimod området forekommer at være et mere integreret element af det tidligere støttekoncept (se kapitlet herom i rapportens Del 1). I hvert fald i beskrivelsen af det.

⁵⁴ For udøvere under 15 år gives personlig støtte kun når:

- Det er hensigtsmæssigt i forhold til sportsgrenens karakteristika og kultur.
- Der er tale om et ekstraordinært talent.
- Der kan etableres et samarbejde med alle interessenter (forældre, skole, klub, trænere o.s.v.) for at sikre udøverens langsigtede og helhedsorienterede udvikling. Desuden er det ifølge støttekonceptet en hovedregel, at den personlige støtte til talenter under 15 år kun gives for så vidt, at vedkommende indgår i en satsning, med et internationalt resultatperspektiv på seniorniveau.

I forbindelse med de opfølgende kvalitative interview i fase 3 anfører en af de interviewede respondenter dog, at spørgsmålet om talentudviklingen var en meget vigtig del af arbejdet i forbindelse med lovrevisionen og støttekonceptet:

"Det fik endog større fokus med den nye lov, og det var også begrundelsen for, at 15-års reglen blev fjernet – at man kunne arbejde mere grundigt og systematisk med talentudviklingen og sikre den beskyttelse som ligger i, at Team Danmark går ind."

I det følgende vil vi vurdere, i hvilken udstrækning og hvordan Team Danmark generelt, men også inden for rammerne af støttekonceptet, bidrager til at styrke talentudviklingsarbejdet i praksis.

Hvorfor overhovedet talentudvikling?

Det synes umiddelbart indlysende, at talentudvikling bør være en integreret del af et nationalt og generelt arbejde med elitesport, da en kontinuerlig rekruttering til eliten er en forudsætning for internationale resultater. Som beskrevet i kapitlet om den internationale forskning på området er det da også en klar konklusion, at talentudvikling kan være et konkurrenceparameter, som særligt små lande med et mindre befolkningsunderlag kan have glæde af styrke:

"Embracing such programmes in order to improve the probability of an increased flow of elite athletes rather than just helping athletes who have reached the top in their sport is an important, though resource-intensive, way of trying to improve one's position in the league table of sporting nations." (UK sport 2006: 16)

Ifølge De Bosscher et. al. (2008) er det imidlertid et område, som især de store lande har forsømt, fordi netop disse landes befolkningsunderlag ofte er blevet anset som værende tilstrækkeligt stort til 'naturligt' at levere det nødvendige antal udøvere på det fornødne niveau. De Bosscher et. al. viser også, at de lande, Norge, Storbritannien, Italien, Canada, Holland og Belgien, der indgår i dennes undersøgelse for de flestes vedkommende er underudviklede i forhold til talentudviklingsdimensionen (De Bosscher et. al. 2008: 132).

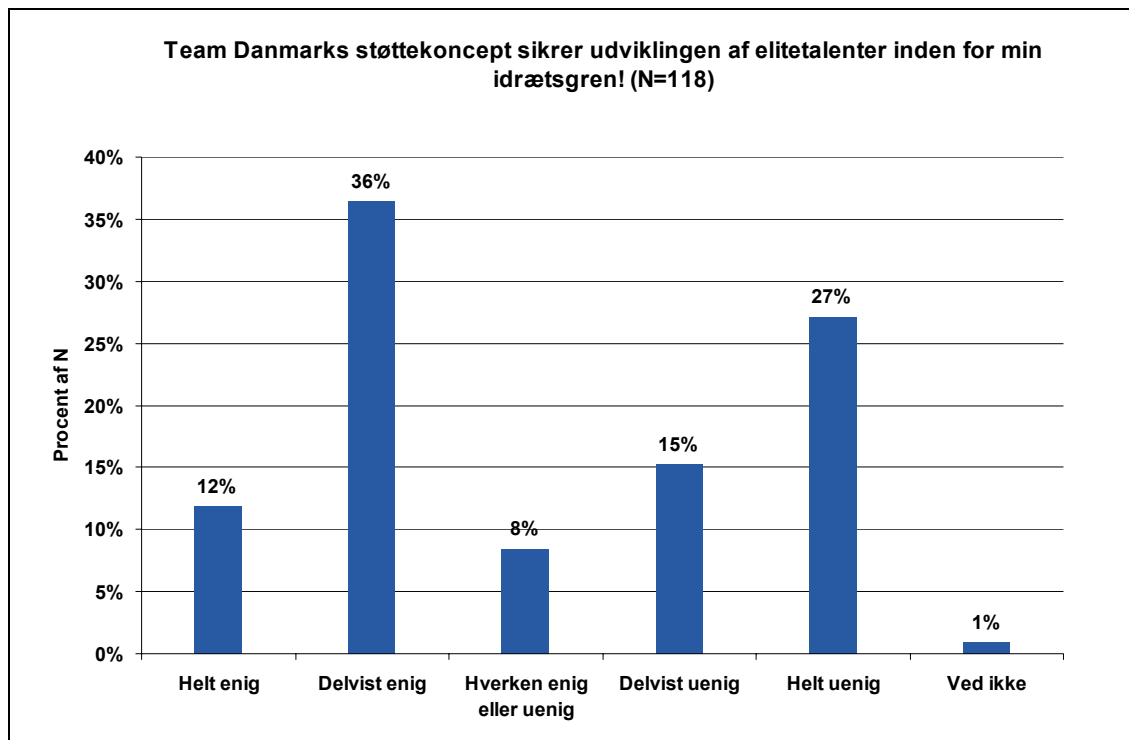
Der findes dog andre eksempler på systematisk tilrettelagte talentudviklingssystemer. Undersøgelserne gennemgået i rapportens Del 1 viser således, at lande som Australien og Kina systematisk arbejder med dette område. Tager flere lande teten op i fremtiden, kan det blive vanskeligere end nu at få fordele ud af en satsning herpå:

"In an increasingly competitive environment, the likelihood is that an approach of this type [uden fokus på talentudvikling (red.)] will no longer be sustainable and that more attention will need to be paid to this important face of the athlete development process." (De Bosscher et. al. 2008: 133)

Set med danske briller kan man i forlængelse heraf anføre, at uanset, om andre lande satser eller vil satse mere systematisk på talentudvikling i fremtiden eller ej, er det et parameter, som Danmark vil have fordel af at være godt kørende på. Med et relativt lille befolkningsunderlag taler meget således for, at det er et uomgængeligt område at tage i betragtning.

Hvordan står det til med talentudviklingen herhjemme?

Hvordan står det så til? I nedenstående figur fremgår det, at der er nogenlunde lige stor vægt, hvad angår enighed og uenighed i forhold til spørgsmålet: "Team Danmarks støttekoncept sikrer udviklingen af elitetalenter inden for min idrætsgren!". Således er 48 procent enten helt enig eller delvist enige, ligesom 42 procent er enten delvist uenige eller helt uenige i udsagnet. Dog er der flere, der placerer sig i svarkategorien 'Helt uenig' (27 procent, eller næsten hver tredje) end i svarkategorien 'Helt enig' (12 procent). Umiddelbart peger disse tal på, at støttekonceptet isoleret set har et forbedringspotentiale.

Figur 32: "Team Danmarks støttekoncept sikrer udviklingen af elitetalenter inden for min idrætsgren!"

Ikke så overraskende er der fundet markante forskelle i svarafgivelserne på dette spørgsmål. Således er de forbund, der mistede støtten i forbindelse med overgangen til støttekonceptet, som denne evaluering sætter fokus på, markant mere uenige i udsagnet. Således svarer 83 procent af disse, at de er helt uenige. Modsat svarer 52 procent af forbund, der har haft støtten permanent, at de enten er enige (39 procent) eller helt enige (13 procent).

Uenigheden i udsagnet gælder især de ikke-olympiske discipliner, der for 65 procent vedkommende placerer sig i kategorien 'Delvist uenig' (15 procent) eller 'Helt uenig' (50 procent). Forklaringen på den store grad af uenighed kan være, at de ikke-olympiske discipliner - efter eget udsagn - ikke nyder samme opmærksomhed som de olympiske ditto og derfor føler sig i periferien af Team Danmarks støttekoncept. For de ikke-støttede forbund er uenigheden også klar – 90 procent erklærer sig 'Helt uenige', hvilket ikke er underligt al den stund, at disse forbund ikke er en del af støttekonceptet og dermed medvirker til at trække svarfordelingen mere mod de uenige poler.

Derudover er der en klar og signifikant sammenhæng mellem støttestørrelse og enighed i udsagnet. Således er specialforbund med stor støtte markant mere enige end de specialforbund, som modtager mindre støtte. Denne forskel er ret markant. Således svarer 79 procent af specialforbundene, der modtager støtte på over 10 mio. i kategorierne: 'Delvist enig' og 'Helt enig'. I tilsvarende kategorier svarer lige knapt 70 procent af specialforbund, der får mellem fem og ti mio. kr. i støtte. Derimod er uenigheden klar for forbund, der ligger i parametergrupperne: 'Mellem én og fem mio. kr.', 'Under én mio. kr.' og 'Ustøttede'. Her svarer hhv. 57 procent, 91 procent og 90 procent i svarkategorierne 'Delvist enig' og 'Helt enig'.

Selvom der er klar sammenhæng mellem placering i støttekonceptet og utilfredsheden hhv. tilfredsheden med støttekonceptets sikring af talentudviklingen, er det kendetegnende, at alle deltagerne i de kvalitative fokusgruppeinterview i evalueringens første fase uanset støttestatus og uafhængigt af hinanden påpegede, at der er problemstillinger i forhold til talentudviklingen herhjemme. Dette optog tydeligvis mange af deltagerne, ligesom der blev brugt lang tid på at drøfte det. En interessant udtrykker problemstillingen på denne måde:

"Loven pålægger Team Danmark at udvikle dansk eliteidræt. (...) og alle ved, at hvis man skal udvikle dansk eliteidræt, så er man også nødt til at sikre sig noget talentudvikling og understøttelse af de underste lag. (...) Men situationen er, at når man går efter specifikt at vinde medaljer, så har man også en tendens til at påvirke specialforbundene til at kanalisere mange midler ind til det. Og det kan jo være meget godt, men det er jo lidt som at tisse i bukserne på en kold dag. Og det har man ikke haft fokus på før indtil for et år siden, hvor man pludselig fik penge til talentudvikling."

En anden interessant, der dog er knap så kritisk, siger tilsvarende:

"Men hvad jeg også synes er lidt farligt, det er, at talentudviklingsdelen ikke er koblet tæt nok på det elitære. (...) Fordi hvis man ikke hele tiden kan nå at fylde op, hvis man mister en generation, så er det svært (...) så de to ting burde hænge bedre sammen."

Et af de forbund, der blev ramt i forbindelse med det nye støttekoncept peger også på, at talentudviklingen er gået fløjten:

"Det var et ret hårdt slag for os (...) Der er kommet en meget lang afstand fra vores elitære niveau og ned til vores subelite, for vi har ikke haft mulighed for at støtte op om det."

Generelt om måden, støttekonceptet fungerer på i forhold til talentudvikling, siger en repræsentant fra et af de forbund, der modtager stor støtte fra Team Danmark:

"Men det, der i mange forbund er problemet, det er at man ikke kan tilgodese de unge, der er på vej frem, fordi hele pengepuljen ligger i topeliten. Så det er et sted, hvor der virkelig er kultursammenstød, kan man sige. Vi vil ting, der ikke harmonerer med hinanden."

En repræsentant fra Team Danmark er også inde på problemstillingen i forbindelse med en generel snak om institutionens indsatsområder i fremtiden:

"Så tror jeg også, det er meget vigtigt for os, at vi i højere grad får turbo i talentudviklingsarbejdet. Får det implementeret, som det så fint hedder (...). Jeg tror, der er en vigtig opgave der, og der er kommunesamarbejdet et element i det. Men hele den del omkring talentudviklingsdelen er vigtigt at få sat et aftryk på. Det er det, der skal sikre os fremadrettet. Det er det lange perspektiv, der er dér. Og der er det bare ikke godt nok, at det er én konsulent, der sidder med det, og der er en pulje penge. Det er bare ikke godt nok. Det skal der arbejdes meget mere med."

Hvad er årsagerne til manglende talentudviklingsfokus?

Men, hvorfor peger mange af specialforbundene på, at der er problemer i forhold til talentudviklingen? Der er flere årsager hertil, og nedenfor skal vi se nærmere på hovedårsagerne.

Støttekonceptets præstationsorientering fjerner fokus fra talentudviklingen

I forhold til de kvalitative fokusgrupper er det gennemgående, at interessenterne peger på, at præstationsorienteringen i støttekonceptet har den utilsigtede konsekvens, at ressourcerne ud over de midler, Team Danmark kommer med, også koncentrerer om udøverne med medaljekapabilitet. Dette sker, fordi der er nervøsitet for, at støtten fratages eller reduceres i tilfælde af, at disse ikke leverer den aftalte indsats. En interessant interviewet i forbindelse med de indledende kvalitative fokusgruppeinterview siger:

"Det er jo vejen op, der er den hårde og den dyre. Og jeg har da også med i min aftenbøn, hver dag at: min gud se nådigt på (udøveren, red.) og hans glasben. Fordi, hvis vi mister vi ham, så mister vi vores støtte, og den støtte, vi får til det setup, som vi laver omkring ham, det er den støtte, vi skal bruge for at bringe de næste op. Fordi det har vi da også fået at vide, at hvis han ikke skaffer medaljer, jamen, så kan I da godt glemme at få støtte, og så er vi lost, for vi har hverken tv-penge el. noget, som gør, at vi kan komme op igen."

En anden interessant fortæller, at det netop er talentudviklingen der koster, og at det er talenterne, der skal sikre fødekæden. Inden talenterne vokser ind i eliten og supereliten, hvor de i stor udstrækning kan klare sig selv, skal der bruges mange ressourcer: *"Så jeg er helt enig i, at pengene skal lægges fra tretten- til syttenårsalderen, for så kan de selv efterfølgende."* Yderligere en interessant fortæller, at de i forbindelse med overgangen til det nye støttekoncept fik taget finansieringen af talentudviklingsprogrammet med den effekt, at talentgrundlaget svandt ind til 10-20 fra 50-100.

"Så derfor er det vigtigt, at talentniveauet bliver støttet, og i vores idrætsgren er det nødvendigt, at eliten også bliver støttet, for det kan ikke bære selv."

En anden interessant supplerer senere i samme interview:

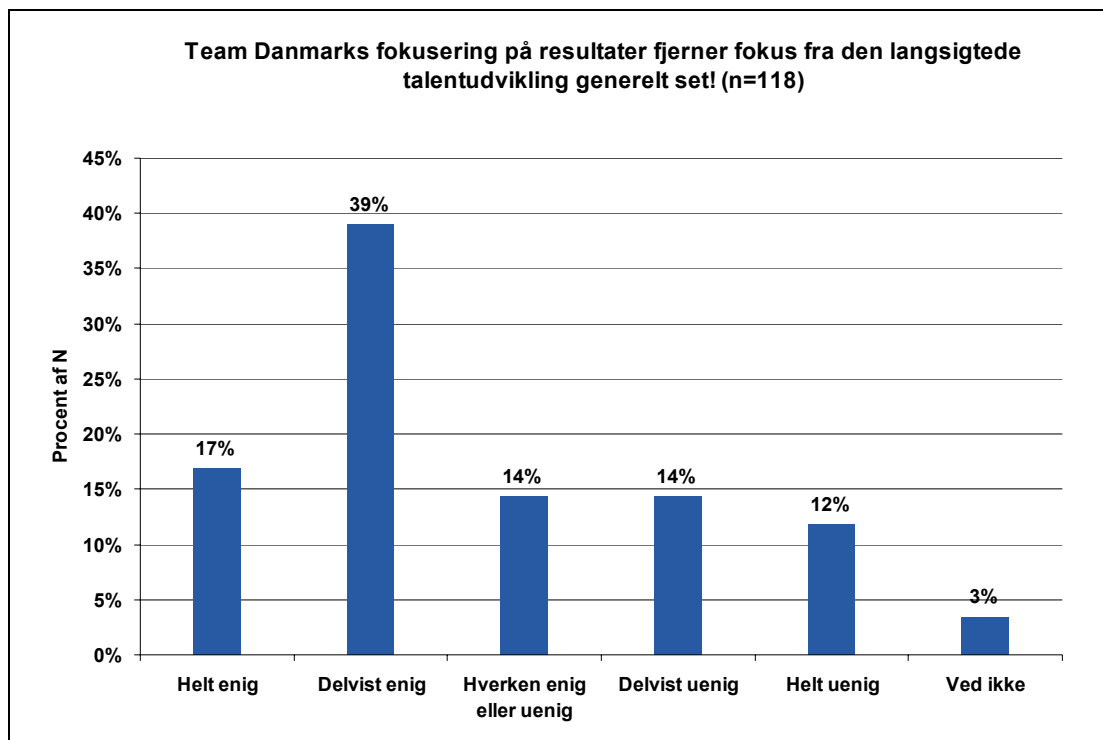
"Det her handler om udvikling af elitemiljøer og elitesetup i de forskellige forbund, og det er forskelligt fra forbund til forbund, og det er der, hvor jeg savner den her langsigtede erkendelse af, at talentudvikling det tager lang tid. Det handler om, at man i samarbejde med Team Danmark finder ud, hvad der skal til i organisationen. Så man ikke er afhængig af, at topnavnene er der (...) for sinuskurven er jo også gældende inden for eliteidræt, den kører op og ned. Og så skal man tilrettelægge det specifikt i forhold til

de enkelte forbund. Det vil skabe noget tryghed i organisationen, hvor vi kan udvikle langsigtet."

Disse udsagn peger i retning af, at talentudviklingsarbejdet i praksis nedprioriteres. Gennemgå kommentarerne, som respondenterne har kunnet skrive som afslutning på deres besvarelse af spørgeskemaundersøgelsen, nævner mange således denne problemstilling. En af dem skriver:

"En svaghed er talentudviklingens vægtning i den samlede elitesatsning. Satsningen på toppen er udmærket, men konsekvensen er (kan være), at der bliver for få ressourcer tilbage til talentudviklingen."

Spørges der generelt til dette, er der da også enighed om, at præstationsorienteringen medvirker til at fjerne fokus fra talentudviklingen. Det fremgår af nedenstående figur, der viser svarfordelingen på spørgsmålet: "Team Danmarks fokusering på resultater fjerner fokus fra den langsigtede talentudvikling generelt set!".

Figur 33: "Team Danmarks fokusering på resultater fjerner fokus fra den langsigtede talentudvikling generelt set!"

Som det kan ses, er majoriteten enten delvist enige eller helt enige i spørgsmålet – i alt 56 procent svarer i disse kategorier, dog med 39 procent i kategorien 'Delvist enige'. Den afbillede svarfordeling er gældende for de fleste parametergrupper, hvilket betyder, at stort set alle respondenter og forbund er nogenlunde lige enige. Der er dog fundet signifikante forskelle på nogle af parametrene i forhold til dette spørgsmål – nogenlunde på samme måde som forskellene på spørgsmålet: "Team Danmarks støttekoncept sikrer udviklingen af elitetalenter inden for min idrætsgren!", gennemgået ovenfor. Først og fremmest er de individuelle sportsgrene mere enige i udsagnet end helheden af respondenterne. Således svarer hele 62 procent, at de enten er delvist eller helt enige.

Landtrænerne er dog væsentligt mere splittede i spørgsmålet end de øvrige parametergrupper. Således er der en helt lige fordeling af disses svar på hver side af 'Hverken enig eller uenig'. Det gælder herunder, at landstrænerne inden for de individuelle sportsgrene er mest enige i udsagnet, mens landstrænerne inden for holdsportsgrenene er mest uenige – og dette står meget klart. Årsagen hertil er formentlig, at besvarelserne i holdsportsgrenene primært dækker de store nationalsporter, der for de flestes vedkommende er godt kørende herhjemme med fast struktur, stor grad af organisering og fornuftigt talentarbejde. Samtidig er to tredjedele af svarene i holdsportsgrenene afgivet af landstrænere fra forbund, der har gode økonomiske betingelser.

For de individuelle, sportsgrene, hvor støtten fra Team Danmark er mere vigtig, forekommer det klarere, at de færre ressourcer til at skabe talentudvikling er hovedårsagen til, at man finder resultatfokuseringen kontraproduktiv i forhold til at skabe en løbende tilgang til eliten. Som nogle af citaterne ovenfor peger på, fokuserer de - i modsætning til specialforbund med stor støtte, bedre organisation og flere midler til denne dimension - i større udstrækning på topeliten, fordi de er nervøse for at miste støtten, hvis resultaterne udebliver.

En svag tendens, der dog ikke er signifikant, går samtidig på, at forbund med støtte mellem nul og én mio. kr., der også er individuelle sportsgrene, er mere enige i udsagnet end de øvrige parametergrupper under parameteret 'Støttestørrelse'. Med forbehold for usikkerheden i resultatet lægger det i forlængelse af hypotesen om, at det er de relativt set svagere stillede forbund, der har de største problemer med at sikre talentudviklingen.

Samlet set efterlader det også et indtryk af, at der er sportsgrene herhjemme, der hviler på et spinklere grundlag end andre. Disse sportsgrene føler sig mere presset af præstationsforventningerne end andre forbund og føler sig derfor i praksis tvunget til at prioritere mere kortsigtet.

Denne formodning bekræftes af, at en nærmere analyse viser, at der er en meget klar sammenhæng mellem spørgsmålet "Team Danmarks fokusering på resultater fjerner fokus fra den langsigtede talentudvikling" og spørgsmålet om Team Danmarks fokus på medaljer. Blandt dem der mener, at Team Danmark har for stort fokus på medaljer, mener tre ud af fire således, at fokuseringen på resultater fjerner fokus fra den langsigtede talentudvikling. Blandt de der synes, at fokus på medaljer er tilpas, er der kun 24 procent, der mener, at resultatfokuset fjerner fokus fra den langsigtede talentudvikling.

Tages dette for pålydende, er det en uheldig udvikling al den stund, at det gør det vanskeligere at sikre fødekæden og dermed medaljekapabiliteten i fremtiden inden for en bredere vifte af discipliner. En af respondenterne skriver som opfølgning til det udsendte spørgeskema, at der skal være større fokus på juniorresultater:

"Juniorresultater skal vægtes meget højere, da disse giver et fingerpeg om fremtidens medaljetagere i de 'voksnes rækker'!"

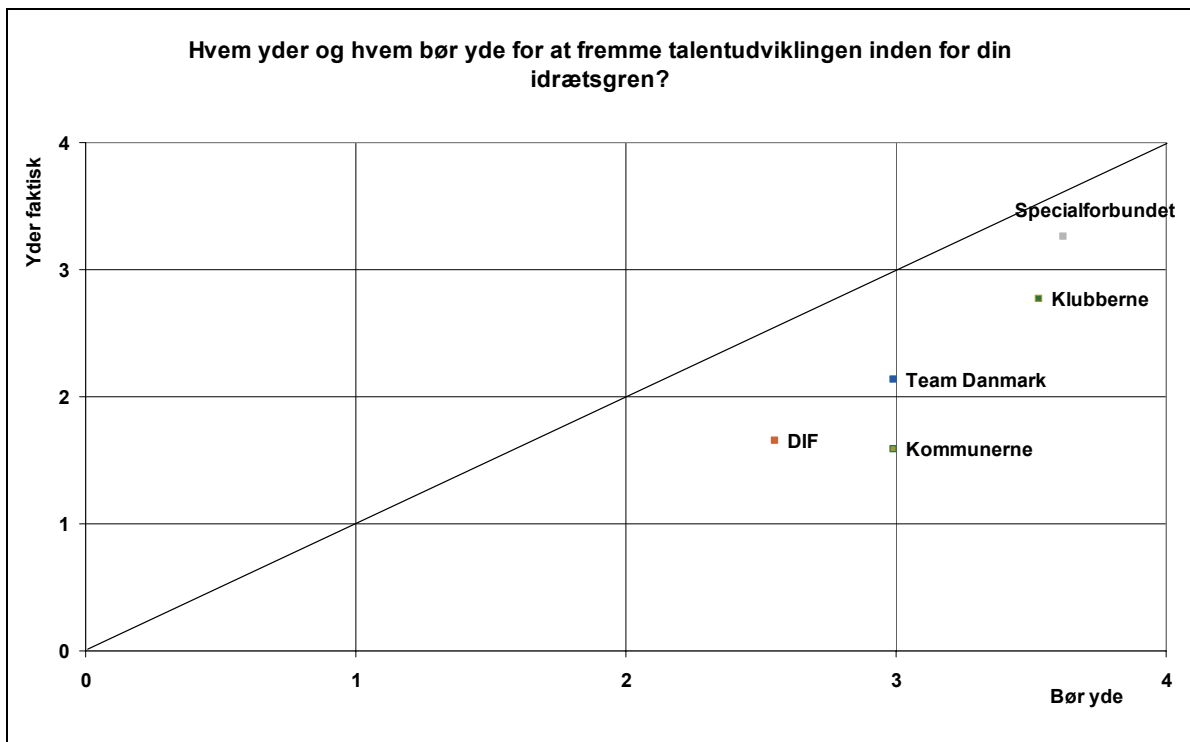

En anden respondent foreslår et egentligt støttekoncept for talenter. Disse udsagn giver indtryk af, at talentudviklingen er gledet støttekonceptet for meget af hænde. For et land som Danmark er det problematisk, da det netop er vigtigt for små nationer at fokusere på udviklingen af talenter, hvis man ønsker at opretholde det generelle medaljeniveau over en bred kam. At det samtidig er inden for de individuelle sportsgrene, at problemerne er, gør det kun yderligere problematisk, da mindre nationer har en komparativ fordel inden for de individuelle discipliner, fordi nationerne ikke kan sende udøvere til eksempelvis OL proportionalt i forhold til deres befolkningsunderlag. Antages det, at der med rimelig indsats kunne skabes et talentudviklingsarbejde i en række individuelle sportsgrene, hvis det aktuelle støttekonceptet tillod det, går Danmark dermed glip af potentielle medaljer på længere sigt. Det er problematisk, selvom talentudvikling kan være ressourcekrævende. Vi vender yderligere tilbage til denne problemstilling senere.

Der ydes ikke den nødvendige indsats

En årsag til, at der er forbedringspotentiale i forhold til talentudviklingen, skal findes i den indsats, der allerede ydes på området. I spørgeskemaundersøgelsen blev der således spurgt til, hvem der bør, og hvem der rent faktisk yder en indsats for at fremme talentudviklingen. Af nedenstående figur fremgår det, at alle, Team Danmark, DIF, specialforbundet, klubberne og kommunerne, ifølge respondenterne yder mindre, end de burde.

Talkategorierne i figuren svarer til: 1: 'Ingen indsats', 2: 'Nogen indsats', 3: 'En stor indsats' og 4: 'En meget stor indsats'. På denne baggrund kan man for Team Danmarks vedkommende se, at institutionen ifølge respondenterne bør yde en stor indsats, men kun yder 'Nogen indsats'. Det må således overordnet konkluderes, at talentudvikling er et område, som efter interessenternes mening kan forbedres.

Figur 34: "Hvem yder og hvem bør yde for at fremme talentudviklingen inden for din idrætsgren?" Alle respondenter

Derudover synes det klart, at det ifølge respondenternes opfattelse særligt er specialforbundets opgave at gøre en indsats for at fremme talentudviklingen. Ligeledes bør klubberne gøre en indsats, der ligger mellem 'Stor' og 'Meget stor'. Dermed erkender specialforbundene også deres ansvar i forhold til dette område af støttekonceptet. Men generelt bør alle altså forbedre sig.

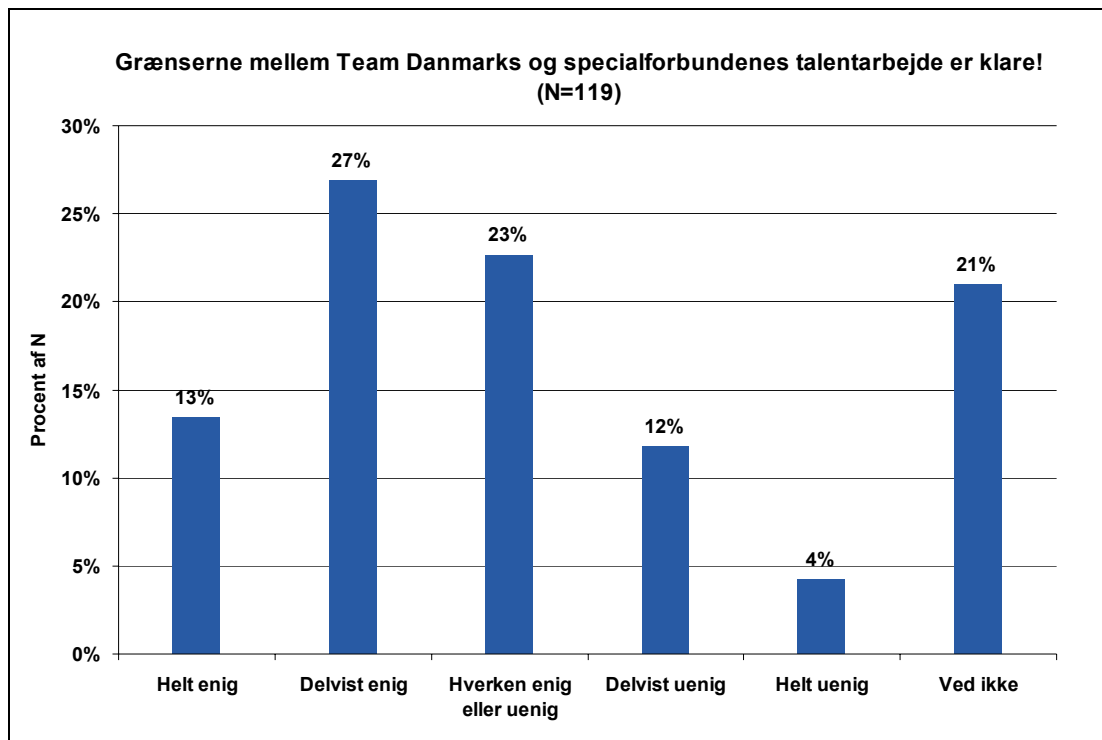
Ses nærmere på parametergrupper, går flere af forskellene i besvarelserne igen fra de tidligere gennemgåede spørgsmål. Således mener de ikke-olympiske forbund i større udstrækning end de olympiske, at Team Danmark ikke yder en tilstrækkelig indsats for at fremme talentudviklingen. Ligeledes mener de ustøttede i mindre udstrækning end de støttede, samt de mindre støttede forbund i forhold til forbund, der modtager mere støtte, at Team Danmark faktisk yder en indsats i forhold til talentudviklingen. Særligt i støttekategorierne under fem mio. kr. er dette udtalt.

Er der en klar rollefordeling mellem specialforbund og Team Danmark i forhold til talentudviklingsarbejdet?

Ifølge den internationale litteratur gennemgået i denne rapport's Del 1 er det vigtigt at have en klar rollefordeling mellem de forskellige aktører, der arbejder med at skabe internationale eliteresultater. Derfor blev der i spørgeskemaet indsat et spørgsmål, der søger at afdække, hvorvidt der er en klarhed i relation hertil. Spørgsmålet relaterer sig kun til forholdet mellem Team Danmark og specialforbundene, da det primært er i dette spændingsfelt, at talentarbejdet fastlægges.

Af nedenstående figur fremgår ikke et entydigt billede. Der er dog en lille overvægt af respondenter, der enten er delvist enige eller helt enige i udsagnet, i alt 40 procent. Tilsvarende er

der 44 procent, der hverken er enige eller uenige eller som sætter kryds i 'Ved ikke'. Endelig er 16 procent enten delvist uenige eller helt uenige.

Figur 35: "Grænserne mellem Team Danmarks og specialforbundenes talentarbejde er klare!"

Den nærmere analyse viser, at det især er ustøttede discipliner, der markerer i 'Ved ikke', samt discipliner, der støttes med mindre end én mio. kr., der er indifferente over for spørgsmålet – disse svarer hyppigere i de tre midterste kategorier ('Delvist enig', 'Hverken enig eller uenig' og 'Delvist uenig') end de øvrige parametergrupper.

Samlet kan dette tolkes derhen, at der i nogen udstrækning er uklarhed om rollefordelingen, idet de specialforbund, der står uden for støttekonceptet i større grad er ubekendt med forholdene. Dette er positivt for så vidt, at discipliner og forbund, der er omfattet af støttekonceptet har en rimelig fornemmelse af, hvem der skal gøre hvad, og hvem der bør yde en indsats. Alt andet lige betyder det, at de forskellige aktører arbejder i nogenlunde i samme retning eller nemt kan komme til det.

Hvem har ansvaret?

Dog tyder den relativt store andel, der markerer i svarkategorien 'Delvist enig' på, at der er ting, som kan være klarere i forhold til rollefordelingen. Dette bekræftes også af, at der ikke rimelig entydighed i, hvordan respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen forholder sig, når der spørges til, hvem der har hovedansvaret for talentudviklingen. Ganske vist er flertallet enige om, at specialforbundet står med hovedansvaret efterfulgt af klubberne, Team Danmark, DIF og kommunerne i nævnte rækkefølge. Men af nedenstående tabel kan det samtidig ses, at der ikke er stort spring mellem pladserne målt på pointscore. En stor minoritet af respondenterne angiver

således en lidt anden ansvarsfordeling end majoriteten. Konkret betyder det, at de involverede parter ikke helt trækker på samme hammel – de er ikke helt enige om, hvor hovedansvaret ligger.

Organisation	Pointscore
Specialforbundet	118
Klubberne	117
TD	110
DIF	104
Kommunerne	61
Andre	19

Tabel 29: "Hvem mener du har ansvaret for talentudviklingen inden for din idrætsgren?"

Set i forhold spørgsmålet om grænsefladerne ovenfor tyder meget således på, at der er forbedringspotentialer her i forhold til talentudviklingen. Dels skal rolle- og ansvarsfordelingen afklares og stå mere klart i de forskellige aktørers bevidsthed, dels bør alle parter gøre en større indsats.

I betragtning af, hvor vigtig talentudviklingen er for et land af Danmarks størrelse, er det et område, der bør ses på ved udformningen af det fremtidige støttekoncept.

Talentidentifikationsprogrammer

Et delelement, der også sættes fokus på i den internationale litteratur er spørgsmålet om, hvorvidt der findes gode talentudviklingsprogrammer, der kan spotte talenter med henblik på at løfte dem fra talent til eliteudøver på internationalt niveau. Derfor blev der i spørgeskemaet indsat spørgsmål, der søger at indkredse dette forhold. Først og fremmest blev der spurgt om, hvorvidt den pågældende disciplin havde et talentidentifikationsprogram, der virker efter hensigten. Som det fremgår af nedenstående tabel svarer 58 procent af respondenterne, at der er talentidentifikationsprogram, der systematisk arbejder med at finde talenter til talentudvikling.

Svarkategori	Procent (N=118)
Ja	58 %
Nej	37 %
Ved ikke	5 %

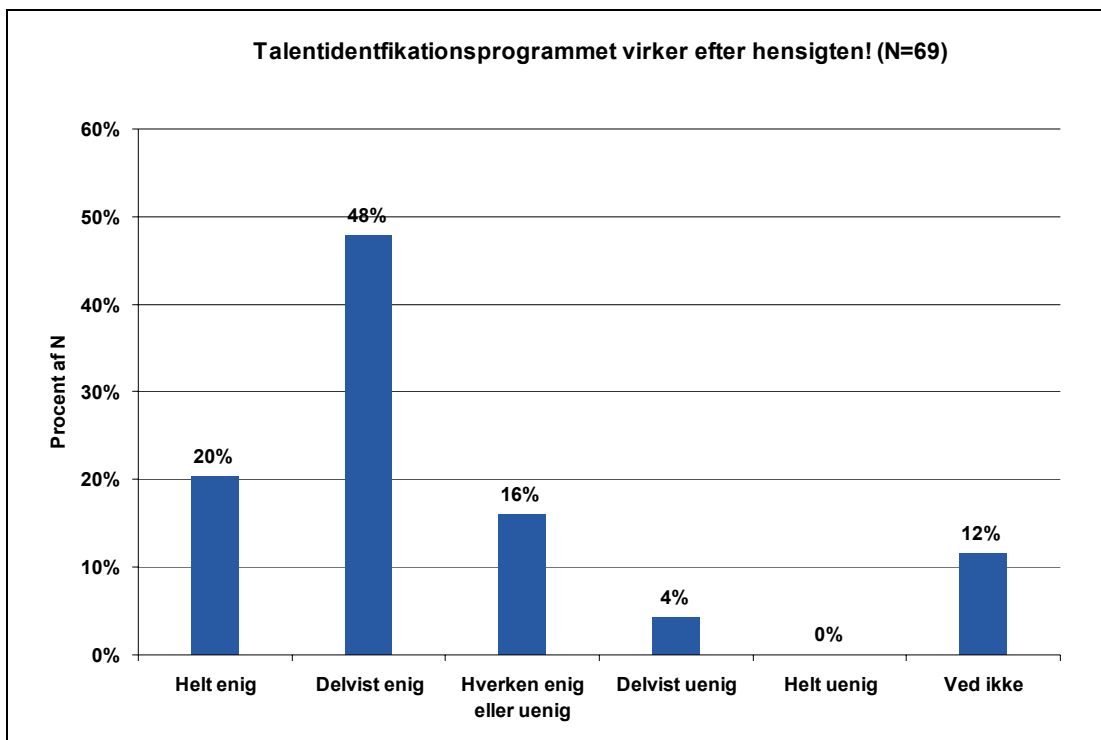
Tabel 30: "I min idrætsgren findes et program, der systematisk arbejder med at identificere talenter med henblik på udvælgelse til talentudvikling"

På spørgsmålet er der konstateret en forskel derhen, at de i forbund der modtager støtte på mere end 10 mio. kr. er der i større udstrækning end i de øvrige parametergrupper inden for dette parameter har talentidentifikationsprogrammer. Ligeledes er det kendetegnende, at i parametergruppen 'Ikke-støtte' angiver respondenterne i mindre udstrækning, at der findes

talentidentifikationsprogrammer. Dette peger groft sagt på en vis sammenhæng mellem støttestørrelse og udbredelsen af talentidentifikationsprogrammer.

Virker identifikationsprogrammet efter hensigten?

Ét er, om der findes et program til at identificere talenter, noget andet er, om det virker. Af figuren nedenfor fremgår det, at 68 procent af respondenterne, der har svaret 'Ja' til spørgsmålet om, hvorvidt der var et talentidentifikationsprogram i deres respektive idrætsgren, er delvist enige eller helt enige i, at programmet også virker efter hensigten. Der er ikke konstateret forskelle på tværs af parametergrupper. Den store procentvise angivelse i svarkategorien 'Delvist enig' angiver dog, at der også i forhold til disse programmer er ting, der kan forbedres.

Figur 36: "Talentidentifikationsprogrammet virker efter hensigten!"

Talentudviklingsprogrammer

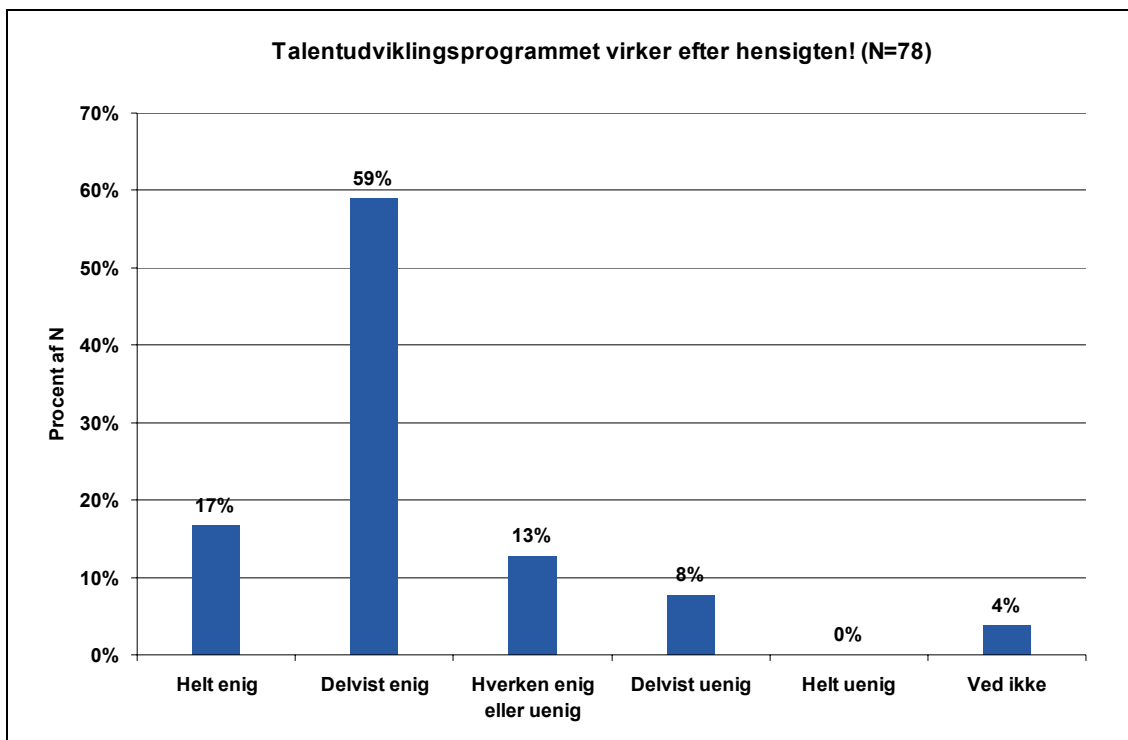
Ud over, at det er vigtigt, at identificere talenter, er en ligeså vigtig dimension at sikre, at de relevante talenter hæves til højeste niveau. Som det kan ses af tabellen nedenfor, angiver 66 procent af respondenterne, at der i deres respektive disciplin er et system, der arbejder med at hæve talenterne til højest mulige niveau. Også her er der forskelle i besvarelsene, da respondenterne i parametergruppen, der modtager mere end 10 mio. kr. i støtte, i større udstrækning end de øvrige angiver, at der er et talentudviklingsprogram. Med andre ord synes det klart, at det er de forbund, der modtager størst støtte, som også har det største fokus på denne dimension.

Svarkategori	Procent (N=119)
Ja	66 %
Nej	30 %
Ved ikke	4 %

Tabel 31: "I min idrætsgren findes et talentudviklingssystem, der systematisk arbejder med at hæve talenterne til højest mulige niveau!"

Virker udviklingsprogrammet efter hensigten?

Som det kan ses af nedenstående figur, svarer 76 procent af de respondenter, der har svaret 'Ja' til det foregående spørgsmål, at de enten er delvist enige eller helt enige i spørgsmålet: "Virker talentudviklingsprogrammet efter hensigten?" Der er ikke konstateret nogen forskelle på parametergruppe og svarafgivelserne på dette spørgsmål. Igen indikerer den store procentvise angivelse i svarkategorien 'Delvist enig' dog, at der også her kan være et forbedringspotentiale.

Figur 37: "Talentudviklingssystemet virker efter hensigten!"

Afslutning

Dette kapitel har haft til hensigt at se nærmere på et delelement af Team Danmarks opgaveportefølje, der ifølge den internationale litteratur på området udråbes som vigtigt for små nationer.

Resultaterne af analyserne viser, at der er forbedringspotentialer. Blandt andet peger analyserne på, at der på trods af en umiddelbar enighed om ansvarsfordelingen, hvad angår talentudvikling alligevel - hvis man stikker lidt dybere - er usikkerhed om, hvem der står med hovedansvaret.

Desuden viser analyserne, at der for alle involverede aktørers vedkommende bør gøres en større indsats, end der gøres for nærværende. Væsentligst synes kritikken dog at gå på, at den aktuelle måde som støttekonceptet fungerer efter har den utilsigtede konsekvens, at bevidsthed og opmærksomhed rettes ind i forhold til topeliten. Dette er problematisk særligt for de relativt svagere specialforbund samt individuelle discipliner med mindre støtte og færre muligheder for at klare sig selv uden Team Danmarks støtte.

Set i forhold til støttekonceptet tyder meget på, at fokuset på prioriteringen af ressourcer og resultater i form af medaljer i praksis har fjernet en del af opmærksomheden fra talentudviklingen. På det rent overordnede niveau bliver området ikke tildelt tilstrækkelig opmærksomhed inden for støttekonceptets kategorier, hverken i beskrivelsen af konceptet eller - som vist - i praksis på trods af, at det vægtes i resultatkontrakten og har været et fokuseret område i forbindelse med revideringen af eliteloven. De nærmere problemstillinger og forslag til forbedringer af talentudviklingsområdet gives i evalueringsrapportens Del 3, hvor justeringer af støttekonceptet diskuteres.

Nu skal det imidlertid handle om selve kriterierne for tildeling af støtte, der som grundlæggende forudsætninger for specialforbundenes placering i støttekonceptet også sætter overordnede rammer for de områder, som er i Team Danmarks fokus eller i periferien heraf. Kriterierne for tildeling af støtte har dermed konsekvenser for såvel talentarbejdet, spørgsmålet om den sociale og samfundsmæssige forsvarlige udvikling som de sportslige resultatmål behandlet i de foregående kapitler.

Kriterier for tildeling af støtte

"Som uafhængig organisation kan Team Danmark bedømme støtteværdighed objektivt og vurdere, hvem der kan og vil." (Interessant om kriterierne for tildeling af støtte)

Indledning

Team Danmarks støttekoncept omfatter ikke alle discipliner herhjemme. Der er et begrænset antal midler til rådighed for institutionens virke. Derfor foretages en selektion blandt de forskellige relevante discipliner med henblik på at få mest ud af de midler, Team Danmark har til rådighed set i forhold til de medaljekriterier, der er sat op. Samtidig er der som beskrevet i evalueringsrapportens Del 1 sket en indsnævring i støttetilgangen derved, at Team Danmark ifølge lovgrundlaget er forpligtet til at foretage en fokusering og prioritering af de forhåndenværende ressourcer.

Men er de kriterier, der lægges til grund for prioriteringen, rimelige, og medvirker de til, at Team Danmark lever op til sine forpligtelser? Det er spørgsmålet i dette kapitel, hvor vi ser nærmere på de overordnede kriterier for støttetildelingen.

Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Lovgrundlaget har som beskrevet i Del 1 af evalueringsrapporten i bemærkningerne nogle formuleringer om, hvilke kriterier der skal lægges til grund for det generelle arbejde med at udvikle eliteidrætten i Danmark. Her er prioriteringen og fokuseringen blandt andet fremhævet:

Udviklingen inden for den internationale eliteidræt nødvendiggør en stadig specialisering og professionalisering af hele eliteidrætssystemet. For at dansk eliteidræt fortsat kan opnå succes, er det derfor essentielt at fokusere og prioritere indsatsområderne og ressourcefordelingen. Den overordnede planlægning indebærer således en prioritering af idrætsgrene, udøvere og indsatsområder m.m. I den forbindelse vil det være nærliggende at koncentrere indsatsen om de idrætsgrene, hvor der i Danmark er tradition for et højt internationalt niveau eller en særlig historisk tradition, og om idrætsgrene, hvor der kan i værdsættes et troværdigt og langsigtet talentudviklingsarbejde med henblik på at opnå højt internationalt niveau.

Endvidere må det bemærkes, at der lægges vægt på det internationale sportslige niveau samt spørgsmålet om langsigtet og troværdigt elite- og talentarbejde. Som vurderingskriterium skal således lægges en vis vægt på forventninger til, om de specialforbund, der modtager støtte, kan levere resultater. I resultatkontrakten hedder det endvidere:

Team Danmark har ikke mindst bevist sin store styrke ved at kunne samle, koordinere og gennemføre en overordnet planlægning af eliteidrætten på tværs af idrætsgrene. Den synergi og kompetence, der er opbygget i kraft af Team Danmark, skal til stadighed udvikles og udbygges.

Team Danmark skal derfor på kort sigt fortsat udvikle og implementere det støttekoncept og den disciplinanalyse, der ligger til grund for den nuværende støtte til specialforbundene. Dette skal ske i dialog med forbundene, og på baggrund af en systematisk erfaringsopsamling fra det eksisterende støttekoncept.

Fordringerne i sin helhed har haft indflydelse på kriterierne for tildeling af støtte og afstedkom i forbindelse med implementeringen af støttekonceptet en stor polemik, da nogle af specialforbundene blev taget ud af støttekonceptet.

Interviewene med interessenter og repræsentanter fra Team Danmark omkring processen frem mod det nye støttekoncept efterlader det indtryk, at processen generelt blev forstyrret af det komplekse magtpolitiske spil, hvor mange interesser trak i forskellige retninger, hvad angik Team Danmarks fremtid. På overordnet plan blev der i forbindelse med revideringen af eliteloven, dvs. i perioden frem mod vedtagelsen af den reviderede elitelov i 2004 således stillet spørgsmålstejn ved selve institutionens eksistens i sin nuværende form. Blandt andet var det på tale at lægge institutionen ind under Danmarks Idræts-Forbund.

Indtrykket er, at processen både omkring lovrevisionen, men også i forbindelse med implementeringen af støttekonceptet i større eller mindre grad, blev forurennet af det politisk spændte miljø, som opstod i den turbulente tid, Team Danmark gennemgik i perioden før, under og delvist efter det nye lovgrundlag blev vedtaget i Folketinget. Hvad angår støttekonceptet, udtrykker nogle af interessenterne blandt andet, at spillet omkring tilblivelsen af støttekonceptet var meget lukket og præget af, at kortene blev holdt tæt til kroppen. En repræsentant fra Team Danmark, der blev interviewet i evalueringens kvalitative fase 1, siger herom:

"Overgangen til det nye støttekoncept var meget politisk. Det skal ses i lyset af, at der var kommet en ny lov, og der var kommet en ny bestyrelse. (...) Det, der var kendsgerningen var, at ressourcerne var de samme, der kom flere opgaver, og der skulle samtidig vindes flere medaljer. Det er en ambitiøs målsætning. Der står samtidig, at vi skal prioritere (...) Det synes jeg har givet noget turbulens internt, da vi både har en kasket på som udviklere, samtidig med at vi også skal vurdere og selektere. Det synes jeg, der er en diskrepans i, og det har præget perioden rigtig meget."

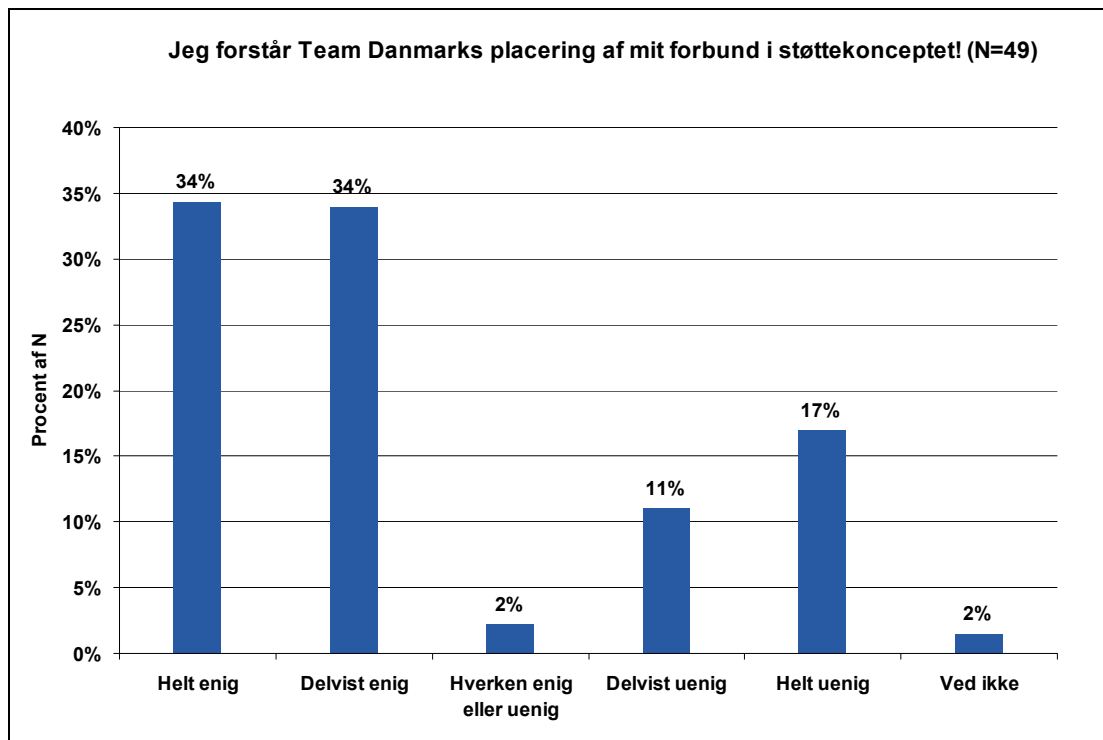
Problemstillingen ved både at skulle udvikle specialforbundene samt at skulle selektere og prioritere midlerne mere skarpt er også noget, andre repræsentanter fra institutionen peger på. Det skaber nogle gange vanskeligheder med at kommunikere mål og midler i støttekonceptet til interessenterne – både til de støttede og til de ustøttede specialforbund.

Kan specialforbundene forstå deres placering i støttekonceptet?

Selvom der således kan opstå signalforvirring, lader det dog overordnet ikke til, at specialforbundene har voldsomme problemer med at forstå deres placering i støttekonceptet. Det kan ses af nedenstående figur, der er viser en vægtet svarfordeling for spørgsmålet således, at der er korrigeret for, at der er flere respondenter repræsenteret fra nogle specialforbund end andre.

Som det fremgår svarer majoriteten, 68 procent, at man er delvist eller helt enige i spørgsmålet: "Jeg forstår Team Danmarks placering af mit forbund i støttekonceptet!". Dog er næsten 30 procent i varierende udstrækning uenige. Hertil kommer, at der er fundet klare forskelle i besvarelsene. Således forstår 83 procent af de støttede forbund deres placering i støttekonceptet, mens kun 13 procent ikke forstår det. Om det er, fordi de ikke føler sig berettigede til at modtage støtte, eller de med dette svar indikerer, at de ikke forstår støttekonceptet eller føler sig fejlplacerede heri, er ikke umiddelbart til at afgøre.

Blandt de ikke-støttede forbund forstår kun 37 procent, at deres forbund er uden for støttekonceptet, mens de resterende står mere uforstående over for den manglende support. Dette kan i hovedsagen pege på to forhold. Enten er kommunikationen om kriterierne for specialforbundenes placering i støttekonceptet uklar, alternativt er de ustøttede specialforbund uenige i Team Danmarks prioriteringer. Ellers er det måske bare sådan, at specialforbundene altid vil have svært ved at forstå, at de ikke får støtte med mindre der er helt indlysende grunde.

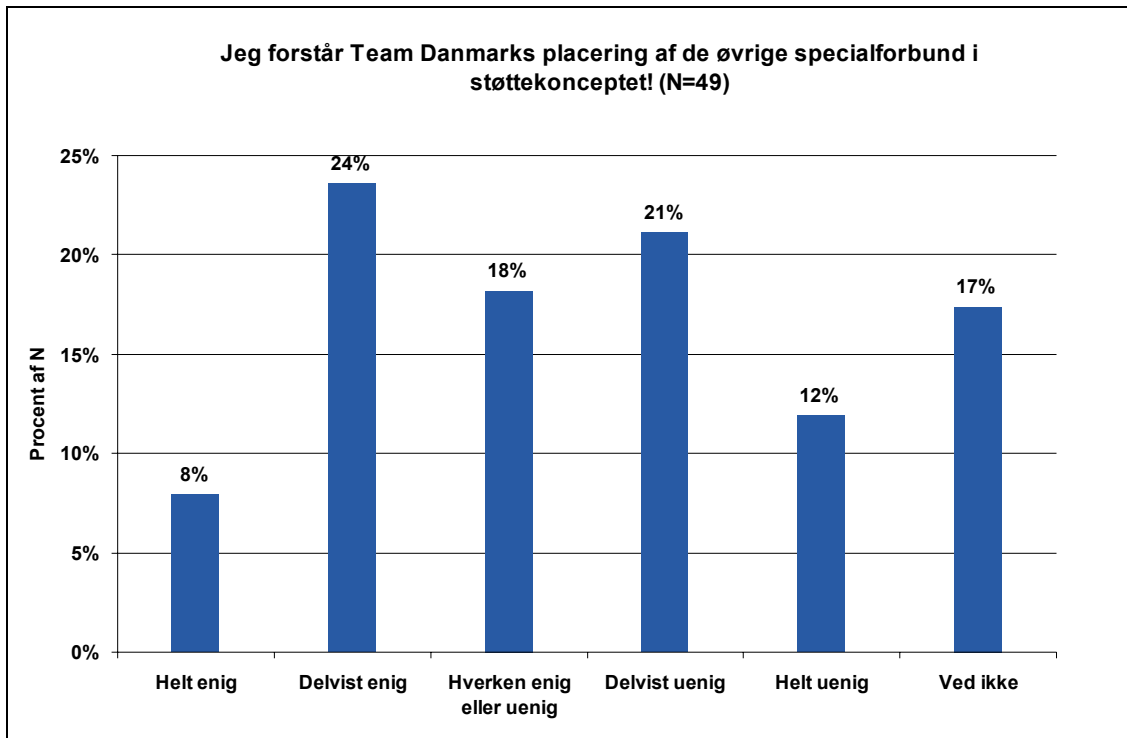

Figur 38: "Jeg forstår Team Danmarks placering af mit forbund i støttekonceptet!" Vægtet svarfordeling⁵⁵

Forskellen på det foregående spørgsmål går igen på et opfølgende spørgsmål i spørgeskemaundersøgelsen. Her står de ikke-støttede specialforbund således også mere uforstående over for Team Danmarks andre støtteprioriteringer. 56 procent af disse er helt uenige eller delvist uenige i udsagnet: "Jeg forstår Team Danmarks placering af de øvrige specialforbund i støttekonceptet." Blandt de støttede forbund er det tilsvarende tal noget lavere: 22 procent. Den generelle svarfordeling fremgår af nedenstående figur.

⁵⁵ Anvendelsen af det spørgeskemaundersøgelsens vægtede datasæt betyder, at N falder, da hvert specialforbund kun har en stemme i svarafgivelsen. Læs nærmere herom i rapportens kapitel om evalueringsdesign i Del 1.

Overordnet fremgår det dog også af figuren, at der er en noget mere uklar stillingtagen, når man betragter specialforbundene under ét. Det er vanskeligt præcist at sige hvorfor, men måske har respondenterne reelt vanskeligere ved at vurdere de andre specialforbunds placering end deres egen. Alternativt undrer nogle af specialforbundene sig reelt over, hvorfor nogle forbund får støtte og andre ikke. Eksempelvis nævnes det i de kvalitative interview, at nogle undrer sig over, at fodbold får støtte, når de ikke leverer resultater og tilmed har en stor formue.

Figur 39: "Jeg forstår Team Danmarks placering af de øvrige specialforbund i støttekonceptet!" Vægtet svarfordeling

En respondent skriver som opfølgende kommentar til spørgeskemaerne:

"Jeg synes det er forkert, at Team Danmark giver støtte til DBU, der har en formue på 150 mio. kr. - eller sådan noget. Hvorfor kan DBU ikke selv finansiere fx. damelandsholdet - som i øvrigt aldrig vinder en skid? Jeg synes, at TD skal støtte eliteidrætten i Danmark bredt. Således at de forbund, der beviseligt ikke har midler til at udvikle deres elite skal hjælpes. Der bør være et minimumsbeløb til alle nogenlunde seriøse forbund i størrelsesordenen 200.000 kr."

En anden respondent skriver:

"Støttekonceptet sigter for meget på 'Guld til Danmark'. Støttekonceptet retter sig ikke mod elitearbejde i de specialforbund, som ikke har absolut internationalt niveau. Støttekonceptet sigter meget mod de mediestærke idrætter. Altså idrætter, der i forvejen er godt kørende."

En tredje respondent er inde på, at resultatperspektivet giver en fordrejet tilgang til støttetildelingene:

"Støttekonceptet er baseret på en selektiv fortolkning af loven, hvor der er for stor fokus på medaljeperspektivet, hvilket medfører en uensartet støttefordeling, der ikke

nødvendigvis tager hensyn til den store forskellighed i de internationale konkurrencevilkår."

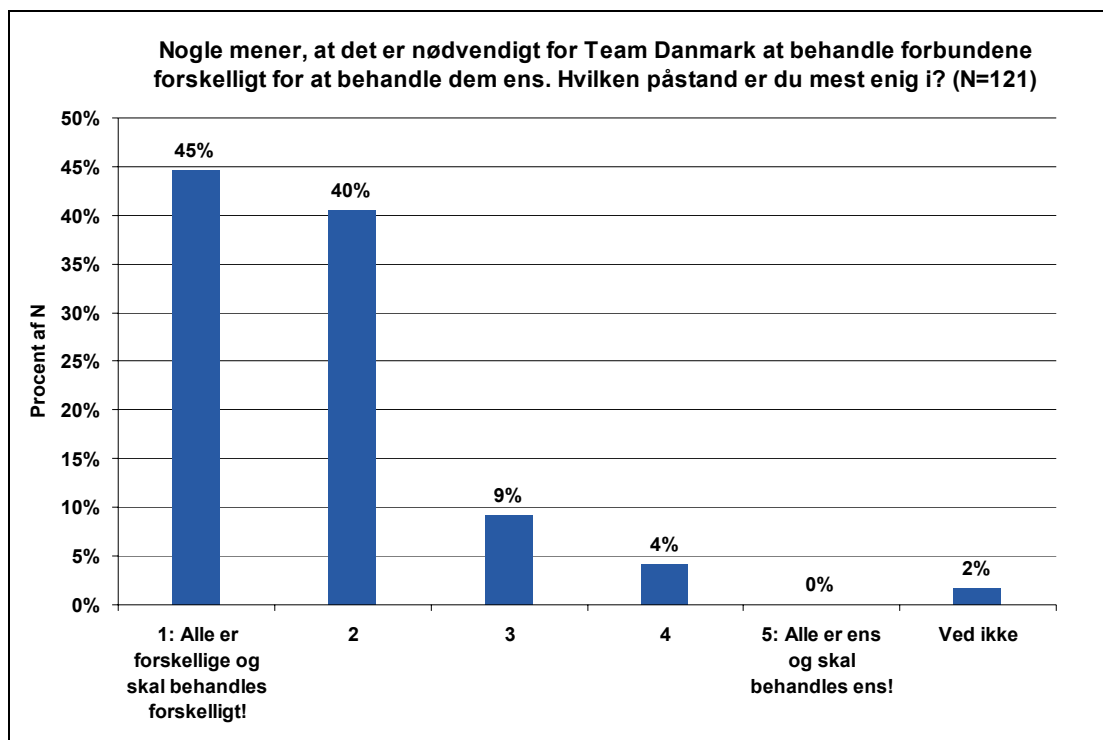
Yderligere en respondent er inde på, at støttekonceptet er for ekskluderende i forhold til lovens intentioner:

"(...) det er ekskluderende. Det dækker reelt ikke en udvikling af hele eliteidrætsspektret, men alene en udvalgt gruppe. Herved opfyldes ikke elitelovens intention."

Andre respondenter, der ligger enten uden for eller i udkanten af støttekonceptet giver ligeledes udtryk for, at alle forbund bør støttes, men også, at der er andre forbund, man undrer sig over, kan få støtte, når man ikke selv er berettiget.

Denne undren kan bunde i forskellige opfattelser af, hvordan man skal behandle forbundene. I forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview blev det således fremhævet, at tendensen med præstationsorienteringen i støttekonceptet var problematisk, fordi specialforbundene og disciplinerne har forskellige forudsætninger og ikke kan underlægges samme medaljekrav alle sammen.

Når formålet er medaljer, og støtten følger de, der umiddelbart har bedst mulighed, bliver det vanskeligt for andre discipliner at blive en del af støttekonceptet. Derfor er det nødvendigt at tage de enkelte discipliners specifikke forhold i betragtning. Dette er der ifølge nedenstående svarfordeling også generelt opslutning til. Som det kan ses ligger 85 procent af de afgivne svar i de to kategorier, der ligger tættest på udsagnet: "Alle er forskellige, og skal behandles forskelligt".

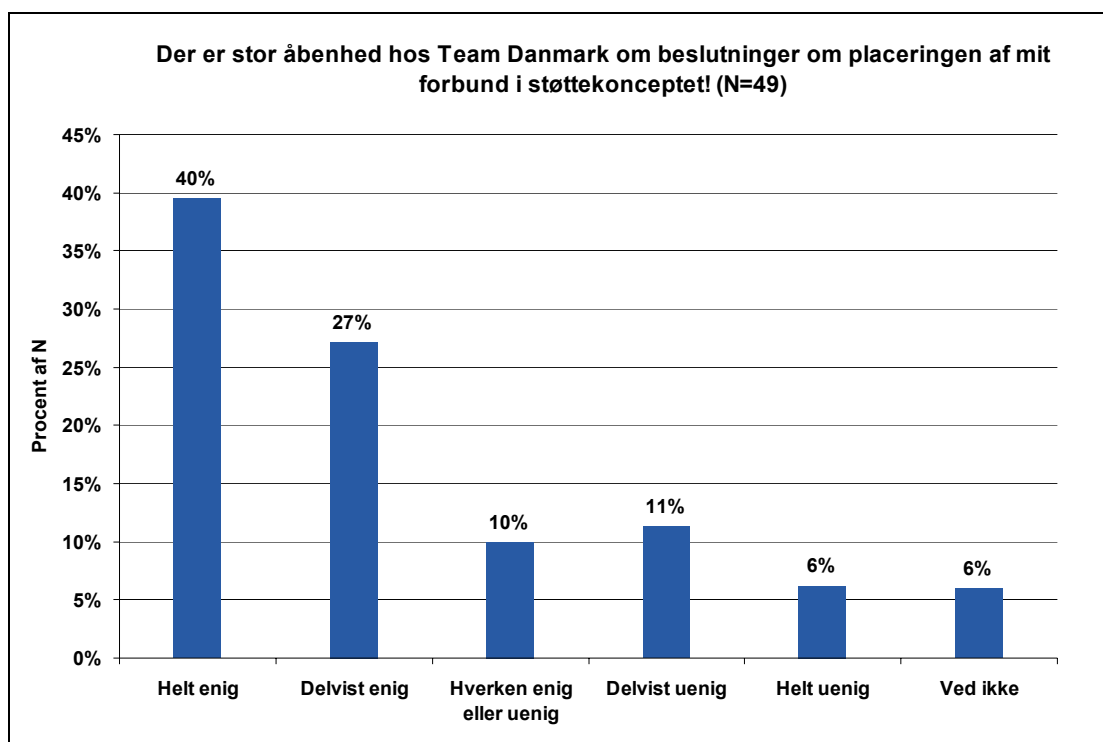

Figur 40: "Det er nødvendigt at behandle forbundene forskelligt for at behandle dem ens. Hvilken påstand er du mest enig i?"

At nogle forbund mener, at det er svært at forstå de andre specialforbunds placering kan set i dette lys enten skyldes, at Team Danmark har vanskeligt ved at lave klare retningslinier for, hvordan man behandler specialforbundene forskelligt - hvilket i sagens natur også er svært. Eller at Team Danmark ikke tilstrækkeligt klart lægger sine kriterier frem.

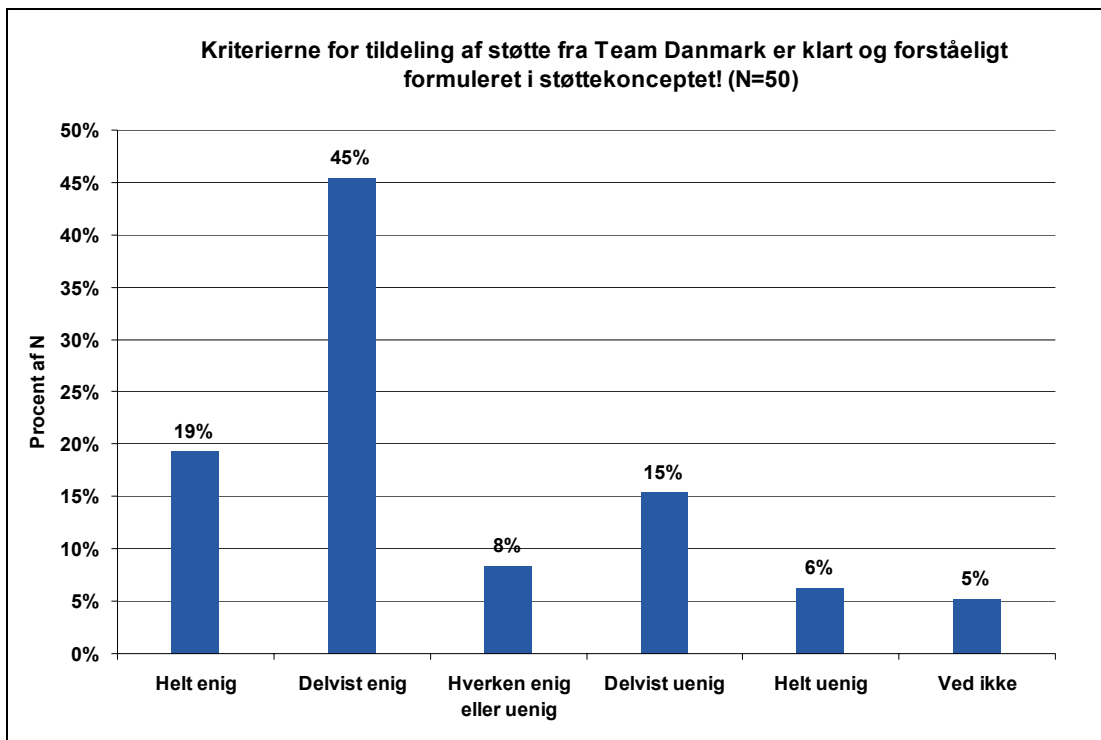
Er der åbenhed og klarhed om støttetildelingene?

Sidstnævnte kan der imidlertid ikke klart findes belæg for, da der både samlet set og blandt støttede og ustøttede forbund er et flertal, der er meget enig eller delvist enig i, at "Der er stor åbenhed hos Team Danmark om beslutninger om placeringen af mit forbund i støttekonceptet." Samlet set er to ud af tre øjensynligt tilfredse med åbenheden, men endnu mere slående er det måske, at lidt over halvdelen af de ustøttede forbund også erklærer sig enige i Team Danmarks åbenhed. Det kan ses af nedenstående figur.

Figur 41: "Der er stor åbenhed om beslutninger om placeringen af mit forbund i støttekonceptet!" Vægtet svarfordeling

Positivt er det også, at ud over, at et flertal er enig i åbenheden, er et flertal også enig i, at kriterierne for tildeling af støtte fra Team Danmark er klart og forståeligt formuleret i støttekonceptet.

Figur 42: "Kriterierne for tildeling af støtte er klart og forståeligt formuleret i støttekonceptet!" Vægtet svarfordeling

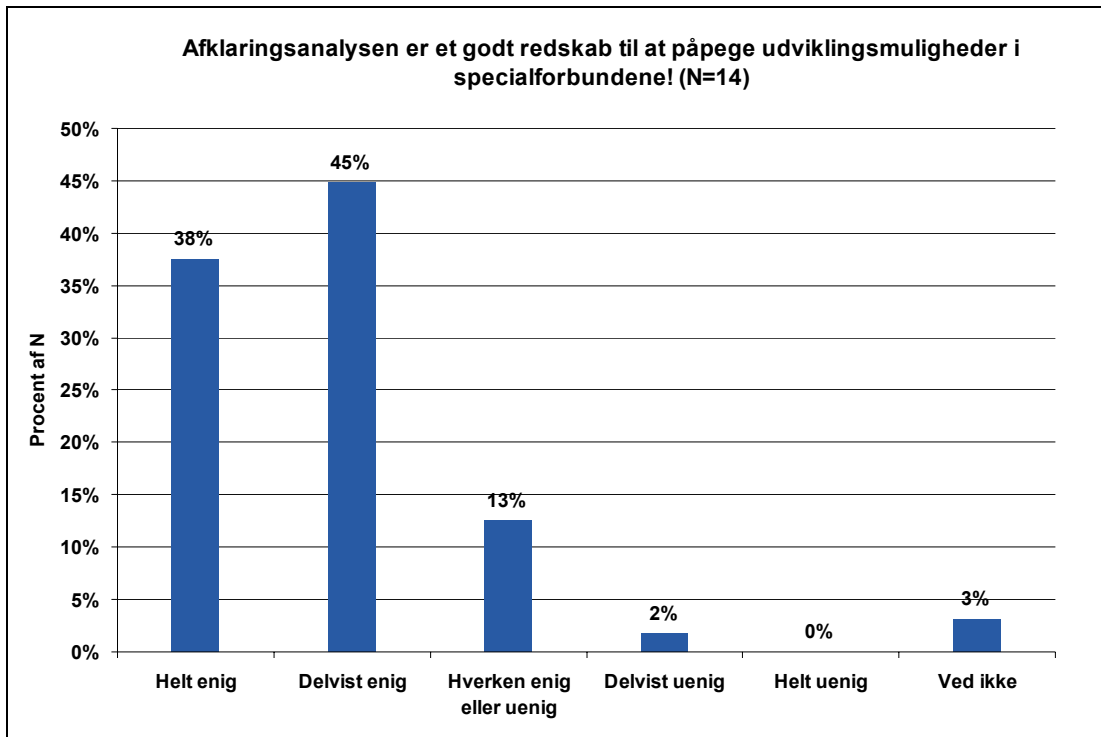
Som det ses af ovenstående figur, er to ud af tre af forbundene helt enige eller delvist enige i, at der er tale om klare og forståelige kriterier. Dog er en ud af fem helt enige i udsagnet, hvilket peger på et vist forbedringspotentiale.

Generelt set må svarfordelingen imidlertid tages som udtryk for, en rimelig klarhed, men når det kommer til forståelsen af andre specialforbunds placering, er nogle af forbundene uforstående. Den delvise enighed, der også slår igennem i forhold til mange af spørgsmålene peger samtidig på nogle forbedringspotentialer. Spørgsmålet er, om disse alene opstår som følge af for dårlig kommunikation om kriterierne, eller om der også i selve måden, kriterierne er opbygget på, er nogle u hensigtsmæssigheder. Det kan man få et indtryk af ved at se nærmere på de værktøjer, som anvendes i forbindelse med placering af specialforbundene i støttekonceptet: disciplin- og afklaringsanalyserne.

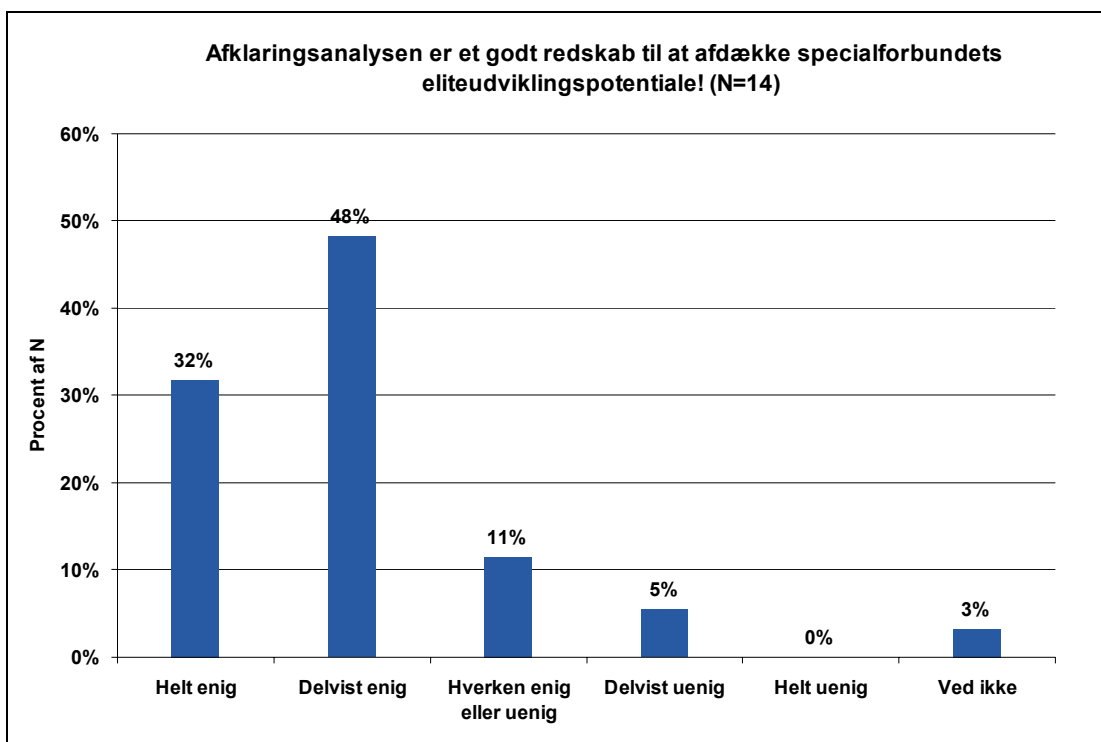
Disciplin- og afklaringsanalyserne

Team Danmarks håndtering af placeringen af specialforbundene i støttekonceptet finder som indikeret ovenfor sit primære udtryk gennem disciplinanalysen og afklaringsanalysen. Begge analyser indeholder både statuslementer og udviklingsrettede dimensioner og får gode 'karakterer' af de respondenter, der er bekendte med dem.

Over 80 procent mener, at afklaringsanalysen er et godt redskab til at påpege udviklingsmuligheder i specialforbundene, og 72 procent mener, at afklaringsanalysen er et godt redskab til at afdække forbundets eliteudviklingspotentiale. Det fremgår af de nedenstående to figurer:

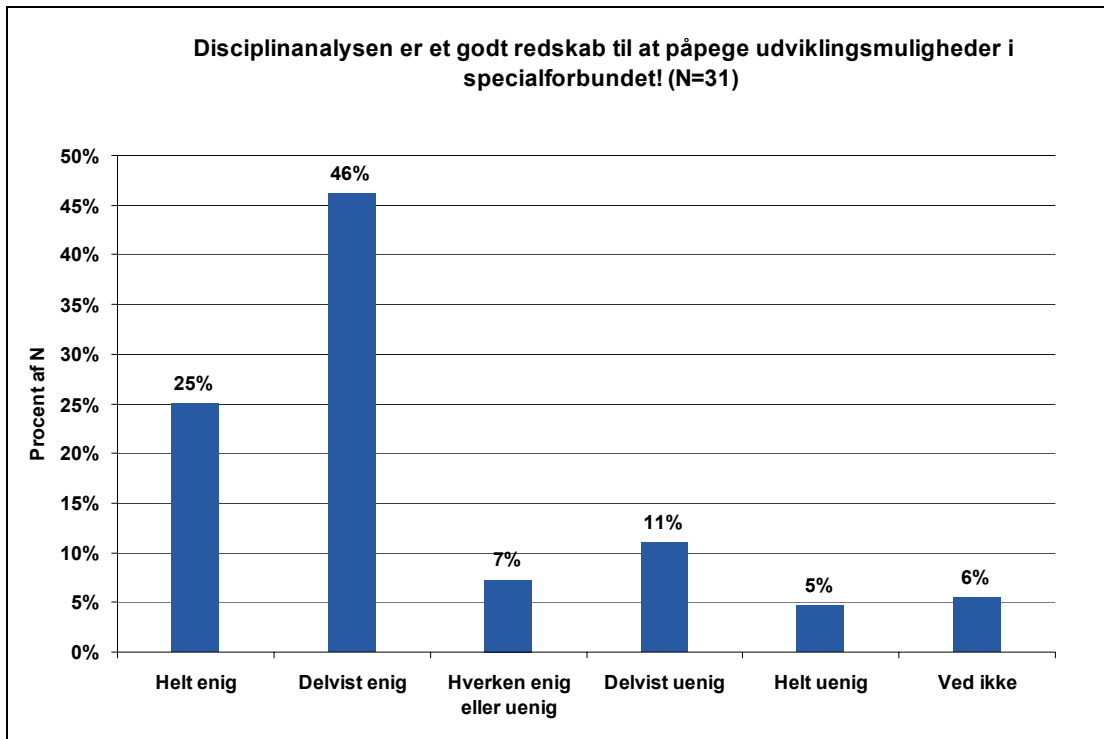
Figur 43: "Afklaringsanalysen er godt redskab til at påpege udviklingsmuligheder i specialforbundene!"
 Respondenter, der har angivet af have gennemført en afklaringsanalyse

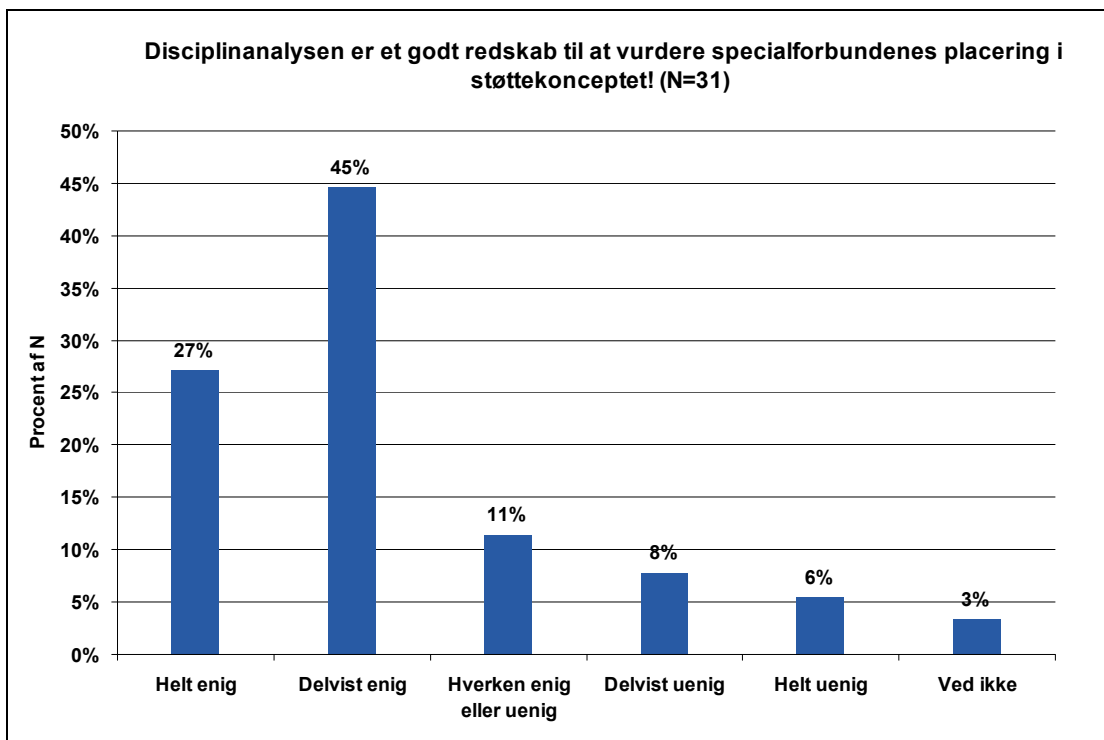
Figur 44: "Afklaringsanalysen er et godt redskab til at afdække specialforbundets eliteudviklingspotentiale!"
 Respondenter, der har angivet af have gennemført en afklaringsanalyse

Disciplinanalysen er næsten lige så "populær" som afklaringsanalyserne. Her mener lidt over 70 procent, at "Disciplinanalysen er et godt redskab til at påpege udviklingsmuligheder i

specialforbundet!", og at "Disciplinanalysen er et godt redskab til at vurdere specialforbundenes placering i støttekonceptet!". Det kan ses ved at betragte nedenstående to figurer, men fremgår også af en række af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsens kommentarer. Én skriver: "Ved rigtig brug af disciplinanalysen er den et suverænt udviklingsværktøj."

Figur 45: "Disciplinanalysen er et godt redskab til at påpege udviklingsmuligheder i specialforbundet!" Respondenter, der har anført at have gennemført en disciplinanalyse

Figur 46: "Disciplinanalysen er et godt redskab til at vurdere specialforbundenes placering i støttekonceptet!" Respondenter, der har anført at have gennemført en disciplinanalyse

For både disciplinanalysen og afklaringsanalysen er det dog samtidig kendetegnende, at kun 1 ud af 4 erklærer sig helt enige i udsagnene. Hertil kommer, at majoriteten erklærer sig delvist enige. Der er med andre ord stadig plads til forbedring, selvom tilfredsheden med værktøjerne er rimelig stor. De primære kritikpunkter er således ikke de grundlæggende værktøjer til brug for placering i støttekonceptet. I forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview lægges der snarere vægt på, at der er meget arbejde forbundet med dem, både når de skal laves første gang, og når de løbende skal opdateres. En interessant siger blandt andet:

"Ideen i disciplinanalysen er gode nok, jeg har bare svært ved at se, om der er nogen, der læser dem. Sidste gang jeg lavede den, lavede jeg bevidst nogle fejl. Og jeg har aldrig hørt noget til det siden. Vi skal ikke lave administration for administrationens skyld."

Andre af interessenterne anser det også som overkill, at den skal laves hvert år. Det samme gælder den årlige ansøgningsprocedure, der ifølge flere af interessenterne koster mange ressourcer. Et konkret forslag går på at opdatere disciplinanalysen hvert fjerde år:

"Tingene ændrer sig altså ikke så meget fra år til år. Lad os parkere den der og sige, at vi kun bruger kræfter på den hvert fjerde år."

Blandt repræsentanterne fra Team Danmark er der også enighed om, at disciplinanalysen og arbejdet med den kan rationaliseres. Både i form af rent tekniske forhold i forbindelse med indrapportering og i forhold til, hvor lang tid man skal bruge på den, og hvor mange spørgsmål der er nødvendige for at få et tilstrækkeligt validt billede af den pågældende disciplins elitestatus og udviklingsmuligheder.

Disciplin- og afklaringsanalysernes spørgsmål og svarkategorier

En nærmere gennemgang af disciplin- og afklaringsanalysen kan illustrere det tidsforbrug, der skal afsættes administrativt for at komme i betragtning til støtte. Med henholdsvis 103 (samt 42 overordnede) og 269 spørgsmål er disciplin- og afklaringsanalyserne således voluminøse analyseværktøjer. Afklaringsanalysen har imidlertid med 166 flere spørgsmål end disciplinanalysen et noget bredere fokus. Det ligger uden for denne evalueringens opdrag at gå i dybden med hvert spørgsmål, men i overordnede kategorier kan disciplin- og afklaringsanalysens spørgsmål stilles op således:

Kategori	Disciplinanalysen	Afklaringsanalysen
Internationale sportslige faktorer	8 spørgsmål om sportslig kvalitet (konkurrence- og træningskvalitet og træningsfagligt niveau)	12 spørgsmål om træningskvalitet (videnskabelighed/forskning, eksperter, trænere, daglig træning, kvalitet)
	14 spørgsmål om konkurrencestruktur (konkurrenceudbredelse, OL, VM, EM og internationale konkurrencer af væsentlig betydning)	1 spørgsmål om mål for sportslig kvalitet (med forskellige underkategorier for holdidræt og individuelle discipliner)
		3 spørgsmål om træneruddannelse (niveau, udbud af uddannelser)
		8 spørgsmål om træningskvantitet (sæsonopbygning og træningstid)
		5 spørgsmål om disciplintyper (damer/herrer og klasser)
		6 spørgsmål om international topning (alder, overgang til senior)
		8 (7 i holdidræt) spørgsmål om OL (OL-status, konkurrencekvalitet, niveau og nationer)
		12 spørgsmål om VM (struktur, nationer, niveau, konkurrencekvalitet og kvalifikation)
		10 spørgsmål om EM (struktur, nationer, niveau, konkurrencekvalitet og kvalifikation)
		16 spørgsmål om store internationale konkurrencer (struktur, nationer, rangliste, niveau, kvalifikation og konkurrencekvalitet)
Nationale sportslige faktorer	10 spørgsmål om dansk resultatperspektiv (nuværende og fremtidigt niveau samt talentgrundlag)	13 (7 i holdidræt) spørgsmål om niveau og resultatperspektiv (senior, junior; resultater, potentialer)
	10 spørgsmål om sportslig kvalitet (konkurrence- og træningskvalitet samt faglighed i træning)	24 spørgsmål om træneruddannelse (niveau 1, 2, 3, 4, øvrige uddannelsesstilbud for trænere og brug af eksperter)
		13 spørgsmål om træningskvalitet (videnskabelighed/forskning, eksperter, trænere, daglig træning, kvalitet)
		8 spørgsmål om danske forhold (discipliner, udviklingstendenser, begrænsninger)

		14 spørgsmål (10 i holdidræt) om nationale mesterskaber (senior, junior; DM-deltagelse, DM-afvikling, kvalitet ved DM, DM kontra EM/VM)
		6 spørgsmål om talentpotentiale (talent-elite-arbejde, potentiale og talentudvikling)
		8 spørgsmål om træningskvantitet (sæsonopbygning og træningstid)
Specialforbundets organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer	13 spørgsmål om organisation og ledelse (elitearbejde klub-landshold, elitepolitik, professionel drift, civil karriere og menneskelige ressourcer)	26 spørgsmål om organisation, ledelse og strategi (vedtagne politikker og love, værdier, mål, handlingsplaner, drift, elitearbejde klub-landshold, menneskelige ressourcer, arbejds gange og interesser)
		17 spørgsmål om kurser og uddannelser for klubber og forbund (uddannelse af og uddannelsesniveau hos klubledere og forbundsledere)
International organisation		5 spørgsmål om internationale organisationer (medlemsnationer, europæisk og internationalt)
Internationale økonomiske og kommercielle faktorer	6 spørgsmål om medier og sponsorer (sponsormidler, mediedækning og tilskuerinteresse)	
	6 spørgsmål om erhvervsmuligheder (indtjeningsmuligheder for eliten)	
Nationale økonomiske og kommercielle faktorer	7 spørgsmål om økonomi i specialforbundet (finansiering, forbundsøkonomi, medie-/sponsorarbejde)	17 økonomiske nøgletal i forbundet (indtægter og udgifter udspecificeret)
	6 spørgsmål om medier og sponsorer (sponsormidler, mediedækning og tilskuerinteresse)	8 spørgsmål om medier og sponsorer (mediearbejde, marketing og kommercielt potentiale)
	7 spørgsmål om erhvervsmuligheder (indtjeningsmuligheder for eliten)	
	2 spørgsmål om events (store stævner i Danmark)	
Sundhedsfaktorer	3 spørgsmål om sundhedspolitik (risikofaktorer)	1 spørgsmål om sundhedspolitik (risikofaktorer)
	5 spørgsmål om sundhedsproblemer (doping, spiseforstyrrelser og skader)	
Miljø- og facilitetsmæssige faktorer	5 spørgsmål om miljø og faciliteter (omkostninger til idrætsmateriel, miljøproblemer, muligheder i Danmark)	10 spørgsmål om miljø og faciliteter (faciliteter, muligheder i Danmark, events, særlige udfordringer, miljøproblemer)
Udøveres job og uddannelse	2 spørgsmål om udøvernes civile karriere (job-uddannelses-politik)	1 spørgsmål om udøvernes civile karriere (job-uddannelsespolitik)

Klub- og foreningsprofiler		37 spørgsmål – heraf 15 underspørgsmål – om klubstatus og klubudvikling (klubpolitik, klubudvikling, klubstatus, bredde/elite, talentudvikling og ressourcer)
Turneringsvirksomhed		4 spørgsmål om turneringer (opbygning, talentudvikling og dommere)
Kultur		9 spørgsmål om idrættens kultur (traditioner, motivation, information og kulturtræk)

Tabel 32: Komparativ opstilling af disciplin- og afklaringsanalysens spørgsmål

Som det fremgår, er der ligheder, men også store forskelle på spørgsmålene i afklarings- og disciplinanalysen. Disciplinanalysen har flere spørgsmål om sundhed, erhvervsmuligheder, events og internationale medier og sponsorer. Afklaringsanalysen er til gengæld langt mere omfattende i forhold til klubdimensionen, turneringer, kultur, faciliteter, organisationsspørgsmål, leder- og træneruddannelser samt en række underfaktorer under overskrifterne 'nationale' og 'internationale' sportslige faktorer.

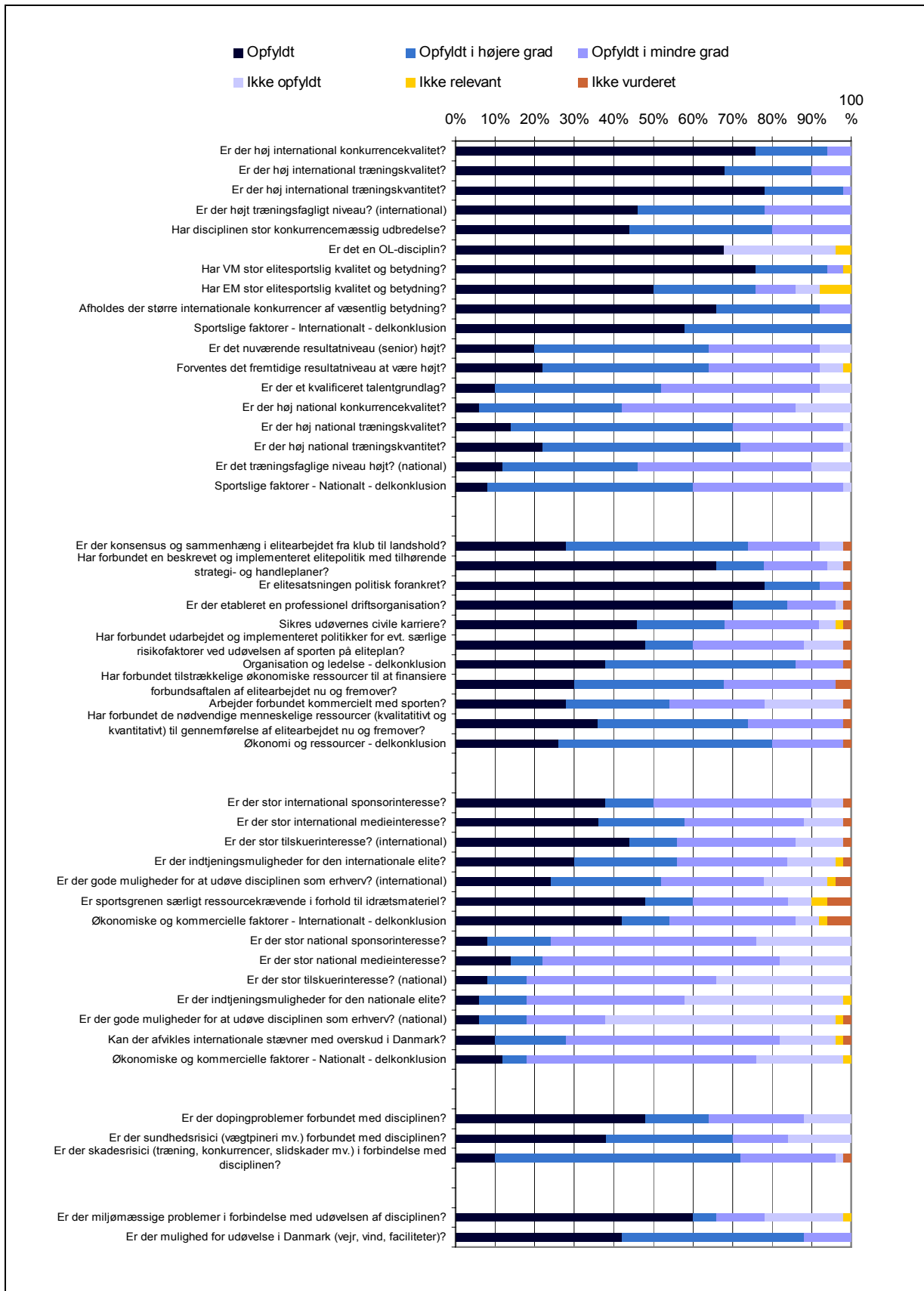
Det fremgår ikke af afklarings- eller disciplinanalysen, hvilke spørgsmål der er centrale vurderingsspørgsmål for placering i støttekonceptet, og hvilke der i højere grad tjener som udviklingsspørgsmål. Ved første øjekast virker disciplinanalysens spørgsmål lidt mere gennemarbejdede, da der i afklaringsanalysen er slåfejl og lign. ved flere spørgsmål.

Hvad viser disciplin- og afklaringsanalyserne om dansk eliteidræt?

Afklaringsanalysernes svar kan grundet fortrolighed ikke formidles i denne rapport. Helt overordnet kan man dog på to punkter konstatere følgende omkring svarafgivelserne:

- Svarene er kvantitativt af meget forskellig længde – fra ubesvaret til flere siders ”copy-paste” fra specialforbundets love mv.
- Svarene er kvalitativt også ret forskellige fra forbund til forbund, da idrætsgrenene står med meget forskelligartede udfordringer.

Det samme kan siges om disciplinanalysernes svar. Blandt andet kan det konstateres, at svarafgivelserne i en samlet disciplinanalyse varierer fra 22.000 til 54.000 anslag. Dykkes der ned i disciplinanalyserne, viser sig endvidere en række interessante svarafgivelser og vurderinger i komparativt perspektiv. En form for statusbillede af dansk eliteidræt fås således ved en gennemgang af samtlige vurderinger i 50 disciplinanalyser, som har været tilgængelige for undersøgelsen. Nedenstående figur opstiller opfyldelsen af kriterierne i de enkelte overordnede spørgsmål.

Figur 47: Dansk eliteidræt ifølge Team Danmarks disciplinanalyser

Opstillingen har den svaghed, at nogle forbund deltager med flere discipliner eller med mænd og kvinder opdelt. Endvidere er der ikke lavet en stram retningsssnor for den endelige indplacering af

svarene i vurderingskategorierne. Men som en samlet vurdering af elitestatus for dansk eliteidræt, ses flere interessante forhold. De vigtigste er herunder:

- Der er meget stor forskel på internationalt og nationalt niveau, både hvad angår træningskvalitet/-kvantitet og konkurrencekvalitet for dansk eliteidræt. Blot fire discipliner får mærkatet ”opfyldt” i delkonklusionen om de nationale sportslige faktorer.
- Talentgrundlaget i Danmark ligger lavere end det nuværende resultatniveau i bedømmelsen, og kun 10 procent er vurderet ”opfyldt” (42 procent opfyldt i højere grad) i spørgsmålet om, hvorvidt der er et kvalificeret talentgrundlag.
- Den største svaghed på strukturelt niveau ser ud til at være forbundets kommercielle arbejde med sporten, mens spørgsmålene om politisk forankring og professionel drift får pæne vurderinger.
- Svagheden med manglende kommercielt arbejde i forbundet hænger sammen med den forholdsvis nedslående statistik for de nationale kommercielle potentialer (tilskuere, sponsorer, medieinteresse). 80 procent ligger i kategorierne ”ikke opfyldt” eller ”opfyldt i mindre grad” i delkonklusionen om nationale kommercielle og økonomiske faktorer. Her er der som ved de sportslige faktorer store forskelle nationalt og internationalt.
- Svarkategorierne giver ikke mening i spørgsmål om sundhed og miljø.
- Facilitetsspørgsmålet, der er klemt ind til sidst, giver et billede af udmærkede muligheder for at dyrke eliteidræt i Danmark. 88 procent ligger i den rigtige ende af skalaen.

De primære kriterier for støtteværdigheden

Hvis vi fokuserer på delkonklusionerne i disciplinanalysen, kan vi endvidere stille de enkelte discipliner op over for hinanden. I bilag findes en oversigt, der giver et billede af de forskellige vurderinger i de 50 disciplinanalyser, der har været tilgængelige for undersøgelsen. Af bilaget fremgår det, at kun håndbold (herrer og damer) opfylder samtlige faktorer. Det ligger uden for rapportens muligheder at kommentere hver enkelt idrætsgren for sig, men overordnet set kan det konstateres, at styrker og svagheder i de forskellige idrætsgrene er meget spredte.

Helt overordnet kan det dog konstateres, at forbund med stor støtte ikke overraskende ligger i den bedste ende af skemaet - især når det kommer til de sportslige faktorer - mens forbund med en begrænset støtte tilsvarende er kategoriseret i den modsatte ende af skalaen. På detailniveau er der til gengæld flere interessante betragtninger, når discipliner og forbund stilles op komparativt.

Forskellene kan selvfølgelig til en vis grad skyldes en forskellig kategoriseringspraksis hos konsulenterne, men det kan naturligvis også skyldes reelle forskelle. Eksempelvis er det interessant at se, hvordan et forbund som Dansk Handicap-Idrætsforbund skiller sig ud som et forbund med mindre støtte, men med godt styr på det organisatoriske. Baggrunden for en begrænset støtte til handicapidræt ligger øjensynligt i forbundets lavere rangering i de sportslige faktorer.

De internationale sportslige faktorer (og dernæst de nationale) har altså stor betydning for tildeling af støtten. Det er dog langt fra de eneste faktorer, der spiller ind. Ud fra de kvalitative interessentinterview, disciplinanalyserne, afklaringsanalyserne og støttekonceptbeskrivelsen kan der oplistes en række faktorer, som udefra set synes at betyde noget for Team Danmarks vurdering af støtteværdigheden (her i uprioriteret rækkefølge):

- **International (konkurrence)udbredelse, konkurrencekvalitet og træningskvalitet**
Meget vigtige parametre i vurderingen både ifølge de kvalitative interview foretaget, og i støttekonceptbeskrivelsen. En repræsentant fra Team Danmark uddyber, hvad det betyder i prioriteringssammenhæng:

"Det, man hænger det op på, er deres internationale resultatperspektiv, og om der er en international konkurrence. Vi har jo nogle sportsgrene, som dybest set præsterer – som har verdensmestre – men som ikke får penge."

- **OL-status**
Særligt de kvalitative fokusgruppeinterviews peger på, at disciplinens OL-status har afgørende betydning. OL-status er da også med blandt de internationale sportslige faktorer i disciplinanalysen. En interessent beretter, at manglende OL-status er diskvalificerende for Team Danmark-støtten:

"Det er underligt for os, at hver gang, vi henvender os til Team Danmark, så får vi at vide, at vi ikke er en olympisk sportsgren, så derfor kan vi lige så godt glemme det med det samme. Jeg håber, at der sker en ændring, og at vi kan komme i dialog med Team Danmark og udvikle den elite, vi har."

- **Danske udøvers nuværende niveau og internationale resultatperspektiv inden for en fireårig periode**

Både støttekonceptbeskrivelsen og de kvalitative interviews understreger vigtigheden af det sportslige niveau i vurderingen. Det kortsigtede resultatperspektiv er overvejende vigtigere i vurderingen end den langsigtede talentudvikling. En Team Danmark-repræsentant uddyber:

"Der er jo stillet nogle rammer og kriterier op for, hvad det er, vi skal gå efter. Og det bliver jo, om der er et internationalt resultatperspektiv eller en tro på, at vi kan få det inden for en kort tidshorisont – dvs. inden for en fireårig periode."

- **Professionalisme i organisationen**

For at opnå Top-Team Danmark-støtte skal organisationen være professionel og arbejde professionelt. Det fremgår både af støttekonceptet og af de kvalitative interviews. En interessent betegner professionaliseringen som en balancegang:

"Det er farligt for et forbund som os, fordi man stiller nogle krav til vores organisation, som man bliver mere eller mindre tvunget til at honorere for at være med og modtage støtten. Så den dag, vi måske ikke modtog støtten mere, ville vi splitte vores forbund totalt ad."

- **Tv-indtægter:** Fodbold og håndbold leverer ca. det samme ind til Team Danmark via tv-indtægter, som de får tilbage i støtte. Så de to store holdidrætsgrene adskiller sig dermed fra de andre idrætsgrene. For DBU's vedkommende er sagen helt krystallklar. En interessent med indsigt i DBU's forhold til Team Danmark siger således, at:

"DBU jo sagtens kunne klare sig uden Team Danmarks støtte."

- **Politisk tæft:** Flere kvalitative interview tyder på, at politisk tæft i hvert fald ikke er en ulempe i forhold til uddeling af støtten. Team Danmarks bestyrelse tager uvægerligt politiske beslutninger, når eliteloven skal udmøntes gennem støttekonceptet. En repræsentant fra Team Danmark fortæller herom:

"Det er jo et meget politisk spørgsmål at træffe de beslutninger. For der står jo ikke noget i eliteloven om, at det for eksempel blot er de olympiske forbund (der skal modtage støtte, red.).. De rammer er ikke lagt ind."

- **Mediebevågenhed**

Medieeksponeringen er med i disciplinanalysen, men er ikke i støttekonceptet blandt de afgørende vurderingsfaktorer. Til gengæld peger nogle af interessenternes udsagn i retning af, at medieeksponeringen indirekte har noget at sige for vurderingen:

"Det står ikke i loven, men sådan fungerer virkeligheden,"

konstaterer en interessant, og en Team Danmark-repræsentant uddyber:

"Det er ikke med i kriterierne formelt, men jeg skal ikke sige, at det psykologisk ikke er det uformelt hos de konsulenter i sportsteamet, der laver en indstilling. (...) Det har spillet en rolle nogle steder. Det er jeg overbevist om."

- **Tradition:** Idrætsgrene med stolte danske traditioner har ifølge flere kvalitative inputs en vis betydning i vurderingen af støtteværdigheden. Dette harmonerer med lovgrundlaget, der i bemærkningerne nævner, at tradition er en nærliggende parameter at inddrage. En repræsentant fra Team Danmark forklarer om traditionerne med eksemplet håndbold:

"Man kunne, hvis man var en smule provokatorisk, sige, at der i håndbold har været for lille international konkurrence, når man kunne se, at Grønland og Brasilien kom med til VM. Det kunne man sagtens diskutere, men der står så også et eller andet sted, at vi også ser på idrætsgrenenes traditioner i Danmark. Og håndbold blev jo opfundet i Danmark, så man kunne ikke forestille sig, at vi ikke støttede håndbold."

Ovenstående kriterier, der svinger fra meget velbeskrevne til helt uskrevne i det nuværende støttekoncept, er interessante at betragte i lyset af nedenstående udsagn fra en Team Danmark-repræsentant:

"Hvis vi kunne lave en tilpasning af støttekonceptet, så det bliver mere klart, hvorfor nogle får støtte og andre ikke, så ville det være fint. Men jeg synes nogle gange, at vi har lidt svært ved det. (...) Kan de objektive kriterier blive mere objektive? Ja, så det ikke bliver følelser, men indhold."

Afslutning

Dette kapitel giver indtryk af, at kriterierne for placering af specialforbundene i støttekonceptet generelt fungerer godt, og at der er stor grad af tilfredshed med de overordnede retningslinier. Afklarings- og disciplinanalyserne er gode værktøjer, der giver et godt indtryk af såvel disciplinernes elitestatus og specialforbundenes udviklingspotentialer, men også – hvis man skaber overblik over alle analysernes resultater - kan give et indblik i Danmarks generelle elitestatus, samt hvilke områder der kan arbejdes på at forbedre.

Ser man bort fra, at nogle af specialforbundene er uenige i Team Danmarks prioriteringer, tæller på negativsiden for det første, at dele af kommunikationen omkring støttekriterierne halter lidt.

Specialforbundene kan især ikke forstå de andre specialforbunds placering og dette peger på, at kriterierne for tildelingen af støtte ikke er tilstrækkeligt klart kommunikeret eller ikke forvaltes tilstrækkeligt ens, selvom det selvsagt er vanskeligt at behandle så mange forskellige forbund efter samme stringens. Især når de selv peger på, at alle skal behandles forskelligt.

En nærmere gennemgang af disciplinanalyserne viser samtidig, at der ud over det store fokus på professionel organisering, international udbredelse samt trænings- og konkurrencekvalitet, internationale resultater og OL-discipliner også i praksis lægges vægt på politisk tæft, disciplinernes mediebevågenhed, tv-indtægter samt tradition. Ser man bort fra, at tradition rent faktisk nævnes som et kriterium for vurdering af støtteværdighed i støttekonceptet, forekommer særligt de sidste fire elementer ikke som klart beskrevne kriterier i støttekonceptet. Det er nærliggende at antage, at dette er blandt de primære årsager til, at nogle af specialforbundene ikke kan forstå andre forbunds støtteværdighed, da det for nogle af disse virker som ufaglige vurderingskriterier.

Desuden antydes det blandt interessenterne, at det løbende arbejde med opdateringen af disciplinanalyserne er meget tungt, og at der er usikkerhed om, hvorvidt Team Danmark selv arbejder tilstrækkeligt videre med det indkomne materiale, som analyserne repræsenterer. Dette spørgsmål handler om det rent administrative ved støttekonceptet, som vi vender os mod i det kommende kapitel, der ser på den administrative udmøntning af støtten.

Administrativ udmøntning af støtten

"Det med at få skabt nogle professionelle tilstande i forbundene skal Team Danmark have æren for, helt klart, og der er rigtig meget godt i støttekonceptet, men hvis vi skal ændre på det fremadrettet konstruktivt, så er vi nødt til at tage hul på det som ikke fungerer." (Interessant om det administrative arbejde i forbindelse med støttekonceptet)

Indledning

I dette kapitel af evalueringsrapporten ser vi nærmere på de stringent administrative forhold angående udmøntningen af støttekonceptet. Fokus er således på det daglige, administrative arbejde, som specialforbundene og Team Danmark udfører for at styrke eliteudviklingen herhjemme. Analysen tager udgangspunkt i det forhold, at den internationale litteratur anfører, at en enkel og klar administration af elitesatsningen er et vigtigt element i bestræbelserne på at skabe internationale resultater. Derfor må det undersøges, om det daglige arbejde med støttekonceptet indebærer et for tungt administrativt arbejde.

Hvad siger lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Der står ikke i lovgrundlaget noget eksplicit om, hvorledes udmøntningen af støttekonceptet i praksis skal ske, når talen falder på de stringent administrative forhold. Flere steder i bemærkningerne til loven hedder det imidlertid mere eller mindre direkte, at ressourceanvendelsen skal effektiviseres, ligesom Team Danmarks arbejde skal ske i åbenhed.

Desuden forudsætter støttekonceptet, at der er en professionel organisation bag de specialforbund, som opnår status af Top TD forbund, ligesom Team Danmark stiller en række nærmere bestemte krav til forbund, der ønsker at opnå støtte (se rapportens Del 1). I den forstand synes det klart, at der er indbygget en fordring om organisatorisk effektivitet i støttekonceptet, hvilket også naturligt gælder på det rent administrative område. Denne antagelse bakkes op af formuleringen i resultatkontrakten, hvor det under overskriften: "Kvalitet" hedder:

Vi forventer "verdensklasse" resultater af såvel os selv som vores samarbejdspartnere. Høj kvalitet og et stærkt fagligt afsæt er grundlaget for al vores arbejde. Vores fokus på kvalitet skaber resultater.

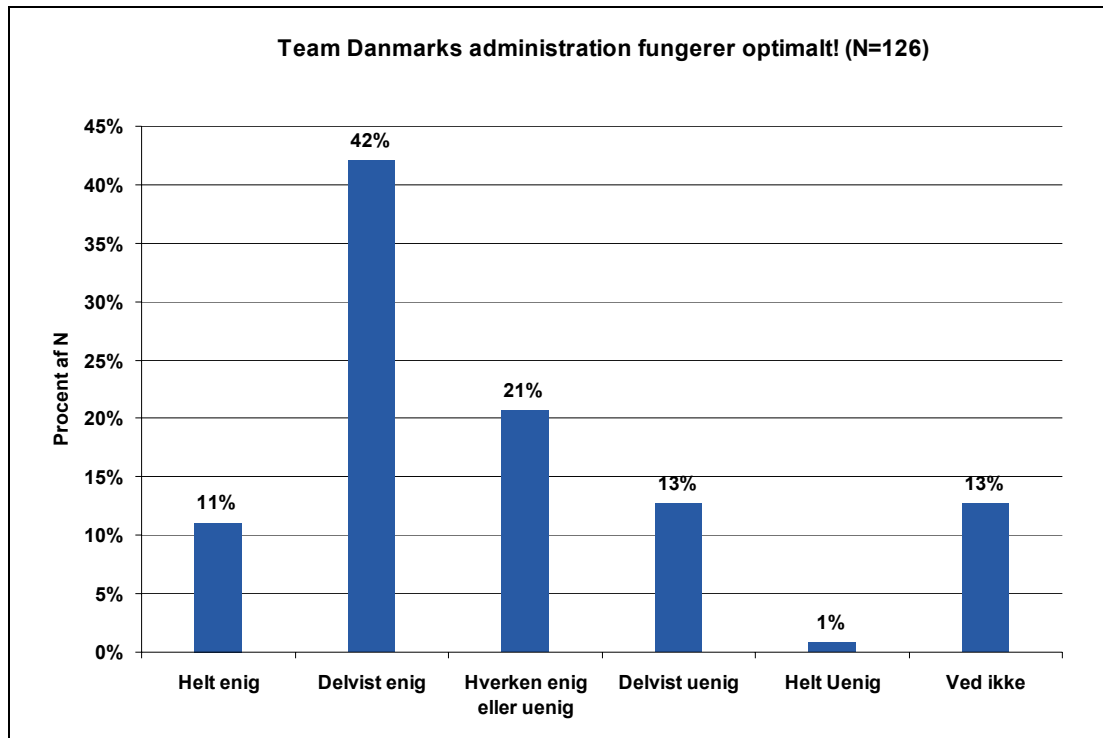
Spørgsmålet er imidlertid, om den daglige administration i forbindelse med udmøntningen af støttekonceptet har den *forholdsmæssige* kvalitet, og det vil vi vurdere i det følgende.

Administrative forhold

Hvad angår det rent administrative i Team Danmark, fremgår det af nedenstående figur, at flertallet mener, at Team Danmark generelt har en velfungerende administration. Således erklærer 53 procent sig enten helt enige eller delvist enige i udsagnet: "Team Danmarks

administration fungerer optimalt". Det må dog bemærkes, at de fleste (44 procent) placerer sig i kategorien: 'Delvist enig'.

Samtidig kan den nærmere analyse konstatere, at enigheden i dette spørgsmål hænger sammen med respondenternes placering i støttekonceptet.

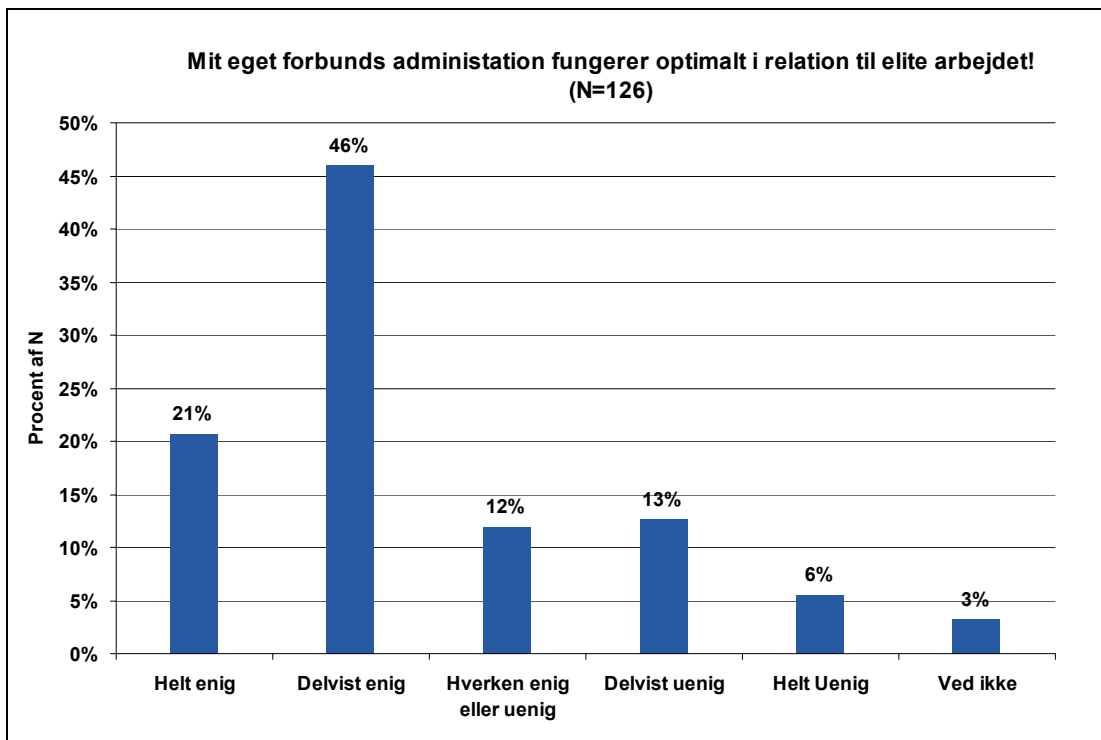

Figur 48: "Team Danmarks administration fungerer optimalt!"

Således er ikke-olympiske discipliner mere uenige, og det samme gælder de discipliner, der mistede støtten i forbindelse med overgangen til det nuværende støttekoncept. Dog er det også gældende, at der er mange inden for disse parametergrupper, der svarer enten 'Hverken enig eller Uenig' eller 'Ved ikke'. Det samme gælder specialforbund, der modtager under én mio. kr. i støtte samt de ustøttede specialforbund, der for begge parametergrupperes vedkommende også er mere uenige i udsagnet end de specialforbund, der modtager over én mio. kr. i støtte.

Forskellene genfindes i spørgeskemaundersøgelsens efterfølgende spørgsmål: "Mit eget forbunds elitearbejde fungerer optimalt i relation til elitearbejdet!". Selvom der, som det fremgår af nedenstående figur, generelt er en vis enighed om, at specialforbundets egen administration fungerer godt - 46 procent markerer, at de er delvist enige - er det således specialforbund, der mistede støtten i forbindelse med overgangen til det nuværende støttekoncept samt specialforbund, der modtager støtte under én mio. kr., som er mere uenige i spørgsmålet end øvrige parametergrupper.

Dette må tolkes som et udtryk for, at de mindre specialforbund, der ligger i periferien eller helt uden for Team Danmarks støttekoncept har vanskeligere ved at få enderne til at mødes samtidig med, at de jf. ovenstående er mere utilfredse med Team Danmarks administration end de andre specialforbund.

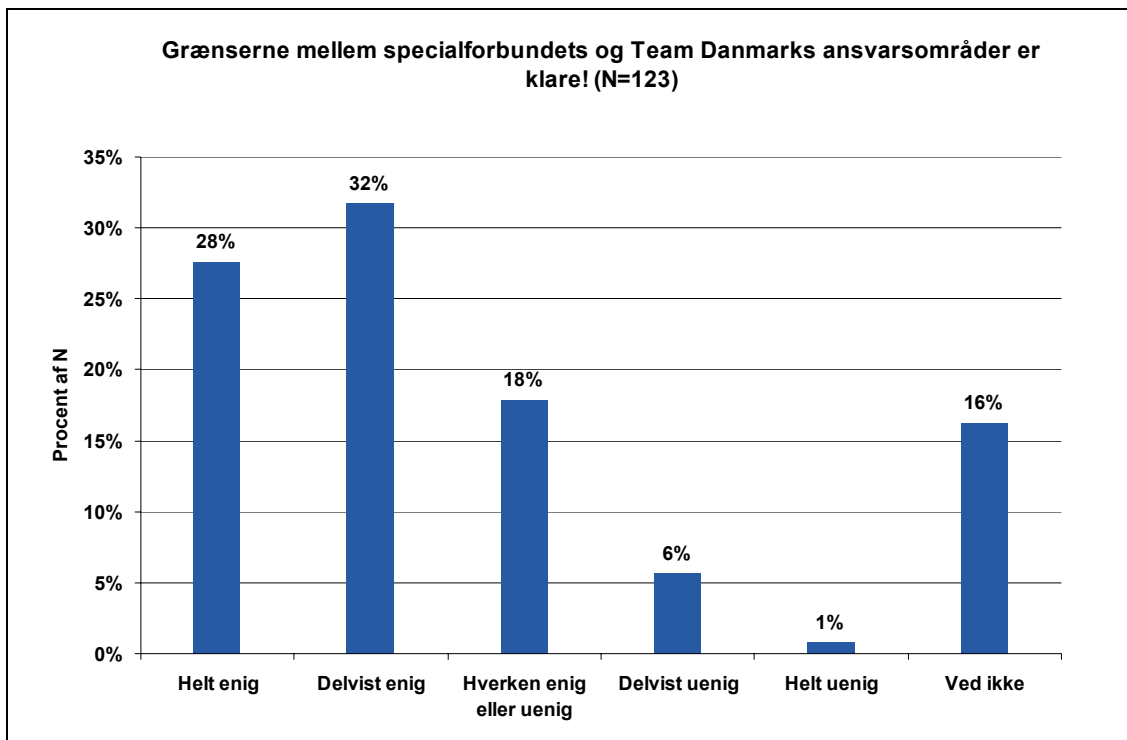
Figur 49: "Mit eget forbunds administration fungerer optimalt i relation til elitearbejdet!"

Om de mere uenige specialforbund i den lavere ende af støttehierarkiet ikke støttes, fordi de ikke er dygtige nok eller ikke har det fornødne elitepotentiale, eller omvendt lider administrativt under den manglende støtte, er nok afhængigt af øjnene, der ser. Under alle omstændigheder må det dog konstateres, der generelt er enighed om, at Team Danmarks administration fungerer godt, om end der, jf. de mange besvarelser i kategorien 'Deltvist enig', også er forbehold. Vi vender nærmere tilbage til dette senere.

Er der klarhed om ansvarsområder og beslutningsgangene?

I forbindelse med vedtagelsen af den nye elitelov blev Team Danmark underlagt forvaltningsloven med henblik på at skabe større indsigt i institutionens virksomhed. Ikke bare i forbindelse med beslutninger om tildeling af støtte, men også mere generelt i forhold til faglige vurderinger og beslutninger om konkret anvendelse af de bevilligede midler til specialforbundene skal der være klarhed og gennemsigtighed i administrationen. Endvidere bør ansvarsområderne for hhv. Team Danmark og specialforbundene af hensyn til optimal udnyttelse af de forhåndenværende ressourcer være klart definerede. Men hvordan står det til i praksis?

Af nedenstående figur fremgår det, at der overvejende er enighed om, at grænserne mellem specialforbundets og Team Danmarks ansvarsområder er klare. Således erklærer 32 procent sig 'Deltvist enige' og 28 procent sig 'Helt enige'.

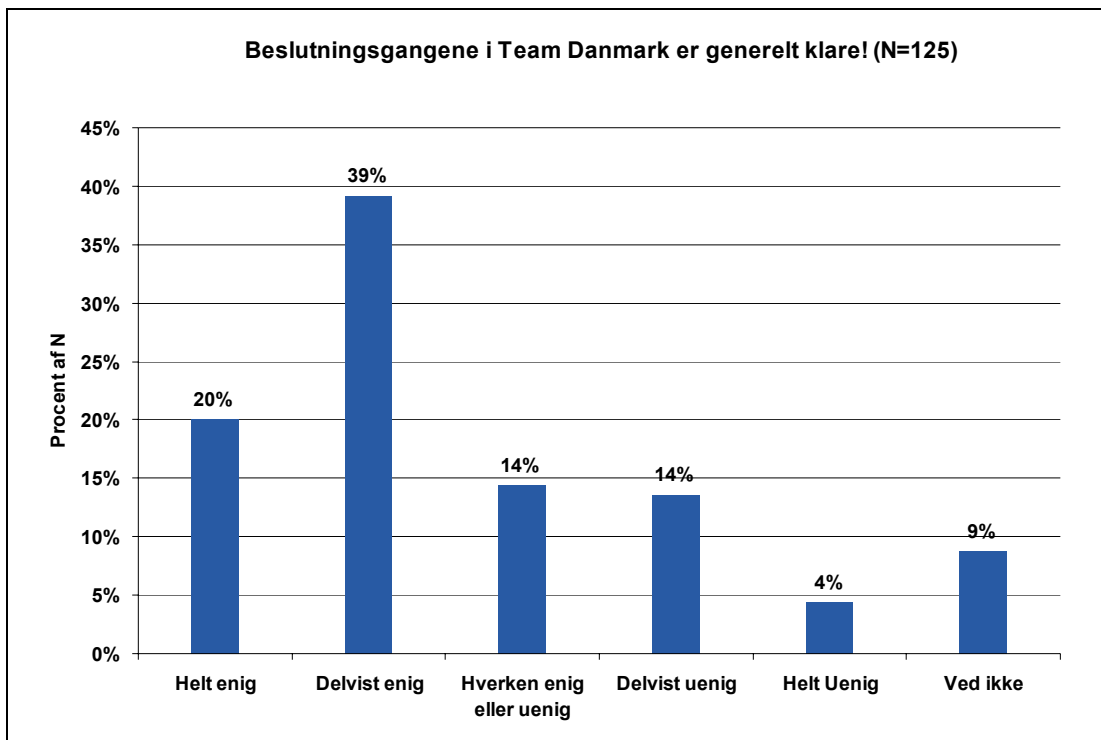

Figur 50: "Grænserne mellem forbundets og Team Danmarks ansvarsområder er klare!"

Der er konstateret forskelle i svarafgivelserne på dette spørgsmål derved, at respondenterne fra de støttede forbund er mere uenige og mere indifferente end de øvrige parametergrupper inden for parameteret 'Støttestørrelse'. For respondenter inden for parametergruppen 'under én mio. kr. i støtte' gælder, at disse placerer sig mere i kategorien 'Deltvist enig' end de øvrige parametergrupper.

På spørgsmålet: "Beslutningsgangene i Team Danmark er generelt klare!" svarer majoriteten, 59 procent, enten i kategorien 'Helt enig' eller 'Deltvist enig'. Det fremgår af nedenstående figur. Der er forskelle i svarafgivelserne derhen, at specialforbund, der mistede støtten i forbindelse med overgangen til det nye støttekoncept er mere uenige i udsagnet. Det samme gælder i mindre udstrækning de ikke-olympiske discipliner, der samtidig har flere 'Ved ikke'-angivelser end de olympiske.

Endvidere erklærer specialforbund med 'under én mio. kr. i støtte' eller 'ingen støtte' sig lidt mindre enige end de øvrige forbund. Samme besvarelsesmønster som i spørgsmålet ovenfor kan altså genfindes her.

Figur 51: "Beslutningsgangene i Team Danmark er generelt klare!"

Der er således tendens til, at discipliner i den lavere ende af støttekonceptets hierarki er uenige eller mere indifferente.

Det er nærliggende at konkludere, at disse specialforbund i større udstrækning end de øvrige har vanskeligere ved at forstå de bedre forbunds støttetildelinger og finder det vanskeligt at komme ind i varmen. Samtidig kan man se svarafgivelserne som et udtryk for en frustration over, at det på grund af den prioritering, der er lagt ind i støttekonceptet, er blevet vanskeligere at opnå støtte, og at netop de mindre forbund har brug for mere hjælp til at komme op i det gode selskab.

At sidstnævnte forekommer som en rimelig tolkning skyldes, at netop de forbund, som placerer sig lavere i støttekonceptet, i større udstrækning end de øvrige forbund erklærer sig enige i, at kravene til organisatorisk kvalitet og professionalisme, der stilles til forbund, der ønsker støtte, er for høje. Den overordnede svarfordeling til spørgsmålet om, hvorvidt kravene er for høje kan ses i nedenstående figur.

Som det fremgår, er der generelt uenighed i udsagnet, men den nærmere analyse viser, at ikke-olympiske discipliner er mere enige i, at kravene er for høje end de olympiske. Således svarer 44 procent af de ikke-olympiske discipliner, at de enten er helt enige eller delvist enige. Modsat er 17 procent af de olympiske discipliner placeret i samme kategorier.

Figur 52: "Kravene (...) er for høje!"

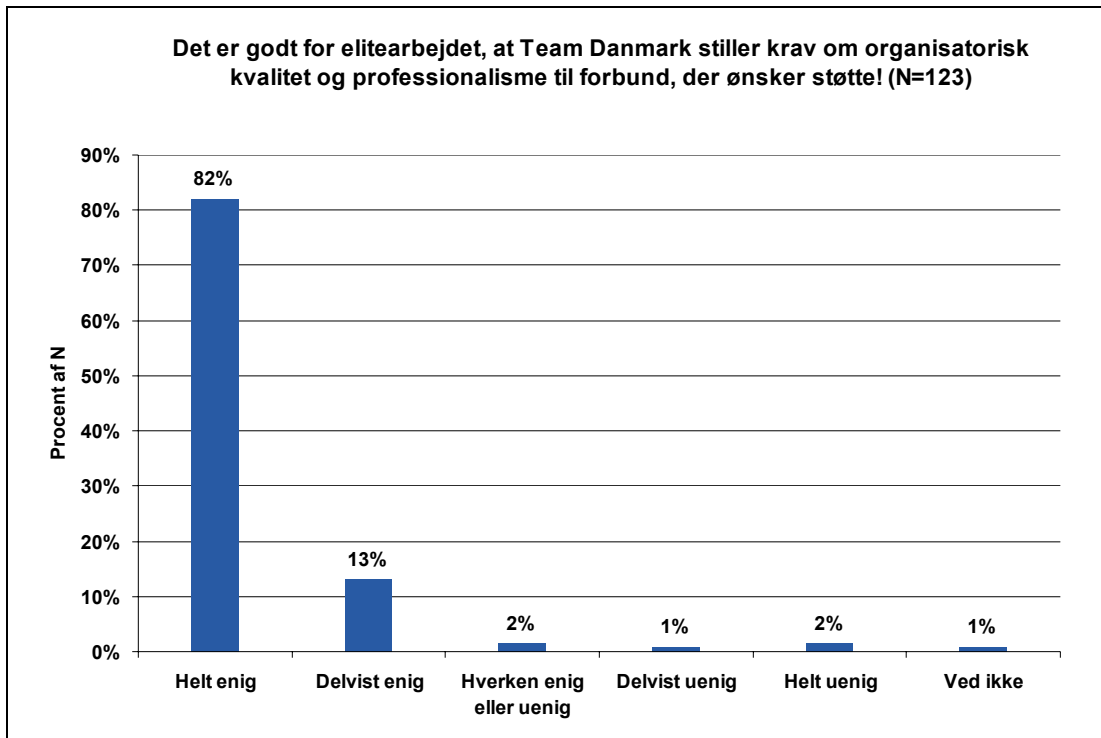
Endvidere ligger svarene fra specialforbund med støtte under én mio. kr. eller ingen støtte i signifikant større udstrækning end de økonomisk højere støttede specialforbund i kategorierne 'Delvist enig' eller 'Helt enig'.

Er det godt, at Team Danmark stiller krav til specialforbundene?

Men er det ikke rimeligt, at der stilles krav om organisatorisk kvalitet til gengæld for støtte? Dette spørgsmål blev respondenterne også bedt om at tage stilling til i spørgeskemaundersøgelsen. Som det kan ses af figuren nedenfor, er der utvetydig opbakning til dette. Hele 95 procent er enten helt enige eller delvist enige. Herunder er 82 procent helt enige.

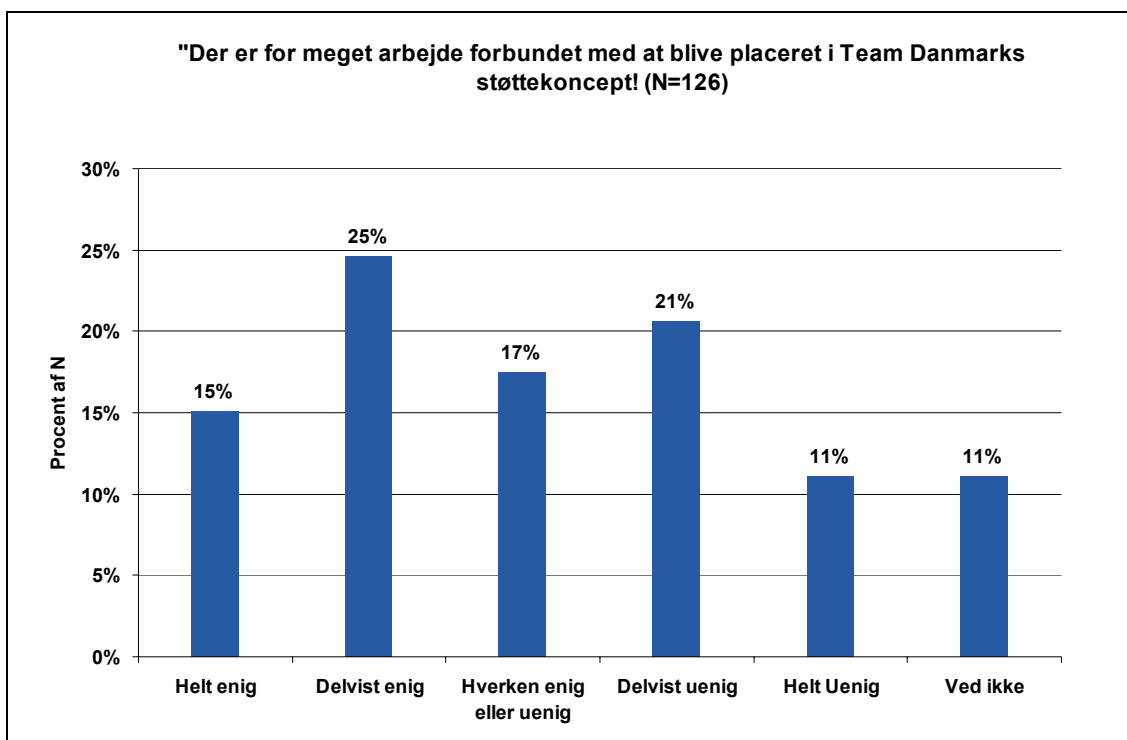
Nogle forskelle kan dog registreres, da de ikke-olympiske discipliner i lidt mindre udstrækning placerer sig kategorien 'Helt enig' end de olympiske og derved indikerer en lidt mindre grad af enighed. De samme forskelle som ovenfor går altså igen her.

Det gælder også, når parameteret 'Støttestørrelse' tages med i billedet. Således er det tydeligt, at enigheden i forhold til dette spørgsmål stiger markant, jo større støtte man får. Eksempelvis erklærer 97 procent af respondenterne i kategorien over 10 mio. kr. i støtte sig 'Helt enige'. Tallet i denne kategori falder en anelse til 86 procent for forbund, der får mellem 5 og 10 mio. kr. i støtte mens 88 procent er 'Helt enige' i kategorien mellem 1-5 mio. kr. Forbund, der modtager under én mio. kr. i støtte er for 73 procent helt enige, mens det samme kun gælder for 44 procent af respondenterne fra de ustøttede specialforbund.

Figur 53: "Det er godt for elitearbejdet, at Team Danmark stiller krav (...)!"

Sammenhængen med placering i støttekonceptets hierarki og holdningen til, hvornår det er rimeligt at opnå støtte er således udtalt, men generelt er det altså godt, at der stilles krav. Det betyder samtidig, at specialforbundene mener, at der er en vis mængde af arbejde, der skal gøres for at blive en del af støttekonceptet, men kan det blive for meget? Svaret på dette spørgsmål kan udledes af nedenstående figur, der illustrerer svarfordelingen på spørgsmålet: "Der er for meget arbejde forbundet med at blive placeret i Team Danmarks støttekoncept!"

Figur 54: "Der er for meget arbejde forbundet med at blive placeret i Team Danmarks støttekoncept!"

Som det fremgår af figuren, er der en lille overvægt, der hælder mod, at der er for meget arbejde i tilknytning til støttekonceptet, men overordnet er respondenterne delt på spørgsmålet. Da den nærmere analyse ikke viser nogle signifikante forskelle på de forskellige parametergrupper, er billedet således ret differentieret, men dog alligevel klart i den forstand, at majoriteten placerer sig i midten af svarkategorierne.

Man kan tolke fordelingen som udtryk for, at respondenterne nok anerkender, at der er et vist niveau for administrativt arbejde, der nødvendigvis skal honoreres for at kunne modtage støtte, men at den krævede arbejdsindsats også i mange forbund opleves som belastende eller på kanten af det rimelige.

Er der for meget papirarbejde og bureaukrati?

Samlet må det konkluderes, at der generelt er enighed om, at der skal stilles krav til forbund, der ønsker støtte, selvom der er forskelle i tilslutningen til dette synspunkt afhængigt af, hvor meget eller lidt støtte man modtager.

Dette betyder imidlertid ikke, at der ikke kan justeres på visse administrative områder eller stilles krav til effektivisering af bureaukratiet. På spørgsmålet om, hvorvidt der er nogen af specialforbundene, som mener, at der er meget administration forbundet med støttearbejdet, svarer en repræsentant fra Team Danmark interviewet i evalueringens første fase:

"Ja, og jeg deler til dels deres opfattelse. Der stilles mange krav til administration. Det mener jeg er nødvendigt, men jeg mener også, det kan reduceres. Men i erkendelse af, at der er meget administration i elitearbejdet har vi jo valgt at lægge en økonomi i ansættelsen af sportschefer. Og de har jo netop det administrative ansvar, hvor landstrænerne har det praktiske."

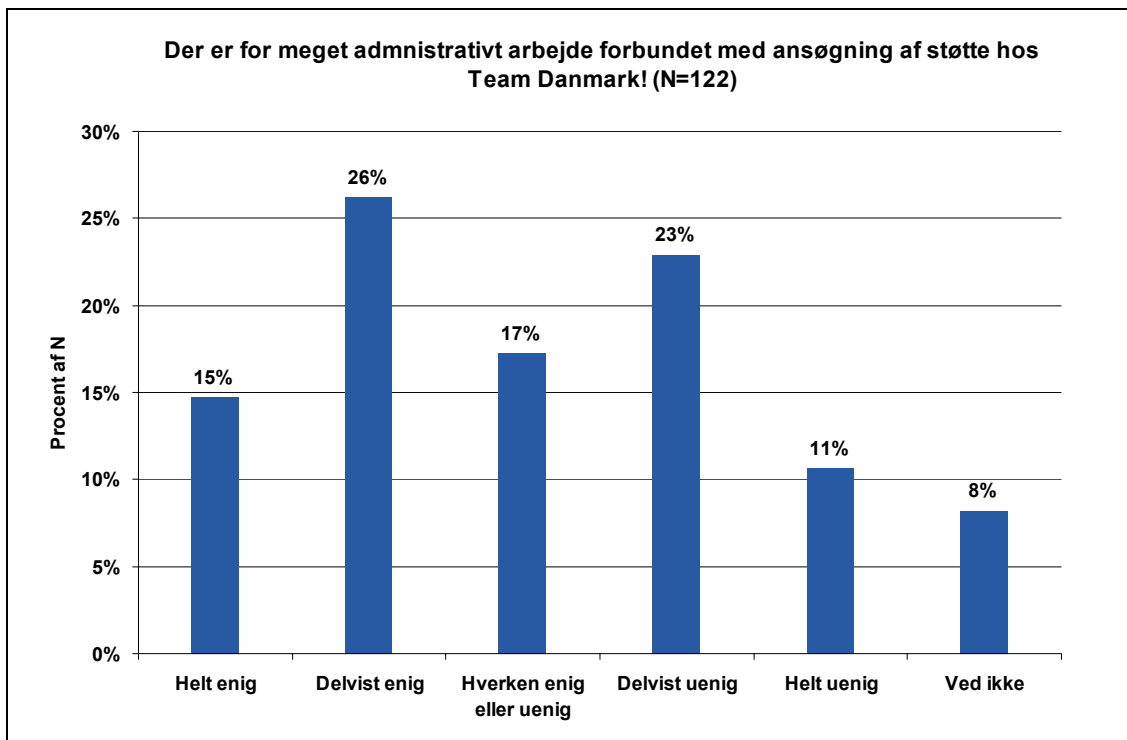
En anden repræsentant fra Team Danmarks er enig i, at der er kommet meget administrativt arbejde ind i det generelle elitearbejde og siger blandt andet:

"Når vi sidder på arbejds- og styregruppemøderne diskuterer vi i højere grad administration af eliteidræt end indhold og udvikling af sportsligt indhold."

Interessenterne, der blev interviewet i de kvalitative fokusgrupper, er inde på det samme. En interessant siger:

"Jeg mener, at Team Danmark udefra set har en tung administration (...) jeg sendte tre megabyte tekst af sted til dem som ansøgning for 2008. (...) det er så meget, at de faktisk ikke overhovedet selv magter at gennemgå det."

Direkte adspurgt fremgår det af nedenstående figur, at 41 procent erklærer sig delvist enige eller helt enige i spørgsmålet: "Der er for meget administrativt arbejde forbundet med ansøgning af støtte hos Team Danmark!". Modsat er 34 procent enten delvist uenige eller helt uenige.

Figur 55: "Der er for meget administrativt arbejde forbundet med ansøgning af støtte hos Team Danmark!"

Igen placerer majoriteten af besvarelsene sig mod midten i figuren, hvilket indikerer en tvetydighed blandt respondenterne. Enten er de hverken enige eller uenige, eller også er de delvist enige eller delvist uenige. Dette bakker tesen op om, at respondenterne er enige i, at en del af administrationen er nødvendig, men at der samtidig også er forhold omkring dette arbejde, som kan forbedres for at frigøre flere midler til de aktive.

Således udtrykker interessenterne i de kvalitative fokusgruppeinterview over en bred kam, at der skal ryddes op i de administrative procedurer, så der kan frigøres ressourcer til at komme 'ud og slå til bolden med' - som det formuleres. En af de politisk valgte ledere i et større specialforbund udtrykker det på denne måde:

"(...) hver gang vi kunne frigøre administrative timer hos vores sportschefer i specialforbundene til fremadrettet arbejde fremover i stedet for at sidde og kigge i analyser bagud, og så i øvrigt side om natten med regnearket, så synes jeg, det ville være heldigt."

En generel kritik går på, at et af ræsonnementerne bag professionaliseringen af specialforbundenes arbejde var, at man skulle have bedre kompetencer decentralt, så konsulenterne i Team Danmark ikke skulle lave så meget sagsbehandling. Desværre er der ifølge nogle af interessenterne sket det modsatte. Team Danmark har ifølge en del af interessenterne i fokusgruppeinterviewene udviklet sig for meget i retning af en kontrolinstans. Nogle gange fungerer Team Danmarks ansatte mere som 'idrætsrevisorer' end udviklingskonsulenter:

"Alting skal kontrolleres, og det synes jeg simpelthen er for meget. Der er simpelthen for lidt tillid til, at man har ansat nogle kompetente folk, der er ansat til ud fra nogle givne rammer at arbejde selvstændigt. Frihed under ansvar er en mangelvare i organisationen,

hvis jeg skal sige det firkantet. (...) Og det gør, at de udviklingsmuligheder og det, vi arbejder med i dagligdagen, bliver alt for tungt, beslutninger tager for lang tid."

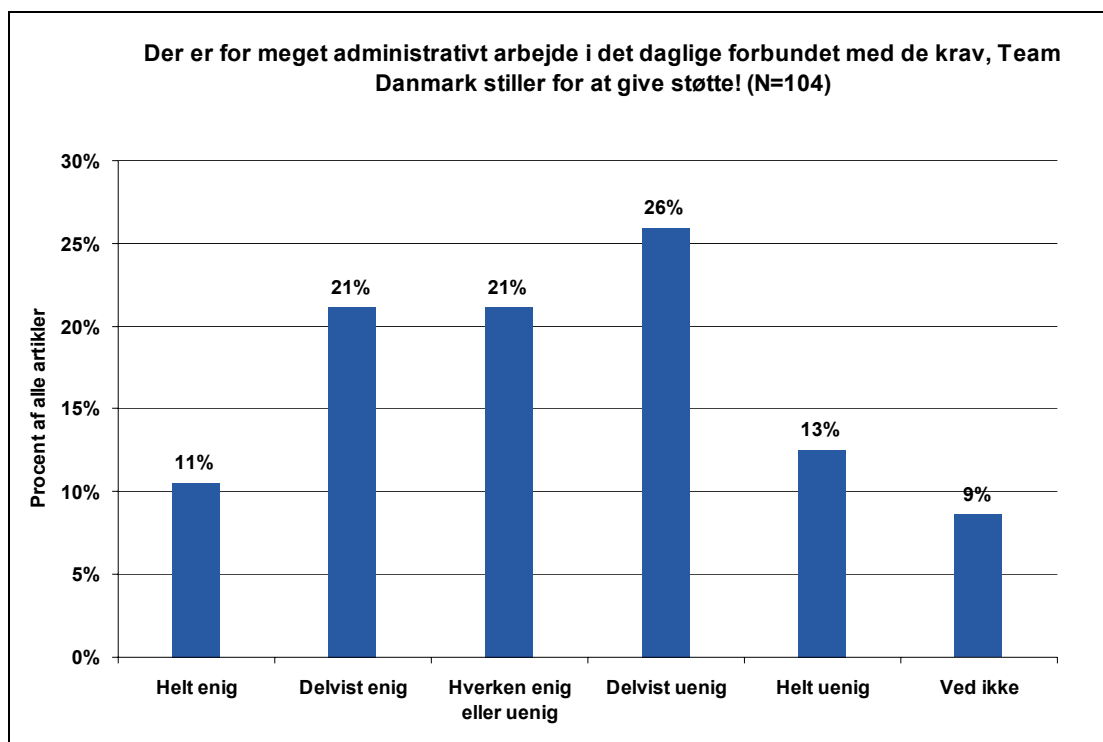
En anden interessent følger op lidt senere i interviewet, og siger:

"Det har været godt, at Team Danmark har fået professionaliseret styringen af elitearbejdet i forbundene. Men jeg støtter op om (...), at der er enormt meget papirarbejde. (...)Der kunne vi godt bruge noget mere frirum."

Yderligere en interessent følger op:

"Det er som om, at hver gang Team Danmark ansætter en konsulent, så stiger det administrative pres på især vores sportschefer ligefremt proportionalt. Det skulle jo gerne være omvendt: hver gang Team Danmark ansætter én, så skulle arbejdet gerne gå ned."

På baggrund af svarafgivelserne på det generelle spørgsmål om, hvorvidt der er for meget administrativt arbejde i det daglige forbundet med de krav, som Team Danmark stiller for at give støtte, og som alene er stillet til respondenter fra de støttede forbund, kan det imidlertid ikke entydigt konkluderes, at det er en generel holdning, at der er for meget administrativt arbejde.

Figur 56: "Der er for meget administrativt arbejde i det daglige forbundet med de krav, Team Danmark stiller for at give støtte!"⁵⁶

Således kan det af ovenstående figur ses, at 32 procent enten er helt enige eller delvist enige i udsagnet: "Der er for meget administrativt arbejde i det daglige forbundet med de krav, Team Danmark stiller for at give støtte!". Omvendt er en lidt større procentdel, 39 procent, enten delvist uenige eller helt uenige. Imidlertid genfindes igen den tidligere sammenklumpning omkring de

⁵⁶ Dette spørgsmål er kun stillet til støttede forbund.

midterste kategorier, hvilket igen må tolkes som, at respondenterne finder, at en hvis grad af administration er nødvendig, men at grænsen er nået og i visse tilfælde overskredet. Samtidig giver de kvalitative interview klart indtryk af, at der er behov for at se på, om de forskellige indberetnings- og ansøgningsprocedurer kan smidiggøres, sådan som en af repræsentanterne fra Team Danmark selv er inde på ovenfor.

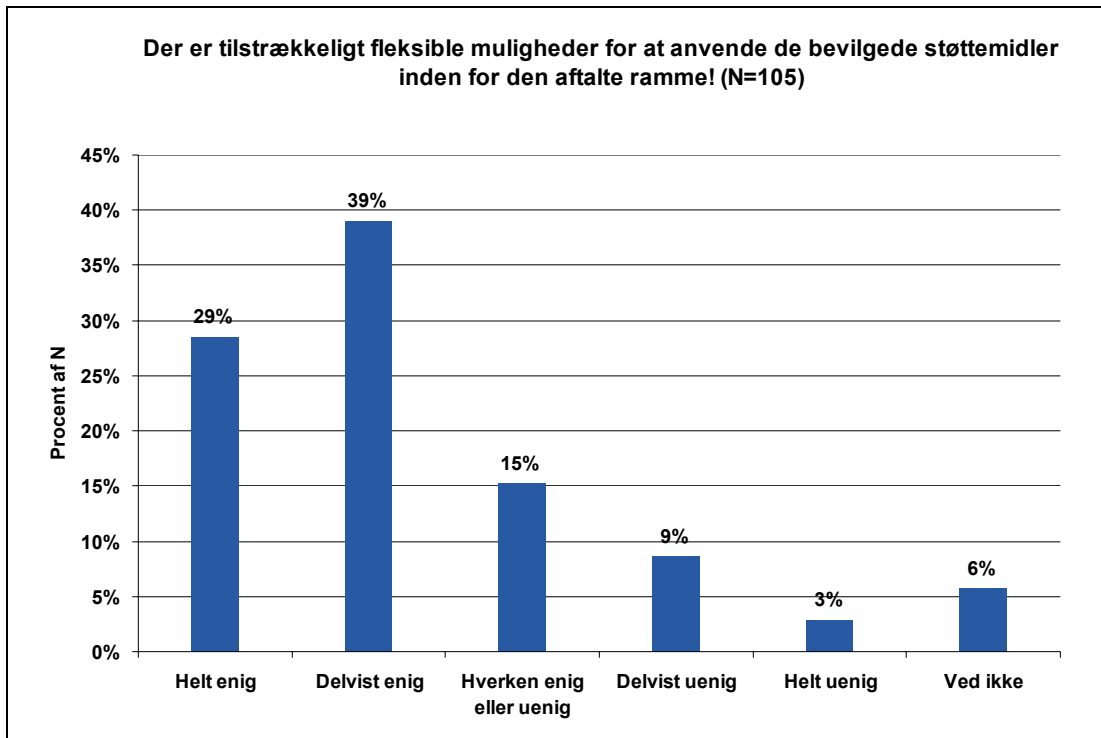
Er der fleksibilitet i forhold til, hvilken anvendelse de tildelte støttemidler må have?

Et andet emne, der var grundlag for drøftelser i forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview i evalueringens første fase, var spørgsmålet om, hvorvidt der er fleksibilitet i anvendelsen af de tildelte midler. På baggrund af en længere drøftelse om specialforbundenes frihedsgrader inden for den aftale ramme siger en interessant:

"Det er utroligt vanskeligt at komme igennem med at få flyttet noget fra en del af budgettet til en anden, fordi nu er de altså der. Og hvis Team Danmark ikke er enige i, at de skal flyttes, så ender man med ikke at få dem brugt. Det er simpelthen mangel på tillid til, at man kan håndtere de der ting."

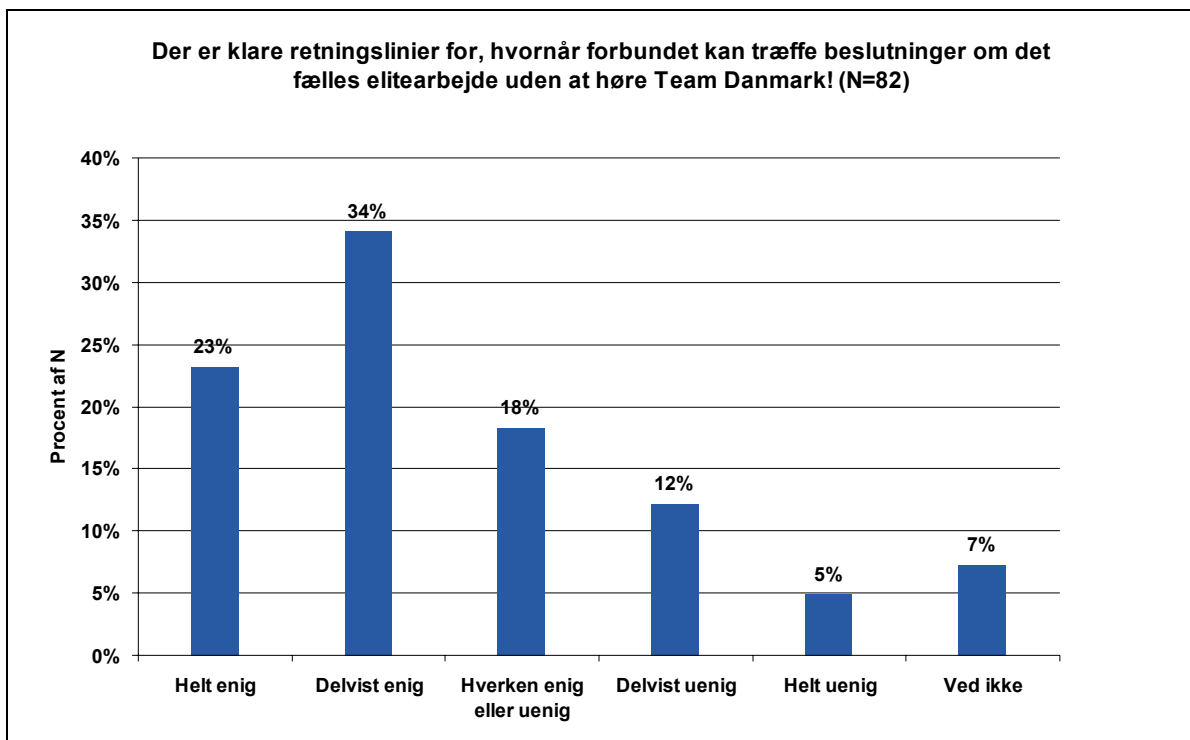
Generelt set lader det imidlertid til, at der rimeligt fleksible muligheder for at anvende midlerne. Dette kan læses ud af nedenstående figur, der viser svarfordelingen på spørgsmålet: "Der er tilstrækkeligt fleksible muligheder for at anvende de bevilligede støttemidler inden for den aftale ramme!"

Som det fremgår, svarer 68 procent, en klar majoritet, enten 'Helt enig' eller 'Delvist enig'. Kun 11 procent er enten 'Delvist Uenige' eller 'Helt Uenige', og der er ingen signifikante forskelle i svarafgivelserne på relevante parametergrupper. Selvom der således er en del papirarbejde og administration, forekommer det muligt at anvende midlerne på andre ting end aftalt, såfremt det findes nødvendigt. At flest angiver 'Delvist enige' (39 procent) kan dog tages som udtryk for, at specialforbundene af og til skal argumentere deres sag for at få lov at anvende pengene anderledes end først aftalt, herunder at dette kan være tungt, og at de gerne vil have lidt mere frirum til at disponere jf. argumentet om, at der med professionaliseringen af specialforbundene burde følge større tillid og fleksibilitet fra Team Danmarks side.

Figur 57: "Der er tilstrækkeligt fleksible muligheder for at anvende de bevilgede støtte midler inden for den aftalte ramme!"⁵⁷

Dette bakes delvist op af et andet spørgsmål i spørgeskemaet, der lyder: "Der er klare retningslinier for, hvornår forbundet kan træffe beslutninger om det fælles elitearbejde uden at spørge Team Danmark". Svarfordelingen kan ses nedenfor.

Figur 58: "Der er klare retningslinier for, hvornår forbundet kan træffe beslutninger om det fælles elitearbejde uden at høre Team Danmark!"⁵⁸

⁵⁷ Spørgsmålet er kun stillet til respondenter fra støttede forbund.

Som man kan se, er der overvejende enighed, idet 57 procent svarer i de to mest enige svarkategorier. 17 procent svarer enten delvist uenig eller helt uenig. En mindre del af forbundene er således ikke helt enige, og kan være blandt dem, som er mest kritiske over for manglende fleksibilitet. Men generelt efterlader gennemgangen det indtryk, at der er muligheder for at tilpasse støttearbejdet efter de løbende omstændigheder, selv om den største andel af svarafgivelserne falder i kategorien: 'Delvist enig', hvilket indikerer, at mange specialforbund finder, at fleksibiliteten kunne være større på nogle områder.

En anden forklaring på besvarelsene kan være, at specialforbundene oplever, at det er konsulentafhængigt, hvor stor grad af fleksibilitet der gives. Således var det tydeligt i de kvalitative fokusgruppeinterview, at nogle specialforbund havde mere spillerum end andre. En interessant siger:

"Det er meget konsulentafhængigt. Vi har været ufatteligt heldige. Vi havde en konsulent i ti år, hvor vi jo selvfølgelig kom meget tæt ind på hinanden. Og fleksibiliteten blev jo større år for år. Og vores nuværende konsulent er også meget fleksibel."

At der er forskelle mellem konsulentteamets forvaltning af støttekonceptet er nok naturlig og vanskelig at ændre på. Samtidig er der jo tale om et samspil mellem to parter, hvor den konkrete udmøntning påvirkes af såvel specialforbundets tilgang som konsulentens.

Alligevel er det også klart, at det må sikres, at der gives rimeligt ens retningslinier i den administrative udmøntning af støttekonceptet, så ingen specialforbund føler sig forfordelt eller der opstår myter om, at nogle specialforbund slipper lettere end andre.

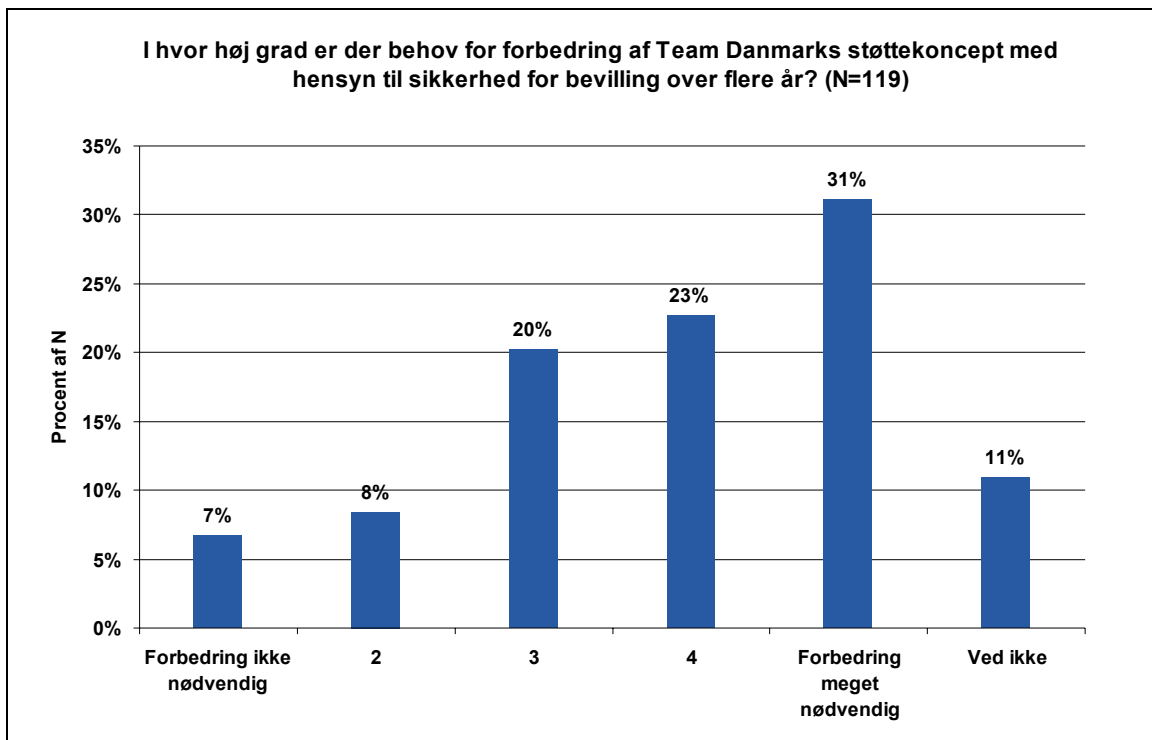
Overordnet set forekommer retningslinierne dog relativt klare, hvilket i princippet er godt, da specialforbundene dermed er klar over, hvad de kan tillade sig og ikke. På den anden side siger svarene isoleret set ikke noget om, hvorvidt retningslinierne er for stramme, men sammenholdt med spørgsmålene om fleksibilitet forekommer den praktiske forvaltning af støttekonceptet i det daglige fornuftig, hvis man ser bort fra, at det administrative arbejde godt kunne lattes, og at specialforbundene godt kunne tænke sig lidt mere snor til at detailplanlægge uden indblanding fra Team Danmark. Blandt andet nævner nogle af respondenterne, at der skal indføres en større grad af rammestyring af specialforbundene.

Langsigtede bevillinger

Dette kobler sig i øvrigt tæt til et ønske om at få større sikkerhed for bevillinger for længere tid end et år ad gangen. Udover, at dette var et tema, der blev rejst i forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview i evalueringens fase 1 fremgår det også ret tydeligt af nedenstående figur, der viser svarfordelingen på spørgsmålet: "I hvor høj grad er der brug for forbedring af Team Danmarks støttekoncept med hensyn til (...)sikkerhed for bevilling over flere år?" .

---

⁵⁸ Spørgsmålet er kun stillet til respondenter fra de støttede forbund. Svarfordelingen viser svar for alle respondenter minus aktivrepræsentanter/aktive.

Figur 59: "I hvor høj grad er der behov for forbedring af Team Danmarks støttekoncept med hensyn til sikkerhed for bevilling over flere år?"

Som det kan ses svarer majoriteten (54 procent) i de to svarkategorier længst mod 'Forbedring meget nødvendig'. Generelt er alle parametergrupperne meget lig det generelle billede om end der er konstateret en enkelt forskel mellem parameter grupperne holdsportsgrene og individuelle. Således er de individuelle sportsgrene mere forhippet på forbedringer end holdsportsgrene.

Afslutning

Analysen af den administrative udmøntning af støtten giver indtryk af, at der generelt er enighed om, at der administrativt skal være en vis standard for at indgå i Team Danmarks støttekoncept. Overordnet er der også næsten fuld enighed om, at det er nødvendigt at stille krav til de specialforbund, der ønsker støtte.

Team Danmarks administration anses på denne baggrund som godt fungerende, om end der er der er forbedringspotentialer i forhold til omfanget af indberetnings- og kontrolprocedurerne, da det er vigtigt at få frigjort så mange ressourcer som muligt til brug for udviklingsarbejdet, både internt i Team Danmark, men også i forhold til arbejdet med eliteudøvere på specialforbunds niveau. Også procedurerne omkring ansøgning om støtte samt spørgsmålet om større sikkerhed for bevillinger over flere år, kan der med fordel ses nærmere på.

Samarbejde mellem Team Danmark og specialforbundene

Indledning

Grænsen er flydende mellem forrige kapitel om den administrative udmøntning af støtten og dette kapitel, som ser nærmere på samarbejdsrelationerne mellem Team Danmark og specialforbundene. Alligevel forekommer det rimeligt lave en selvstændig fremstilling af samarbejdsrelationerne, da de er relevante, når Team Danmark og forbundene i det daglige udmønter støttekonceptet. Derfor har der også været indbygget en række spørgsmål om samarbejdet i spørgeskemaet, ligesom det blev drøftet i forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview.

Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Som det fremgår af Del 1 af denne rapport skal Team Danmark i henhold til lovgrundlaget udvikle danske eliteidræt ved at varetage den overordnede planlægning vedrørende eliteidrætten. Det sker konkret i form af et samarbejde med Danmarks Idræts-Forbunds specialforbund. Bredere set arbejder Team Danmark ifølge resultatkontrakten med at favne alle relevante aktører omkring udviklingen af dansk eliteidræt.

Inden for støttekonceptets rammer betyder det som tidligere gennemgået, at specialforbundene udvælges efter en række kriterier og placeres i de gældende støttekategorier (se Del 1). Grundlaget for det løbende samarbejde er samarbejdsaftalen, der typisk løber over flere år, men som følges op hvert år med en ny ansøgning om støtte. Udmøntningen af samarbejdet mellem Team Danmark og specialforbundene sker i arbejds- og styregrupperne, hvor resultat- og udviklingsmål følges op, og konkrete problemstillinger drøftes.

Styre- og arbejdsgrupper

Overordnet set er indtrykket fra de kvalitative fokusgruppeinterview gennemført i fase 1 i evalueringen, at det organisatoriske system med styre- og arbejdsgrupper fungerer godt. En interessant siger:

"Systemet med arbejds- og styregrupper. (...) Det kører fint. Det er måske nok lidt konsulentafhængigt, og lidt med kemien, men i det store hele er det en god ordning."

Konsulentafhængigheden er også noget, andre interessenter er inde på. Her peges der på, at nogle forbund oplever en for tæt kontrol af, hvad forbundene gør. En interessant siger:

"Det, jeg kan fornemme, det er, at når man sidder sammen med sin Team Danmark konsulent, så er det ikke helt en medspiller på samme måde, som det kunne være. Team Danmark vil gerne være en vidensorganisation, men jeg oplever ikke, at min konsulent sidder der for at øse ud af sin viden. (...) Nu er det meget sort/hvidt stillet op her, men de kunne godt trække i retning af, at være vidensformidlere end bare at trykke medaljemålsætningen nedad (i systemet, red.)."

I reaktionerne på arbejdet i styre- og arbejdsgrupperne kommer den tidligere berørte problematik om kontrol frem for udvikling frem igen:

"Det er rart at blive udfordret, men det er også rart at opleve tillid. (...) det kan nogen gange være vanskeligt at finde ud af, om konsulenterne er nogle, som arbejder med os eller nogle, som kontrollerer os? (...) Der er rum for forbedring. Og måske også en tilpasning i forhold til de enkelte forbund. I forhold til, hvad er det for nogle forbund. I forhold til forbund, der har en stærk organisation, er der måske behov for at kontrollere mindre, mens det i forhold til mindre forbund godt kan være, at der er behov for mere involvering fra Team Danmarks side."

Det virker også, ifølge nogle af interessenterne en smule provokerende, at Team Danmark ansætter nyt personale uden indlysende årsag. Jo flere medarbejdere, jo færre penge til støtte er argumentet:

"Det er så irriterende, når Team Danmark bliver ved at ansætte nye folk. For man ved jo godt, at der ikke kommer flere penge. Nu skulle de have en kommunikationskonsulent mere, der skal sætte fokus på de OL-aktive, og jeg tænker: ok, det er så et årsværk mere, der går væk fra den støtte, som kan udbetales til specialforbundene."

Øget professionalisme

Positivt set giver interessenterne stor opbakning til de krav om professionalisering som Team Danmark har stillet i forbindelse med implementeringen af det nye støttekoncept, men der er samtidig frustration over, at den modsatte side ikke responderer hurtigt nok i forhold til specialforbundenes nye gearing.

"På den ene side af bordet forventer man effektivitet og professionalisme, men på den anden (Team Danmarks, red.) skal konsulenterne altid spørge længere oppe i systemet. Før i tiden kunne konsulenterne sige, at forbundene ikke kunne tage beslutninger. Nu sidder der sportschefer, der kan, men nu er det konsulenterne, der ikke kan tage beslutninger. Det virker bureaukratisk og modsvarer ikke de krav, som Team Danmark stiller den anden vej. Det er dybest set det, der er problemstillingen. (...) Mange af vores konsulenter er meget dygtige, der sagtens kan bidrage med noget, men de er låst. Hvis de kunne få lov at arbejde frit, så kunne man udvikle noget sammen, og så var det ikke sikkert, at der behøvede at sidde så mange rundt om skrivebordene i Brøndby."

En anden interessant siger:

"Man kan sige, at de har sejret sig selv ihjel. De har skabt nogle professionelle tilstande, og så vil de ikke acceptere, at der er skabt professionelle tilstande (i specialforbundene, red.)."

Tilsvarende peger en interessant på, at man nogle gange godt kunne efterlyse flere ildsjæle i Team Danmark: "Kontoret lukker kl. 16.00, og så må vi klare os selv." Frustrationen går på, at når Team Danmark forlanger engagement fra specialforbundenes side, så kunne organisationen også vise det samme den anden vej. Administrativt set er det efter interessenternes mening en stor organisation med en til tider tung arbejdsgang, herunder hierarkiske sags gange, der virker som et irritationsmoment.

I det hele taget er det gennemgående, at interessenterne i fokusgrupperne peger på, at Team Danmark har en stor og tung administration. Men også uopfordret skriver en interessent som opfølgning på dennes besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen:

"Eksempelvis bliver der ansat specialister og konsulenter til at varetage udviklingsopgaver og koordinationsopgaver. Fornemmelsen er klart, at der er kommet en del nyansatte hos TD i de senere år, og at alle konsulenterne har meget travlt, markant mere end for blot et par år siden. Merværdien produceret af TD overfor os som specialforbund er dog svær at få øje på fra før til nu. Fornemmelsen er, at der bliver holdt rigtig mange interne møder. Kunne og burde konsulenterne ikke være en reel arbejdsressource på udvalgte områder i specialforbundene? Det sidste også for, at TD ikke med opbygningen af et "eksperthus" får distanceret sig væk fra specialforbundenes virkelighed (...) og meget "system", rigide rammer og man undres for hvem konceptet er skabt og hvis behov det egentlig dækker. Centralt ansatte kan distancere sig både menneskeligt og holdningsmæssigt fra specialforbundene, og skaber også flaskehalse i forhold til at udnytte ressourcerne. Hvorfor ikke lade specialister arbejde decentralt?"

En anden respondent mener, at Team Danmarks nye offentlighedsrolle og kravet om åbenhed, der kom i forbindelse med lovrevisionen i 2004, er blevet et problem:

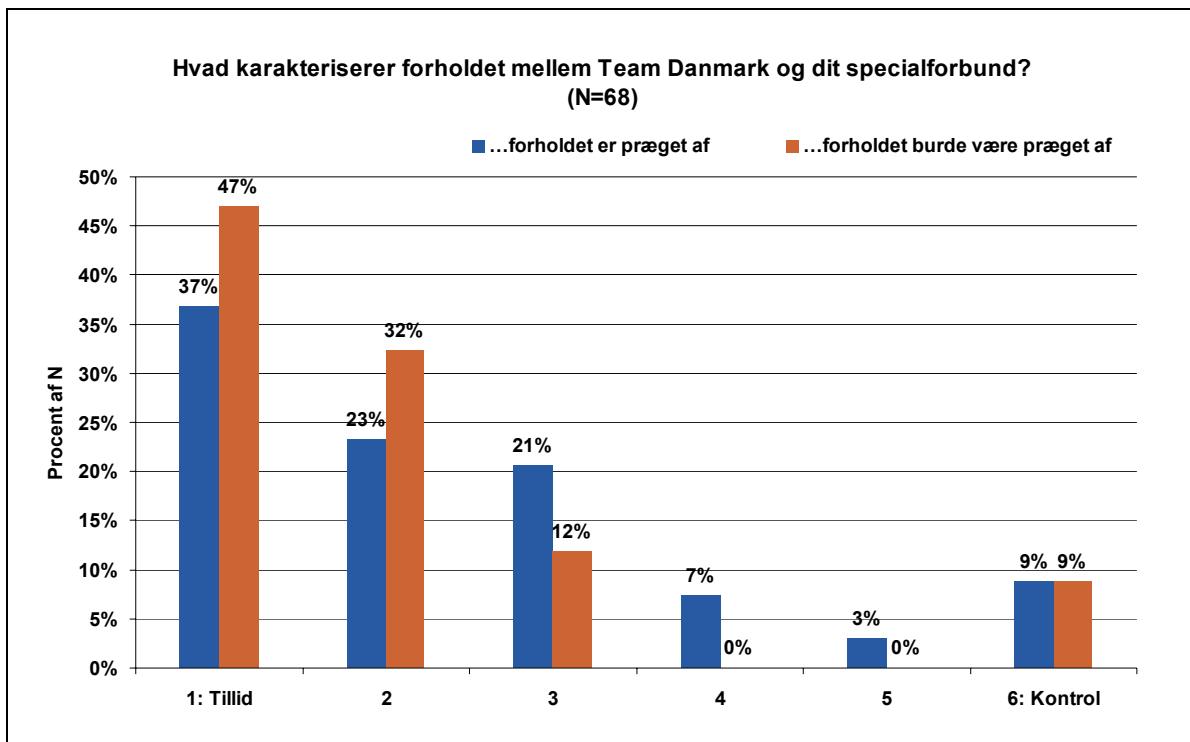
"TD er i forbindelse med, at der nu er krav om offentlighed, blevet for administrativt og ofte en klods om benet i forhold til det daglige arbejde, hvor tiden går fra arbejdet med de aktive og med at gøre en reel forskel. Det er ved at udvikle sig til en kontrolinstans."

En helt tredje respondent anfører, at selve det forhold, at der er tale om et 'støttekoncept' sætter en særlig ramme for samarbejdsrelationerne:

"Jeg synes en af svaghederne ved konceptet er navnet. Jeg bryder mig af princip ikke om ordet "støtte", da det sætter TD højere end specialforbundet. Jeg mener, at forholdet som minimum er ligeværdigt (...)."

Tillid eller kontrol?

Ovenstående udsagn kan give indtryk af, at forholdet mellem Team Danmark og specialforbundene mere har karakter af distance og kontrol end gensidig forståelse og tillid. Derfor blev der i spørgeskemaundersøgelsen spurgt eksplicit til dette. Resultatet kan ses i nedenstående figur, der viser, at det generelle billede ikke kan siges at bakke dette indtryk entydigt op.

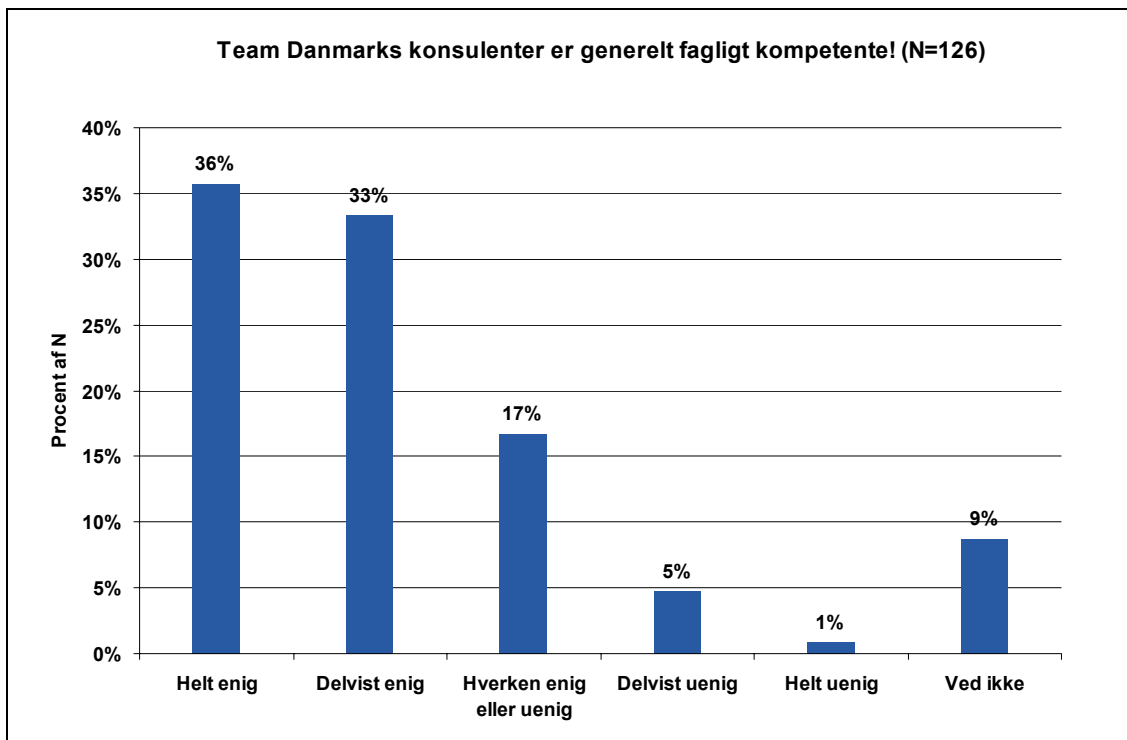
Figur 60: "Hvad karakteriserer bedst forholdet mellem dit specialforbund og Team Danmark? (markér på skalaen)"

Som det fremgår, er det gennemgående, at forholdet mellem specialforbundet og Team Danmark i ret stor udstrækning er præget af tillid. Ligeledes er det dog også gældende, at det i lidt større grad end nu kunne være præget af mere tillid. Forskellen på, hvordan forholdet reelt er og, hvordan det burde være, er dog ikke stor. Gennemsnitligt ligger tilliden på værdien 1,6 mens den ifølge respondenterne burde ligge på 2,1. Dette er en mindre forskel. Da der ikke er konstateret forskelle i besvarelserne på dette spørgsmål, som alene er stillet til de støttede specialforbund, er der generelt enighed om det viste billede blandt interessenterne.

Det betyder dog ikke, at der ikke kan være forbund, som oplever en overdreven grad af kontrol fra Team Danmarks side, sådan som det fremgår af nogle respondenter. Blandt andet fordi samarbejds miljøet som tidligere vist også er meget afhængigt af de personer, der indgår i det. Det kan heller ikke afvises, at der i visse henseender er tendenser til for meget kontrol fra Team Danmarks side. Vi vender nærmere tilbage til dette senere.

Team Danmarks faglighed

Selvom der er peget på utilfredshed med konsulenterne fra nogle af de interviewede i de kvalitative fokusgrupper, er der stor opslutning til udsagnet: "Team Danmarks konsulenter er generelt fagligt kompetente!". Det fremgår af nedenstående figur, hvoraf det kan ses, at næsten 70 procent er enten helt enige eller delvist enige. Også nogle af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen roser i deres opfølgende kommentarer konsulenterne og ledelsen: *"Ikke mindst chefen – men også de ansatte har indsigt."*

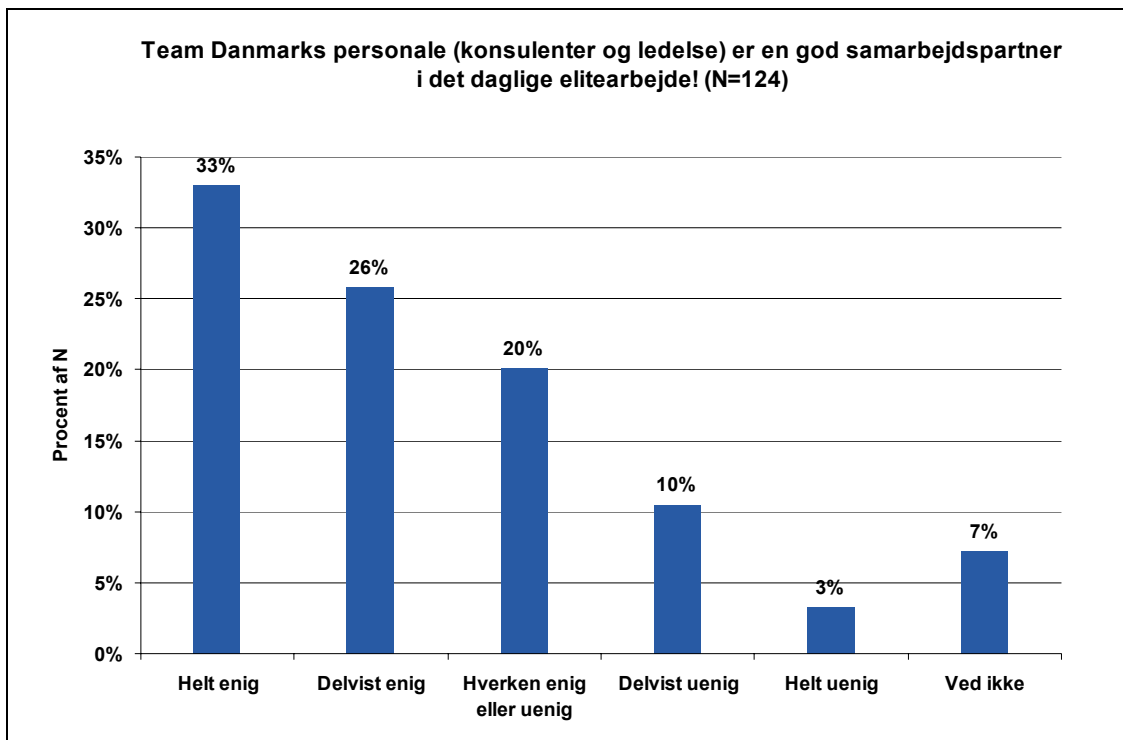

Figur 61: "Team Danmarks konsulenter er generelt fagligt kompetente!"

Man genfinder dog nogle af de samme forskelle i besvarelserne, som også blev konstateret i forbindelse med analyserne i kapitlet om den administrative udmøntning af støtten. Således er forbund, der mistede støtten i forbindelse med overgangen til dette støttekoncept mere uenige end dem, der permanent har haft støtte. Det samme gælder de ikke-olympiske discipliner i forhold til de olympiske discipliner samt forbund, der modtager under én mio. kr. i støtte eller ingen støtte i forhold til specialforbund, der modtager større støtte. Det skal dog nævnes, at den sidste forskel til dels skyldes, at de ustøttede forbund og forbundene, der modtager under én mio. kr. i støtte, i større udstrækning markerer 'Ved ikke'.

Er Team Danmark en god sparringspartner?

Også når man betragter spørgsmålet om, hvorvidt Team Danmarks personale er en sparringspartner i det daglige, er der stor tilfredshed blandt respondenterne. Næsten 60 procent er i varierende grad enig med udsagnet, mens blot 13 procent giver udtryk for uenighed. 20 procent er 'Hverken enige eller uenige'. Det kan ses i nedenstående figur:

Figur 62: "Team Danmarks personale (konsulenter og ledelse) er en god samarbejdspartner i det daglige elitearbejde!"

Som tidligere nævnt er forbund, der mistede støtten i forbindelse med overgangen til det nuværende støttekoncept, mindre positive end dem, der har opretholdt støtten permanent. Desuden er de ikke-olympiske discipliner mindre tilfredse. Det samme gælder respondenter fra specialforbund under én mio. kr. i støtte eller helt uden støtte, er mere uenige eller i højere udstrækning markerer i 'Ved ikke'. Sidstnævnte skyldes, at nævnte specialforbund ikke har nogen berøring med Team Danmark i dagligdagen, da de ikke er del af støttekonceptet.

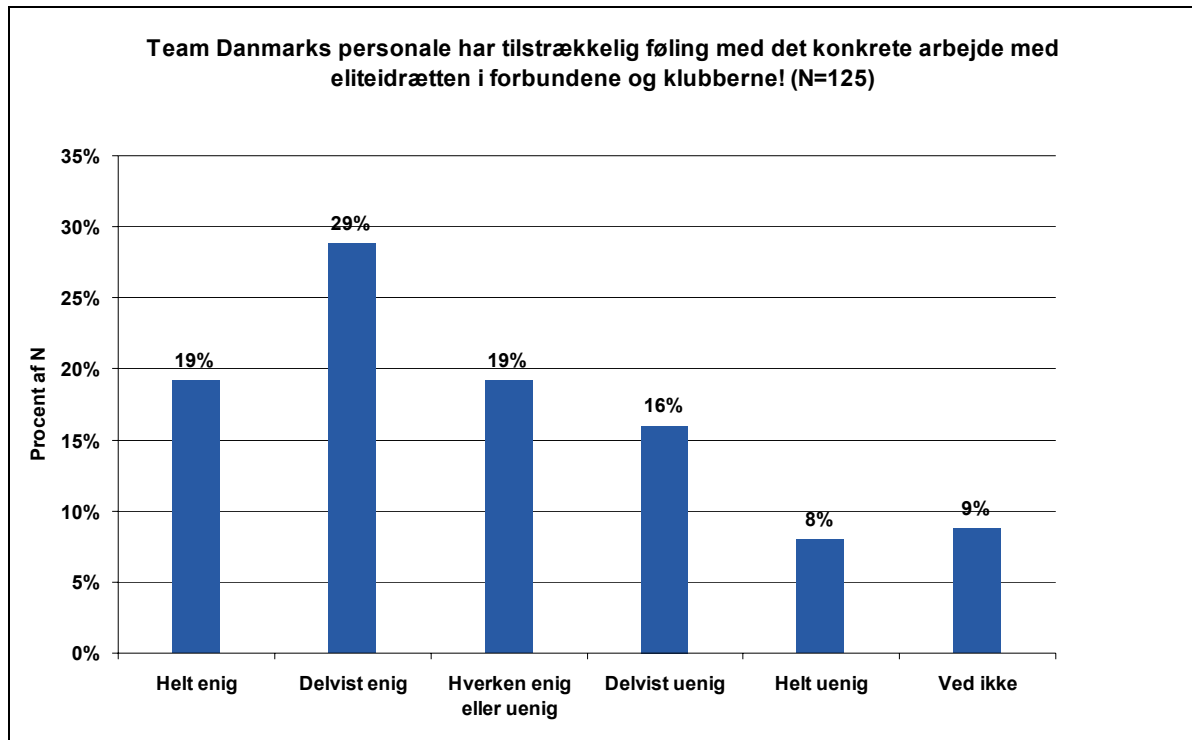
Det bør her indføjes, at det generelt blandt de specialforbund, der er uden for eller længere nede i støttehierarkiet, er sådan, at der efterlyses større grad af dialog med Team Danmark om støttemulighederne og ansøgningen om støtte. Et af de sidste spørgsmål i spørgeskemaet spurgte hertil⁵⁹, og i svarene træder forskellene klart frem. Man kan sige, at de specialforbund, der ligger i den lavere ende heller ikke føler de får den samme opmærksomhed som de specialforbund, som er mere i teten.

Den generelt store grad af enighed i forhold til spørgsmålet om samarbejdet i det daglige er ikke helt så udtalt, når der spørges til følingen med det konkrete arbejde med eliteidrætten i specialforbund og klubber. Det fremgår af nedenstående figur, hvor det kan ses, at 48 procent erklærer sig enten helt enige eller delvist enige, den største andel dog delvist enige. Knap 20 procent er hverken enige eller uenige, mens 24 procent er enten delvist uenige eller helt uenige.

Igen kan der konstateres forskelle på de gennemgående parametre således, at de ikke-olympiske discipliner, de ikke-støttede og respondenter fra forbund, der modtager under én mio. kr. i støtte

⁵⁹ Spørgsmålet lyder: "I hvor stor/høj grad er der brug for forbedring af Team Danmarks støttekoncept med hensyn til dialogen med Team Danmark om støttemulighederne og ansøgning om støtte?"

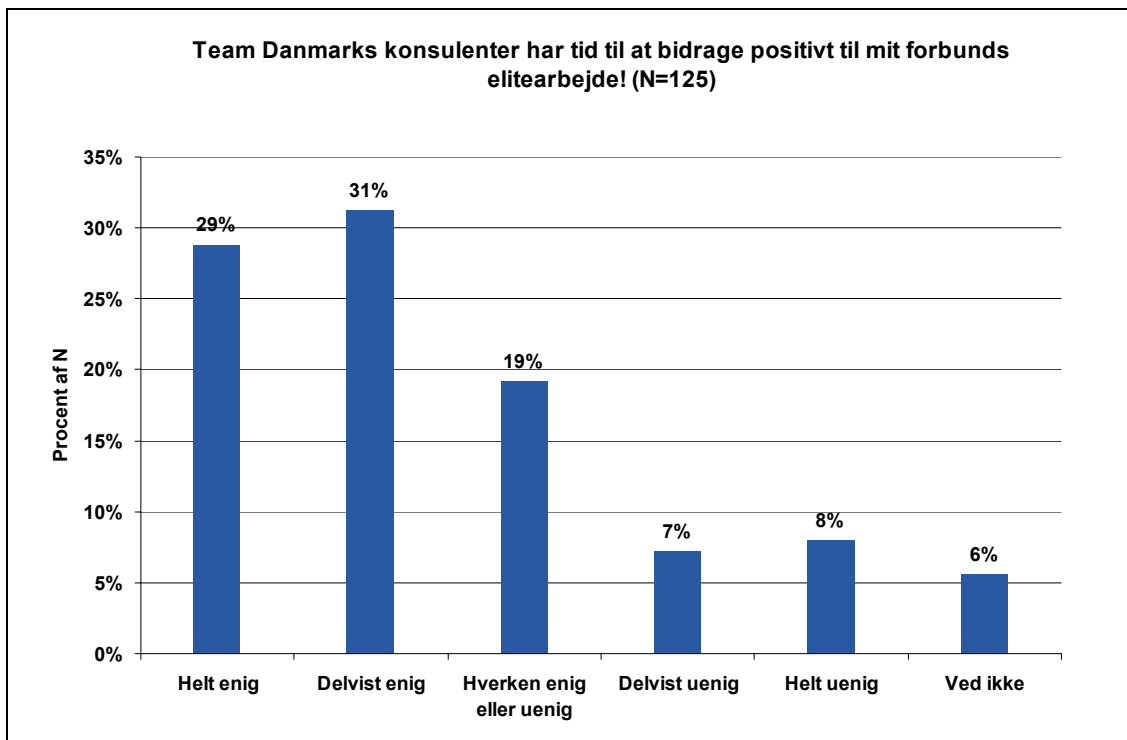
er mere uenige i udsagnet end de øvrige parametergrupper. Dette kan tolkes som et udtryk for, at respondenter fra forbund og discipliner, der ligger i udkanten af støttekonceptet eller helt uden for i større udstrækning end de øvrige respondenter finder, at Team Danmark ikke er til stede eller har forståelse for deres forhold. Dette er for så vidt ikke overraskende, især ikke i forhold til de ustøttede, da Team Danmark ikke har noget dagligt samarbejde med disse forbund.

Figur 63: "Team Danmarks personale har tilstrækkelig føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten i forbundene og klubberne!"

Er der tid til sparring mellem specialforbundene og Team Danmark?

At der generelt er stor tilfredshed med Team Danmarks personale, deres faglige indsigt og deres føling med det konkrete arbejde i forbundene og klubberne kan formentlig forklares derved, at disse reelt har tid til at bidrage positivt til forbundenes elitearbejde, give sparring osv. I de kvalitative fokusgruppeinterview var der visse kritiske røster, som mente, at konsulenterne ikke havde ordentlig tid til at involvere sig i forbundenes arbejde, men dette kan ikke entydigt genfindes i de generelle svarfordelinger.

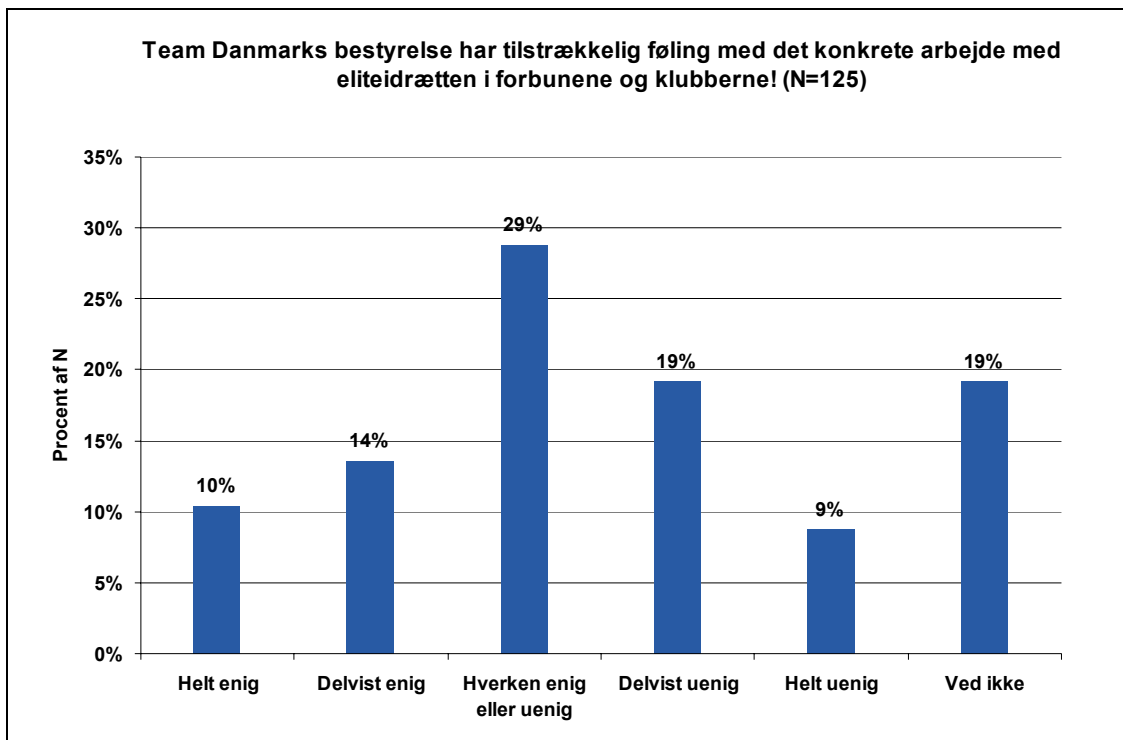
Figur 64: "Team Danmarks konsulenter har tid til at bidrage til mit forbunds elitearbejde!"

Som det kan ses af ovenstående figur er 60 procent af respondenterne enten helt enige eller delvist enige i udsagnet: "Team Danmarks konsulenter har tid til at bidrage positivt til mit forbunds elitearbejde!". Igen er den største andel dog placeret i kategorien 'Delvist enig'. 19 procent er hverken enige eller uenige, og kun 15 procent svarer i de to uenige kategorier. Dog er 31 procent delvist enige, og her kan findes en problematik i forhold til det noget af det, som nogle interessenter nævnte ovenfor: Der holdes mange møder internt i Team Danmark, hvilket tager tid fra den tættere kontakt til specialforbundene.

De samme forskelle i besvarelserne er gældende på dette spørgsmål som i det forrige, herunder svarer flere respondenter fra de ustøttede forbund 'Ved ikke', hvilket ikke er underligt al den stund, at disse står uden for støttekonceptet og dermed ikke betjenes af Team Danmarks konsulenter.

Har Team Danmarks bestyrelse føling med det konkrete arbejde?

Den generelle opslutning til påstanden om, at Team Danmarks konsulenter er fagligt kompetente og har føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten, kan dog ikke genfindes, når der spørges til, hvor godt Team Danmarks bestyrelse har føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten. Flere er uenige end enige, ligesom antallet af svar i kategorierne 'Hverken enig eller uenig' eller 'Ved ikke' er markant.

Figur 65: "Team Danmarks bestyrelse har tilstrækkelig føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten i forbundene og klubberne!"

Der kan anlægges flere fortolkninger af dette, men mest nærliggende er det nok at antage, at respondenterne ser Team Danmarks bestyrelse som et organ på afstand af det daglige arbejde, hvilket jo reelt også er tilfældet. Bestyrelsen har primært til opgave at agere på indstillinger fra Team Danmarks administration, og har naturligt ikke samme føling med arbejdet som forvaltningsorganet har.

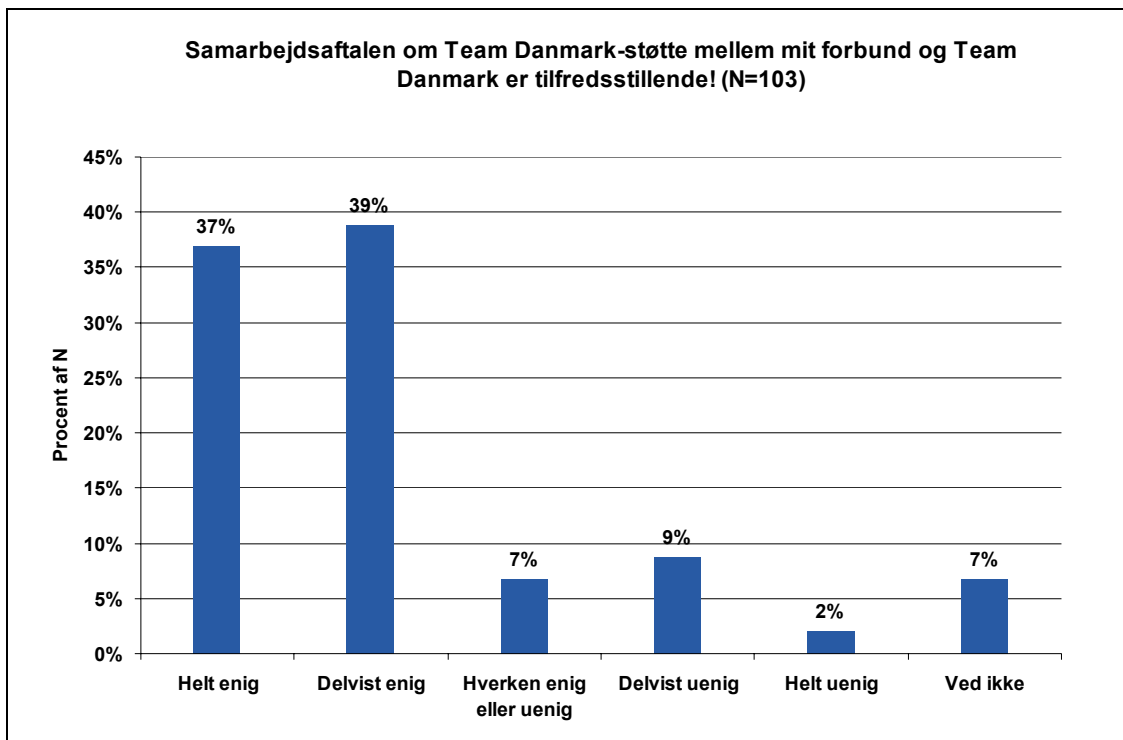
Dette betyder på den anden side ikke, at bestyrelsen ikke kan blive bedre involveret i det løbende arbejde, men på baggrund af svarafgivelserne er det svært entydigt at drage håndfaste konklusioner. At respondenterne primært hælder mod den uenige pol, kan fx også skyldes, at bestyrelsen forekommer usynlig for det udførende lag i specialforbundene. Er det rigtigt, kan der gøres en indsats for at rette op på det, hvis det findes nødvendigt. Vigtigst er det imidlertid, at det administrative lag, Team Danmarks ansatte, har en god føling med det konkrete arbejde.

Er målsætningerne i samarbejdsaftalen realistiske?

Det stigende internationale konkurrencepres beskrevet i Del 1 stiller stigende krav til specialforbundenes evner til at udnytter ressourcerne og leve op til de fastlagte resultat- og udviklingsmål. Overordnet er der dog tilfredshed med samarbejdsaftalen, der konkretiserer samarbejdsforholdet mellem Team Danmark og specialforbundene.

Dét fremgår af nedenstående figur, hvor det kan ses, at lidt under 80 procent af respondenterne svarer i de to mest enige kategorier på spørgsmålet: "Samarbejdsaftalen om Team Danmark-støtte (...) er tilfredsstillende."

Figur 66: "Samarbejdsaftalen om Team Danmark-støtte mellem mit forbund og Team Danmark er tilfredsstillende!"

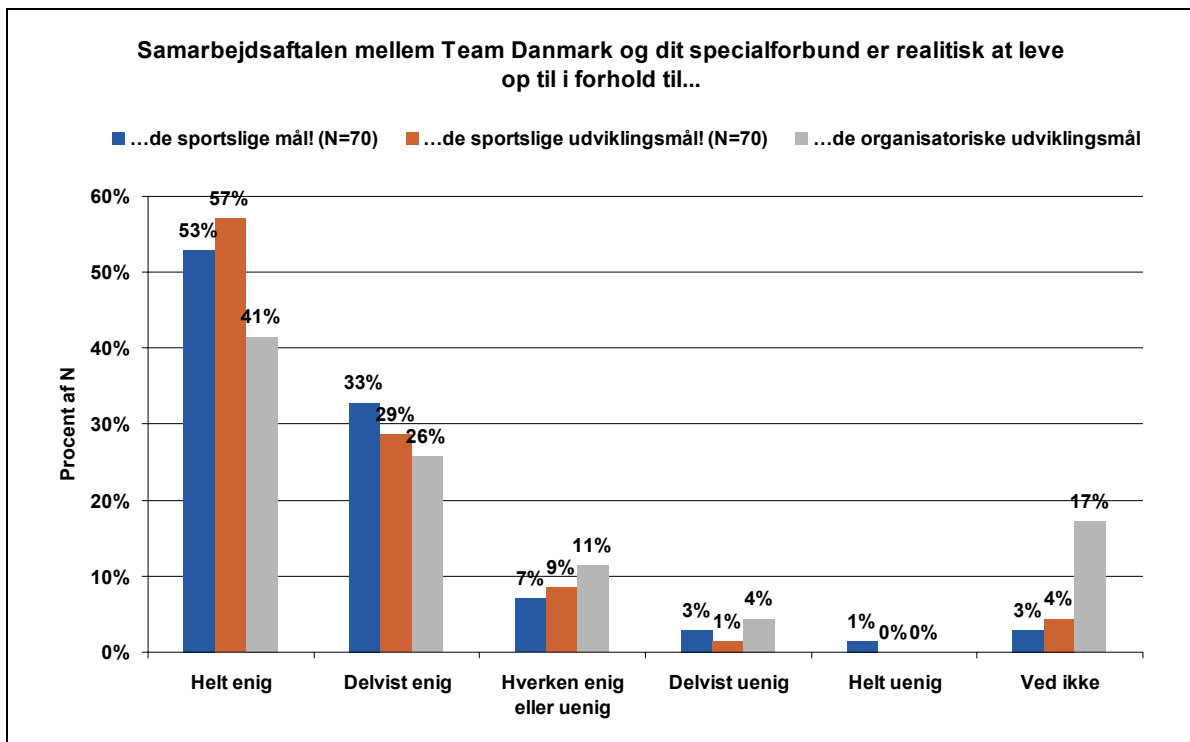
Der er ikke konstateret nogen betydende forskelle i svarafgivelserne på dette spørgsmål, hvilket indikerer, at samarbejdsaftalerne generelt er realistiske. Dette bekræftes af nedenstående figur.

Således er det klart, at for såvel de sportslige resultatmål som de sportslige- og organisatoriske udviklingsmål er der enighed om realismen i det aftalte grundlag. Dette er et positivt træk ved samarbejdsrelationerne.

Der er dog konstateret en forskel derhen, at respondenterne fra de ikke-olympiske forbund i større udstrækning end respondenterne fra de olympiske discipliner placerer sig i kategorien 'Delvist enig' på spørgsmålet om, hvorvidt det er realistisk at leve op til de sportslige resultatmål.

På samme spørgsmål genfindes forskellen i forhold til støttestørrelsen, da respondenter fra forbund med mindre end én mio. kr. i støtte er mindre enige i udsagnet og mere indifferente, da de i højere udstrækning markerer svar i 'Hverken enig eller uenig'. Respondenterne fra forbund med mindre end én mio. kr. i støtte er også mindre enige og mere indifferente i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt samarbejdsaftalen mellem Team Danmark og specialforbundet er realistisk at leve op til i forhold til de sportslige udviklingsmål.

Disse forskelle skal dog ses med nogen forsigtighed, da antallet af respondenter inden for den mindste støttekategori er lille. Selv små ændringer i svarafgivelsen har store konsekvenser for, hvordan billedet af forskelligheden i svarafgivelsen tager sig ud.

Figur 67: "Samarbejdsaftalen mellem Team Danmark og dit specialforbund er realistisk at leve op til i forhold til..."⁶⁰

Sidst skal det nævnes, at der også er fundet en forskel derhen, at aktivrepræsentanter/de aktive i større udstrækning end de øvrige parametergrupper under parameteret 'Titel' markerer i 'Ved ikke' til spørgsmålet om de organisatoriske udviklingsmål. Dette er nok ikke overraskende al den stund, at de aktive ikke nødvendigvis har stor indsigt i, hvad disse mål består i.

Kommunikation og presse

Kommunikation om Team Danmarks virke, herunder om den tildelte støtte eller løbende resultatmæssige forhold, blev i forbindelse med de gennemførte fokusgruppeinterview i fase 1 af evalueringen rejst som et potentielt konfliktområde. Blandt nogle af interessenterne var der således utilfredshed med, at repræsentanter fra Team Danmarks sommetider udtalte sig i pressen i forbindelse med slutrunder, EM, VM el. lign. om vigende resultater og de eventuelle konsekvenser, det ville have for den fremtidige støtte til de pågældende forbund.

Da alle former for kommunikation, som Team Danmark har i forbindelse med sit virke, i varierende udstrækning påvirker samarbejdsrelationerne og –miljøet, blev der derfor indføjet et par spørgsmål om dette i spørgeskemaet.

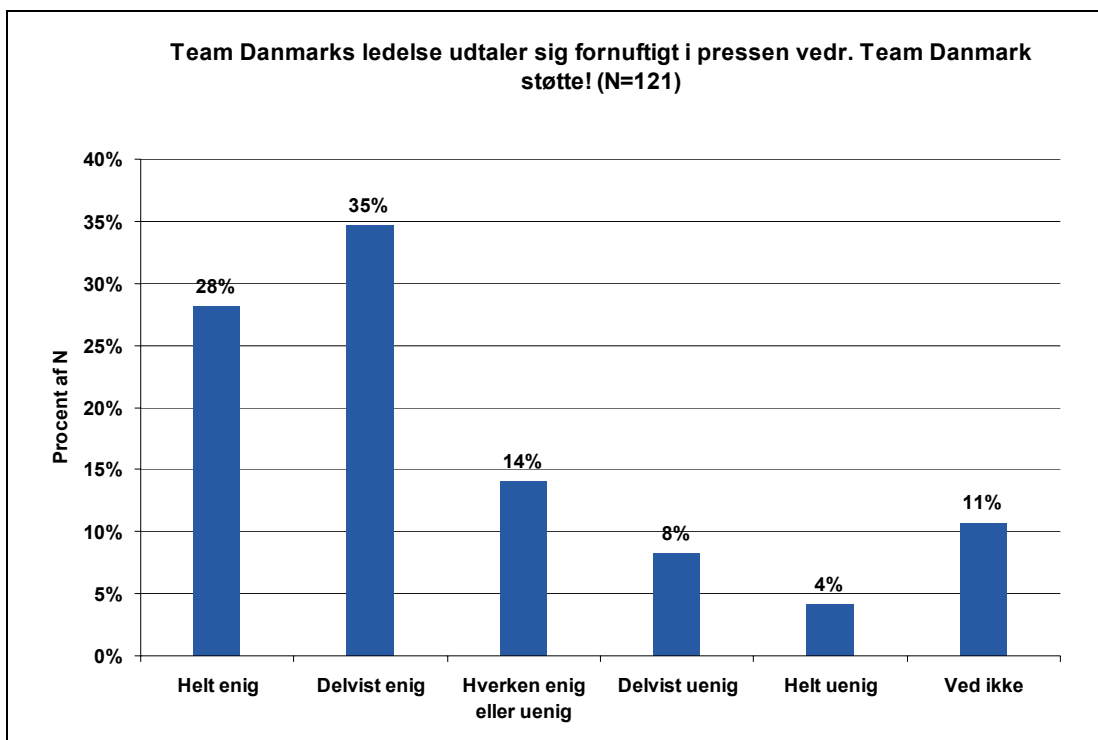
Udtaler repræsentanter fra Team Danmark sig fornuftigt i pressen?

En interessant udtrykte konkret frustration over Team Danmarks udmeldinger angående de løbende eliteresultater og mente det gik ud over samarbejdet:

⁶⁰ Spørgsmålet er kun stillet til støttede forbund.

"Jeg synes, det er smagløst, når man gå ud i pressen og kun taler om medaljer, og det er jeg faktisk ret skuffet over. Og jeg synes også det er smagløst at begynde at kommentere et af topforbundenes resultater, inden de overhovedet er kommet hjem fra mesterskabet. Det er sådan nogle mediestunts, hvor jeg virkelig har undret mig. Jeg synes det er helt i orden, at man stiller krav - også om medaljer. Men man skal ikke lufte de beskidte lagner udadtil, og det synes jeg, der en sørgelig tendens til."

Andre af interessenterne var inde på lignende forhold, og det blev påpeget, at dette skabte en unødigt uro og lagde gift ud for samarbejdet. Af nedenstående figur fremgår svarfordelingen på et generelt spørgsmål om, hvorvidt Team Danmarks ledelse udtaler sig fornuftigt i pressen vedrørende Team Danmark støtte. Som det kan ses er majoriteten af svarafgivelserne sat i enten 'Delvist enig' eller 'Helt enig', dog med de fleste af disse besvarelser i 'Delvist enig'.

Figur 68: "Team Danmarks ledelse udtaler sig fornuftigt i pressen vedr. Team Danmark-støtte!"

Her er der konstateret forskelle i forhold til respondenter fra de forbund, der mistede støtten i forbindelse med overgange til dette støttekoncept. Således markerer disse sig som mere indifferente end de øvrige respondenter fra forbund, der har haft støtte permanent. 45 procent inden for denne parametergruppe har således markeret 'Hverken enig eller uenig' mod 11 procent i samme kategori for specialforbund med permanent støtte.

En nogenlunde tilsvarende forskel kan ses i forhold til de ikke-olympiske discipliner, der er noget mere indifferente eller hyppigere markerer 'Ved ikke' end respondenterne inden for de olympiske discipliner. Det samme gælder parameteret 'Støttestørrelse', hvor de ikke-støttede er mere indifferente end respondenter fra de støttede specialforbund. Også i forhold til parameteret 'Titel' er der konstateret en forskel, der dog er mere uklar. Det ser dog ud, som om sportscheferne i større udstrækning end de øvrige parametergrupper inden for dette parameter svarer i kategorien 'Delvist enig'.

Resultaterne tyder på, at specialforbund omfattet af Team Danmark støtte bekender kulør, men generelt er enige i, at Team Danmarks ledelse udtaler sig fornuftigt i pressen. Med andre ord er problemstillingen om de beskidte lagner nævnt ovenfor formentlig lille. Det er muligt, at der har været enkelte eksempler på det modsatte, men at der er tale om en egentlig tendens er med udgangspunkt i ovenstående svarafgivelser svært at finde belæg for.

De mange respondenter, der svarer 'Delvist enige', tyder dog på, at der kan være forhold som kunne være bedre, selvom det også må tages i betragtning, at pressen ofte medvirker til at fremelske konflikter, som ikke nødvendigvis er dybe.

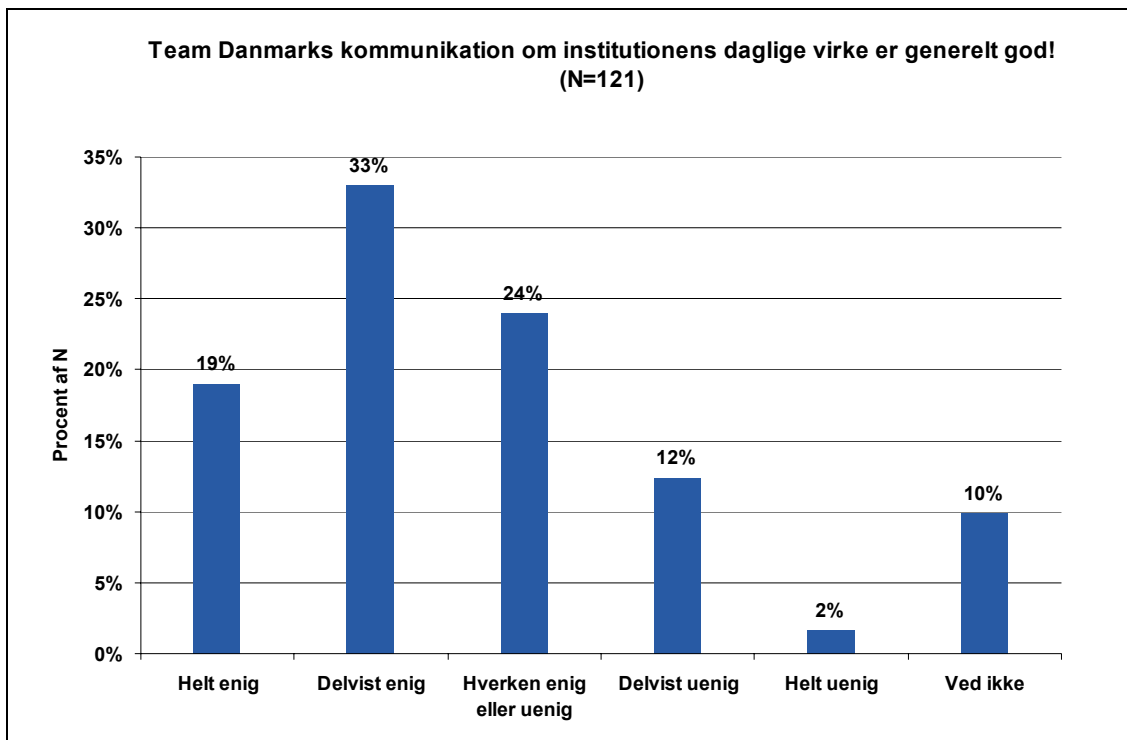
Er den generelle kommunikationsindsats god?

At Team Danmarks kommunikation om institutionens virke generelt opleves som god, fremgår af nedenstående figur, hvor majoriteten, 52 procent, markerer, at de enten er 'Helt enige' eller 'Deltvist enige'. Bemærkes må det også, at næsten en fjerdel markerer 'Hverken enig eller uenig'.

Der er fundet en enkelt signifikant forskel i besvarelserne på dette spørgsmål. Der er en lille tendens til, at de ustøttede specialforbund i lidt større udstrækning end de støttede er uenige. Samtidig må det imidlertid bemærkes, at der i to parametergrupper, hhv. under én mio. kr. og mellem én og fem mio. kr. i modtaget støtte, er relativt mange, der markerer 'Ved ikke'. Det drejer sig konkret om hhv. 27 procent og 25 procent.

Den delvise enighed og den store grad af indifferens kan skyldes det forhold, at nogle af respondenterne er af den opfattelse, at Team Danmark bruger lidt rigeligt med midler i forhold den kommunikative indsats. Generelt er opfattelsen, at det er godt med kommunikation, og at indsatserne på området er gode, men en interessant er i de kvalitative fokusgruppeinterview inde på, at Team Danmarks administration på dette område vokser lidt vel meget, og at dette fratager midler fra det, der kan opfattes som basis ting. Interessenten siger:

"Staben i Team Danmark er for stor. Man ansætter folk til at promovere OL-deltagerne osv., og det kan der da være en vis fornuft i for de små forbund, der ikke er så meget i medierne. Jeg tror også, de har ansat en grafiker. Men så siger jeg: hvis der er begrænsede midler, så lad os sikre, at der er en så stor del af fundamentet på plads, og lad de sofistikerede ting komme i anden række."

Figur 69: "Team Danmarks kommunikation om institutionens virke er generelt god!"

Dette forhold, set i forhold til svarafgivelserne, giver et indtryk af, at der er en balance i forhold til den generelle kommunikation, som bør overvejes. Da specialforbundene selv er pressede, og midlerne er begrænsede, stilles der fornuftigt nok spørgsmålstegn ved, hvilke områder der skal styrkes for, at resultatmålene kan indfris. Dette bør Team Danmark mere generelt overveje i fremtiden.

Afslutning

Analysen i dette kapitel viser, at der er tilfredshed med samarbejdet mellem specialforbundene og Team Danmark, forholdet er generelt præget af tillid, og konsulenterne er både fagligt kompetente og fungerer som gode sparrings- og samarbejdspartnere i det daglige. Ligeledes er der en generel opfattelse af, at samarbejdsaftalen er realistisk at leve op til i forhold til såvel resultatmål som sportslig og organisatorisk udvikling. Det er den helt overordnede konklusion, der kan uddrages af dette kapitel.

Dog må det samtidig bemærkes, at der er lidt mindre opslutning til, at Team Danmarks bestyrelse har føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten i klubberne og specialforbundene, ligesom den delvise enighed på en række af kapitlets spørgsmål indikerer visse forbedringspotentialer. Blandt andet på kommunikationsområdet peges der på problemstillinger. Hvori Team Danmark bedst sætter ind i forhold til samarbejdsrelationerne, diskuteres i rapportens Del 3.

Ekspertbistand til elitesportsfolk

Indledning

Det er en væsentlig del af Team Danmarks støttekoncept at yde relevant ekspertbistand til udøverne. Det gælder alt fra idrætsmedicinsk behandling til sportspsykologi, bistand fra diætister og testning af udøverne. I dette kapitel skal vi se nærmere på, hvorvidt vidensniveauet og servicen er tilstrækkelig god.

Spørgsmål om Team Danmarks bistand til eliteidrætsfolk omhandlende fysiske og psykiske forhold er kun stillet til de støttede forbund, da kun disse er omfattet af Team Danmarks tilbud. Det må dog bemærkes, at der er en relativt stor andel, der svarer i kategorien "Ved ikke" på disse spørgsmål, hvilket kan indikere, at disse services er ukendte for nogle af respondenterne. Det er dog ikke underligt al den stund, at det primært er de aktive, som er i direkte kontakt med tilbuddene.

Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Overordnet er Team Danmark i henhold til lovgivningen forpligtet til, at iværksætte rådgivning, forskning og formidling inden for blandt andet idrætsmedicin, fysiologi og sportspsykologi. I bemærkningerne til loven hedder det:

Eliteudøverne skal have adgang til idrætsmedicinsk rådgivning på højeste niveau så vidt muligt i tilknytning til eliteidrætscentrene. Der skal desuden være mulighed for at henvise eliteidrætsudøvere til relevante speciallæger, undersøgelser inkl. ortopædkirurgi, medicinsk vurdering, klinisk fysiologi, røntgen mm.

Derudover lægger lovbemærkningerne også vægt på, at forebyggelse af skader, skadesbehandling og genoptræning er en central opgave for Team Danmark. Ydermere lægges der vægt på, at såvel de fysiologiske som de sportspsykologiske dimensioner skal styrkes.

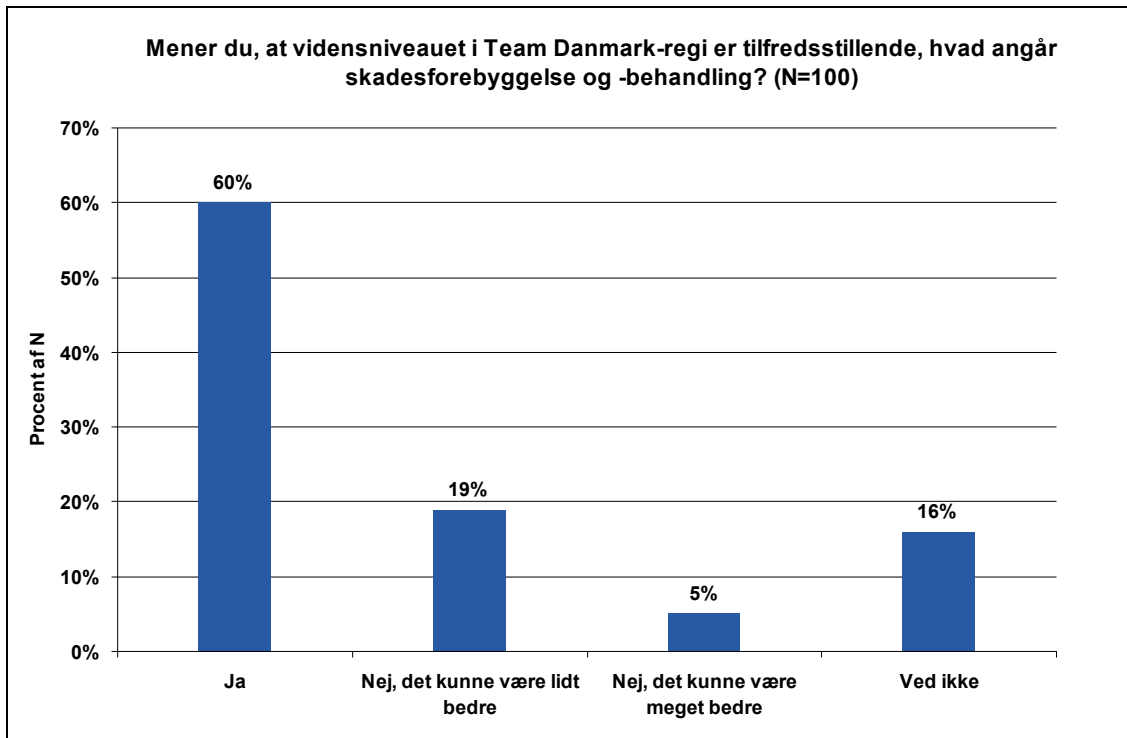
Konkret er lovens bogstav operationaliseret gennem det såkaldte IdrætsMedicinske Team (IMT), der er beskrevet i støttekonceptet, og som har klinikker i Brøndby, Århus og Farum. Derudover findes der testcentre på Bispebjerg Hospital samt ved Syddansk Universitet, der medvirker til:

at sikre elitesportsfolkene og trænerne indsigt i træningens betydning for optimering af præstationsevnen.

Hertil kommer ernæringsvejledning, der blandt andet gives af fastansatte diætister i Team Danmark-regi. Endelig har Team Danmark to fastansatte fysiske trænere tilknyttet.

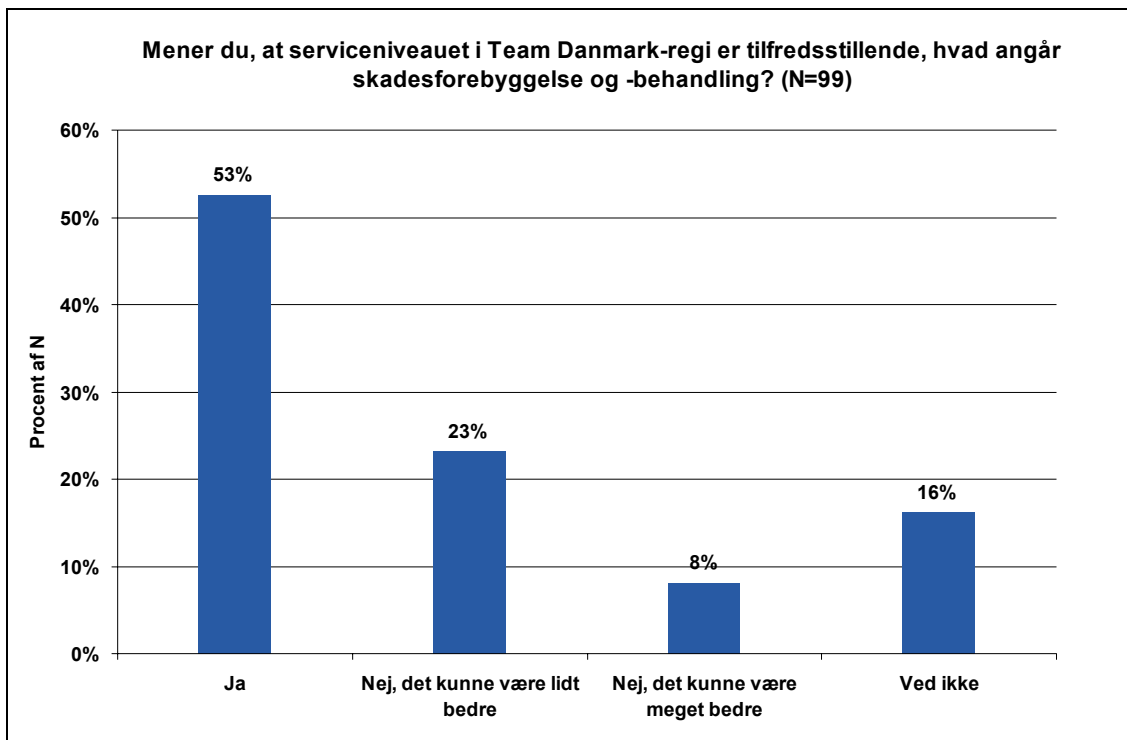
Skadesforebyggelse og -behandling

60 procent af de adspurgte svarer ja til, at vidensniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår skadesforebyggelse og -behandling, og lidt over halvdelen er også tilfredse med serviceniveauet. Kun en meget begrænset andel er stærkt utilfreds, mens godt hver femte siger, at det kunne godt være lidt bedre. Det kan ses af nedenstående figurer.

Figur 70: "Mener du, at vidensniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår skadesforebyggelse og -behandling?"

Der er ikke konstateret nogle signifikante forskelle i svarafgivelserne på disse to spørgsmål, men generelt er det sådan, at landstrænerne er de mest tilfredse med såvel videns- som serviceniveau. De aktive ligger til gengæld svagt under de øvrige respondenter.

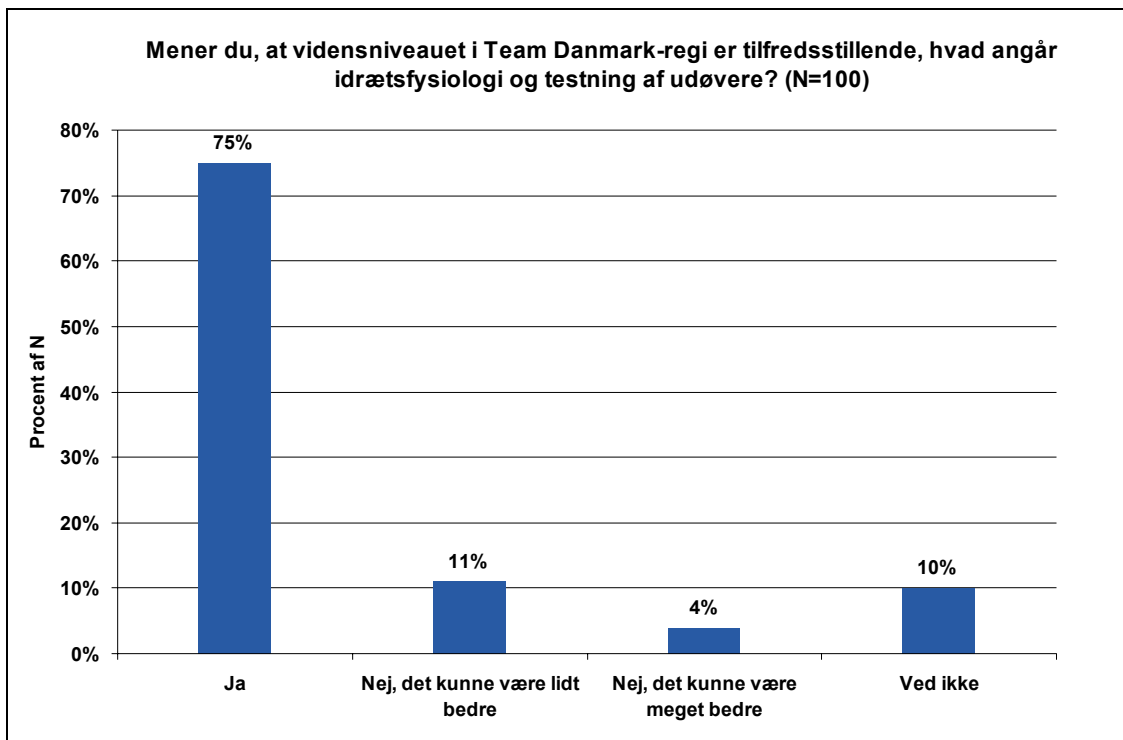

Figur 71: "Mener du, at serviceniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår skadesforebyggelse og -behandling?"

Idrætsfysiologi og testning

Tilliden til Team Danmark er nærmest exceptionelt høj, når det kommer til videns- og serviceniveauet hos Team Danmark, hvad angår idrætsfysiologi og testning af udøvere. Hele 75 procent mener, at vidensniveauet er tilfredsstillende, og stærkt utilfredse er en meget beskedent andel på fire procent.

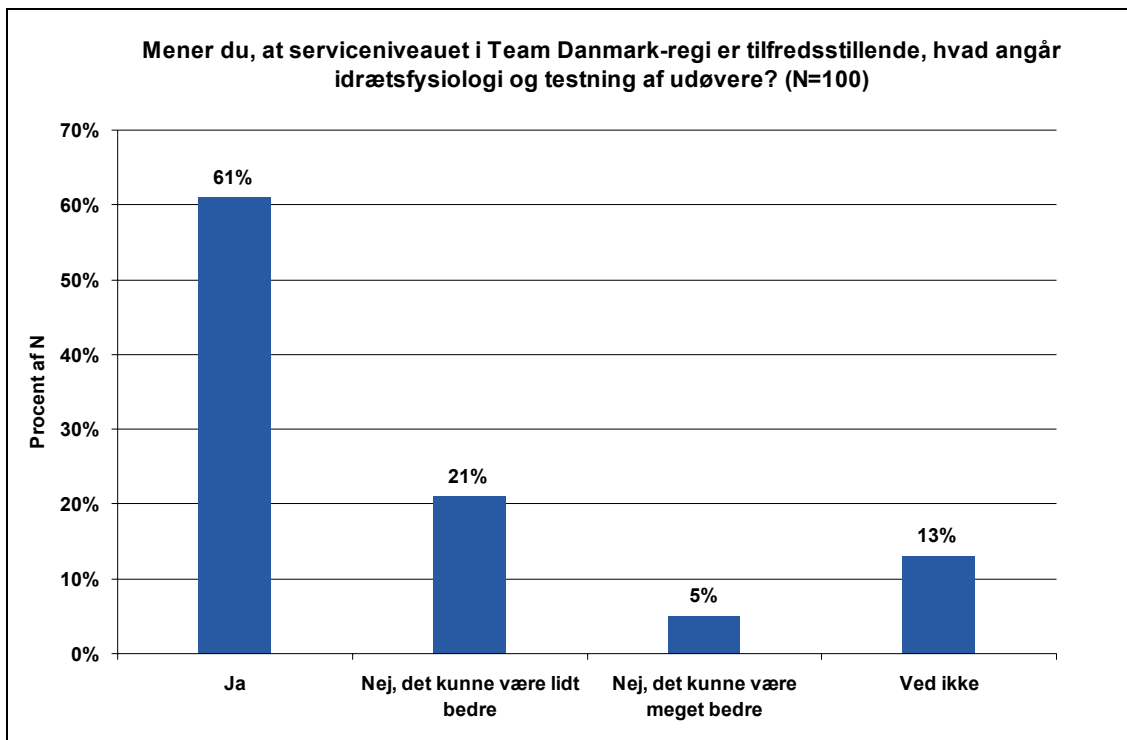

Figur 72: "Mener du, at vidensniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår idrætsfysiologi og testning af udøvere?"

Service-niveauet bedømmes også positivt med 61 procent tilfredse, men der er med andre ord 14 procent, der mener, at Team Danmark har evnerne uden, at servicen er fulgt med i samme grad. Det kan ses ud af forskellen på ovenstående og nedenstående figurer. Dette forhold skyldes formentlig det stigende internationale pres, som er på udøverne, hvor der løbende stilles stigende krav til den bedst mulige service og viden om idrætsfysiologi. En respondent skriver eksempelvis som kommentar til spørgeskemaet:

"Det er væsentlig fremover i stigende grad at få tilknyttet faste fysiologer som sparringspartnere for eksempelvis landstrænere og i det hele taget at kunne have specialister tilknyttet til udvikling af udøverne og til sparring af trænere og landstrænere."

Problemstillingen er ikke udtalt stor, men den er der og bør have opmærksomhed i fremtiden.

Figur 73: "Mener du, at serviceniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår idrætsfysiologi og testning af udøvere?"

Kost og ernæring

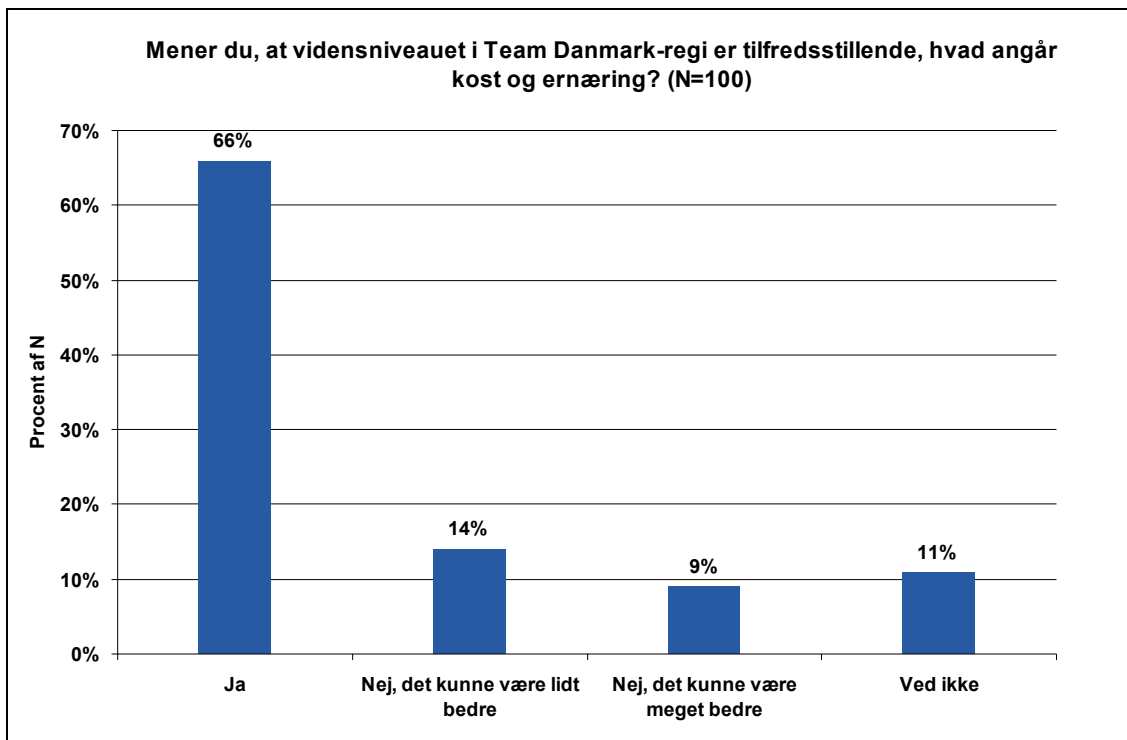
I forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview kom det frem, at der i nogle tilfælde havde været uheldige episoder med gensidig mistillid omkring anvendelse af diætister inden for nogle enkelte discipliner. Kritikken gik på, at de pågældende diætister ikke havde den fornødne indsigt i de pågældende discipliners særlig forhold og krav. Det skal ikke her afvises, at der har været specifikke problemer, men problemstillingerne kan dog ikke genfindes generelt og må være udslag af problemer knyttet til enkelte personer og specifikke discipliner.

I andre af de kvalitative interview blev der nemlig konstateret en stor tilfredshed med ekspertbistanden. En interessant antyder, at der tidligere har været stivhed i systemet, men at der nu er stor villighed til at se på løsningerne fleksibelt:

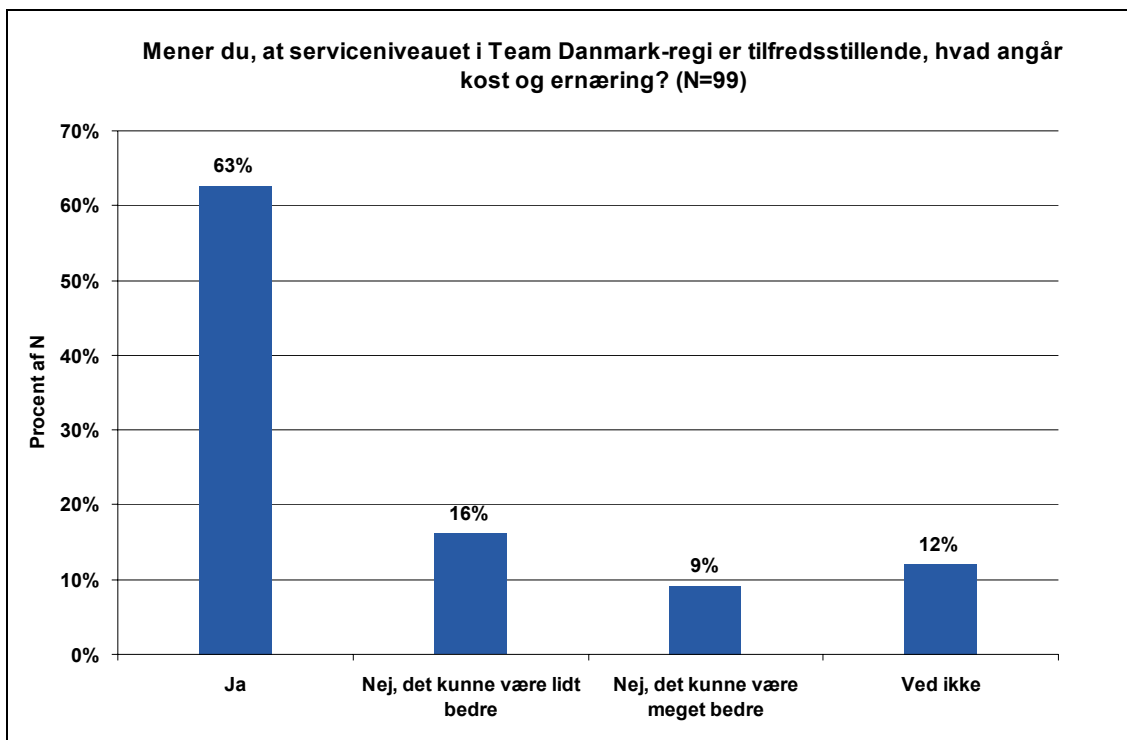
"Nu er der en villighed til, når vi har en speciel problemstilling, hvor vi gerne vil opnå noget gennem specielle metoder, så kigger man det efter i sømmene og siger "Er der en mulighed for at gøre det" i stedet for på forhånd at sige, at det ikke er noget, vi vil røre ved. Så der er de blevet meget mere åbne både på testsiden og diætistsiden. Det er også en nødvendighed, men det er godt, at det går den rigtige vej."

Den generelle tilfredshed ses også af nedenstående to figurer, hvor det fremgår, at der er bred enighed om, at både videns- og serviceniveauet inden for kost- og ernæring holder et tilfredsstillende niveau. Mere end to ud af tre mener således, at såvel vidensniveau som service er i top. Lidt over hver femte angiver enten, at niveauet kunne være bedre eller meget bedre på begge spørgsmål.

De påpegede problemer kan dog delvist anes i svarafgivelserne på parametergruppeniveau. Således er det kendetegnende, at de aktive er mindre tilfredse med området end de øvrige parametergrupper inden for parameteret 'Titel'. Forskellene er dog ikke signifikante.

Figur 74: "Mener du, at vidensniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår kost og ernæring?"

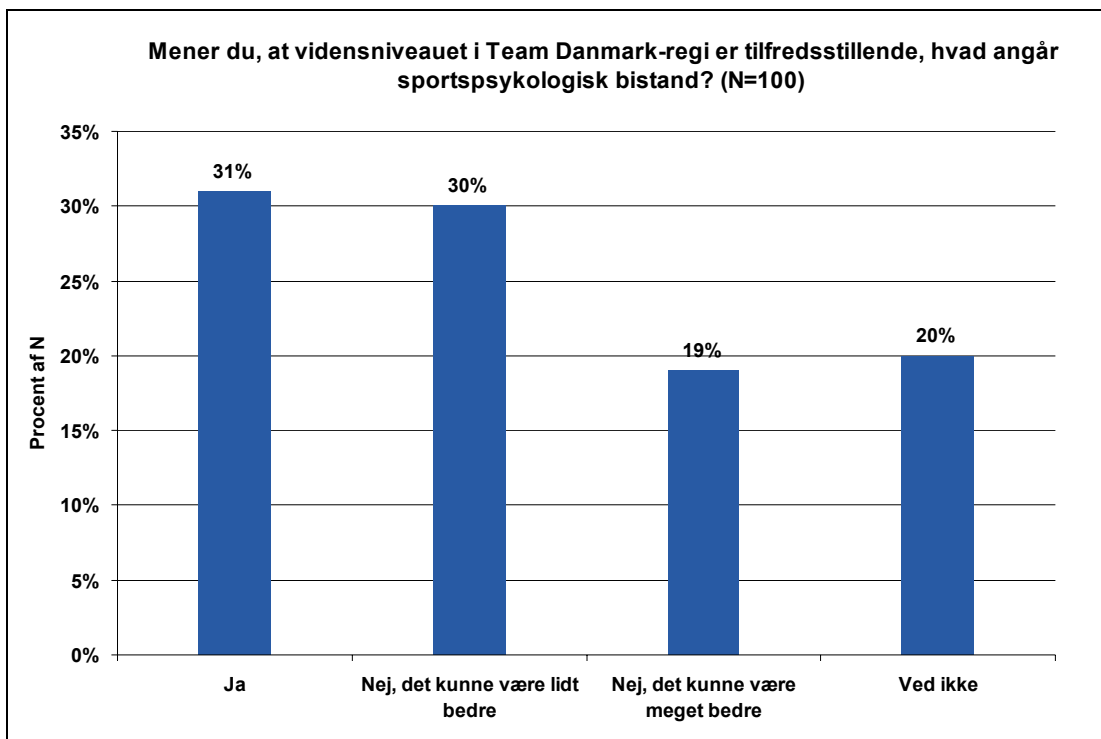
Figur 75: "Mener du, at serviceniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår kost og ernæring?"

Sportpsykologi

Ovenstående viser, at der overordnet set er meget stor tilfredshed med både videns- og serviceniveau hvad angår den del af bistanden, der er knyttet til den fysiske dimension.

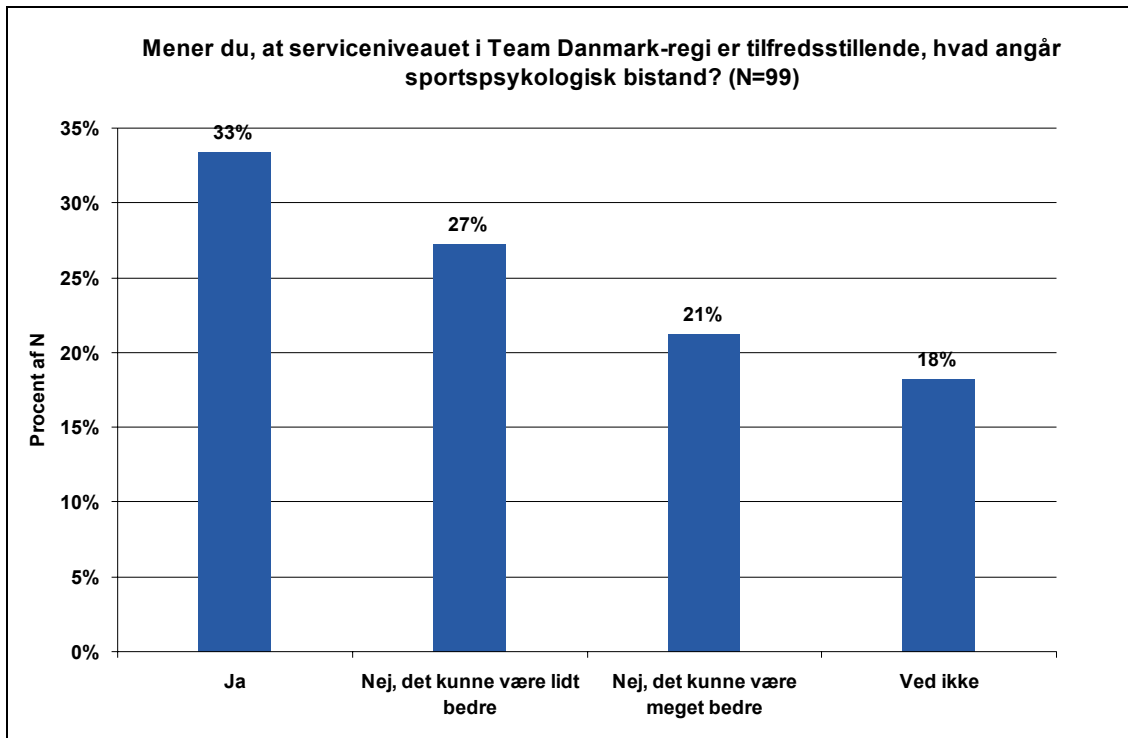
Skepsisen over for tilbuddet i Team Danmark-regi er dog meget mere markant, når det kommer til sportpsykologisk bistand og koordinationen af bistanden fra forskellige eksperter.

Som det fremgår af nedenstående figur, er kun 3 ud 10 af tilfredse med vidensniveauet, og selv om 20 procent svarer ved ikke, er der altså stadig halvdelen af respondenterne tilbage, som er utilfredse eller svarer "Nej, det kunne være meget bedre" (19 procent).

Figur 76: "Mener du, at vidensniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår sportpsykologisk bistand?"

Serviceniveauet inden for dette område betragtes som nærmest nøjagtig lige så problematisk blandt respondenterne. Det kan ses af den nedenstående figur, hvor svarfordelingen på spørgsmålet: "Mener du, at serviceniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår sportpsykologisk bistand?" er vist.

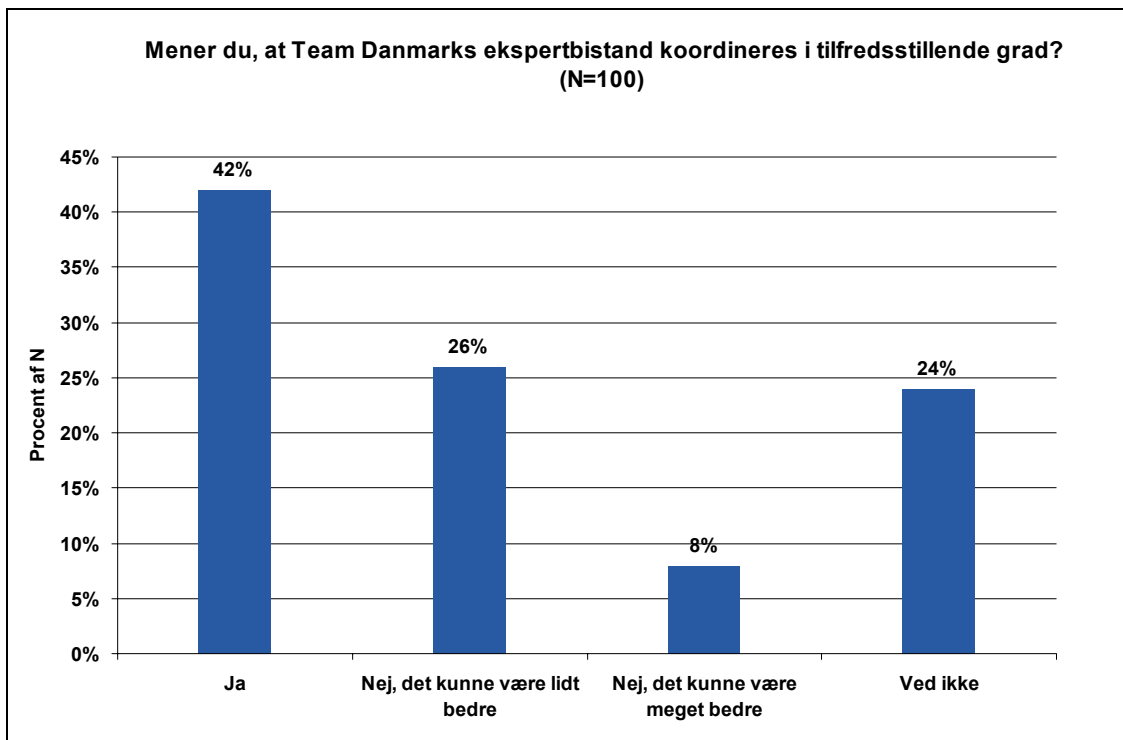

Figur 77: "Mener du, at serviceniveauet i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår sportspsykologisk bistand?"

Der synes med andre ord at være et klart forbedringsområde her set i forhold til de andre områder, hvor tilfredsheden er langt højere. Enkelte af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen anfører da også, at der generelt er mangel på idrætspsykologer.

Koordination af ekspertbistanden

Lidt over en tredjedel er ikke tilfredse med koordineringen af Team Danmarks ekspertbistand. Det er svært at vurdere, i hvor høj grad dette skyldes utilfredshed med koordineringen som sådan eller dækker over en generel utilfredshed med området.

Figur 78: "Mener du, at Team Danmarks ekspertbistand koordineres i tilfredsstillende grad?"

Under alle omstændigheder viser den nærmere analyse af datamaterialet, at der er sammenhæng mellem utilfredshed med koordineringen og utilfredshed med de enkelte ekspertområder. Noget kunne altså tyde på, at en bedre koordinering og måske også et bedre samarbejde på tværs af ekspertområderne kunne have en gunstig effekt. Man kunne tænke sig mere integrerede forløb, hvor alle typer af eksperter vurderede udøverens behov og sikrede en hurtig indsats, eksempelvis ved skader, der både kan have et psykologisk element, men også nogle kost- og ernæringsmæssige.

Generelt, er det dog også indtrykket, at utilfredsheden hænger sammen med vanskeligheden i at få tilknyttet de rigtige eksperter på de rigtige tidspunkter og faggrænser, der gør tilgangen til de konkrete problemer besværlige. Hvori de nærmere problemer helt bestemt består, har det ikke været muligt at indkredse nærmere i denne evaluering.

Øvrige parametersvar og kvalitative udsagn

Ud over de generelle svar for alle respondenterne under ét, er det interessant at notere sig, hvad de forskellige aktører mener om ovenstående spørgsmål om ekspertbistand. Er det de aktive, landstrænerne eller sportscheferne, der er tilfredse/ikke helt tilfredse? I ovenstående er der bemærket enkelte forskelle, men derudover tegner sig et relativt klart billede. De mest skeptiske grupper over for Team Danmarks bistand inden for kost og ernæring og skadesforebyggelse og -behandling er de aktive og sportscheferne. Landstrænerne er derimod tilfredse langt over middel inden for disse områder (omkring 80 procent tilfredse på alle spørgsmål).

Endnu mere slående bliver det derfor at se landstrænerens holdning til Team Danmarks indsats på det sportspsykologiske område.

Kun fem procent mener, at Team Danmarks vidensniveau er tilfredsstillende inden for sportspsykologi, og grunden til, at der samlet set er en tredjedel, der er tilfredse med dette område, skyldes udelukkende, at forbundsformændene er ret tilfredse med Team Danmarks indsats. Da det næppe vil være helt forkert at postulere, at landstrænere, aktive og sportschefer har et større vidensniveau om dette end forbundsformænd, er kritikken af Team Danmarks tilbud altså ret markant her og efterlader et klart rum for forbedring. En respondent udtrykker det i forbindelse med en kommentar til spørgeskemaet på den måde, at området for sportspsykologi skal løftes og have samme høje opmærksomhed, som de idrætsmedicinske tilbud har: *"Mental parathed/ -træning skal løftes og tages ligeså seriøst som IMT."*

Derudover nævner nogle af interessenterne under interviewene i forbindelse med de kvalitative fokusgruppinterview i fase 1, at der godt kunne gives bedre støtte til idrætsmedicinsk behandling i udlandet, dvs. ud over den, de kan modtage via Team Danmarks tilbud herhjemme:

"Vi opfordrer vores udøvere til at bosætte sig i de stærkeste elitemiljøer i udlandet. Vi vil gerne kunne få penge til idrætsmedicinsk støtte dér, hvor de er. De kan ikke rejse hjem til idrætsmedicinsk støtte, når de er udlandet. Så der skal åbnes for, at man kan få idrætsmedicinsk støtte, når man er i udlandet."

Afslutning

Analysen af Team Danmarks eksperttilbud inden for fysiologi, testning, skadesforebyggelse og -behandling mv. efterlader overordnet et indtryk af et velfungerende system, dog med nogle knaster.

Overordnet er der stor grad af tilfredshed med støttekonceptets tilbud, hvad angår ekspertbistand til eliteudøvere. Det fremgår af såvel spørgeskemaet som de kvalitative udsagn. Dog må det bemærkes, at de aktive og sportscheferne er lidt mere skeptiske end de øvrige respondenter, når det kommer til videns- og serviceniveau inden for skadesforebyggelse og -behandling samt kost og ernæring.

Desuden må det bemærkes, at især landstrænerne er utilfredse med det sportspsykologiske tilbud. Endelig må der bides mærke i, at der er sammenhæng mellem utilfredshed med koordineringen og utilfredshed med de enkelte ekspertområder.

Faciliteter

"Det nytter ikke, at vi gør alt det med videndeling, organisation, aktivitetsbudgetter osv., hvis vi ikke har faciliteter til det. Vi kan lægge mange penge til kommunikation og få en masse gode historier ud, men på et eller andet tidspunkt ebber resultaterne ud, hvis der ikke er en bane, eller hvis faciliteterne ikke er i orden."

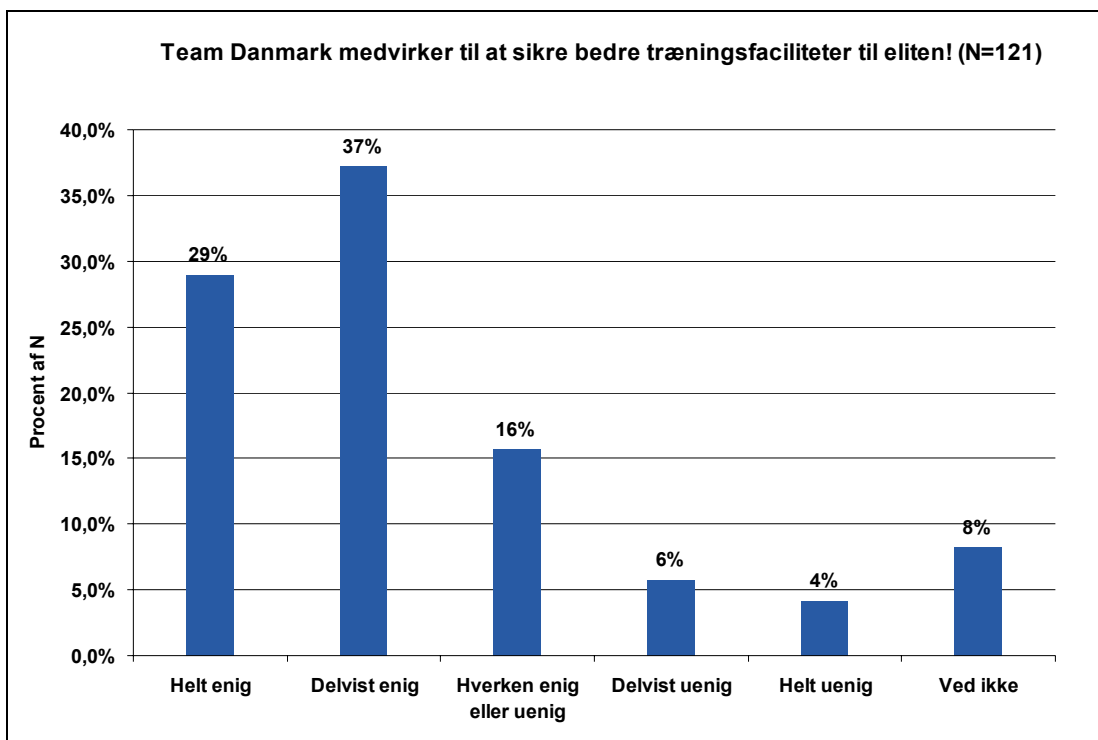
Indledning

Den facilitetsmæssige situation er en væsentlig del af udviklingen af medaljekapabilitet. Som vist i kapitlet om den internationale forskning i Del 1 betyder såvel standarden og adgangen til faciliteter, udstyr mv. meget for, hvorvidt det er muligt at nå internationale resultater. De specialforbund/discipliner, der støttes af Team Danmark har adgang til specielle faciliteter, mens de som står uden for konceptet træner lokalt i deres respektive klubber eller i forbundsregi.

I dette kapitel skal vi se nærmere på, hvordan facilitetssituationen er i Danmark, lige som det skal vurderes, hvorvidt denne er tilfredsstillende for både de støttede og ustøttede specialforbund.

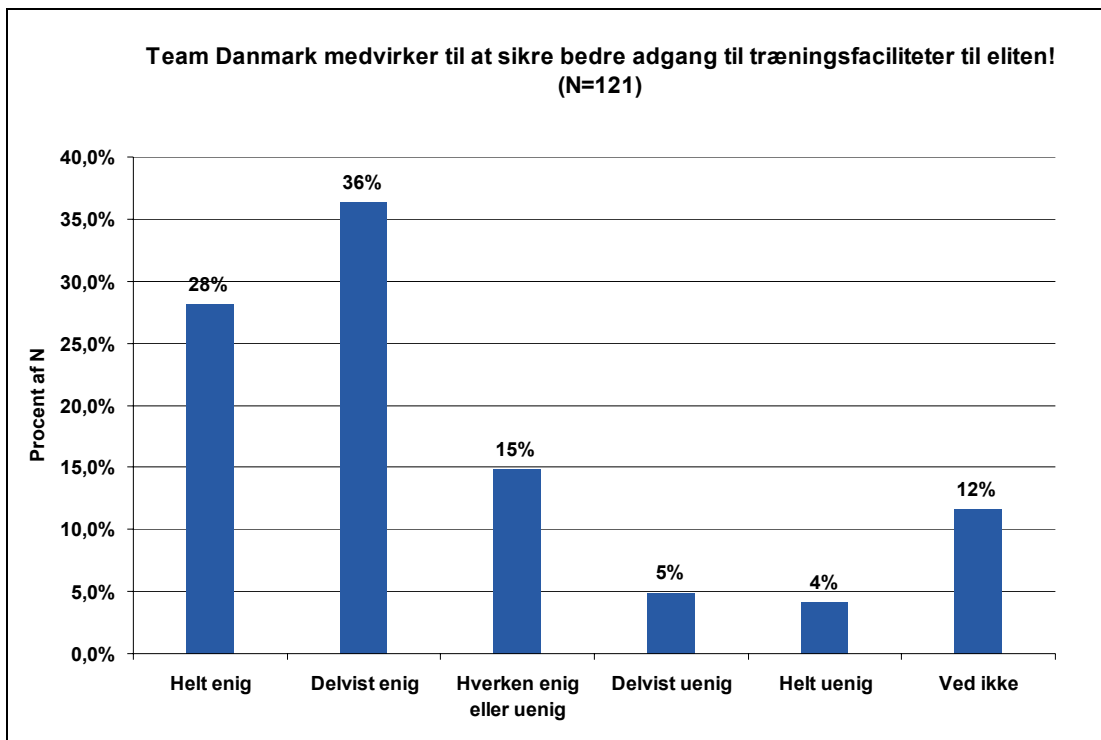
Fremmer Team Danmark udviklingen af gode elitefaciliteter?

Svaret på overskriften er som udgangspunkt: 'Ja'. Helt overordnet er der 2 ud af 3 respondenter, der er enten helt enige eller delvist enige i, at "Team Danmark medvirker til at sikre bedre træningsfaciliteter til eliten", og at "Team Danmark medvirker til at sikre bedre adgang til træningsfaciliteter til eliten". Det fremgår af nedenstående to figurer.

Figur 79: "Team Danmark medvirker til at sikre bedre træningsfaciliteter til eliten!"

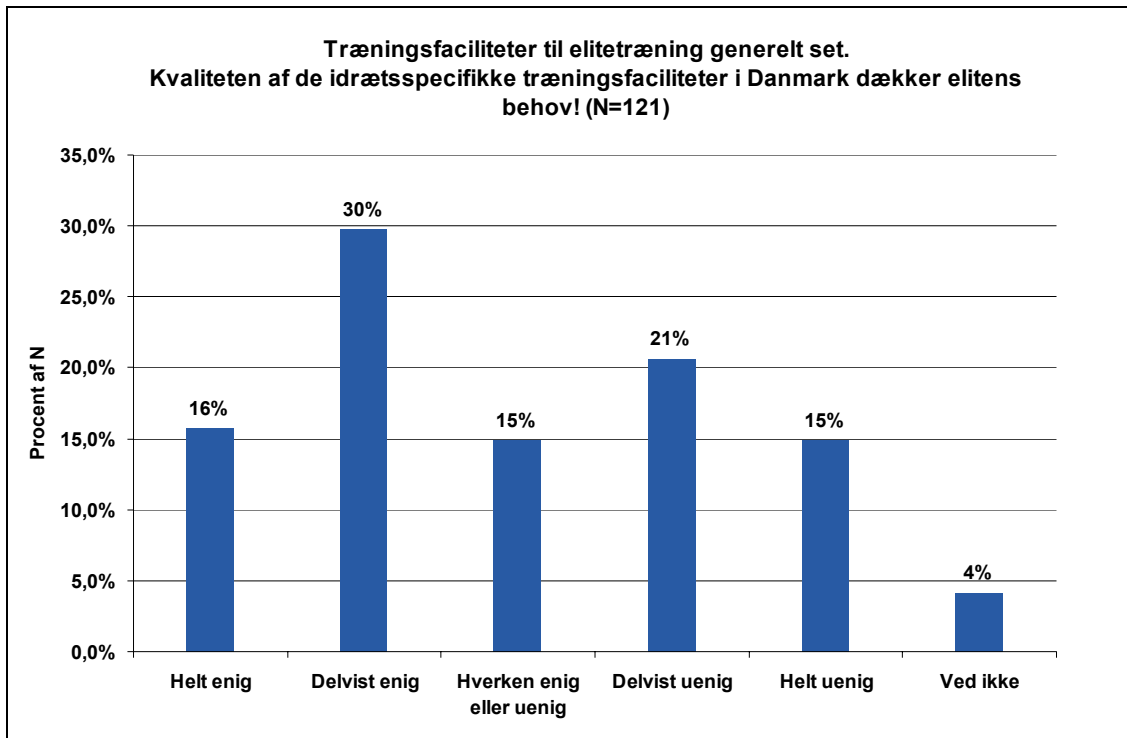
Figur 80: "Team Danmark medvirker til at sikre bedre adgang til træningsfaciliteter til eliten!"

Svarfordelingerne kan anses som en stærk, positiv opbakning, men omvendt kan det også konstateres, at udsagnet er relativt ukontroversielt. Så det forhold, at 1 ud 3 ikke kan erklære sig enig, er også udtryk for enten en vis utilfredshed eller uvidenhed omkring Team Danmarks rolle i denne sammenhæng. Endvidere kan det konstateres, at en meget stor andel blandt de uenige findes blandt respondenter fra ustøttede specialforbund.

Er det facilitetsmæssige behov dækket?

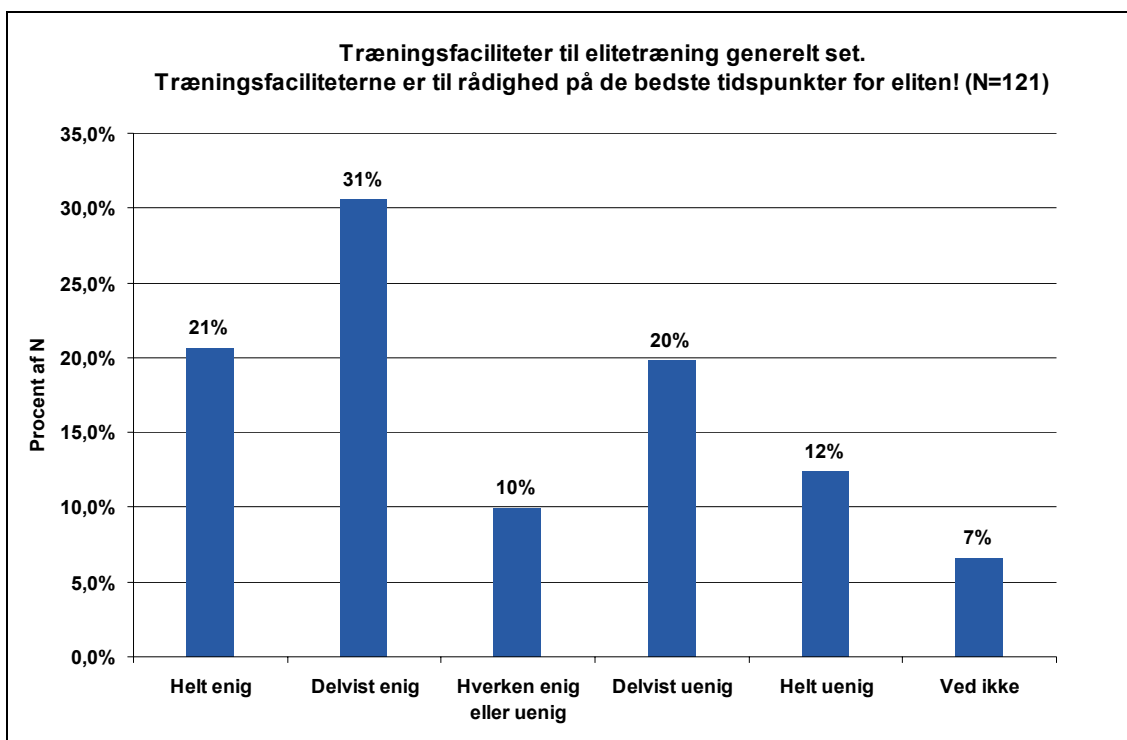
Ifølge Team Danmarks egne disciplinanalyser er der udmærkede muligheder for at dyrke eliteidræt i Danmark. 88 procent af disciplinerne ligger således i den rigtige ende af skalaen. Dette bakker op om, at Danmark ikke er et facilitetsmæssigt uland. Men selvom respondenterne i spørgeskemaet generelt er tilfredse med Team Danmarks indsats, er det imidlertid ikke ensbetydende med, at træningsfaciliteterne dækker behovet fuldt ud.

Noget tyder da også på, at der er mangler. Således er respondenternes tilfredshed med de træningsfaciliteter, der *generelt set* er til elitens rådighed i Danmark ikke voldsomt overvældende. Kun knap halvdelen af respondenterne (46 procent) er helt enige eller delvist enige i, at "Kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter i Danmark dækker elitens behov!". Den største andel herunder ligger i kategorien 'Delvist enig'. Omvendt er 36 procent, eller lidt over hver tredje, helt eller delvist uenige i påstanden. Det kan ses af nedenstående figur.

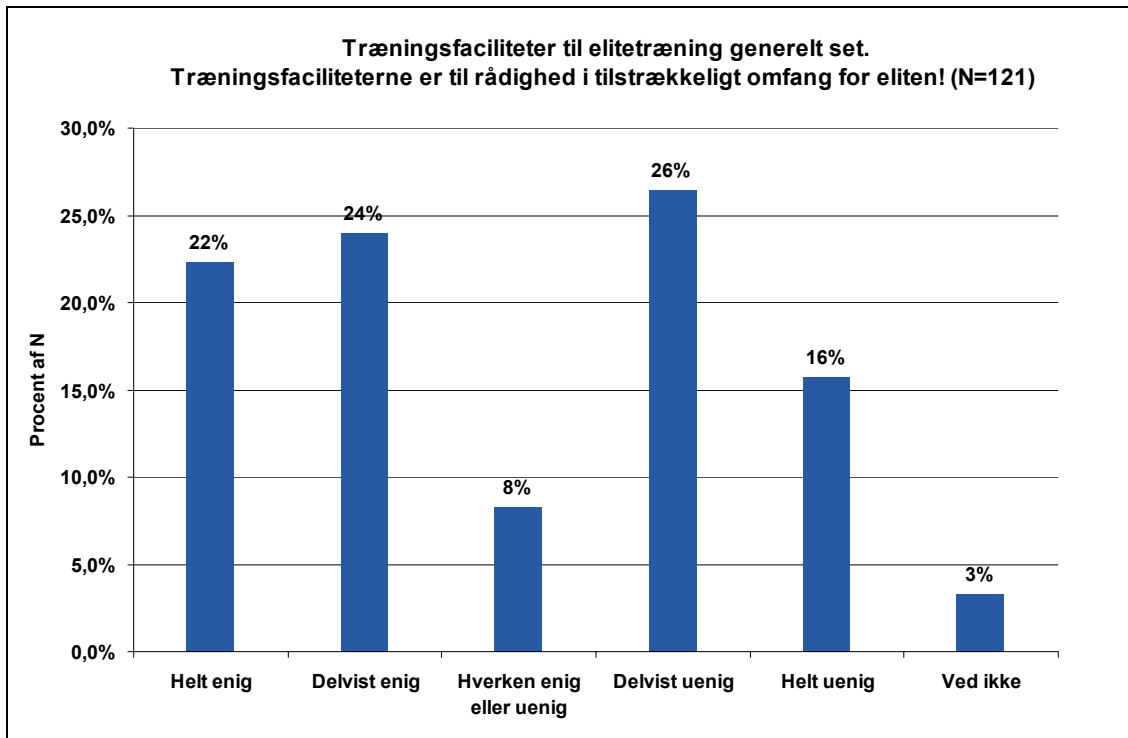

Figur 81: "Kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter i Danmark dækker elitens behov!"

Mønstret går igen, når der spørges til rådigheden og omfanget af de træningsfaciliteter, der generelt set står til disposition for eliten. 52 procent er helt eller delvist enige i, at "Træningsfaciliteterne er til rådighed på de bedste tidspunkter for eliten", mens godt en tredjedel er uenige heri. Hele 42 procent er endvidere helt (16 procent) eller delvist uenige i, at "Træningsfaciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt *omfang* for eliten", mens lidt flere er helt eller delvist enige i påstanden. Det fremgår af nedenstående to figurer.

Figur 82: "Træningsfaciliteterne er til rådighed på de bedste tidspunkter for eliten!"

Figur 83: "Træningsfaciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt omfang for eliten!"

Alt i alt er der altså tale om en klar splittelse, hvad angår holdningen til disse facilitetsforhold. Selvom utilfredsheden er størst blandt respondenterne fra de understøttede forbund, er det ikke nok alene at se på denne parametergruppe her. Endnu mere væsentligt er det at kigge på fordelingen på sportsgrene, hvor der er konstateret store forskelle i besvarelsene.

Af hensyn til anonymiteten kan de ikke nærmere beskrives, men det synes oplagt, at holdningen til disse spørgsmål i meget høj grad er styret af daglige praktiske forhold snarere end overordnede principielle betragtninger, ligesom problemerne er idrætsgrensspecifikke.

En repræsentant fra Team Danmark er eksempelvis inde på, at der er problemer med svømmerne, selv i elitelandsbyerne. Vedkommende siger:

"Det er ikke tilstrækkeligt elitært, at svømmerne i Farum, hvis det er der, de skal være, skal dele hallen med motionisterne. Og der synes jeg ikke, vi har været stærke nok på det."

En anden repræsentant for Team Danmark er inde på det samme og peger på, at der bestemt er udfordringer, der skal overkommes, hvad angår faciliteterne:

"Det er jo noget med skatteborgerne og deres penge, og de kan jo ikke forstå, at der ligger nogle elitesvømmere og pjasker rundt i deres bassin, og så går de ind og punkter borgmesteren. Så der er udfordringer."

I anden sammenhæng nævner en repræsentant fra Team Danmark, at Team Danmark har etableret faciliteter med 24 timers adgang. Dette har efter respondentens udsagn være en succes og stiller spørgsmålet om, hvorvidt Team Danmark i større udstrækning skal eje nogle faciliteter selv for at have fuld råderet. En interessant er inde på dette forhold i forbindelse med de

individuelle interview gennemført i evalueringsfase 1. Vedkommende fortæller således, at det er underligt, at man efter så mange år med en virksom elitesport ikke har taget flere initiativer i den retning.

"Det er forkert, at eliten eksempelvis ikke har sin egen svømmehal, når man igennem mange år har klaget over at man ikke kan få svømmetid. Hvorfor har Team Danmark ikke sagt eksempelvis omkring elitelandsbyer, at vi skal have svømmehal, atletikhal osv. De og de faciliteter? Måden, man prioriterer på facilitetsmæssigt, er ikke godt nok."

En anden interessant peger på, at opbevarelse af de nødvendige rekvisitter ofte er et problem i vedkommendes sportsgren som kræver specialudstyr:

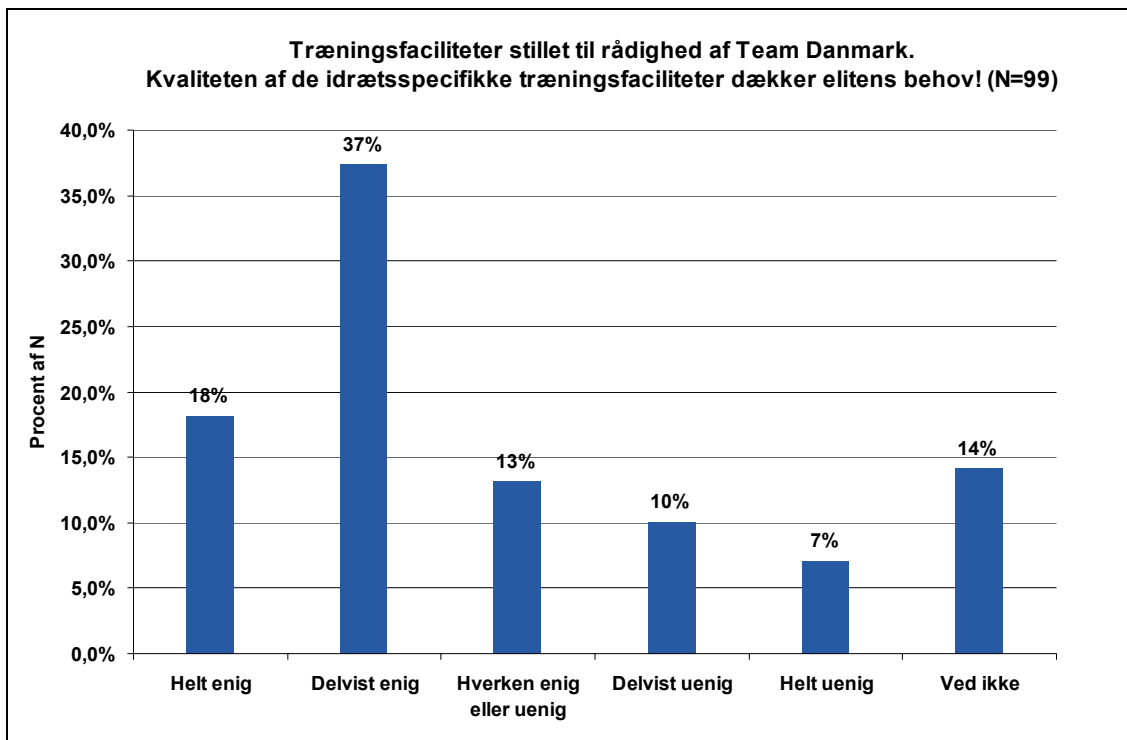
"Hvis man ser internationalt på det, er vores setup jo en total joke. Der er ikke en klub i verden, der har et dårligere setup, end vores landshold har. Og det kunne laves for små ressourcer. Der skal være nogle ting, der gør, at det er attraktivt."

Af andre interessante forskelle i denne sammenhæng er, at de aktive er de mest positive over for rådigheden over faciliteterne. Omkring 70 procent af de aktive er positivt stillet mod de cirka 50 procent blandt alle besvarelser. Det må tolkes derhen, at de politisk valgte ledere, sportscheferne og landstrænerne måske tænker mere politisk i deres svarafgivelser på dette spørgsmål.

Det er selvindlysende, at faciliteter må forbedres løbende, men måske overdriver sidstnævnte en smule, mens de aktive er mere tilfredse og ser facilitetsstandarder som rimelige. På den anden side kan man også argumentere for, at trænere og politisk valgte ledere, sportscheferne mv. har en bedre indsigt i de internationale forhold og det dermed har bedre fornemmelse af, hvad Danmark er oppe mod på facilitetsdimensionen.

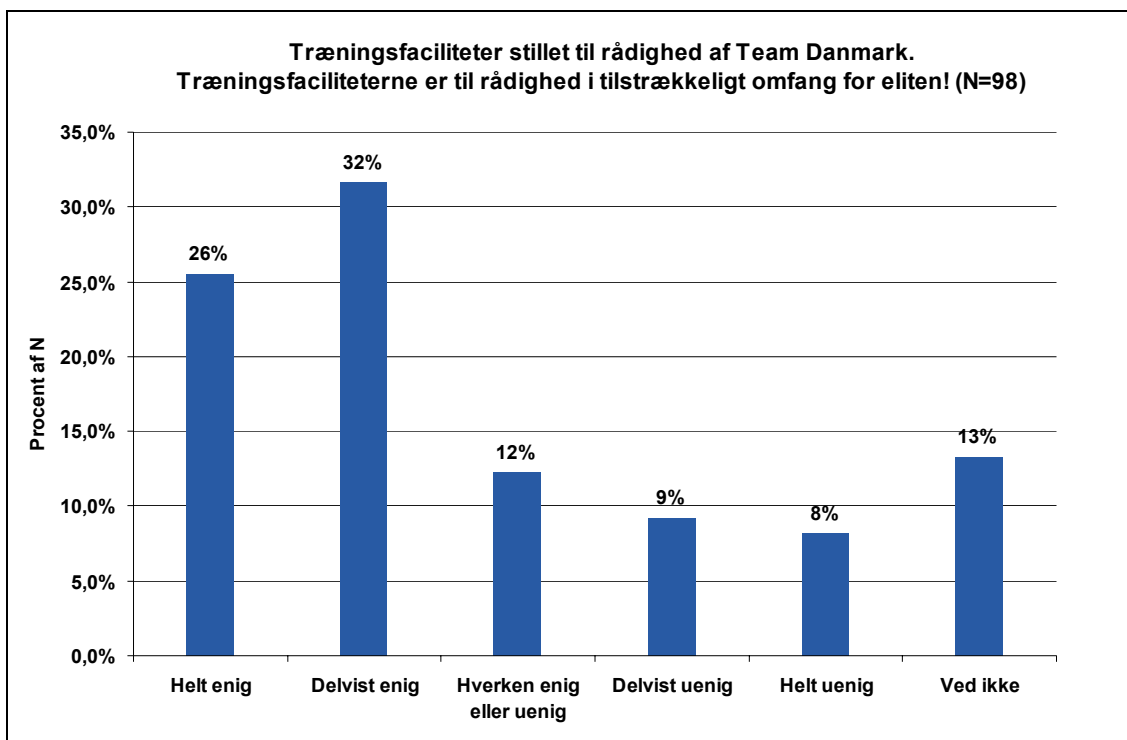
Træningsfaciliteter i Team Danmark-regi

Når der spørges til træningsfaciliteter, som er stillet til rådighed af Team Danmark, tegner der sig et noget mere positivt billede, uden at begejstringen tager overhånd. Som det fremgår af nedenstående figur, er 55 procent af respondenterne mere eller mindre enige i, at kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter dækker elitens behov. Heraf er dog kun lidt under hver femte helt enige i påstanden. Omvendt er næsten en anden femtedel helt eller delvist uenige i, at kvaliteten lever op til elitens krav.

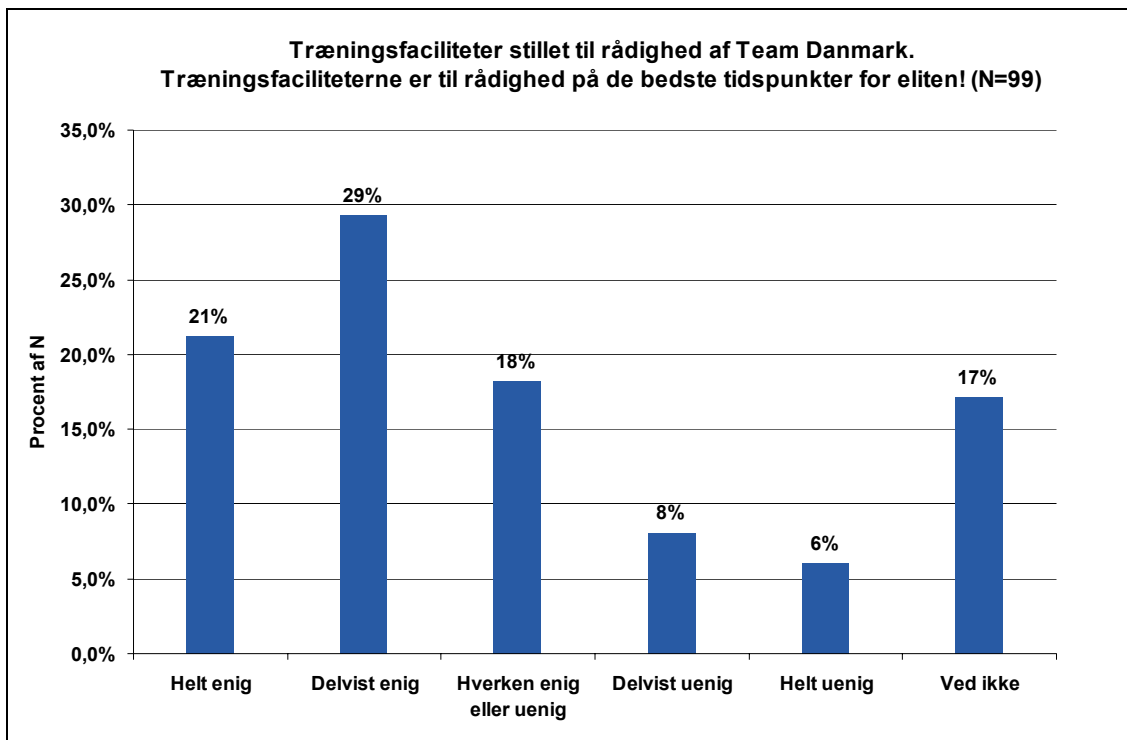

Figur 84: "Kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter dækker elitens behov!"

Nogenlunde samme fordeling af svarene ses for spørgsmålene vedrørende *rådigheden og omfanget* af de af Team Danmark tilvejebragte faciliteter. Igen er mellem 50 og 60 procent enige i, at faciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt omfang, mens lidt færre, lidt under 1 ud af 6, mener, at faciliteterne stilles til rådighed på optimale tidspunkter for eliten. Det fremgår af nedenstående to figurer over svarfordelingerne.

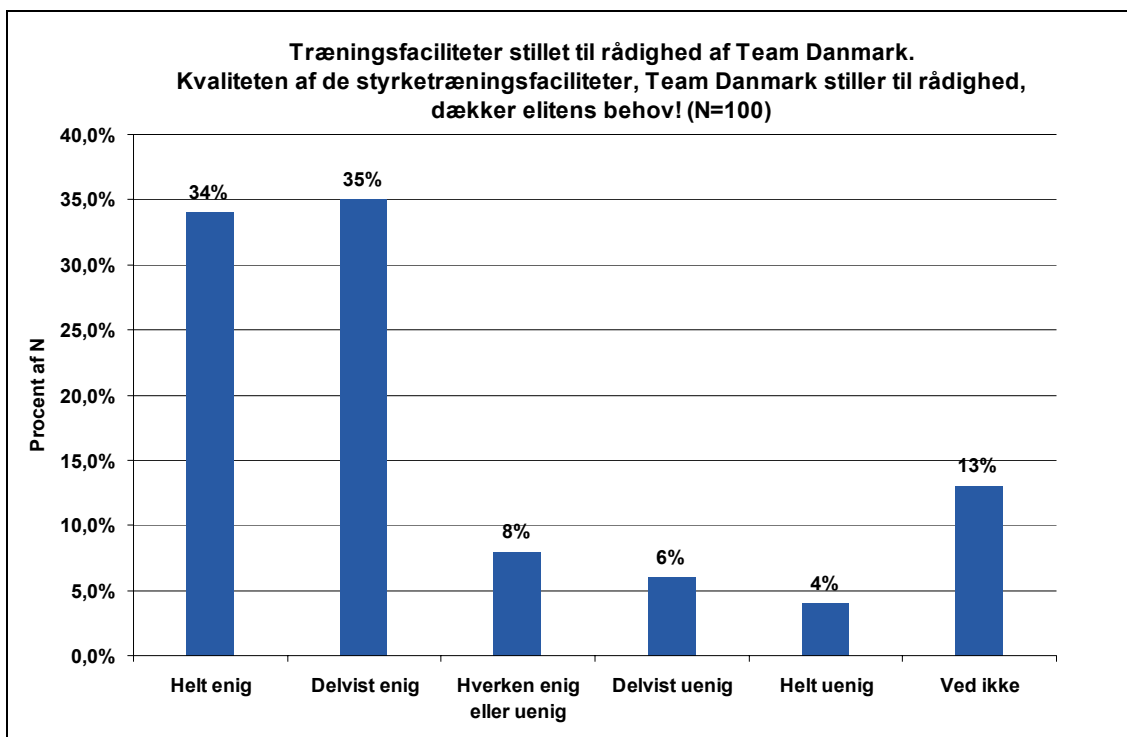

Figur 85: "Træningsfaciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt omfang for eliten!"

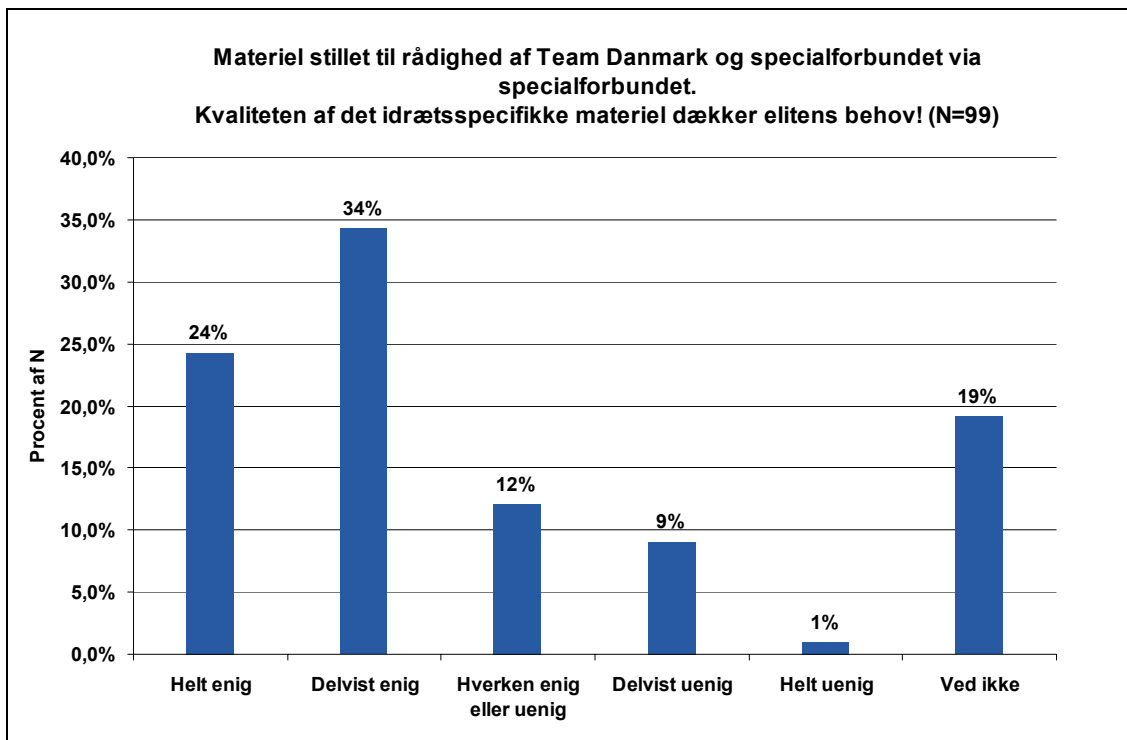
Figur 86: "Træningsfaciliteterne er til rådighed på de bedste tidspunkter for eliten!"

Ovenstående vedrører de *idrætsspecifikke* træningsfaciliteter. Herudover stiller Team Danmark generelle styrketræningsfaciliteter til rådighed for eliteidrætsudøverne. Tilfredsheden hermed synes at være ganske stor med syv ud af ti respondenter, der er helt eller delvist enige i, at kvaliteten af styrketræningsfaciliteterne dækker elitens behov. Det kan ses af nedenstående figur.

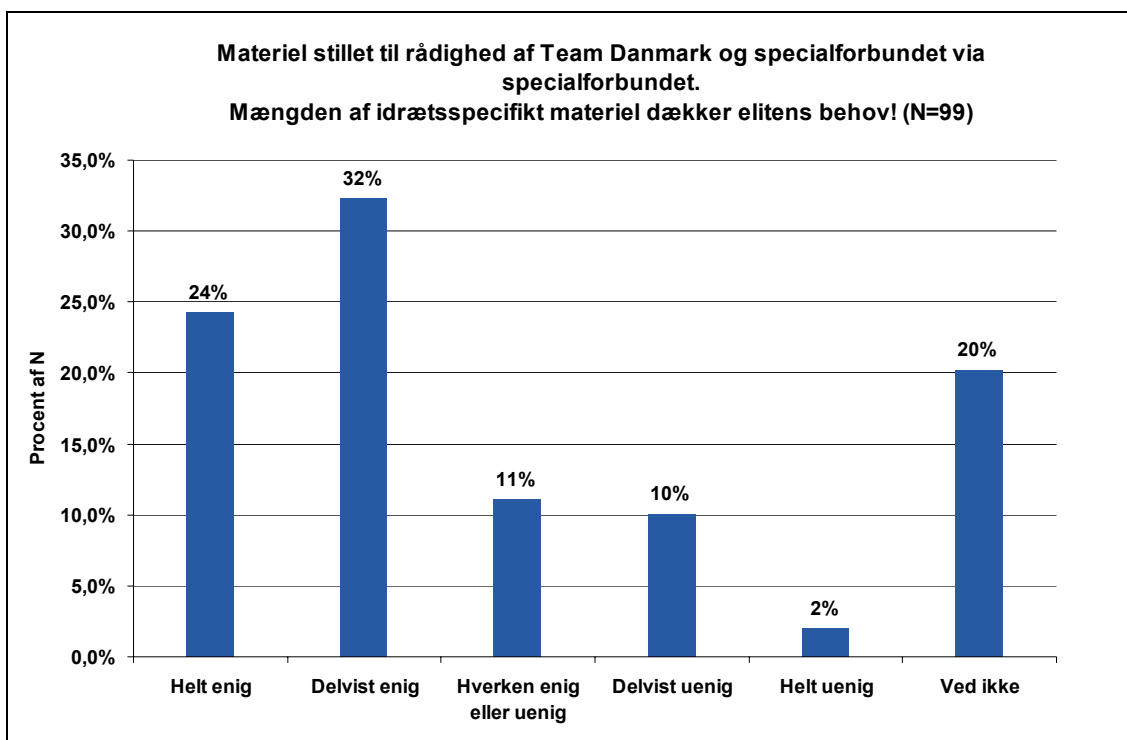

Figur 87: "Kvaliteten af de styrketræningsfaciliteter, Team Danmark stiller til rådighed, dækker elitens behov!"

Ud over styrketræningsfaciliteter stiller Team Danmark også idrætsspecifikt materiel til rådighed for eliten via specialforbundene. Også her er der overvejende tilfredshed med såvel kvaliteten som mængden af materialet. Lidt over 50 procent er således helt eller delvist enige i, at *kvaliteten* af materialet dækker elitens behov, mens en tilsvarende andel af respondenterne angiver, at de er helt eller delvist enige i, at *mængden* af det til rådighed stillede materiel modsvarer behovet. Det kan ses af nedenstående to figurer.

Figur 88: "Kvaliteten af det idrætsspecifikke materiel dækker elitens behov!"

Figur 89: "Mængden af idrætsspecifikt materiel dækker elitens behov!"

En femtedel af respondenterne er ikke i stand til at svare på spørgsmålene, hvilket betyder, at blandt de relevante besvarelser er det snarere tæt på tre ud af fire, der er helt eller delvist enige. Der er en overvægt af olympiske discipliner, der er tilfredse med kvalitet og mængde af materiellet.

Selv om holdningen til faciliteterne generelt er positiv, er det klart, at den meget naturligt kan være påvirket af de forhold, respondenterne oplever til daglig.

Det er da også tilfældet. 85 procent af dem, der bruger eller hvis aktive til daglig bruger en Team Danmark facilitet, mener, at Team Danmark medvirker til at sikre bedre træningsfaciliteter til eliten og hele 69 procent erklærer sig helt enig. Blandt dem, der kun har adgang til træning i klub eller i specialforbundsregi, er der 'kun' 57 procent, der er helt eller delvist enige. Det mest markante er dog, at der kun er ca. 15 procent, der er helt enige.

Når der spørges til, hvorvidt "Kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter i Danmark dækker elitens behov!" svarer 58 procent af dem, der træner i Team Danmark regi, at de er helt enige eller enige. Blandt dem, der kun træner i klub, ligger det tilsvarende niveau på lidt over 40 procent.

Et nærmest identisk mønster går igen, når der spørges til om træningsfaciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt omfang for eliten, mens forskellene ikke er så udtalte, når der spørges til om træningsfaciliteterne er til rådighed på de bedste tidspunkter.

Når der specifikt spørges til de faciliteter, Team Danmark stiller til rådighed, er næsten tre ud af fire blandt dem, der træner i Team Danmark regi tilfredse med både kvalitet og rådigheden. "Kun" to ud af tre mener, at de er til rådighed på de bedste tidspunkter, men alt i alt er der stor tilfredshed.

Alt i alt kan det konstateres, at uanset om de landsholdsaktive har adgang til træning i klubregi, forbundsregi, Team Danmark regi eller to eller flere af disse, er der overordnet tilfredshed.

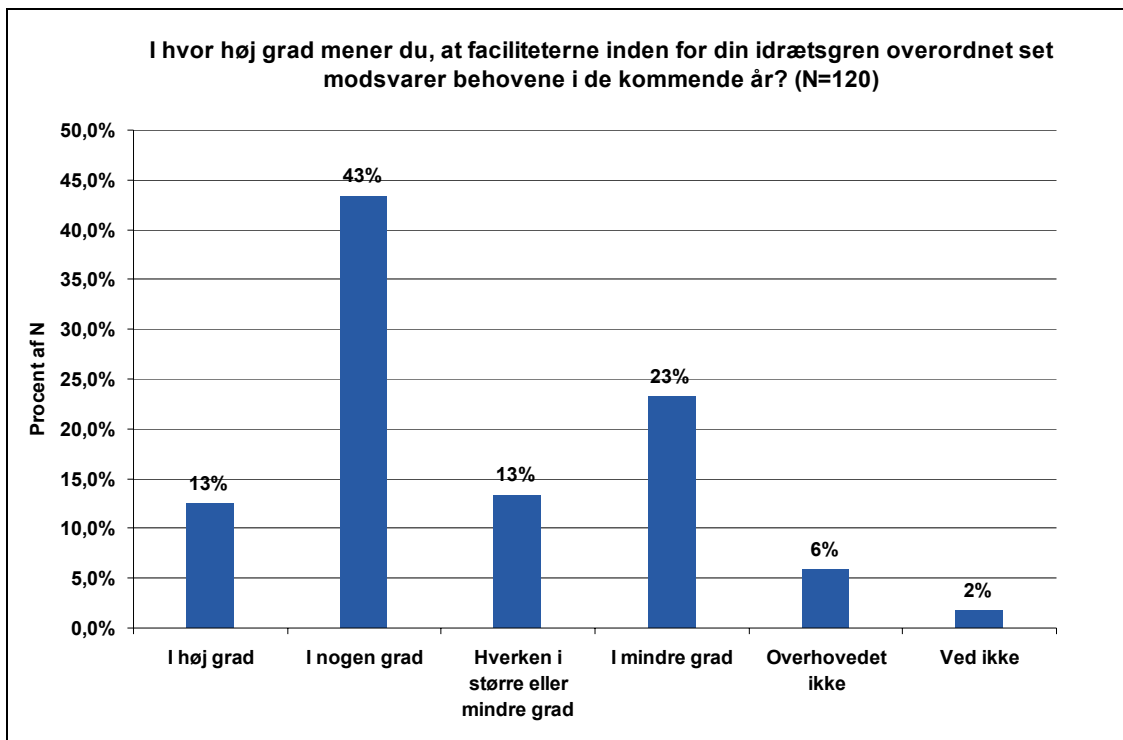
Tilfredsheden er dog afgjort mest markant blandt dem, der har mulighed for i størst mulig grad at benytte Team Danmark faciliteter.

Svarer faciliteterne til fremtidens behov?

En ting er de nuværende behov. En anden er de fremtidige. Her er svarene relativt polariserede. Svarene bliver desuden en anelse mere polariserede, når der spørges til, i hvilket omfang forholdene vil kunne tilfredsstille de *fremtidige* behov.

Som det kan ses nedenfor, mener 56 procent, at faciliteterne inden for deres idrætsgren i høj eller i nogen grad modsvarer behovene i de kommende år, mens omkring 30 procent svarer 'i mindre grad' eller 'overhovedet ikke' til spørgsmålet.

Figur 90: "I hvor høj grad mener du, at faciliteterne inden for din idrætsgren overordnet set modsvarer behovene i de kommende år?"

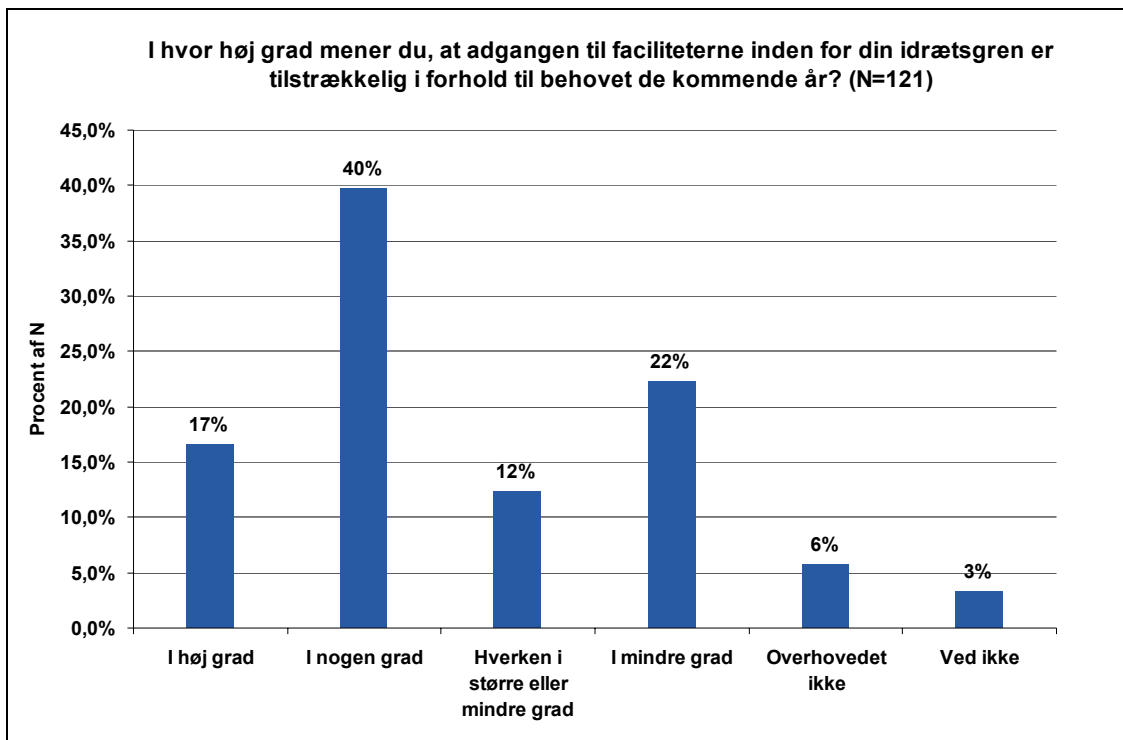
Svarene fordeler sig stort set identisk på spørgsmålet, om *adgangen* til faciliteterne er tilstrækkelig i forhold til behovet de kommende år, og man kan stille spørgsmålstegn ved, om det har givet mening for respondenterne at skelne mellem de to spørgsmål.

Hertil kommer, at det under alle omstændigheder er vanskeligt at vurdere, hvad der er tilstrækkeligt i fremtiden. Overordnet set lader det dog til, at der er stor tilfredshed med faciliteterne, men at den generelle udvikling konstant stiller nye krav, og dette afspejles også i svarene.

I den forbindelse kommer en af repræsentanterne fra Team Danmark dog ind på, at institutionen har problemer med at finde en god balance mellem prioriteringen af dette område og andre af Team Danmarks indsats. I forhold til de fremtidige krav, er dette problematisk. Vedkommende siger:

"Jeg kunne godt være lidt bekymret for, om vi prioriterer facilitetsdelen ned. Om vi egentlig er klar over det. Jeg kunne godt være bekymret for, om vi har det rette fokus på det. Men det koster jo, og der er vi så inde i en politisk diskussion."

Dermed er facilitetsspørgsmålet åben for overvejelse ikke mindst, fordi et for svagt fokus på området kan risikere at mindske mulighederne for at udvikle det facilitetsmæssige niveau tilstrækkeligt.

Figur 91: "I hvor høj grad mener du, at adgangen til faciliteterne inden for din idrætsgren er tilstrækkelig i forhold til behovet de kommende år?"

Afslutning

Dette kapitel har haft til hensigt at vurdere, i hvilken udstrækning den facilitetsmæssige dimension af støttekonceptet er tilfredsstillende. Overordnet set viser analyserne, at der er stor grad af tilfredshed med Team Danmarks bidrag til at fremme udviklingen af gode og tidssvarende faciliteter med rimelig adgang. De faciliteter og det udstyr, der decideret stilles til rådighed via Team Danmark er der også overvejende stor tilfredshed med.

Tilfredsheden er samtidig afgjort mest markant blandt dem, der har mulighed for i størst mulig grad at benytte Team Danmark faciliteter.

Imidlertid er der også mange af respondenterne, der placerer deres svarangivelse i kategorien 'Delvist enig' på de forskellige spørgsmål. Hertil kommer, at respondenterne fra Team Danmark udtrykker bekymring for, om institutionen selv prioriterer den facilitetsmæssige dimension højt nok.

Det betyder, at der ud over den generelle tilfredshed også er et 'men'. Hertil kommer, at analyserne også viser, at det aktuelle stade, hvorpå kvaliteten af og adgangen til faciliteterne er, ikke er helt i top kvalitetsmæssigt. Også i forhold til de fremtidige behov er der forbedringspotentialer.

Vi vender tilbage til dette i den konkluderende og perspektiverende Del 3, mens vi nu vender os mod trænings- og konkurrencebetingelserne, der er tæt forbundet med de facilitetsmæssige spørgsmål.

Trænings- og konkurrencebetingelser

Indledning

En af de kritiske faktorer, som den internationale litteratur omtaler, er gode trænings- og konkurrencebetingelser. Dels skal der være de fornødne faciliteter i landet – analyseret i det foregående kapitel, dels skal adgangen til disse være sikret. Men det handler også om optimal forberedelse inden store mesterskaber og at kunne planlægge en kalender med relevant konkurrencedeltagelse og træning hele året rundt med de specielle forhold, der måtte gælde for den pågældende disciplin.

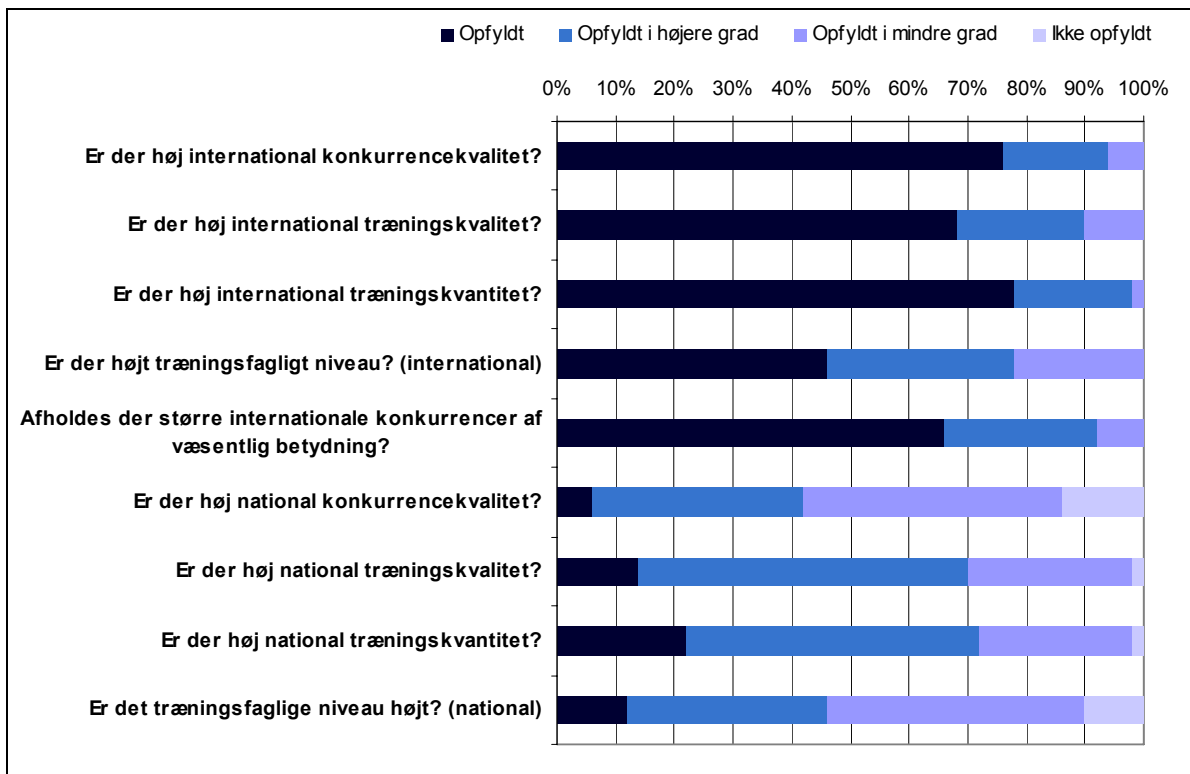
Hertil kommer, at det kvalitative indhold af træningen er på højeste niveau, samt at eliteudøverne kan få prøvet sig selv af på internationalt niveau for at opnå erfaring med det pres, som man står over for i de afgørende konkurrencesituationer.

Hvad siger lovgivningen, resultatkontrakten og støttekonceptet?

Det ligger implicit i Team Danmarks virke, at institutionen skal arbejde for at optimere mulighederne for dansk eliteidræt, og indbygget i støttekonceptet står derfor også, at støtte gives for at fremme betingelserne generelt. Dette kapitel forholder sig derfor overordnet til trænings- og konkurrencebetingelserne, og går kun i detaljen, hvis analyserne taler for det.

Er trænings- og konkurrencebetingelserne tilfredsstillende?

Ifølge Team Danmarks egne disciplinanalyser er der meget stor forskel på internationalt og nationalt niveau, både hvad angår træningskvalitet/-kvantitet og konkurrencekvalitet for dansk eliteidræt. Blot fire discipliner får mærkatet 'opfyldt' i delkonklusionen om de nationale sportslige faktorer. 29 discipliner får 'opfyldt' for internationale sportslige faktorer. Nedenstående specifikke udtræk fra disciplinanalyserne illustrerer forskellen på det internationale og nationale niveau, hvad angår trænings- og konkurrencebetingelser:

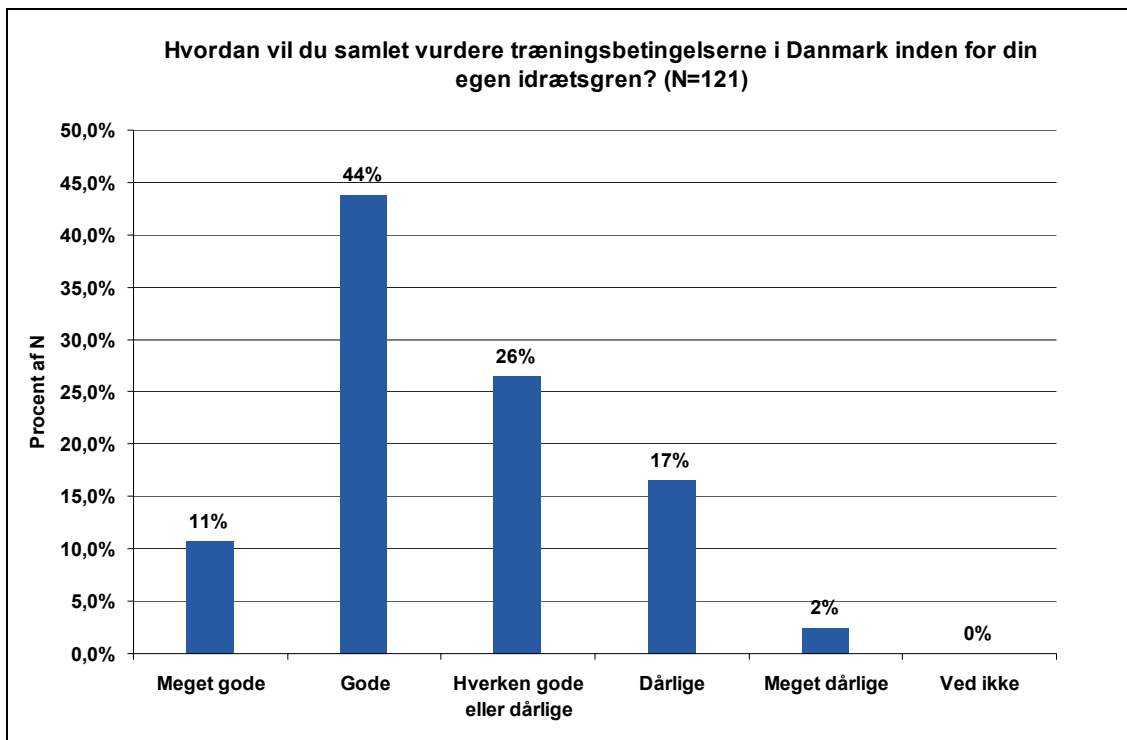

Figur 92: Disciplinanalyserne: National og international trænings- og konkurrencekvalitet

De fem øverste spørgsmål relaterer sig til det internationale niveau, mens de fire nederste handler om danske trænings- og konkurrencebetingelser. Der er tydeligvis en langt højere grad af opfyldelse på disse parametre internationalt end nationalt.

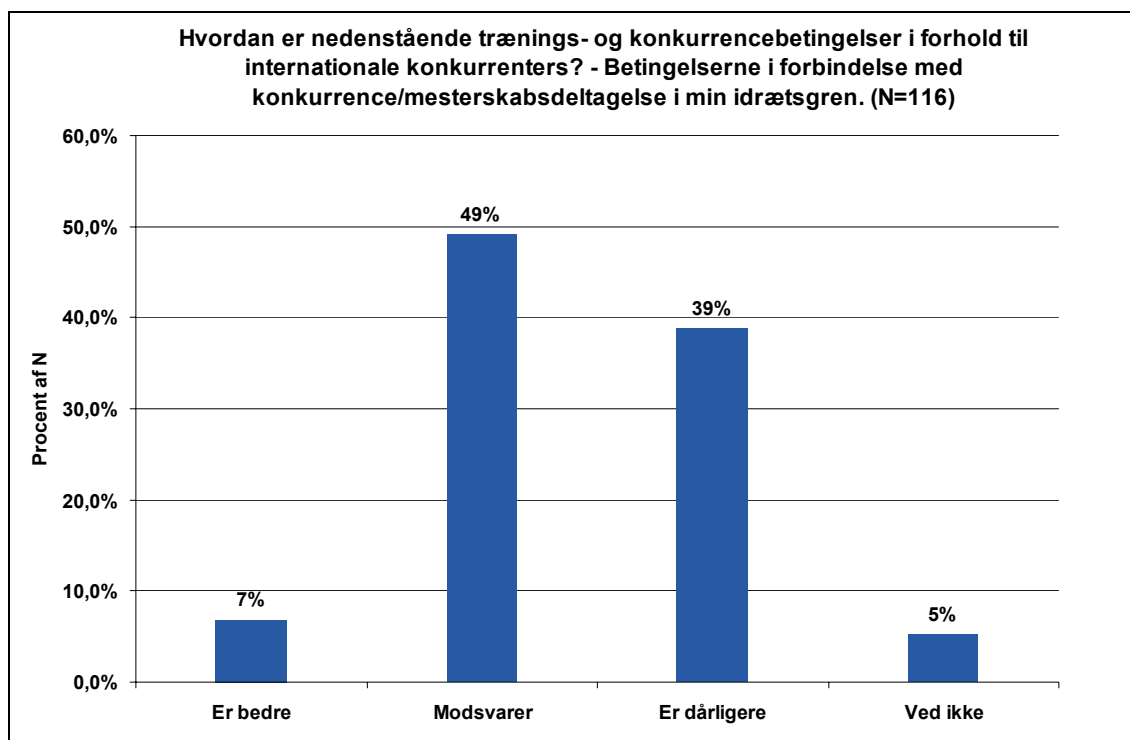
Selvom disciplinanalyserne på dette punkt også dækker over facilitetsdimensionen, er dette ikke voldsomt prangende.

Overordnet anfører respondenterne dog direkte adspurgt, at deres træningsbetingelser er ret gode. Over halvdelen af respondenterne mener således, at deres betingelser enten er gode eller meget gode. Det er dog kun 1 ud af 10, der bedømmer situationen som meget god. Næsten hver femte tilkendegiver, at betingelserne er dårlige eller meget dårlige i Danmark, og 26 procent forholder sig neutrale til spørgsmålet. Det kan ses af nedenstående figur.

Figur 93: "Hvordan vil du samlet vurdere træningsbetingelserne i Danmark inden for din idrætsgren?"

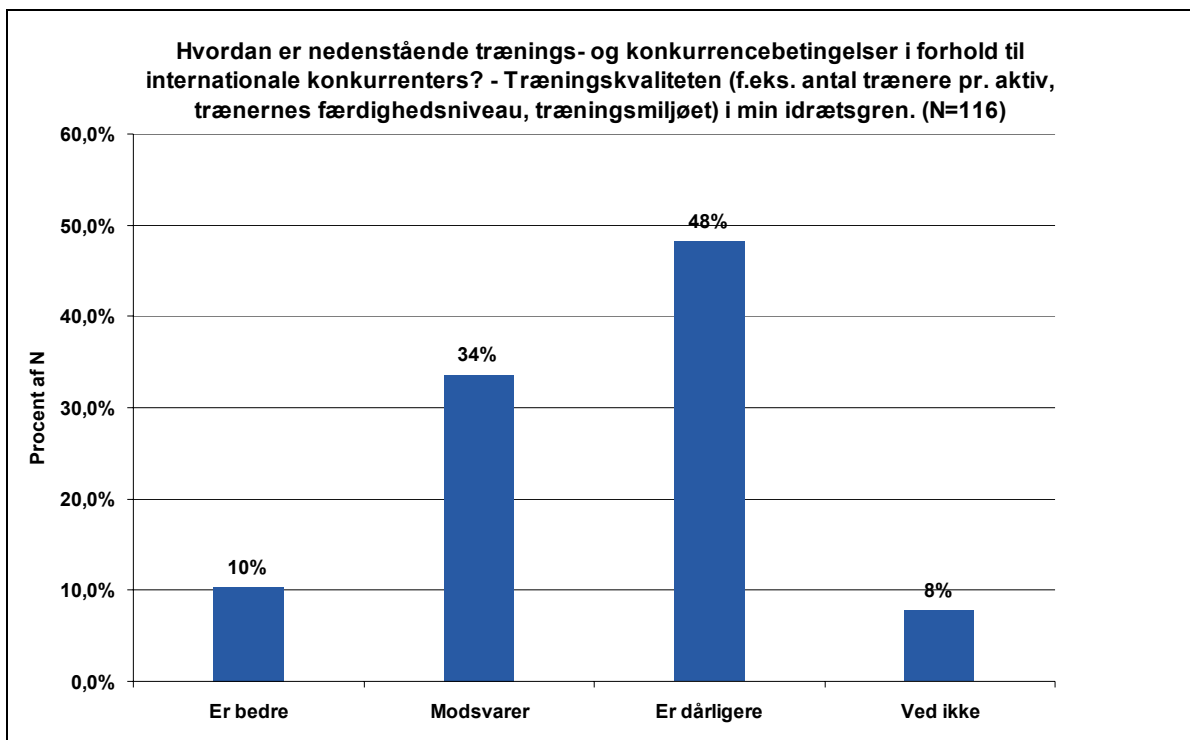
Den delvist positive tendens tegner sig dog langt fra, når spørgsmålet mere specifikt går på en sammenligning med internationale konkurrenters trænings- og konkurrencebetingelser i forbindelse med konkurrence- og mesterskabsdeltagelse.

Figur 94: "Hvordan er betingelserne i forbindelse med konkurrence- og mesterskabsdeltagelse i din idrætsgren i forhold til internationale konkurrenters?"

Som det kan ses af ovenstående figur, svarer fire ud af ti, at betingelserne i deres idrætsgren er dårligere end for deres internationale konkurrenters, mens godt halvdelen mener, at de danske betingelser modsvarer udlandets. Kun syv procent mener, at de har bedre forhold.

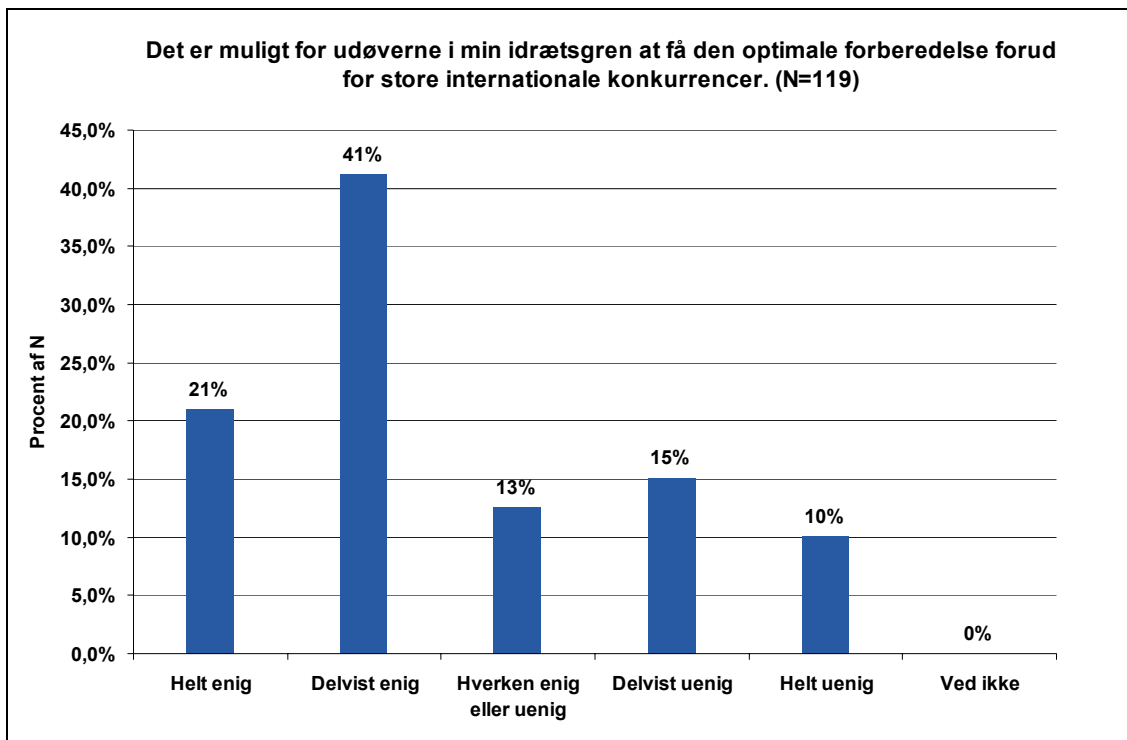
Billedet er endnu mere dystert, når sammenligningen med de internationale konkurrenter skal laves i forhold til træningskvaliteten (f.eks. antal trænere pr. aktiv, trænerens færdighedsniveau og træningsmiljøet). Næsten halvdelen (48 procent) svarer således, at deres betingelser er dårligere end de udenlandske konkurrenters. 34 procent mener, at de danske betingelser modsvarer de internationale forhold, mens bare en ud af ti finder de danske forhold bedre. Det fremgår af nedenstående figur.

Figur 95: "Hvordan er træningskvaliteten i forhold til internationale konkurrenters?"

Er det muligt at få optimal forberedelse til internationale konkurrencer?

Selv om stort set ingen således mener, at deres forhold er bedre end de internationale konkurrenters, erklærer 62 procent sig dog enige i, at "Det er muligt for udøverne i min idrætsgren at få den optimale forberedelse forud for store internationale konkurrencer!". Det kan ses af nedenstående figur.

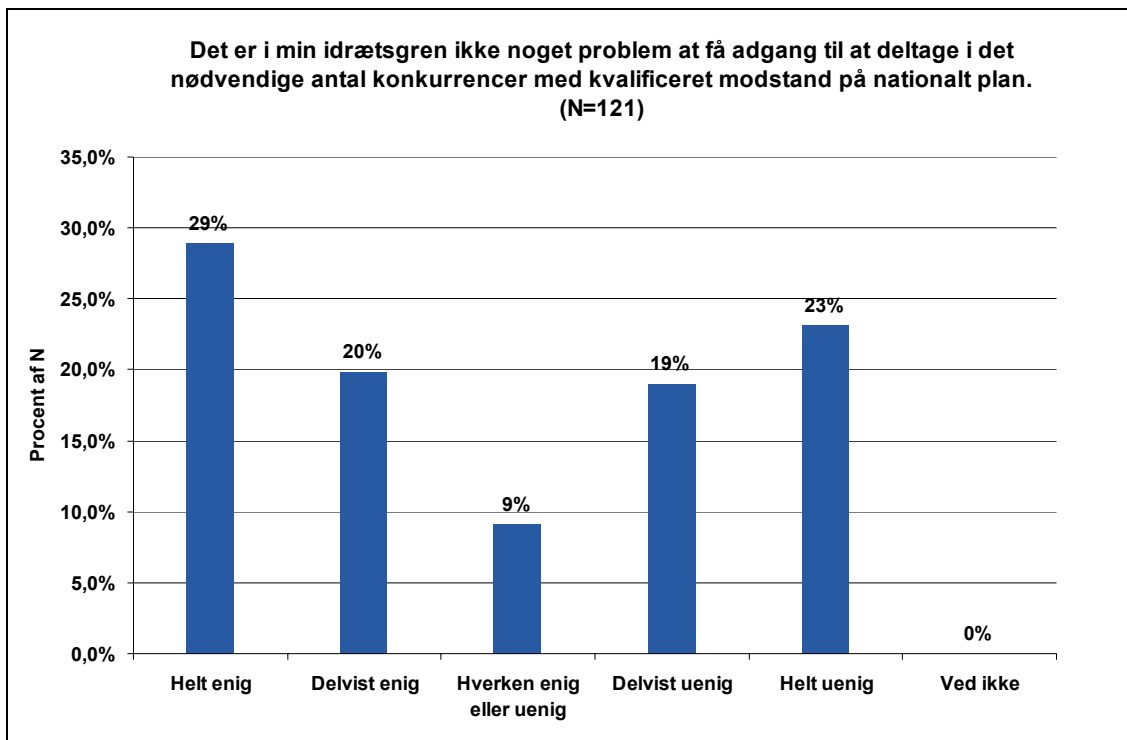
Figur 96: "Det er muligt for udøverne i min idrætsgren at få den optimale forberedelse forud for store internationale konkurrencer!"

Umiddelbart kan det virke selvmodsigende, når så mange mener, at de internationale konkurrenter har bedre forhold. Derfor er det også værd at notere sig, at kun ca. 1 ud 5 er helt enige i påstanden, og at hver fjerde angiver, at de er helt eller delvist uenige i, at de kan opnå den optimale forberedelse til de store konkurrencer. Det kan være, at interessenterne generelt mener, at betingelserne er dårlige, men at der er hjælp at hente fra Team Danmark, når de store turneringer står for døren. Således er nogle af interessenterne inde på, at pengene sider løsere i lommen på Team Danmark, når der udsigt til medaljer.

Er det muligt at finde optimal modstand?

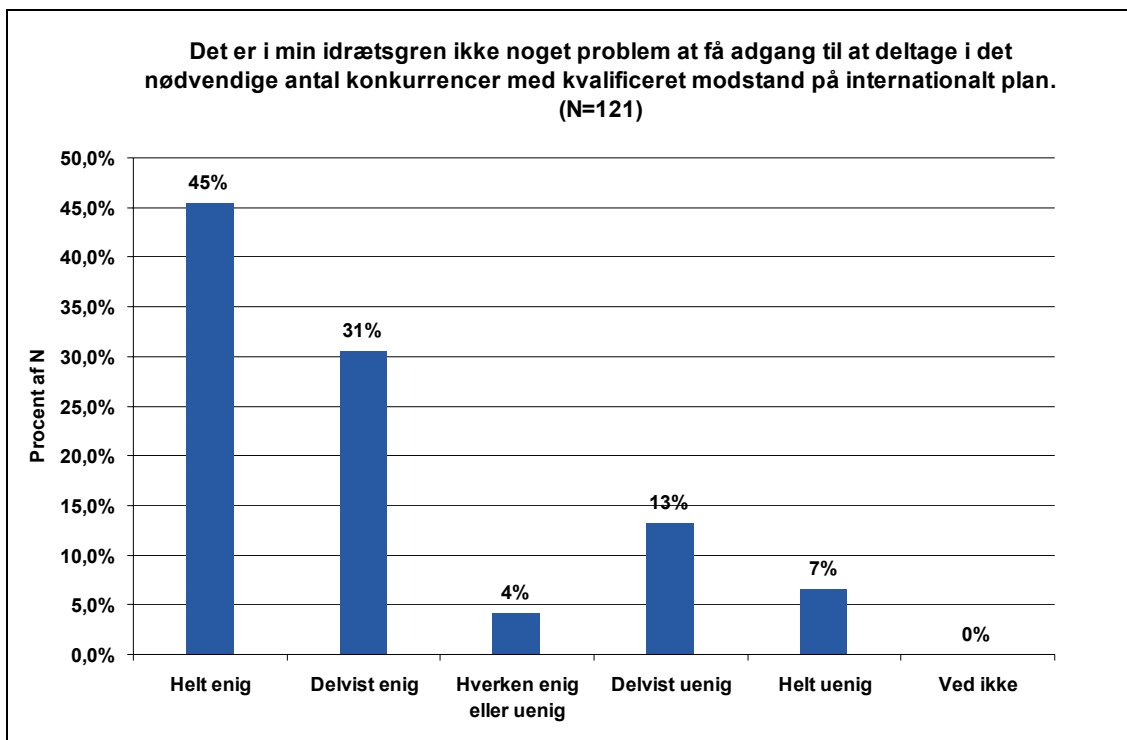
Respondenterne skulle også tage stilling til udsagnet: "Det er i min idrætsgren ikke noget problem at få adgang til at deltage i det nødvendige antal konkurrencer med kvalificeret modstand på nationalt plan".

Omtrent halvdelen erklærer sig enige eller delvist enige heri, men en næsten ligeså stor gruppe (49 procent) finder dog ikke tilsvarende modstand på dansk grund og erklærer sig således helt eller delvist uenige spørgsmålet. Respondenternes stillingstagen på spørgsmålet er i det hele taget meget polariseret med flere, der erklærer sig *helt* enige eller helt uenige end respondenter, der kun erklærer sig *delvist* enig eller uenig. Svarfordelingen fremgår af nedenstående figur.

Figur 97: "Det er i min idrætsgren ikke noget problem at få adgang til at deltage i det nødvendige antal konkurrencer med kvalificeret modstand på nationalt plan!"

Billedet forbedres mærkbart, når det drejer sig om kvalificeret modstand på *internationalt* plan. Mere end tre ud af fire kan her svare bekræftende på, at det ikke er noget problem at få adgang til konkurrencer med kvalificeret modstand. Men fortsat er der en mindre gruppe på 20 procent, der har problemer hermed. Svarfordelingen fremgår af nedenstående figur.

Figur 98: "Det er i min idrætsgren ikke noget problem at få adgang til at deltage i det fornødne antal konkurrencer med kvalificeret modstand på internationalt niveau!"

Parametersvar

Resultaterne blandt alle respondenter er ganske markante, men det bliver ikke mindre markant, når de splittes op i parametergrupper.

Ni ud af ti respondenter var enige om, at træningsbetingelserne er dårligere eller maksimalt på samme niveau som de internationale konkurrenters. De allermest kritiske er landstrænere og forbundsformænd. Her mener to ud af tre, at udøvernes betingelser er dårligere end de udenlandske konkurrenters.

De mest positive er lidt overraskende de aktive, hvilket også var kendetegnende i det forrige kapitel om faciliteter. 28 procent af de aktive mener faktisk, at de har bedre betingelser (f.eks. antal trænere pr. aktiv, trænerens færdighedsniveau, træningsmiljøet), og er dermed klar til at lægge et solidt pres på egne skuldre.

Det samme mønster tegner sig, når der ses på betingelserne i forbindelse med konkurrence/mesterskabsdeltagelse i de enkelte idrætsgrene. Næsten en ud af fire aktive synes, at de har bedre betingelser, en ud af tre synes, de har dårligere og resten synes, det er det samme.

Kritikken fra landstrænerne og forbundsformændene er dog meget markant. Her er der kun fem procent, der mener, at der er tale om bedre forhold, og lidt over 50 procent, der mener, at der er tale om dårligere betingelser i forbindelse med konkurrence/mesterskabsdeltagelse.

Generelt var respondenterne enige i udsagnet om, at "Det er muligt for udøverne i min idrætsgren at få den optimale forberedelse forud for store internationale konkurrencer." Svaret er dog stærkt afhængigt af, om man er respondent fra en støttet eller ustøttet idrætsgren. Syv ud af ti ustøttede respondenter er uenige i udsagnet.

Omvendt er syv ud af ti støttede respondenter enige. Det samme billede tegner sig mellem olympiske vs. ikke-olympiske sportsgrene – dog i lidt mindre markant grad. Det er noget pudsigt, at kun meget få sportschefer (8 procent) og ret få aktive (16 procent) er uenige i udsagnet, mens forbundsformændene til gengæld kan mønstre 38 procent, der er uenige, i øvrigt sammen med 30 procent af landstrænerne.

Når træningsbetingelserne samlet vurderes, er det også de aktive, der er de mest positive. 70 procent vurderer de samlede træningsbetingelser som gode (45 procent) eller meget gode (25 procent) mod lidt over 50 procent af sportschefer, landstrænere og forbundsformænd. Ja, direktørerne og generalsekretærene skraber bunden med 36 procent tilfredse.

Det er ikke overraskende, at skellet mellem støttede og ustøttede også er markant her. Næsten seks ud af ti støttede respondenter siger, at træningsbetingelserne er gode eller meget gode mod lidt over en tredjedel af de ustøttede respondenter. Også blandt de støttede er der forskelle alt efter størrelsen på støtten. Respondenter, som tilhører forbund med støtte over fem mio. kr., er mere positive end de lavere støttede.

Endelig er der heller ikke overraskende lidt større utilfredshed at spore blandt ikke-olympiske discipliner. Her er en ud af fire utilfredse mod en ud af seks blandt de olympiske idrætsgrene.

De sidste spørgsmål omhandler muligheden for at få adgang til at deltage i det nødvendige antal konkurrencer med kvalificeret modstand på nationalt og internationalt plan.

De mest positive over for muligheden for at deltage i tilstrækkeligt stærke konkurrencer på nationalt plan er direktørerne og generalsekretærene. Måske fordi flere af dem selv administrerer disse turneringer? Kun 21 procent af dem oplever problemer med kvalificeret national modstand mod 45 procent eller flere blandt aktive, landstrænere og sportschefer. Problemerne er markant størst blandt individuelle sportsgrene. Her erklærer omkring 50 procent, at det er et problem, helt eller delvist, mod under 15 procent af respondenterne fra holdsportsgrene.

I forhold til det internationale niveau viser analyserne ikke nogle signifikante forskelle i svarafgivelserne.

Afslutning

Dette kapitel om trænings- og konkurrencebetingelser følger delvist op på det foregående kapitel om faciliteter, men fokuserer også specifikt på udøvernes muligheder for at opnå en tilfredsstillende træning og konkurrence mod ligeværdige modstandere. Ydermere søger kapitlet at afdække situationen for de danske eliteudøvere i forhold til de internationale konkurrenters.

På positivsiden tæller, at det ifølge respondenterne er muligt at få adgang til internationale konkurrencer, hvilket overordnet set er meget positivt, da dette ifølge den internationale litteratur på området er vigtigt for at få prøvet udøverne og få givet dem den nødvendige erfaring.

Dog må det samtidig påpeges, at især de individuelle discipliner har problemer med at få konkurreret tilstrækkeligt kvalitetsmæssigt på nationalt niveau. Det har ikke været muligt at indkredse, hvad årsagerne hertil specifikt er, men et relativt indlysende bud er, at konkurrenceniveauet inden for de fleste idrætsgrene er for svagt herhjemme til, at det er tilstrækkeligt alene at deltage i konkurrencer nationalt. Derfor kræver det international konkurrencedeltagelse for at komme op på højeste niveau. En understøttelse af denne formodning kan findes, hvis man betragter Team Danmarks egne disciplinanalyser, der viser nogenlunde det samme (se kapitlet om kriterier for tildeling af støtten).⁶¹

---

⁶¹ Vi har tidligere i denne evaluering været omkring regeringens handlingsplan for at tiltrække internationale begivenheder til landet til i alt 260 mio. kr. i årene 2008-2011. Det synes oplagt, at denne satsning vil kunne gavne eliteidrætsudøvernes internationale konkurrencemuligheder, men det kunne her være en oplagt mulighed for Team Danmark og specialforbundene at gøre opmærksom på, at puljen vil få en større effekt for det danske elitearbejde, hvis midlerne ikke kun bindes i enkeltstående internationale mesterskaber på dansk grund, men også i udviklingen af årligt tilbagevendende elitesportsbegivenheder af international karakter på dansk grund. Sådanne begivenheder vil dels isoleret set øge sponsor- og medieopmærksomheden for den enkelte idrætsgren, dels vil det for mange idrætsgrenes elitearbejde være værdifuldt at have attraktive invitationsstævner og turneringer på dansk grund at 'bytte med' i forhold til at sikre danske atleter attraktive startmuligheder i udlandet.

Overordnet er der dog tilfredshed med trænings- og konkurrencebetingelserne, men samtidig er det også gennemgående, at Danmark ikke er på samme niveau, som andre lande kan præstere. Både Team Danmarks egne disciplinanalyser og respondenternes svar peger i den retning. Årsagen - selvom det ikke har været muligt at afdække dette fyldestgørende inden for rammerne af denne evaluering - må formentlig tilskrives landets størrelse samt de mængden af ressourcer, der er til rådighed.

Spørgsmålet om ressourcer kigger vi nærmere på i det næste kapitel om finansiering af elitearbejdet, som følger nu.

Finansieringen af elitearbejdet

"Hvis vi ser på, hvad vi har af ressourcer i forhold til vores konkurrenter, så er det en kæmpe udfordring." (Repræsentant fra Team Danmark om den økonomiske situation i dansk eliteidræt)

Indledning

Et centralt spørgsmål, der rejser sig i forhold til Team Danmarks støttekoncept, er selvsagt, hvorvidt Team Danmark har det fornødne antal ressourcer til sin rådighed i forhold til at løse de opgaver, der er udstukket. Et andet relevant spørgsmål er, om Team Danmark inden for den givne ramme anvender midlerne mest hensigtsmæssigt. I det følgende vil vi søge at afdække disse spørgsmål nærmere.

Spørgsmålet om ressourcer

Som beskrevet i kapitlet om internationale tendenser i eliteidrætten er det klart, at der er et globalt oprustningskapløb i gang. I praksis har det den konsekvens, at prisen for at vinde en given medalje løbende bliver højere år for år. Dette faktum indvirker selvsagt på Team Danmarks muligheder for at leve op til de resultatmål, der er aftalt med Kulturministeriet. En interessant interviewet i forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview udtrykker, at denne ser det som en umulig situation. Man kan ikke skabe bedre resultater med færre penge.

"Jeg synes der skal en eller anden erkendelse til. Vi kan godt køre eliteidræt på husmandsbehov, men så synes jeg også, vi skal have lov at sætte målene derefter."

En respondent skriver tilsvarende som opfølgning på dennes besvarelse af spørgeskemaet:

"Helt suverænt er den største svaghed den alt for lille økonomi. Regeringen (Kulturministeriet) skal hoste op med helt andre beløb. I modsat fald kan de glemme alt om medaljer fremover."

En anden respondent skriver:

"De økonomiske ressourcer der ligger til grund for støttekonceptets muligheder for at sikre de hensigter, der er angivet i lovteksten, er langt fra tilstrækkelige."

Yderligere en respondent anfører:

"Støttekonceptet ses som en seriøs elitesatsning, der i virkeligheden er funderet på halvhjertet investering, som realistisk set ikke måler sig med udlandet."

Også blandt nogle af repræsentanterne fra Team Danmark er der frustration over kravene i forhold til de ressourcer, der er til rådighed.

"Jeg vil sige, at man nogle gange – med den mængde ressourcer man har til rådighed – er med til at afvikle dansk eliteidræt, fordi der er en nødvendighed i at prioritere, hvor der

er nogle idrætter, hvor vi ville kunne gøre en forskel, men ikke med den økonomi, der er til rådighed, fordi det ville kræve for store ressourcer."

At Team Danmark generelt har haft en mindre mængde midler til rådighed og haft en lavere stigningstakt i sit budget end andre nationer, kan finde begrundelse med udgangspunkt i kapitlet om de sportslige resultatmål i denne Del 2. Analysen heri viser, at Danmark generelt underpræsterer når der korrigeres for forskelle i BNP. Som nævnt i samme forbindelse kan underpræstationen også skyldes manglende effektivitet, men de ovenstående analyser giver ikke indtryk af, at det alene skulle være en årsag. Der er - som vist - problemer i forhold til udmøntningen af støttekonceptet, men det kan ikke være den eneste årsag. Underpræstationen stammer også fra det forhold, at Danmark i forhold til andre lande ikke tilfører den samme mængde ressourcer til området.

Selvom dette er tilfældet, er det ikke dermed givet, at der skal tilføres flere offentlige ressourcer til Team Danmark. Dels er dette alene et overordnet politisk prioriteringsspørgsmål, som det ikke ligger inden for denne evaluering at tage nærmere stilling til, dels har andre interessenter i eliteidrætten, eksempelvis specialforbund, klubber og kommuner, et medansvar for at generere indtægter til elitearbejdet. Hvad man derimod under alle omstændigheder bør overveje, er om resultatmålene er realistiske i forhold til den økonomiske ramme. Det vender vi tilbage til.

Spørgsmålet om prioritering og effektivisering af støtten

Arbejdes der imidlertid med den hypotese, at fremtiden ikke bringer øgede ressourcer ligesom resultatmålene holdes fast, melder der sig uvægerligt et spørgsmål om, hvad der så skal gøres for at kompensere for dette. To elementer stikker tydeligst frem i denne sammenhæng: Effektivisering i forhold til brugen og prioritering af de forhåndenværende midler.

Prioritering

Hvad angår prioritering af midlerne, berører vi i denne sammenhæng et meget centralt punkt i evalueringen, der rejser klare kulturpolitiske spørgsmål – ikke mindst om Team Danmarks funktion og rolle i forhold til udviklingen af dansk eliteidræt bredt set.

Som beskrevet i Del 1, er der i lovgrundlaget og resultatkontrakten indlagt en forpligtelse for Team Danmark til løbende at foretage de nødvendige prioriteringer med henblik på, at institutionen kan leve op kravet om flere medaljer. Lever Team Danmark op til det, og i hvilken udstrækning skal der eventuelt ske ændringer? Dette spørgsmål stilles der skarpt på i dette afsnit.

Forskellen i støttestatus i forhold til det tidligere støttekoncept

Team Danmarks opdeling i direkte støtte (over strengen), øvrig direkte støtte (under strengen) samt ydelser, der ikke kapitaliseres, er set udefra vanskeligt gennemskuelig. Team Danmark har gjort sig overvejelser i retning af en mere præcis og gennemsigtig terminologi med virkning fra det nye støttekoncept, og det vil i analytisk og komparativ sammenhæng også være en fordel med en sådan standardisering.

I det følgende holder vi os til den direkte støtte i satsningsbudgettet, men gør samtidig opmærksom på, at der årligt uddeles 7-10 mio. kr. i øvrig (in)direkte støtte, og derudover tilbydes ydelser for eksempel i form af ekspertbistand og vejledning.

Den økonomiske analyse tager udgangspunkt i de seneste otte års støtte for herefter at bevæge sig videre til at se nærmere på de seneste fire år under det nuværende støttekoncept. Endelig sluttes af med tildelingen af støtte i 2008.

Med overgangen fra støttekonceptet 2001-2004 til det nuværende skete en prioritering, som omtalt i rapportens beskrivende Del 1. Da tildelingen af støtte til 2008 fandt sted i december 2007 (med undtagelse af håndbold og badminton – her er 2008-støtten beregnet som et gennemsnit af de foregående tre år), kan vi nu se nærmere på den reelle prioritering over de to perioder:

	Beløb (mio. kr.)	Procent af 2005-2008-støtten
Støtte videreført fra tidligere koncept (34 forbund)	203,9	70,3
Frigivet støtte fra forbund, der blev støttet i 2001-2004, men ikke i 2005-2008 (16 forbund)	17,5	6,0
Frigivet støtte fra forbund, der har modtaget mindre støtte i 2005-2008 end i 2001-2004 (18 forbund)	21,8	7,5
Vækst i støtte fra 2001-2004 til 2005-2008 som resultat af den skarpere prioritering (16 forbund er steget i støtte)	39,3	13,6
Generel stigning fra 2001-2004 til 2005-2008	7,6	2,6
Total	290,2	100,0

Tabel 33: Ændringer i direkte støtte fra støttekoncept 2001-2004 til 2005-2008

Af opstillingen fremgår det, at godt 70 procent af støtten til de 34 forbund, der har modtaget støtte under det nuværende koncept, er uændret set i forhold til det forrige støttekoncept. Godt 39 mio. kr. eller 13,6 procent af 2005-2008-støtten er et udtryk for omfordelte midler mellem forbundene, og heraf kommer 6 procent fra de 16 forbund, der fik frataget støtten.

16 forbund har altså fået tilført 39,3 mio. kr. til elitearbejdet svarende til gennemsnitligt 2,5 mio. kr. pr. specialforbund i den fireårige periode eller 0,6 mio. kr. pr. år. Det er den reelle prioritering, der skal og har skullet skabe bedre resultater til Danmark. Set i det lys virker det ikke som en voldsomt stor prioritering at flytte om på 13,6 procent af midlerne. Den skarpe prioritering ligger snarere i, at 34 procent (16 af 50) af de tidligere støttede specialforbund ikke længere fik støtte med introduktionen af støttekonceptet for 2005-2008.

Prioriteringen af specialforbund vil indirekte have frigivet administrative og ekspertrelaterede ressourcer, som ikke er medtaget i oversigten over den direkte støtte. Omvendt er prioriteringsarbejdet i sig selv også forbundet med administrativt arbejde, der umiddelbart

betragtet mere end modsvarer 'effektiviseringen'. Set i et internationalt perspektiv er en omfordeling af små 10 mio. kr. pr. år en dråbe i havet.

Små ændringer under det nuværende støttekoncept

Under det igangværende støttekoncept har 34 specialforbund modtaget direkte støtte. Den støtte ansøges som beskrevet år for år, og ændrer sig derfor også årligt. Resultatmål, niveau, talentmasse osv. ændrer sig naturligvis løbende over en fireårig periode. Det er således interessant at se på, hvor stor indflydelse disse ændringer har på støtten.

I nedenstående figur er badminton, håndbold, bordtennis, fodbold, vandski, skydning, automobil, ridning, squash, curling, svæveflyvning og skisport udeladt, da disse forbund enten ikke har modtaget støtte på almindelig årsbasis, nogle år slet ikke har modtaget støtte eller ikke er tildelt støtte i 2008 endnu. De resterende specialforbund har fået årlige bevillinger, der løber over præcis ét år og kan dermed sammenlignes år for år. Nedenstående opstilling giver således et billede af støtteudviklingen i 22 af 34 støttede forbund i perioden.

	Difference 2005-06 i % af 2005-niveau	Difference 2006-07 i % af 2006-niveau	Difference 2007-08 i % af 2007-niveau
Ishockey	117	11	8
Sejlsport	42	7	-1
Cykling	32	12	22
Golf	25	10	5
Brydning	24	2	10
Handicap	17	16	10
Triatlon	15	-13	-40
Svømning	10	0	-2
Bueskydning	7	8	-1
Volleyball	3	-19	51
Orientering	3	-2	-1
Atletik	2	-4	0
Kano & Kajak	0	26	3
Roning	0	9	10
Tennis	0	0	0
Motor	0	15	4
Karate	0	83	9
Militær-idræt	-4	18	0
Taekwondo	-4	4	-4
Sportsdans	-7	-12	-5
Gymnastik	-7	-28	6
Bowling	-14	41	8

Tabel 34: Ændringer i direkte støtte under det nuværende støttekoncept

Der er i tabellen i alt 66 årlige støtteændringer fordelt på 22 discipliner. Ændringerne fordeler sig således:

- 1 ændring over 100 procent
- 2 ændringer mellem +/- 50 % og +/- 99 %
- 9 ændringer mellem +/- 20 % og +/- 49 %
- 16 ændringer mellem +/- 10 % og +/- 19 %
- 38 ændringer mellem 0 % og +/- 9 %

54 af de 66 årlige ændringer i støtten i disse 22 specialforbund ligger altså på under 20 procent, og der er således tale om en forholdsvis konsistent støtte under det nuværende støttekoncept.

I det nuværende koncepts levetid har der endvidere været få eksempler på specialforbund, der undervejs i konceptet enten er blevet frataget støtten eller har fået tildelt støtte på ny. To aktuelle eksempler er dog skisport og curling, der netop er kommet med i gruppen af støttede forbund igen. Der tegner sig med andre ord et billede af en forholdsvist konsekvent linie gennem de fire år.

På denne baggrund må det konkluderes, at den reelle omprioritering i støttekonceptet ikke er særlig stor, og set i forhold til det administrative arbejde er omfordelingerne i hvert fald ikke med til at skabe øget effektivitet. Set i lyset af den internationale udvikling er prioriteringen i realiteten ligeegyldig, hvis intentionen er at frigøre ressourcer for at modvirke denne udvikling. Ifølge lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet er dette netop en af hensigterne. En repræsentant fra Team Danmark siger:

"Det er nødvendigt, at vi prioriterer, og det er nødvendigt, at vi prioriterer benhårdt. Sammenholdt med de nationer, vi er oppe imod, har vi i anførselstegn ingen penge at gøre godt med. Det vores konkurrenter siger om os: det er imponerende, hvor gode vi er til at udnytte de ressourcer, vi har og nå langt for de penge. Hvis de andre nationer brugte deres penge lige så klogt, ville de ligge endnu længere foran. Men de har så mange penge i forhold til os, så det er helt grotesk."

Som vist er realiteten imidlertid - hvad angår prioriteringsspørgsmålet - anderledes nuanceret, men det betyder ikke, at kravet om prioritering ikke er en essentiel og fremtrædende del af det daglige arbejde. Det generelle indtryk er således, at der tales meget om prioriteringer blandt respondenterne i undersøgelsens såvel kvalitative som kvantitative dele, og at dette fokus på prioritering indgår som en rød tråd. En interessent fra et større forbund, der taler om forskellen mellem det nye og det tidligere støttekoncept, siger eksempelvis:

"(...) der er meget større fokus på, om vi vinder noget. Alle taler mere om det. Især Team Danmark taler om det. Og afhængigt af, hvordan man er skruet sammen, er det positivt eller negativt."

En anden interessent er inde på det samme i et af de andre fokusgruppeinterviews gennemført i første fase af evalueringen:

"Det skinner klart igennem, at det er blevet langt skarpere med medaljefokuseringen. Så får man klar besked."

Forskellen mellem tale og praksis kan på denne baggrund tolkes som et udtryk for de udfordringer, resultatkontrakten stiller elitearbejdet over for, fordi den internationale udvikling presser, og lovgrundlaget opstiller forventninger til, Team Danmarks muligheder i så henseende.

I praksis fylder spørgsmålet om prioritering af indsatsen, både i form af den direkte økonomiske støtte og den øvrige støtte i form af rådgivning, ekspertbistand mv., med andre ord meget i interessenternes, men også i repræsentanternes fra Team Danmarks bevidsthed. Der er fokus på det. Ikke bare i tale, men også i forhold til de krav, der stilles til forbundene om professionalisme i det organisatoriske setup.

Dette forhold må positivt fortolket tages som et udtryk for Team Danmarks reelle opmærksomhed på at styrke støtteamarbejdet, og i forhold til professionaliseringen af specialforbundene har det helt sikkert haft en effekt i tråd med de intentioner, der er nedskrevet i lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet.

Negativt fortolket forekommer prioriteringen dog langt fra skarp nok i forhold til intentionen. Den primære virkning er nok, som nævnt, at der er kommet mere professionelle tilstande i dansk eliteidræt, og at kravene for at komme ind i varmen tilsvarende er blevet højere. Derimod er den reelle skarphed forstået som 'omfordeling af økonomiske midler' ikke videre stor. Hvis en del af intentionen fra starten har været at frigøre flere midler for at kompensere den internationale stigningstakt i elitesatsninger, kan man diskutere om støttekonceptet har levet op til intentionerne på dette område.

Skarpere endnu?

På den anden side kan man spørge, om det giver mening at prioritere skarpere, da den nuværende ramme uanset en eventuel øgning i omfordelingen forekommer utilstrækkelig, hvis medaljeambitionerne skal hæves. Det er her det grundlæggende spørgsmål, om skarpheden i støttekonceptet igen melder sig.

Hvad angår skarpere omfordeling, viser undersøgelserne klart, at flere interessenter og repræsentanter fra Team Danmark finder dette uhensigtsmæssigt. Blandt andet fordi det vil gå ud over sportsgrene, der kan skabe en stor effekt for relativt få midler. Der er dog også nogle af respondenterne, der peger på, at der bør prioriteres skarpere:

"Der er et tydeligt behov for at skive en række specialforbund ud af i støttekonceptet, som har været på støttelisten i flere år - uden at performe, f.eks. volleyball."

En anden skriver:

"Jeg tror på, at hvis dansk elitesport skal have en fremtid, så skal der skæres mere ind til benet økonomisk og satses flere penge på få, hvilket kunne gøres ved for eksempel kun at støtte de discipliner, der er på OL-programmet."

Andre interessenter mener på den anden side, at der bør støttes bredere med udgangspunkt i, at små midler kan gøre en forskel:

"Nogle gange skal man også tænke på, hvor ressourcerne bliver brugt bedst. Der er nogle steder, hvis man fjerner 200.000, så fjerner man grundlaget og smider det over i store sportsgrene, så går det til lomme penge til spillerne, og der er ingen der kan mærke det sportsligt. Det har jeg indtryk af skete mange steder. Det var det, der skete. Man tog det fra der, hvor der var få ressourcer, og puttede det over i områder, hvor der i forvejen var ressourcer, og ødelagde en stor frivillig indsats, der var bygget op omkring det."

En anden interessant siger:

"Jeg har svært ved at forstå baggrunden for, at vi skal komme med medaljer, før vi får støtte. (...) Hvis vi skal fortsætte ud af den tangent, tror jeg, at elitesport i Danmark er ved at være færdig."

Da der blandt flere af de interviewede repræsentanter fra Team Danmark samtidig er en bekymring for, at indsnævring af feltet medfører en afvikling af nogle af de discipliner, der tidligere fik støtte, er der et klart behov for at få revideret praksis og intentioner i forhold til den fremtidige politik på området. En repræsentant fra Team Danmark siger:

"Min faglige vurdering er, at der er en stor risiko for, at man afvikler eliteidræt i nogle discipliner i Danmark, fordi man skal prioritere og fokusere ressourcerne og være medaljeorienteret, fordi man er optaget af produktionsmål i stedet for at være udviklingsorienteret i forhold til eliteidrætten generelt."

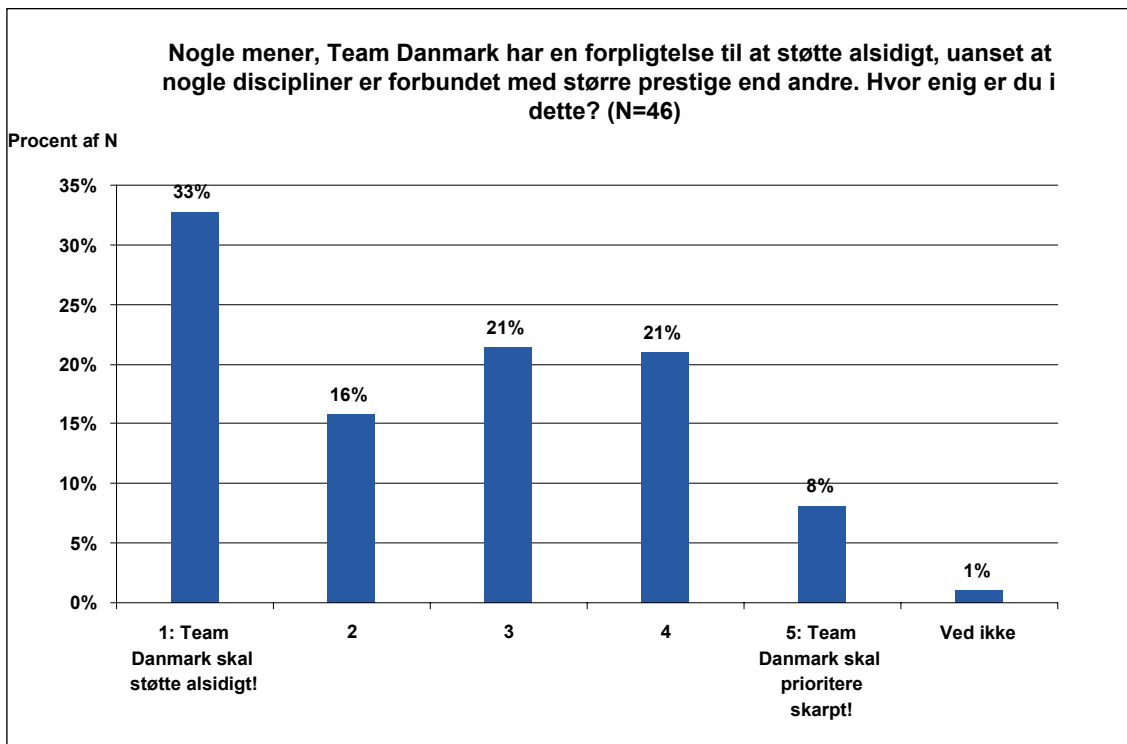
Eller Public Service?

En variant af diskussionen om yderligere fokusering handler om Team Danmarks rolle. Bør Team Danmark støtte alsidigt med henblik på at opnå eliteniveau i mange idrætsgrene, fordi det kulturpolitisk er ønskeligt, og fordi det er vigtigt at have variation i elitediscipliner, uanset om eksempelvis den internationale udbredelse er lille eller den internationale konkurrence er for stor til, at Danmark kan vinde medaljer (public service). Eller skal Team Danmark i stigende udstrækning fokusere snævert på discipliner og specialforbund med højeste internationale niveau?

En repræsentant fra Team Danmark siger herom:

"Man kan ikke varetage alsidigheden med de nuværende midler: man kan jo for pokker ikke være public service, når antallet af opgaver øges, og der samtidig er et krav om flere medaljer."

Spørger man respondenterne generelt om dette, er der ikke entydig enighed, men alligevel en tendens. Hvad angår det generelle, fremgår det således af nedenstående figur, at 49 procent placerer sig i de to svarkategorier, der ligger længst mod polen: "Team Danmark skal støtte alsidigt!". Dog ligger over hver fjerde, 29 procent, på de to svarkategorier længst mod 'Team Danmark skal prioritere skarpt'. Omkring, hver femte ligger midt i mellem yderpolerne.

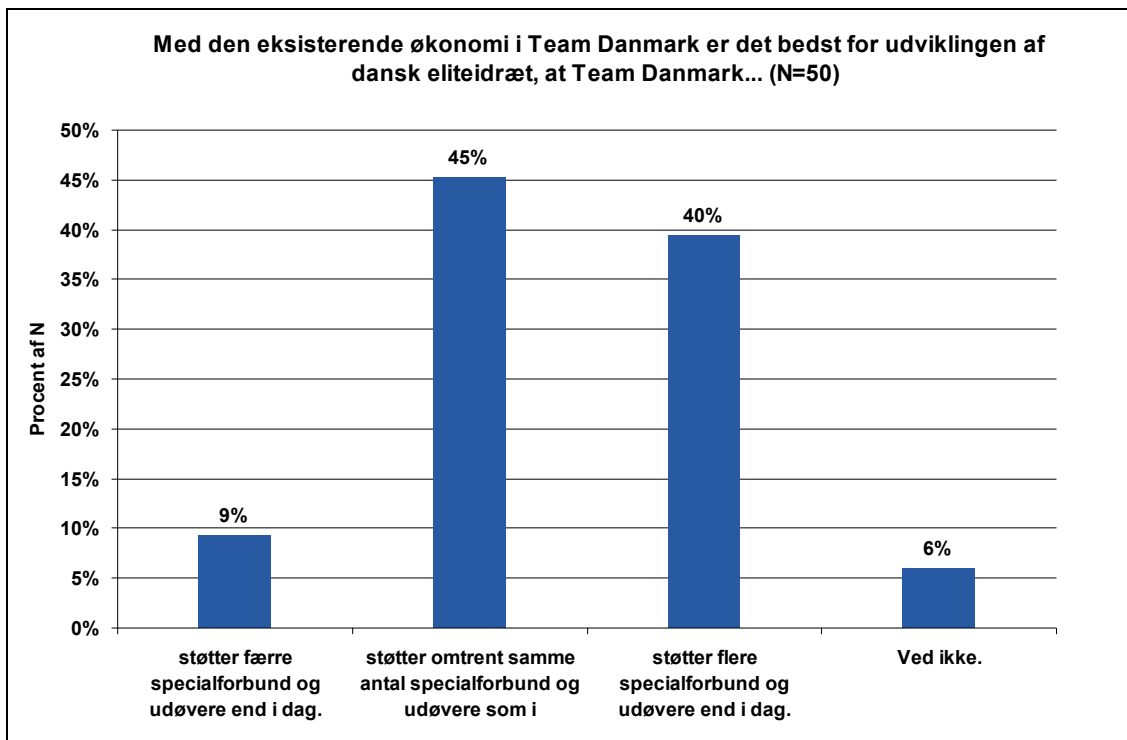
Figur 99: Skal Team Danmark støtte alsidigt eller prioritere skarpt? Vægtet svarfordeling⁶²

Der kan ikke konstateres signifikante forskelle på denne svarafgivelse, men studerer man svarafgivelserne på de gennemgående parametre er der dog svag tendens til, at de understøttede forbund ligger mod den mere alsidige pol. Tilsvarende ligger de mest støttede forbund mere mod den skarpe pol. Spørgsmålet om alsidighed kontra prioritering er altså i nogen udstrækning sammenhængende med, om de pågældende respondenter får støtte, men de fleste mener alligevel, at Team Danmark bør udvise en vis alsidighed.

Ovenstående tendens bekræftes af spørgsmålet om, hvorvidt der med den eksisterende økonomi skal støttes flere eller færre forbund. Her er der klare sammenhænge mellem respondenternes placering i støttehierarkiet og svarafgivelsen. Selvom knap 40 procent af alle forbund mener, at der med den nuværende økonomi skal støttes flere forbund end i dag, falder hele 83 procent af de specialforbund, der har mistet støtten i samme kategori. Også på støttestørrelsesparameteret er der konstateret forskelle. Således er der klar tendens til, at jo højere man ligger i støttehierarkiet, jo færre specialforbund ser man gerne støttet i fremtiden. Jo længere nede i hierarkiet, jo flere ser man gerne støttet.

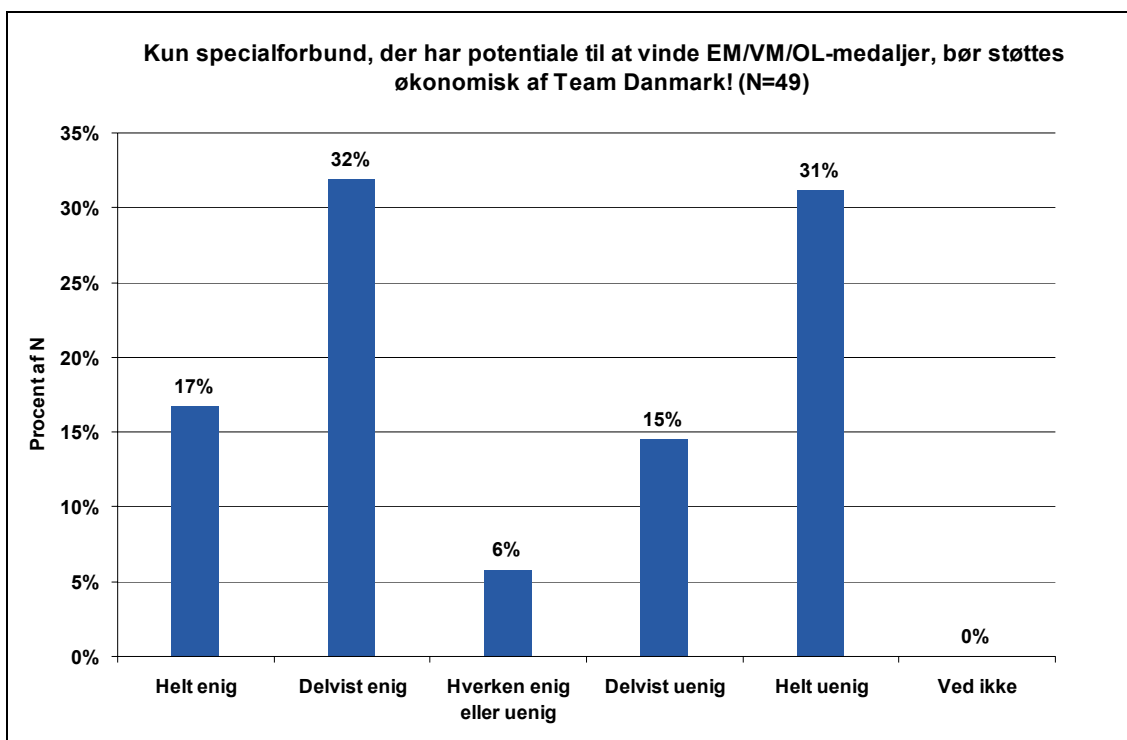
Overordnet mener ni procent, at der skal støttes færre forbund end i dag, og næsten halvdelen mener, at det nuværende niveau er passende. Det kan ses af nedenstående figur.

⁶² Anvendelsen af det spørgeskemaundersøgelsens vægtede datasæt betyder, at N falder, da hvert specialforbund kun har en stemme i svarafgivelsen. Læs nærmere herom i rapportens kapitel om evalueringsdesign i Del 1.

Figur 100: "Med den eksisterende økonomi er det bedst for udviklingen af dansk eliteidræt, at Team Danmark..." Vægtet svarfordeling

Hvor specialforbundene overordnet hælder til, at der enten skal støttes nogenlunde det samme antal eller flere i forhold til de midler, Team Danmark har til rådighed, er specialforbundene splittet i to lige store dele på udsagnet: "Kun specialforbund, der har potentiale til at vinde EM/VM/OL medaljer bør støttes af Team Danmark!". Det kan ses af nedenstående figur.

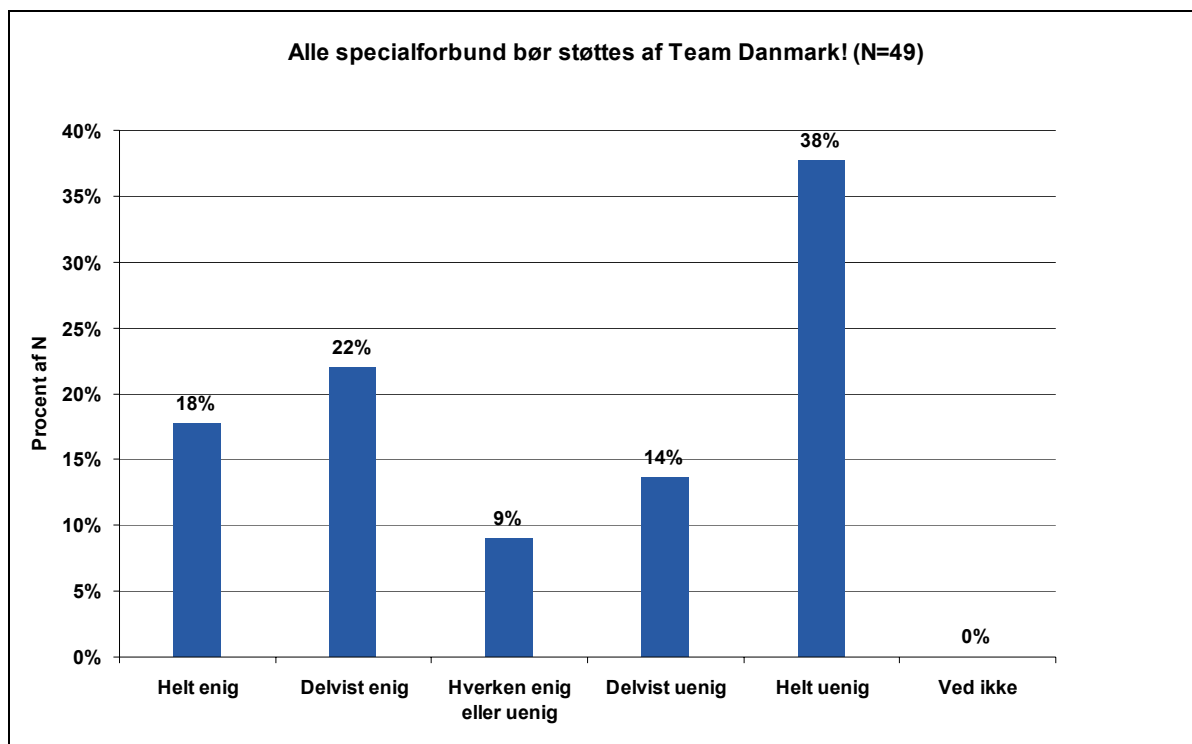

Figur 101: "Kun specialforbund, der har potentiale til at vinde EM/OL/VM-medaljer bør støttes af Team Danmark!" Vægtet svarfordeling

Det fremgår dog også, at der er en større procentandel (31 procent), der er helt uenige, end der er helt enige.

Et senere opfølgende spørgsmål om, hvem der bør støttes, viser, at 40 procent af forbundene mener, at alle forbund bør støttes med 18 procent helt enige og lidt flere, 22 procent, der er delvist enige i påstanden.

Ikke så overraskende er der blandt de ikke-støttede forbund stort flertal, næsten 7 ud af 10, for, at alle specialforbund bør støttes. Hele 41 procent er helt enige i, at alle specialeforbund bør støttes, mens 27 procent er delvist enige. Af de støttede forbund er det kun 1 ud af 4, der er helt eller delvist enige i det synspunkt, mens 50 procent er helt uenige og 21 procent delvist uenige. På den overordnede svarfordeling er 52 procent enten delvist uenige eller helt uenige. Det kan ses nedenfor.

Figur 102: "Alle specialforbund bør støttes af Team Danmark!" Vægtet svarfordeling.

Samlet set viser de ovenstående analyser, at der blandt specialforbundene er flest, som mener, at Team Danmark har en alsidighedsforpligtelse. Omvendt er der også en stor del, som mener, at det er nødvendigt at være skarp i prioriteringen, og at færre forbund må støttes som følge af den begrænsede mængde midler, der er til rådighed. Ydermere er der et lille flertal, som er uenige i, at alle specialforbund bør støttes. Dette peger på, at der ifølge forbundene set under ét trods alt bør være nogle kriterier for støttetildeling. Støtte skal ikke bare gives uden videre.

Samtidig er der i nogen udstrækning sammenhæng mellem specialforbundenes placering i støttehierarkiet og deres holdninger til gennemgåede spørgsmål. De, der er liggere lavere i støttekonceptet eller helt uden for, er mere alsidigt orienterede og ønsker i højere udstrækning, at

alle specialforbund skal støttes. Det omvendte er i varierende udstrækning gældende for de forbund, der er i toppen og modtager mest støtte.

Spørgsmålet om, hvorvidt konsekvensen af dette bør være en skarpere eller mere bred prioritering i den fremtidige støtte, drøftes i evalueringsrapportens Del 3.

Effektivisering

Når ressourcerne er begrænsede, er en anden mulighed at sikre størst mulig grad af effektivisering af ressourceanvendelsen. Effektivisering kan dog antage mange former. En er at tvinge specialforbundene til at arbejde bedre med den kommercielle side, der ifølge disciplinanalyserne er meget dårligt opfyldt og tvinge dem til at betale en større del af elitearbejdet selv. Det kan frigøre midler til meget fokuserede satsninger inden for givne sportsgrene med størst muligt resultatperspektiv. I forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview blev det flere gange nævnt, at der fra Team Danmark var signaleret, at en større grad af egenfinansiering af elitestøtten kunne komme på tale i fremtiden.

Spørgsmålet om egenfinansiering

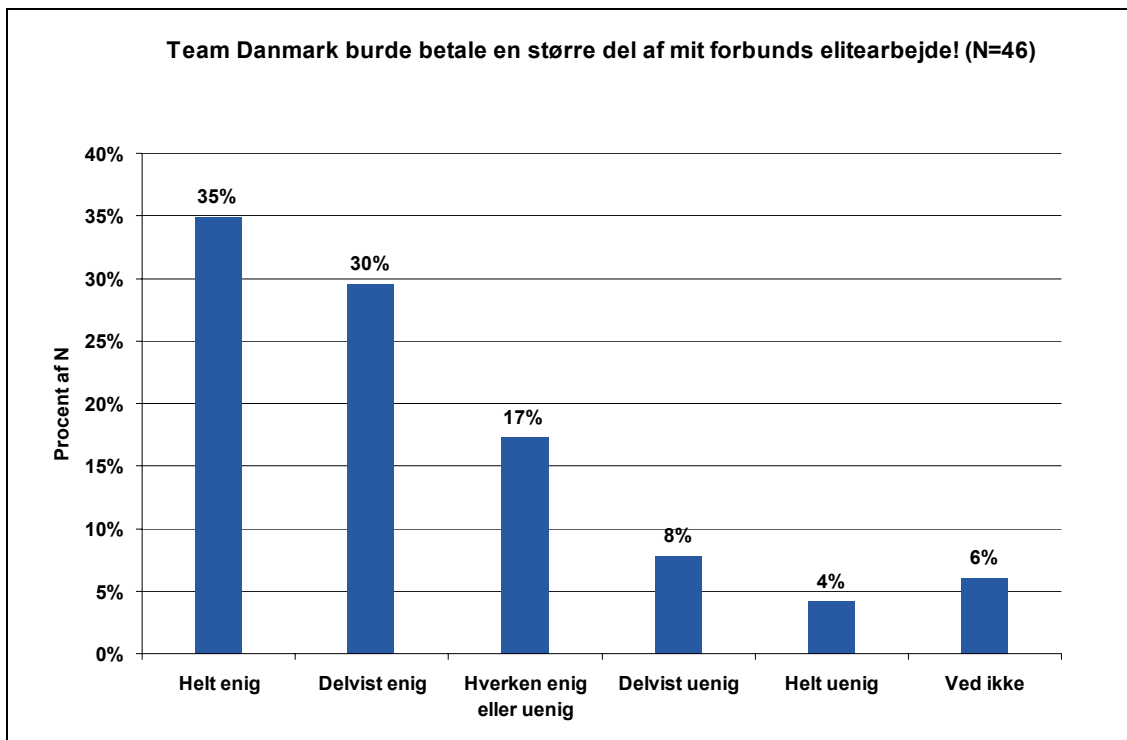
I forbindelse med de indledende kvalitative interview var der imidlertid ikke blandt alle repræsentanter i Team Danmark udbredt opbakning til, at dette er en farbar vej at gå. Der var dog erkendelse af, at der måske kunne skrues lidt på området:

"Jeg tror, de kan blive bedre til det, men jeg tror ikke på, at de kan komme til at lægge halvdelen af det, der skal ligge i et satsningsbudget (...) hvis vi reducerer markant, så kan vi lige så godt afvikle den pågældende idrætsgren, så kan vi ikke udvikle det."

At nogle specialforbund har vanskeligere ved at finansiere en større del af elitesatsningen selv, udtrykkes blandt andet af en respondent, der som opfølgende kommentar til spørgeskemaundersøgelsen skriver, at en større grad af medfinansiering især vil gå ud over talentudviklingen:

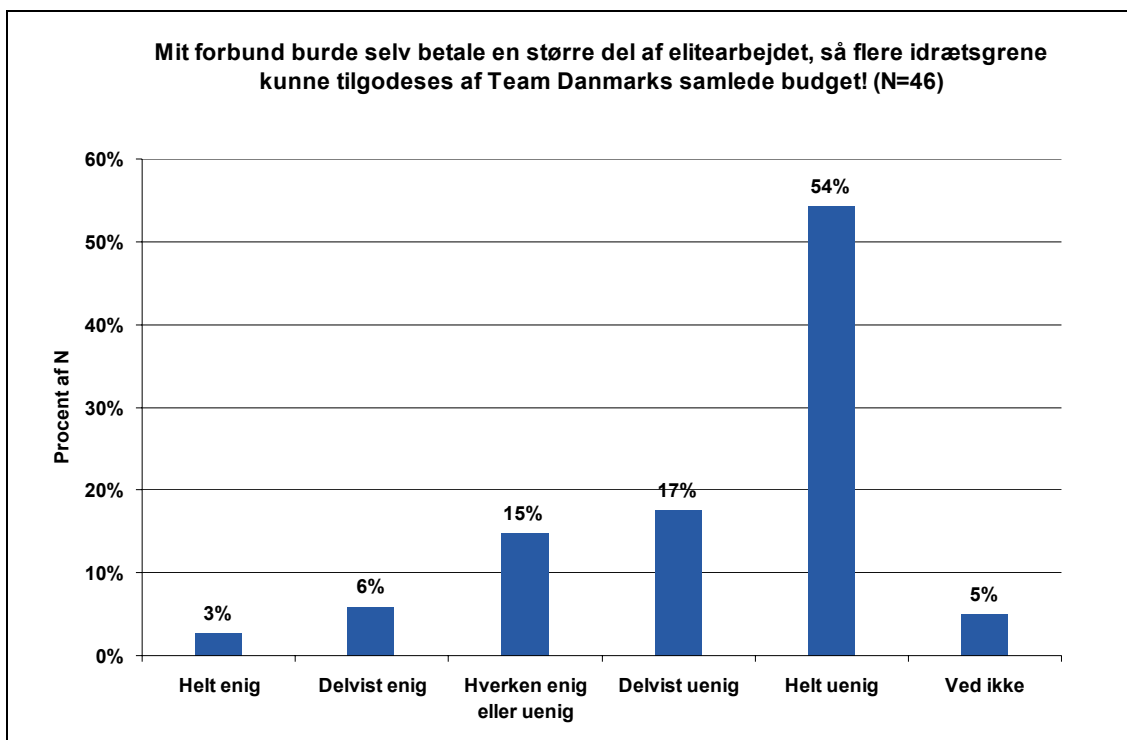
"Mit forbund har meget begrænsede midler og ikke muligheder for sponsorer. Når TD stiller høje krav til medfinansiering, så har vi ikke tilstrækkelige midler til talentudvikling."

Spørger man specialforbundene om, hvorvidt de kan finansiere en større del selv, fremkommer da heller ikke så overraskende svar. Omvendt formuleret er blot 12 procent helt eller delvist uenige i udsagnet: "Team Danmark burde betale en større del af mit forbunds elitearbejde!". 35 procent er endog meget enige, mens 30 procent er delvist enige.

Figur 103: "Team Danmark burde betale en større andel af mit forbunds elitearbejde!" Vægtet svarfordeling

Basis for finansieringsspørgsmålene er hermed lagt, og svarmønsteret afspejler sig stort set i forbundenes stillingtagen til påstanden om, at "Mit forbund burde selv betale en større del af elitearbejdet, så flere idrætsgrene kunne tilgodeses af Team Danmarks samlede budget!". Det kan ses af nedenstående figur.

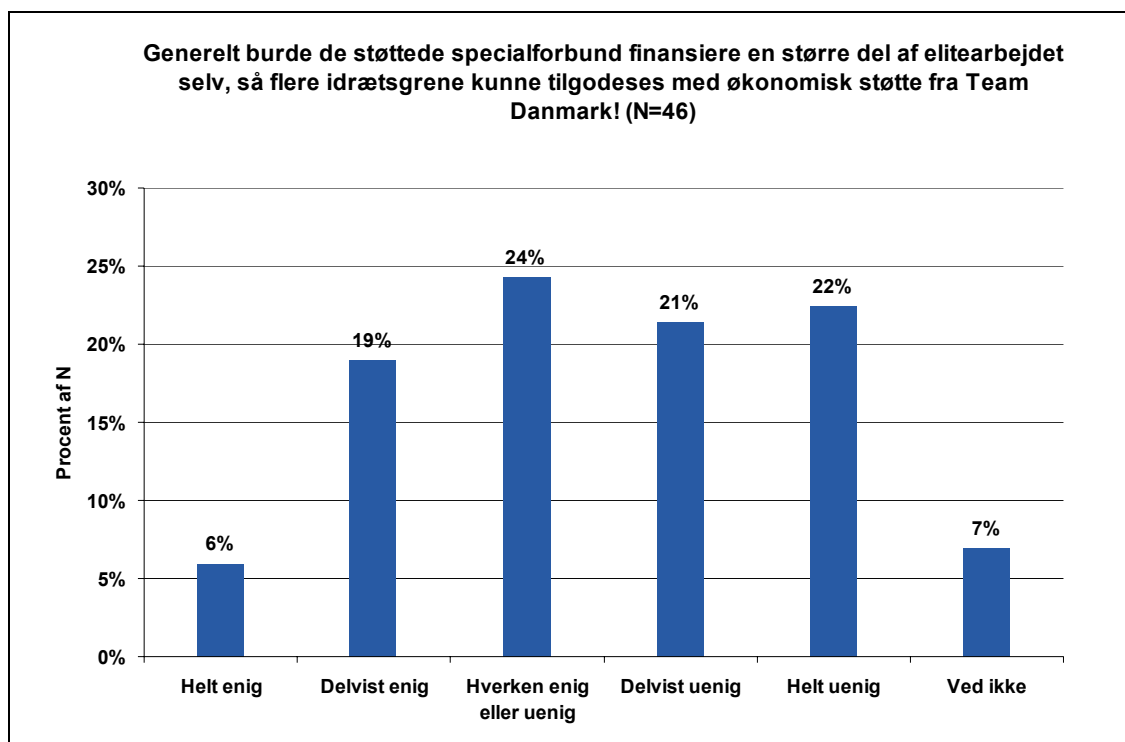
Figur 104: "Mit forbund burde selv betale en større del af elitearbejdet, så flere idrætsgrene kunne tilgodeses af Team Danmarks samlede budget!" Vægtet svarfordeling

54 procent af forbundene lægger kraftigt afstand til dette ("helt uenig"), mens 17 procent er delvist uenige. Bare 9 procent mener, at deres forbund kunne bidrage med mere med henblik på at tilgodese andre specialforbund.

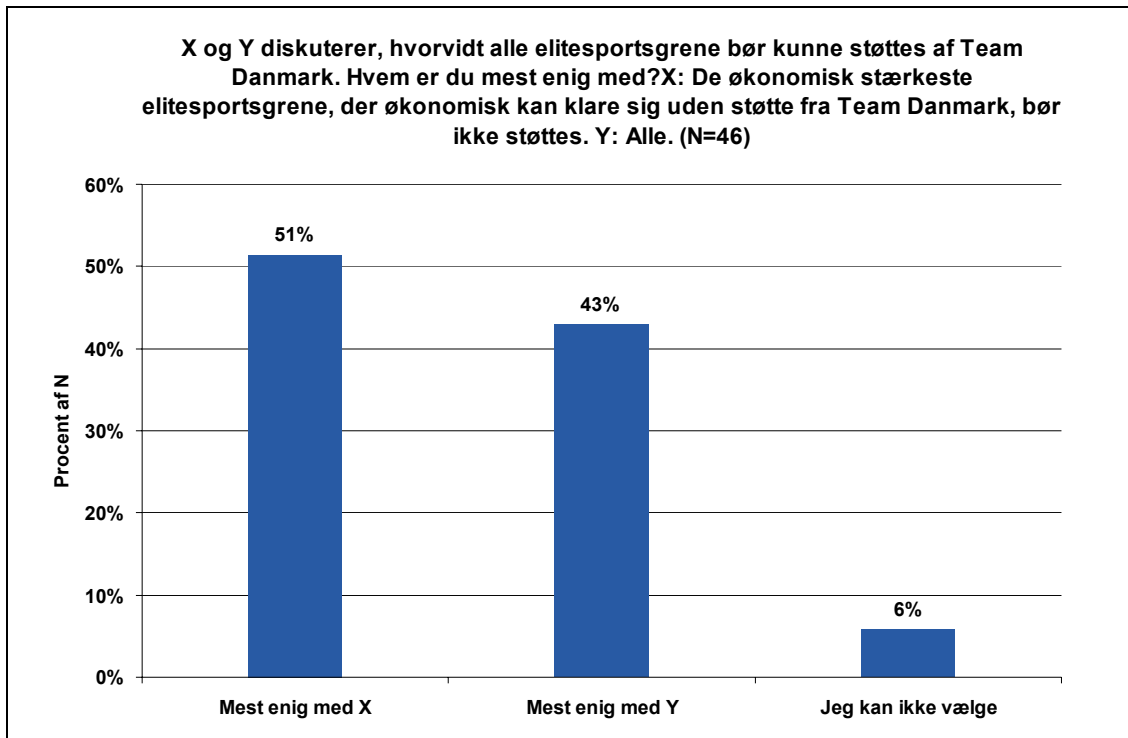
Afvisningen af større egenfinansiering bliver knap så markant, når der sigtes til forbundene generelt. Lidt mere end en ud af fem (22 procent) af respondenterne erklærer sig helt uenige i udsagnet "Generelt burde de støttede specialforbund finansiere en større del af elitearbejdet selv, så flere idrætsgrene kunne tilgodeses med økonomisk støtte fra Team Danmark", mens en næsten ligeså stor andel (21 procent) erklærer sig delvist uenige. Hvert fjerde forbund (25 procent) er imidlertid helt eller delvist enige i påstanden, mens den sidste fjerdedel (24 procent) hverken er enige eller uenige. Det kan ses af nedenstående figur.

I lyset af den udbredte manglende villighed til *selv* at bidrage med mere, må man formode, at mange forbund i besvarelsen af dette spørgsmål overvejende har haft de *andre* specialforbund i tankerne, når der er blevet spurgt til forbundene generelt. En vis andel af respondenterne vil således afvise, at *deres* specialforbund skal betale mere, mens man stiller sig mere positivt over for tanken om, at andre skal.

Figur 105: "Generelt burde de støttede specialforbund finansiere en større del selv, så flere kunne tilgodeses med støtte!" Vægtet svarfordeling

Denne tese støttes af, at halvdelen (51 procent) af forbundene er overvejende enige i, at "De økonomisk stærkeste elitesportsgrene, der økonomisk kan klare sig uden støtte fra Team Danmark, ikke bør støttes", mens 43 procent mest hælder til, at alle elitesportsgrene skal støttes. 6 procent kan ikke vælge side. Det ses af nedenstående svarfordeling.

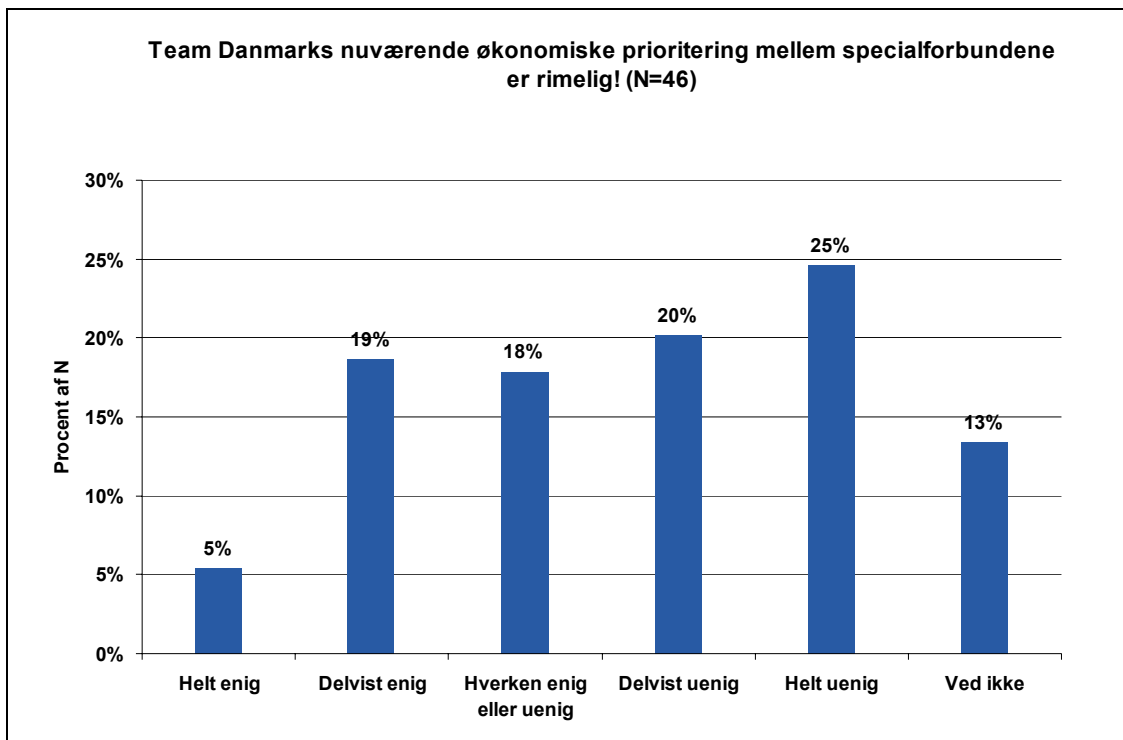

Figur 106: Bør alle eller kun de, der har behov støttes? Vægtet svarfordeling

De viste uoverensstemmelser mellem specialforbundenes ønsker om flere midler til sig selv og øget egenfinansiering for de andre går igen i specialforbundenes vurdering af Team Danmarks økonomiske prioritering mellem forbundene. Kun 24 procent er helt eller delvist enige i, at "Team Danmarks nuværende økonomiske prioritering mellem specialforbundene er rimelig.", og bare 5 procent er helt enig.

Næsten dobbelt så mange, 45 procent, er uenige i vurderingen, fordelt med 25 procent helt uenige og 20 procent delvist uenige, mens knap hver femte (18 procent) hverken er enig eller uenig. Der er klar forskel i besvarelserne derhen, at respondenter fra specialforbund, der har mistet støtten, er markant mere uenige i spørgsmålet end respondenter fra specialforbund, der har haft støtten permanent.

En tilsvarende tendens, der dog er lidt svagere, kan ses inden for parameteret 'Støttestørrelse', hvor respondenterne fra forbund under én mio. kr. og ustøttede forbund er mere uenige med udsagnet end de øvrige parametergrupper. Den generelle svarfordeling ses nedenfor.

Figur 107: "Team Danmarks nuværende økonomiske prioritering er rimelig!" Vægtet svarfordeling

Afslutning

Med udgangspunkt i en antagelse om, at midlerne til Team Danmarks virke ikke vil blive voldsomt forøget de kommende år samtidig med, at prisen for medaljer stiger på det internationale niveau, har dette kapitel spurgt, hvilke værktøjer der kan tages i anvendelse for at modvirke tendensen. I kapitlet har temaet taget form som en drøftelse af mulighederne for prioritering og effektivisering.

I forlængelse af, at den reelle fokusering af Team Danmarks midler ikke er stor, peger et flertal af specialforbundene på, at Team Danmark har en alsidighedsforpligtelse - en holdning, der dog er mest udtalt hos de specialforbund, der ligger lavere i støttehierarkiet eller helt uden for støttekonceptet. Omvendt mener mange også, at specialforbundene ikke skal modtage støtte uden videre – særligt de mest støttede specialforbund mener, der skal prioriteres skarpere set i lyset af Team Danmarks økonomiske råderum.

Samtidig står det også klart, at forbundene er mere åbne for, at andre specialforbund selv betaler mere af elitearbejdet, mens det samme ikke er tilfældet, når det gælder ens eget forbund.

Det centrale spørgsmål er på denne baggrund, hvilken vej Team Danmark skal gå i fremtiden, og hvorledes støttekonceptet skal justeres i relation hertil. Dette drøftes ved en sammenholdning af resultaterne fra dette kapitel samt resultaterne fra de øvrige kapitler i denne analytiske Del 2 i Del 3, som følger nedenfor.

Del 3

Samlet konklusion, perspektiver og det fremtidige støttekoncept

Indledning

"If you have the ingredients, you still don't have a good recipe; how you bring the ingredients together is what counts." (Marcel Sturkenboom, direktør i Dutch National Olympic Committee and National Sport Federation)

Del 3's indhold

Denne del af rapporten giver en samlet vurdering af støttekonceptet med henblik på at identificere forbedringsområder. Det sker med udgangspunkt i de foregående analyser således, at vi forholder opgaver og resultater til hinanden.

Desuden er formålet med denne tredje del af rapporten at rejse nogle overordnede kulturpolitiske drøftelser, som arbejdet med evalueringen har givet anledning til. Nogle af disse refleksioner er overordnede og er for så vidt vanskelige at indarbejde i den kommende revidering af støttekonceptet uden grundlæggende kulturpolitisk stillingtagen, mens andre er mere direkte implementerbare, såfremt der kan findes opslutning hertil.

Derfor er dele af det nedenstående alene ment som oplæg til fremtidig debat, mens andre dele er konkrete forslag til forbedringer af støttekonceptet, hvilke Team Danmark kan vælge at inddrage i det videre arbejde.

Del 3 er opbygget således, at der først gives en kort sammenfattende vurdering af de enkelte delområder. Herefter gives en samlet vurdering af hele støttekonceptet.

I det efterfølgende kapitel drøftes nogle centrale overvejelser, som evalueringen har givet anledning til, og i evalueringens sidste kapitel opstiller rapporten en række forslag til forbedringer, som man kan overveje at indarbejde i det fremtidige støttekoncept.

Sammenfatning: Hvad viser analysen?

Indledning

Del 2's analyser giver en række analyseresultater, der i det følgende samles op og underlægges en samlet vurdering. Først gennemgås de enkelte delområder, og sidst gives støttekonceptet en samlet bedømmelse.

Sportslige resultatmål

Kapitlet om de sportslige resultatmål har til hensigt at vurdere danske medaljeresultater over tid med henblik på at se, om Danmark klarer sig bedre eller dårligere.

Sammenfattende viser analyserne, at dansk eliteidræts resultater og konkurrenceevne blev markant forbedret i 1990'erne, men også at niveauet er faldet igen i løbet af dette tiår, og at konkurrenceevnen målt som andel af samtlige medaljer og placeringspoint nu er næsten tilbage på niveauet fra 1988, hvor den østeuropæiske statsamatørisms dominans var på sit højeste. De fleste danske paradeidrætsgrene, ikke mindst sejlsport og badminton, oplever skærpet international konkurrence og svækkede resultater. Man skal være varsom med at udlede for meget af nogle få års udvikling, men der er meget, der tyder på, at forringelsen af konkurrenceevnen for alvor har taget fart i årene siden OL i Athen i 2004. Dette kommer til udtryk i udviklingen i medaljehøsten og placeringspoint (top 8-resultater) samt den åbenlyse svækkelse af konkurrenceevnen for nogle af de idrætsgrene, der traditionelt står for en stor del af den danske medaljehøst ved OL. Det kommer endvidere til udtryk i Team Danmarks egen opgørelse over graden af opfyldelse af de sportslige resultatmål for Top TD-forbundene i 2007. En stor del af topsatsningsforbundene har ikke opfyldt de sportslige resultatmål, og kun enkelte forbund har overpræsteret.

Det fremgår endvidere af analysen, at dansk eliteidræts resultatniveau (andel af samtlige medaljepoint eller placeringspoint) måske nok er rimeligt, når der korrigeres for befolkningsmasse, men ikke imponerende målt i forhold til BNP. Andre sammenlignelige lande, bl.a. Sverige og Holland, klarer sig bedre.

Dette er umiddelbart betragtet kritisk set i lyset af, at der ifølge aftalen med Kulturministeriet skal skabes bedre resultater inden for rammerne af dette støttekoncept.

Imidlertid kan man i lige så stor udstrækning som at være bekymret over det vigende niveau i konkurrenceevnen kritisere det opstillede resultatmål for Team Danmarks virke som uhensigtsmæssigt, da det ikke i tilstrækkelig udstrækning tager hensyn til forskelle mellem nationernes forudsætninger, eksempelvis økonomisk og befolkningsmæssigt, udviklingen i det internationale medaljeudbud samt betydningen af visse sportsgrene i deres respektive kulturelle kontekster. Hertil kommer, at meget peger på, at ressourcetilførslen til eliteområdet herhjemme ikke er fuldt i overensstemmelse med omverdenens. Resultatkontraktens egne formuleringer om, at der udarbejdes et mere nuanceret mål, er derfor evident, da det forekommer rimeligt at måle

resultaterne i forhold til den økonomiske ramme, der er til rådighed, set i forhold til den internationale udvikling mv. Det er ikke nok bare at gøre udviklingen i antallet af medaljer op.

Samlet vurdering: Sølvmedalje med pil ned

Set i lyset af at den danske konkurrenceevne generelt er vigende, kan der ikke tildeles topkarakter til dette ret betydende delområde af evalueringen. På den anden side kan det ikke som udgangspunkt lægges Team Danmark til last, at der er begrænsede midler til rådighed for elitearbejdet set i forhold til det internationale niveau og den skærpede konkurrence, hvor flere lande udvikler medaljekapabilitet og investerer midler i elitesatsninger. Dog viser de øvrige analyser i evalueringen, at der er forbedrings- og effektiviseringspotentialer, der kan medvirke til at kompensere det faldende niveau.

Kommer dette på plads, vil Team Danmark kunne medvirke til at hæve den generelle konkurrenceevne, men på nuværende tidspunkt ligger arbejdet lidt under det internationale niveau. Hertil kommer, at det mål, der arbejdes efter i praksis, ikke giver et reelt billede af det resultatmæssige niveau, hvilket gør det umuligt at få en reel fornemmelse af udviklingen i den danske konkurrenceevne. Samtidig bliver det vanskeligt at træffe validt baserede (politiske) beslutninger i relation til forbedringer på området.

Selvom det ikke udelukkende er Team Danmarks ansvar, at der er opstillet uhensigtsmæssige mål, og selvom Team Danmark ikke - når der ses bort fra, at de kommercielle indtægter måske kan øges - er herre over egen budgetramme, er arbejdet inden for dette område således noget fra verdensklasse. Derfor tildeles en sølvmedalje med pil ned til dette delområde i evalueringen.

Social og samfundsmæssig forsvarlighed

Kapitlet om håndteringen af den sociale og samfundsmæssige dimension i støttekonceptet viser, at Team Danmark historisk og aktuelt lever op til sine forpligtelser og gør det inden for rammerne af det nuværende støttekoncept. Som beskrevet i analyserne er udøverne sammenlignet med normalbefolkningen i samme aldersgrupper højere uddannet. Desuden viser Team Danmarks egne opgørelser, at en tilfredsstillende procentandel af udøverne inden for støttekonceptet er i job eller under uddannelse.

Selvom der er lettere kritik af mulighederne inden for den jobmæssige dimension, må det på baggrund af den foreliggende litteratur og de undersøgelser, som er lavet, konkluderes, at Team Danmarks fokus på job og uddannelse blandt eliteudøverne har været virksom, og at Team Danmarks rolle som rådgiver og støtteinstitution i forbindelse med tilrettelæggelse af støtten på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde overordnet har været en succes.

Desuden er der blandt interessenterne stor enighed om, at Team Danmark rent faktisk er social og samfundsmæssig forsvarlig. Ikke mindst er det imponerende, hvor få af de ustøttede specialforbund, der er kritiske her.

Som bærer af de centrale kulturpolitiske værdier, spiller Team Danmark derfor en afgørende rolle, og det bør institutionen også gøre i fremtiden.

Samlet vurdering: Guldmedalje med pil ned

På baggrund af den store opslutning til Team Danmarks indsats på dette område samt det forhold, at Team Danmark lever op til resultatkontrakten og medvirker til, at udøverne generelt får en højere uddannelse end sammenlignelige aldersgrupper, gives derfor en guldmedalje med pil ned til dette område i evalueringen. Indsatsen er ud fra en international målestok blandt de bedre præstationer. Det er verdensklasse om end ikke unikt.

'Pilen ned' gives, fordi der er udfordringer inden for feltet, som skal adresseres og kræver justeringer af støttekonceptet. Disse koncentrerer sig især om at skabe større fleksibilitet på job- og uddannelsesområdet. Herunder halter særligt jobområdet efter uddannelsesområdet, hvor Team Danmarks tilbud forekommer mere udbyggede. Desuden bør man overveje, hvordan man kan sikre bedre rådgivning og støtte i forbindelse med overgangen til det civile liv efter endt eliteidrætskarriere.

Tiltagene kan Team Danmark ikke løfte alene - de kræver overordnede kulturpolitiske initiativer. Men med henblik på at påvirke processen i hensigtsmæssig retning spiller Team Danmark, men også politikere i specialforbundene, en rolle. Her tænkes konkret på, at Team Danmark sammen med idrættens øvrige aktører må styrke indsatsen for, at relevante politikere kan løfte problemstillinger op på folketingsniveau. Dette kan måske medvirke til på længere sigt at skabe de nødvendige initiativer, der sikrer fleksibilitet i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Talentudvikling

"Der er en tendens til at tænke i belønningskroner. Altså, at støtten først kommer, når man har lavet arbejdet. (...) der er størst behov, når man står med talenterne. Vi ved ikke om vedkommende kan blive seniorverdensmester, men vi kan se, at det kommer til at koste en hel del for at komme derhen."

Evalueringsrapportens kapitel om talentudvikling har haft til hensigt at se nærmere på et delelement af Team Danmarks opgaveportefølje, der ifølge den internationale litteratur på området ganske vist er omkostningskrævende, men som også er et vigtigt område at fokusere på for små nationer som Danmark.

Resultaterne af analyserne viser, at der er klare forbedringspotentialer på dette område. Først og fremmest peger resultaterne på, at støttekonceptet ikke i tilstrækkelig udstrækning fokuserer på området. Dette bekræftes af, at alle respondenter mener, at de involverede parter i dansk eliteidræt, ikke bare Team Danmark, bør gøre en større indsats. Væsentligst i forhold til støttekonceptet går kritikken på, at den aktuelle måde, som støttekonceptet fungerer på, har den utilsigtede konsekvens, at opmærksomheden rettes ind i forhold til topeliten. Dette er problematisk særligt for de mindre stærke specialforbund og individuelle discipliner med mindre støtte og færre muligheder for at klare sig selv uden Team Danmarks støtte.

Konkret kommer det til udtryk ved, at specialforbund og discipliner med lille støtte er mere uenige i, at talentudviklingen varetages hensigtsmæssigt – bl.a. fordi de er mere sårbare over for at få frataget støtten. For at opretholde støtten fokuserer de således på de kortsigtede resultater med den konsekvens, at de efter eget udsagn samtidig kommer til at svigte talentudviklingen. Helt uden for støttekonceptet findes endvidere de ustøttede forbund, der har meget vanskeligt ved at komme ind i varmen, da de hverken har organisationen eller midlerne til at gøre noget videre ved talentudviklingen. Dette formindsker deres reelle muligheder for at nå et højere eliteniveau.

Det er her helt tydeligt, at der fra Team Danmarks side prioriteres endnu skarpere på dette område end blandt seniorerne, da andelen af helt uenige respondenter er meget høj på spørgsmålet om, hvorvidt Team Danmark sikrer udviklingen af elitetalenter. Det er samtidig den måske mest markante forskel mellem høj og lav støtte i evalueringen, hvilket indikerer, at der på dette område kun gives støtte til dem, der allerede har et talentarbejde, og ikke investeres i dem, der kunne få et.

Da det jo langt fra er sikkert, at det konsekvent er sådan, at de største danske talenter findes inden for de idrætter, der er støttet mest, er dette ikke hensigtsmæssigt.

Helt overordnet kan man sige, at dansk eliteidræt på den ene side har nogle rimeligt velfungerende sportsgrene, der har godt gang i talentudviklingen og gennem Team Danmarks støtte og egen indsats ganske kontinuerligt identificerer og udvikler talenter. På den anden side findes en række idrætsgrene i den lavere ende af støttehierarkiet eller helt udenfor, der har vanskeligere ved at sikre fødekæden. Dette er et problem, der bør fokuseres på i fremtiden.

Med udgangspunkt i, at talentgrundlaget i Danmark ifølge Team Danmarks egne disciplinanalyser ligger lavere end det nuværende resultatniveau og kun 10 procent er vurderet 'opfyldt' (42 procent opfyldt i højere grad), kan det undre, at der ikke er sket mere på dette område. Dette kan varsle dårlige tider for danske resultater i fremtiden, hvilket også bekræftes af den sportslige resultatanalyse, hvor Danmark er begyndt at tabe terræn. Set ud fra en helt generel betragtning er problemet, at der kommer huller i rekrutteringsstrømmen til topeliten.

Regeringen har dog på det seneste tilført talentudviklingsområdet flere midler. Det stærkt forøgede fokus på sport og oplevelsesøkonomi i samfundet generelt lagde således i 2007 op til en ekstra indsats, da Kulturministeriet lancerede: 'Handlingsplan for at trække store idrætsbegivenheder til Danmark'. Satsningen indebærer ud over en række andre initiativer også øgede midler til Team Danmarks talentudviklingsarbejde. I alt er der over fire år afsat 40 mio. kr. til fokuseret talentudvikling.

Samlet vurdering: Bronzemedalje med pil op

Trods håb om, at der altså kommer mere fokus på talentudviklingen i dansk idræt, kan der på baggrund af den aktuelle situation kun tildeles en bronzemedalje med pil op på dette område. Indsatsen mangler set over en bred vifte et stykke for at nå international standard.

Slår de utilsigtede konsekvenser af præstationsorienteringen i støttekonceptet igennem i fremtiden, kan Danmark ligefrem begynde at underpræstere målt på medaljer i forhold til befolkningsunderlag. Umiddelbart kunne analyserne derfor berettige til en endnu lavere placering.

Men selvom Team Danmark i henhold til lovgrundlaget er forpligtet til at fremme talentudviklingen står institutionen ikke med hovedansvaret, og støttekonceptet er primært udarbejdet med henblik på at støtte den absolutte (senior)elite. Samtidig viser analyserne, at der i flere idrætsgrene samles godt op på ungdomstalenter. Det giver indtryk af, at talentidentifikation og talentudviklingen på flere områder fungerer, da talentidentifikation og udviklingsprogrammerne i varierende udstrækning bedømmes rimeligt. Derudover kan Team Danmark ikke løfte opgaven alene.

Det ændrer dog ikke ved, at en mere målrettet indsats kan give Danmark en komparativ fordel i fremtiden, og at talentudviklingen bør være en mere integreret del af støttekonceptet i fremtiden. Det kan være en omkostningsfuld affære, men det forekommer forkert at spare her.

Kriterier for tildeling af støtte

Analyserne i rapportens Del 2 viser, at kriterierne for placering af specialforbundene i støttekonceptet rummer store potentialer og i stor udstrækning virker efter hensigten. Tilfredsheden med åbenhed i forbindelse med støttetildelingene er stor. Det samme gælder afklarings- og disciplinanalysernes effekt som værktøjer til at placere specialforbundene i støttekonceptet og som udviklingsværktøjer. Afklarings- og disciplinanalyserne er ganske vist også tunge værktøjer, men samlet sikrer de – under forudsætning af, at de oplysninger, som ligger til grund, er korrekte – et godt og brugbart billede af dansk eliteidræt og de enkelte discipliners elitestatus, som kan bruges til at indplacere specialforbundene i støttekonceptet efter.

På det administrative plan møder man dog kritik af, at nogle spørgsmål og svarkategorier ikke harmonerer, og at specialforbundene må bruge meget tid på at opdatere og indberette oplysninger til disciplinanalysen. Denne kritik kommer også til udtryk i de kvantitative analyser, hvor tilfredsheden ganske vist er stor, men hvor mange også har forbehold.

Desuden oplever nogle forbund, at der ved siden af de officielle bedømmelseskriterier også er andre mere uklare hensyn i spil. Det er således nærliggende at antage, at en af de primære årsager til, at nogle af specialforbundene ikke kan forstå andre forbunds støtteværdighed, er, at der ud over det store fokus på professionel organisering, international udbredelse samt trænings- og konkurrencekvalitet, internationale resultater og OL-discipliner også i praksis lægges vægt på politisk tæft, disciplinernes mediebevågenhed, tv-indtægter samt tradition. Ser man bort fra, at tradition rent faktisk nævnes som et kriterium for vurdering af støtteværdighed i lovgrundlaget, forekommer særligt de sidste fire elementer ikke som velbeskrevne i støttekonceptet.

Det kan betegnes som et kommunikativt problem, ligesom det er vanskeligere at lægge faglige argumenter til grund for en traditionsmæssig tilgang end rene effektivitetsbetragtninger.

Samlet vurdering: Sølvmedalje med pil op

Samlet får delementet 'kriterier for tildeling af støtte' dog en rimelig god karakter, en sølvmedalje med pil op, i denne evaluering. Dette begrundes i følgende forhold:

Generelt er der tilfredshed med Team Danmarks arbejde på dette felt, og set under ét synes det at have international klasse. Når bedømmelsen alligevel hæver sig til at tangere verdensklasse skyldes det, at lovgrundlaget sender et klart signal om, at Team Danmark i stigende udstrækning skal prioritere sine ressourcer. Man kan være enig eller uenig i, at dette er hensigtsmæssigt eller foreneligt med de oprindelige intentioner med Team Danmark, men da der samtidig er indlagt mulighed for at vurdere placering af discipliner på baggrund af tradition, er der derfor tilvejebragt udvidede muligheder for at lave kvalitative vurderinger i forbindelse med støttetildelingen og prioriteringen. Hertil kommer, at de fleste kritiske udsagn reelt set er kritiske mod lovens bogstav, mere end de er utilfredse med Team Danmarks forvaltning af loven (om end der også er udsagn, der går direkte mod Team Danmarks forvaltning af de udstukne retningslinier).

Generelt er det samtidig svært at forestille sig, at alle ustøttede specialforbund skulle være tilfredse med deres indplacering i støttemodellen. Fire ud af ti ustøttede specialforbund forstår dog godt deres placering, mens det er tilfældet for ikke mindre end tre ud af fire af de specialforbund, der støttes med under én mio. kr.

Generelt handler den primære problemstilling inden for dette delområde af evalueringen om, at kommunikationen om støttekonceptets reelle udvælgelseskriterier på nogle områder er uklar. Hertil kommer, at der er nogle problemstillinger af rent administrativt karakter. Blandt andet forekommer arbejdet med afklarings- og disciplinanalyserne tungt. Disse rent administrative forhold behandles mere indgående senere.

Administrativ udmøntning af støtten

Analysen af den administrative udmøntning af støtten giver indtryk af, at der generelt er enighed om, at et vist niveau for administration er nødvendig for at indgå i Team Danmarks støttekoncept. Overordnet er der også konsensus om, at det er nødvendigt at stille krav til de specialforbund, der ønsker støtte.

Team Danmarks administration anses på denne baggrund som velfungerende, om end der er forbedringspotentialer i forhold til omfanget af indberetnings- og kontrolprocedurerne. Det er således vigtigt at få frigjort så mange ressourcer som muligt til brug for udviklingsarbejdet, både internt i Team Danmark, men også i forhold til arbejdet med eliteudøverne på specialforbunds niveau. Også procedurerne omkring ansøgning om støtte samt spørgsmålet om sikkerhed for bevillinger over flere år kan der med fordel ses nærmere på.

Samlet vurdering: Sølvmedalje

Derfor gives der en sølvmedalje til den administrative udmøntning af støtten, da det især fra de mindre forbunds side lyder, at den administrative belastning til tider er for høj. Men også fordi mange af respondenterne indikerer, at der er forhold på dette område, som kunne være bedre,

selvom det generelt fungerer godt. Der er med andre ord problemer, der ikke er adresseret. Her tænkes især på det administrative arbejde forbundet med ansøgning om støtte, men også det forhold, at specialforbundene finder det for usikkert kun at have sikkerhed for bevillinger for et år ad gangen. Endvidere efterlader analyserne det indtryk, at behandlingen af de forskellige specialforbund kunne strømlines, så ingen efterlades med det indtryk, at nogle forbund har længere snor end andre. Men generelt er arbejdet på internationalt niveau.

Samarbejdsrelationer

Når Team Danmarks samarbejdsrelationer skal vurderes, er det vigtigt at være opmærksom på, at denne evaluering kun har inddraget den ene side. Team Danmarks mening om, hvordan samarbejdet med specialforbundene fungerer, er ikke blevet berørt. Dette forhold medfører en klar risiko for, at analysen bliver ensidig, og at eventuelle kritikpunkter overdrives.

I praksis er det et beskedent problem. Der er således stor opslutning til Team Danmark og tilfredshed med de faglige kompetencer og samarbejdsrelationerne. Vigtigst synes at være, at respondenterne overordnet mener, at samarbejdet er præget af tillid snarere end kontrol, og at de indgåede samarbejdsaftaler er realistiske at leve op til. At konsulenterne er fagligt kompetente og fungerer som gode sparrings- og samarbejdspartnere i det daglige, tæller ligeledes på plussiden. Det holder internationalt niveau.

Samlet vurdering: Sølvmedalje med pil op

På trods af den generelt store opslutning til og tilfredshed med den måde, som samarbejdet fungerer på, kan der ikke gives topkarakter til dette delområde af evalueringen. Det skyldes det forhold, at der i stor udstrækning angives 'Delvis enighed' i de fleste spørgsmål. Det betyder, at der på trods af generel tilfredshed alligevel er elementer, der kan forbedres og problemer, der skal adresseres, sådan som nogle af interessenterne er inde på i forbindelse med de kvalitative fokusgruppeinterview. Dette vender vi tilbage til i næste kapitel.

Ekspertbistand til elitesportsfolk

Analysen af Team Danmarks eksperttilbud efterlader overordnet et indtryk af et velfungerende system, dog med nogle knaster.

Overordnet er der stor grad af tilfredshed med støttekonceptets tilbud, hvad angår ekspertbistand til eliteudøvere. Dette gælder service og vidensniveauet inden for skadesforebyggelse og -behandling, idrætsfysiologi og testning samt kost og ernæring.

Dog må det bemærkes, at de aktive og sportscheferne er lidt mere skeptiske end de øvrige respondenter, når det kommer til videns- og serviceniveau inden for skadesforebyggelse og skadesbehandling samt kost og ernæring. Desuden er især landstrænerne utilfredse med det sportsp psykologiske tilbud, som man finder utilstrækkeligt under Team Danmark. Denne kritik er så markant, at den samlede bedømmelse kommer til at ligge et stykke fra verdensklasseniveauet.

Selvom det ikke er nævnt i forbindelse med selve analyserne, er der en svag tendens til, at de mest støttede er mest kritiske. Det indikerer, at Team Danmark måske ikke helt har løftet deres ekspertbistand til det næste niveau, hvor de forbund, der selv har ressourcer på området, også mener, at de kan hente nok nyttig viden i Team Danmark.

Samlet vurdering: Sølvmedalje

Derfor bliver den samlede vurdering af dette delområde i evalueringen en sølvmedalje. Ud over kritikken af de sportspsykologiske tilbud er der også en vis utilfredshed med koordinationen af de forskellige tilbud blandt de respondenter, der er utilfredse med enkelte delområder. Da der også peges på problemer med at få støtte til idrætsmedicinsk behandling i udlandet, er niveauet på dette område et stykke fra det niveau, som ville udløse en guldmedalje.

Faciliteter

Kapitlet om faciliteter har haft til hensigt at vurdere, i hvilken udstrækning den facilitetsmæssige dimension af støttekonceptet er tilfredsstillende. Overordnet set viser analyserne, at der er stor grad af tilfredshed med Team Danmarks bidrag til udviklingen af gode og tidssvarende faciliteter med rimelig adgang. De faciliteter og det udstyr, der stilles til rådighed via Team Danmark, er der også overvejende stor tilfredshed med. Herunder er tilfredsheden mest markant blandt dem, der har mulighed for i størst mulig grad at benytte Team Danmark-faciliteter.

Der er også stor enighed om, at Team Danmark hjælper til med faciliteterne, men noget større uenighed om, hvor gode de rent faktisk er, og hvor tit de er til rådighed. Flere er positive end negative, men der er store forskelle fra idrætsgren til idrætsgren.

Hertil kommer, at mange af respondenterne placerer deres svar i kategorien 'Delvist enig' på de forskellige spørgsmål, ligesom repræsentanter fra Team Danmark udtrykker bekymring for, om institutionen selv prioriterer facilitetsområdet højt nok. Det betyder, at der ud over den generelle tilfredshed også er et 'men'. Endelig viser analyserne, at kvaliteten af og adgangen til faciliteterne ikke alle steder er i top kvalitetsmæssigt, ligesom der er behov for at forbedre faciliteterne i forhold til fremtidige behov.

Samlet vurdering: Sølvmedalje

Derfor kan der ikke gives topkarakter til dette delområde i evalueringen. Selvom meget falder tilbage på de forhåndenværende ressourcer, er der elementer, som ikke lever op til verdensklassestandard. Evalueringen er ikke gået i detaljer med længere udredninger af, hvilke idrætsgrene det konkret drejer sig om, og der forestår derfor et yderligere afklaringsarbejde, men med udgangspunkt i datamaterialet er det klart, at problemstillingerne er idrætsgrenspecifikke.

Den facilitetsmæssige dimension i støttekonceptet tildeles på denne baggrund en sølvmedalje.

Trænings- og konkurrencebetingelser

Trænings- og konkurrencebetingelserne er tæt koblet til spørgsmålet om den facilitetsmæssige dimension gennemgået ovenfor. Uden de nødvendige faciliteter til rådighed er eliteudøverne allerede dårligt stillede.

Trænings- og konkurrencebetingelserne forstås i denne sammenhæng som mulighederne for at få kvalificeret sparring og modstand på nationalt og internationalt plan, om eliteudøverne har det nødvendige antal trænere osv., og hvorvidt udøverne har gode muligheder for at deltage i konkurrencer på internationalt niveau.

Analyserne af forholdene på dette område viser, at det ifølge respondenterne er muligt at få adgang til internationale konkurrencer, hvilket overordnet set er meget positivt, da dette ifølge den internationale litteratur på området er vigtigt for at få prøvet udøverne og givet dem den nødvendige erfaring på højeste niveau. Det øger alt andet lige mulighederne for, at de kan præstere ved de afgørende mesterskaber, slutrunder etc.

Dog må det samtidig påpeges, at evalueringens analyser viser, at især de individuelle discipliner har problemer med at få tilstrækkelig kvalitet på nationalt niveau. Hertil kommer, at kun én ud af ti mener, at træningsbetingelserne herhjemme er meget gode. Dette er lettere kritisk.

Samlet vurdering: Bronzemedalje med pil op

Selvom der overordnet er nogenlunde tilfredshed med trænings- og konkurrencebetingelserne, er det samtidig gennemgående, at Danmark ikke er på samme niveau som andre lande. Så snart sammenligningen laves med internationale konkurrenter, viser analyserne, at det står dårligt til i forhold til den træningsmæssige kvalitet – her forstået som trænerens kompetence, antallet af trænere pr. udøver og træningsmiljøet generelt.

Man kan sige, at Danmark som nation er bagud på point, inden de internationale konkurrencer starter. Godt nok er interessenterne berørt af støttekonceptet mere tilfredse med betingelserne inden de store konkurrencer, men det signalerer et 'deltidskoncept', hvilket er problematisk al den stund, at det internationale niveau er højere.

Trænings- og konkurrencebetingelserne holder således ikke fuldt ud den internationale standard, der udløser en sølvmedalje inden for denne evalueringens vurderingskriterier. Derfor tildeles en bronzemedalje med pil op til dette delområde i evalueringen.

Finansieringen af elitearbejdet

Det er meget vanskeligt at tildele medaljer til en del af støttekonceptet, der er politisk præget. Dels er det klart, at der ligger meget store interesser i specialforbundene for at opnå økonomisk støtte, dels kan det være forbundet med store konsekvenser helt eller delvist at miste støtten. Fordelingen af goderne i samfundet er altid - i sidste ende politisk bestemt. Ganske vist har Team Danmark i overensstemmelse med den generelle danske tradition om armslængdefrihed fået overdraget ansvaret for at foretage de nærmere vurderinger og defineret en række kriterier som

udgangspunkt for støttetildelingene. Men da lovgrundlaget samtidig lægger op til, at tradition og dermed også kulturelt betingede argumenter kan bruges som vurderingsgrundlag for tildeling af støtten, er der åbnet for mange forskellige fortolkninger af de faglige vurderinger.

Dette er nok i virkeligheden støttekonceptets største svaghed. Et forhold, som ikke kan lægges Team Danmark til last, men som også må accepteres som sådan. Det er et grundvilkår ved armslængdeprincippet. Der vil altid være rum for fortolkning af hvilken som helst rammelovgivning. Hertil kommer, at perioden op til seneste lovrevision og processen omkring implementeringen af det efterfølgende støttekoncept var præget af mange idrætspolitiske konflikter, der stadig påvirker arbejdet i flere specialforbund, Team Danmark og de to siders samarbejdsrelationer.

Når dette er sagt, har det ikke været denne evaluerings opdrag at være 'dommer' på den proces, men alene at tage udgangspunkt i det aktuelle støttekoncept, lovgrundlaget og resultatkontrakten.

Samlet vurdering: Sølvmedalje

På denne baggrund kan man konstatere, at der reelt set synes at være foretaget en meget lille omfordeling økonomisk. I forhold til lovgrundlaget og dets intentioner kan man diskutere, om dette er tilfredsstillende. Med international målestok er det ikke. Og måden støttekonceptet håndteres på inden for dette område er derfor ikke verdensklasse, når man tager udgangspunkt i, at der med lovgrundlaget blev lagt op til skarpere prioritering.

På den anden side kan man argumentere for, at der er grænser for, hvor kraftigt man kan prioritere og fokusere ressourcerne uden at indsnævre feltet af idrætsgrene så kraftigt, at det ikke er muligt at efterkomme ambitionerne om flere medaljer. Desuden kan man diskutere, hvor skarp prioritering der reelt var lagt op til. Prioriteringen skal altså være et hensigtsmæssigt kompromis, der også tager relevante kvalitative hensyn til specialforbundenes forudsætninger og særlige forhold samt dansk tradition.

Med isoleret udgangspunkt i lovgrundlaget og resultatkontrakten er det alt taget i betragtning rimeligt at tildele en sølvmedalje til dette centrale delområde i evalueringen af støttekonceptet. Om den nuværende prioritering set i et bredere perspektiv er hensigtsmæssig, diskuterer vi nærmere i de nedenstående to kapitler.

Samlet vurdering af støttekonceptet

På baggrund af ovenstående kan den samlede bedømmelse af evalueringens delområder gives. Af nedenstående tabel ses de enkelte områders bedømmelse samt den samlede.

Delområde	Medaljetildeling	Pointscore
Sportslige resultatmål	Sølvmedalje ↓	6
Social og samfundsmæssig forsvarlighed	Guldmedalje ↓	9
Talentudvikling	Bronzemedalje ↑	5
Kriterier for tildeling af støtte	Sølvmedalje ↑	8
Administrativ udmøntning	Sølvmedalje -	7
Samarbejdsrelationer	Sølvmedalje ↑	8
Ekspertbistand til elitesportsfolk	Sølvmedalje -	7
Faciliteter	Sølvmedalje -	7
Trænings- og konkurrencebetingelser	Bronzemedalje ↑	5
Finansiering af elitearbejdet	Sølvmedalje -	7
Samlet bedømmelse (i alt)	Sølvmedalje -	69

Tabel 35: Samlet bedømmelse af Team Danmarks støttekoncept

Samlet vurdering: Sølvmedalje

Som det fremgår, tildeles der en samlet sølvmedalje til støttekonceptet. Dog tæt på kategorien: 'Sølvmedalje med pil op', der tildeles for en samlet pointsum mellem 71 og 80.

I de kommende kapitler uddrages evalueringens vigtigste elementer, og der opstilles forslag til forbedringer af støttekonceptet.

Perspektiver: Hvad er der særlig grund til at hæfte sig ved?

Indledning

Ovenstående kapitel har givet en samlet sølvmedalje til områderne omfattet af evalueringen. Det giver indtryk af, at Team Danmark arbejder sobert og i vid udstrækning yderst tilfredsstillende med udviklingen af dansk eliteidræt inden for rammerne af lovgrundlaget, resultatkontrakten og støttekonceptet.

Mindre justeringer af støttekonceptet kan i vid udstrækning forbedre indsatsen. Alligevel er der centrale områder af udviklingen herhjemme og internationalt, som det er særligt værd at hæfte sig ved i forbindelse med vurderingen af, hvilke forbedringer der bør indarbejdes i det nye støttekoncept.

Disse skal vi kredse om nu, da de i større eller mindre udstrækning rejser spørgsmål af mere kulturpolitisk karakter. I denne Del 3's sidste kapitel gives en samlet vurdering af fremtidige indsatsområder samt et forslag til en støttemodel, der i størst mulig udstrækning tager højde herfor.

Svækket konkurrenceevne som følge af skærpet international konkurrence

“If we wish to identify which country is the most efficient (i.e. which country succeeds in achieving sporting success using the sources (at macro-level) available), then differences in population, wealth and other economic, political and sociological circumstances must be considered. It is self-evident that establishing such criteria is impossible albeit for the simple reason that we are not even aware of all the factors that influence sporting success.” (De Bosscher 2007: 41)

På trods af, at det er en kompleks affære at indkredse alle de potentielle faktorer, der påvirker mulighederne for at vinde medaljer, er der ingen tvivl om, at socio-økonomiske faktorer spiller en rolle for et lands medaljekapabilitet. Her er faktorer som befolkningsunderlag og nationens økonomiske styrke vigtige (De Bosscher 2007: 28). Med andre ord er der naturlige grænser for, hvor godt dansk eliteidræt kan klare sig internationalt. Danmark er dog et relativt rigt land, og set i forhold til dette parameter må man hæfte sig ved, at dansk eliteidræt underpræsterer generelt.

Udefra betragtet kan man sige, at meget tyder på, at det danske elitesystem er ved at blive sat af ressourcemæssigt i forhold til mange andre nationer, der allokerer flere midler til området, end det sker herhjemme. En nærliggende tolkning af resultaterne angående præstationerne i forhold til BNP er, at Danmark ikke allokerer den samme andel af BNP over i elitesatsninger som andre nationer. Ikke desto mindre er det langt fra givet, at der ligger nogen nødvendighed i, at elitesystemet i Danmark, og hermed menes også Team Danmark, på trods af dette skal have flere midler.

Andre samfundsmæssige områder i Danmark prioriteres - med god grund - højt, og alt i alt er idrætsområdet generelt ikke en sektor, der fattes penge. Tips- og lottomidlerne har gennem

mange år flydt til idrætsområdet uden nogen stram statslig styring og uden de økonomiske tilpasninger eller krav om højere produktivitet, som man har set inden for mange andre væsentlige velfærdsområder. Det være sig sygehussektoren, det sociale område eller andre dele af velfærdssystemet.

Selvom statsinstitutionen Team Danmark med den nye elitelov og resultatkontrakten er underlagt strengere krav og mere direkte styring, har institutionens bevillinger heller ikke været udsat for nedskæringer. I den forstand må man sige, at eliteidrætsområdet herhjemme ikke lider af decideret iltmangel. Oven i de centrale midler tilføres på det kommunale niveau omkring 25 mio. kr. om året i målrettede elitesportsmidler via de lokalt forankrede elitestøtteorganisationer, der er opstået i mange kommuner i de senere år (jf. Storm og Brandt et. al. 2008).

Lægges hertil, at regeringens handlingsplan for at tiltrække store idrætsbegivenheder til Danmark, der blev lanceret i 2007, tilfører 260 mio. kr. over en fireårig periode – fra 2008 til 2011 – til området, hvoraf staten finansierer langt hovedparten i form af ekstra bevillinger, ligger det ikke lige for at argumentere for flere midler målrettet eliteidrætten med mindre man fra politisk side vil sætte mere alvor bag ønsket om bedre internationale resultater. Generelt ligger det dog ikke i tidsånden at forøge det offentlige forbrug væsentligt, selvom tips- og lottemidlerne, som hovedsageligt finansierer Team Danmarks virksomhed, har været en historisk undtagelse - en slags 'ekstra-offentlig-udgift' - og har tilført området stadig flere midler.

Selvom 'kun' 40 mio. kr. af midlerne fra handlingsplanen skal gå direkte til talentudvikling og 'kun' 80 mio. kr. af den samlede ramme i handlingsplanen er afsat til det nye Elitefacilitetsudvalgs arbejde med at forbedre de danske eliteidrætsfaciliteter⁶³, må man alt andet lige betragte idrætssektoren, og herunder ikke mindst det snævre elitesportsområde, som et kulturelt område med rimeligt fokus. Set historisk er det nok svært at pege på tidligere regeringsperioder, hvor eliteidrætten har nydt større opmærksomhed. Det er i dette perspektiv, at mange interessenters krav eller ønsker om øgede bevillinger skal ses.

Når dette er sagt, er der ingen tvivl om, at det internationale konkurrenceniveau er skærpet. Selvom der er kommet flere medaljer at konkurrere om, har flere lande udviklet medaljekapabilitet, og en række nationer satser massivt på eliteidræt, mens flere endnu retter ind på samme spor. Desuden er Team Danmark blevet pålagt flere opgaver, ligesom der er stillet krav om flere medaljer inden for en nogenlunde fastholdt økonomisk ramme. Det giver selvsagt nogle udfordringer, der allerede nu viser sig i form af vigende konkurrenceevne.

Meget vil ganske givet afhænge af, hvor godt danske atleter kommer til at klare sig ved det kommende OL i Beijing, men som udgangspunkt ligger det nok ikke lige for at anmode det offentlige om flere midler.

Derimod viser analyserne af de sportslige resultater, at det vil give bedre mening at overveje, om det sportslige resultatmål, der er sat op for institutionens virke, er hensigtsmæssigt. Meget tyder på, at det - i første omgang i hvert fald - vil være mere rimeligt at rette fokus her i stedet for at

---

⁶³ Det skal nævnes, at Elitefacilitetsudvalget fokuserer på konkurrencefaciliteter.

koncentrere fokus på de begrænsede ressourcer. Selvom det må være et hovedmål for Team Danmark til stadighed at medvirke til at frembringe så gode internationale sportslige resultater som muligt, virker det ikke realistisk, at Team Danmark i fremtiden kan leve op til forbedringer af medaljeporteføljen, da den internationale konkurrencesituation hæver prisen på medaljer.

Derfor virker det mere rimeligt, at der aftales realistiske resultatmål og ikke mindst udvikles mere nuancerede målemetoder, som tager højde for forskelle i investeringer i de forskellige lande - herunder indregner forskelle i egne og andre landes forudsætninger på områder som befolkningsgrundlag og BNP (selvom dette kun er grove mål). Det vil give en markant bedre fornemmelse af, om Kulturministeriet og samfundet generelt får valuta for de midler, der investeres på området. I dette mål kan også tages højde for idrætsgrensspecifikke forhold, idrætsgrenenes udbredelse, tradition mv.

I kapitlet om de sportslige resultatmål er der givet omfattende bud på, hvordan man kan måle den danske konkurrenceevne, men der henstår stadig et udviklingsarbejde med at nuancere dette med udgangspunkt i danske forhold og traditioner, og dette bør være et fremtidigt indsatsområde på linje med forbedringen af de øvrige områder identificeret i denne evaluering. Målet kan danne udgangspunkt for opstilling af en rimelig resultatmålsætning, hvor ressourcer, opgaver og resultater harmonerer.

Sker dette ikke, vil arbejdet med eliteidræt herhjemme blive meningsløst i takt med, at afstanden mellem kravet om flere medaljer og de forhåndenværende ressourcer bliver større og større, fordi det stigende internationale konkurrenceniveau hæfter Danmark af.

Pres for nye løsninger hvad angår det sociale og samfundsmæssige ansvar

Tidspresset og den internationale konkurrence udfordrer løbende den danske kombination af præstationsorientering og fordringen om at modvirke, at udøverne bliver 'sociale tabere'. Evalueringen viser, at problemstillingen er lige så present som tidligere, selvom Team Danmark spiller en stor rolle for at kompensere og generelt lever op til sine forpligtelser.

Med støttekonceptet, der har strammet resultatforventningerne i forhold til det tidligere samt den stigende internationale konkurrence, tyder meget på, at den aktuelle ambition om at sikre en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig udvikling af dansk eliteidræt er ved at komme under pres. Nogle af de interviewede interessenter er inde på, at man betinget af den internationale udvikling i meget højere grad kommer til at vælge. Ifølge disses udsagn er der inden for en række discipliner en udvikling, der betinger, at det er nødvendigt for nogle aktive at droppe alt andet, så længe sportskarrieren er i gang.

Imidlertid er dette ikke foreneligt med de kulturpolitiske værdier, Team Danmark har hvilet på siden institutionens oprettelse, og som kommer til udtryk i både loven og resultatkontrakten med Kulturministeriet. Kravet om en social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling er klart og bør fastholdes, sådan som Team Danmark har gjort det med succes indtil videre. Det er kulturpolitisk uforsvarligt at forankre en offentligt finansieret udvikling af eliten uden nogen former for regulering eller krav til etik og social ansvarlighed.

Det betyder dog ikke, at man ikke skal være opmærksom på den problemstilling, som løbende aktualiseres af den internationale udvikling, og som i større eller mindre udstrækning begynder at stille spørgsmålstegn ved, om det i fremtiden vil være muligt at forene de to dimensioner på samme operationelle måde som nu.

I forhold til støttekonceptets konkrete niveau er en nærliggende tanke at påbegynde eksperimenter, hvor man afprøver alternative måder at sikre den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed på. En interessant i et fokusgruppeinterview er eksempelvis inde på en løsningsmodel, der handler om i højere udstrækning at hjælpe efter eliteidrætskarrierens forløb.

"Jeg synes det er et problem, at vi hiver dem igennem en eller anden uddannelse, og så kommer de ud og tjener penge (på sporten, red.), så de kan få det til at hænge sammen. Og det gør de måske i ti til tolv år, og når de er færdige og så står der, så kan det godt være, at man har en gymnasieuddannelse, som ligger mange år tilbage, og det kan også være man har en kontoruddannelse, men den kommer de aldrig til at anvende. Og der synes jeg, og igen er det sikkert disciplinspecifikt, at Team Danmark skal komme ind bagefter. Og det meget mere end i dag, hvor man stopper og - hvad så?"

En anden interessant peger i et af fokusgruppeinterviewene på, at det sportslige niveau ville blive højere, hvis man kunne tage udøverne ud af job/uddannelse i nogle perioder af karrieren med henblik på træning.⁶⁴ Argumentet ligner meget de holdninger, som særligt fremføres af aktører inden for de professionelle sportsgrene afdækket i tidligere undersøgelser af eliteudøvernes vilkår. Her er holdningen, at udøverne skal have lov at forfølge deres mål, når nu de har potentialet.

Fremtiden: Parallel eller sekventiel tilgang?

En måde at angribe problemstillingen på i udlandet har været at samle udøverne på eliteskoler, hvor undervisning og træning foregår samlet. Dette løser en del af det tidsmæssige problem, som udøverne står over for, da transport mellem uddannelsesinstitution og træning minimeres. Det samme gælder transport til og fra hjem, madlavning osv., da udøverne bor og spiser på skolen. Herhjemme har Team Danmark skabt en variant af denne model i form af de tre elitelandsbyer, som er beliggende i Brøndby, Farum og Århus. En nærliggende løsning ville dermed være at styrke og udvide denne indsats til stadigt flere udøvere og discipliner. Dette er imidlertid ikke en helt uproblematisk tilgang, da de udenlandske erfaringer måske nok er gode, hvad angår det sportslige, men på den anden side ikke er hensigtsmæssig i forhold til den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed.

Ifølge KMPG (2002: 169) peger tyske undersøgelser af det tyske elitesystem over for det franske således på, at udøvernes sociale status i Frankrig forringes, fordi deres sociale mobilitet i opadgående retning ikke er særlig stor. Dette står i kontrast til Tyskland, hvor udøverne er opadgående socialt mobile. Ifølge KMPG er forklaringen på det franske fænomen:

---

⁶⁴ Det skal her nævnes, at nogle aktive - med forbundet og Team Danmarks accept - holder pause i kortere eller længere perioder for at hellige sig sporten. I disse perioder er Team Danmark med til at dække deres leveomkostninger. Denne mulighed foreligger altså allerede i mindre udstrækning.

"(...) at de aktive udøvere holdes i idræts- og uddannelsesmæssige kuvøser og eliteinstitutioner, mens de aktive udøvere i Tyskland har deres gang sammen med almindelige mennesker på almindelige uddannelsesinstitutioner og derfor reelt får en bedre uddannelse end i Frankrig." (Ibid: 169)

Med andre ord er der altså ikke ubetinget gode erfaringer med centralisering internationalt, når det kommer til spørgsmålet om den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed, da udøverne ikke udfordres af det omgivende samfunds normer.

En anden måde at angribe problemet med stigende krav til træning og konkurrence er som ovenfor nævnt at flytte støttesystemet over mod slutningen af elitekarrieren eller efter. Dette gør man blandt andet i Holland, hvor udøverne kan søge penge til brug i overgangen fra elitesport til civil karriere i op til to år. I Storbritannien findes desuden et såkaldt 'performance lifestyle service', hvor rådgivere hjælper med overgangen fra elitekarrieren til det civile liv. I Canada kan man optage lån på fordelagtige vilkår til studier, og der er rådgivningsseminarer, der skal forberede udøverne til livet efter idrætskarrieren. I Italien gøres der også indsatser, og i Norge kan udøverne få hjælp til at forberede sig og planlægge livet efter karrieren. Initiativer som de fireårige gymnasieuddannelser i stil med de danske samt muligheden for at få suppleret indkomsten, mens man studerer, har man også i Belgien, således at udøverne motiveres til at fortsætte studierne.

I forhold til den jobmæssige situation spiller staten i Frankrig en klar rolle i forhold til at sikre jobmuligheder for eliteudøverne:

"Since the law of July 16 1984 and in order to address the difficult social and financial positions that some elite athletes find themselves in, particularly in the non-professional individual sports, the French state has created a range of contracts guaranteeing elite athletes access to the labour market." (Bayle, E. et. al. 2008: 153)

Dette sker eksplicit for at balancere elitekarrieren med den civile karriere efter sportskarrierens ophør. Ordningen medfører statstilskud til at ansætte eliteudøvere. I 70 procent af tilfældene bliver udøverne ansat i offentlige stillinger.

Mange lande tager således i stigende grad et holistisk blik på eliteudøvernes situation, og det vil derfor være forkert at sige, at Danmark er unik på dette område. Hvad, der derimod er klart, er, at Danmark formentlig er et af de få lande internationalt set, der tillægger job-/uddannelsesdimensionen så stor vægt, mens karrieren står på. Støtte i forbindelse med overgangen til livet efter idrætskarrieren, eksempelvis til at komme i gang med en uddannelse eller få et job, forekommer imidlertid ikke at være bedre udviklet end andre steder i verden.

Her synes et fremtidig indsatsområde således at være identificeret. En mulighed er at kompensere for eliteidrætskravene med flere udstrakte og fleksible job- eller uddannelsesforløb og samtidig give bedre rådgivning og hjælp ved elitekarrierens afslutning. Dette kan være et modtræk mod den stigende internationale konkurrence, samtidig med at den social-etiske fordring fastholdes. Faldgruberne skal dog nøje overvejes. Gennem en eventuel udskydelse af uddannelse og job vil udøverne komme ind i en forskudt livsbane i forhold til deres jævnaldrende.

Blandt andet vil udøverne komme bagud i forhold til indtægt, pensionsopsparing mv. En repræsentant fra Team Danmark anfører:

"Det, der er problemet, synes jeg også, det er, at hvis de kigger på jævnaldrende, som ikke har dyrket eliteidræt, så er de jo sat meget tilbage i forhold til indtægtsniveau og pensionsopsparing mv. Og der kan man sige: Jamen, det er dyrt købte erfaringer et eller andet sted. Man kan spørge sig selv om, hvor mange vil stå som 60-årige og stadig synes, det er fedt at have dyrket eliteidræt for tredive år siden - forstå mig ret. Og der kan man sige, at man set i lyset af vores ønske om de hele eliteidrætsmennesker skal man kigge på at skabe forhold som inden for balletten, hvor man kan pensioneres som 38-årig."

En pensionsordning som ballettens⁶⁵ ligger nok umiddelbart uden for det realiserbare, men forudsat, at danske udøvere skal levere rimelige resultater i fremtiden, kræver det stigende internationale pres nogle grundige overvejelser - også på det kulturpolitiske niveau.

Samtidig må Team Danmark se nærmere på, hvordan man kan skabe større fleksibilitet i forhold til arbejdsmarkedet. Større dialog med offentlige myndigheder, forsvaret, politiet og sundhedsvæsenet kunne være oplagte muligheder. Men også private virksomheder må kunne se fordele i at tilbyde eliteudøvere job på fleksible vilkår. Sponsorater kan jo tage form af lønudbetaling på fuld tid, selvom udøveren kun arbejder på halv.

Endelig forestår et lobbyarbejde for at give udøverne bedre vilkår. Dette drejer sig konkret om at få påvirket relevante politikere til at bære budskabet videre om, at eliteudøvere skal have mere fleksible vilkår i uddannelsessektoren. På længere sigt handler det også om at få overbevidst arbejdsmarkedets parter om, at eliteudøvere kan være en god arbejdskraft, mens de dyrker elitesport.

For beskedent fokus på talentudvikling

Det er Team Danmarks opgave at støtte topeleiten i Danmark. Ifølge lovgrundlaget og bemærkningerne hertil, skal dette i dag ske på et grundlag, hvor der fokuseres og prioriteres, og hvor der satses på discipliner og specialforbund, hvor der er rimelige muligheder for at vinde medaljer. Analyserne af støttekonceptet viser imidlertid, at der er opstået et problem på dette område, der bør tages hånd om. Danmark er som lille land meget afhængig af, at talentidentifikation og -udvikling fungerer. Befolkningsunderlaget herhjemme producerer selvsagt ikke 'naturligt' samme mængde talenter, som andre større nationer gør. I stedet må der være kvalitet i talentarbejdet, så der kan kompenseres for den begrænsede talentmasse.

Derfor er det et problem, at der er nogen uklarhed om rollefordelingen mellem Team Danmark, og specialforbundene i forhold til, hvem der skal tage teten. Desuden er det et problem, at præstationsorienteringen i støttekonceptet i praksis medfører, at specialforbundene agerer kortsigtet.

---

⁶⁵ En beskrivelse af 'balletmodellen' er vedlagt i bilag 7.

Analyserne i denne evaluering efterlader det indtryk, at det øgede talentfokus - som den reviderede lov og dens bemærkninger i princippet lægger op til - ikke i tilstrækkelig grad er velintegreret i støttekonceptet - både i beskrivelsen af det, men også i praksis. Hvem har ansvaret? Det spørgsmål savner et klart svar, som alle parter er indforstået med. I forhold til forberedelses- og udviklingsprojekterne ligger der også muligheder for at styrke talentudviklingen, men spørgsmålet er om det sker i tilstrækkelig udstrækning? Det er ikke inden for rammerne af denne evaluering muligt at komme til bunds i dette spørgsmål, men selvom talentudvikling og talentidentifikation fungerer inden for en række idrætsgrene, viser de indikationer, som er fremkommet, at der er langt til verdensklasseniveau, hvis man anerkender vigtigheden af talentudviklingsdimensionen for et lille land som Danmark.

Derfor bør Team Danmark i langt større udstrækning, end det sker for nærværende, tage ansvaret og gå forrest med koordination og støtte. Nogle af respondenterne i evalueringens interviews foreslår, at der laves et selvstændigt støttekoncept i forhold til talentudvikling. Andre ønsker vandtætte skotter mellem den mere præstationsorienterede støtte og talentudviklingsmidlerne i den forstand, at talentudviklingsprojekter skal kunne køre videre, uanset om det givne specialforbunds topatleter ikke leverer varen og fratages støtten.

Dette er bestemt relevante forslag, men derudover må der tænkes i kreative nye løsninger. Set i lyset af nedgangen i den danske konkurrenceevne og med udgangspunkt i, at midlerne til Team Danmark formentlig ikke forøges væsentligt i fremtiden, skal talentarbejdet sætte på nye formler.

To hovedelementer synes at træde frem i denne sammenhæng. Dels er det et spørgsmål om bedre talentidentifikation, og dels er det et spørgsmål om bedre udvikling af de identificerede talenter.

Den australske inspiration: Alternativ tilrettelæggelse af talentidentifikation

I Danmark foregår talentidentifikationen stort set kun gennem foreningslivet. Udøverne vælger selv den idrætsgren, de ønsker at dyrke, og gennem dette system er der generel tillid til, at de bedste automatisk bliver fundet. Det er formentlig korrekt i stor udstrækning. Ligeledes er det nok heller ikke nogen tvivl om, at det er den talentidentifikationsmåde, der er tradition for herhjemme, og som vi sætter vores lid til. Inden for en række af de danske paradediscipliner findes velfungerende systemer baseret på denne tilgang.

Men det er ikke nok at tro og stole på tradition længere. Med den systematiske udvikling, som andre nationer lægger for dagen, skal der arbejdes mere strategisk for at være konkurrencedygtig. Ellers vil Danmark tabe yderligere terræn og konkurrenceevne. Igen er det naturligt et spørgsmål om ressourcer, ligesom et sådant program skal tilrettelægges under rette etiske hensyn og med udgangspunkt i frivillighed. Men hvorfor ikke oprette et talentudviklingens 'task force', der udvikler en model til screening og parring af potentielle eliteudøvere med relevante sportsgrene?

Det er sådan, det foregår i Australien, og her har man ifølge den internationale forskning et af de mest effektive talentidentifikations- og talentudviklingsprogrammer i verden. Systemet udgør et meget centralt element i den massive internationale resultatsucces, som Australien udviser.

Umiddelbart virker tilgangen måske udansk og svært forenelig med den foreningsbårne tradition, men sker det på frivillige vilkår, og underlægges det de rette etiske retningslinier, forekommer det som en farbar vej at gå. Det er ikke nødvendigvis hensigtsmæssigt at implementere den australske model, men man kan lade sig inspirere og tilpasse modellen til danske forhold og traditioner.

Den nærmere tilrettelæggelse af programmet samt dets praktiske udførelse kræver selvsagt en gennemtænkt helhedsplan, hvor klubber, specialforbund, DIF, Team Danmark og kommunerne skal arbejde sammen – og det kan formentlig sættes op på en hensigtsmæssig måde.

Proaktiv anvendelse af viden til at løfte talenterne til toppen

Hvad angår talentudviklingen, synes det underligt, at der ikke findes en central database, som skaber løbende overblik over danske atleters nationale og internationale juniorresultater. De fleste specialforbund laver selv statistik, men en samling af denne information er aldrig sket. I forbindelse med denne evaluering er dette forsøgt, og resultatet fremgår af bilag 9. Selvom materialet viser nogle tendenser, er det endnu mangelfuldt, men ad åre vil det kunne udvikles til et brugbart, fremadrettet vidensværktøj. Det vil desuden være hensigtsmæssigt at udvide databasen med en analyse af danske medaljetagers resultater i juniorårene. Ud fra et sådant materiale vil det være muligt for Team Danmark at følge bedre med i udviklingen inden for de forskellige discipliner.

Gennem analyser af materialet kunne der laves proaktive indsatser over for lovende talenter, og der kan sættes ind i forhold til områder, hvor talentudviklingen har haltet. Inden for nogle discipliner kan materialet endog holdes op mod internationale standarder med henblik på at forudsige mulighederne for fremtidige medaljer.

Denne meget systematiske og analytiske fremgangsmåde er ifølge den internationale litteratur den, der skaber de bedste internationale eliteresultater.

Finansierings- og prioriteringsmæssige problemstillinger

Finansieringsproblemer

"Vi kan ikke blive ved med at spare os til flere medaljer. Det er vi nødt til at tage op. Hvis vi skal vinde de medaljer, så må de lægge nogle flere penge." (Interessant om Team Danmarks budgetramme)

"Jeg tror ikke, det vil være politisk fremkommeligt at få flere midler til Team Danmark, for så vil der straks være nogen, der siger, hvorfor ikke nogle flere plejehjem osv. Vi kommer ikke igennem med det, det tror jeg ikke på. Så konflikterne ligger der, men jeg

tror ikke de er til at løse." (Repræsentant fra Team Danmark om mulighederne for yderligere bevillinger)

Ovenstående citater illustrerer essensen af den problemstilling, som tilrettelæggelsen af det nye støttekoncept står over for. Selvom man kan påpege, at offentligt finansierede institutioner altid er gode til at argumentere for nødvendigheden af yderligere allokering af penge, er finansieringsspørgsmålet i dette tilfælde ikke blot noget, der rejses af Team Danmark selv, men i lige så høj udstrækning af interessenterne i eliteidrætsverdenen samt den internationale forskning.

Det er på baggrund af ovenstående klart, at det internationale pres og det 'oprustningskapløb', som de store nationer, men også de mindre, har sat i gang, gør det stadigt mere kostbart at opnå medaljer. Allerede tilbage i midten af halvfemserne blev det påpeget, at den offentlige støtte til eliteidræt var stagnerende eller direkte faldende i forhold til den omkostningsudvikling, der har været i international idræt. Selvom der er sket en forøgelse af de offentlige tilskud siden, er den internationale udvikling gået hurtigere.

Nu viser resultaterne sig i form af vigende konkurrenceevne, ligesom man må forvente, at niveauet vil gå ned i fremtiden, forudsat at den økonomiske ramme er den samme. Selvom der – som nævnt ovenfor – er områder, hvor der kan effektiviseres med henblik på at optimere elitearbejdet, må denne nedadgående tendens utvetydigt tilskrives den relative udvikling i finansieringsspørgsmålet på globalt plan samt den tendens til strategisk og fokuseret eliteudvikling, der også ses.

Problemet kan Team Danmark ikke løse selv uden politisk stillingtagen til omfanget af den offentlige støtte eller alternativt en nedjustering af de fremtidige medaljeresultater. Ganske vist kan egenindtægterne øges gennem DIF og Team Danmarks nye markedsføringselskab, Sport One Denmark A/S, men det er en utopi at forvente en stigningstakt, der bare nogenlunde modsvarer udviklingen internationalt.

En mere realistisk tilgang er selvsagt at kigge på, hvorledes Danmark ligger i forhold til andre lande og vurdere udviklingen i konkurrenceevnen over tid nogenlunde på samme måde, som det er gjort i denne rapport. Det vil give et mere pålideligt og nuanceret mål for udviklingen, der korrigerer for nationernes økonomiske velstand, befolkningsmæssige grundlag og udviklingen i det internationale medaljeudbud.

Endnu bedre vil det være, hvis der kan opbygges en pålidelig database med sammenlignelige tal for eliteinvesteringer internationalt i forhold til herhjemme. Det er et fremtidigt arbejde værdigt at forsøge dette, da det vil give en bedre fornemmelse af, hvad der er rimeligt at opstille som resultatmål i fremtiden set i forhold til de midler, der er til rådighed.

Uanset tilgang leder spørgsmålet om medaljefokus imidlertid over i nogle centrale kulturpolitiske drøftelser, som denne evaluering bør afstedkomme. Den helt centrale drøftelse handler selvsagt om prioritering af støtten inden for den givne økonomiske ramme. Skal den være skarpere eller mere alsidig? Skal der snævres helt ind til kun OL-discipliner eller satses på sportsgrene, hvor der

er lavt internationalt konkurrenceniveau, og medaljchancerne er størst? Og vigtigst: I hvilken udstrækning er den nuværende prioritering hensigtsmæssig?

Spørgsmålet om prioritering

Selvom der er konstateret en forholdsvis beskednen prioritering af midlerne inden for støttekonceptet 2005-2008 i forhold til den forudgående periode, kan dette spørgsmål ikke entydigt afklares ud fra denne evaluering. Lige så meget, som man kan argumentere for, at prioriteringen ikke er skarp nok, kan man samtidig mene, at resultat er et rimeligt kompromis, der både tager tradition og internationale tendenser i betragtning. På en skala kan støttekonceptets prioritering således stilles op som tre forskellige påstande:

1. Prioriteringen i støttemidlerne har været alt for lille. Det giver ikke mening i forhold til Team Danmarks medaljemålsætninger, at 70 procent af støtten blot er videreført fra forrige koncept.
↓
2. Prioriteringen har været passende - et fornuftigt politisk kompromis er fundet, og der er fundet en god, dansk elitemodel.
↓
3. Prioriteringen har været alt for skarp på forbundsniveau. Det giver ikke mening i forhold til Team Danmarks generelle forpligtelse, at 16 forbund skal skæres væk, når det i sig selv blot har genereret 6 procent mere til deling mellem de støttede forbund.

De forholdsvis små ændringer i støtten undervejs i støttekonceptet kan ligeledes konkluderende sættes op på en skala – her med to påstande:

1. Der er lavet fornuftige samarbejdsaftaler med realistiske målsætninger med specialforbundene, som grundlæggende overholdes fra år til år.
↓
2. Manglende opnåelse af resultater, udsving i sportsligt niveau og talentmasse mv. har ikke betydelige konsekvenser for støtten i praksis. Der tales mere om det, end det er reelt. Variationerne er snarere politisk og traditionsmæssigt bestemt ved støttekonceptets start.

Det er vanskeligt entydigt at konkludere, hvilke af disse påstande der er mest rigtige, men baseret på indtrykket fra analyserne af de kvantitative data er det nærliggende at antage, at der vil være sammenhæng mellem placering i støttehierarkiet og tilslutningen til påstandene. Dermed er det også vanskeligt at vurdere om den aktuelle prioritering er hensigtsmæssig.

Spørgsmålet er snarere: Hvad er formålet med Team Danmarks virke?

Overordnet set ligger det i tidsånden at indarbejde såkaldte incitamentsstrukturer overalt i samfundet, der belønner resultater og overlader dem, der ikke lever op til de givne

præstationsnormer, til egne evner. I forhold til elitesport er dette også en overordnet tendens, som den internationale litteratur peger på. I forhold til Team Danmark viser evalueringens resultater, at der tales meget om incitamentsstrukturen, men også at den i praksis har haft konsekvenser på specialforbunds niveau i form af den kraftigere sortering mellem støtteberettigede og ikke-støtteberettigede.

En interessant er på den ene side enig i, at der kan være en fare i at være for præstationsorienteret, men siger samtidig på den anden side, at det har været godt for vedkommendes eget specialforbund at være blevet stillet over for krav:

"Jeg kan godt tilslutte mig, at man er nødt til selekttere ud og sige: Hvem er støtteberettigede? (...) Det har i hvert fald hjulpet os på vej frem til den overligger, vi hele tiden snakker om. Jeg tror, vi af selvtilfredshed havde stoppet op lidt før."

En repræsentant fra Team Danmark siger på den anden side:

"Jeg tænker i højere grad på de aktive, der bedriver den her aktivitet. (...) Hvis man dyrker den her disciplin på højt niveau og træner i 24 timer om ugen i den her disciplin, men disciplinen bare ikke er på Team Danmarks program, så er man overladt til sig selv. Er det socialt og samfundsmæssigt forsvarligt?"

En anden repræsentant fra Team Danmark forholder sig mere konkret og forudser den fremtidige udvikling:

"Jeg tror da nok, der kan komme en form for selvansagelse oven på OL i Beijing (2008). De har ikke noget 'where about'-system. De går heller ikke i skole. De er analfabeter. Og de kan ikke sige nej, de får jo forsørget deres familie resten af livet. Det er et system, som vi slet ikke kan hamle op med. Bordtennis og badminton, for nu at tage en af vores tidligere parade-discipliner, vi får ikke et ben til jorden (...), derfor tror jeg også, det bliver svært at få medaljer i Beijing. Det vil så naturligvis afføde den der debat om støttekonceptet, og så kan det blive til, at vi skal fokusere yderligere og yderligere."

Citaterne illustrerer sammen med de opstillede påstande de problemstillinger, som støttekonceptets fremtid er spændt ud imellem, da Danmarks medaljemuligheder ligeså meget sættes af omverdenen som af egen indsats. Det er et spørgsmål om kulturpolitik, hvilken vej man ønsker at gå. Rent fagligt kan der opstilles nye kriterier, der peger i den retning, man vælger, og derfor ligger der et stort element af kulturpolitik i tilrettelæggelsen af det fremtidige støttekoncept.

Nøgternt vurderet kan det dog påpeges, at en yderligere fokusering vil resultere i en nedprioritering af alsidigheden i antallet af discipliner som direkte konsekvens. Set i lyset af, at det er med inspiration fra markedet, at denne præstationsorientering vil blive introduceret, er det paradoksalt, at det i praksis vil få træk fra den tidligere østbloks fremgangsmåde. En interessant siger:

"Vi nærmer os mere og mere østeuropæiske tilstande med det her system. Man laver nogle statsidrætter – hvem vil man støtte, og hvem vil man ikke støtte, for man kan ikke støtte det hele. Det er det, man har oplevet med det her støttekoncept."

Fremgangsmåden er helt politisk legitim, men problemstillingen handler selvsagt om, hvorvidt man i så fald - med nogle af repræsentanterne fra Team Danmarks egne ord - er godt i gang med at afvikle dansk eliteidræt i bred forstand i lige så høj grad, som man kommer til at udvikle den.

Det er den problemstilling, der ligger som en tung dyne over tilrettelæggelsen af det fremtidige støttekoncept. Uden yderligere midler bliver det meget, meget vanskeligt at sprænge forudsigeligheden.

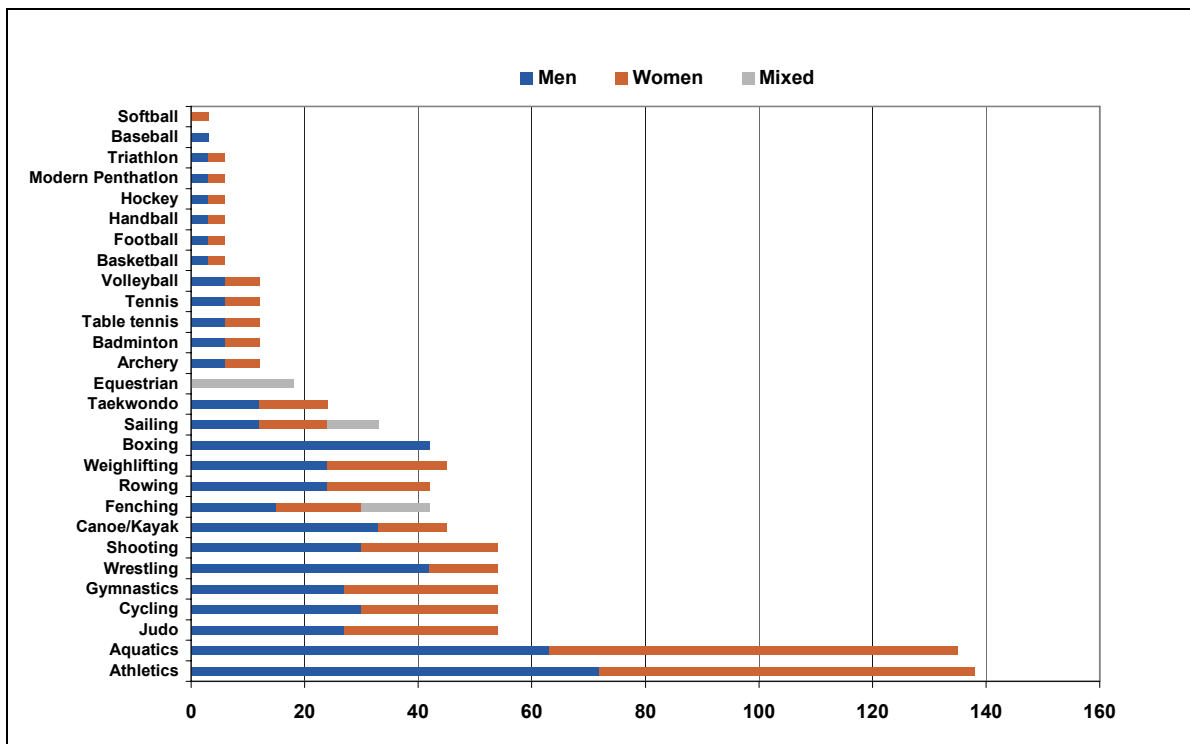
Hvor er Team Danmark på vej hen?

Set i forhold til de oprindelige intentioner med Team Danmark er der ingen tvivl om, at udviklingen har bevæget institutionen i en ny retning. Med det stærkere fokus på medaljer og kravet om, at specialforbundene efterlever kravene, følger Team Danmark en linje, der også internationalt fremstår som trend. I Storbritannien, New Zealand, Norge, Australien, for blot at nævne enkelte eksempler, er man blevet betydeligt mere konsekvent og fokuseret i satsningerne og målorienterede i forhold til, at præstationer og dermed effektivitet belønnes.

Det vil være naturligt at gå yderligere ad samme vej herhjemme. Det støttekoncept, der i denne rapport er kommet under lup, er et udtryk for første skridt. Værktøjerne i støttekonceptet, der søger at indplacere specialforbundene og disciplinerne i støttekonceptets forskellige kategorier, er redskaber, som har søgt at skabe en faglig begrundelse herfor. Disse kriterier er i vid udstrækning relevante, men bærer så alligevel præg af tradition og kulturel 'konsensus' og dermed i princippet politisk stillingtagen til, hvilke discipliner der skal støttes. Et klart udtryk for dette er det store danske fokus på holdsportsgrene. Set ud fra en ren rationel betragtning er det nemlig ikke rationelt for små lande at satse på holdsportsgrene, sådan som det gøres i Danmark.

De Bosscher (2007: 13) viser således, at holdsportsgrene - som er blandt de forbund i Danmark, der modtager mest støtte fra Team Danmark - set i internationalt perspektiv er sportsgrene, hvor der er relativt færrest chancer for at vinde medaljer i. Dette betyder, at der skal investeres relativt mange penge, for at det så at sige forrenter sig.

Dette forhold kan illustreres ved at betragte nedenstående figur, der viser medaljeudbuddet ved OL i Athen i 2004.

Figur 108: Medaljeudbuddet ved OL i Athen 2004 fordelt på discipliner⁶⁶

Det er klart ud fra figuren, at udbuddet af medaljer er størst inden for atletik og vandsportsgrene. Nærmere bestemt befandt 29 procent af alle medaljer sig inden for disse to kategorier ved OL i Athen. Det følger heraf, at hvis flest mulige medaljer inden for den givne ramme er målet, kan det ud fra en effektivitetsbetragtning ikke betale sig for Danmark at investere i holdsportsgrene.

"Nations with strong traditions in team sports, such as Denmark or Brazil are disadvantaged even more. These nations not only have fewer events where they can gain medals, they also need more players to create a team for just one medal." (De Bosscher 2007: 13)

Skal der lægges en rent effektivitetsbetragtning til grund, bør man derfor satse på sportsgrene, hvor der er et større medaljeudbud, og hvor man ikke er afhængig af mange atletes samarbejde for at opnå målene - dvs. individuelle sportsgrene som atletik, kampsport eller cykling. Hertil kommer det forhold, at da nationerne uanset størrelse og befolkningsunderlag kun kan have et vist antal udøvere med til OL, gives en komparativ fordel til mindre lande - eller en relativ fordel om man vil - inden for de individuelle sportsgrene. Denne relative forskel i nationernes adgang til OL afbalancerer i nogen udstrækning forskellene i befolkningsstørrelserne i de små landes favør. Med andre ord: Hvis alle lande kunne sende atleter til OL proportionalt i forhold til dets størrelse, ville de store lande alt andet lige sidde på langt hovedparten af medaljer - nok næsten dem alle. Tilsvarende peger De Bosscher (2007) da også på, at de store lande har fordele i holdsport:

"On the other hand, the competitive disadvantage for small countries with respect to team sports is greater, since it is more difficult to bring together more champions to form a team." (De Bosscher 2007: 23)

⁶⁶ Figuren er reproduceret fra De Bosscher et. al. (2007).

En repræsentant fra Team Danmark er inde på det samme under et af de kvalitative interview i fase 1:

"I badminton skal du finde én spiller, og det er nemt. Alt andet lige. Det er meget nemmere at finde én spiller end at finde 12 inden for en vis årrække. Inden for volleyball skal du finde syv gode plus dem, der sidder på bænken. For det er helt sikkert, at når du kommer til de store nationer, så har de mange spillere på alle pladser, for de har så mange flere at tage af."

Da der i Danmark er tradition for at satse på (visse) holdsportsgrene, selvom vi er en lille nation, kan argumentationen om, at støtte skal begrundes på mulighederne for at vinde internationale medaljer, altså ikke findes via en effektivitetstilgang i snæver forstand. Dette betyder, at der reelt ligger andre kriterier til grund end de rent effektiviseringsmæssige.

Dette bliver også klart, når man betragter støttekonceptets satsninger i forhold til udbuddet. Blandt de forbund, der har modtaget meget støtte, er det kun svømning, der for alvor forekommer at være en rationel investering, når man holder den direkte støttetildeling på 21,4 mio. kr. i perioden 2005-2008 op mod medaljeudbuddet i figuren ovenfor. Investeringerne i roning og sejlsport forekommer også rimelige, hvorimod badminton, ishockey, fodbold og især håndbold, der med 36 mio. kr. i direkte støtte i perioden 2005-2008 topper støttehierarkiet, er langt mindre indlysende satsninger set i dette perspektiv.

Ganske vist leverer særligt håndbold medaljer for tiden, og ishockey er kommet med i A-gruppen, men er det hensigtsmæssigt at støtte disse discipliner, når lovgrundlaget netop ligger op til prioritering og fokusering? "Ja", hvis man med effektivisering og fokus mener, at det skal være inden for sportsgrene, som Danmark har en mulighed for at vinde hæder i, uanset det relative ressourceforbrug. "Nej", hvis ressourceforbruget relativt til medaljechancerne skal tages i betragtning.

Selvom dette er firkantet stillet op, kan det under alle omstændigheder være svært at argumentere sagligt for, at de to mest professionaliserede sportsgrene herhjemme, der oven i købet står sig godt økonomisk, fordi de nyder stor medieinteresse, modtager den store støtte, de gør fra Team Danmark. Det samme gælder også nogle af de andre paradiscipliner herhjemme nævnt ovenfor. På den anden side er det vanskeligt at forestille sig en situation, hvor især fodbold og håndbold er en del af Team Danmark-familien uden at få del i de midler, de selv leverer ind i Team Danmarks kasse fra tv-rettigheidsaftaler. Ville deres støtte blive frataget, er det ret sikkert, at de nævnte holdsportsgrene ville begynde at stå på egne ben, og dermed er det potentielle overskud, som kunne frigøres - hvis de blev frataget støtten, til brug i andre eliteidrætter - reelt fraværende.

Ikke desto mindre er dette 'bytte-penge-system' med til at gøre kriterierne for tildeling af støtte mudrede. Mange specialforbund forstår dem ikke og finder støtten til nogle af de store specialforbund uretfærdig eller ubegrundet, hvad man altså også både ud fra økonomiske og medaljerationelle vinkler kan argumentere for er tilfældet.

Dette bringer os tilbage til spørgsmålet om, hvilke faglige målestokke eller kriterier der kan bruges for at placere disciplinerne i eller uden for støttekonceptet i det nye støttekoncept 2009-2012.

Tre mulige modeller

Som situationen er i dag, peger meget i retning af, at skal det nuværende resultatmål - inden for et nærmere bestemt antal discipliner - holdes i fremtiden, skal der fokuseres meget mere skarpt. Kigger man til udlandet, synes det klart, at netop denne strategi vinder frem, idet en øget grad af 'kynisme' og fokusering på præstationer inden for et mere og mere begrænset antal idrætsgrene – primært OL-disciplinerne – er den tilgang, der satses på. Det ligger derfor lige for at konkludere, at dansk eliteidræt må tage samme drejning. Set i forhold til den nuværende resultatkontrakt, lovgrundlaget og det nuværende støttekoncept vil det - som nævnt - da også være naturligt og i tråd med den vej, som er påbegyndt.

Men vælges denne strategi, bevæger Team Danmark sig i stigende grad væk fra sit oprindelige kulturpolitiske udgangspunkt. Og det må man være sig bevidst. Der skal ikke herske tvivl om, at det vil være politisk legitimt og muligt, men på den anden side er der ikke noget som nødvendigvis dikterer, at Team Danmark skal gøre som alle andre lande, selvom det generelt er blevet dyrere at vinde medaljer. Selvom man på den ene side kan sige, at det er den eneste mulighed Danmark har for bare nogenlunde at leve op til den stigende internationale konkurrence, vil man uundgåeligt løbe ind i, at selv en skarpere fokusering af ressourcerne på idrætsgrene over tid vil blive spist op som følge af den generelle prisstigning på medaljer, såfremt der ikke tilføres området flere midler.

Dermed befinder Team Danmark sig i stigende udstrækning i et krydspres, som det kun bliver vanskeligere at håndtere i fremtiden, og som må tages i betragtning, når det fremtidige støttekoncept skal tilrettelægges.

På den ene side står det faktum, at nationer som Canada, Kina, Storbritannien, Holland, Australien, Italien, Tyskland mv. formentlig vil øge deres økonomiske investeringer i elitesport, selvom de allerede bruger midler i en størrelsesorden, som langt overskrider Team Danmarks ramme. Dette peger i retning af en større polarisering af medaljefordelingen ved fremtidige internationale slutrunder og mesterskaber. Hertil kommer, at stadigt flere lande melder sig i konkurrencen og udvikler medaljekapabilitet.

På den anden side står spørgsmålet om, hvorvidt det i virkeligheden giver mening at selekere mellem sportsgrene, der i sig selv - uanset international udbredelse, aktuelle resultatmæssige niveau etc. - alle har (kulturel) valør. Og tilbage står spørgsmålet om, hvad der set udefra ville være den mest effektive tilrettelæggelse i forhold til at indfri et mål om flere medaljer.

Idealtypisk betragtet kan krydspreset anskueliggøres gennem tre overordnede modeller, som støttekonceptet kan hente inspiration fra. Den ene model kalder vi i denne sammenhæng 'Public service-modellen', den anden 'Belønningsmodellen' og den tredje 'Effektivitetsmodellen'.

Public service-modellen

Public Service-polen signalerer alsidighed og ligestiller principielt alle sportsgrene.

Orientering mod denne pol har som udgangspunkt, at alle elitesportsgrene uanset udbredelse eller medaljechancer i princippet bør støttes, så længe der arbejdes inden for nærmere bestemte kvalitetsmæssige rammer og på eliteniveau med at forbedre potentialet. Man kan i vid udstrækning argumentere for, at Public service-modellen har været udgangspunktet for Team Danmarks virke al den stund, at også sociale og samfundsmæssige hensyn om etik og kulturpolitisk forankring af elitestøtten var vægtige forhold, som skaffede opbakning til elitelovens vedtagelse og oprettelsen af Team Danmark tilbage i 1980'erne.

En orientering mod denne model vil delvist være en tilbagevending til tidligere tiders praksis, hvor også mere æstetiske og alternative kriterier for støtte var indbygget i støttekonceptet.

Belønningsmodellen

Belønningsmodellen handler om skarpt fokus og har som udgangspunkt, at forskelle skaber dynamik, og at de forbund, som viser de bedste sportslige resultater, belønnes af støttesystemet. Der tages ikke øvrige hensyn. Tildeling af støtte sker med udgangspunkt i kalkule af forventningen om kortsigtede gevinster. Specialforbundene må stå for resten.

Dermed ligner modellen til en vis udstrækning den tilgang, som lægges for dagen i det nuværende støttekoncept. Dog er det kendetegnende, at den nuværende praksis er markant mindre kynisk - eller skarp om man vil - i forhold til, hvor mange specialforbund, man vælger at støtte. En forfølgelse af denne pol vil være på linje med tidsånden, men ikke nødvendigvis kulturpolitisk forankret eller i overensstemmelse med, hvad der er tradition for herhjemme.

Effektivitetsmodellen

Den sidste pol ligger tæt op ad belønningsmodellen, men er mere 'objektivt' funderet. Her tæller tradition og kortsigtede resultater mindre.

I den mest 'ideelle' form tilrettelægges støttekonceptet inden for denne ramme med udgangspunkt i en kalkule af, hvor de investerede midler på længere sigt giver mest tilbage i form af medaljer, ligesom støtten gives i forhold til discipliner med størst medaljechance.

Som lille land vil det i forhold til denne model være mest fordelagtigt at satse på individuelle idrætsgrene, hvor medaljeudbuddet er størst, og hvor der gennem IOC's reguleringer af antallet af deltagere fra enkelte nationer gives små nationer en komparativ fordel. Holdsportsgrene er set i dette lys relativt kostbare og bør ikke støttes i samme omfang som nu, da de store lande har relativt store fordele af større befolkningsunderlag i holdsportsgrene.

Effektivitet, belønning eller public service?

Team Danmarks støttekoncept udkrystalliserer sig i dag som en blanding af de tre modeller, dog i retning af belønningsmodellen og i noget mindre udstrækning effektivitetsmodellen. Der er også

klare elementer af public service i den forstand, at kulturelt betingende vurderinger ligger til grund for støtte, om end der stilles ret store krav om kvalitet til gengæld for støtte.

Da der ikke er uendelige ressourcer til rådighed, må der selvsagt foretages valg mellem modellerne eller skabes blandingsformer, og det er ikke på forhånd givet, hvad der er det mest hensigtsmæssige. Inden for det nuværende lovgrundlag og den eksisterende resultatkontrakt, synes det dog klart, at konsekvensen er en bevægelse i retning af belønnings- og delvist effektivitetsmodellen - effektivitetsmæssigt dog langt fra konsekvent. Er det retningen, som også vælges i fremtiden, kan man som nu fortsætte af den belønningsmæssige vej eller begynde at indbygge flere effektiviseringshensyn i støttetildelingen.

Det er klart, at den mest alsidige udgave af public service-modellen er vanskelig at efterkomme, når der samtidig er et krav om at vinde flere medaljer. Derfor taler meget for en snævrere prioritering, hvis man ikke ønsker at lempe kravene om et bestemt antal vundne medaljer.

På den anden side står kravet om social og samfundsmæssig forsvarlighed, og indskrænkes antallet af specialforbund, overlades en stigende gruppe af udøvere, der dyrker eliteidræt lige så seriøst og med et stort tidsforbrug, til sig selv uden for Team Danmarks rækkevidde og støttetilbud. Spørgsmålet er, om dét er rimeligt set i et kulturpolitisk lys. Hvis den oprindelige tanke var, at eliteudøverne skulle sikres mod de utilsigtede konsekvenser, som den til stadighed stigende konkurrence afstedkommer, er dette ikke i overensstemmelse med den vej, Team Danmark går i disse år.

Derfor kan man argumentere for, at en tilgang, hvor egenfinansieringen fra specialforbundene er større, nok er det mindst dårlige alternativ, da flere udøvere dermed kan drage nytte af de tilbud og den vejledning, som Team Danmark yder. Skulle en justering af omfanget af selvfinansiering blive vejen frem, er det dog evident, at overvejelser om, hvad de enkelte specialforbund økonomisk kan klare, uden at det samtidig svækker eliteindsatsen, bør tages med.

I sidste ende er alt dette naturligvis et spørgsmål om ressourcer. Desværre er det sådan, at niveauet for, hvor mange penge man skal bruge, ikke sættes nationalt, men internationalt. Derfor giver det i vid udstrækning ikke mening at fokusere på resultater, hvis bevillingerne ikke følger med. I hvert fald ikke, hvis man ikke tager alle forbeholdene med i billedet.

Det, man kulturpolitisk må overveje, er altså, i hvilken udstrækning man vil følge den internationale udvikling, og i hvor høj grad man vil tage dansk tradition på eliteidrætsområdet i betragtning.

Dette er alene kulturpolitiske spørgsmål om rammerne for Team Danmarks virksomhed og ikke noget, der ud fra faglige overvejelser kan besvares.

Løsninger: Hvad bør der gøres?

Indledning

Uanset de overordnede kulturpolitiske spørgsmål, som evalueringen rejser, peger evalueringen også på en række mere specifikke problemstillinger, Team Danmark bør tage højde for i det kommende støttekoncept. I det følgende opstilles forslag til forbedringer på disse indkredsede områder.

Der er tale om en form for 'bruttotilgang', hvor alle elementer identificeret i den foregående analyse behandles vel vidende, at det ikke vil være muligt for Team Danmark at indarbejde og tage hensyn til dem alle i det kommende støttekoncept.

Den nærmere prioritering og vurdering af forslagene vil altså være en opgave for Team Danmarks bestyrelse, ledelse og administration.

Nye sportslige resultatmål

Første delområde, der har undergået nærmere analyse i denne evaluering, er området, der kan siges at være outputtet af støttekonceptet hovedformål: at skabe gode internationale sportslige resultater til Danmark inden for topsatnings-forbundenes discipliner.

Resultaterne af analyserne viser, at der er tendens til vigende konkurrenceevne, der kan henføres til det stigende internationale konkurrenceniveau, hvilket gør 'prisen' på medaljer højere. Imidlertid er det også påpeget, at det forekommer urealistisk, at eliteidrætsområdet vil blive tilført væsentligt flere ressourcer i den nærmeste fremtid. Måske vil et fravær af tilfredsstillende resultater til det kommende OL i Beijing betyde noget, måske ikke. Det er vanskeligt at gisne om.

Et bedre mål for den sportslige udvikling

Derfor må opmærksomheden som udgangspunkt henledes på, at målet, som resultatet af arbejdet med støttekonceptet gøres op efter, bør præciseres og nuanceres. Dertil er der i denne evaluering identificeret en række konkrete forbedringspotentialer, som der opstilles forslag til afhjælpning af i det nedenstående.

Som nævnt i resultatkontrakten skal der i resultatkontraktperioden udvikles et bredere mål end udelukkende medaljeplaceringer, sådan som det er tilfældet nu. Der er på baggrund af analyserne af de sportslige resultater gode grunde til at gøre dette.

Hidtil har Team Danmark anvendt en rensset liste over medaljer ved EM, OL og VM i topsatningsforbundene som målestok for udviklingen i resultaterne. Dette er en højest tvivlsom målestok, der på mange punkter over- og fejl vurderer resultatudviklingen over tid.

I forlængelse af resultatkontraktens mål om flere medaljer til Danmark til Top-Team Danmark-støttekategorierne har Team Danmark endvidere de senere år i samarbejde med

specialforbundene opstillet sportslige delmål og fulgt disse op med analyser af målopfyldelse. Der er utvivlsomt behov for en opstilling af konkrete delmål og efterfølgende opfølgning som en konkret og disaggregeret udmøntning af målsætningen om bedre resultater. Der er imidlertid også behov for mere aggregerede resultatmål.

Idan anbefaler, at oversigten over antal medaljer erstattes eller i hvert fald suppleres med mere meningsfulde opgørelser. Det er ikke hensigtsmæssigt at tilstræbe et enkelt samlet mål med det formål at opfange alle relevante resultater og udviklingstendenser. Derfor foreslås det, at der indføres fem andre årlige mål. Disse er som følger:

- En opgørelse af medaljer og medaljepoint ved VM i alle OL-disciplinerne (samt en opgørelse af 'markedsandel') i lighed med de opgørelser, der er anvendt i indeværende analyse.
- En opgørelse af placeringspoint (top 6 eller top 8) ved VM el.lign. i alle OL-disciplinerne (samt en opgørelse af 'markedsandel') i lighed med de opgørelser, der er anvendt i indeværende analyse.
- En beregningsmodel, der i lighed med World Sporting Index inddrager andre konkurrencer end OL og VM i OL-disciplinerne, og som vægter resultaterne efter disciplinernes og konkurrencernes status og betydning. En sådan beregningsmodel bør opbygges efter danske forhold og inddrage de idrætsgrene og discipliner, der er relevante i denne kontekst.
- En nuanceret opgørelse over resultaterne inden for holdspil. Her er medaljer og placeringspoint alene utilstrækkelige.
- Nogle mål for udviklingen af resultater på juniorniveau og for sammenhænge mellem resultater på junior- og seniorniveau med relevant tidsforskydning afstemt efter idrætsgren.

Desuden må der tages hensyn til forskellene i nationernes input i elitesatsningerne, forskelle i BNP og befolkningsgrundlag samt andre relevante forudsætninger, da et krav om, at Team Danmark skal levere bedre resultater ikke i sig selv siger noget om, hvor effektivt Danmark som nation præsterer i forhold til andre lande, som når der korrigeres for landenes indbyrdes forskelle i befolkningsgrundlag, rigdom, eliteinvesteringer etc.

Derudover bør Danmarks internationale konkurrenceevne forbedres gennem styrkelse af de øvrige identificerede områder, hvor der er et forbedringspotentiale tilstede. Disse gennemgås nedenfor.

Social- og samfundsmæssig forsvarlighed: Fleksible ordninger på job-/uddannelsesområdet

Den social-etiske fordring, som Team Danmark har som en af sine vigtigste forpligtelser, varetages som vist i evalueringens analytiske kapitler yderst tilfredsstillende, og er et af de områder, evalueringen vurderer som allerbedst varetaget. Alligevel er der grund til at se udfordringerne i øjnene gennem en proaktiv indsats.

Nye fleksible uddannelses- og jobtilbud skal udvikles

For det første stiller de stigende krav til træning og konkurrencedeltagelse for udøverne Team Danmark over for opgaven til stadighed at arbejde for at udvikle nye og mere fleksible tilbud til atleterne. Det skal ske på ungdomsuddannelsesniveau, men også på det videregående niveau er der behov for at finde nye løsninger.

Samtidig må Team Danmark se nærmere på, hvordan man kan skabe større fleksibilitet i forhold til arbejdsmarkedet. Større dialog med offentlige myndigheder, forsvaret, politiet og sundhedsvæsenet kunne være oplagte muligheder. Men også private virksomheder må kunne se fordele i at tilbyde eliteudøvere job på fleksible vilkår. Sponsorater kan jo tage form af lønudbetaling på fuld tid, selvom udøveren kun arbejder på halv.

Sekventiel operationalisering af job-/uddannelseskravet

Mest kontroversielt er nok, at der i stigende udstrækning er behov for at gøre forsøg med en mere sekventiel tilrettelæggelse af støtten. Større grad af støtte i forbindelse med overgangen til den 'civile' karriere og efter elitekarrierens afslutning må overvejes i forbindelse med det nye støttekoncept. Dette skal ske under hensyntagen til, at der er fare for, at udøvernes livsbaner kommer til at ændre sig i forhold til jævnaldrenes. Det foreslås derfor, at der inden for udvalgte sportsgrene gøres forsøg, der grundigt evalueres, inden dette udbredes videre. Det er vigtigt, at den social-etiske fordring til stadighed er grundlaget for alle dele af Team Danmarks arbejde.

Nyt resultatmål for den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed

Afledt af ovenstående bør der inden for rammerne af det nye støttekoncept opstilles alternative resultatmål for den sociale og samfundsmæssige ansvarlighed. De 96 procent af bruttogruppelisteudøverne, som skal være i gang med en uddannelse eller være i job, skal nuanceres, såfremt der sker en mere sekventiel tilrettelæggelse af støtten i fremtiden. Samtidig bør man følge op med analyser af, hvilket uddannelsesniveau udøverne opnår i forhold til normalbefolkningen i samme aldersgrupper, og hvordan de generelt klarer sig efter elitekarrierens afslutning.⁶⁷

Som minimum må man stille krav om, at eliteudøverne er på samme niveau som normalbefolkningen i samme aldersgrupper. Dette betyder dog ikke, at der ikke kan tages særhensyn i konkrete sager, hvor idrætsudøvere i en periode vil være bedst stillede med at være undtaget fra krav om job/uddannelse. Som det påpeges af flere interessenter samt nogle af repræsentanterne fra Team Danmark, *"skal vi jo ikke alle være akademikere"*.

Dette er for så vidt en korrekt vurdering, men den bør på den anden side ikke være en undskyldning for at slække på kravene, og det sker som nævnt heller ikke for nærværende. Blot bør der arbejdes for en mere nuanceret målemetode tilpasset de nye tendenser. Det vil sikre en fortsat kulturpolitisk forankring af støtten.

---

⁶⁷ Dette ville i øvrigt generelt være en god idé at undersøge nærmere.

Lobbyarbejde for bedre vilkår

Endelig forestår et lobbyarbejde for at give udøverne bedre vilkår. Dette drejer sig konkret om at få påvirket relevante politikere til at bære budskabet videre om, at eliteudøvere skal have mere fleksible vilkår i uddannelsessektoren. Dette kræver bl.a., at Team Danmark går i tættere dialog med det politiske niveau om, hvordan man kan skabe bedre muligheder for eliteudøverne i uddannelsessystemet. Dette kan senere udstrækkes til at lave en kampagne for at skabe større modtagelighed på arbejdsmarkedet, ikke bare på det offentlige, men også i det private.

Denne indsats kan Team Danmark ikke løfte alene, men bør gå i samarbejde med relevante parter om at påvirke på flere niveauer. Både det politiske, men også ved at rette henvendelse til erhvervslivets forskellige brancheforeninger. Set i lyset af regeringens handlingsplan for store idrætsbegivenheder, der generelt er tænkt ind i en oplevelsesøkonomisk ramme, hænger eliteidræt og erhverv godt sammen.

Større fokus på talentudvikling og -identifikation

Evalueringsens analyser af støttekonceptet viser, at talentudviklingen får en stedmoderlig behandling. Dette er et problem for små lande som Danmark, der bør have dette som klart fokusområde. Derfor foreslås det, at det kommende støttekoncept tager højde for de fire følgende forhold:

Kollektiv bevidsthed om rolle- og ansvarsfordeling skal opbygges

For det første skal ansvars- og rollefordelingen mellem de involverede parter, Team Danmark, specialforbundene, DIF, kommunerne osv. klargøres bedre. Det er nemlig i sig selv en vigtig forudsætning for et stabilt talentarbejde, at de implicerede aktører arbejder i samme retning og har en kollektiv bevidsthed om ansvarsfordelingen. Som tidligere nævnt peger den internationale forskning på, at klare opgavefordelinger er en forudsætning for et tilfredsstillende eliteprogram. Noget tyder på, at specialforbundene og Team Danmark i nogen grad skyder ansvaret for talentudviklingen over på hinanden. Det er ikke hensigtsmæssigt, og selvom det i sidste ende er et spørgsmål om ressourcer, må dette afklares nærmere i fremtiden. Talentudviklingen bliver for tilfældig, hvis der ikke er kontinuitet og en klarhed over, hvem der har ansvaret hvornår. Her ligger en vigtig fremtidig opgave for støttekonceptet.

Fokuseret talentudviklingsstøtte uafhængigt af præstation

For det andet skal der gøres noget for at kompensere det forhold, at støttekonceptets resultatorientering i praksis fjerner fokus fra talentudviklingen. Det kan gøres ved at udvikle en mere klar talentudviklingsstøtte, der er uafhængig af den mere præstationsafhængige støtte. Nogle af interessenterne i de kvalitative fokusgruppeinterviews peger således på, at der skal laves vandtætte skotter mellem topelitesatsningsmidlerne og midlerne til talentudvikling.

Dette virker som et sobert forslag, der herved er givet videre. Talentudviklingsstøtten bør antage karakter af projektstøtte, hvor der især laves en målrettet indsats inden for de specialforbund, som har mindre ressourcer og derfor har vanskeligere ved at løfte arbejdet alene. Som udgangspunkt kan Team Danmarks egne disciplinanalyser anvendes mere aktivt og fremadrettet.

Opfølgning på egne analyser og klarere proaktiv indsats vil være i bedre overensstemmelse med den internationale forskning.

Bedre talentidentifikation

Med henblik på at udvælge de rigtige udøvere til den mere målrettede talentudvikling bør der udarbejdes overordnede og strategisk bedre programmer for talentidentifikation i samarbejde med specialforbundene, de nye såkaldte 'elitekommuner', klubberne og DIF. En del af dette arbejde kan indeholde en mere klar monitorering og opfølgning af ungdomsresultater på nationalt og internationalt niveau (bedre talentidentifikation) med henblik på at sikre, at talenterne fastholdes og løftes til højeste seniorniveau med en målrettet indsats (bedre talentudvikling).

Som minimum bør alle støttede specialforbund indgå i arbejdet med en 'indberetningspligt' i forhold til Team Danmark over kommende talenter samt de nationale og internationale resultater, disse talenter frembringer. Dette skal skabe overblik over talentsituationen, således at relevante handlingsplaner kan lægges i relation hertil. I bilag 9 er opstarten på indsamling af oplysninger til brug for en database med ungdomsresultater gjort, da der ikke i forvejen findes nogen samlet database, der kan bruges som grundlag for en aktiv indsats i forhold til de danske talenter.

Parring af talenter i forhold til relevante sportsgrene

Som et mere radikalt forslag ansporet af de internationale tendenser bør Team Danmark overveje at lave forsøg i de nye såkaldte 'elitekommuner' med at vurdere interesserede udøvernes muligheder inden for forskellige idrætsgrene. Det skal ske under skyldig hensyntagen til den danske tradition, etiske hensyn og under helt frivillige vilkår, men der er perspektiver i at bryde med traditionen for, at talentidentifikationen først sker, når udøverne selv har valgt idrætsgren. Som et tilbud kan interesserede udøvere screenes med henblik på at parre de rigtige personer med de sportsgrene, som de fysiologisk, motorisk mv. bedst egner sig til.

Forbilledet er Australien, hvor skoleelever omkring 14-års alderen inviteres til at blive testet med henblik på udvælgelse til mere integrerede introduktionsforløb inden for sportsgrene, hvor de udviser særlige evner. Dette kan være et ressourcekrævende projekt med store praktiske koordinationsudfordringer, men der skal tænkes kreativt i forhold til at imødegå de udfordringer, som Danmark står over i det internationale kapløb. Som tidligere nævnt er det ikke dermed sagt, at man bør implementere den australske model i sin helhed, men man kan lade sig inspirere og tilpasse den danske forhold og tradition. Første skridt på vejen er at få beskrevet et afgrænset projekt og få indgået aftaler med samarbejdspartnere i relevante discipliner.

Bedre kommunikation om kriterier for støtte og systematik opfølgning i forbindelse med disciplinanalyserne

Der kan være delte meninger om, hvad der er et hensigtsmæssigt kriterium for tildeling af støtte. Denne uenighed fremgår generelt af denne evaluering. Samtidig er der klare sammenhænge mellem specialforbundenes placering i støttekonceptet og deres holdninger til de forskellige

spørgsmål. Eksempelvis er det klart, at de mindre støttede specialforbund i større udstrækning mener, at der ligger en alsidighedsforpligtelse i Team Danmarks virke. Det giver en klar fornemmelse af, at der også er en sammenhæng mellem placering i støttekonceptet og opfattelsen af, hvilke kriterier der bør ligge til grund.

I bestræbelserne på at styrke kommunikationen omkring kriterier for støttetildeling, men også at effektivisere det administrative arbejde og forøge de faglige begrundelser for prioriteringen, bør nedenstående faktorer tages i betragtning ved arbejdet med det kommende støttekoncept.

Bedre kommunikation om kriterier for støtte

For det første bør der på baggrund af erfaringerne fra implementeringen af det nuværende støttekoncept skabes en mere klar kommunikation ved introduktionen af det kommende støttekoncept omkring de vigtigste faktorer for tildeling af støtte (i de forskellige støttekategorier). Da denne proces ikke har været påvirket af samme politiske uro som i forbindelse med udviklingen af det nuværende støttekoncept, skulle dette kunne gøres uden de samme problemer.

Smartere indberetningsværktøjer og proaktiv anvendelse af viden

Hvad angår det rent tekniske, efterlader analyserne det indtryk, at arbejdet med afklarings- og disciplinanalyserne kan forbedres. Fx gennem introduktion af et webbaseret system til opdatering af disse med mulighed for komparative udtræk fra Team Danmarks side, så der samtidig kan gennemføres løbende analyser af dansk eliteidræts status opgjort på forskellige parametre og med det formål hurtigere at kunne foretage proaktive indsatser. Det vil gøre Team Danmark i stand til bedre at tilrettelægge anvendelsen af ressourcerne i fremtiden. Udvælgelsesværktøjet bør med andre ord også anvendes som et bredt udviklingsværktøj og ikke kun være disciplinmålrettet.

I den forbindelse kan en drøftelse af svarkategorierne i disciplinanalysen passende gennemføres. Der bør i den forbindelse være en standardisering i vurderingerne, så de kan anvendes komparativt på tværs af disciplinerne.

Kritisk revidering af afklarings- og disciplinanalyserne

Endvidere bør der ske en overordnet drøftelse af afklarings- og disciplinanalysens styrker og svagheder ud fra vurderingsgrundlaget. Hvor meget bør de enkelte vurderingskriterier eksempelvis vægte? Dette hænger også sammen med kommunikationen om kriterierne.

For det fjerde bør der foretages en grundig diskussion af væsentligheden og nødvendigheden af spørgsmålene i disciplin- og afklaringsanalysen: Er det eksempelvis mest hensigtsmæssigt at slå dem sammen med en udvidet organisationsdel på afklaringsanalysen og skære spørgsmål fra, som i højere grad og mere præcist besvares gennem arbejdet i styre- og arbejdsgrupper samt den daglige kontakt?

Frekvensen af disciplinanalyser

Endelig bør det overvejes, om der kan laves en grundig disciplinanalyse hvert fjerde år suppleret med mindre justeringer hvert år. Samtidig bør der være en klarere skelnen mellem vurderings- og udviklingsspørgsmål i disciplinanalysen. Eventuelt kan der laves forskellige svarkategorier, hvor udviklingsspørgsmål bevæger sig på en større skala, så reelle fremskridt og tilbageskridt kan identificeres tydeligere kvantitativt.

Administrativ udmøntning og samarbejde: Mindre bureaukrati og kontrol

Der er blandt interessenterne i dansk eliteidræt enighed om, at der skal være et vist administrativt niveau for at blive placeret i Team Danmarks støttekoncept. Hvilket niveau er dog afhængigt af, hvor man befinder sig i støttehierarkiet, og det er vanskeligt præcist at sætte objektive grænser for det hensigtsmæssige. Dog er det klart, at det administrative arbejde både i specialforbundene og i Team Danmark ideelt set bør mindskes, så flere ressourcer kan gå til aktiv udvikling af det rent sportslige arbejde.

Mindskning af det administrative arbejde i forbindelse med ansøgning om støtte

For det første er det klart, at der elementer omkring det ansøgningsmæssige, som bør slankes. Indtrykket er, at der indsendes meget store mængder af papir i forbindelse med den årlige ansøgning om støtte, ligesom andre indrapporteringsprocedurer måske kan lempes. Selvom der er ansat sportschefer til at tage sig af de administrative ting i forbindelse med elitearbejdet, skal disse også have bedre mulighed for at tænke udviklingsorienteret - ikke mindst sammen med deres respektive Team Danmark-konsulent.

Strømligning af fleksibilitet og større grad af rammestyring

En sådan slankning indbefatter også, at der skal udvises større grad af fleksibilitet i forbindelse med anvendelsen af støtten. En større grad af rammestyring kan derfor være et mål at stræbe efter. Da der blandt interessenterne er en stor grad af opmærksomhed på, at bevillingerne kun gives for et år af gangen, og at det skaber en del usikkerhed i elitearbejdet, kan man overveje at koble dette med mere langsigtede bevillinger.

Vigtigt er det ligeledes, at der sikres en så konsistent behandling af de forskellige specialforbund som muligt. Arbejdet med evalueringen efterlader det indtryk, at der er forskelle på, hvordan de forskellige specialforbund behandles i forhold til kontrol og fleksibilitet. Det skaber utilfredshed og myter om, hvorledes Team Danmarks midler anvendes, men virker også u hensigtsmæssigt som grundlag for et konstruktivt samarbejde mellem specialforbundene og Team Danmark. Uanset vanskelighederne med den praktiske udmøntning, vil det være en fordel, hvis Team Danmarks ansatte i endnu højere grad tilstræber en kollektiv bevidsthed om, hvordan man skal gå til de forskellige specialforbund.

Proaktiv indsats overfor svagt stillede specialforbund

Ydermere må opmærksomheden henledes på, at der i forbindelse med den generelle udvikling af dansk eliteidræt synes at være en gruppe af specialforbund i udkanten af støttekonceptet, der har

vanskeligt ved at efterkomme de formelle organisatoriske krav og følgelig finder dem urimelige. Selvom det indgår i det nuværende støttekoncept, at der skal foretages en prioritering, bør der ses nærmere på, hvorvidt disse forbund kan hjælpes bedre i fremtiden, så de klædes bedre på til at avancere i støttehierarkiet.⁶⁸

Afklar problemerne internt og mindsk distancen

Endelig må kommunikationsstrategier overvejes med henblik på at styrke samarbejdet. Nogle af de interviewede interessenter peger på, at givne problemstillinger skal afklares mellem specialforbundet og Team Danmark først, før repræsentanter fra Team Danmark går i pressen. Det er ikke indtrykket, at problemet er særlig stort, men det kan på den anden side ikke afvises, at der bør være opmærksomhed på dette i fremtiden. Samtidig skal Team Danmark overveje, hvilke signaler der sendes, når den centrale stab udvides.

Forslag om at sætte konsulenterne ud og arbejde decentralt i nogle af specialforbundene for at målrette indsatserne kunne være værd at afprøve. Det kunne medvirke til at løfte den samlede indsats og mindske den distance, som nogle interessenter mener, der hersker i forholdet mellem Team Danmark og specialforbundene.

Ekspertbistand: Styrkelse af de sportspsykologiske tilbud og bedre koordinering af indsatsen

Tilbuddene til danske udøvere omfattet af støttekonceptet er generelt af høj kvalitet. Både det faglige vidensniveau og servicen er god. På to områder er der dog behov for forbedringer.

Styrkelse af det sportspsykologiske tilbud

For det første viser analyserne, at de sportspsykologiske tilbud stikker negativt ud. Disse opfattes således som væsentligt dårligere end andre af de eksperttilbud inden for skadesforebyggelse og skadesbehandling, ernæring mv. Både i forhold til videns- og serviceniveauet bør der derfor ske forbedringer, da de stigende krav til elitesportspræstationer hele tiden fordrer optimering af alle tænkelige delområder. Team Danmark har påbegyndt en konceptbeskrivelse på området. Dette er et skridt i den rigtige retning, men udover, at vidensniveauet i fremtiden får et løft, bør serviceniveauet også styrkes. Set i lyset af, at mental forberedelse bliver et stigende konkurrenceparameter, er dette evident.

Bedre koordinering

For det andet viser analyserne, at nøglen til større tilfredshed på dette område synes at ligge i en bedre koordinering af tilbuddene. Det er kendetegnende, at det kan være vanskeligt at få den relevante bistand, når man bosætter sig i udlandet, ligesom utilfredsheden hænger sammen med vanskeligheden i at få tilknyttet de rigtige eksperter på de rigtige tidspunkter og snævre faggrænser, der gør tilgangen til de konkrete problemer besværlige. Nogle respondenter peger

---

⁶⁸ Det bør dog nævnes, at der allerede på en række administrative områder stilles lempeligere krav til nogle specialforbund. Det gælder eksempelvis i forhold til de specialforbund, der indgår i Top TD Individuel.

på, at en del af eksperterne har været vanskelige at arbejde sammen med, så der skal ses på bedre samarbejdsrelationer, mere fleksibilitet og højere serviceniveau.

Faciliteter samt trænings- og konkurrencebetingelser: Skab bedre adgang til faciliteter og styrk mulighederne for udlandsophold

Støttekonceptet er koblet op på den facilitetsmæssige dimension i den forstand, at det er afgørende for de støttede eliteudøvere at have adgang til tidssvarende faciliteter og udstyr for at kunne udvikle og opretholde deres respektive internationale sportslige niveau. Trænings- og konkurrencebetingelser handler om, hvorvidt trænings- og konkurrencemiljøet, antallet af trænere og trænernes kompetencer er i top.

Analyserne af den facilitetsmæssige dimension samt trænings- og konkurrencebetingelserne i denne evaluering viser, at dansk eliteidræt endnu har et stykke vej til det absolutte verdensklasseniveau. Ganske vist er der overordnet stor grad af tilfredshed med faciliteterne, herunder dem, der stilles til rådighed via Team Danmark, ligesom respondenterne mener, at Team Danmark fremmer udviklingen af gode træningsfaciliteter til eliten. Men samtidig er der bekymring over om faciliteterne modsvarer fremtidens behov. Endvidere er der stor grad af forbehold og idrætsgrensspecifikke forskelle samt en bekymring fra nogle af repræsentanterne fra Team Danmarks side over, hvorvidt Team Danmark reelt prioriterer facilitetsområdet højt nok. Sammenholdes dette med, at trænings- og konkurrencebetingelser ikke helt holder international standard, er Danmark ikke med i den absolutte top.

At den generelle facilitetsstandard samt adgangen hertil ikke er god nok, er langt fra noget, man kan stille Team Danmark til enevansvar for, da opførelse og drift af idrætsfaciliteter i Danmark i hovedsagen er et kommunalt anliggende. Derfor består den primære udfordring således i at forbedre faciliteterne i samarbejde med kommunerne og forbedre de eksisterende tilbud. Her virker lovgrundlagets intentioner om at styrke samarbejdet med kommunerne gennem de nye såkaldte 'elitekommuner' som et skridt i den rigtige retning, selvom analyserne også viser, at der på dette område endnu er et stykke vej, før fordelene for alvor kan ses.

Midlerne, der i forbindelse med regeringens handlingsplan er afsat i det såkaldte 'Elitefacilitetsudvalg' med sekretariat i Lokale- og Anlægsfonden, kan i mindre grad også vise sig gunstige. Disse midler kan medvirke til at forbedre opvisningsanlæggene herhjemme.

Ejerskab og drift af egne faciliteter?

Særligt problematikken om at få adgang til faciliteter giver grund til overvejelser om, hvorvidt Team Danmark på længere sigt bør eje og drive egne faciliteter. Dette er yderst omkostningskrævende og kan derfor virke helt urealistisk inden for de nuværende økonomiske rammer.

Hvis Team Danmark skal investere i bygninger, skal pengene tages af driften, og det er sandsynligvis kun muligt i meget beskedent omfang. Alligevel efterlader analyserne det indtryk, at den træningsmæssige dimension, hvad angår faciliteter, bør styrkes. Det kan måske derfor

alligevel overvejes, om det kan sættes ind på enkelte områder, eksempelvis inden for nogle af de individuelle sportsgrene, der kan huses under samme tag. Alternativt bør der arbejdes med at leje faciliteter med 24 timers adgang, sådan som det allerede praktiseres i nogle af faciliteterne i Team Danmarks elitelandsbyer. Dette ville skabe ultimativ fleksibilitet for udøverne, da adgangen til faciliteter er essentiel og udgør kernen i den facilitetsmæssige problemstilling.

Elitekommunesamarbejdet, der ikke har været en del af denne evalueringens fokus, kan her vise sig positivt, men der henstår den traditionelle konflikt mellem elite- og breddeadgang. Som den internationale litteratur peger på, og som bekræftes af denne evalueringens analyse, står den praktiske virkelighed ofte i modstrid med de politiske hensigter. I kampen for tildeling af træningstid kommer eliten i konflikt med bredden. I den forstand, hviler Team Danmarks muligheder på politisk velvilje og samarbejds muligheder.

Øget fokus på at sende udøvere til internationale konkurrencer

Som i forbindelse med mange af de øvrige forhold omfattet af denne evaluering er en forbedring af trænings- og konkurrencebetingelserne et spørgsmål om ressourcer. Team Danmark gør på den træningsmæssige side allerede meget for at uddanne trænere og indsamle den nyeste viden inden for optimering af træningsmetoder. Men da træningsbetingelserne herhjemme ikke holder internationalt niveau, bliver det stadigt mere nødvendigt at sende eliteudøvere på internationale forberedelsesture for at konkurrere på internationalt plan. Det kan være deltagelse i særlige stævner eller træningssamlinger i udlandet forud for vigtige begivenheder.

Der ligger en udfordring i at tilrettelægge hensigtsmæssige forløb, hvor udøverne kan få den optimale forberedelse op til mesterskaber og slutrunder. Dét er langt fra Team Danmarks ansvar, men de gode muligheder, som interessenterne oplever, der er for at komme på udenlandsophold, bliver vigtige at fastholde og udvikle. Her bør Team Danmark fortsat afsætte en rimelig mængde midler.

Hertil kommer naturligvis spørgsmålet om at styrke de hjemlige trænings- og konkurrencebetingelser. Regeringens handlingsplan for at tiltrække store idrætsbegivenheder kan vise sig gunstig i denne sammenhæng. Ofte giver muligheden for at deltage i internationale konkurrencer på 'hjemmebane' fordele, som udløser medaljer og løfter det nationale niveau. Omvendt skal man dog heller ikke være blind for risikoen for, at handlingsplanens øgede pres på specialforbundene for at binde an med prestigefyldte internationale arrangementer skaber et administrativt pres og en økonomisk risiko, der i værste fald også kan være kontraproduktiv i forhold til specialforbundenes fokus på eliteidræt.

Lykkes det også at hæve den facilitetsmæssige adgang til relevante træningsanlæg, kan dette medvirke til at øge kvaliteten af de træningsmæssige forhold og give bedre kvalitet i det danske elitesystem i fremtiden.

Finansieringen af elitearbejdet: Større egenfinansiering eller skarpere prioritering?

Det er vanskeligt at opstille stringente forslag, hvad angår finansieringen af støttearbejdet i fremtiden al den stund, at der som beskrevet ovenfor altid vil være et element af politik indbygget i en hvilken som helst fordeling af økonomiske ressourcer.

Mest optimalt er selvsagt - hvis man skal imødekomme alle interessenter, både de inden for det nuværende støttekoncept og de, der er udenfor - at bevillingerne til Team Danmark øges, så alle i varierende udstrækning kan tilgodeses inden for de rammer, der i øvrigt stilles op.

Realistisk set er det nok tvivlsomt, om Team Danmark kan forvente øgede bevillinger i fremtiden, hvorfor en anden tilgang kan være at nedjustere medaljemålet således, at yderligere prioriteringer ikke bliver nødvendige.

Tendensen peger imidlertid i anden retning, og det er nærliggende at antage, at udviklingen tager Team Danmark yderligere i retning af belønnings- og effektivitetsmodellerne skitseret tidligere.

Tages der udgangspunkt i dette, vil der være behov for at foretage prioriteringer.

Spørgsmålet er, om måden det sker på for nærværende, er rimelig. Det er drøftet ovenfor, og konklusionen er, at det er meget vanskeligt at anlægge en nøgtern vurdering, da meget falder tilbage på, hvilken funktion Team Danmark har eller bør have. Afgørelsen af dette spørgsmål er igen kulturpolitisk.

Som udgangspunkt synes det dog klart, at en øget prioritering vil betyde en indsnævring af støttefeltet, der afhængigt af skarpheden kan komme til at true det udgangspunkt, som Team Danmark oprindeligt blev oprettet på. Hvis antallet af støttede forbund skæres markant ned, gør man det ikke blot sværere for de frasorterede forbund at klare en seriøs elitesatsning, men man stiller også en stor gruppe af eliteudøvere, der for norges tilfælde dyrker eliteidræt med en indsats, der tangerer eller er på linje med de støttedes, uden for Team Danmarks sociale og samfundsmæssige ansvarsforpligtelser.

Det er ikke foreneligt med institutionens udgangspunkt eller dansk kulturpolitisk tradition.

Større egenfinansiering fra specialforbundene?

Derfor synes en større egenfinansiering fra specialforbundenes side som en mulighed for at frigøre midler til absolutte topsatsninger. Det er ikke uproblematisk. En lang række forbund vil have vanskeligt ved at finansiere mere af deres elitearbejde i forhold til, hvad de gør nu, ligesom forbundene har forpligtelser over for den bredere idræt. Dermed er der igen risiko for, at man afvikler lige så meget som man udvikler af dansk eliteidræt. Men tanken om at skrue på egenfinansieringsgraden forekommer som nævnt som et mindre onde end at skære markant i antallet af støttede forbund.

Skarpere prioritering?

Vælges i stedet en skarpere prioritering med færre topsatsningsforbund bør denne tilgang kombineres med fastholdelse af rådgivningstilbuddene inden for den sociale og samfundsmæssige dimension, herunder de idrætsmedicinske tilbud og tilbuddene inden for sportpsykologi, for de specialforbund, der måtte falde ud af støttekonceptet efter de kategorier, der gælder i dag. Her kan medaljekapabilitet uanset andre forhold træde ind som et kriterium for at blive en del af Team Danmark-familien, når det gælder støtte til sikring af sociale og samfundsmæssige forhold.

Det vil sikre, at Team Danmark stadig kan leve op til de etiske fordringer, som var vigtige forudsætninger for institutionens oprettelse, og som stadig vægtes massivt i lovgrundlaget. Samtidig vil man kunne koncentrere midler til direkte økonomisk støtte på færre specialforbund i topkategorierne.

Dette bringer os frem til det sidste kapitel i denne evaluering: En opsamlede inspirationsmodel for det kommende støttekoncept 2009-2012, der bygger på rapportens forslag og refleksioner.

Opsamling: En model for det fremtidige støttekoncept

"I det nuværende støttekoncept har vi at gøre med en masse hyldevarer og kategoriseringer, som vi – havde jeg nær sagt – burde lægge på hylden. (...) Støttekonceptet bør i højere grad lægge vægt på, at vi har en udviklingskompetence og et udviklingsansvar." (Repræsentant fra Team Danmark om, hvor støttekonceptet bør bevæge sig hen)

Indledning

De samlede analyser i denne rapport afslører store kvaliteter, men også svage punkter i det aktuelle støttekoncept. Interessenternes generelle tilfredshed med det nuværende støttekoncept, dets kriterier og dets administrative udmøntning fordrer dog ikke en total omlægning, sådan som repræsentanten fra Team Danmark - citeret ovenfor - giver indtryk af at mene. Det bør dog ikke forhindre justeringer, hvor det er hensigtsmæssigt jf. evalueringsrapportens analyser.

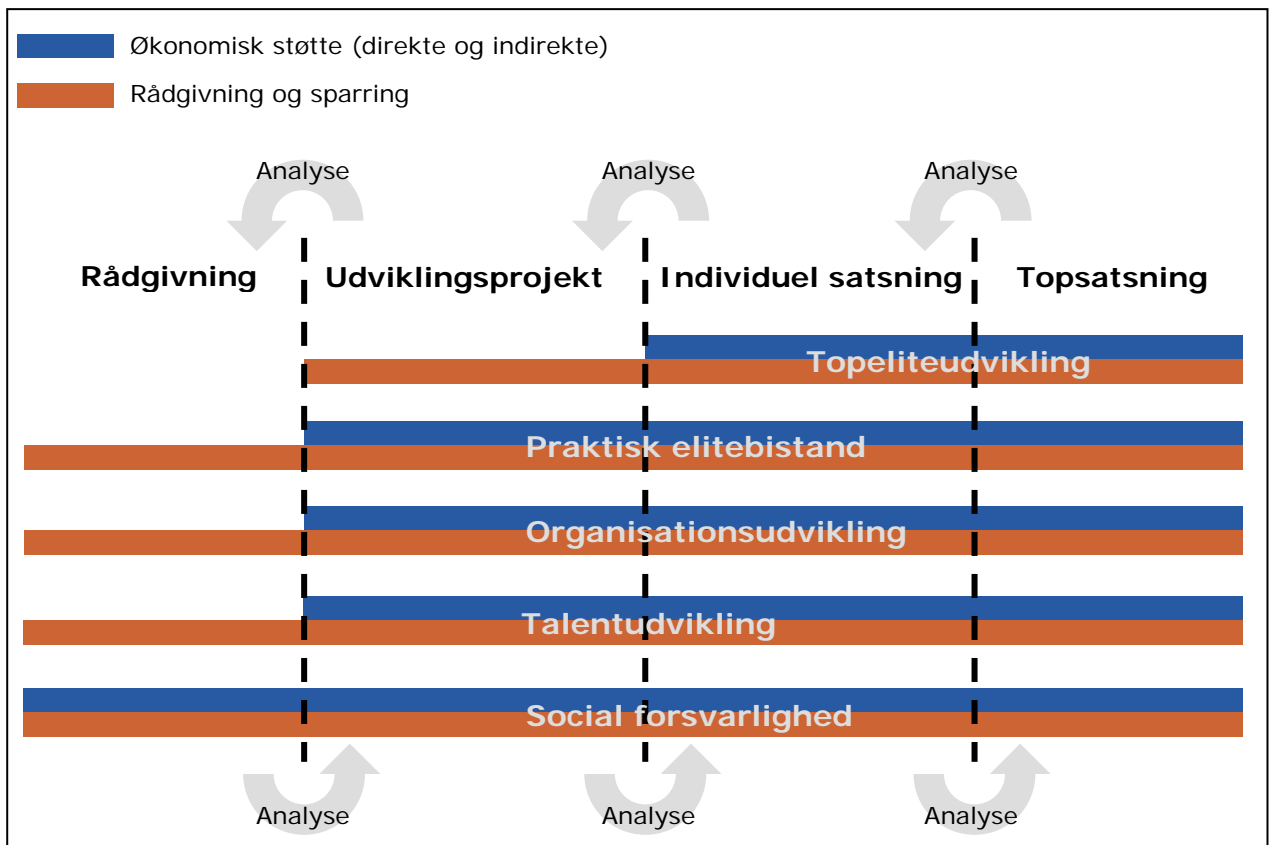
Svaghederne er i store træk oprullet gennem de mange foregående sider, og her samles trådene fremadrettet, idet der opstilles en samlet model, som kan tjene som inspiration til udvikling af det nye støttekoncept for perioden 2009-2012.

Idans forslag koncentrerer sig om at skabe en større sammenhæng eller helhedsorientering i elitearbejdet, der stadig er funderet på de grundlæggende kulturpolitiske værdier, som Team Danmark har været underlagt fra institutionens oprettelse og frem til i dag - uanset om der vælges en mere fokuseret eller alsidig retning for støttearbejdet i fremtiden.

Det er en model, som foreslår støtte på et tidligere tidspunkt i elitearbejdet med henblik at styrke talentudviklingen, men også en model, der er ideel i den forstand, at den nærmere praktiske tilrettelæggelse kan vise sig vanskelig eller umulig, medmindre der tilføres ekstra midler til Team Danmark fra statslig eller sponsormæssig side.

Modellen kan derfor helt implementeres, hvis midlerne er til det, eller indskrænkes til at blive anvendt på de områder, som findes mest ønskelige. Modellen er i den forstand et oplæg til videre bearbejdning i den proces med udvikling af et nyt støttekoncept, som denne rapport er et led i.

I modelform kan Idans forslag til et nyt støttekoncept 2009-2012 - der bygger på det nuværende, men samtidig søger at kompensere for dets svagheder - illustreres i nedenstående figur:

Figur 109: Inspirationsmodel for Team Danmarks støttekoncept 2009-2012

Modellen kræver en forklaring til de enkelte punkter både vertikalt og horisontalt:

Der skelnes gennemgående mellem 'økonomisk støtte' og 'rådgivning og sparring' for at understrege mere eksplicit, hvor den økonomiske støtte ikke dækker - men omvendt også for at belyse, hvor der er mulighed for at modtage rådgivning for forbund og udøvere nederst i støttehierarkiet. Ved den økonomiske støtte er der ikke differentieret på 'direkte' og 'indirekte' støtte. Enkelte steder i modellen vil det måske give mening at skraverer den økonomiske (blå) del af støtten, hvis den reelle økonomi her er relativt begrænset.

Vertikalt er figuren delt ind i nedenstående kategorier:

- **Topsatsning:** Den nuværende støttekategori Top TD, hvor forbundet har flere eliteudøvere på internationalt niveau.
- **Individuel satsning:** Den nuværende støttekategori Top TD Individuel, hvor forbundet har få eliteudøvere på internationalt niveau, som modtager støtte.
- **Udviklingsprojekt:** Denne kategori dækker over flere aspekter. Den dækker både de nuværende udviklingsprojekter og forberedelsesprojekter, men også mindre udviklingsprojekter, der ikke binder samme grad af økonomiske midler som ved de nuværende projekter, men omvendt kan gøre en stor forskel i de enkelte forbund.
- **Rådgivning:** Forbund og udøvere, som ikke er berettigede til økonomisk støtte (ud over støtte til tilbud, der skal sikre den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed), men som kan hjælpes på vej med henblik på at komme højere op i støttehierarkiet eller sikre en sund eliteudvikling i forbundet generelt.

Modellen indikerer, at det kræver en nærmere analyse af specialforbundets forhold for at springe et niveau op eller ned. Team Danmark bør som nævnt i rapporten afklare, hvorvidt afklaringsanalysen og disciplinanalysen skal omarbejdes til at være ét samlet redskab eller om begge skal bibeholdes.

Horisontalt illustrerer modellen fem niveauer:

- **Topeliteudvikling:** Kategorien dækker over udvikling og økonomisk bistand til den absolutte topelite: Deltagelse i konkurrencer, træningsbetingelser, træningslejre, finansiering af leveomkostninger mv. Den er også medtaget på rådgivningsniveau under udviklingsprojekter, hvis udøverne er tæt på at nå den absolutte topelite. Denne kategori dækker sportslig udvikling *på kort sigt* (0-4 år).
- **Praktisk elitebistand:** Praktisk bistand til forbund: Idrætsmedicin, sportspsykologi, facilitetskoordinering, fysisk træning, kost og ernæring, træning, tests, systematisk vidensdeling mv. På rådgivnings- og sparringsniveau er rådgivningsforbund medtaget med særligt henblik på videndeling. Det samme gælder for de følgende to kategorier 'organisationsudvikling' og 'talentudvikling'.
- **Organisationsudvikling:** Generel professionalisering, hjælp ved ansættelser, sikring af fornuftig økonomisk satsning på eliteidræt, uddannelsestilbud, forbedring af specialforbundenes egenindtægter ved satsning på forbedrede kommercielle og mediemæssige kompetencer mv.
- **Talentudvikling:** En af rapportens hovedkonklusioner er, at talentudviklingsdimensionen kun indgår meget uklart i det nuværende støttekoncept. Det er jf. afsnittet om talentudvikling i evalueringens Del 2 afgørende for Danmarks fremtidige medaljchancer, at talentudvikling kommer mere i fokus. Derfor er det oplagt at skrive talentudviklingen mere eksplicit ind i støttekonceptet – ikke mindst set i lyset af Team Danmarks nyligt tildelte talentudviklingspulje. Denne kategori dækker dermed den sportslige udvikling *på lang sigt* (0-12 år).
- **Social og samfundsmæssig forsvarlighed:** Den samfundsmæssige og sociale forsvarlighed er en hjørnesten i Team Danmarks virke, og den bør gælde både økonomisk stærke forbund som DBU og DHF, men også forbund, der ikke kan opnå økonomisk støtte fra Team Danmark. Team Danmark skal på den ene side kunne stille krav til den sociale forsvarlighed, men samtidig stille sin viden og sine tilbud på området til rådighed for alle specialforbund med et rimeligt elitearbejde. Det være sig tilbud som kollegiepladser, fleksible uddannelses- og jobordninger, psykologisk assistance og hjælp efter karrierestop. Dette ligger som nævnt dybt i det kulturpolitiske grundlag for institutionen. Selvom nogle specialforbund eller eliteudøvere skulle miste økonomisk støtte, bør tilbuddene, der vedrører de sociale områder, fastholdes over for disse forbund.

Som det fremgår, er de mest radikale forslag i forhold til støttekonceptet 2005-2008 en langt mere eksplicit beskrivelse af social og samfundsmæssig ansvarlighed (tænkt bredt) samt talentudvikling. Førstnævnte er under forudsætning af, at der vil blive prioriteret mere skarpt mellem specialforbundene i fremtiden.

Hertil kommer de mere detailagtige problemstillinger, som der er opstillet forslag til forbedringer af i de foregående kapitler.

Efterskrift: Dansk eliteidræts blinde kommercielle plet

Denne evaluering tager af indlysende årsager først og fremmest udgangspunkt i interessenternes vurdering af Team Danmarks indsats i forhold til institutionens lovgrundlag og støttekoncept. I forbindelse med debatten om behovet for at tilføre flere midler til eliteidrætten i fremtiden, giver evalueringen dog belæg for også at stille kritiske spørgsmål til specialforbundenes og Danmarks Idræts-Forbunds evne til at bidrage til at tilvejebringe yderligere ressourcer til eliteidrætsområdet.

Team Danmarks anvendelse af disciplinanalyser som led i implementeringen af støttekonceptet indeholder nemlig en klar indikation af, at kun ganske få danske specialforbund i dag er i stand til at generere en nævneværdig tilskuer-, sponsor- eller medieinteresse, hvilket naturligvis påvirker mulighederne for at styrke forbundenes egenindtjening på eliteidrætsområdet. Det fremgår af disciplinanalyserne, der udarbejdes i fællesskab mellem specialforbundene og Team Danmark, at omkring 80 procent af de danske specialforbund kun 'i mindre grad' eller 'slet ikke' er i stand til at generere en national tilskuer-, sponsor- eller medieinteresse for deres idrætsgren. Hermed adskiller specialforbundenes arbejde på dette felt sig markant i negativ retning i forhold til forbundenes arbejde på de mere sportsorienterede og administrative felter, der direkte relaterer til kravene og ydelserne i Team Danmarks støttekoncept.

De kommercielle og mediemæssige aspekter af elitearbejdet er ikke en del af Team Danmarks støttekoncept og dermed heller ikke direkte omfattet af denne evaluering. Men ikke desto mindre har Team Danmark og Danmarks Idræts-Forbund i fællesskab en forpligtelse til at supplere de offentlige tilskud til eliteidrætten med et kommercielt afkast, som det da også kommer til udtryk i etableringen af det fælles marketingselskab Sport One Danmark A/S. Dette selskab varetager dog først og fremmest marketingarbejdet for de mest populære og salgbare idrætsgrene, og man kan derfor tale om, at der reelt eksisterer en 'blind kommerciel plet' i langt hovedparten af dansk eliteidræt.

Denne kommercielle blinde plet rejser det helt overordnede kulturpolitiske spørgsmål, om atleter fra idrætsgrene, der hverken påkalder sig medie-, tilskuer- eller sponsorinteresse, i praksis kan siges at 'kæmpe for Guld til Danmark' og dermed i længden gøre berettiget krav på at være omfattet af en statslig eliteidrætspolitik?

Såfremt der ikke forekommer en reel 'efterspørgsel' eller 'sportslig forventning' fra samfundets side til de pågældende idrætsgrenes eliteresultater, kan man med andre ord med nogen ret spørge, om samfundet har en særlig social eller etisk forpligtelse til at sikre disse eliteatleter favorable sportslige rammer eller særlige beskyttende social-etiske rammer i forhold til normalbefolkningen. Dette er naturligvis et kontroversielt spørgsmål, men da der aktuelt tilmed forekommer en voldsomt tiltagende polarisering i den kommercielle, mediemæssige og tilskuermæssige interesse for de forskellige idrætsgrene, hvor eksempelvis alle øvrige idrætsgrenes samlede indtægter fra medierettigheder fra 2009 kun vil udgøre omkring 2 procent af dansk fodbolds og håndbolds samlede medieindtægter, synes det indlysende, at der er behov for at arbejde langt mere professionelt med sponsor, medie- og PR-strategier i hovedparten af specialforbundene, end det sker i dag.

Ikke mindst er medie billedet i hastigt opbrud, og der opstår derigennem helt nye udfordringer og muligheder for de 'oversete' eliteidrætsgrene med hensyn til opbygningen af kommercielle og formidlingsmæssige relationer til medier, sponsorer og offentligheden generelt.

Et kommercielt støttekoncept

En anbefaling udover de, der er opstillet i det ovenstående, fra denne evaluering skal derfor være, at Team Danmark i samarbejde med eliteidrættens øvrige interessenter bør iværksætte et udredningsarbejde omkring den kommercielle og mediemæssige 'kultur' i dansk eliteidræt med det formål at afdække mulighederne for på længere sigt at etablere et 'kommercielt støttekoncept', der kan løfte eliteidrættens arbejde på dette område til samme professionelle niveau som det sportslige eliteidrætsarbejde, der i dag er omfattet af det traditionelle sportslige og social-etiske støttekonceptet.

Et forbedret kommercielt og mediemæssigt arbejde i dansk eliteidræt vil dels styrke eliteidrættens kulturpolitiske status generelt, dels bidrage til at styrke eliteidrættens indtægtsgrundlag og dermed internationale konkurrenceevne og i yderste konsekvens hjemlige eksistensberettigelse i fremtiden.

Litteratur og baggrundsmateriale

Litteratur

- Augestad, P., Bergsgard, N.A (2007):** *Toppidrettens formel. Olympiatoppen som alkymist*. Oslo: Novus forlag.
- Augestad, P., Bergsgard, N.A. og Hansen, Atle Ø (2006):** *The Institutionalization of an Elite Sport Organization in Norway: The Case of 'Olympiatoppen'*. I: *Sociology of Sport Journal*, 2006, Human Kinetics, Inc. S. 293-313.
- Bayle, E. et. al. (2008):** *France*. Artikel i Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.
- Bøje, C. & Eichberg, H. (1994):** *Idrættens tredje vej. Om idrætten i kulturpolitikken*. Århus: Forlaget Klim.
- De Bosscher, V. D., Bingham, J., Shibli, S., Bottenburg, V.M., Knop, D.K (2008):** *The Global Sporting Arms Race. An International Comparative Study on Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success*. Oxford: Meyer & Meyer Sport.
- Collins, S. (2008):** *New Zealand*. Artikel i Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.
- De Bosscher, V. De Knop, P. og Heyndels, B. (2003):** *Comparing relative sporting success among nations: create equal opportunities in sport*. Artikel I: *Journal for Comparative Physical Education and Sport*. 3. (3) 109-120.
- De Bosscher, V., De Knop, P. (2002):** *The influence of sports policies on international success: An international comparative study*. I IOC (red.): *Proceedings of the 9th World Sport for All Congress, Sport for All and Elite Sport: Rivals or Partners?* Ahrnem: International Olympic Committee.
- De Bosscher, V. (2007):** *Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success. Dissertation presented in partial fulfilment of the requirements for de degree of Doctor in Physical Education – Year 2006-2007*. Vrije Universiteit Brussel. Brussels: VUBPRESS.
- Green, M. (2004):** *Power, Policy, and Political Priorities: Elite Sport Development in Canada and the United Kingdom*. In *Sociology of Sport Journal*, 2004. 21, 376-396. Human Kinetics Publishers, Inc.
- Green, M. and Oakley, B. (2001):** *Elite Sport development systems and playing to win: Uniformity and diversity in international approaches*. In *Leisure Studies* 20. 2001, 247-267.
- Green, M. og Houlihan, B. (2005):** *Elite Sport Development: Policy Learning and political priorities*. London: Routledge.
- Green, M. og Houlihan, B. (2006):** *Elite Sport Development. Policy learning and political priorities*. London og New York: Routledge.
- Hansen, P.J. (1995):** *Eliteudøvernes vilkår. Undersøgelse af danske eliteidrætsudøveres idrætslige og sociale vilkår*. Undersøgelsesrapport & Bilag 1 og 2. København: Center for idrætsforskning, Københavns Universitet.
- Hedal, M. (2006):** *Sport på dansk tv - en analyse af samspillet mellem sport og dansk tv, 1993-2005*. København: Idrættens Analyseinstitut.
- Hogan, K. og Norton, K. (2000).** *The 'Price' of Olympic Gold. I: Journal of Science and Medicine in Sport*. 3(2): 203-218.

- Hong, F.** (2008): *China*. Artikel i Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.
- Hong, Fan** (2007): *Elite Sport in China: Politics, Policy and System*. Paper præsenteret på ISH-PES/ISSA World Congress, Copenhagen, 31st of July – 5th of August 2007: “Sport in a Global World. Past, Present and Future”.
- Hong, Fan** (2008): *China*. In: Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.
- Houlihan, B. & Green, M.** (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.
- Kulturministeriet** (1996): *Idrættens tipsmidler*. Bind 1: Hovedrapport. København: Kulturministeriet.
- KPMG Consulting** (2002a): *At forene eliteidræt og uddannelse*. Brøndby: Danmarks Idræts-Forbund.
- KPMG Consulting** (2002b): *Eliteidræt i andre lande*. Brøndby: Danmarks Idræts-Forbund.
- Kulturministeriet** (2001): *Eliteidræt i Danmark. Rapport afgivet af den af kulturministeren nedsatte arbejdsgruppe vedrørende loven om eliteidrættens fremme*. København: Kulturministeriet.
- Kulturministeriet** (2003): *Dansk eliteidræt – udvikling og fremtidsperspektiver. Rapport afgivet af kulturministerens arbejdsgruppe med henblik på ny lov om eliteidrætten i Danmark*. København: Kulturministeriet.
- Løvstrup, I. og Hansen, J.** (2002): *Da eliteidrætten blev stueren. Eliteidræt og idrætspolitik i Danmark*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Munk, Martin** (1999): *Livsbaner gennem et felt. En analyse af eliteidrætsutøveres sociale mobilitet og rekonversioner af kapital i det sociale rum*. Lund Dissertations in Sociology 28.
- Nielsen, K. og Riiskjær Christensen, S.** (1983): *Eliteidrætsudøvernes vilkår. Danske eliteidrætsudøveres social, uddannelsesmæssige og økonomiske vilkår samt trænings- og konkurrencebetingelser*. København: Ministeriet for Kulturelle Anliggender.
- Nielsen, K., A.G. Nielsen, R.K. Storm** (2000): *Den danske subelites vilkår år 2000. Undersøgelse af danske subeliteidrætsudøveres sociale og idrætslige vilkår*. Bind I, II & III. Team Danmark, København.
- Nielsen, K., A.G. Nielsen, S.M. Christensen, R.K. Storm** (2002): *Kontraktspillere i fodbold og håndbold. Undersøgelse af sociale, uddannelsesmæssige og sportslige vilkår for danske kontraktspillere 2002*. Bind I & Bind II. Team Danmark, København.
- Oakley, B., & Green, M** (2001): *The production of Olympic champions: International perspectives on elite sport development systems*. European Journal of Sport Management, 8, s. 83 – 105.
- Petry, K. Steinbach, D., Burk, V.** (2008): *Germany*. Artikel i Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.
- Shibli, S.** (2003): *Analysing performance at the Olympic Games: Beyond the final medal table*. Paper presented at the 11th Congress of the European Association for Sport Management, Stockholm, Sweden.
- Sparvero, E., Chalip, L., og Green, B.C.** (2008): *USA*. Artikel i Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy*. Oxford: Butterworth- Heinemann.

Stamm, H. og Lamprecht, M. (2001): *Sydney 2000, the best games ever?* World Sport and Relationships of Structural Dependency. Summary of a paper presented at the 1st World Congress of the Sociology of Sport. Seoul, Korea. Kan Downloades fra: www.lssfb.ch.

Stamm, H. & M. Lambrecht (2000): *Der Schweizer Spitzensport im internationalen Vergleich. Eine Empirische Analyse der Olympische Spiele 1964-1998. Schriftenreihe der Gesellschaft zur Förderung der Sportwissenschaft an der ETH Zürich, Band 21.* Zürich: Studentendruckerei Uni.

Storm, R. K. (2005): *Professionelle udfordringer og eliteloven – status og perspektiver med fodbold som case.* Artikel i Jacob Magnussen & Rasmus K. Storm (red.): "Professionel Fodbold". Århus: Forlaget KLIM.

Storm, R.K. & Ulrik Almlund (2006): *Håndboldøkonomi.dk - fra forsamlingshus til forretning*". Bind 1 & Bind 2. København: Idrættens Analyseinstitut.

Storm, R.K. (2008): *En verdenskrig om medaljer.* Boganmeldelse af: Barrie Houlihan & Mick Green: *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy.* Oxford: Butterworth- Heinemann, 2008. Kan downloades fra: www.idrottsforum.org.

Storm, R.K. & Brandt, H.H. (red.) (2008): *Idræt og sport i den danske oplevelsesøkonomi. Mellem forening og forretning.* Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.

UK Sport (2006): *Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success. An International Comparative Study.* London: UK Sport.

Yamamoto, M. (2008): *Japan.* Artikel i Houlihan, B. & Green, M. (2008): *Comparative Elite Sport Development. Systems, structures and public policy.* Oxford: Butterworth- Heinemann.

Øvrigt baggrundsmateriale

Handlingsplan for at trække store idrætsbegivenheder til Danmark. Kulturministeriet, april 2007. Kan downloades fra www.kum.dk.

Støttekoncept 2005-2008, Team Danmark 2005. Kan downloades fra:

[http://www.teamdanmark.dk/CMS/cmsresources.nsf/filenames/Stoettekoncept_2005_2008_apr05.pdf/\\$file/Stoettekoncept_2005_2008_apr05.pdf](http://www.teamdanmark.dk/CMS/cmsresources.nsf/filenames/Stoettekoncept_2005_2008_apr05.pdf/$file/Stoettekoncept_2005_2008_apr05.pdf)

Resultatkontrakt mellem Team Danmark og Kulturministeriet 2006-2008. Kan downloades fra: www.kum.dk eller www.teamdanmark.dk.

Bilag 1: Spørgeskema udsendt i forbindelse med 2. fase af evalueringen

Evaluering af Team Danmarks støttekoncept

Velkommen til dette spørgeskema, som du har modtaget som led i evalueringen af Team Danmarks støttekoncept 2005-2008. Evalueringen foretages af Idrættens Analyseinstitut, og din besvarelse er anonym. Team Danmark vil ikke blive orienteret om, hvad du har svaret, men evalueringens samlede resultater indgår i Team Danmarks planlægning af støttekonceptet for perioden 2009-2012. Det er derfor meget vigtigt, at du besvarer skemaet så nøjagtigt som muligt.

Det tager cirka 30 minutter at besvare spørgeskemaet. Du har mulighed for at afbryde undervejs og fortsætte senere ved hjælp af det link, du har modtaget pr. e-mail.

Til sidst i spørgeskemaet vil der være mulighed for at tilføje kommentarer. Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte enten

Rasmus Storm, Idrættens Analyseinstitut på tlf. 32 66 10 30, rasmus.storm@idan.dk
eller Martin Hedal, Idrættens Analyseinstitut, på tlf. 32 66 10 30, martin.hedal@idan.dk.

På forhånd tak for hjælpen!

2. Baggrundsoplysninger

3. Jeg repræsenterer følgende specialforbund:

Danmarks Badminton Forbund	1
Dansk Sejlunion	2
Dansk Svømmeunion	3
Danmarks Ishockey Union	4
Dansk Håndbold Forbund	5
Dansk Forening for Rosport	6
Dansk Boldspil-Union	7
Dansk Atletik Forbund	8
Dansk Bordtennis Union	9
Dansk Brydeforbund	10
Danmarks Cykle Union	11
Dansk Golf Union	12
Dansk Kano & Kajak Forbund	13
Danmarks Motor Union	14
Dansk Orienterings-Forbund	15
Dansk Taekwondo Forbund	16
Dansk Skytte Union	17
Dansk Triathlon Forbund (under Dansk MultiSport Forbund)	18

Dansk Vandski Forbund	19
Dansk Curling Forbund	20
Dansk Automobil Sports Union	21
Dansk Bowling Forbund	22
Danmarks Gymnastik Forbund	23
Dansk Handicap Idræts-Forbund	24
Dansk Karate Forbund	25
Dansk Ride Forbund	26
Danmarks Sportsdanser Forbund	27
Dansk Squash Forbund	28
Dansk Militært Idrætsforbund	29
Dansk Skiforbund	30
Dansk Bueskytteforbund	31
Dansk Tennis Forbund	32
Dansk Volleyball Forbund	33
Danmarks Basketball-Forbund	34
Dansk Baseball Softball Forbund	35
Den Danske Billard Union	36
Danmarks Bokse Union	37
Dansk Cricket Forbund	38
Dansk Fægte Forbund	39
Dansk Hockey Union (under Dansk Hockey og Floorball Forbund)	40
Dansk Floorball Union (under Dansk Hockey og Floorball Forbund)	41
Dansk Judo og Ju-Jitsu Union	42
Danmarks Moderne 5-kamp Forbund (under Dansk MultiSport Forbund)	43
Dansk Rugby Union	44
Dansk Skøjte Union	45
Dansk Vægtøftningsforbund	46
Dansk Faldskærms Union	47
Dansk Hanggliding og Paragliding Union	48
Dansk Styrkeløft Forbund	49
Dansk Svæveflyver Union	50
Dansk Amerikansk Fodbold Forbund (Danmarks Am. Idræts Forbund)	51
Dansk Dart Union	52
Dansk Kegle Forbund	53
Dansk Minigolf Union	54
Dansk Petanque Forbund	55
Dansk Rulleskøjte Union	56
Dansk Sportsdykker Forbund	57
Dansk Kick- og Thaiboxing Forbund	58
Dansk Klatreforbund	59

4. Jeg besvarer spørgsmålene i egenskab af at være:

Aktivrepræsentant/aktiv	1
Landstræner	2

Forbundsform/politisk valgt leder	3
Sportschef	4
Generalsekretær/direktør	5
Talentudviklingsansvarlig	6
Anden adm. funktion i forbund	7

5. Støttekoncept 2005-2008: Overordnede kriterier/krav for støttetildeling, opbygning af støttekoncept m.m.

I den første del af spørgeskemaet skal du tage stilling til nogle overordnede spørgsmål om Team Danmarks støttekoncept.

6. Alle specialforbund bør støttes af Team Danmark.

Helt enig	1
Delvist enig	2
Hverken eller	3
Delvist uenig	4
Helt uenig	5
Ved ikke	6

7. Kun specialforbund, der har potentiale til at vinde EM/VM/OL-medaljer, bør støttes økonomisk af Team Danmark.

Helt enig	1
Delvist enig	2
Hverken eller	3
Delvist uenig	4
Helt uenig	5
Ved ikke	6

8. Med den eksisterende økonomi i Team Danmark er det bedst for udviklingen af dansk eliteidræt, at Team Danmark....

... støtter færre specialforbund og udøvere end i dag.	1
... støtter omtrent samme antal forbund og udøvere som i dag.	2
... støtter flere specialforbund og udøvere end i dag.	3
Ved ikke.	4

9. Kriterierne for tildeling af støtte fra Team Danmark er klart og forståeligt formuleret i støttekonceptet.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

10. Er der i samarbejde med Team Danmark udarbejdet en disciplinanalyse (analyse af en disciplins støtteberettigelse og udviklingsmuligheder) for din idrætsgren i perioden 2005-2008?

Ja 1
Nej 2
.....Ved ikke

11. Disciplinanalysen er et godt redskab til at vurdere specialforbundenes placering i støttekonceptet.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

12. Disciplinanalysen er et godt redskab til at påpege udviklingsmuligheder i specialforbundet.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

13. Er der i samarbejde med Team Danmark udarbejdet en afklaringsanalyse (analyse af et specialforbund, herunder dets udviklingsmuligheder) for dit specialforbund i perioden 2005-2008?

Ja 1
Nej 2
Ved
ikke 3

14. Afklaringsanalysen er et godt redskab til at afdække specialforbundets eliteudviklingspotentiale.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

15. Afklaringsanalysen er et godt redskab til at påpege udviklingsmuligheder i specialforbundene.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

16. Forberedelses- og udviklingsprojekter er gode redskaber til at udvikle specialforbundenes elitepotentiale.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

17. Hvis opgave er det efter din opfattelse at bistå specialforbundene i at gennemføre et forberedelses- og udviklingsprojekt?

Forbundet skal klare det selv 1
 Team Danmark 2
 DIF 3
 Eksternt konsulentfirma 4
 Andet 5

18. Der er stor åbenhed hos Team Danmark om beslutninger om placeringen af mit forbund i støttekonceptet.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

19. Jeg forstår Team Danmarks placering af *mit forbund* i støttekonceptet.

- Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

20. Jeg forstår Team Danmarks placering af *de øvrige* specialforbund i støttekonceptet.

- Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

21. Sportslige resultatmål

I denne del af spørgeskemaet skal du tage stilling til nogle spørgsmål om Team Danmarks fokus på sportslige resultater.

22. Hvordan vil du vurdere Team Danmarks fokus på medaljer på en skala fra 1 - 5, hvor 3 er tilpas, 1 er alt for lidt, og 5 er alt for meget?

	Alt for lidt	2	Tilpas	4	Alt for meget	Ved ikke
	1	2	3	4	5	6
Fokus	1	2	3	4	5	6

23. Kender du medaljemålsætningerne, som Team Danmark har aftalt med Kulturministeriet?

- Ja 1
 Nej 2

24. Medaljemålsætningerne, Team Danmark har aftalt med Kulturministeriet, er i forhold til de *økonomiske midler*, som Team Danmark har til rådighed...

- for høje 1
 realistiske 2
 for lave 3
 ved ikke 4

25. Medaljemålsætningerne, Team Danmark har aftalt med Kulturministeriet, er i forhold til det *rekrutteringsgrundlag*, som Danmark råder over...

- for høje 1
- realistiske 2
- for lave 3
- ved ikke 4

26. Støttekoncept 2005-2008: Forvaltning af støttekoncept, herunder samarbejde med specialforbund

I denne del af spørgeskemaet skal du tage stilling til en række spørgsmål om, hvordan Team Danmark arbejder med støttekonceptet i samarbejde med specialforbundene.

27. Medaljer ved internationale mesterskaber (EM, VM, OL) er et retvisende mål for dansk eliteidræts succes.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

28. Hvor enig eller uenig er du i hver af følgende påstande om administrative forhold?

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Team Danmarks administration fungerer optimalt.	1	2	3	4	5	6
Mit eget forbunds administration fungerer optimalt i relation til elitearbejdet.	1	2	3	4	5	6
Beslutningsgange i Team Danmark er generelt klare.	1	2	3	4	5	6
Kriterierne for tildeling af støtte	1	2	3	4	5	6

er hensigtsmæssige.						
Team Danmarks placering af mit forbund i støttekonceptet er korrekt ud fra forbundets sportslige niveau.	1	2	3	4	5	6
Der er for meget arbejde for forbundet med at blive placeret i Team Danmarks støttekoncept.	1	2	3	4	5	6
Der er for meget administrativt arbejde forbundet med ansøgning om støtte hos Team Danmark.	1	2	3	4	5	6
Kravene, som Team Danmark stiller for at forbund eller udøvere kan opnå støtte, er vanskelige at efterleve i praksis.	1	2	3	4	5	6
Team Danmarks konsulenter er generelt fagligt kompetente.	1	2	3	4	5	6
Team Danmarks personale (konsulenter og ledelse) er en god sparringspartner i det daglige elitearbejde.	1	2	3	4	5	6

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
--	-----------	--------------	--------------------	---------------	------------	----------

			uenig			
Team Danmarks personale har tilstrækkelig føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten i forbundene og klubberne	1	2	3	4	5	6
Team Danmarks konsulenter har tid til at bidrage positivt til mit forbunds elitearbejde.	1	2	3	4	5	6
Team Danmarks bestyrelse har tilstrækkelig føling med det konkrete arbejde med eliteidrætten i forbundene og klubberne.	1	2	3	4	5	6

29. Hvor enig eller uenig er du i hver af følgende påstande om administrative forhold i det daglige og i forbindelse med ansøgning om støtte?

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Der er tilstrækkeligt fleksible muligheder for at anvende de bevilgede støtte midler inden for den aftalte ramme.	1	2	3	4	5	6
Der er for meget administrativt arbejde i det daglige forbundet med de krav, TD	1	2	3	4	5	6

stiller for at give støtte.						
Samarbejdsaftalen om Team Danmark-støtte mellem mit forbund og Team Danmark er tilfredsstillende.	1	2	3	4	5	6

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
... i forhold til kravene til udøvernes job/uddannelsesmæssige situation.	1	2	3	4	5	6
... i forhold til forbundets organisatoriske arbejde inden for aftalen.	1	2	3	4	5	6
Der er klare retningslinjer for, hvornår forbundet kan træffe beslutninger om det fælles elitearbejde uden at høre TD.	1	2	3	4	5	6

30. Samarbejdsaftalen mellem Team Danmark og dit specialforbund er realistisk at leve op til i forhold til...

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
de sportslige resultatmål.	1	2	3	4	5	6
de sportslige udviklingsmål.	1	2	3	4	5	6
de organisatoriske udviklingsmål.	1	2	3	4	5	6

31. Samarbejdet mellem Team Danmark og specialforbundene bygger på en blanding af tillid og kontrol. Hvad karakteriserer bedst forholdet mellem dit specialforbund og Team Danmark (marker på skalaen).

	Tillid				Kontrol	
	1	2	3	4	5	Ved ikke
Forholdet er præget af	1	2	3	4	5	6
Forholdet burde være præget af	1	2	3	4	5	6

32. Team Danmarks opdeling af den økonomiske støtte i direkte støtte (satsningsbudget) og øvrig direkte støtte (ekspertydelser "under stregen") er hensigtsmæssig.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

33. Det er godt for elitearbejdet, at Team Danmark stiller krav om organisatorisk kvalitet og professionalisme til forbund, der ønsker støtte.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

34. Kravene om organisatorisk kvalitet og professionalisme, der stilles til specialforbundene for at opnå støtte, er for høje.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

35. Grænserne mellem specialforbundets og Team Danmarks ansvarsområder er klare.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4

Helt uenig 5
Ved ikke 6

36. Nogle mener, at det er nødvendigt for Team Danmark at behandle forbundene forskelligt for at behandle dem ens. Hvilken påstand herunder er du mest enig i? Marker din mening på akse:

	Alle er forskellige og skal behandles forskelligt				Alle er lige og skal behandles ens	Ved ikke
	1	2	3	4	5	6
Grad af lighed	1	2	3	4	5	6

37. Nogle mener, at Team Danmark har en forpligtelse til at støtte alsidigt, uanset at nogle discipliner er forbundet med større prestige end andre. Hvor enig er du i dette? Marker din mening på akse:

	Team Danmark skal støtte alsidigt				Team Danmark skal prioritere skarpt	Ved ikke
	1	2	3	4	5	6
Grad af prioritering	1	2	3	4	5	6

38. Team Danmarks kommunikation om institutionens daglige virke er generelt god.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

39. Team Danmarks ledelse udtaler sig fornuftigt i pressen vedrørende Team Danmark-støtte.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

40. Finansieringen af elitearbejdet

I denne del af spørgeskemaet skal du svare på spørgsmål om elitearbejdets finansiering.

41. Team Danmark burde betale en større del af mit forbunds elitearbejde.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

42. Mit forbund burde selv betale en større del af elitearbejdet, så flere idrætsgrene kunne tilgodeses af Team Danmarks samlede budget.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

43. Generelt burde de støttede specialforbund finansiere en større del af elitearbejdet selv, så flere idrætsgrene kunne tilgodeses med økonomisk støtte fra Team Danmark.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

44. X og Y diskuterer, hvorvidt alle elitesportsgrene bør kunne støttes af Team Danmark. Hvem er du mest enig med?

X: De økonomisk stærkeste elitesportsgrene, der økonomisk kan klare sig uden støtte fra Team Danmark, bør ikke støttes.

Y: Alle elitesportsgrene uanset omfanget af medieeksponering og egne indtægtsmuligheder bør kunne opnå støtte fra Team Danmark.

... jeg er:

- Mest enig med X 1
- Mest enig med Y 2
- Jeg kan ikke vælge 3

45. Forbundets midler bundet til elitearbejde hæmmer forbundets øvrige arbejdsområder (f.eks. breddearbejde og kommunikation).

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

46. Team Danmarks krav om medfinansiering af det fælles elitearbejde mindsker midlerne til talentudvikling i mit forbund.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

47. Målsætningerne, som er sat op for elitearbejdet i Danmark, og som Team Danmark efter loven skal efterleve, er realistiske i forhold til de økonomiske midler, som Team Danmark har til rådighed.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

48. Team Danmarks nuværende økonomiske prioritering mellem specialforbundene er rimelig.

Helt enig 1
Delvist enig 2
Hverken eller 3
Delvist uenig 4
Helt uenig 5
Ved ikke 6

49. Trænings- og konkurrencebetingelser

I dette afsnit af spørgeskemaet skal du besvare en række spørgsmål om udøvernes trænings- og konkurrencebetingelser.

50. Landsholdsaktive i din sportsgren har daglig træning i (afkryds alle relevante svarmuligheder):

Klubregi	1
Forbundsregi	2
Forbunds-/TD-regi	3

51. Træningsfaciliteter til elitetræning *generelt set*.

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter i Danmark dækker elitens behov.	1	2	3	4	5	6
Træningsfaciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt omfang for eliten.	1	2	3	4	5	6
Træningsfaciliteterne er til rådighed på de bedste tidspunkter for eliten.	1	2	3	4	5	6

52. Træningsfaciliteter stillet til rådighed af *Team Danmark*.

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Kvaliteten af de idrætsspecifikke træningsfaciliteter dækker elitens behov.	1	2	3	4	5	6
Træningsfaciliteterne er til rådighed i tilstrækkeligt omfang for eliten.	1	2	3	4	5	6
Træningsfaciliteterne er til rådighed på de bedste tidspunkter for eliten.	1	2	3	4	5	6
Kvaliteten af de styrketræningsfacil	1	2	3	4	5	6

iteter, Team Danmark stiller til rådighed, dækker elitens behov.						
--	--	--	--	--	--	--

53. Materiel stillet til rådighed af Team Danmark og specialforbundet via specialforbundet.

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Kvaliteten af det idrætsspecifikke materiel dækker elitens behov.	1	2	3	4	5	6
Mængden af idrætsspecifikt materiel dækker elitens behov.	1	2	3	4	5	6

54. Hvordan er nedenstående trænings- og konkurrencebetingelser i forhold til internationale konkurrenters?

	Er bedre	Modsvarer	Er dårligere	Ved ikke
Træningskvaliteten (f.eks. antal trænere pr. aktiv, trænerens færdighedsniveau, træningsmiljøet) i min idrætsgren.	1	2	3	4
Betingelserne i forbindelse med konkurrence/mesterskabsdeltagelse i min idrætsgren.	1	2	3	4

55. Hvordan vil du samlet vurdere træningsbetingelserne i Danmark inden for din egen idrætsgren?

- Meget gode 1
- Gode 2
- Hverken eller 3
- Dårlige 4
- Meget dårlige 5
- Ved ikke 6

56. I hvor høj grad mener du, at faciliteterne inden for din idrætsgren overordnet set modsvarer behovene i de kommende år?

- I høj grad 1
- I nogen grad 2
- Hverken eller 3
- I mindre grad 4
- Overhovedet ikke 5
- Ved ikke 6

57. I hvor høj grad mener du, at *adgangen* til faciliteterne inden for din idrætsgren er tilstrækkelig i forhold til behovet de kommende år?

- I høj grad 1
- I nogen grad 2
- Hverken eller 3
- I mindre grad 4
- Overhovedet ikke 5
- Ved ikke 6

58. Det er i min idrætsgren ikke noget problem at få adgang til at deltage i det nødvendige antal konkurrencer med kvalificeret modstand på *nationalt* plan.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

59. Det er i min idrætsgren ikke noget problem at få adgang til at deltage i det nødvendige antal konkurrencer med kvalificeret modstand på *internationalt* plan.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

60. Det er muligt for udøverne i min idrætsgren at få den optimale forberedelse forud for store internationale konkurrencer.

- Helt enig 1
- Delvist enig 2
- Hverken eller 3
- Delvist uenig 4
- Helt uenig 5
- Ved ikke 6

61. Nedenfor er to påstande om Team Danmark og elitefaciliteter. I hvilken grad kan du erklære dig enig?

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Team Danmark medvirker til at sikre bedre træningsfaciliteter til eliten.	1	2	3	4	5	6

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
Team Danmark medvirker til at sikre bedre adgang til træningsfaciliteter til eliten.	1	2	3	4	5	6

62. Social og samfundsmæssig forsvarlighed

63. Team Danmarks støttekoncept bidrager positivt til løsning af eventuelle problemer i eliteudøvernes hverdag.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

64. Team Danmarks støttekoncept sikrer, at eliteudøvere bliver uddannet eller har et job under elitekarrierens forløb.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

65. Team Danmark fremmer dansk eliteidræt på en socialt og samfundsmæssigt forsvarlig måde.

Helt enig 1
 Delvist enig 2

Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

66. Team Danmark er for fokuseret på, at eliteudøvere skal tage en uddannelse eller have et job ved siden af idrætskarrieren.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

67. Det er en god ide, at støtten til eliteidræt tilrettelægges på en måde, der gør det muligt for eliteudøvere at have et job eller tage en uddannelse ved siden af.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

68. Det er en god idé, at eliteudøvere koncentrerer sig 100% om idrætskarrieren og først uddanner sig efter dens afslutning.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

69. Der eksisterer tilstrækkeligt fleksible jobmuligheder for eliteudøvere...

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
...i den private sektor	1	2	3	4	5	6
...i den offentlige sektor	1	2	3	4	5	6

70. Der eksisterer tilstrækkeligt fleksible uddannelsesmuligheder for eliteudøvere.

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
På gymnasiale uddannelser (studentereksamen, HF, HHX, HTX etc.)	1	2	3	4	5	6

	Helt enig	Delvist enig	Hverken enig eller uenig	Delvist uenig	Helt uenig	Ved ikke
På erhvervsuddannelser (håndværk, detailhandel etc.)	1	2	3	4	5	6
På videregående uddannelser	1	2	3	4	5	6

71. Der er tilstrækkelig rådgivning fra Team Danmark ved overgangen fra den sportslige karriere til det civile liv.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

72. Team Danmark bidrager til at sikre udviklingen af hele mennesker.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

73. Talentudvikling

I dette afsnit skal du tage stilling til en række spørgsmål om talentudvikling i dansk eliteidræt.

74. Hvem mener du *bør* yde en indsats for at fremme talentudviklingen inden for din idrætsgren?

	Ingen indsats	Nogen indsats	En stor indsats	En meget stor indsats	Ved ikke

Team Danmark bør yde	1	2	3	4	5
Danmarks Idræts- Forbund bør yde	1	2	3	4	5
Specialforbundet bør yde	1	2	3	4	5
Klubberne bør yde	1	2	3	4	5
Kommunerne bør yde	1	2	3	4	5

75. Hvem mener du *faktisk* yder en indsats for at fremme talentudviklingen inden for din idrætsgren?

	Ingen indsats	Nogen indsats	En stor indsats	En meget stor indsats	Ved ikke
Team Danmark yder faktisk	1	2	3	4	5
Danmarks Idræts-Forbund yder faktisk	1	2	3	4	5
Specialforbundet yder faktisk	1	2	3	4	5
Klubberne yder faktisk	1	2	3	4	5
Kommunerne yder faktisk	1	2	3	4	5

76. Team Danmarks støttekoncept sikrer udviklingen af elitetalenter inden for min idrætsgren.

- Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

77. Grænserne mellem Team Danmarks og specialforbundets talentarbejde er klare.

- Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

78. Team Danmarks fokusering på resultater fjerner fokus fra den langsigtede talentudvikling generelt.

- Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

79. Der er stort frafald af elitetalenter inden for min idrætsgren.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

80. Hvad er de mest betydende årsager til frafaldet af elitetalenter inden for din idrætsgren?
 Vurdér nedenstående mulige årsager på en skala fra 1 til 5, hvor 1 er "ubetydelig" og 5 er "meget væsentlig".

	Ubetydelig 1	2	3	4	Meget væsentlig 5	Ved ikke 6
Skader	1	2	3	4	5	6
Dårlige muligheder for at kombinere eliteidræt med job/uddannelse	1	2	3	4	5	6
Dårlige muligheder for at leve af idrætten	1	2	3	4	5	6
Manglende opmærksomhed fra medier og presse	1	2	3	4	5	6
Utilstrækkelige muligheder for udvikling af udøvernes elitepotentiale	1	2	3	4	5	6
For stort pres på udøverne	1	2	3	4	5	6
Mangel på tid	1	2	3	4	5	6
Sportsgrenens elitemiljø er ikke inspirerende nok	1	2	3	4	5	6
Manglende eller ringe faciliteter	1	2	3	4	5	6
Udøverne prioriterer job/uddannelse højere end	1	2	3	4	5	6

elitekarrieren						
Andet	1	2	3	4	5	6

81. I min idrætsgren findes et program, der systematisk arbejder med at identificere talenter med henblik på udvælgelse til talentudvikling.

Ja 1
 Nej 2
 .....Ved ikke

82. Talentidentifikationsprogrammet virker efter hensigten.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

83. I min idrætsgren findes et talentudviklingssystem, der systematisk arbejder med at hæve talenterne til højest mulige niveau.

Ja 1
 Nej 2
 .....Ved ikke

84. Talentudviklingssystemet virker efter hensigten.

Helt enig 1
 Delvist enig 2
 Hverken eller 3
 Delvist uenig 4
 Helt uenig 5
 Ved ikke 6

85. Hvem mener du har ansvaret for talentudvikling inden for din idrætsgren? Prioriter:

	TD	DIF	Specialforb undet	Klubberne	Kommuner ne	Andre
Største ansvar	1	2	3	4	5	6
Næststørste ansvar	1	2	3	4	5	6
3.-største ansvar	1	2	3	4	5	6
4.-største ansvar	1	2	3	4	5	6
5.-største ansvar	1	2	3	4	5	6

86. Ekspertbistand til elitesportsfolk

I dette afsnit skal du tage stilling til en række spørgsmål om den ekspertbistand, Team Danmark tilbyder elitesportsfolk. Herunder Team Danmarks *viden* om emnet og den *service*, de yder til udøverne.

87. Mener du, at *vidensniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår skadesforebyggelse og -behandling?

Ja 1
..... Nej, det kunne være lidt bedre
..... Nej, det kunne være meget bedre
Ved ikke 4

88. Mener du, at *serviceniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår skadesforebyggelse og -behandling?

Ja 1
..... Nej, det kunne være lidt bedre
..... Nej, det kunne være meget bedre
Ved ikke 4

89. Mener du, at *vidensniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår idrætsfysiologi og testning af udøvere?

Ja 1
..... Nej, det kunne være lidt bedre
..... Nej, det kunne være meget bedre
Ved ikke 4

90. Mener du, at *serviceniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår idrætsfysiologi og testning af udøvere?

Ja 1
..... Nej, det kunne være lidt bedre
..... Nej, det kunne være meget bedre
Ved ikke 4

91. Mener du, at *vidensniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår kost og ernæring?

Ja 1
..... Nej, det kunne være lidt bedre
..... Nej, det kunne være meget bedre
Ved ikke 4

92. Mener du, at *serviceniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår kost og ernæring?

Ja 1
 ..... Nej, det kunne være lidt bedre
 .... Nej, det kunne være meget bedre
 Ved ikke 4

93. Mener du, at *vidensniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår sportspsykologisk bistand?

Ja 1
 ..... Nej, det kunne være lidt bedre
 .... Nej, det kunne være meget bedre
 Ved ikke 4

94. Mener du, at *serviceniveauet* i Team Danmark-regi er tilfredsstillende, hvad angår sportspsykologisk bistand?

Ja 1
 ..... Nej, det kunne være lidt bedre
 .... Nej, det kunne være meget bedre
 Ved ikke 4

95. Mener du, at Team Danmarks ekspertbistand koordineres i tilfredsstillende grad?

Ja 1
 ..... Nej, det kunne være lidt bedre
 .... Nej, det kunne være meget bedre
 Ved ikke 4

96. Forbedringer af støttekonceptet

97. I hvor høj grad er der brug for forbedring af Team Danmarks støttekoncept med hensyn til...
(skala fra 1 til 5)

	Forbedring ikke nødvendig 1	2	3	4	Forbedring meget nødvendig 5	Ved ikke 6
Rådgivning og vidensdeling?	1	2	3	4	5	6
Dialogen med Team Danmark om støttemulighederne og ansøgning	1	2	3	4	5	6

om støtte?						
Gennemskuelighed i forholdet mellem direkte og øvrig direkte støtte?	1	2	3	4	5	6
Sikkerhed for bevilling over flere år?	1	2	3	4	5	6

98. Opsummering af styrker og svagheder ved Team Danmarks støttekoncept

99. Hvad oplever du som de tre største styrker i TD's støttekoncept?

---

100. Hvad oplever du som de tre største svagheder i TD's støttekoncept?

---

101. Yderligere kommentarer kan skrives her. Kom gerne med bud på udviklingsområder og forslag til nye tiltag.

---

102. Denne spørgeskemaundersøgelse er anonym, men vi kan være interesserede i at høre mere om dine erfaringer med støttekonceptet og vil derfor gerne kunne kontakte dig for et eventuelt opfølgende interview. De oplysninger, du måtte give under dette interview, vil også blive behandlet anonymt. Hvis du er interesseret i at blive kontaktet, kan du opgive dine kontaktoplysninger her:

103. Navn:

104. E-mail:

105. Telefonnummer:

Bilag 2: Oversigt over specialforbunds placering, støtte mv. i det nuværende støttekoncept

Forbund	Støttekategori i 2008 (enkelte har skiftet kategori undervejs i konceptet)	Nuværende antal på Team Danmarks kandidatliste (december 2007)	Disciplinanalyser under nuværende koncept	Afklaringsanalyse under nuværende koncept	Bevilget direkte støtte 2005-2008***	Forbunds andel af elitebudgettet (seneste støtteår) **
Dansk Håndbold Forbund	Top-Team Danmark forbund	Herre A-landsholdet i elitegruppen Dame A-landsholdet i kandidatgruppen	Herrer Damer		36.097.867 *	70%
Dansk Boldspil-Union	Top-Team Danmark forbund	Kvinde A-landsholdet i kandidatgruppen	Herrer Damer		29.878.950	71%
Dansk Sejlunion	Top-Team Danmark forbund	6 aktive (4 både) i kandidatgruppen	Olympiske både		26.414.570	42%
Danmarks Badminton Forbund	Top-Team Danmark forbund	8 aktive + A-landsholdet i elitegruppen 5 aktive i kandidatgruppen	Badminton		26.120.533 *	29%
Dansk Forening for Rosport	Top-Team Danmark forbund	4 aktive (2 både) i elitegruppen 6 aktive (2 både) i kandidatgruppen	Roning		25.757.134	41%
Dansk Svømmeunion	Top-Team Danmark forbund	3 aktive i elitegruppen 2 aktive i kandidatgruppen	Svømning		21.420.338	24%
Danmarks Ishockey Union	Top-Team Danmark forbund	Herre A-landsholdet i kandidatgruppen	Ishockey		20.424.664	42%
Danmarks Cykle Union	Top-Team Danmark forbund	5 aktive (4 km-holdet) i elitegruppen 2 aktive i kandidatgruppen	Bane Landevej Mountainbike		8.705.460	48%
Dansk Atletik Forbund	Top-Team Danmark forbund	2 aktive i kandidatgruppen	Kapgang Kast Mangekamp Mellemlang dist. Spring Sprint-hæk	Ja (er i forberedelsesprojekt 2006-2010)	8.570.412	48%
Dansk BordTennis Union	Top-Team Danmark forbund	1 aktiv + herrelandsholdet (4 aktive) i elitegruppen	Bordtennis	Ja (er i forberedelsesprojekt 2007-2010)	7.722.000	29%
Dansk Tennis Forbund	Team Danmark-udviklingsprojekt	1 aktiv i kandidatgruppen	Tennis	Ja (er i udviklingsprojekt)	7.200.000	50%
Danmarks	Top-Team	1 aktiv i elitegruppen	Brydning		6.445.550	28%

Brydeforbund	Danmark forbund					
Danmarks Motor Union	Top-Team Danmark forbund	1 aktiv + speedwaylandsholdet i elitegruppen 1 aktiv i kandidatgruppen	BMX Motocross Speedway		6.097.240	37%
Dansk Volleyball Forbund	Team Danmark-udviklingsprojekt (beachvolley i Top-Team Danmark, individuel)		Herrer Damer	Ja (er i kombineret forberedelses- og udviklingsprojekt 2007-2010)	6.204.000	55% (63% i beachvolley)
Dansk Taekwondo Forbund	Top-Team Danmark forbund		Taekwondo		5.901.790	19%
Dansk Triathlon Forbund (Multisports Forbund)	Top-Team Danmark forbund	2 aktive i elitegruppen 2 aktive i kandidatgruppen	Kort/OL-distance Lang distance	Ja (projektbeskrivelse ikke færdig)	5.422.508	23%
Dansk Orienterings-Forbund	Top-Team Danmark forbund		Orientering		5.266.300	52%
Dansk Bueskytteforbund	Team Danmark-udviklingsprojekt	1 aktiv i elitegruppen 1 aktiv i kandidatgruppen	Rercurvebuen Compoundbuen		5.116.600	37%
Dansk Kano & Kajak Forbund	Top-Team Danmark forbund	2 aktive i elitegruppen	Kortbane Maraton		5.036.250	47%
Danmarks Gymnastik Forbund	Top-Team Danmark forbund (herrer) Top-Team Danmark, individuel (trampolin)	2 aktive i kandidatgruppen	Trampolin Idrætsgymnastik (herrer)		4.292.871	66%
Dansk Golf Union	Top-Team Danmark forbund		Golf		4.050.000	79%
Danmarks Sportsdanser Forbund	Top-Team Danmark, individuel		Latin og standard 10 danse		3.139.880	40%
Dansk Vandski Forbund	Top-Team Danmark forbund	1 aktiv i elitegruppen	Vandski		2.915.000	39%
Dansk Skytte Union	Top-Team Danmark forbund (riffel) Top-Team Danmark, individuel		Flugt Pistol Riffel	Ja (projektbeskrivelse ikke færdig)	2.696.250	-

	(flugt, pistol)					
Dansk Handicap Idræts-Forbund	Top-Team Danmark, individuel	1 aktiv i elitegruppen 1 aktiv i kandidatgruppen	Atletik Cykling, CP4 kombineret Svømning		2.149.800	63%
Danmarks Bowling Forbund	Top-Team Danmark, individuel	8 aktive i kandidatgruppen	Bowling		1.530.100	70%
Dansk Automobil Sports Union	Top-Team Danmark, individuel	1 aktiv i elitegruppen 1 aktiv i kandidatgruppen	Formelbiler	Ja (er i forberedelses-projekt)	1.500.000	51%
Dansk Ride Forbund	Top-Team Danmark, individuel	1 aktiv i elitegruppen	Dressur Military	Ja (projektbeskrivelse ikke færdig)	1.413.000	57%
Dansk Karate Forbund	Top-Team Danmark, individuel		Karate		875.000	46%
Dansk Skiforbund	Top-Team Danmark, individuel				525.000	55%
Dansk Curling Forbund	Top-Team Danmark forbund	Damelandsholdet (5 aktive) i kandidatgruppen	Curling		496.500	68%
Dansk Squash Forbund	Top-Team Danmark, individuel		Squash	Ja (projektbeskrivelse ikke færdig)	288.000	-
Dansk Militært Idrætsforbund	Top-Team Danmark, individuel	1 aktiv i kandidatgruppen	Militær femkamp		242.000	79%
Danmarks Basketball-Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)		Basketball	Ja (projektbeskrivelse ikke færdig)		
Dansk Baseball Softball Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)					
Den Danske Billard Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)					
Danmarks Bokse-Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt) - kun herrer afdækket)					
Dansk Cricket Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer)					

	opfyldt)					
Dansk Fægte Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)			Ja (projektbeskrivelse ikke færdig)		
Dansk Hockey Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)					
Danmarks Moderne Femkamp Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)					
Dansk Judo og Ju-Jitsu Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)		Judo/ju-jitsu			
Dansk Rugby Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)		7-mands 15-mands	Ja (forberedelsesprojekt ikke igangsat)		
Dansk Skøjte Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)					
Dansk Vægtløftnings-Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer opfyldt)					
Dansk Faldskærms Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke opfyldt)					
Dansk Hanggliding og Paragliding Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke opfyldt)					
Dansk Styrkeløft Forbund	Rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke opfyldt)					
Dansk Svæveflyver Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke opfyldt)		Svæveflyvning		240.600	

Dansk Floorball Union	Rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)t					
Dansk Amerikansk Fodbold Forbund	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Dart Union	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Kegle Forbund	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Kick- og Thaiboxing Forbund	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Klatreforbund	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Minigolf Union	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Petanque Forbund	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Danmarks Rulleskøjte Union	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke afdækket)					
Dansk Sportsdykker Forbund	Ingen rådgivning (internationale sportslige faktorer ikke					

afdækket)

*Håndbold og badminton får bevilget 2008-støtte efter denne rapports udgivelse. Den bevilgede direkte støtte i 2008 er derfor her beregnet skønsmæssigt som et gennemsnit af de tre foregående år i denne opgørelse.

**Procentsatsen er hentet fra materiale til Team Danmarks bestyrelsesmøde 10. december 2007 og fra disciplinanalyserne. Der kan være sket justeringer, siden disciplinanalyser af lidt ældre dato blev udarbejdet. Elitebudgettet dækker både direkte og øvrig direkte støtte.

*** Enkelte forbund har ikke modtaget støtte i hele perioden. Øvrig direkte støtte er ikke medtaget i denne oversigt.

Bilag 3: Afklaringsanalysens spørgsmål

Grå: Kun holdsport

Organisation - struktur - ledelse - interessenter

A1	Hvilket idegrundlag har forbundet, samt hvornår blev det vedtaget?
A2	Hvilke kerneområder/opgaver varetager forbundet, samt hvornår blev det vedtaget?
A3	Hvilke værdier/værdigrundlag bygger forbundet sin virksomhed på, samt hvornår blev det vedtaget?
A4	Hvad er forbundets vision, samt hvornår blev det vedtaget?
A5	Hvilke politikker har forbundet, samt hvornår blev det vedtaget?
A6	Hvilke mål og strategier har forbundet inden for de enkelte kerneområder?
A7	Beskriv hvorledes forbundet arbejder med etårige - og flerårige handlingsplaner samt med et årlige - og flerårige budgetter.
A8	På hvilken måde anvender forbundet ovenstående beskrivelser, og i hvor høj grad er de enkelte politikker et styringsredskab for forbundets virksomhed?
A9	I hvilket omfang svarer virkeligheden til beskrivelserne
A10	Hvilke udfordringer har forbundet i relation til anvendelse af beskrivelserne?
A11	Beskriv i hvilket omfang, der skelnes mellem <i>et politisk niveau, et fagligt niveau og et udførende niveau</i> i forbundets virksomhed.
A12	På hvilken måde opererer forbundet med en professionel driftsorganisation i relation til elitearbejdet?
A13	På hvilken måde er der sammenhæng i elitearbejdet fra klub til landshold?
A14	Har forbundet de nødvendige menneskelige ressourcer (kvalitativt og kvantitativt) til gennemførelse af det forventede fremtidige elitearbejde?
A15	Har forbundet implementeret en civil job- og uddannelsespolitik for eliteudøvere?
A16	Har forbundet implementeret politikker for særlige risikofaktorer ved eliteidræt (eks. vægt/ernæring, doping, gråzoner mv.)?
A17	Hvorledes ser forbundets organisationsdiagram ud? Og hvornår er det senest blevet opdateret?
A18	På hvilken måde arbejder forbundet med personkvalifikationsprofiler i relation til såvel frivillige som ansatte i forbundet?
A19	Hvilke funktionsbeskrivelser har forbundet for henholdsvis bestyrelsen, udvalg og administration (herunder forbundets ansatte)?
A20	På hvilken måde anvendes forretningsordner for udvalg, forretningsgangebeskrivelser o.lign. I forbundet?
A21	Hvornår er forbundets love og vedtægter senest blevet opdateret? - og er de i overensstemmelse med virkeligheden?
A22	I hvilket omfang er forbundet tilfreds med den daglige praksis i udførelse af forbundets virksomhed i relation til spørgsmålene 13-19?
A23	Hvilke tanker har forbundet gjort sig for at videreudvikle sin praksis?
A24	Hvilke interessenter er forbundets vigtigste? - såvel interne som eksterne interessenter!
A25	I hvilket omfang er balanceforholdet tilfredsstillende i relation til de vigtigste interessenter?
A26	På hvilken måde deltager og involverer forbundet sig på nationalt plan i forhold til eksempelvis DIF, TD, Friluftsrådet el.lign.?
A27	På hvilken måde deltager og involverer forbundet sig på internationalt plan, eksempelvis nordisk, europæisk og verdensplan?

A28	Hvilke ønsker og konkrete forslag til initiativer har forbundet i relation til at pleje sine interesser?
A29	Hvilke planer og strategier har forbundet for håndtering af relationerne til pressen/medierne?
A30	Hvilke handlinger og rutiner gennemføres i relation til pressen/medierne?
A31	Har forbundet indgået medieaftaler (transmissionsaftaler), i så fald hvilke?
A32	Hvordan vurderer forbundet presse-/mediedækningen i forhold til sportsgrenens potentiale?
A33	Hvilke planer og strategier har forbundet for markedsføring af sporten?
A34	I hvilken grad nyttiggøres sportsgrenens kommercielle muligheder?
A35	Hvem varetager marketing/sponsorarbejdet i/for forbundet?
A36	Hvordan vurderer forbundet effekten af marketingarbejdet i forhold til sportsgrenens kommercielle potentiale?
A37	Hvilke faciliteter er der til udøvelsen på internationalt niveau i Danmark?
A38	Har forbundet særlige udfordringer i at varetage idrætten/disciplinen?
A39	Er der miljømæssige problemer i forbindelse med udøvelsen af idrætten/disciplinen? - og i givet fald hvilke?

Uddannelse

Niveau 1

B1	Udbyder forbundet træneruddannelse svarende til Idrættens træneruddannelse 1 (ca. 50 lektioner)
B2	Hvor mange trænere gennemfører træneruddannelse på niveau 1 pr. år?
B3	Hvor mange trænere har uddannelse svarende til niveau 1 (Træner 1)?
B4	Har forbundet produceret undervisningsmateriale til uddannelse på niveau 1?
B5	Er forbundet tilfreds med antallet af trænere på dette niveau?
B6	Hvilke tanker har forbundet gjort sig for at udvikle/videreudvikle træneruddannelsen på niveau 1?

Niveau 2

B7	Udbyder forbundet træneruddannelse på Idrættens træneruddannelse 2 (niveau 1 + yderligere ca. 100 lektioner)?
B8	Hvor mange trænere gennemfører træneruddannelse på niveau 2 pr. år?
B9	Hvor mange trænere har uddannelse svarende til niveau 2 (Træner 2)?
B10	Har forbundet produceret undervisningsmateriale til uddannelsen på niveau 2?
B11	Er forbundet tilfreds med antallet af trænere på dette niveau?
B12	Hvilke tanker har forbundet gjort sig for at udvikle/videreudvikle træneruddannelsen på niveau 2?

Niveau 3

B13	Udbyder forbundet træneruddannelse på Idrættens træneruddannelse 3 (niveau 1 + 2 + yderligere ca. 210 lektioner)?
B14	Hvor mange trænere gennemfører træneruddannelse på niveau 3 pr. år?
B15	Hvor mange trænere har uddannelse svarende til niveau 3?
B16	Er forbundet tilfreds med antallet af trænere på dette niveau?
B17	Hvilke tanker har forbundet gjort sig for at udvikle/videreudvikle træneruddannelsen på niveau 3 - Diplomtræner?

Niveau 4

- B18 Udbyder forbundet træneruddannelse på Idrættens træneruddannelse 4 (niveau 1+2+3 + yderligere ca. 420 lektioner)?
- B19 Hvor mange trænere gennemfører træneruddannelse på niveau 4 pr. år?
- B20 Hvor mange trænere har uddannelse svarende til niveau 4?
- B21 Er forbundet tilfreds med antallet af trænere på dette niveau?
- B22 Hvilke tanker har forbundet gjort sig for at udvikle/videreudvikle træneruddannelsen på niveau 4 - Idrættens Træner Akademi?

Øvrige tilbud

- B23 Hvilke tilbud har forbundet om efteruddannelse af elitetrænere?
- B24 Har forbundet andre tilbud inden for træneruddannelse?
- B25 På hvilken måde hentes inspiration og viden fra omverdenen?
- B26 I hvilket omfang er forbundet tilfreds med organiseringen af forbundets træneruddannelse?
- B27 Hvilke tanker har forbundet gjort sig for det fremtidige arbejde med træneruddannelser?

Klubledelse og forbundsledere

- B28 Hvilke kurser og uddannelser udbyder forbundet for klubledere?
- B29 Hvor mange klubledere uddannes pr. år?
- B30 Hvor mange personer har i forbundets klubber deltaget på DIF's Ungdommens Leder Akademi, Lokale lederakademier arrangeret af DIF og kommuner/idrætssamvirker eller andre lederkurser arrangeret uden for specialforbundets regi?
- B31 I hvilket omfang er forbundet tilfreds med den uddannelsesmæssige kvalitet (kompetencer) hos klubledere?
- B32 I hvilket omfang er uddannelse indtænkt i forbindelse med andre aktiviteter? Eksempelvis i relation til breddekampagner, elitesatsninger, stævnevirksomhed, årsmøder, klubudvikling el. lign.
- B33 I hvilket omfang er forbundet tilfreds med organiseringen af forbundets uddannelse af klubledere?
- B34 Hvilke tanker har forbundet gjort sig for det fremtidige arbejde med uddannelse af klubledere?
- B35 Er forbundets centrale ledere højt uddannede og kvalificerede i relation til funktionen som forbundsledere?
- B36 Er den uddannelsesmæssige baggrund sket gennem en erhvervsmæssig uddannelse og/eller gennem en opkvalificering inden for idrættens verden og/eller opkvalificering gennem anden fritidsvirksomhed?
- B37 Hvor mange af forbundets ledere (inkl. ansatte) har gennemgået Idrættens Leder Akademi?
- B38 Hvor mange ledere/ansatte har været på idrættens Toplederkurser - og seminarer?
- B39 I hvilket omfang er forbundet tilfreds med organiseringen af forbundets uddannelse og udvikling af forbundsledere?
- B40 I hvilken grad bliver egne uddannede ledere valgt/anvendt i forbundet?
- B41 I hvilken grad bliver valgte ledere uddannet?
- B42 Hvilket samspil er der mellem uddannelse af forbundsledere og driften samt udviklingen af forbundet som organisation?
- B43 I hvilket omfang er der en sammenhæng mellem uddannelse af klubledere og uddannelse af forbundsledere?
- B44 Hvilke tanker har forbundet gjort sig for det fremtidige arbejde med uddannelse af forbundsledere og herunder eventuelle ansatte administrative ledere mv.?

Klub- og foreningsprofiler

- C1 Hvilken politik har forbundet i relation til pleje og udvikling af klubberne? *(eventuel uddybning i relation til spørgsmål A5 under hovedpunktet Organisation)*
- C2 Har forbundet formuleret funktionsbeskrivelser med ansvar og kompetence i relation til varetagelse af de klubpolitiskrelaterede opgaver?
- C3 Har forbundet formuleret funktionsbeskrivelser med ansvar og kompetence i relation til varetagelse af forbundets aktiviteter overfor klubberne?
- C4 Hvor mange klubber er medlem af forbundet, og hvad er antallet af medlemmer inden for standardkategorierne i DIF's medlemsregistrering?
- C5.1 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der kan betegnes som Eliteklubber
- C5.2 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der kan betegnes som Breddeklubber
- C5.3 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der kan betegnes som Motionsklubber
- C5.4 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der arbejder målrettet med talentudvikling
- C5.5 Angiv hvor mange klubber, der kan betegnes med kombinationsklubber - elite + bredde/motion, bredde + motion
- C6.1 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der kan betegnes som proaktive klubber - *klubber, der arbejder visionært, tager teten og vil være med til at præge udviklingen*
- C6.2 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der kan betegnes som reaktive klubber - *klubber, der tilpasser sig givne situationer*
- C6.3 Angiv i ca.-tal hvor mange klubber, der kan betegnes som dvaleklubber - *klubber, der er gået i hi og lever sit helt eget stille liv uforstyrret af omverdenen*
- C7 Hvilke tanker gør forbundet sig umiddelbart ved vurdering af fordelingerne i de forskellige kategorier i spørgsmål 5 og 6?
- C8 Gør kort rede for, hvordan forbundet i dag arbejder med forskellige strategier i forhold til de forskellige ovenstående kategorier eller på anden måde arbejder med forskellige strategier i relation til forskellige klubtyper i forbundet.
- C9.1 Har forbundet koncepter og aktiviteter i relation til klubudviklingsprocesser (eks. Er din klub i form?)?
- C9.2 Har forbundet koncepter og aktiviteter i relation til drift og styring af klubber (eks. Klubben Årsplan)?
- C9.3 Har forbundet koncepter og aktiviteter i relation til uddannelse af klubledelser og klubledere internt i en enkelt klub (evt. supplement til spørgsmål 30 under hovedområdet Uddannelse)?
- C9.4 Har forbundet koncepter og aktiviteter i relation til erfaringsopsamling og erfaringsudveksling samt netværk mellem klubber indbyrdes og klubber-forbund (vidensdeling)
- C9.5 Har forbundet koncepter og aktiviteter i relation til at skabe sammenhæng mellem forbundets elitepolitik, klubpolitik og uddannelsespolitik?
- C9.6 Har forbundet koncepter og aktiviteter i relation til klubkonsulentordninger el. lign.?
- C10 Hvilke handlinger og aktiviteter har der været gennemført inden for de seneste to år i relation til punkterne i spørgsmål 9? Angiv venligst antal, omfang o.lign.
- C10 - 1 Klubbesøg og konsultationer
- C10 - 2 Klubudviklingsprocesser
- C10 - 3 Interne klubkurser for ledelser (evt. supplement til uddannelsesspørgsmål nr. 30)
- C10 - 4 Interne klubkurser for ledere (evt. supplement til uddannelsesspørgsmål nr. 30)
- C10 - 5 Erfaringsopsamling (seminarer, møder o.lign.)
- C10 - 6 Dataindsamling og analyse af klubbernes virksomhed (kategorisering og typebestemmelse)
- C10 - 7 For at sikre sammenhæng og samspil mellem forbundets elitepolitik, klubpolitik og uddannelsespolitik

C10 - 8	Andet
C11	Foretag en generel vurdering af klubbernes potentiale
C11 - 1	Har klubberne de optimale faciliteter til talentudvikling og elitearbejde?
C11 - 2	Har klubberne tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at finansiere deres elitearbejde?
C11 - 3	Har klubberne tilstrækkelige menneskelige ressourcer til at gennemføre deres elitearbejde?
C11 - 4	Er klubberne forankret på tilfredsstillende vis i det lokale/regionale område?
C11 - 5	Har klubberne de rigtige trænere? Er der et højt træningsfagligt niveau?
C11 - 6	Har klubberne de rigtige ledere? Er der et højt ledelsesfagligt niveau?
C11 - 7	Bakker klubberne op i forhold til forbundets politikker?
C12	Hvilke udfordringer har forbundet i relation til klubbernes eget arbejde og i forhold til samspillet med forbundet?
C13	Hvilke ønsker har forbundet til klubbernes udvikling og virke?

Turneringsvirksomhed

D1	Beskriv kort forbundets samlede turneringsvirksomhed, opbygning og omfang (inkl. evt. regionale/distriktforbundsvirksomhed)
D2	På hvilken måde er turneringsvirksomhed tænkt som et redskab for talentudvikling og for samspillet mellem bredde og elite?
D3	I hvilket omfang er forbundet tilfreds med såvel volumen som kvaliteten af den samlede turneringsvirksomhed?
D4	Beskriv kort hvorledes forbundet sikrer sig, at der er kvalificerede dommere

Kultur

E1	Beskriv kort hvilke traditioner, ritualer, myter mv. der er med til at præge hverdagen
E2	Beskriv kort hvilke belønningssystemer, der anvendes for at give anerkendelse til andre og for at motivere andre
E3	Beskriv kort hvorledes forbundet arbejder med at gøre det attraktivt at være med i forbundets centrale ledelse
E4	Beskriv kort hvordan konflikter og uenighed håndteres
E5	Beskriv kort informationsstrømme i forbundet, åbenhed for at give information og for at praktisere vidensdeling
E6	Beskriv kort begrebet "vi-følelse" i forbundet
E7	Hvilke kulturtræk i forbundet opfatter I som ønskelige og positive - de positive historier?
E8	Hvilke kulturtræk i forbundet opfatter I som ikke ønskelige - negative historier?
E9	Hvilke kulturtræk (værdier) ville I gerne have skulle karakterisere forbundet?

Økonomi

F1	Indtægter
F1 - 1	DIF - Tipsmidler
F1 - 2	Medlems-/klubkontingenter

F1 - 3	Salg
F1 - 4	Entre
F1 - 5	Sponsorer
F1 - 6	Medieindtægter
F1 - 7	Internationale organisationer
F1 - 8	Team Danmark
F1 - 9	(anden hovedindtægt)
F2	Udgifter
F2 - 1	Ledelse - demokrati (<i>årsmøde, bestyrelses- og udvalgmøder, internationale møder</i>)
F2 - 2	Administration
F2 - 3	Eliteaktiviteter
F2 - 4	Breddeaktiviteter
F2 - 5	Klubaktiviteter
F2 - 6	Uddannelse
F2 - 7	Turnering - stævner
F2 - 8	(anden hovedudgift)

Nationale sportslige faktorer

- G1 Hvilke discipliner/discipliner/klasser består sportsgrenen af for mænd/for kvinder?
- G2 Hvilke af disse discipliner/discipliner/klasser udøves i DK/udøves ikke i DK?
- G3 Afviger de nationale regler vedr. discipliner/klasser fra de int. regler, i så fald hvordan?
- G4 Er der nationale discipliner/discipliner, som ikke indgår i det int. reglement. Hvilke?
- G5 Hvor stor del af medlemsskaren udøver primær disse nationale discipliner?
- G6 Hvilke udviklingstendenser er der nationalt inden for sportens discipliner/discipliner/klasser?
- G7 Kan disciplinen udøves (træning og konkurrence) på internationalt eliteniveau i DK? - hele året?
- G8 I hvilke perioder kan disciplinen ikke udøves i DK?
- G9 Hvilke faktorer er årsag til begrænsningerne?
- G10 Hvor/hvad/hvordan træner danske eliteudøvere i perioder, hvor disciplinen ikke kan udøves i DK?
- G11 Kan der afholdes internationale konkurrencer og mesterskaber i DK - (baner, klima etc.)?
- G12 Er der etableret/kan der etableres faciliteter og anlæg i DK til træning og konkurrence på højeste internationale niveau?
- G13 Hvilke forhold vedr. faciliteter udgør evt. væsentlige begrænsninger?
- G14 Hvilke andre forhold udgør evt. væsentlige begrænsninger?
- G15 Hvilke udviklingstendenser er der p.t. for udøvelse af disciplinen på højt internationalt niveau i DK?

Elitesportsligt niveau og resultatperspektiv individuel idræt

Senior

- G16 Hvor mange danske udøvere tilhører gruppen International elite - dvs. sportsfolk med topresultater (finaler/medaljer) ved VM, EM, OL?
- G17 Hvor mange medaljer ved 1) VM, 2) EM og 3) OL er der opnået i de seneste 5 år?

G18	Hvor mange medaljer forventes opnået ved int. mesterskaber de kommende 2 år - 1) VM, 2) EM og 3) OL?
G19	Hvor mange udøvere har potentiale til at tage int. mesterskabsmedaljer de nærmeste 4 år?
G20	Hvor mange udøvere har niveau til at kvalificere sig til OL/placere sig i finalerne ved int. mesterskaber (niveauet lige under medaljetagerne)?
G21	Hvordan afspejler de internationale resultater (medaljhøsten) niveauet af danske udøvere i internationalt perspektiv?
G22	Hvad vil forbundet gøre for at udvikle det internationale resultatpotentiale i de kommende år?
<i>Junior-ungdom</i>	
G23	Hvordan placerer de bedste danske junior-, ungdomssportsfolk sig ved internationale junior-, ungdomsmesterskaber?
G24	Hvor mange medaljer ved int. ungdomsmesterskaber er der opnået de seneste 5 år?
G25	Hvor mange medaljer forventes opnået ved int. junior-, ungdomsmesterskaber de kommende 2 år?
G26	Hvor mange udøvere har potentiale til at tage medaljer ved int. junior-, ungdomsmesterskaber de nærmeste 4 år?
G27	Hvilken betydning har junior-/ungdomsresultater for senere seniorresultater?
G28	Hvordan afspejler de internationale resultater (medaljhøsten) niveauet af danske junior-/ungdomsudøvere i internationalt perspektiv?
<i>Nationale mesterskaber/turneringer individuel idræt</i>	
<i>Senior</i>	
G29	Hvor mange deltager ved DM (senior)?
G30	Deltager de bedste danske eliteudøvere ved DM?
G31	Hvor mange klubber er repræsenteret ved DM?
G32	Hvis disciplinen har en professionel 'overbygning' - deltager de professionelle, og prioriterer de DM?
G33	Afholdes DM som åbent mesterskab?
G34	Hvordan er konkurrencekvaliteten set i forhold til EM?
G35	Indgår DM-konkurrencen i kvalifikationen til EM/VM - hvordan?
G36	Hvordan reguleres deltagelse ved DM?
G36 - 1	Kvalifikationskrav
G36 - 2	Kvoter
G36 - 3	Fri tilmelding
G36 - 4	Andre reguleringer
G37	Hvilke grupperinger (aldersgrupper) afholdes nationale junior- og ungdomsmesterskaber?
G38	Hvor mange deltager i nationale junior- og ungdomsmesterskaber?
G39	Hvor mange klubber er repræsenteret ved de nationale junior- og ungdomsmesterskaber?
G40	Hvordan er konkurrencekvaliteten i de nationale junior- og ungdomsmesterskaber set i forhold til JEM?
G41	Indgår DM-konkurrencen i kvalifikationen til JEM/Andre int. konk. - hvordan?
G42	Hvordan reguleres deltagelse i danske junior-/ungdomsmesterskaber?
G42 - 1	Kvalifikationskrav
G42 - 2	Kvoter
G42 - 3	Fri tilmelding
G42 - 4	Andre reguleringer

Elitesportsligt niveau og resultatperspektiv holdidræt

Senior

- G16 På hvilket niveau i de int. mesterskabsturneringer (fx rangliste) placerer landsholdet sig p.t.?
- G17 Deltager landsholdet i den bedste VM-række/'slutrunden'?
- G18 Hvis ikke - har landsholdet i så fald potentiale til at rykke op i den bedste VM-række/kvalificere sig til slutrunden - hvornår/tidshorisont?

Junior/ungdom

- G19 Deltager danske junior-/ungdomslandshold i int. junior-/ungdomsmesterskaber?
- G20 På hvilke niveauer befinder holdene sig?
- G21 Hvilken betydning har junior- og ungdomsresultater for senere seniorresultater?
- G22 Hvordan er resultatperspektivet for danske junior-/ungdomsholds internationale placering i de kommende år?

Nationale mesterskaber/turneringer holdidræt

Senior

- G23 Hvor mange hold deltager i den nationale senior mesterskabsturnering?
- G24 Hvor mange grupperinger (divisioner) er DM-turneringen opdelt i?
- G25 Hvor mange runder/kampe pr. hold omfatter turneringen?
- G26 Afholdes kvalifikationsturnering/-konkurrence?
- G27 Deltager de bedste klubhold i int. turneringer? - med hvilke resultater?

Junior/ungdom

- G28 Afholdes national junior-/ungdomsmesterskabsturnering?
- G29 I hvilke grupperinger (aldersgrupper) afholdes national junior- og ungdomsmesterskabsturnering?
- G30 Hvor mange klubber deltager i de forskellige grupperinger?
- G31 Hvor mange runder/kampe pr. hold omfatter turneringen?
- G32 Afholdes andre nationale junior-/ungdomsturneringer?

Talentpotentiale

- G43 Den 'røde tråd' i talent-elite arbejdet?
- G44 Hvordan sikres denne sammenhæng?
- G45 Hvordan inddrages klubberne i talentudviklingen?
- G46 Hvordan er kvantiteten/omfanget af talentudviklingen?
- G47 Hvordan er kvaliteten i talentudviklingen?
- G48 Hvordan sikres talenternes vej til international ungdomselite - og senere seniorelite?

Træningskvalitet

Træning

- G49 Er disciplinens træning videnskabsbaseret?
- G50 Drives videnskabelig forskning i disciplinen?
- G51 På hvilke områder har disciplinen samarbejde med forskning?
- G52 Hvor store andele af træningen gennemføres med træner/uden træner?
- G53 Hvor mange udøvere er der pr. træner i 1) træning og 2) konkurrence?

- G54 På hvilke områder inddrages eksperter?
- G55 Hvilke præstationsfaktorer trænes specifikt?
- G55 - 1 Fysisk præstationsevne
- G55 - 2 Psykisk præstationsevne
- G55 - 3 Disciplinens teknik
- G55 - 4 Disciplinens taktik
- G56 Indgår konkurrencer som led i/del af træningen?
- G57 Hvorledes sikres at der trænes med høj kvalitet hver gang, der trænes?
- G58 Hvordan sikres evaluering og nyttiggørelse af erfaringer (dialog træner - udøver)?
- G59 I hvilken grad er forbundet tilfreds med nyttiggørelsen af forskningsresultater?
- G60 På hvilke måder vil forbundet fremover optimere træningen?

Træneruddannelse

- G61 Hvordan er de danske elitetræneres uddannelsesniveau?
- G62 Hvilke eksterne samarbejdspartnere indgår i disciplinens elitetræneruddannelse?
- G63 I hvilket omfang ansættes udenlandske elitetrænere - begrundelse?

Træningskvantitet

- G64 Hvordan er sæsonen opbygget/opdelt?
- G65 Hvordan er konkurrencesæsonens længde?
- G66 Hvor mange formtopninger tilstræbes hvert år?
- G67 Hvor stor er træningstiden pr. uge i konkurrencesæsonen?
- G68 Hvor mange træningspas gennemføres pr. dag/uge i konkurrencesæsonen?
- G69 Hvor lang er træningsperioden uden for konkurrencesæsonen?
- G70 Hvor stor er træningstiden pr. uge uden for konkurrencesæsonen?
- G71 Hvor mange træningspas gennemføres pr. dag/uge uden for konkurrencesæsonen?

Internationale sportslige faktorer

Organisation - karakteristika

- H1 Hvad hedder det internationale forbund?
- H2 Hvor mange medlemsnationer er der i det internationale forbund?
- H3 Er der flere internationale sportsforbund i disciplinen?
- H4 Hvad hedder det europæiske forbund?
- H5 Hvor mange medlemsnationer er der i det europæiske forbund?

Selvstændig disciplin/disciplin

- H6 Afholdes internationale konkurrencer både for damer og herrer?
- H7 Konkurreres i (vægt)klasser, og i så fald hvor mange?
- H7 - 1 For damer
- H7 - 2 For herrer
- H8 Konkurreres også i 'åben klasse'?
- H8 - 1 For damer
- H8 - 2 For herrer

- H9 Kan/må man deltage i konkurrencen i flere klasser?
- H10 Er der positiv overføring mellem klasserne? (Kan kompetencer i en klasse nyttiggøres i en anden klasse?)

International topning

- H11 I hvilken alder topper man første gang internationalt? (ved senior VM)
- H12 Hvor mange år kan man være på seniortoppen internationalt?
- H13 I hvilken alder bliver man senior?
- H14 I hvilken alder er man junior (fra-til)?
- H15 Er der en aldersgruppe mellem junior og senior - hvilken?
- H16 Kan/må juniorer (og gruppen mellem junior og senior) deltage i seniormesterskaber?

Olympiske Lege

- H17 Er disciplinen på programmet ved 1) sommer-OL og ved 2) vinter-OL
- H18 Er disciplinen Olympic recognized?
- H19 Hvor mange nationer deltager ved OL? (holdidræt)
- H19 Hvor mange deltagere er der i disciplinen (i alt) ved OL? (individuel disciplin)
- H20 Hvor mange deltagere er der i hver (vælg)t klasse ved OL? (individuel disciplin)

OL konkurrencekvalitet

- H22 Hvor mange/hvilke nationer er toneangivende (tager medaljer, 'sætter standarden')?
- H23 Er der niveaumæssige grupperinger blandt deltagerne, med tydelige niveauforskelle mellem de forskellige grupperinger? I så fald, hvorledes/hvor store er disse grupperinger?
- H24 Hvis disciplinen har en professionel 'overbygning' - deltager de professionelle i OL, og prioriterer de OL?
- H25 Er der andre konkurrencer, som har højere konkurrencekvalitet/sportslig kvalitet end OL? - i så fald hvilke?

VM

- H26 Hvor ofte afholdes VM?
- H27 Indgår alle deldiscipliner/klasser ved VM?
- H28 Afholdes VM i de forskellige deldiscipliner/klasser adskilt?
- H29 Hvor mange nationer deltager ved VM?
- H30 Hvor mange deltagere (fra-til) pr. disciplin/klasse deltager ved VM?
- H31 Afholdes VM som én enkeltstående konkurrence eller som en serie af konkurrenceafsnit (antal - over hvor lang tid) med samlet resultat?

VM-deltagelse

- H32 Hvorledes opnår man deltagelse ved VM?
- H32 - 1 Fri tilmelding
- H32 - 2 Begrænset antal hold pr. nation
- H32 - 3 Kvalifikationsturnering
- H32 - 4 Andre reguleringer

VM konkurrencekvalitet

- H33 Hvor mange/hvilke nationer er toneangivende (tager medaljer - 'sætter standarden')?

H34	Er der niveaumæssige grupperinger blandt deltagerne, med tydelige niveauforskelle mellem de forskellige grupperinger? I så fald, hvorledes/hvor store er disse grupperinger?
H35	Deltager de 'bedste' (nationer/udøvere) i VM?
H36	Hvis disciplinen har en professionel 'overbygning' - deltager de professionelle i VM, og prioriterer de VM?
H37	Er der andre konkurrencer, som har højere konkurrencekvalitet/sportslig kvalitet end VM? I så fald hvilke?
<i>EM</i>	
H38	Hvor ofte afholdes EM?
H39	Hvor mange nationer deltager ved EM?
H40	Hvor mange deltagere (fra-til) pr. disciplin/klasse deltager ved EM?
H41	Afholdes EM som én enkeltstående konkurrence eller som en serie af konkurrenceafsnit (antal - over hvor lang tid) med samlet resultat?
<i>EM-deltagelse</i>	
H42	Hvorledes opnår man deltagelse ved EM?
H42 - 1	Fri tilmelding
H42 - 2	Begrænset antal hold pr. nation
H42 - 3	Kvalifikationsturnering
H42 - 4	Andre reguleringer
<i>EM konkurrencekvalitet</i>	
H43	Hvor mange/hvilke nationer er toneangivende (tager medaljer - 'sætter standarden')?
H44	Er der niveaumæssige grupperinger blandt deltagerne, med tydelige niveauforskelle mellem de forskellige grupperinger? I så fald, hvorledes/hvor store er disse grupperinger?
H45	Deltager de 'bedste' (nationer/udøvere) i EM?
H46	Hvis disciplinen har en professionel 'overbygning' - deltager de professionelle i EM, og prioriterer de EM?
H47	Hvordan er konkurrencekvaliteten ved EM set i forhold til VM?
<i>Store internationale konkurrencer (World Cup, Grand Prix o.lign.)</i>	
H48	Hvilke store internationale konkurrencer afholdes?
H49	Hvor ofte afholdes disse konkurrencer (antal konkurrencer pr. år/cyklus)?
H50	Hvor mange nationer deltager?
H51	Hvor mange deltagere (fra-til) pr. disciplin/klasse deltager?
H52	Hvor mange/hvilke nationer er toneangivende (tager medaljer - 'sætter standarden')?
H53	Afholdes konkurrencen som en enkeltstående konkurrence, eller er det en serie af konkurrencer/afdelinger? - Hvor mange? - Over hvor lang tid?
H54	Indgår de enkelte konkurrencer i et samlet forløb?
H55	Afholdes afsluttende finale?
H56	Indgår resultaterne i en rangliste?
H57	Hvordan reguleres deltagelsen?
H57 - 1	Fri tilmelding
H57 - 2	Begrænset antal hold pr. nation
H57 - 3	Kvalifikationsturnering
H57 - 4	Andre reguleringer

Konkurrencekvalitet

- H58 Hvor mange/hvilke nationer er toneangivende (tager medaljer - 'sætter standarden')?
- H59 Er der niveaumæssige grupperinger blandt deltagerne, med tydelige niveauforskelle mellem de forskellige grupperinger? I så fald, hvorledes/hvor store er disse grupperinger?
- H60 Deltager de 'bedste' (nationer/udøvere)?
- H61 Hvis disciplinen har en professionel 'overbygning' - deltager de professionelle, og prioriterer de den pågældende konkurrence?
- H62 Hvordan er konkurrencekvaliteten ved set i forhold til VM og EM?
- H63 Indgår konkurrencen i kvalifikationen til EM/VM/OL - hvordan?

Sportslig kvalitet individuelle discipliner

- H64 Hvordan måles den sportslige kvalitet?
- H64 - 1 A: Standardvilkår - direkte måling af præstationen (tid - længde mm.), rekorder, hyppighed af rekordforbedringer, ranglister
- H64 - 2 B: Variable vilkår - relativ placering/præstation i konkurrencen, ranglister
- H64 - 3 C: Dommervurdering - bedømmelse/karakter, teknisk sværhedsgrad (værdi)
- H64 - 4 D: Åbne færdigheder: (bl.a. kampidrætter), antal vundne kampe (deltagere), indbyrdes opgør, delt. resultatmæssig status

Sportslig kvalitet holdsport

- H62 Hvordan måles den sportslige kvalitet?
- H62 - 1 A. Kvalifikation (turneringsgruppe)
- H62 - 2 B. Turneringsresultat/placering
- H62 - 3 C. Placeringspoint (niveau-grupperinger)
- H62 - 4 D. Samlet score
- H62 - 5 E. Relativ score
- H62 - 6 F. Forlænget tid
- H62 - 7 G. Straffe konkurrence
- H62 - 8 H. Andet

Træningskvalitet

- H65 Forskes der videnskabeligt i disciplinen internationalt?
- H66 På hvilke områder har disciplinen samarbejde med forskning?
- H67 Er træningen videnskabsbaseret?
- H68 Hvor store andele af træningen finder sted med træner/uden træner?
- H69 Hvor mange udøvere er der normalt pr. træner?
- H70 På hvilke områder inddrages eksperter?
- H71 Hvilket præstationsfaktorer trænes specifikt?
- H71 - 1 Fysisk præstationsevne
- H71 - 2 Psykisk præstationsevne
- H71 - 3 Teknik
- H71 - 4 Taktik
- H72 Hvor stor en del af den samlede træning udgør disciplintræningen?
- H73 Hvor stor en del af den samlede træning er specifik fysisk træning?
- H74 I hvilket omfang prioriteres konkurrencedeltagelse som en del af træningen?

H75 Hvorledes sikres at der trænes med høj kvalitet hver gang, det trænes?

H76 Hvordan sikres evaluering og nyttiggørelse af erfaringer (dialog træner-udøver)?

Træneruddannelse

H77 Hvordan er trænerne for den internationale elite uddannet?

H78 I hvilket omfang og med hvilken kvalitet udbydes elitetræneruddannelse internationalt?

H79 På hvilke niveauer er det muligt for trænere at blive uddannet (1-5)?

Træningskvantitet

H80 Hvordan er sæsonen opbygget/opdelt?

H81 Hvor mange konkurrenceperioder indgår i sæsonen?

H82 Hvor stor en del af året er sammenlagt konkurrenceperiode? (uger)

H83 Hvor stor er træningstiden pr. uge i konkurrenceperioderne?

H84 Hvor mange træningspas pr. uge og pr. dag er der i konkurrenceperioderne?

H85 Hvor stor en del af året er sammenlagt træningsperioder uden væsentlige konkurrencer?

H86 Hvor stor er træningstiden pr. uge i træningsperioderne?

H87 Hvor mange træningspas pr. uge og pr. dag er der i træningsperioderne?

Bilag 4: Disciplinanalysens spørgsmål

1. Sportslige faktorer

Internationalt

Sportslig kvalitet

Er der høj international konkurrencekvalitet?

Hvordan er tætheden i den internationale top/marginalerne i topresultater?

Hvordan er udviklingstakten i de internationale topresultater og udviklingen i de internationale rekorder?

Er der høj international træningskvalitet?

I hvilket omfang træner den internationale elite med trænere?

Hvorledes er fordelingen imellem disciplintræning og anden træning?

Er der høj international træningskvantitet?

Hvorledes er den internationale elites tidsforbrug pr. dag – og hvorledes er sæsonen opbygget?

Hvor mange udøvere har træneren ansvar for – under træning og under konkurrence?

Er der højt træningsfagligt niveau? (international)

Er internationale trænere højt uddannede/kvalificerede?

I hvilket omfang og hvorledes udbydes træneruddannelse internationalt?

Konkurrencestruktur

Har disciplinen stor konkurrencemæssig udbredelse?

I hvor mange lande udøvers sporten som konkurrencesport på internationalt niveau?

Hvor mange lande kan karakteriseres som "toneangivende" eller førende i disciplinen?

Hvordan er disciplinens udbredelse i de toneangivende lande?

Er det en OL-disciplin?

Afvikles disciplinen ved OL? Hvor mange udøvere deltager ved OL (fordelt på evt. vægtklasser/underdiscipliner)?

Hvor mange nationer konkurrerer reelt om medaljerne?

Har VM stor elitesportslig kvalitet og betydning?

Med hvilke intervaller afholdes VM? Hvor mange nationer og udøvere deltager ved VM (fordelt på evt. vægtklasser/underdiscipliner)?

Afholdes der kvalifikationskonkurrencer/krav eller er der fri tilmelding?

Hvor mange nationer konkurrerer reelt om medaljerne?

Har EM stor elitesportslig kvalitet og betydning?

Med hvilke intervaller afholdes EM? Hvor mange nationer og udøvere deltager ved EM (fordelt på evt. vægtklasser/underdiscipliner)?

Afholdes der kvalifikationskonkurrencer/krav eller er der fri tilmelding?

Hvor mange lande konkurrerer reelt om medaljerne?

Hvorledes er konkurrenceniveauet i.f.t. VM?

Afholdes der større internationale konkurrencer af væsentlig betydning?

Hvilke øvrige internationale konkurrencer af væsentlig betydning afholdes (World Cup, Grand Prix)?

Hvilke internationale konkurrencer kvalificerer til OL/VM/EM?

Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion

Nationalt

Dansk resultatperspektiv på internationalt niveau

Er det nuværende resultatniveau (senior) højt?

Antal danske medaljer ved internationale mesterskaber de sidste 5 år?

Estimeret antal medaljer ved internationale mesterskaber de næste 1-2 år?

Estimeret antal top-resultater de næste 1-2 år (ex.A-gruppe)?

Tilhører de bedste danskere (eller hold) den internationale elite (evt. gruppe eller ranglisteplacering)?

Forventes det fremtidige resultatniveau at være højt?

Estimeret antal medaljer eller medaljetagere ved fremtidige internationale mesterskaber 4 år frem?

Estimeret antal topresultater de næste 4 år frem (ex. A-gruppe)?

Hvilke resultater opnås ved internationale ungdomsmesterskaber?

Hvilken betydning har ungdomsresultater for senere seniorresultater?

Er der et kvalificeret talentgrundlag?

Er der i disciplinen et struktureret talentarbejde? Hvorledes er arbejdet organiseret?

Findes der en tilstrækkelig masse af talentfulde udøvere i disciplinen med potentiale til at nå den internationale elite?

Sportslig kvalitet

Er der høj national konkurrencekvalitet?

Hvordan er tætheden i den nationale top/marginalerne i topresultater?

Hvordan er udviklingstakten i de nationale topresultater og udviklingen i de nationale rekorder?

Underbygger den nationale konkurrencestruktur den internationale konkurrencestruktur?

Er der høj national træningskvalitet?

I hvilket omfang træner den nationale elite med trænere?

Hvorledes er fordelingen imellem disciplintræning og anden træning?

Hvor mange udøvere har træneren ansvar for – under træning og under konkurrence?

Er der høj national træningskvantitet?

Hvorledes er den nationale elites tidsforbrug pr. dag – og hvorledes er sæsonen opbygget?

Er det træningsfaglige niveau højt? (national)

Findes der et tilstrækkeligt antal kvalificerede trænere?

Er nationale trænere højt uddannede/kvalificerede?

Gennemføres træneruddannelse på højt niveau? Hvis, ja, hvorledes?

Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion

2. Organisatoriske og ledelsesmæssige faktorer i specialforbund

Nationalt

Organisation og ledelse

Er der konsensus og sammenhæng i elitearbejdet fra klub til landshold?

Hvorledes er der konsensus og sammenhæng i elitearbejdet fra klub til landshold?

Hvem sikrer sammenhængen?

Er der etableret kraftcentre – eller er det besluttet at opbygge kraftcentre?

Har forbundet en beskrevet og implementeret elitepolitik med tilhørende strategi- og handleplaner?

Er elitesatsningen politisk forankret?

Hvorledes forankres elitepolitikken politisk?

Er der etableret en professionel driftsorganisation?

Hvordan ledes forbundets elitearbejde (sportschef / eliteudvalg / trænere)?

Hvem arbejder lønnet, hvem ulønnet?

Hvorledes er ansvar- og kompetencefordelingen i hovedpunkter i forbindelse med elitearbejdet?

Foreligger der stillingsbeskrivelser for både frivillige og lønnede?

Hvorledes er elitearbejdets daglige drift uddelegeret inden for de af bestyrelsen politisk afstukne rammer – og kan den gennemføres uden politisk indblanding?

Sikres udøvernes civile karriere?

Har forbundet udarbejdet og implementeret en job-uddannelsespolitik for udøverne?

Hvem er ansvarlig for denne?

Har forbundet udarbejdet og implementeret politikker for evt. særlige risikofaktorer ved udøvelsen af sporten på eliteplan?

Er der beskrevet og implementeret en ernærings- /vægtpolitik?

Er der beskrevet og implementeret en særlig doping politik?

Er DIF/TD's gråzonepolitik implementeret?

Organisation og ledelse - delkonklusion

Økonomi og ressourcer

Har forbundet tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at finansiere forbundsftalen af elitearbejdet nu og fremover?

Hvorledes finansieres elitearbejdet?

Hvorledes er fordelingen imellem forbundets egenfinansiering og TD's andel?

Hvor stor en andel af forbundets samlede budget tildeles elitearbejdet?

Hvorledes kan forbundets økonomi karakteriseres (sund / ustabil / egenkapitalens størrelse)?

Arbejder forbundet kommercielt med sporten?

Hvorledes arbejder forbundet med medier- og sponsorer?

Hvilket personale løser opgaven (frivillig/ansat)?

I hvor høj grad udnytter forbundet de kommercielle muligheder?

Har forbundet de nødvendige menneskelige ressourcer (kvalitativt og kvantitativt) til gennemførelse af elitearbejdet nu og fremover?

Hvor mange ansatte varetager elitearbejdet - er dette tilstrækkeligt?

Har de relevante personer de nødvendige kompetencemæssige forudsætninger for at udøve jobbet?

Er der i tilstrækkeligt omfang kompetente frivillige ledere til at varetage de relevante opgaver?

Økonomi og ressourcer - delkonklusion

3. Økonomiske og kommercielle faktorer

Internationalt

Medier og sponsorer

Er der stor international sponsorinteresse?

I hvilken grad finansieres sporten via sponsorer?

Hvor let/svært er det at tiltrække sponsorer?

Er der stor international medieinteresse?

Hvorledes er de internationale mediers interesse for sporten?

Er der TV-dækning fra de større konkurrencer?

Hvordan er disciplinens egnethed for medietransmission?

Er der stor tilskuerinteresse? (international)

Hvor stor er tilskuerinteresse ved internationale mesterskaber?

Erhvervsmæssige muligheder

Er der indtjeningsmuligheder for den internationale elite?

Kan man som udøver komme til at leve af sin sport – og i bekræftende fald ca. fra hvilket sportsligt niveau sker dette?

Fra hvilke kilder kommer indtægterne i så fald?

I hvilken grad er indtægten direkte resultatafhængig?

Er der gode muligheder for at udøve disciplinen som erhverv? (international)

Kan disciplinen udøves som erhverv – enten som selvstændig eller ansat?

Hvor højt er indtægtsniveauet for den int. elite. Er dette tilstrækkeligt for at kunne spare op til livet efter karrieren?

Hvor stor en del af udøverne på internationalt plan får deres indtægter udelukkende af sporten?

Omkostningsprofil

Er sportsgrenen særligt ressourcekrævende i forhold til idrætsmateriel?

Hvorledes er omkostningerne ved indkøb og løbende drift af idrætsmateriel?

Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion

Nationalt

Medier og sponsorer

Er der stor national sponsorinteresse?

I hvilken grad finansieres sporten via sponsorer?

Hvor let/svært er det at tiltrække sponsorer?

Er der stor national medieinteresse?

Hvorledes er de nationale mediers interesse for sporten?

Er der TV-dækning fra de større konkurrencer?

Hvordan er disciplinens egnethed for medietransmission?

Er der stor tilskuerinteresse? (national)

Er der tilskuerinteresse ved nationale mesterskaber eller andre større nationale konkurrencer?

Erhvervsmæssige muligheder

Er der indtjeningsmuligheder for den nationale elite?

Kan man som udøver komme til at leve af sin sport – og i bekræftende fald ca. fra hvilket sportslige niveau sker dette?

Fra hvilke kilder kommer indtægterne i så fald?

I hvilken grad er indtægten direkte resultatafhængig?

Hvor mange udøvere lever af deres sport – hvor mange i Danmark?

Er der gode muligheder for at udøve disciplinen som erhverv? (national)

Kan disciplinen udøves som erhverv – enten som selvstændig eller ansat?

Hvor højt er indtægtsniveauet for den nat. elite. Er dette tilstrækkeligt for at kunne spare op til livet efter karrieren?

Hvor stor en del af udøverne på nationalt plan får deres indtægter udelukkende af sporten?

Arrangementer

Kan der afvikles internationale stævner med overskud i Danmark?

Kan der genereres økonomiske midler via afvikling af internationale stævner i Danmark?

Hvem kan afvikle disse stævner (forbund, privatpersoner)?

Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion

4. Sundhedsfaktorer

Er der dopingproblemer forbundet med disciplinen?

Er der kendskab til dopingproblemer i disciplinen?

Hvor mange positive dopingprøver er der taget internationalt og nationalt indenfor de sidste 3 år?

Er der sundhedsrisici (vægtpineri mv.) forbundet med disciplinen?

Er der en risiko for spiseforstyrrelser forbundet til disciplinen? I så fald, har forbundet iværksat tiltag for at forhindre dette?

Er der skadesrisici (træning, konkurrencer, slidskader mv.) i forbindelse med disciplinen?

Er der fare for akutte eller slidskader i disciplinen?

Er der en konkret fare for helbred via uheld ved at udøve disciplinen?

5. Miljø- og facilitetsmæssige faktorer

Er der miljømæssige problemer i forbindelse med udøvelsen af disciplinen?

Er der særlige støj-, møg- eller røgproblemer forbundet til disciplinen?

Belaster disciplinen i særligt omfang skove, vandløb eller anden natur?

Er der mulighed for udøvelse i Danmark (vejr, vind, faciliteter)?

Er der særlige forhold i forbindelse med vejrlig eller faciliteter som skal tages i betragtning?

Er der faciliteter til udøvelse på internationalt niveau i Danmark?

Konklusion

Bilag 5: Disciplinanalysernes svar på delkonklusioner

	Håndbold - Damer	Håndbold - Herrer	Badminton	Cykling - Landevej	Fodbold - Herrer	Cykling - Mountain bike	Orientering	Svømming
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Organisation og ledelse - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Højere
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Mindre	Højere
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Mindre	Mindre

	Bordtennis	Roning	Motorcross	Brydning	Bueskydning - Recurvebuen	Golf	Kano/Kajak - Kortbane	Sejlsport - Olympiske både
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Organisation og ledelse - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Højere	Højere	Mindre	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Højere	Mindre	Ikke vur	Mindre	Ikke opf	Opfyldt	Mindre	Mindre
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Ikke opf	Ikke opf	Mindre	Mindre	Ikke opf	Højere	Ikke opf	Mindre

	Atletik - Kæst	Atletik - Mellemlang distance	Atletik - Spring	Taekwondo	Triathlon - Kort/OL-distance	Volleyball	Tennis	Atletik - Sprint-hæk
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Mindre	Mindre
Organisation og ledelse - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Opfyldt	Højere
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Mindre	Højere	Højere
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Mindre	Mindre	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre

	Atletik - Mængdekamp	Skydning - Flugt	Skydning - Pistol	Skydning - Riffel	Atletik - Kappgang	Triathlon - Langdistance	Cykling - Bane	Fodbold - Kvinder
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Højere	Højere
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Ikke opf	Opfyldt	Højere	Højere
Organisation og ledelse - delkonklusion	Højere	Mindre	Mindre	Mindre	Højere	Højere	Opfyldt	Opfyldt
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Højere	Mindre	Mindre	Mindre	Højere	Ikke vur	Opfyldt	Opfyldt
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Mindre	Mindre	Mindre	Opfyldt	Højere	Opfyldt	Opfyldt
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Ikke opf	Ikke opf	Ikke opf	Mindre	Mindre	Opfyldt	Mindre

	Vandski	Ishockey	Ridning - Dressur	Bueskydning - Compoundbuen	Sportsdans - Latin og Standard	Handicap - Svømning	Handicap - Atletik	Handicap - Cykling, CP4 komb.
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Mindre	Mindre	Mindre
Organisation og ledelse - delkonklusion	Opfyldt	Højere	Højere	Højere	Mindre	Opfyldt	Opfyldt	Ikke vur
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Mindre	Opfyldt	Højere	Højere	Mindre	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Mindre	Opfyldt	Opfyldt	Ikke opf	Mindre	Mindre	Ikke vur	Ikke vur
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Opfyldt	Mindre	Ikke opf	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre

	Formelbiler	Speedway	Squash	Militær Femkamp	Bowling	Ridning - Military	Gymnastik - Trampolin	BMX
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre	Mindre
Organisation og ledelse - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Højere	Mindre	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere	Højere
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Opfyldt	Opfyldt	Opfyldt	Ikke rel	Højere	Højere	Mindre	Mindre
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Mindre	Ikke opf	Ikke rel	Mindre	Mindre	Mindre	Ikke opf

	Karate	Sportsdans - 10 danse
Sportslige faktorer - Internationalt - delkonklusion	Højere	Højere
Sportslige faktorer - Nationalt - delkonklusion	Mindre	Mindre
Organisation og ledelse - delkonklusion	Mindre	Mindre
Økonomi og ressourcer - delkonklusion	Højere	Mindre
Økonomiske og kommercielle faktorer - Internationalt - delkonklusion	Ikke opf	Mindre
Økonomiske og kommercielle faktorer - Nationalt - delkonklusion	Ikke opf	Mindre

Bilag 6: Beregningsmetoder

Metode ved opgørelser af medaljer og Top-8 point ved VM el.lign. i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege

I beregningen medtages de discipliner, der indgår i programmet for det kommende OL. I nogle tilfælde har det været nødvendigt at afvige fra dette. Ved OL i Beijing er doublerækkerne i bordtennis udskiftet med en holdkonkurrence, og banecyklingens konkurrencer i 1000 m og 500 m på tid for henholdsvis mænd og kvinder udgår til fordel for to nye BMX discipliner. Beslutningen om disse udskiftninger blev imidlertid først taget efter de respektive VM i 2005, og derfor medtages i disse tilfælde i stedet resultater fra de discipliner, der var med på OL-programmet i 2004..

En beregning af medaljefordelingen ved VM el.lign. i OL-disciplinerne kompliceres ikke kun af det forhold, at der ikke afholdes VM i alle OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege. Et andet problem er reglerne mht. antal bronzemedaljer, antal deltagere pr. land og vægtklasser, der i nogle idrætsgrene er anderledes ved VM end ved OL. Der gør sig særlige forhold gældende i en del idrætsgrene. I nogle idrætsgrene konkurreres således om bronzemedaljer ved OL men ikke ved VM, hvor der uddeles to sæt bronzemedaljer (badminton, bordtennis, brydning, fægtning (individuel) og taekwondo). Her medregnes de bronzemedaljevindere ved VM, der er højest placeret på verdensranglisten på tidspunktet for afholdelse af årets VM (badminton, bordtennis og fægtning). I brydning medregnes bronzevinderne fra det land, der klarede sig bedst ved det foregående VM eller OL i de pågældende vægtklasser. I taekwondo medregnes skønsmæssigt en af bronzevinderne ud fra resultaterne ved de seneste års OL eller VM. Anvendelsen af disse kriterier indebærer, at antallet af danske bronzemedaljer i beregningerne i nogle tilfælde afviger fra det faktisk tildelte antal bronzemedaljer. I 2003 vandt Lise Hjortshøj således bronze ved VM i taekwondo. Den er ikke medregnet. I 2005 vandt Peter Gade og Michael Maze bronze i henholdsvis badminton og bordtennis. Begge disse medaljer er regnet med, da de begge på det tidspunkt var bedre placeret på verdensranglisten end de spillere, de ville have mødt i en kamp om bronzemedaljen, hvis det havde været under OL.

I nogle discipliner er det maksimale deltagerantal ved OL endvidere lavere end ved VM. Det gælder eksempelvis for sejlsportsdisciplinerne, hvor flere både fra hver nation kan deltage i VM, mens der ved OL kun kan deltage én båd pr. nation i hver enkelt bådtype. I beregningen af medaljefordelingen ved VM el.lign. i OL-disciplinerne er der taget højde for dette. I tilfælde af, at der ved VM er flere medaljetagere pr. nation end det maksimale deltagerantal pr. nation ved OL, medregnes kun den bedst placerede, og de efterfølgende placerede rykkes frem i medaljerækken. Der konkurreres ved VM i taekwondo i 8 vægtklasser for både mænd og kvinder, mens der kun konkurreres i 4 vægtklasser ved OL; der medregnes her resultater fra de vægtklasser, der ligger tættest på de, der indgår i OL-programmet. Præcis det samme er tilfældet i brydning for kvinder. Også her medregnes 4 af de 8 vægtklasser, som der konkurreres i ved VM. Ved OL i Athen var det maksimale deltagerantal pr. nation i vægtløftning henholdsvis 6 mænd og 4 kvinder. Ved VM er det nogle nationer, der vinder flere end det maksimale antal deltager især hos kvinderne. Kun de fire bedst placerede medaljetagere fra disse nationer er medregnet, og de næstfølgende ved

VM er rykket op i medaljerækken. Ved OL er det maksimale deltagerantal pr. nation i taekwondo to mænd og to kvinder, men det er ikke muligt at finde en pålidelig metode, hvorefter der kan tages hensyn til dette, hvilket indebærer, at Sydkorea tildeles flere medaljer, end de har mulighed for at vinde ved OL. Ved OL i Athen blev deltagere fra samme nation i bordtennisdisciplinerne placeret i samme halvdel ved lodtrækningen for at undgå finaler med spillere fra samme nation. Hvis samme princip blev lagt til grund i beregning af medaljefordelingen ved VM el.lign. i OL-disciplinerne, ville Kina ikke kunne vinde både guld og sølv, som det var tilfældet i flere rækker i alle årene siden 2004. Dette er der ikke taget hensyn til i beregningerne. I tennis skal doublepar ved OL være fra samme nation. De bedste doublepar i verden består normalt af spillere fra forskellige nationer. I den beregnede medaljefordeling medregnes de tre nationer, hvorfra de to bedst placerede spillere tilsammen havde flest verdensranglistepoint ved udgangen af sæsonen.

Beregninger af Top 8-point ved VM el.lign. i OL-disciplinerne i årene mellem de olympiske lege er kendetegnet ved de samme komplikationer, som gennemgået i fodnote 1. Problemerne er blot mere omfattende, da flere lande støder mod loftet i form af det maksimale antal deltagere pr. disciplin, og der skal derfor findes en metode at løfte andre deltagere op på en højere placering, end de faktisk endte på i det pågældende års VM. Ved VM i badminton i 2007 var der således fire kinesiske par i kvartfinalerne i badminton. Ved OL kan kun tre par stille op, og hvis betingelser skal ligne dem, der gælder ved OL, skal et af de par, der blev slået ud i 1/8-finalerne løftes frem til en 5. plads (tabere af kvartfinalen). I beregningerne er det her valgt at medtage den af taberne i 1/8-finalerne, der var højest placeret på den daværende verdensrangliste. Det var Martin Lundgård Hansen og Jens Eriksen, der dermed registreres som tabende kvartfinalist, og Danmark tildeles hermed lidt billigt 4 point jvf. Top-8 skalaen.

Bilag 7: Balletmodellen

Det specielle ved "balletmodellen" i Danmark er de fysiske og praktiske rammer, kombineret med de økonomiske forhold, som danserne tilbydes. Det er en del af et samlet setup, der inkluderer uddannelse, træning og økonomi, og som er skabt for at give danserne optimale muligheder i forhold til balletten, både før, under og efter karrieren.

Balletskolen udbyder undervisning fra 1. - 9. klasse. Den boglige undervisning (i København) varetages af N. Zahles Gymnasieskole, men foregår på Det Kongelige Teater. Undervisningen i ballet varetages af balletskolens undervisere, der alle er tidligere dansere ved Den Kongelige Ballet. Det er gratis at gå på skolen dvs. at den forældrebetaling, som elever på Zahles privatskole betaler, betales af Det kongelige Teater. Eleverne får ingen anden økonomisk støtte, mens de går på skolen, i den henseende er deres skolegang helt parallel med andre skolebørns.

Når eleverne er færdige med 9. klasse bliver de bedst tilbudt at blive aspiranter i Balletkompagniet, hvilket de typisk er i 2-3 år, inden de (såfremt aspiranttiden forløber tilfredsstillende) opnår ansættelse som balletdanser.

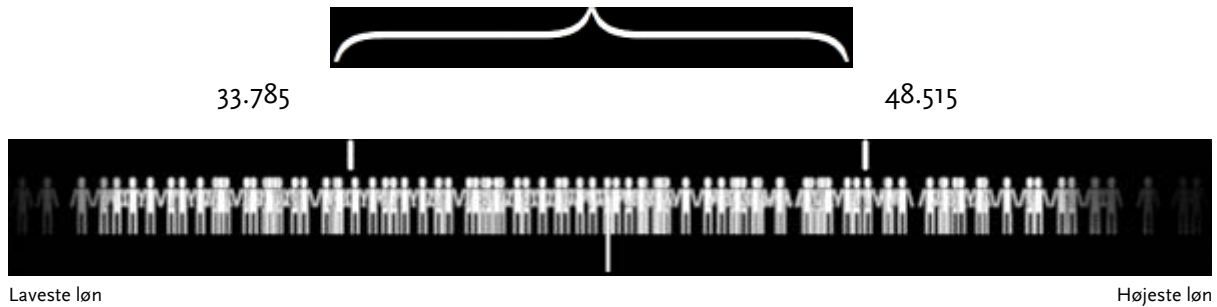
Som elev i aspirantklassen (16-17-år), får man det første år 50 procent af dansernes begyndelsesløn, det andet år 75 procent. Ansættelse som balletdanser er på fuld tid og på overenskomstmæssige vilkår med en årlig vurdering af udviklingen, indtil danseren fylder 25 år og ansættes på tjenestemandslignende vilkår.

En balletdanser pensioneres som 40-årig, men får overført optjent pensionsalder fra det fyldte 18. år, hvorved pensionen når et vist niveau - og der er ingen restriktioner mht. indkomst samtidig med udbetaling af pension. Mange vælger således at tage deltidsjob efter pensioneringen som balletdanser. Enkelte fortsætter endda efter det fyldte 40. år i balletkorpset som karakterdansere, som typisk danser mindre fysisk krævende roller - en struktur, som er ganske særlig for Den Kongelige Ballet sammenlignet med udlandet.

Det Kongelige Teater er en statslig institution, så i den forstand er ordningen finansieret af staten, ligesom 800.000 andre danskere får løn og pension fra det offentlige. Dans og koreografi i den statslige sektors Gennemsnitsløn for personer, der arbejder med "Dans og koreografi" i den statslige sektor er **26.510 kr. pr. måned.**

Dette tal er eksklusiv pension, ferie og personalegoder. Lønstatistikken på denne side er fra 2005 og beregnet på baggrund af 94 personer (Balletdanser, Balletinstruktør, Balletmester, Balletpædagog, Koreograf, Solodanser).

De 50 procent midterste lønninger findes inden for dette interval

Medianen, den "midterste" løn, er: **40.370** kr. (Tallene er den samlede løn inklusiv pension, ferie og personalegoder). I gennemsnit udgør de andre lønkomponenter (procenterne er beregnet ud fra basislønnen).

6.562 kr./måned	Pension	25 %
4.658 kr./måned	Ferie og helligdagsbetaling	18 %
3 kr./måned	Personalegoder	0 %
2.009 kr./måned	Løn under sygdom, orlov m.v.	8 %
26.510 kr./måned	Basisløn	100 %
13 kr./måned	Genetillæg	0 %

Kilder: <http://indikator.loeanalyse.dk:3000/indikator/show/S2454> (5/2-08).

Lønindikatoren er lavet af David Arbirk i samarbejde med GKA Løndesign.

Yderligere oplysninger

Michael Sørensen
 Økonom, Balletafdelingen
 Det Kongelige Teater
 Tlf. 3369 6567

Marianne Bennetzen
 Administrativ leder
 Det Kongelige Teaters Balletskole
 August Bournonvilles Passage 2-8
 Postboks 2185 · DK-1017 København K
mabe@kglteater.dk · www.kgl-teater.dk
 T. 3369 6702 · M. 2810 0068

Bilag 8: Medaljepoint ved OL 1948-2004

	1948-1964	%	1964-1988	%	1992-2004	%	1948-2004	%
USA	863	18,9421	1201	16,0906	850	12,3099	2914	15,3976
Sovjetunionen	751	16,4838	1368	18,3280	240	3,4757	2359	12,4650
DDR		0,0000	834	11,1736		0,0000	834	4,4069
Tyskland	259	5,6848		0,0000	483	6,9949	742	3,9207
Italien	278	6,1018	211	2,8269	238	3,4468	727	3,8415
Ungarn	270	5,9263	264	3,5370	181	2,6213	715	3,7781
Australien	202	4,4337	161	2,1570	332	4,8081	695	3,6724
Kina		0,0000	119	1,5943	487	7,0529	606	3,2021
Frankrig	149	3,2704	177	2,3714	266	3,8523	592	3,1281
Japan	153	3,3582	251	3,3628	176	2,5489	580	3,0647
Storbritannien	169	3,7094	223	2,9877	175	2,5344	567	2,9960
Rumænien	70	1,5364	302	4,0461	150	2,1723	522	2,7583
Rusland		0,0000		0,0000	489	7,0818	489	2,5839
Sverige	223	4,8946	123	1,6479	78	1,1296	424	2,2404
Polen	102	2,2388	193	2,5857	116	1,6799	411	2,1717
Bulgarien	44	0,9658	243	3,2556	103	1,4917	390	2,0608
Vesttyskland		0,0000	383	5,1313		0,0000	383	2,0238
Sydkorea	12	0,2634	118	1,5809	228	3,3020	358	1,8917
Cuba	4	0,0878	95	1,2728	230	3,3309	329	1,7384
Holland	60	1,3169	79	1,0584	154	2,2303	293	1,5482
Canada	32	0,7024	123	1,6479	128	1,8537	283	1,4954
Finland	121	2,6558	83	1,1120	30	0,4345	234	1,2365
Tjekkoslaviet	113	2,4802	99	1,3264		0,0000	212	1,1202
Spanien	5	0,1097	34	0,4555	144	2,0854	183	0,9670
Danmark	80	1,7559	50	0,6699	49	0,7096	179	0,9458
Schweiz	82	1,7998	43	0,5761	46	0,6662	171	0,9036
Jugoslavien	32	0,7024	116	1,5541	17	0,2462	165	0,8719
Tyrkiet	88	1,9315	16	0,2144	57	0,8255	161	0,8507
New Zealand	29	0,6365	69	0,9244	49	0,7096	147	0,7768
Norge	33	0,7243	35	0,4689	65	0,9413	133	0,7028
Ukraine		0,0000		0,0000	128	1,8537	128	0,6764
Kenya	1	0,0219	61	0,8173	57	0,8255	119	0,6288
Brasilien	12	0,2634	31	0,4153	72	1,0427	115	0,6077
Grækenland	4	0,0878	14	0,1876	87	1,2600	105	0,5548
Belgien	40	0,8780	28	0,3751	28	0,4055	96	0,5073
Mexico	18	0,3951	44	0,5895	20	0,2896	82	0,4333
Iran	29	0,6365	20	0,2680	32	0,4634	81	0,4280
Jamaica	19	0,4170	19	0,2546	39	0,5648	77	0,4069
Hviderusland		0,0000		0,0000	74	1,0717	74	0,3910

Østrig	16	0,3512	28	0,3751	31	0,4490	75	0,3963
Sydafrika	35	0,7682		0,0000	34	0,4924	69	0,3646
Tjekkiet		0,0000		0,0000	67	0,9703	67	0,3540
Ethiopien	6	0,1317	15	0,2010	43	0,6227	64	0,3382
Argentina	33	0,7243	7	0,0938	22	0,3186	62	0,3276
Nordkorea		0,0000	21	0,2814	41	0,5938	62	0,3276
Kasakhstan		0,0000		0,0000	52	0,7531	52	0,2748
Indonesien		0,0000	2	0,0268	36	0,5214	38	0,2008
Marokko	2	0,0439	11	0,1474	22	0,3186	35	0,1849
Portugal	6	0,1317	17	0,2278	11	0,1593	34	0,1797
Irland	11	0,2414	5	0,0670	17	0,2462	33	0,1744
Nigeria	1	0,0219	4	0,0536	26	0,3765	31	0,1638
Thailand		0,0000	4	0,0536	25	0,3621	29	0,1532
Slovakiet		0,0000		0,0000	28	0,4055	28	0,1480
Taipeh	2	0,0439	2	0,0268	21	0,3041	25	0,1321
Egypten	14	0,3073	2	0,0268	8	0,1159	24	0,1268
Indien	15	0,3292	5	0,0670	4	0,0579	24	0,1268
Kroatien		0,0000		0,0000	22	0,3186	22	0,1162
Algeriet		0,0000	2	0,0268	19	0,2752	21	0,1110
Letland		0,0000		0,0000	21	0,3041	21	0,1110
Litauen		0,0000		0,0000	21	0,3041	21	0,1110
Chile	10	0,2195	2	0,0268	8	0,1159	20	0,1057
Mongoliet		0,0000	16	0,2144	4	0,0579	20	0,1057
Usbekistan		0,0000		0,0000	20	0,2896	20	0,1057
Pakistan	8	0,1756	10	0,1340	1	0,0145	19	0,1004
Georgien		0,0000		0,0000	18	0,2607	18	0,0951
Slovenien		0,0000		0,0000	17	0,2462	17	0,0898
Trinidad	8	0,1756	3	0,0402	6	0,0869	17	0,0898
Aserbadjan		0,0000		0,0000	16	0,2317	16	0,0845
Bahamas	4	0,0878		0,0000	12	0,1738	16	0,0845
Venezuela	2	0,0439	10	0,1340	2	0,0290	14	0,0740
Columbia		0,0000	7	0,0938	6	0,0869	13	0,0687
Estland		0,0000		0,0000	13	0,1883	13	0,0687
Uganda		0,0000	10	0,1340	1	0,0145	11	0,0581
Tunesien	3	0,0658	6	0,0804	1	0,0145	10	0,0528
Cameroon		0,0000	3	0,0402	6	0,0869	9	0,0476
Israel		0,0000		0,0000	9	0,1303	9	0,0476
Peru	3	0,0658	4	0,0536	3	0,0434	10	0,0528
Uruguay	7	0,1536		0,0000	2	0,0290	9	0,0476
Zimbabwe		0,0000	3	0,0402	6	0,0869	9	0,0476
Namibia		0,0000		0,0000	8	0,1159	8	0,0423
Costa Rica		0,0000	2	0,8230	5	4,8544	7	1,7949
Puerto Rico	1	0,0219	4	0,0536	2	0,0290	7	0,0370
Armenien		0,0000		0,0000	6	0,0869	6	0,0317

Libanon	3	0,0658	3	0,0402		0,0000	6	0,0317
Moldova		0,0000		0,0000	6	0,0869	6	0,0317
Phillippinerne	2	0,0439	1	0,0134	3	0,0434	6	0,0317
Syrien		0,0000	2	0,0268	4	0,0579	6	0,0317
Ghana	3	0,0658	1	0,0134	1	0,0145	5	0,0264
Hong Kong		0,0000		0,0000	5	0,0724	5	0,0264
Dom. Rep.		0,0000	1	0,0134	3	0,0434	4	0,0211
Island	2	0,0439	1	0,0134	1	0,0145	4	0,0211
Malaysia		0,0000		0,0000	4	0,0579	4	0,0211
Mozambique		0,0000		0,0000	4	0,0579	4	0,0211
Serbien		0,0000		0,0000	4	0,0579	4	0,0211
Surinam		0,0000	3	0,0402	1	0,0145	4	0,0211
Tanzania		0,0000	4	0,0536		0,0000	4	0,0211
Burundi		0,0000		0,0000	3	0,0434	3	0,0159
Ecuador		0,0000		0,0000	3	0,0434	3	0,0159
For. Arab. Emirater		0,0000		0,0000	3	0,0434	3	0,0159
Luxembourg	3	0,0658		0,0000		0,0000	3	0,0159
Saudi Arabien		0,0000		0,0000	3	0,0434	3	0,0159
Sri Lanka	2	0,0439		0,0000	1	0,0145	3	0,0159
Zambia		0,0000	1	0,0134	2	0,0290	3	0,0159
Britisk Vestindien	2	0,0439		0,0000		0,0000	2	0,0106
Elfenbenskysten		0,0000	2	0,0268		0,0000	2	0,0106
Hollandske Antiller		0,0000	2	0,0268		0,0000	2	0,0106
Panama	2	0,0439		0,0000		0,0000	2	0,0106
Paraguay		0,0000		0,0000	2	0,0290	2	0,0106
Oatar		0,0000		0,0000	2	0,0290	2	0,0106
Senegal		0,0000	2	0,0268		0,0000	2	0,0106
Singapore	2	0,0439		0,0000		0,0000	2	0,0106
Tonga		0,0000		0,0000	2	0,0290	2	0,0106
Vietnam		0,0000		0,0000	2	0,0290	2	0,0106
Virgin Islands		0,0000	2	0,0268		0,0000	2	0,0106
Barbados		0,0000		0,0000	1	0,0145	1	0,0053
Bermuda		0,0000	1	0,0134		0,0000	1	0,0053
Djibouti		0,0000	1	0,0134		0,0000	1	0,0053
Eritrea		0,0000		0,0000	1	0,0145	1	0,0053
Guyana		0,0000	1	0,0134		0,0000	1	0,0053
Iraq	1	0,0219		0,0000		0,0000	1	0,0053
Kirgisien		0,0000		0,0000	1	0,0145	1	0,0053
Kuwait		0,0000		0,0000	1	0,0145	1	0,0053
Makedonien		0,0000		0,0000	1	0,0145	1	0,0053
Niger		0,0000	1	0,0134		0,0000	1	0,0053
IALT	4556		7464		6905		18925	

Bilag 9: Oversigt over ungdomsresultater

Oversigten er langt fra udtømmende, da ikke alle specialforbund har meldt tilbage på henvendelser om ungdomsresultater, og inden for de enkelte forbund/discipliner er der også mesterskaber, der ikke er ajourført. Udgangspunktet er her de indberettede ungdomsresultater, men en fremtidig systematisk registrering af resultater bør også tage udgangspunkt i de opnåede seniorresultater.

Disciplin	Udøver/hold	Ungdomsmedaljer (1990-1999)	Seniormedaljer (1990-2008)
Atletik (løb)	Rikke Rønholt	Bronze ved U-EM i 1995 (400 m. hæk) Guld ved U23-EM i 1997 (400 m. hæk)	
Atletik (kuglestød)	Joachim B. Olsen	Sølv ved U23-EM i 1999	Bronze ved OL i 2004 Bronze ved VM i 2004 (indendørs) Bronze ved VM i 2006 (indendørs) Guld ved EM i 2005 (indendørs) Sølv ved EM i 2002 (indendørs) Sølv ved EM i 2002 (udendørs) Bronze ved EM i 2006 (udendørs) Bronze ved EM i 2007 (indendørs)
Badminton (kun guld gjort op i ungdomsår - EM kun medtaget i seniorår, hvis udøver ikke har vundet VM-medaljer)	Jim Laugesen	Guld ved U-VM i 1992 (mixeddouble) Guld ved U-EM i 1993 (herresingle+herredouble)	Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 1996 Bronze ved hold-VM (Thomas Cup) i 1998
Badminton	Rikke Olsen	Guld ved U-VM i 1992 (mixeddouble) Guld ved U-EM i 1993 (damedouble)	Sølv ved hold-VM (Uber Cup) i 2000 Sølv ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 1999 Bronze ved hold-VM (Uber Cup) i 2004 Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2003 Bronze ved VM i 2003 (damedouble) Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2001 Bronze ved VM i 2001 (mixeddouble)

			Bronze ved VM i 1999 (mixeddouble) Sølv ved hold-VM (Uber Cup) i 1998 Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 1997 Bronze ved VM i 1997 (mixeddouble) Bronze ved hold-VM (Uber Cup) i 1996 Bronze ved mix-hold-VM i 1995 Bronze ved VM i 1995 (damedouble)
Badminton	Peter Gade	Guld ved U-VM i 1994 (herredouble) Guld ved U-EM i 1991 (herredouble+mixeddouble) Guld ved U-EM i 1995 (herresingle+herredouble)	Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 2006 Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 2004 Sølv ved VM i 2001 (herresingle) Sølv ved mix-hold-VM i 1999 (Sudirman Cup) Bronze ved VM i 2005 (herresingle) Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2005 Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2003 Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2001 Bronze ved hold-VM (Thomas Cup) i 2000 Bronze ved VM i 1999 (herresingle) Bronze ved hold-VM (Thomas Cup) i 1998
Badminton	Peder Nissen	Guld ved U-VM i 1994 (herredouble) Guld ved U-EM i 1995 (herredouble+mixeddouble)	
Badminton	Lotte Thomsen	Guld ved U-EM i 1991 (damesingle)	Bronze ved mix-hold-VM i 1995
Badminton	Trine Pedersen	Guld ved U-EM i 1991 (damedouble)	
Badminton	Mette Pedersen	Guld ved U-EM i 1991 (damedouble)	Sølv ved hold-VM (Uber Cup) i 2000 Sølv ved hold-VM (Uber Cup) i 1998 Bronze ved hold-VM (Uber Cup) i 1996
Badminton	Martin Lundgaard	Guld ved U-EM i 1991 (herredouble)	Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 2006 Sølv ved hold-VM (Thomas

			Cup) i 2004 Bronze ved VM i 2006 (herredouble) Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2005 Bronze ved mix-hold-VM (Sudirman Cup) i 2003 Bronze ved hold-VM (Thomas Cup) i 2002 Bronze ved hold-VM (Thomas Cup) i 2000
Badminton	Rikke Broen	Guld ved U-EM i 1991 (mixeddouble)	
Badminton	Mette Sørensen	Guld ved U-EM i 1993 (damesingle+damedouble)	Sølv ved hold-VM (Uber Cup) i 2000 Bronze ved VM i 1999 (damesingle) Sølv ved hold-VM (Uber Cup) i 1998
Badminton	Janek Roos	Guld ved U-EM i 1993 (herredouble)	
Badminton	Thomas Stavngaard	Guld ved U-EM i 1993 (mixeddouble)	Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 1996 Bronze ved hold-VM (Thomas Cup) i 1998
Badminton	Sara Runesten	Guld ved U-EM i 1993 (mixeddouble)	
Badminton	Mette Hansen	Guld ved U-EM i 1995 (mixeddouble)	
Badminton	Ove Svejstrup	Guld ved U-EM i 1997 (herredouble+mixeddouble)	
Badminton	Kasper Ødum	Guld ved U-EM i 1997 (herredouble)	
Badminton	Jane F. Bramsen	Guld ved U-EM i 1997 (damedouble)	Guld ved EM i 2002 (damedouble)
Badminton	Lene Mørk	Guld ved U-EM i 1997 (damedouble)	
Badminton	Britta Andersen	Guld ved U-EM i 1997 (mixeddouble)	Guld ved mix-hold-EM (2006)
Badminton	Mathias Boe	Guld ved U-EM i 1999 (herredouble+mixeddouble)	Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 2006 Sølv ved hold-VM (Thomas Cup) i 2004
Badminton	Michael Jensen	Guld ved U-EM i 1999 (herredouble)	
Badminton	Karina Sørensen	Guld ved U-EM i 1999 (mixeddouble)	
Boksning	Chris Nielsen	Bronze ved U-EM i 1993	

		(71 kg)	
Boksning	Steffen Nielsen	Sølv ved U-EM i 1995 (75 kg)	
Bordtennis	Martin Monrad	Sølv ved U-EM i 1992 (drengehold, drengesingle og drengedouble) Guld ved U-EM i 1994 (juniorhold) Guld ved U-EM i 1995 (juniordouble) Bronze ved U-EM i 1995 (junior mixeddouble)	Guld ved hold-VM i 2005 (reserve) Bronze ved hold-EM i 2000
Bordtennis	Morten Knudsen	Sølv ved U-EM i 1992 (drengehold og drengedouble) Guld ved U-EM i 1994 (juniorhold)	
Bordtennis	Frank Nielsen	Sølv ved U-EM i 1992 (drengehold)	
Bordtennis	Sabine Borre Larsen	Bronze ved U-EM i 1992 Bronze ved U-EM i 1996 (juniorhold)	
Bordtennis	Ulrik Marcussen	Bronze ved U-EM i 1993	
Bordtennis	Mads Sørensen	Guld ved U-EM i 1994 (juniorhold) Bronze ved U-EM i 1994 (herredouble)	Bronze ved hold-EM i 2000 (reserve)
Bordtennis	Thomas Petersen	Guld ved U-EM i 1994 (juniorhold)	
Bordtennis	Michael Maze	Sølv ved U-EM i 1995 (drengehold) Bronze ved U-EM i 1995 (drengedouble) Guld ved U-EM i 1996 (drengesingle) Sølv ved U-EM i 1996 (drengedouble) Bronze ved U-EM i 1996 (drengehold) Sølv ved U-EM i 1998 (junior single+double) Guld ved U-EM i 1999 (herresingle+double)	Bronze ved VM i 2005 (herresingle) Guld ved hold-VM i 2005 Bronze ved EM i 2007 (herresingle) Bronze ved hold-EM i 2000 Bronze ved OL i 2004 (herredouble)
Bordtennis	Jesper Dahl	Sølv ved U-EM i 1995 (drengehold) Bronze ved U-EM i 1995 (drengesingle+drengedouble)	
Bordtennis	Allan Nielsen	Sølv ved U-EM i 1995 (drengehold)	

		Bronze ved U-EM i 1996 (drengehold)	
Bordtennis	Janne Jensen	Bronze ved U-EM i 1996 (juniorhold)	
Bordtennis	Christina Jessen	Bronze ved U-EM i 1996 (juniorhold)	
Bordtennis	Torben Sørensen	Bronze ved U-EM i 1996 (drengehold)	
Bordtennis	Christian Larsen	Bronze ved U-EM i 1998 (drenge-double)	
Bordtennis	Mads Skovsen	Bronze ved U-EM i 1998 (drenge-double)	
Curling	Damelandsholdet	Bronze ved U-VM i 1993 og 1994	Medaljer til damelandsholdet ved VM 2007 (sølv), VM 1998 (sølv), VM 2001 (bronze), VM 1999 (bronze), VM 1997 (bronze), EM 1994 (guld), EM-mix 2007 (sølv), EM 2002 (sølv), EM 2001 (sølv), EM 1997 (sølv), EM 2007 (bronze), EM 2005 (bronze), EM 2003 (bronze) og EM 1998 (bronze)
Cykling	Lisbeth Simper	Bronze ved U-VM i 1995 (landevej dame junior)	
Cykling	Jacob Nielsen	Sølv ved U-VM i 1996 (landevej herre junior)	
Cykling	Pernille Jakobsen	Bronze ved U-VM i 1996 (bane dame junior)	
Cykling	Morten Christiansen	Bronze ved U-VM i 1997 (bane herre junior)	
Cykling	Thue Houlberg	Bronze ved U-VM i 1998 (bane herre junior)	
Cykling	Mikkel Kristensen	Guld ved U-OL i 1999 (landevej ungdom)	
Cykling	Mads Christensen	Sølv ved U-OL i 1999 (landevej ungdom)	
Fodbold	U17 (herre)	Sølv ved EM i 1994	
Fægtning	Nicolas Guilbert	Bronze ved UVM i 1993	
Håndbold	Damer	Bronze ved U-VM i 1991 Sølv ved Y-EM i 1992 Bronze ved Y-EM i 1994 Sølv ved U-VM i 1995 Guld ved U-EM i 1996 Guld ved U-VM i 1997 Guld ved U-OL i 1997 Bronze ved U-VM i 1999	Guld ved VM i 1997 Sølv ved VM i 1993 Bronze ved VM i 1995 Guld ved EM i 2002 Guld ved EM i 1996 Guld ved EM i 1994 Sølv ved EM i 2004 Sølv ved EM i 1998

		Guld ved U-OL i 1999	Guld ved OL i 2004, 2000 og 1996
Håndbold	Herrer	Sølv ved U-VM i 1993 Bronze ved Y-EM i 1994 Guld ved U-EM i 1996 Guld ved U-VM i 1997 Guld ved U-OL i 1997 Guld ved U-EM i 1998 Guld ved U-VM i 1999 Bronze ved Y-EM i 1999	Bronze ved VM i 2007 Guld ved EM i 2008 Bronze ved EM i 2006 Bronze ved EM i 2004 Bronze ved EM i 2002
Kano og kajak	Thomas Jakobsen	Guld ved U-VM i 1994 (herre junior enerkajak) Sølv ved U-VM i 1994 (herre junior toerkajak)	
Kano og kajak	Michael Eilert	Sølv ved U-VM i 1994 (herre junior toerkajak)	
Kano og kajak	Torsten Trantum Jensen	Guld ved U-VM i 1997 (herre junior enerkajak)	Sølv ved VM i 2002 (enerkajak, K1, maraton) Bronze ved VM i 1999 (enerkajak, K1, 1000 meter)
Kano og kajak	Anne Reinholdt	Sølv ved U-EM i 1999 (dame junior enerkajak)	
Sejlsport	Peder Rønholt	Guld ved U-EM i 1992 (Europe)	Sølv ved VM i 1993 (Europajolle)
Sejlsport	Kristine Roug	Guld ved U-EM i 1992 (Europe) Sølv ved U-EM i 1994 (Europe)	Guld ved VM i 2000, 1995 og 1994 (Europajolle) Guld ved VM i 1998 (enerjolle, laser radial) Guld ved VM i 1994 (IURY-ener) Sølv ved VM i 1997 (Europajolle) Bronze ved VM i 1998 (Europajolle) Bronze ved EM i 2000 (Europajolle) Guld ved OL i 1996 (Europajolle)
Sejlsport	Nicolas B. Hansen	Sølv ved U-EM i 1993 (Optimist)	
Sejlsport	Marianne Thorup Jensen	Sølv ved U-EM i 1993 (Optimist)	
Sejlsport	Jess Anderson	Guld ved U-EM i 1994 (Optimist)	
Sejlsport	Jonas Høegh-Christensen	Sølv ved U-EM i 1994 (Optimist) Sølv ved U-EM i 1998 (E-jolle)	Guld ved VM i 2006 (Finnjolle) Bronze ved VM i 2008 (Finnjolle) Bronze ved EM i 2001

			(Yngling, mix)
Sejlsport	Mikael Laursen	Bronze ved U-EM i 1995 (Europe)	
Sejlsport	Top Iversen	Bronze ved U-EM i 1995 (Snipe)	
Sejlsport	Lund Nielsen	Bronze ved U-EM i 1995 (Snipe)	
Sejlsport	Kristian Kjærgaard	Guld ved U-EM i 1998 (E-jolle)	Sølv ved EM i 1999 (Europajolle)
Sejlsport	Ditte Juul Christensen	Guld ved U-EM i 1998 (E-jolle)	
Sejlsport	Peter Krüger Andersen	Bronze ved U-EM i 1998 (E-jolle)	
Sejlsport	Morten Ulrikkeholm	Bronze ved U-EM i 1999 (E-jolle)	
Svømning	Britt Raaby	Bronze ved U-EM i 1993 (200 fri)	
Svømning	Ditte Jensen	Sølv ved U-EM i 1994 (100 fly) Bronze ved U-EM i 1995 (100 fri)	
Svømning	Jacob Carstensen	Guld ved U-EM i 1995 (400IM)	
Svømning	Anders Bo Pedersen	Bronze ved U-EM i 1999 (100 fly)	
Vægtløfning	Anja Bærentsen	Guld ved U-EM i 1995	

Bilag 10: Medaljer, BNP og befolkning

Land	Gns. medaljepoint 2000, 2004, 2007	GDP 2004 (US \$)	Population 2004	Medaljepoint pr. 1 bio. US \$ GDP	Medaljepoint pr. 1 mio. Indbyggere
Algeriet	2,7	85.031.896.049	32.365.777	31	82
Argentina	7,0	153.129.434.065	38.371.527	46	182
Armenien	1,7	3.576.608.341	3.026.879	466	551
Aserbadjan	6,3	8.680.410.158	8.305.941	730	763
Australien	101,3	659.361.170.507	20.080.889	154	5.046
Bahamas	5,3	5.661.029.900	319.333	942	16.701
Bahrain	1,7	11.013.297.872	710.195	151	2.347
Barbados	0,3	2.816.200.000	290.901	118	1.146
Belgien	6,7	357.712.341.609	10.359.678	19	644
Brasilien	22,7	603.948.327.749	184.317.696	38	123
Bulgarien	21,7	24.300.122.103	7.794.837	892	2.780
Cameroun	1,7	15.775.356.737	17.409.433	106	96
Canada	25,0	992.137.574.197	31.955.042	25	782
Chile	2,7	95.844.437.606	16.123.815	28	165
Costa Rica	0,7	18.592.777.857	4.253.037	36	157
Cuba	49,7	41.064.800.000	11.246.670	1.209	4.416
Cypern	1,3	15.769.934.467	737.100	85	1.809
Danmark	11,7	244.916.728.657	5.402.909	48	2.159
Dom. Republik	2,0	18.451.855.636	9.324.633	108	214
Ecuador	1,0	32.635.711.000	12.917.362	31	77
Egypten	3,0	82.428.999.299	71.550.018	36	42
Eritrea	0,3	943.903.387	4.353.526	353	77
Estland	5,0	11.646.463.026	1.348.344	429	3.708
Ethiopien	14,0	9.467.167.630	76.995.400	1.479	182
Finland	7,7	188.653.591.850	5.231.167	41	1.466
Forenede Arab. Emirater	1,0	104.203.948.264	3.947.132	10	253
Frankrig	75,0	2.059.960.390.630	62.413.549	36	1.202
Georgien	9,7	5.125.763.952	4.516.981	1.886	2.140
Grækenland	22,7	264.146.070.415	11.079.234	86	2.046
Holland	49,0	608.238.500.556	16.263.531	81	3.013
Hong Kong	2,3	165.743.194.658	6.981.667	14	334
Hviderusland	27,3	23.141.593.074	9.847.822	1.181	2.776
Indien	1,0	688.803.481.295	1.116.985.142	1	1
Indonesien	9,0	254.299.098.877	223.224.904	35	40

Iran	11,3	162.746.786.828	68.669.122	70	165
Irland	1,3	183.232.447.400	4.067.736	7	328
Island	0,3	13.039.810.044	292.905	26	1.138
Israel	2,0	122.476.179.333	6.573.981	16	304
Italien	65,0	1.724.522.421.511	58.474.754	38	1.112
Jamaica	13,0	8.837.146.144	2.665.296	1.471	4.878
Japan	53,0	4.584.889.737.075	127.798.083	12	415
Kasakhstan	13,3	43.151.647.003	15.106.858	309	883
Kenya	17,7	16.198.572.724	34.674.703	1.091	509
Kina	153,3	1.936.501.834.797	1.282.294.203	79	120
Kirgisien	0,7	2.212.211.701	5.152.508	301	129
Kroatien	7,3	35.269.139.042	4.539.878	208	1.615
Kuwait	0,3	59.267.051.239	2.617.003	6	127
Letland	5,7	13.761.561.054	2.315.283	412	2.448
Litauen	7,0	22.508.405.852	3.440.159	311	2.035
Makedonien	0,3	5.368.500.640	2.030.311	62	164
Malaysia	0,3	118.461.052.632	25.191.441	3	13
Mali	1,0	4.982.269.703	11.264.724	201	89
Marokko	5,7	56.391.526.854	30.567.944	100	185
Mexico	6,3	683.069.534.732	103.337.893	9	61
Moldova	1,0	2.597.932.934	3.925.170	385	255
Mongoliet	1,7	1.625.201.886	2.556.665	1.026	652
Mozambique	1,0	5.912.431.968	20.078.143	169	50
New Zealand	12,3	98.419.727.796	4.050.276	125	3.045
Nigeria	2,7	87.845.403.977	138.001.086	30	19
Nordkorea	10,3	11.168.000.000	23.612.000	925	438
Norge	13,7	254.705.896.897	4.608.550	54	2.966
Panama	1,0	14.179.300.000	3.175.354	71	315
Paraguay	1,3	6.949.760.483	5.793.045	192	230
Phillippinerne	0,7	86.703.108.945	82.867.926	8	8
Polen	27,7	252.117.917.511	38.246.727	110	723
Portugal	5,0	178.152.763.033	10.471.586	28	477
Puerto Rico	0,3	82.650.000.000	3.925.000	4	85
Qatar	1,3	31.734.065.934	764.283	42	1.745
Rumænien	36,3	75.489.447.139	21.725.784	481	1.672
Rusland	172,3	591.666.361.739	144.695.560	291	1.191
San Marino	0,3	1.317.415.085	29.643	253	11.245
Saudi Arabien	1,0	250.338.933.333	23.046.972	4	43
Schweiz	13,0	359.718.937.538	7.392.067	36	1.759
Serbien	3,7	24.436.647.636	7.463.157	150	491

Singapore	0,3	107.405.488.608	4.274.120	3	78
Slovakiet	11,3	42.014.555.018	5.386.702	270	2.104
Slovenien	7,3	32.600.839.660	1.997.206	225	3.672
Spanien	32,0	1.043.136.962.744	42.795.447	31	748
Sri Lanka	0,7	20.355.185.955	19.040.092	33	35
Storbritannien	65,3	2.154.106.704.749	59.964.950	30	1.090
Sverige	16,7	349.040.625.655	8.997.688	48	1.852
Sydafrika	6,0	216.443.274.970	47.540.927	28	126
Sydkorea	54,0	680.492.410.049	47.683.978	79	1.132
Syrien	0,3	24.294.962.542	18.389.228	14	18
Tadjikistan	1,0	2.076.142.972	6.467.377	482	155
Taipeh	7,7	#	#	#	#
Thailand	10,0	161.349.014.307	62.565.066	62	160
Tjekkiet	15,0	108.213.504.022	10.194.511	139	1.471
Trinidad	1,3	12.672.821.973	1.319.139	105	1.011
Tunesien	0,3	28.220.747.243	9.995.700	12	33
Tyrkiet	13,0	301.999.123.488	72.024.777	43	180
Tyskland	104,0	2.740.620.712.348	82.627.591	38	1.259
Uganda	0,3	7.793.184.149	28.027.594	43	12
Ukraine	36,7	64.880.856.964	47.281.800	565	775
Ungarn	40,0	102.158.942.847	10.113.270	392	3.955
Uruguay	0,7	13.216.155.390	3.323.921	50	201
USA	210,3	11.657.300.000.000	296.843.882	18	709
Usbekistan	7,3	12.016.122.434	26.208.819	610	280
Venezuela	1,7	112.451.400.423	26.260.319	15	63
Vietnam	0,7	45.723.560.433	83.839.483	15	8
Zimbabwe	3,3	3.070.618.270	13.025.237	1.086	256
Østrig	9,7	292.810.092.318	8.253.380	33	1.171
Verden	1827,2	41.609.769.169.982	6.436.079.125	44	284

Bilag 11: Bilagstabel 2 OL-medaljer Vesteuropa

Belgien						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	7	13				
1952	4	10				
1956	2	4				
1960	4	6				
1964	3	7				
1968	2	3				
1972	2	4				
1976	6	9	9.796.986	70.199.501.532	0,9	0,128
1980	1	3				
1984	4	7				
1988	2	2				
1992	3	4	9.995.750	231.771.700.605	0,4	0,017
1996	6	12	10.106.474	275.432.742.201	1,2	0,044
2000	5	7	10.193.094	231.933.671.201	0,7	0,030
2004	3	5	10.359.678	357.712.341.609	0,5	0,014
Total	54	96	9.5 (7)	0.30 (7)		
pr. år		6,4			0.653	0.091
92-04	17	31	2.3 (8)	0.95 (8)		
pr. år		7,8			0.7	0.026

Danmark						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	20	37				
1952	6	11				
1956	4	8				
1960	6	13				
1964	6	11				
1968	8	14				
1972	1	3				
1976	3	5	5.078.660	43.675.915.326	1,0	0,114
1980	5	10				

1984	6	9				
1988	4	9				
1992	6	9	5.169.106	150.194.661.041	1,7	0,060
1996	6	15	5.249.337	184.437.067.915	2,9	0,081
2000	6	13	5.335.385	160.081.272.005	2,4	0,081
2004	8	12	5.402.909	244.916.728.657	2,2	0,049
Total	95	179	33.1 (3)	0.95 (3)		
pr. år		11,9			2.3	0.272
92-04	26	49	9.4 (2)	2.60 (4)		
pr. år		12,3			2.3	0.068

Finland						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	20	43				
1952	22	37				
1956	15	22				
1960	5	8				
1964	5	11				
1968	4	8				
1972	8	15				
1976	6	16	4.726.854	31.500.970.663	3,4	0,508
1980	8	15				
1984	12	22				
1988	4	7				
1992	5	9	5.034.590	110.223.457.604	1,8	0,082
1996	4	8	5.125.475	128.476.073.699	1,6	0,062
2000	4	9	5.175.871	121.864.656.759	1,7	0,074
2004	2	4	5.231.167	188.653.591.850	0,8	0,021
Total	125	234				
pr. år		15,6			3.0	0.495
92-04	15	30				
pr. år		7,5			1.5	0.060

Holland						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP

1948	16	28				
1952	5	10				
1956	0	0				
1960	3	4				
1964	10	18				
1968	7	16				
1972	5	12				
1976	5	7	13.775.542	100.891.970.437	0,5	0,069
1980	3	4				
1984	13	25				
1988	9	15				
1992	15	25	15.154.161	337.288.753.033	1,6	0,074
1996	19	32	15.556.319	417.965.863.598	2,1	0,077
2000	25	58	15.923.887	385.074.331.219	3,6	0,151
2004	22	39	16.263.531	608.238.500.556	2,4	0,064
Total	157	293	21.4 (6)	0.71 (5)		
pr. år		19,5			1.4	0.193
92-04	81	154	9.3 (3)	3.08 (2)		
pr. år		38,5			2.4	0.091

Norge						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	7	12				
1952	5	13				
1956	3	5				
1960	1	3				
1964	0	0				
1968	2	5				
1972	4	9				
1976	2	5	4.026.584	35.519.363.703		
1980	0	0				
1984	3	4				
1988	5	12				
1992	7	15	4.285.960	127.170.310.407	3,5	0,118
1996	7	13	4.384.077	159.217.134.359	3,0	0,082
2000	10	21	4.488.727	166.905.978.957	4,7	0,126

2004	6	16	4.608.550	254.705.896.897	3,5	0,063
Total	62	133				
pr. år		8,9			2.2	0.253
92-04	30	65				
pr. år		16,3			3.7	0.097

Schweiz						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	20	40				
1952	14	24				
1956	1	1				
1960	6	9				
1964	4	8				
1968	5	6				
1972	3	6				
1976	4	7	6.338.649	61.042.349.426	1,1	0,115
1980	2	6				
1984	8	12				
1988	4	6				
1992	1	3	6.965.273	249.468.373.214	0,4	0,012
1996	7	18	7.170.226	302.580.885.268	2,5	0,059
2000	9	17	7.263.234	246.043.666.002	2,3	0,069
2004	5	8	7.392.067	359.718.937.538	1,1	0,022
Total	94	171	23.3 (5)	0.72 (4)		
pr. år		11,4			1.8	0.187
92-04	22	46	6.4 (5)	2.64 (5)		
pr. år		11,5			1.6	0.041

Sverige						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	44	87				
1952	35	72				
1956	19	40				
1960	6	10				
1964	8	14				

1968	4	9				
1972	16	30				
1976	5	14	8.218.932	82.280.971.959	1,7	0,170
1980	12	21				
1984	19	34				
1988	11	15				
1992	12	21	8.678.155	264.822.138.912	2,4	0,079
1996	8	16	8.848.174	272.806.747.534	1,8	0,059
2000	12	25	8.867.689	242.002.937.235	2,8	0,103
2004	7	16	8.997.688	349.040.625.655	1,8	0,046
Total	218	424				
pr. år		28,3			3.4	0.344
92-04	39	78				
pr. år		19,5			2.2	0.072

Østrig						
	I alt	Points	Befolkning	BNP	Point pr. mil. Indbyg.	Point pr. mia \$ BNP
1948	4	6				
1952	2	3				
1956	2	2				
1960	2	5				
1964	0	0				
1968	4	6				
1972	3	4				
1976	1	1	7.580.559	42.588.024.697	0,1	0,023
1980	4	8				
1984	3	6				
1988	1	3				
1992	2	4	7.860.150	194.678.109.910	0,5	0,021
1996	3	4	8.075.742	236.395.379.858	0,5	0,017
2000	3	8	8.111.408	193.838.067.503	1,0	0,041
2004	7	15	8.253.380	292.810.092.318	1,8	0,051
Total	31	75	8.9 (8)	0.27 (8)		
pr. år		5			0.659	0.117
92-04	15	31	3.7 (7)	1.16 (7)		
pr. år		7,8			1.0	0.032

Bilag 12: Bilagstabel: Danske medaljer ved OL, VM el. lign i OL-disciplinerne 1996-2007

	1996			1997			1998			1999			2000			2001			2002		
	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B
Atletik				1	0	0				1	0	0	0	1	0				1	0	0
Badminton	1	0	0	1	1	1	0	2	1	1	0	2	0	1	0	0	1	1	0	0	1
Bordtennis																					
Boksning				0	0	1															
Brydning																					
Cykling	0	1	0	0	2	0				1	1	0									
Håndbold	1	0	0	1	0	0	0	1	0				1	0	0				1	0	1
Kano og kajak				0	1	0				0	0	1									
Ridning										0	0	1				0	0	1			
Roning	1	0	1	1	3	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1
Sejlsport	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0						
Skydning				0	0	2							0	1	0	0	1	0			
Svømning																					
Taekwondo							1	0	0	0	2	0									
Trampolin																			0	0	1

	2003			2004			2005			2006			2007			1996-2007			
	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B	G	S	B	I alt
Atletik				0	0	2										3	1	2	6
Badminton	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1				4	5	10	19
Bordtennis				0	0	1	0	0	1							0	0	2	2
Boksning																0	0	1	1
Brydning							0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	2	1	3
Cykling													0	1	1	1	5	1	7
Håndbold				1	0	0				0	0	1	0	0	1	5	1	3	9
Kano og kajak																0	1	1	2
Ridning										0	0	1				0	0	3	3
Roning	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	9	6	4	19
Sejlsport	0	0	2	0	0	2				1	0	0				3	3	5	11
Skydning	1	0	0													1	2	2	5
Svømning	0	1	0													0	1	0	1
Taekwondo	0	1	0													1	3	0	4
Trampolin																0	0	1	1